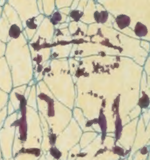
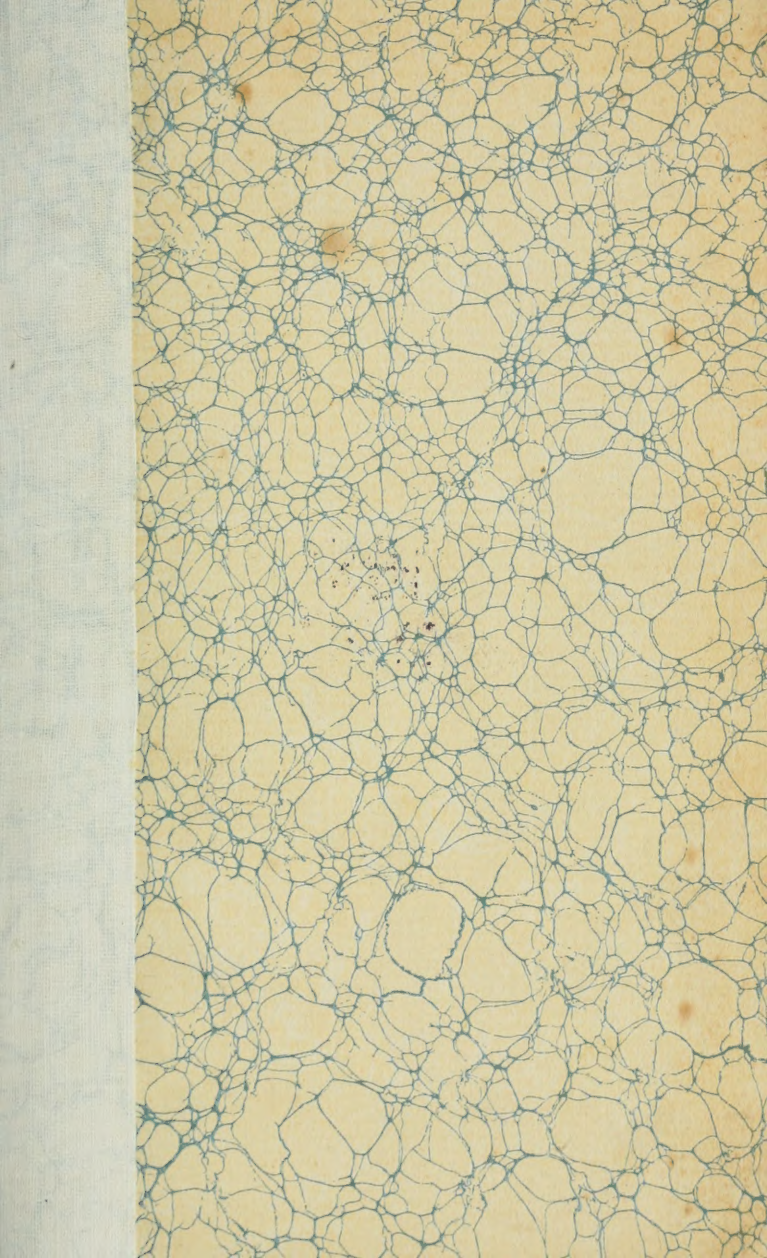

GJØNGEHØVDINGEN
OG
RONNINGENS VAGTMESTER
AF
CARIT ETLAR

V. PIOS BOGHANDEL

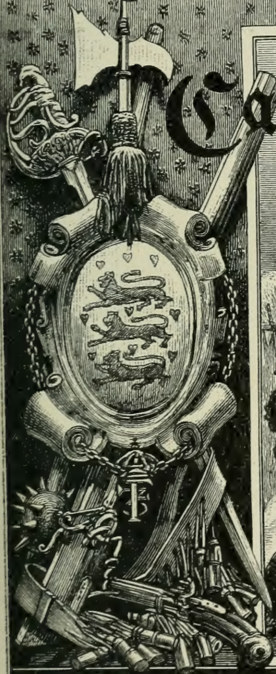

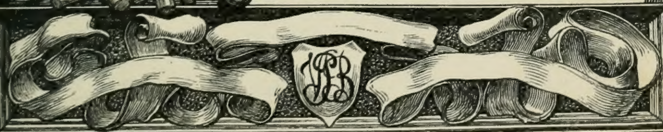
Gjøngehøvdingen og Dronningens Vagtmester

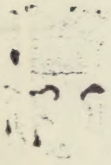
af

Carit Etlar

GJØNGEHØVDINGEN

OG

DRONNINGENS VAGTMESTER

TO FORTÆLLINGER

AF

CARIT ETLAR
(Carl Brosbøll)

KØBENHAVN

FORLAGT AF V. PIO'S BOGHANDEL

1900

Ottende Udgave

Sally B. Salomons Bogtrykkeri. København.

GJØNGEHØVDINGEN

I.

I Skoven.

I den sydlige Del af Sjælland, paa den lille Halvø, som runder sig ud mellem Præstø Bugt og Stege Strand, ligge Ruinerne af en gammel Herreborg, der ifølge Sagnet skal være anlagt af Sørøveren Joffne, efter hvem den ogsaa blev kaldet Joffneshoved, senere Jungshoved. Dette Sagns Troværdighed synes st bekræfte sig ved den raa og plumpe Stil, hvori Slottet var bygget, ved de smaa, aflange Vinduer, smalle Døre og Skydehuller i de massive Mure, endelig ved Befæstningen med Grave og Volde, som omgave Borgen paa tre Sider. Fra Søsiden blev Slottet om Sommeren skjult af en Bøgeskov, hvis øverste Toppe den skarpe Søvind havde afsvedet. Om Efteraaret derimod, naar Løvet var visnet, saae man mellem Træstammerne hist og her de yderste Bønderhytter af Landsbyen Staverby. Indad mod Land forenede Jungshoved Skove sig med Ørremandsgaards og omkredsede den smalle Vig, der skjærer sig op i Landet fra Havet. Egen og Bøgen udbredte under deres udstrakte Grene et bestandigt Halvmørke, medens Ellebuske og Brombærranker næsten aldeles spærrede Vejen mellem Træernes Stammer. Kun paa to Steder blev dette Mørke

afbrudt; det ene i Retning af Jungshoved, hvor man saa en høj Skrænt, hvis Træer vare blæste omkuld, efter at Regn og Tøvejr havde bortskyllet Jorden omkring deres Rødder. Langs med Stranden havde man senere sat et Risgjærde, og noget længere inde laa et Bondehus, der blev kaldet Jægerhytten. Den anden Lysning faldt dybere inde i Skoven, ved en lille Sø med stejle, rørbevoksede Bredder. Ved den ene Side af Søen laa en Kæmpegrav, overgroet med Bregner og omkredset med store Graasten. Træerne spejlede deres Kroner i Vandet, Moseanden byggede inde mellem Rørene, en uafbrudt, melankolsk Tavshed hvilede bestandig omkring Søen. Folk holdt ikke af at dvæle i Dammens Nærhed; Herregaardsskytterne i Jungshoved og Ørremandsgaard foretrak at gjøre en Omvej, naar deres Ærinde førte dem gjennem denne Del af Skoven, efter at Solen var gaaet ned.

En Dag i Begyndelsen af Vinteren 1657 gjenløde disse Skove af Hundeglam, Skud, Hornmusik og den forvirrede Larm, der betegner et muntert Jagttog. Fra den tidlige Morgenstund var Skoven bleven gjennemsøgt af de omkringliggende Landsbyers Bønder, der vare fordelte som Klappere, for at drive Vildtet ud af Tykningen ind i de mere aabne Dele af Skoven, hvor Jagtselskabet havde forsamlet sig. Den foregaaende Dags Aften var der nemlig kommet Besøg til Jørgen Reedtz paa Jungshoved, et Besøg saa udvalgt og fornemt, at den gamle Borg ikke ofte skulde rose sig af lignende.

Det var Kong Frederik den Tredies Dronning, Sophie Amalie, som denne Gang gjæstede Slottet.

Efter at Krigen med Sverrig var bleven bestemt paa Rigsdagen i Odense, tog Kongen til Skaane, paa hvis Grændser de danske kæmpede med Steenbuk. Da han

straks efter fik Underretning om den stridbare Karl Gustavs uformodede og hurtige Marsch op igjennem Holsten og Jylland, bleve de skaanske Tropper førte over til Sjælland og Fyen for at dække disse Øer; selv tog Kongen med et Skib fra Falsterbo over til Præstø, hvor der skulde anlægges en Skandse. Dronningen rejste paa samme Tid med sit Følge fra Ibstrup, det nuværende Jægerspris, for at tage mod sin Gemal paa Jungshoved. Kongen var endnu ikke kommen, og for at fordrive Dagen var det, at Jagten, en af de Adspredelser, hvortil Sophie Amalie var lidenskabelig hengiven, denne Dag fandt Sted i Jungshoveds og Ørremandsgaards Skove.

Inde i Skoven løb en smal Sti nedad mod Gravdammen og fortsattes derfra langs med Bredden af den smalle Fjord, som ovenfor blev nævnet, og som kaldes Noret. Ved denne Sti sad en Mand paa Hug bag en gammel Egestamme. En Luntebøsse med ualmindeligt langt Løb stod støttet op til Træet, medens han bøjede sig mod Jorden og kastede et spejdende Blik hen over Vejen foran sig.

Det paafaldende i denne Mands lurende Stilling blev ikke formindsket ved en nøjere Betragtning af hans Person. Hans kulsorte, smaa og levende Øjne syntes at trænge til den dybeste Grund af alt, hvad de dvælede paa. Hans Pande var høj, bred og røbede Mod og Ærlighed, hvilket sidste Træk dog igjen forstyrredes af det snu og listige Smil, der spillede omkring hans Læber. Mandens Ansigtsfarve var mørk, Haaret sort og næsten skjult af en højrød, strikket Hue. Hans Dragt bestod i en ugarvet Faareskindskofte, der vendte Ulden udad, og korte Lærreds Benklæder. Et Stykke af en Kohud tjente istedetfor Sko og var bundet sammen over Fødderne med Snore. Omkring Livet havde han et Læderbælte, hvori der stak en bredbladet Kniv.

Flere Timer havde denne Mand tilbragt bag Egestammen uden at forandre sit eengang valgte ubekvemme Sæde. En dyb, mørkerød Farvetone begyndte efterhaanden at bedække Himlen i Vest, Solen sank ned bag Skoven, dens sidste Lys dvælede endnu med et svagt og guldgult Skær paa Bøgetræernes visne og spraglede Løv. Ovre fra Allerslev hørte man Kirkeklokken ringe fem. Manden blev siddende tavs og ubevægelig. Kun et Øjeblik, da der inde fra Krattet lød en Raslen i Løvet, foer han ivejret, greb sin Bøsse og pustede Asken bort fra Lunten af Hanen. Straks efter kom en Raabuk i lette og hurtige Spring ud af Krattet, hævede Hovedet og saa sig omkring til Siderne, derpaa vendte den sig og foer med et Spring tilbage igjen ind paa Stien, hvis forskjellige Bugter straks efter skjulte den for Skyttens spejdende Blik.

Manden rejste sig, plukkede et Bøgeblad, satte det for Munden og efterlignede dermed flere Gange det Skrig, som Hinden i Løvfaldstid udstøder, naar den kalder paa Bukken, og som Jægeren saa skuffende forstaar at efterligne.

Denne List blev heller ikke uden Virkning; straks efter saa man Skytten smile, gribe sin Bøsse og synke tilbage bag Stammen, medens Løvets Raslen tilkjendegav, at Raabukken igjen nærmede sig. Langsomt og dvælende kom den nedad mod Stedet, hvor Manden laa, men Egestammen var i dette Øjeblik ikke mere ubevægelig end han. Dyret gik forbi Træet, man hørte et Skud, flere Gange gjentaget af Ekkoet nede fra Bakkerne omkring Gravdammen, og Raabukken styrtede. Skytten stak først Bøssen om bag en Busk, sprang derpaa hen til Raabukken og drog den ind over Stien, hvor han skjulte den under et Lag Løv.

»Ilde gik det Dig, og vel var det,« mumlede han. »Desformedelst at alle Munde trænge til Mad, og Fattig-

folk kan ikke æde Hø. En kjøn Begravelse har jeg nu besørget, og der skal Du ligge, til iaften dit Herskab drager hjem fra Skoven. Blot Svend ikke faar Nys om, hvad her er bedrevet; han er en striks Mand og farer ikke med Læmpe.«

Imidlertid havde Skytten bedækket Raabukken med Løv og skjult sin Bøsse i et Hul i Egestammen. Han vendte sig for at gaa, men standsede pludselig og lyttede. Straks efter kom en Mand tilsyne paa Stien og gik hen imod ham.

»Eja!« mumlede Skytten, »der har vi for Skam Svend Gjønge; jeg tænkte det nok.«

Den Kommende var en stærkbygget Mand, klædt i en Kofte af mørkegrønt Vadmel, gule Hjortelæders Benklæder og Støvler af brunt Læder. Han bar en Hirschfænger om Livet og havde kastet sin Bøsse over den højre Skulder.

»Gudsfred og Godaften, Svend!« udbrød Skytten, saa snart han fik Øje paa den Anden, og med en saa venlig Betoning som det var ham muligt.

»Gid Fanden annamme Dig, Ib! for hvad Godaften Du har forskyldt?« svarede Svend. »Ved Du ikke, at der staar Livet paa at øve Krybskytteri her, især paa en Tid da Hendes Naade Dronningen jager inde i Skoven?«

»Herre Gud! hvor Du tager paavej!« ytrede Ib med en forstilt ærlig Mine. »Det var langt fra mine Tanker at drive Skytteri her; Du ser jo, at jeg ikke engang har Bøssen med mig.«

»Aa, den kom vel for en Dag, naar vi ret vilde se os for. Jeg mener dog, at jeg skulde kjende Knaldet af min egen Bøsse, som jeg har skjænket Dig til min Fortræd.«

»Alligevel maa det være en Anden, der skød,« svarede Ib, beroliget ved at finde Svend mildere stemt,

end han havde formodet. »Jeg gik tilskovs idag for at søge nogle Enebær til den kloge Doktor oppe i Præstø, dem han bruger til sine Salver.«

»Hvad mener Du da, at dette Mærke betyder?« spurgte Svend og pegede paa en Blodplet i Løvet, hvor Raabukken var falden.

»Ja, nu tror Du mig vist ikke, men jeg kom før til saa stærkt et Næseblod, at jeg knap har forvundet det endnu.«

»Og Løvbunken derinde!« vedblev den Anden, idet han pegede paa Stedet, hvor Raabukken laa skjult.

»Siden Du ogsaa har set den, saa faar jeg vel at gaa til Bekjendelse,« ytrede Ib med et polisk Smil. »Da Du siger det, er det saa; et lille bitte Raakid har jeg skudt. Det er min Synd.«

Svend gik hen til Stedet og skød Løvdyngen tilside med Skaftet af sin Bøsse, hvorved Bukkens Horn kom tilsyne. Ib indsaa nu, at han ikke kunde redde sig længere uden ved at levere et Hovedslag. Han tog Mod til sig, forandrede den ydmyge Tone, hvori han hidtil havde talet, og udbrød:

»Nu da! jeg har skudt den Buk, men hvorfor er Du saa bøs for det, Svend? — Du er min egen Svoger og kjender helt vel de Vilkaar, en fattig Mand som jeg maa friste. Føden skal jeg bjerge, som jeg aarker bedst; jeg lider Sult nede i Hytten.«

»Derfor kan Du sige Dig selv Tak,« svarede Svend heftigt. »Om Du havde skikket Dig i den Haandtering, jeg bragte Dig ind paa til Majdag, da vilde Herskabet paa Jungshoved have gjort Dig til sin Skytte og givet Dig Hus og Føde. I det Sted løb Du bort og strejfede Landet igjennem med Ildgjerningsmænd og slige uærlige Folk.«

»Jeg gjorde, som Du siger,« svarede Ib med større Alvor end hidtil, »men Du maa holde mig det tilgode. Ak, lille Svend! Du ved ikke, hvordan jeg er faren, hver Gang det stunder ad Foraar til, naar Solen skinner og Lærken han synger; da er der noget indeni mig, som om jeg skulde til at flyve afsted med Fuglen; jeg kan ikke blive hjemme, jeg maa drage min Vej hen til Folk, der have det samme Sindelag. Saadan var det, fra jeg var en lille En, jeg tænker det bliver knap bedre, før jeg engang ikke mægter at vandre mere. Vi ville ikke tale derom. Du har en anden og bedre Maade at tænke paa. Lad mig nu tage Bukken, siden jeg har den behov til at mætte mig paa, og drag Du tilbage igjen til dine fornemme Venner hist inde, de spørge vist efter Dig.«

»Mener Du?«

»Tænker Du da ikke, jeg har set Naadigfruens Søster og Dig, naar I rede paa Jagt her inde i Skoven? Sol og Vind har gjort din Kind rød, Svend Gjønge, men rødere blev den dog i hendes Nærhed, mens I fulgtes ad, Side om Side og saa tæt, at Eders Heste fast rørte ved hinanden. Men det er jo rimeligt nok, Du holder af hende, og hun skylder da ogsaa Dig en Del for det, Du gjorde for hendes Skyld.«

»Hvad ved Du derom, Ib? Jeg troede, den Sag var dulgt for Alle.«

»For de Fleste, Svend! men jeg ved dog, at de en Aftenstund fandt Dig liggende for Frøkenens Fødder, og saa snoede Du Dig ud af det, Du listige Træring! ved at foregive, at Du var kommen for at bede om Forlov til at holde Bryllup med hendes Kammerpige, som var min Søster Ane Mari. — Stakkels Pige! hun var den Eneste, der led under den Historie.«

»Nej, nu gjør Du mig Uret, Ib! Ane Marie har

intet lidt, jeg har været en retskaffen Mand mod hende alle mine Dage.«

»Det har Du ogsaa; men Ane holder af Dig, og Du holder ikke af hende, lad være hun er din Hustru for Gud og Mennesker. Nu, lad os slaa den Sag hen. Et Menneske kan svare for, hvad han handler, men Vorherre faar at svare for hans Sindelag. Lad os skilles ad, Svend! Du har travlt idag, siden Du anfører den store Jagt for Hendes høje Naade, Dronningen, — og for Hans høje Naade, Ridder Kørbitz,« tilføjede Ib med et spottende Smil.

»Kjender Du til Ridder Kørbitz?«

»Jeg maa vel kjende ham, siden vi vandrede Side om Side, dengang han fra Sachsen kom herind i Landet uden en Penning i Lommen.«

»Hvoraf ved Du det?«

»Det ved jeg forvist, siden jeg selv tog de sidste Par Skilling fra ham, han havde.«

»Du stjal, Ib?«

»Jeg gjorde saa, Svend! formedelst jeg blandt dem, jeg hørte til, ikke var bleven oplært til bedre. Jeg stjal, fordi jeg den Gang trængte til Penge, og fordi det laa i min Natur at stjæle. Rynk dog ikke Panden, og gjør Dig heller ingen Sorg derfor, det siger jeg for sandfærdigt, at jeg aldrig har drevet den Kunst tiere, siden Du engang bad mig om at lade den fare, fordi det var syndigt.« Medens Tateren sagde dette, havde han taget sin Bøsse frem af Skjulestedet i det hule Træ. »Nu, da Du har min Forklaring, tør jeg vel nok tage Bøssen med! det er dog Skam, at den skal staa og ruste i Træet. Gud i Vold, Svend! Ræk mig din Haand her i Londom, siden Ingen kan se, at Du er Kammerat med en ringe og uærlig Mand som mig.«

Svend rakte Ib Haanden, Tateren trykkede den og skred med lange og hurtige Skridt ind i Skoven, der straks skjulte ham. Svend gik tilbage i den Retning, hvor man hørte Larmen af Jagtselskabet.

Just som Klapperne havde naaet hen imod Kredsen af Jægerne, og Skud paa Skud knaldede fra alle Sider, kom et Vildsvin i jævnt Trav løbende ind over Skovvejen og fulgte langs med Tykningen paa den modsatte Side. Her havde man udbredt et stort, mørkebrunt Klædestæppe paa Jorden, hvorpaa der var stillet tre Feltstole til Dronningen og hendes to Kavalerer, Ridder Kørbitz og Kai Lykke, Kaptajn ved Dragonerne.

Flere Skud bleve straks løsnede mod Dyret, men intet af disse traf, idetmindste formaaede de ikke at standse det.

Da Dronningen saa Vildsvinet uhindret fortsætte sit Løb, vinkede hun til Rideknægten, der holdt i Nærheden med hendes Hest, og udbrød, henvendt mod Kørbitz og Kai Lykke:

»Tilhest! tilhest, I Herrer! lad os forsøge paa at fælde dette Dyr i Flugten for dog at faa lidt Afveksling i denne Jagt.«

Kai Lykke var straks, saa snart han saa Dronningens Haandbevægelse til Rideknægten, ilet hen til Hesten for at komme Ridder Kørbitz i Forkjøbet med at hjælpe Hendes Majestæt op; derpaa besteg han og Kørbitz deres Heste og nu begyndte et Ridt igjennem Skoven, som langt bedre stemmede med Dronning Sophies fyrige Gemyt end den uafbrudte Dvælen paa et og samme Sted, der var bleven iagttagen under den foregaaende Del af Dagen.

Dronning Sophie var en udmærket Rytterske. Allerede fra hendes tidligste Barndom fortæller man, at hun fulgte sin Fader, Hertug Jørgen, tilhest paa enhver af de Manøvrer, han anstillede med sine Soldater. Denne

jævnlige Øvelse gav hende en Sikkerhed og Behændighed, som tog sig saa meget bedre ud, fordi den forenedes med alle en udmærket Figurs Fortrin. Denne Vinter fyldte Dronning Sophie sit ni og tyvende Aar. Hun besad endnu hele Ungdommens friske, tillokkende Ynde, en klar, hvid, næsten gjennemsigtig Teint, der i dette Øjeblik rødmede under det heftige Ridt igjennem Skoven. De røde, fyldige Læber viste vel et Spor af Frivolitet, men var det en Fejl, tilhørte den idetmindste ligesaa meget hele Tidsalderen som den Enkelte. Hovedudtrykket i hendes Ansigt var iøvrigt en sorgløs Munterhed; dertil svarede hendes mørke, straalende Øjne, og dog var det netop dette kongelige Blik, der igjen var istand til at forandre hendes Aasyns Udtryk. Heftig og overdreven i alle sine Følelser, i Glæde som i Sorg, i Ømhed som i Had; bragte det sidste hende til at sænke de stærkttegnede Bryn, da modtog hendes Ansigt et Præg af ubøjelig og uforsonlig Haardhed, hvis Følger den ulykkelige Leonore Christine i to og tyve Aar sukkede under, og foruden hende endnu den indtagende Kavaler, som denne Eftermiddag red ved hendes Side, han, som just nu, under en længe fortsat Tavshed, uafbrudt vedblev at betragte sin unge, skjønne Dronning med et Udtryk, der vidnede om den mest ærefrygtsfulde Hyldning, men som dog maaske mere gjaldt Damen end Dronningen, og som hun paa sin Side gjengjældte med halvt tilslørede og talende Blikke.

Man har tillagt Sophie Amalie en høj Grad af Forfængelighed og troet, at hun især yndede Maskerader, fordi de mange forskjellige Dragter, hun ved disse Forlystelser viste sig i, blot vare beregnede paa at fremhæve hendes Ansigts og Figurs sjældne Fuldkommenheder. Men Dronningen var saa ung, og de, der have

bedømt hende saa strengt, vare saa gamle; hendes tidligere Liv havde været en uafbrudt Række af glædeløse Aar, ensformige og kjedelige, mens de bleve gjennemlevede, og endnu mindre efterladende noget Hvilepunkt for en venlig eller lykkelig Erindring. Derfor elskede Dronningen i sin Lykkes Solskin Maskeraden, som hun elskede enhver anden Adspredelse.

Ved alle Fester spillede Dronningens Yndlinge, den indvandrede tyske Adel, Hovedrollen. Øverst af alle disse stod igjen Kørbitz, der fra en aldeles ubekjendt Person, i faa Aar, ikke blot hævede sig til Ridder og Rigsmarskal, men hvad der endnu vil sige mere, til Dronningens Fortrolige og Raadgiver.

Kong Frederik selv deltog sjældent og bestandig kun med Ulyst i Dronningens Fester. Han viste sig tavs og tilbageholden i Hoffets Kredse. Hans Tilbøjelighed var mere rettet paa Studier, og blandt disse især Klassikerne, senere Alkymien, som han dyrkede i Forening med Gabel og under Vejledning af en italiensk Charlatan, Josef Burhi.

Imidlertid fortsatte Dronningen med sine to Kavalerer det hurtige Ridt, de havde begyndt gjennem Skoven. Omstyrtede Træstammer, nedhængende Bøgegrene, den ubanede Vej, intet kort sagt var istand til at standse dem. Imellem de bladløse Træer saas Vildsvinet i lang Afstand og ansporede Dronningen, der med glødende Kinder, flagrende Slør let og behændigt vidste at undgaa eller at overvinde enhver Hindring, som stillede sig ivejen for hende. Kai Lykke, der red den bedste Hest, holdt sig bestandig nogle Skridt tilbage for Dronningen. Ogsaa Ridder Kørbitz blev bagud, skjøndt af en mindre ridderlig Grund, den man tydelig kunde læse i hans fortvivlede Mine, som kun røbede liden Lyst til Deltagelse

i denne Parforcejagt. Pludselig troede han ogsaa at se den endt, idet der i nogen Afstand viste sig en dyb og bred Aa, som førte Vandet i Tybæksmølle ud i Fjorden. Vildsvinet satte over, og Dronningen vilde uden Betænkning gjøre det samme, men hendes Hest standsede ved Aakanten. To Gange søgte hun at tvinge den fremad, men Hesten strakte Forbenene stift ud foran sig og standsede, hver Gang den kom til Bredden.

»Hvis det maatte behage Eders Majestæt at høre mit ringe Raad,« ytrede Kørbitz i det tyske Sprog, hvoraf Dronningen bestandig betjente sig, »saa tænker jeg, at vi ikke burde friste Lykken ved at sætte over saa bred en Aa, allerhelst da Bredden længere nede bliver smallere og mindre stejl; der kunne vi søge et Vadested.«

»Nej, Ridder!« svarede Dronningen heftigt, »det vilde skikke sig slet. Men siden Eder synes saa, kan I selv følge dette forsigtige Raad. Ikke sandt, Kaptajn Lykke! vi To naa vel over?«

»Jeg haaber det,« svarede Kai.

Efter denne Ordveksling, der foregik medens Dronningen red tilbage for at gjøre et nyt Forsøg, sporede hun atter Hesten, og denne Gang med større Held, thi Kai, som fulgte efter, gav hendes Hest et Slag med Geværkolben, idet den atter begyndte at standse, og Begge naaede lykkeligt over paa den anden Side Aaen.

Kørbitz indsaa nu, at der for ham ikke var andet at gjøre end at følge efter; han sporede da ogsaa sin Hest, og det var maaske mindre dens Skyld end Rytterens, der holdt for stramt i Tøjlen, at Hesten ikke naaede længer end til Midten af Aaen, hvor den gik bag over og kastede Ridderen i Vandet.

Dronningens overgivne Latter ledsagede hans Uheld. »Til vi ses igjen!« raabte hun med en Haandbevægelse

og begyndte atter den afbrudte Forfølgelse, mere rasende end før.

Vildsvinet var imidlertid ikke kommet ret langt. Efter nogle Minutters Ridt fik Kai Øje paa det inde i Skoven; det havde sagtnet sit Løb og tog Retning nedad mod den tætte og for Ryttere uigjennemtrængelige Underskov, som omgav Gravdammen. Dronningen greb sin Bøsse, holdt Hesten an og skød, men fejlede. Forbitret rakte hun Kai Lykke det afskudte Gevær og greb hans istedetfor. Det andet Skud var heldigere, Vildsvinet sank i Knæ, udstødte et langtrukkent Skrig og sank derpaa sammen.

»Den falder!« udbrød Dronningen glad, idet Kai bød hende Haanden for at hjælpe hende af Hesten. »Og det var mit Skud! Eja! hvor det var herligt, at vi fulgte vor egen Lyst og ikke lode os holde tilbage af den stakkels —«

Det var tvivlsomt, hvad enten Dronningen mente Kørbitz eller Hesten, thi hun tav pludseligt ved at se Vildsvinet springe op, idet hun satte Foden paa Jorden. Dyret lod sine smaa, tindrende Øjne hvile paa dem med et Udtryk af Vildhed og Raseri, derpaa nærmede det sig langsomt, Skridt for Skridt, til Stedet, hvor Dronning Sophie og Kai Lykke vare stegne af.

Dronningen blegnede og traadte hurtigt hen bag et Træ; hun holdt endnu Hestens hvide Silketømme i Haanden. I dette Øjeblik veg Heltinden aldeles for den værgeløse Kvinde.

»Ak, min Gud!« udbrød hun forfærdet, »hvorledes skulle vi blive frelste?«

»Jeg vil forsøge derpaa, min høje Dronning,« svarede Kai, idet han drog sin Hirschfænger og stillede sig foran Træet. »Skulde det ikke lykkes mig, skal Deres

Majestæt dog aldrig faa Lejlighed til at bebrejde mig min ringe Evne. — Lykkes det ikke,« vedblev han med et funklende Blik, »vil jeg dog til min sidste Stund sande, at jeg bar mit Navn med Rette; thi jeg dør da for den, for hvem jeg aldrig turde haabe at leve.«

Dronningen svarede ikke paa dette Sprog, som forresten baade Stedet og hin Tids Talemaader retfærdiggjorde. Vildsvinet nærmede sig i den rolige og langsomme Gang, det een Gang havde begyndt. Da skiltes Buskene, og der kom en Mand frem ved Siden af Kai Lykke, noget foran det Træ, bag hvilket Dronningen havde skjult sig. Han var klædt i en Faareskindskofte og havde en lang Bøsse i Haanden.

»Skyd, Mand! for Guds Skyld, skyd!« raabte Dronningen.

»Ja, rare Frue!« svarede Manden saa roligt, som om det angik den ligegyldigste Sag af Verden. »Det er netop min Mening.«

Vildsvinet lod til at studse ved denne nye Persons Mellemkomst; det betragtede Manden, der bøjede sit ene Knæ mod Jorden, lagde Bøssen til Kinden, rolig og koldsindig, og derpaa trykkede af. Vildsvinet sank omkuld, og denne Gang blev det liggende livløst paa Pletten, hvor det var faldet.

»Dronningen kom nu frem fra sit Skjul bag Træet. »En dygtig Skytte er Du forsandt!« udbrød hun. »Det maa man sige, og Du fortjener vor Tak for den Hjælp, Du har bragt os.«

»Tak mig ikke, skjønne Jomfru,« svarede Ib med det listige Smil, der var hans Ansigt eget. »Give til Vorherre, at jeg blot havde Forlov til at trykke af, hver Gang, der kom mig et lille Dyr ivejen. Bedre forlanger jeg ikke.«

»Tag din Hue af, Mand!« sagde Kai, idet han kom til, »Du stædes for Hendes Majestæt, Danmarks høje Dronning.«

»Dronningen!« gjentog Tateren med en Forbavselse, som, hvis den ikke var naturlig, idetmindste var ypperlig forstilt. »Herregud! er det Dronningen?« gjentog han og rev hurtig sin røde Hue af Hovedet. »Den Lykke tænkte jeg mindst at skulle opnaa i mine Levedage.«

»Og hvorfor ikke?« spurgte Sophie Amalie smilende; thi hun fandt Behag i Manden, baade fordi han før havde besvaret hendes Opfordring i det samme Sprog, hun talte, og for den umiskjendelige Hylding, der afprægede sig i hans overraskede og henrykte Blik. »Hvorfor troede Du ikke, at Du skulde faa Dronningen at se?«

»Formedelst jeg ikke var værdig dertil,« svarede Ib.

»Du har dog frelst mit Liv. Kan jeg gjøre Dig noget til Gjengjæld? Hvad ønsker Du?«

Ib syntes at blive forlegen ved dette Spørgsmaal; man saa, at der svævede ham en Bøn paa Læberne, men tillige, at han søgte efter Ord til at udtale den.

»Ak!« udbrød han endelig. »Hvis jeg kunde tilstedes nogen Belønning, da ved jeg den Ting, der ligger mig paa Hjerte baade Dag og Nat, men den kan vist ikke blive opfyldt.«

»Hvad mener Du?«

»Af alle Verdens Goder tykkes jeg bedst om at blive gjort ærlig.«

»Ærlig!« gjentog Dronningen forundret og vendte sig med et spørgende Blik mod Kaptajnen.

»Det skete forleden med en Mand af Vore, og det ved Kaptajnens Regiment der.«

»Hvem er Du da?«

»En fattig Mand, som de kalde for Ib i daglig Tale.«

»Hendes Majestæt spørger om din Stand og Haandtering,« ytrede Kai.

»Min Stand er at blive jaget fra Sted til Sted som de vilde Dyr i Skoven, siden jeg ikke fik bedre Lykke i denne Verden end at blive en Tater eller Natmand. Og min Haandtering — i Byerne gjør jeg Hægter og spaar Godtfolk Lykke og Kjærester til, i Skovene træffer jeg de vilde Dyr, naar de ville gjøre Eders Majestæt Fortræd, og kommer jeg til Søerne, ved jeg ogsaa, hvor der sidder en lille Fisk, der lader sig fange, for at jeg kan tjene en Skillings Penge ved at sælge den til Herskaberne paa de store Gaarde; men at være Skytte stod dog min bedste Attraa til, besynderlig nu i denne Tid, da de sige, at Jagten fanger an paa Mennesker.«

Dronningen og hendes Kavaler lo over Taterens Forklaring. »Indfind Dig imorgen Formiddag paa Jungshoved,« sagde hun og steg tilhest.

Tateren hilsede i en næsten knælende Stilling; han smilede, idet han, efter at de vare redne bort, satte sin røde Hue paa Hovedet; men han blev staaende og stirrede efter Dronningen saa længe, indtil det sidste Spor af hendes fine og ranke Skikkelse var forsvunden mellem Træernes mørke Baggrund.

Da Dronningen og Kai Lykke red tilbage igjennem Skoven, begyndte Skumringen. Himlen var denne Aften klar og skyfri. Maanen kom frem over Trætoppene. Dens blege Skin faldt ned mellem Træerne og dannede en dyb og mørk Slagskygge der, hvor Vejen begyndte at blive bredere nedad mod Jungshoved. Slottet selv, der kom tilsyne i Baggrunden af de enkelte Udhugninger, viste sig i denne Belysning i hele dets romantiske Skjønhed.

Flere Gange hørte Rytterne Signaler og Stemmer af de omstrejfende Jægere, som Kørbitz havde sendt ud

i alle Retninger for at søge efter Dronningen; men Sophie behagede ikke at svare paa disse Signaler; hun lod endog til at ville undgaa de Søgende og vedblev, fordybet i Samtale med Kaptajnen, at følge den ensomme Skovvej, de havde valgt.

»Lad os ride lidt stærkere til, Kaptajn Lykke, og se at naa ud af denne mørke Skov,« ytrede Dronningen. »Min Hest snubler fast over hver en Gren, der kommer den ivejen. Forsandt! de danske Heste ere ligesom det danske Folk, kun lidet bevendte, og holde ikke ud med vore hjemme i Brunsvig. I derimod rider et bedre Dyr; knap tror jeg dets Lige findes i Hans Majestæts Stalde.«

»Jeg har ogsaa ført den med mig langvejs fra,« svarede Kai. »I Spanien blev den købt, og siden har den baaret mig det halve Europa igjennem.«

»I har da rejst meget,« sagde Dronningen med et Smil og i en Tone, som beviste, at dette Emne tilforn havde været berørt imellem dem. »Det var ogsaa altid min kjæreste Lyst; rejse, rejse Verden igjennem og aldrig blive træt! Fortæl mig, hvilket Land, I syntes bedst om.«

»Ak, Eders Majestæt!« svarede Kai, »det bedste ved Rejsen er ikke at se fremmede Lande og Stæder, men vel Mindet om, hvad man oplevede i disse; Skoven har været lige grøn for mig, hvad enten jeg saa den i Danmark eller bag Alpen. Man rejser for at finde, hvad man savner i Hjemmet; man rejser for at mødes, og mødes for igjen at skilles.«

»I glemte mit Spørgsmaal.«

»Hvor jeg fandt det skjønnest! nej, det glemte jeg aldrig. Det var ved et Hof i en lille By i Tyskland, hvortil min Konge og Rigsraadet havde givet mig Ærinde. Hertugen modtog mig med megen Naade. Hans Navn var —«

Jeg spurgte ikke om hans Navn,« sagde Dronningen dæmpet og uden at slaa sine Øjne ivejret.

»Jeg blev indbuden til Jagt med Fyrsten og med hans Datter, — men hvad skal jeg kunne fortælle videre om denne Tid, om vore Jagtture i de dybe, dæmrende Skove, da vi rede ved hinandens Side, hun, Fyrstinden, et Barn i Aar, men en Kvinde i sine Følelser, dejlig og henrivende, i lige Grad begavet med alt, hvad der kunde fængsle en Mands Aand og en Mands Lidenskaber, jeg glemte Tiden, Stedet og den svælgende Afgrund mellem vore Forhold, imens jeg stirrede paa hendes lette og herlige Skikkelse, naar hun red foran mig, eller lyttede til hende, naar hun talede, eller drømte om hende, naar jeg var alene. Visselig var det den lykkeligste Tid af mit Liv, og jeg fatter ikke ret Aarsagen, men aldrig har det senere staaet saa levende for min Erindring som iaften, medens jeg rider igjennem Skoven ved Eders Majestæts Side.«

»Nu, videre, Kaptajn Lykke!« sagde Dronningen, da Kai tav. »I fortæller saa smukt og skildrer saa livligt, hvad I oplevede, at jeg synes at se alt for mig. — I rejste bort?«

»Ja!« svarede Kai med et stolt Smil, og idet han hævede sit Hoved. »Men der kom endnu lykkelige Dage forinden. Jeg rejste bort, men alle mine Tanker og alt, hvad Gudfader havde givet mig af godt og ædelt, det blev hos hende tilbage. Derefter drog jeg hele Europa igjennem, ikke for at se, men kun for at glemme.«

»Og I saa intet videre smukt paa Eders øvrige Rejse?«

»Jeg saa fjorten Dronninger bære Scepter og Rigsæble i deres Haand; da jeg vendte hjem til Danmark, saa jeg den femtende bære Rigets og Paris' Æble tillige.«

»Og senere?«

»Senere blev mit Hjertes Dame af Skæbnen stillet saa højt over mig, at jeg kun i mine Tanker og i mine kjære Drømme kunde naa op til hende. Men jeg glemte hende aldrig. Da vi atter gjensaa hinanden, erindrede jeg kun min Lykke, og —«

»Jeg skænker Eder denne Skildring,« sagde Dronningen. »Man har vel Lov til at glæde sig ved visse Erindringer om Lykke, men det hører ikke til gode Sæder at rose sig deraf, og En ved jeg, som man aldrig bør omtale dem til.«

»Hvem mener Eders Majestæt?«

»Den, der skabte denne Lykke. — Glemte Damen Eder?«

Kai betænkte sig et Øjeblik, tvivlraadig i sit Svar. »Maanen skinner iaften saa klar, og Luften er mild; behager det Eders Majestæt at slaa Sløret tilbage, saa ser I bedre den smukke Egn hist nede ved Slottet, og saa skal jeg besvare Eders Spørgsmaal.«

Dronningen slog Sløret tilbage over den Fløjels Casque, som bedækkede hendes Hoved. Maanelyset viste, at hendes Kinder vare blege, hendes Udtryk alvorligt, medens hun lod sine mørkeblaa Øjne fast og udfordrende hvile paa Kai.

»Om hun glemte mig,« svarede Kaptajnen, »er en uopklaret Gaade, som vel aldrig vil løses, eller først da, naar jeg kjendte en Dame, der besad Eders Majestæts Kundskab til sit Køns Hjerte, og hvem jeg turde spørge, hvad jeg skulde tro paa, mit Hjerte eller min Tvivl, Himmerig eller Helvede.«

Medens Kai talede, forsvandt det strenge i Dronningens Ansigt; da han tav, syntes hun at kæmpe med sig selv, derpaa rakte hun ham Haanden og sagde med blid og bevæget Stemme:

»Nej, Kai Lykke! den Dame, I taler om, glemte Eder aldrig, forlad Eder kun paa mit Ord. I Livets Forhold maa det ene Indtryk vige for det andet; men der kommer en Dag igjen, man ved ikke naar, da ethvert kjært og dyrebart Minde atter klinger i vort Hjerte som en gammel Melodi, man sang for os i vor Barndom. Hun glemte Eder ikke,« tilføjede Dronningen næsten hviskende, »fordi det senere var nødvendigt for hendes Lykke at opfylde den Tomhed, hun fandt i Nutiden, med Billedet af den svundne.«

Kai tog den fremrakte Haand, bøjede sig over mod den og trykkede den til sine brændende Læber.

I det samme hørtes Hovslag paa Vejen bag dem. Dronningen trak sin Haand tilbage, drejede Hovedet og saa Kørbitz komme sprængende, saa hurtigt hans Hest kunde løbe. Ved Hjælp af Maaneskinnet havde Ridderen endelig faaet Øje paa de tvende Ryttere.

»Eja!« udbrød Dronningen muntert. »Er det Eder, min Herre von Kørbitz! I har sandelig faret i Mag og ikke forhastet Eder med at følge os.«

»Desto værre!« svarede Kørbitz; »men Skylden laa mindst til mig, og Eders Majestæt har med egne Øjne set, hvor grumt Tilfældet handlede idag.«

»Og først nu lader Tilfældet Eder endelig finde vor Vej igjen?«

»Eders Majestæt vilde lade Eders troeste Tjener vederfares større Ret ved at antage, at det var min Iver, der bragte mig hid, efter at jeg, skilt fra det øvrige Jagtselskab, alene har gjennemsøgt Skoven, for at være den Første, der bragte Tidning om Hans Majestæt Kongens Ankomst til Jungshoved.«

»Nu vel, Ridder! saa gjælder det om, at vi anstrenge vore Heste for at naa Slottet. I derimod,

Kaptajn Lykke! som rider den bedste Hest, maa holde Eders tilbage, at ikke Tilfældet ogsaa skal berøve os Eders Selskab.«

Med disse Ord gav Dronningen sin Hest Tøjlen, og derpaa gik det i skarpt Trav nedad Vejen mod Slottet.

Kai Lykke fattede fuldkomment Aarsagen til den gjentagne Ros, der var bleven hans Hest tildelt. En lignende Beundring fra Dronningens Side og omtrent i samme Retning gav nogle Aar tilforn Anledning til, at Rigsraad Gunde Rosenkrantz sendte hende et Spand udmærkede Kjøreheste, idet han sagde: »Eders Majestæt har igaar behaget at rose mine Heste; fra det Øjeblik tilhøre de ikke længer mig; thi det sømmer sig ikke, at en Undersaat skulde overgaa sin Dronning i noget.«

Dronningen optog hans Artighed meget naadigt. Imidlertid svarede Kai intet, og faa Minutter senere rede de ind paa Jungshoved.

Slotsgaarden var oplyst med Begkrandse og opfyldt af alle Egnens vornede Bønder, som, tilsagte af Ridefogden, blot ventede paa Tegn og Ordre til at ytre deres Glæde over de høje Gjæsters Nærværelse.

2.

Hvad der skete paa Slottet om Aftenen.

Efter at Dronningen havde hilset paa Kongen og skiftet Dragt, tog hun Plads i en af de store Lænestole, der vare stillede i en Halvkreds i den ene Ende af Riddersalen, og overværede tilligemed sine Hofdamer Præsentationen af Adelen, som ved Rygtet om Kongeparrets Ankomst havde indfundet sig paa Slottet.

Medens Kuren fandt Sted, bleve Hofdamerne staaende bag Dronningens Stol, og de Kommende indlodes En efter En, ifølge deres forskjellige Rang og Titel og bleve nævnede af Dørvogteren.

Kaptajn Lykke, der tilligemed en Afdeling Ryttere dannede Kongens Garde for denne Aften, stod noget indenfor Døren med draget Sværd i Haanden.

Kai var en høj og kraftfuld Mand, hans Skjønhed var bleven til et Ordsprog for den Tid.

Han havde set meget og oplevet meget. De fornemste Hoffer i Europa havde uddannet ham i alle de Egenskaber, der udgjorde Betingelserne for en fuldendt Adelsmand. Alle disse Hoffer vare ligesaa mange Minder om den Lykke, han havde gjort, og om den, han havde modtaget. Han kjendte enhver Art af Kjærlighed: den opofrende og den lidenskabelige, den beregnende og den hensynsløse, alle kort sagt, kun ikke den sande.

Adelsmændenes Præsentation var ensformig og lod til at trætte Kongen. Dronningen besvarede kun de fornemme Herrers Hilsener med et flygtigt og skjødesløst Nik, hun blev siddende i sin Lænestol og fortsatte Samtalen med sine Hofdamer og Slottets Frue, Lehnsmand Jørgen Reetz' Hustru.

Da endelig Dørvogteren meldte, at der ikke var Flere tilbage, som begjærede Audiens, opklaredes Kongens Miner; med synlig Tilfredshed gik han hen i et Hjørne af Salen og tog Plads ved et Bord, hvor hans Kammerskriver Gabel imidlertid havde været beskæftiget.

Gabel var Kongens fortrolige Ven, den Samme, der senere blev ophøjet til Statholder i Kjøbenhavn for den vigtige, skjøndt mere skjulte Rolle, han havde spillet ved Enevoldsregeringens Indførelse.

»Nu, Gabel!« udbrød Kongen efter at have gjennem-

set de Papirer, Kammerskriveren rakte ham. »Hvad siger I til alle disse Nyheder? Forsandt! de indeholde kun lidet trøsteligt.«

»Tilvisse, Eders Majestæt! og dog anser jeg det ikke for saa sorgeligt, at Fjenden spiller Mester i det Land, han har erobret sig, som at en af Landets egne Børn, den Forræder Ulfeldt, vover at sende Bud til Landsdommerne i Jylland og raade dem til Frafald. De gave ham dog kun Skam til Svar, som Brevet her udviser. Han gjorde for sikker Regning paa sine Venner.«

»Venner!« gjentog Kongen med et bittert Smil. »Ak, Gabel! ved I da ikke, at vi i Nøden aldrig have Venner? Det gaar dem som Fluerne: de trives kun i Lykke og Solskin. Hvem har vel jeg af Venner? Søger ikke vor Afsending Juul forgæves at bevæge Landets Allierede, Kurfyrsten af Brandenborg, til at angribe Svensken fra Landsiden, og hvilket Svar giver os her vor Gesandt, Henrik Rosenvinge, fra Generalstaterne i Haag? Alle frygte de og drage sig tilbage, fordi kun Selvinteresse er den Akse, hvorom enhver Handling drejer sig. Med Ulfeldt gaar det os ikke anderledes end med flere Andre af den Stand, han hører til, alt som Saxo skriver:

»Og hvem der i sin egen Gaard
Opføder Ulveunger,
Han føder op sin egen Hjord
Til Mad for Ulveunger.«

Oluf Brokkenhuus, der efter Kongens Indbydelse var bleven tilbage i Salen, havde hidtil talt med Dronningen. Denne Underholdning kostede Lehnsmanden særdeles Anstrengelser paa Grund af hans Ubehjælpsomhed i det tyske Sprog.

Uanset alt øvrigt hørte der i Sandhed ogsaa meget

Vid til at forsone en Dame, der besad en saa udviklet Skjønhedssands som Sophie Amalie, med Lehnsmandens Ydre. I Forbindelse med en uanselig og krumbøjet Figur var han halt og enøjet. Dette Øje havde ved den forøgede Sekraft, det maatte anvende, antaget en ubehagelig, gjennemtrængende Stirren. Hans Kinder og den nederste Del af Ansigtet bedækkedes med et stridt, graaligrødt Skæg.

Hendes Majestæt lod heller ikke til at finde synderlig Interesse i denne Underholdning. Under en af de gjentagne Pavser rejste hun sig fra sit Sæde og gik hen til Bordet, hvor Kongen og Gabel vare beskæftigede.

»Forstyrrer jeg?« udbrød hun dæmpet og lænede sig op til Kongens Stol.

»Ak nej!« svarede Kongen med et venligt Blik; »tværtimod, vi længes efter Eders Selskab.«

»Nu vel!« vedblev Dronningen og lagde sin hvide Haand paa Kongens Pande. »Betro mig da Aarsagen til disse dybe Rynker. Har Eders Majestæt i Brevene her modtaget Budskab om nye Ulykker —?«

»Ulykker tilvisse, men dog ikke større, end vi haabe at vinde Bugt med dem.«

»Og hvilken Talisman har Eders Majestæt da at sætte imod alle disse Onder?«

»Jeg stoler paa Gud, paa Gud fornemlig og lidt paa mig selv, fordi den faste og ærlige Villie ejer en ubetvingelig Kraft, der bringer enhver Hindring til at vige. Og indeholde Brevskaberne her Sorg, saa kommer jeg selv tilbage fra min Rejse med et lykkeligt Budskab.«

»O, saa betro mig det,« ytrede Dronningen livligt, idet hun tog Plads ved Kongens Side. Derpaa tilføjede hun med sit Blik rettet mod Gabel: »Hvis Eders Majestæt iøvrigt finder det passende i dette Øjeblik.«

Kongen fattede Hentydningen og smilede.

»Jeg har i lang Tid ikke haft nogen Hemmelighed for Gabel, der angik mig selv eller mit Riges Skjæbne,« sagde han. »Han faar vel desuden at vide, hvad der snart vil blive kundgjort for hele Verden, at vor Admiral Henrik Bjelke forleden ved Falsterbo med tredive Skibe har sejret over Kong Karls ni og halvtredsindstyve Skibe, dem han vilde have skikket over til jydske Kysten for derfra at føre os Fjenden iland paa Sjælland. Kampen var haard og lang, men Svensken maatte dog fortrække og søge Skjul for Bjelke under Rygen. Denne Tidende vilde jeg være den Første, som bragte min skjønne Dronning, og flere lignende skulde vel snart spørges, hvis det kun ikke brøstede os paa gode Soldater.«

»Det forekommer mig dog,« sagde Dronningen, »at de hvervede Krigsfolk have tilforn gjort god Nytte i Landet. Endnu er Tyskland fuldt af Stridsmænd, som efter den lange Krig vanke herreløse omkring. Eders Majestæt behøver sikkert kun et Opraab for at samle dem under vore Faner.«

»Dertil er Tiden nu for knap, og tidligere tænkte vi ikke at have dem nødig. Baade Polen og Brandenborg, ja selv den tyske Kejser tilsagde os Hjælp, da vi begyndte denne usalige Krig, men som Faren var nær, var Hjælpen fjern, og siden have de gode Herrer ikke ladet høre fra sig. Nu faa vi hjælpe os selv, som vi kunne bedst, og det vilde med Herrens Bistand ogsaa lykkes, hvis ikke vor Adel, der alene har Magt til at bestemme Krig, ogsaa havde Magt til at nægte sin Deltagelse deri, ja tilmed at hindre Rigets Børn fra at yde den Bistand, de kunne, naar Nøden trænger.«

»Ah, denne gode Adel,« ytrede Dronningen, idet hendes mørke Øjne funklede med et uheldvarslende Udtryk.

»Eders Majestæt og jeg skylde den allerede saa megen Tak, og vi blive begge saa hyppigt erindrede derom, at vi ret længes efter at betale vor Gjæld tilbage. Hvorledes kan iøvrigt Adelen undslaa sig for at hjælpe, naar Fædrelandet er i Fare?«

»Den sender os de Ryttere, den er pligtig at stille, med gamle Vaaben, dem Folkene ikke engang forstaa at haandtere, da største Parten bestaar af Løbere, Fiskere og Kokkedrenge. — Ja, min Tro! den Dag vilde jeg holde for god, hvori det lykkes os at bryde de Baand, der gjøre Danmarks Konge til ringere end den fattigste Junker i hans Rige. Knap tør vi tænke eller tale, men aldrig handle anderledes, end det behager vor Adel.«

Gabel havde hidtil fulgt Samtalen med synlig Opmærksomhed. Flere Gange saa man, at der svævede ham en Bemærkning paa Læberne, men han vovede ikke at ytre sig i Dronningens Nærværelse uden først at være bleven tiltalt. Ved Kongens sidste Ord spillede et let Smil om hans Mund. Kongen lagde Mærke dertil.

»I smiler, Gabel!« sagde han.

»Ja, Eders Majestæt! over mine egne Tanker.«

»Udtal dem, Eders Tanker pleje at være gode.«

»Det forekommer mig, at siden den danske Adel har modtaget enhver Rettighed, den for Øjeblikket besidder, mindre ifølge Fortjenester end ifølge Kongernes Ædelmodighed, det da ogsaa blot beror paa Eders Majestæt at sætte denne en Grændse.«

»Hvilken mener I?« spurgte Kongen; »dens Ret eller vor Ædelmodighed?«

»Jeg mener dem begge, Eders Majestæt.«

»Ved I, at I derved raader os til at vove en Kamp mod Adel og Rigsraad?«

»Ak, Eders Majestæt! det er ikke mod Adelen, at

denne Kamp maa udfægtes, men mod Principerne. Og Eders Majestæt vil være sikker paa Sejren, naar I kun forskaffer Eder de rette Bundsforvandte.«

»Og hvilke ere disse?«

»De materielle Fordele, den grove Egenkjærligheds Interesser.«

»Det vil sige det samme som at styrte Adel og Rigsraad.«

»Det vil sige, at regere istedetfor —«

»Nu videre!« sagde Kongen.

»Istedetfor at regeres.«

»Og glemmer I da Midlerne, som udfordres til denne Kamp?«

»Sikkerlig ikke,« svarede Gabel med uforandret Ro. »Planen dertil vil Eders Majestæts Geni uden stor Vanskelighed kunne udfinde, Armen, som behøves, er allerede funden.«

Kongen tav, han lænede sig tilbage paa Stolen og stirrede stift hen for sig, uden at dog hans Blik var rettet paa nogen bestemt Gjenstand. Han lod til at være underkastet et af disse Øjeblikke, hvori Sjælen synes at hvile eller idetmindste at være saa dybt beskæftiget i sig selv, at vi senere ikke bevare nogen Bevidsthed om dens Virksomhed. Eller var denne tilsyneladende Rolighed kun en Maske, medens Gabels Ord havde fremkaldt Planer, bag hvilke en lys og straalende Fremtid viste Drømmeren sine Billeder?

»Hvorledes skulde det da vel blive senere?« spurgte Dronningen, »efter at denne Plan, som Gabel holder for saa let, var udført? Hvilken Stand vil da blive den fornemste i Riget, eller mener I, at alle Stænder skulle være lige?«

»For Lov og Ret, ja, Eders Majestæt! En Forrang vil iøvrigt den overlegne Kløgt og Snildhed altid tilveje-

bringe, men lige meget, enten den agter at danne dette af et Adelsbrev eller af en Glosebog eller af en fyldt Pengepung, derom er Talen ikke, siden Eders Majestæter for Øjeblikket kun tænke paa at berede det, som allerede finder Sted, et andet og bedre Grundlag.«

»Men Planen,« sagde Kongen. »Den Plan, som I saaledes uden videre overgiver til mit Geni? Hvorledes skulle vi udfinde den, hvem skal inspirere mig?«

»Den Samme, der i Legenden inspirerede Mathæus, da han talede og skrev sin guddommelige Lære.«

»Hvem mener I?« spurgte Kongeparret overrasket og paa een Gang.

Kammerskriveren bøjede sig forover, fæstede sine kloge Øjne paa Dronningen og svarede med en dæmpet og ærbødig Stemme:

»Jeg mener Englen, som man afbilder ved hans Side.«)

I dette Øjeblik hørtes en Larm af højrøstede Stemmer i Forværelset. Straks efter blev Døren lukket op, og Dørvogteren traadte ind. Kongen, som havde hørt Larmen, vendte sig imod den Kommende og spurgte om Aarsagen.

»En Jæger fra Godset forlanger Audiens,« svarede Dørvogteren med et dybt Buk. »Manden er paastaaelig, skjøndt han har hørt, at min Ordre kun lyder paa at indlade den høje Adel og slige fornemme Personer, og at Eders Naade ikke havde Stunder til at tale med Mænd af ufri Stand.«

»Hvem er denne Mand?« spurgte Kongen.

»Han kalder sig Svend Skytte og tilføjer, at han har den Ære at være kendt af Eders høje Naade.«

»Svend Skytte!« gjentog Kongen tøvende. »Vi erindre idetmindste ikke dette Navn. Venter Manden endnu derude?«

»Nej, min høje Konge!« svarede en dyb og rolig Stemme bag Dørvogteren, »nu er jeg kommen ind, og naar Eders Majestæt faar set lidt paa mit Ansigt, gjenkjender I kanske ogsaa dets Træk.« Med disse Ord traadte Manden hen foran Bordet og hilste med et dybt Buk for Kongen.

Frederik den Tredje smilede godmodigt over denne usædvanlige Fremstilling. Han betragtede Jægeren med et forskende Blik og svarede:

»Vistnok synes vi at have set dit Ansigt tilforn, imidlertid faar Du at komme vor Erindring til Hjælp og sige, hvor vi mødtes sidst?«

»I Skaane, min høje Konge! en Aftenstund straks efter det lille Slag ved Markeryd.«

»Profecto! nu da Du siger det, erindrer jeg, at Du ligner en Mand, som i Slaget tog os General Steenbuks Næstkommanderende, Magnus de la Gardie, fangen og bragte ham til vort Hovedkvarter.«

»Ja! det var mig!«

»Men hvorfor gik Du da din Vej og gav ovenikjøbet vor gode Gyldenløve Skam til Tak, da han efter vor Befaling kom for at tilbyde Dig Belønning for din Daad?«

»Man fanger Bjørne, Eders Majestæt! for at tjene sig en Skillings Penge ved at sælge Hud og Skrog, men ikke Mennesker.«

Kongens Ansigt antog atter sit godmodige Smil. Han vedblev: »Siden det var Dig, saa hørte Du jo til Gjøngefolkene i Smaaland.«

»Jeg gjorde saa.«

»Et tappert Folkefærd!« vedblev Kongen, »vi have ladet os flere af deres Bedrifter fortælle. De havde sig ogsaa en Anfører, der passede for dem, en modig og for-

voven Hals, om hvem man vidste tusinde snilde Historier at sige.«

»Ja!« svarede Svend. »Det er mig.«

»Nu, i Sandhed!« udbrød Frederik overrasket, idet han traadte hen til Svend og lagde sin Haand paa hans Skulder. »Hvis det er Dig, Gjøngehøvding! skylde vi Dig særlig Gunst og Naade. Os har Gyldenløve forebragt, at Du og dine faa Folk ydede Landet større Tjenester end det tredobbelte Antal af hans regulære Stridsmænd, og at Du altid var paafærde, hvor det gjaldt om at vise en behjertet Mands Sindelag og Handling.«

»Jeg vidste jo nok, at Eders Majestæt vilde gjenkjende mig, naar vi først kom til at tale sammen,« svarede Svend med en Sikkerhed og uforstyrret Selvtillid, som for tredje Gang bragte Kongen til at smile.

»Og hvilken Tjeneste ønsker Du af os til Vederlag? Forlang kun uden Frygt og Forbehold og lad høre dit Hjertes Mening.«

»Nu tager Eders Majestæt fejl, som jeg formærker. Det var ikke for at modtage nogen Tjeneste, men for at tilbyde Eder min, at jeg er kommen herop iaften.«

Endskjøndt Ærefrygten for Kongeparret holdt de øvrige Tilstedeværende i en vis Afstand, kunde det dog ikke undgaas, at man jo lagde Mærke til dette Optrin. Samtalen mellem Hoffolkene ophørte, de forlode deres Pladser og nærmede sig Bordet for lidt nærmere at betragte denne Mand, hvis dristige Svar og frie Holdning var saa afstikkende og forskjellig fra den Underdanighed, Sophie Amalie gjorde Fordring paa, og som hun var vant til at modtage af Enhver, der kom i hendes Nærhed.

Svend kunde paa den Tid være omtrent fem og tredive Aar gammel; han var en Typus paa den mandlige Kraft i dens mest udviklede Skjønhed. Hans Ansigt

hørte blandt de faa Lykkeliges, som man fatter Tillid til i det første Øjeblik; og hvad der vil sige mere, han skuffede aldrig denne Tillid.

»I Sandhed, Gjøngehøvding!« svarede Kongen. »Du ved at vælge din Tid heldig til at komme med et saadant Tilbud, fast ingensinde tilforn har Danmark haft sine tro Mænds Hjælp nødig som i denne Trængselsstund. Derfor sanke Du igjen dine Folk, og indtil der findes bedre Brug for Eder, vil jeg give Dig til Lehnsmand Oluf Brokkenhuus, som staar hist henne, at Du kan gaa ham tilhaande med den Skandse, han efter vor Befaling anlægger ved Præstø.«

Svend tilkastede Lehnsmanden et Blik, løftede Øjenbrynene og saa op i Loftet.

»Du tier, Svend Gjønge! hvad synes Du om mit Forslag?«

»Ærlig talt, min høje Konge! ikke godt.«

»Og hvorfor?« spurgte Kongen forundret.

»Ved Eders Majestæt da ikke, at det kun er den ubrugbare Stridshest, man benytter til Markarbejde?«

»Du glemmer, Svend Gjønge! at det er mig, der betroede Lehnsmanden det Hverv, Du omtaler med saa liden Respekt.«

»Ak nej, det er netop fordi jeg husker derpaa, at jeg vægrer mig for at tage Del deri. Især da det vilde være vanskeligt, at Lehnsmanden og jeg kunde enes ved det samme Værk.«

»Nu ja, vistnok var en Strid mellem Eder det værste, der kunde hændes.«

»Nej, det værste var Eders Majestæts Unaade mod mig, siden jeg vel sagtens blev den, der i en Strid vilde sejre over Lehnsmanden.«

Svends uforbederlige Selvtillid aflokkede Kongen et

Smil. Han vedblev: »Hvilken anden Beskæftigelse kunde Du da ønske for Dig og dine Mænd?«

»Eders Majestæt lade Lehnsmanden danne Skandsen, siden han forstaar sig derpaa, lad saa mig og mine Folk forsvare den, det forstaar vi os paa.«

»Hvor stort et Antal Gjønger mener Du at kunne samle omkring Dig?«

»Henved Hundrede.«

»Saa mange?«

»Ja, flere dertil, hvis vi vilde regne os paa samme Maade som Gyldenløve.«

»Hvorledes?«

»Min høje Konge sagde selv, at han antog hver af os saa god som tre Andre. Jeg tænker heller ikke, at Eders Majestæt tager synderlig fejl ved at følge hans Regnemaade.«

»Godt, Gjøngehøvding!« sagde Kongen, idet han leende klappede Svend paa Skulderen. »Vi ville tro Dig paa dit Ord, og hvis det siden bekræfter sig, skal ogsaa din Løn blive derefter. Hvor finde vi Dig, naar vi have Dig nødig?«

»Her paa Jungshoved Slot; jeg har min Post som Jæger hos Lehnsmanden, en Tjeneste saa god, at jeg kun vil bytte den for Eders Majestæts.« Svend hilste, og Kongen tog Afsked med ham med et naadigt Nik.

»Sig os engang,« sagde Dronningen til Gabel, »hvorfra stammer det Folkefærd, som Hans Majestæt nylig kaldte for Gjøngerne? Synderlig stort maa det vel ikke være, ikke heller just synderlig bekjendt, siden jeg iaften for første Gang hører det nævne.«

»Eders Majestæt har Ret,« svarede Gabel. »Men hvad de fattes i Antal have de mangfoldiggjort i Mod og Manddom. Gjøngerne ere en lille Folkestamme, bo-

siddende paa Grændsen af Bleking og Smaaland, to Herreder i det nordlige Skaane, der ere bjergfulde og afveksle med store Skove og Moradser. Foruden deres næsten eventyrlige Mod besidde disse Mennesker endnu en anden Fuldkommenhed, der forøger Værdien af den første: de ere næsten alle tilsammen baade af Tilbøjelighed og Trang udmærkede Skytter, af Tilbøjelighed fordi en Mands Anseelse hos dem beror paa, hvor heldig han forstaar at haandtere sin Bøsse, af Trang, siden Mødrene nægte deres unge Sønner Føden og jage dem ud i Skoven, for at de selv kunne skyde Vildtet til deres Spise. Man ser derfor næsten aldrig en Gjønge uden i Selskab med sin Bøsse. De bringe den med i enhver Forsamling, ja selv i Kirken.«

»I Kirken?« gjentog Dronningen forundret.

»Ja, Eders Majestæt, man har en Historie derom.«

»Fortæl os den Historie, Gabel!«

»I Kong Kristian den Fjerdes Tid, højsalig Ihukommelse, var Præsten i Gjønge Herred saa gammel og aflægs, at han ikke kunde holde ud at staa i Kirken, medens Talen varede De gjorde ham derfor et Sæde paa Prædikestolen, og siddende paa dette faldt Præsten i Søvn en Helligdag i Pintsen, medens de Andre sang Salmen. Menigheden sad en Tid lang og ventede sagtmodigt paa, at han skulde vaagne; endelig rejste Sandemanden sig og sagde: Vor Fa'er er nok falden i Søvn, som I formærker, siden han drager Vejret saa dybt; han er en gammel Mand, og vi gjør Synd i at vække ham; lad os lukke vor Bønnebog til i Guds Navn og prøve vore Bøsser lidt udenfor. En af mine Drenge har stillet en Skive op paa Kirkegaarden. Sandemandens Forslag vandt almindeligt Bifald. Menigheden listede sig sagte og lydløst ud af Kirken for ikke at forstyrre den gamle

Mand og begyndte at skyde tilmaals efter Skiven. Da Præsten omsider vaagnede, kaldte han Menigheden ind igjen og holdt en meget opbyggelig Prædiken.«

»For disse Folk har da den Jæger, som nylig forlod os, været Anfører?«

»Ja, Eders Majestæt!« svarede Gabel, »og hvis Nogen var en slig Post voksen, saa maatte det ogsaa være Svend, efter hvad man fortæller om ham. Ved ethvert af deres Foretagender mod Steenbuk, skal han have været den Første til at lægge Planen, den Snildeste til at udføre den. Hans Majestæt lod nu i Efteraaret Korpset opløse sig for ikke at spilde Folk og Menneskeliv til Unytte, saa kom Svend og hans Folk herover til Sjælland, og fra den Tid maa Kaptajn Lykke hist henne vide Besked om dem, siden flere af Gjøngerne have faaet Tjeneste imellem hans Dragoner.«

»Kaptajn Lykke!« gjentog Kongen, idet han lagde de Papirer fra sig, som han imidlertid havde været beskæftiget med. »Er han tilstede? Eja! saa lad ham komme her hen, vi have et Ord at tale med ham.«

Kai Lykke, der havde hørt disse Ord, traadte hen til Bordet og hilste med Anstand og Ærbødighed for Kongen.

»Hvad er det, vi erfare om Eder, Hr. Kaptajn!« udbrød Kong Frederik temmelig heftig. »Allerede for to Maaneder siden have vi ladet udgaa Befaling, at I og Eders Regiment skulde marschere til de forordnede Poster ved Vordingborg og andensteds, og desuagtet er lige til denne Dag endnu kun et Kompagni deraf ankommen.«

»Eders Majestæt holde mig dette tilgode,« svarede Kai uden Betænkning. »Jeg vidste ikke, at denne Befaling havde været saa længe undervejs, da jeg først modtog den for tre Dage siden.«

»Guds Død!« udbrød Kongen harmfuld, »hvorledes besørges da mit Budskab? — Hr. Lehnsmand! derfor skal I staa os til Ansvar, siden det var Eder, der skulde underrette Kaptajnen om vor Villie.«

Ved denne ligesaa uformodede som heftige Tiltale mistede Brokkenhuus sin hele Fatning, han blev bleg, rømmede sig og stammede endelig:

»Jeg har ogsaa fuldkommet den efter bedste Evne: Kongelig Befaling afgik den selv samme Dag, jeg modtog den, til Kaptajnen, derpaa giver jeg Eders Majestæt mit adelige Ord.«

»Hos hvem af Eder er da Skylden tilstede? Her staa to gode Adelsmænd for mig, hvoraf den Ene taler stik imod den Anden, hvem af Eder dølger os Sandheden?«

»Tilvisse ikke jeg, min høje Konge!« ytrede Brokkenhuus ivrig. »Ikke heller begriber jeg, hvorledes Kaptajnen skal kunne bevise sine Ord.«

»Hvad jeg begriber, min Herre Lehnsmand!« svarede Kai, »er, at Eders Hukommelse maa være endnu slettere end Eders Syn, imens I taler saa; men lige meget, nu, da jeg ved min Herre Konges Villie, skal den være opfyldt, inden Sol gaar ned.«

»Nej, Kaptajn! ikke lige meget, vi lyste dog nok at vide, hvem af Eder vi skulle sætte vor Lid til i Fremtiden, og derfor ville vi have den Sag opklaret.«

»Tillykke lader det sig ogsaa gjøre,« tog Lehnsmanden tilorde, »siden min Skriverkarl, som gik med Budskab til Kaptajnen, opholder sig her i Værelset næst ved. Han vil kunne overbevise Eders Majestæt om denne skammelige Usandhed.«

Kai smilede til denne brutale Ytring. Derpaa vedblev han med den Sikkerhed og Selvbeherskelse, det selskabelige Liv havde lært ham:

»Hr. Lehnsmanden synes at glemme, at han taler i Eders Majestæts Nærværelse; dernæst nægter jeg ikke, at han mulig har afsendt Kongelig Befaling, men blot, at jeg har modtaget den.«

Efter denne sidste Udflugt, der bedre end alt andet beviste den Knibe, Kai befandt sig i, kastede han et langt og bønligt Blik over mod Dronningen, som om han søgte Hjælp hos hende.

Og Sophie Amalie lod heller ikke sin Yndling i Stikken. Hun lagde sin hvide Haand paa Kongens, tilkastede ham et Smil og et Blik, hvori hun syntes at have forenet al den henrivende Ømhed, der kunde ligge i hendes skjønne Øjne, som endnu aldrig havde forfejlet deres Virkning, og sagde:

»Eders Majestæt tilgive, at jeg blander mig i Talen, men selv om Kaptajn Lykke skulde have været saa uheldig at begaa nogen Brøde, hvad dog Hr. Lehnsmanden endnu næppe har bevist, saa besidder han et saa lykkeligt Middel til at forsone den igjen, at jeg tør haabe, Eders Majestæt som hidtil vil blive ham i Naade bevaagen. Kaptajn Lykke har idag saa at sige reddet mit Liv.«

»Eders Liv! hvorledes er det muligt?«

Dronningen fortalte nu i faa Ord Hændelsen med Vildsvinet; hun nævnede vel Tateren, men drog tillige Kais Rolle mere i Forgrunden, end den med Rette tilkom.

Kai stod rolig og tillidsfuld for Enden af Bordet og støttede sig til sit Sværd.

»Hvilken skrækkelig Hændelse!« udbrød Kongen. »Men Ridder Kørbitz,« tilføjede han, »Eders Majestæts Kavaler, hvor var han da i dette Øjeblik?«

»Kørbitz!« gjentog Dronningen leende, idet hun vendte sig om og betragtede Ridderen med et Blik, der havde noget af Kattens Grusomhed ved sig. Ved denne

Bevægelse gled hendes Tørklæde ned paa Gulvet. Kørbitz gjorde et Skridt fremad, tog det op og lagde det paa Armen af Lænestolen, medens han næsten lydløst hviskede det ene Ord: «Naade!« og med et saa bønligt Udtryk, at Dronningen syntes bevæget derover.

»Ridder Kørbitz,« gjentog hun, »var ved et Tilfælde ikke i vor Nærhed, da dette Eventyr passerede. Men jeg synes virkelig, at vi Begge, Eders Majestæt og jeg, ere Kaptajn Lykke nogen Tak skyldig.«

»Ja, ganske vist,« svarede Kongen, »og jeg vil overlade det til min Dronnings gode Smag selv at bestemme, hvorledes vi bedst skulle afgjøre vor Gjæld. Hvad Eder angaar, Hr. Lehnsmand! saa ville vi for Øjeblikket lade den Sag fare; er Retten paa Eders Side, skal I senere faa al den Oprejsning, I forlanger.«

»Eders Majestæt viser mig for megen Naade,« svarede Brokkenhuus, bevæget af en Følelse, der var en ægte Adelsmand værdig. »Efter hvad jeg har hørt og set, tror jeg selv, at Kaptajn Lykke havde Ret, da han nylig bebrejdede mig, at mit Syn og min Hukommelse vare lige svage.«

Denne Selvopofrelse blev ikke uden Løn, thi den forskaffede Lehnsmanden det første naadige og erkjendtlige Blik denne Aften fra Dronningens straalende Øjne.

3.

Hvad der skete paa Slottet om Natten.

Da Taarnuhret slog ti, gav Kongen Tegn til Opbrud, hvorefter han og Dronningen lode sig ledsage til deres Værelser. Dragonerne overtoge Vagten paa Slottet.

Idet Lehnsmanden Oluf Brokkenhuus gik igjennem Forværelset, hvor Kai Lykke var i Begreb med at fordele Mandskabet, hilste han paa Kaptajnen saa forekommende, som om han aldeles havde udslettet enhver Erindring om det nylig stedfundne Optrin mellem dem. Kai var endnu opfyldt af Dagens Hændelser og den Lykke, som Dronningens synderlige Gunst maatte indgyde. Da Brokkenhuus hilste, erkjendte han fuldkomment den Uret, han nylig havde gjort sig skyldig i, og følte Trang til at gjøre sin Forseelse god igjen. Derfor gik han hen til Lehnsmanden, berørte hans Skulder og udbrød:

»Hr. Lehnsmand! et Ord, hvis I tillader det.«

Brokkenhuus vendte sig om, og de gik sammen hen til en af de store Vinduesfordybninger i nogen Afstand fra de tilstedeværende Dragoner. Kai sagde:

»Jeg har iaften fornærmet Eder, min Herre Lehnsmand! thi just nu erindrer jeg tydeligt at have modtaget Eders Brev paa den Tid, I nævnede.«

»Og nu agter I formodentlig at fornærme mig igjen?« spurgte Brokkenhuus sagtmodig.

»Nej, ved min Ære! tro ikke saa slet om mig. Jeg kommer tværtimod i Erkjendelse af min Uret for at stille mig til Eders Befaling.«

»I mener?«

»At tilbyde Eder al den Oprejsning, en Adelsmand er den anden skyldig.«

»Ak, Kaptajn Lykke!« svarede Brokkenhuus med et sørgmodigt Smil; »se ret paa mig. Jeg er en gammel, graahaaret Mand, tilmed en stakkels Krøbling; det vilde kun baade mig lidt at søge Oprejsning i at slaas med Eder. I gamle Dage var jeg altid rede til at afgjøre mine Stridigheder med Sværdet, men det er længe siden. En af mine Fjender gav mig her i Panden dette Mærke,

der tog mit højre Øje med sig, en Anden, lidt ubehændigere, knuste med en Kugle mit ene Knæ; hvis mine Modstandere levede, vilde de have kunnet fortælle Eder, at Fejghed ikke hørte med blandt mine Fejl, men de ere døde begge To, jeg tror det var før I blev født, min kjære Herre! Selv er jeg nu næsten blind og maa dertil dølge min Brøst saa godt jeg kan, at jeg ikke mister min Bestilling, hvilket vilde gjøre mig til en Stodder; Alderen er kommen, Kaptajn Lykke! Jeg maa finde mig i, at Folk fornærme mig, og takke dem, der fornærme mig mindst.«

»O, Hr. Lehnsmand! I ydmyger mig dybt; hvorledes skal jeg gjøre min Forseelse god igjen? Jeg vil gaa til Kongen imorgen, i dette Øjeblik, og bekjende for ham, at Skylden ligger paa min Side. Tro blot, jeg beder Eder, at hvis jeg før havde vidst, hvad I her siger, jeg da aldrig skulde have tænkt paa at fri mig fra min Skyld ved at vælte den over paa Eder.«

»Ja, i Sandhed, Kaptajn! jeg tror Eder!« svarede Lehnsmanden med et vemodigt Smil, der forskjønnede hans vansirede Træk, »jeg tænker for ridderligt om Eder til at antage, at I vil fornærme en værgeløs Mand, men ligesaa lidt har I formodentlig betænkt, at I for Øjeblikket endnu mindre end jeg tør give eller modtage nogen Udfordring til Kamp.«

»Eja! kjære Herre!« svarede Kai leende, »det skulde jeg dog mene. Har I modtaget Skrammer i Eders tidligere Kampe, saa har jeg min Tro givet nogle; jeg forstaar ret godt at føre min Klinge og fordrer ikke bedre, end hvad Lykken beskærer. Hvorfor skulde en tapper Adelsmand ikke have Lov til at slaas, naar Lejligheden var derefter?«

»Fordi en tapper Adelsmands Arm tilhører Fødelandet i disse Dage, da Fjenden staar for Døren.«

»Jeg fornemmer nok, at jeg bestandig skal have Uret ligeoverfor Eder,« svarede Kai; »men lige meget, I er en gjæv og ridderlig Herre, Lehnsmand Brokkenhuus! og jeg ønsker intet bedre, end at jeg fra denne Stund af turde regne mig blandt Eders Venner.«

»Det skal I have frit Forlov til,« sagde den Gamle, idet han drog sin Handske af og rakte Kai Haanden. »Farvel, Kaptajn! og tak for den Glæde, I har forvoldet mig iaften.«

»Imorgen gaar jeg til Kongen,« ytrede Kai bevæget. »Jeg faar ikke Ro, før jeg har bekjendt hele Sagen for ham.«

»I lade det fare, Kaptajn Lykke! Imorgen rejser Kongen og jeg hver sin Vej, og det staar til Gud, om vi oftere skulle træffes i denne Verden.«

Brokkenhuus hilste og gik, Kai fulgte ham til den ydre Slotstrappe og viste en Ærbødighed mod den Gamle, som om denne havde været hans Overherre. Derpaa kom han tilbage og fortsatte sin afbrudte Forretning med at ordne Vagtmandskabet.

»Husker jeg ret,« udbrød han, »befalede jeg jo Ham, Korporal Wolf, at tage otte Mand med sig og gaa til den østre Fløj, hvor Hendes Majestæt Dronningen har sine Værelser. Der sætter Han Vagten og holder Folkene til at være stille og rolige. Ingen Drikken, I Slyngler! og fremfor alt ingen Smøgen af den forbandede Urt, I og de Gevorbne have ført os ind i Landet. I ville forpeste Luften i Hendes Majestæts Værelser.«

Med den omtalte Urt mente Kai Lykke Tobak, som Karl den Femtes Soldater havde bragt med sig fra Spanien til Tyskland, hvorfra igjen de Hvervede i den forrige Konges Tid førte den til Danmark og bibragte Almuen Smag for den.

Dragonerne gik hver til sit Vagthold, alene den omtalte Korporal blev staaende, efter at de Øvrige havde forladt Værelset.

»Har han forstaaet mig, Korporal?« spurgte Kai.

»Ja vel, Hr. Kaptajn!« svarede Wolf med Haanden paa den opkrampede Filthat.

»Hvad Djævlen venter Han da efter?«

»Eders Naade behager at glemme, at I iaften gav mig Lov til at forrette et Ærinde nede i Landsbyen. Karlene fortælle, at vi skulle sadle op imorgen ved Daggry, og saa faar jeg arme Mand ingen Tid til at besørge det.«

»Han har min Tro Ret,« svarede Kai i en Tone, som om han først nu erindrede sit Løfte. Han har sig jo en Kjæreste nede i en af Hytterne.«

»Ja, strenge Herre! det gaar mig ikke bedre. I hver en By, Hestfolkene komme til, faar man sig paa Timen en lille Kjæreste; men hun her er den bedste og skal være min Kone, hvis det ellers ret gelinger.«

»Ja, hvad er herved at gjøre? — Han har mit Løfte, det er sandt, og en Adelsmand maa staa ved sit Ord; men Tjenesten fremfor alt, det ved Han nok, Korporal!«

»Ak, strenge Herre!» ytrede Korporalen i en ynkelig Tone. »Kunde jeg ikke blot faa Permission paa en Time? Det gjælder et Menneskeliv, Eders Naade! thi Pigen vilde tage sin Død derover, faar hun mig ikke at se. Kun en lille Time, saa er jeg her igjen paa Pletten.«

»Og hvem skulde imedens varetage Hans Post i Slottet? Hans Fraværelse vilde være et smukt Eksempel for Karlene.«

Korporalen drejede sig med en fortvivlet Gebærde om paa Hælen for at gaa. Kais Ord standsede ham atter:

»Hør, Korporal! jeg faar et Indfald og vil tjene Ham, fordi Han er en brav og flink Person. Han laane mig sin Kappe og Hat, vi ere omtrent af ens Højde, jeg gaar da op og holder Vagt for Ham, da jeg dog ikke kan sove, imidlertid besøger Han Kjæresten. Er Han tilfreds dermed?«

»Gud velsigne den naadige Herre!« udbrød Elskeren sjæleglad, idet han til Tegn paa sin ydmyge Taknemmelighed kyssede sin Haand og derpaa berørte Kais med den.

»Dernæst holder Han ren Mund med, hvad jeg gjør for Ham og kommer tilbage i betimelig Tid.«

»Hjælpe mig Gud, Eders Naade!« svarede Korporalen, medens han rakte Kai sin Kappe, »jeg vilde før tage fem og tyve Stigrem for Fronten, end misbruge Eders Godhed.«

»Han kunde ogsaa være temmelig sikker paa at faa dem tiltalte, hvis Han ikke skjønnede bedre paa min Gunst,« sagde Kai.

Korporalen hilste og gik. Kai svøbte sig ind i Kappen og trykkede Hatten dybt ned i Panden, derpaa forlod ogsaa han Stuen og fulgte efter Vagtmandskabet.

Vejen til Dronningens Værelser førte igjennem en lang Korridor, hvis ene Ende sluttede sig til Hovedtrappen fra Stueetagen; i den modsatte Ende var anbragt et Vindue ud imod Søen, og langs med denne Side gik igjen en Tværgang, som førte til Lehnsmandens Lejlighed. Korridoren selv fik sit Lys fra en Messinglampe ved Trappen og denne Aften tillige fra Maanelyset, som faldt igjennem Vinduet.

Kai stillede en Post ved Trappen og valgte sin egen i Nærheden af Vinduet, omtrent ligeoverfor Døren til Dronningens Gemak. De øvrige Dragoner, der i Nattens Løb skulde afløse i og udenfor Slottet, opholdt sig

imidlertid nede i Stueetagen, hvor et Værelse var blevet dem indrømmet til Vagtstue.

Dronningen var endnu inde hos Kongen. Over det nylig saa larmende Slot hvilede en almindelig Tavshed, som kun i enkelte Mellemrum blev afbrudt, naar man aabnede eller lukkede en Dør nede i Stueetagen, eller ved den ensformige Lyd af Vaaben, idet Vagterne, for at modstaa Kulden, som begyndte om Aftenen, bevægede sig frem og tilbage paa deres Poster.

Kai havde stillet sig ligeoverfor Vinduet, tæt indhyllet i den graa Rytterkappe. Maanelyset faldt i en skraa Retning ned over hans Ansigt og hen langs den ene Side af Korridoren, hvis gamle, mørkladne Portrætter syntes at antage et endnu barskere Udtryk i dette halvtydelige Strejflys.

En usædvanlig Spænding var synlig i Kais Ansigt, han ventede med Utaalmodighed paa Fortsættelsen af det Eventyr, hans tilsyneladende saa opofrende Velvillie for Korporalen havde ledet ham i.

Pludselig hørte han nede paa Trappen, hvor den anden Vagt stod, den taktmæssige Lyd, som foraarsagedes ved at præsentere et Gevær, derpaa lød Stemmer, og straks efter saa man Dronningen, fulgt af Fru Else Parsberg, gaa igjennem Korridoren. Foran begge Damer bar en Kammerfrue en tændt, trearmet Lysestage. Kai rettede sig og præsenterede sin Karabin. Hans Kappe gled noget tilside ved denne Bevægelse. Skinnet af Lysene faldt paa Sølvet af hans broderede Vams, da Kammerfruen standsede, medens Dronningen tog Afsked med Fru Else. Var det nu paa Grund af det lydelige og præcise i hans Hilsen eller ifølge et vist Instinkt, som vi under visse Forhold lykkeligvis blive begavede med, nok er det, Dronningen lagde Mærke til ham. I hendes første Blik

paa den smukke Skildvagt, viste sig en levende Overraskelse, derpaa smilede hun, tilfreds over dette Paafund, der faldt saa aldeles i hendes Smag; og begge disse Udtryk, Gjenkjendelsen og Smilet, forsvandt atter i næste Øjeblik, medens hun naadig standsede Fru Else for at forsikre, hvor behageligt Opholdet paa Jungshoved havde været hende. Under denne Erklæring, som blev modtagen med Henrykkelse, faldt Dronningens Øjne endnu engang paa Kai. Derpaa forsvandt hun, Fru Else og Kammerfruen, der stiv og ubevægelig med Hovedet halvt neddukket i den store, opstaaende Halskrave, havde holdt Lyset for dette Optrin.

Atter indtraadte den tidligere Stilhed omkring i Slottet og dets Nærhed. Dronningens Damer havde forladt hende. Lysene i Lehnsmandens Fløj vare slukkede, man hørte Taarnuhret slaa og Vinden, som sukkede i Lindetræerne udenfor. Iøvrigt var alt uddøet omkring Kai. Selv Vagten i den modsatte Ende af Gangen havde sat sig ned paa det øverste Trin af Trappen, svøbt sin Kappe tættere omkring sig, lagt Karabinen over sine Knæ og hengivet sig til Betragtninger, som endte i en dyb og rolig Søvn.

Men Skjæbnen havde bestemt, at denne Nats Stilhed jævnlig skulde blive afbrudt. Kai nærmede sig Dronningens Dør, han lænede sig ubevægelig og grundende til Karmen, da han pludselig traadte tilside ved at høre Skridt fra den modsatte Side af Korridoren. Sagte, næsten lydløst, bevægede en Skikkelse sig hen imod ham og standsede ligesom tvivlraadig i Nærheden af Døren til Dronningens Værelse.

Kai havde øjeblikkelig fattet sin Plan; han stillede sig med Ryggen imod Laasen og tiltalte Manden, der ved Skildvagtens Bevægelse traadte over paa den mørke Side af Gangen.

»Hvad gjør I her saa silde?« spurgte Kai dæmpet.

Manden betænkte sig et Øjeblik, før han traadte nærmere, slog sin Kappe tilside, og Kai gjenkjendte Kørbitz i den straalende Hofdragt, han havde baaret tidligere om Aftenen ved Kuren.

»Gjør Plads, Skildvagt!« hviskede Ridderen. »Jeg har et Ærinde til Hendes Majestæt.«

»Det faar at vente til belejligere Tid,« sagde Kai. »Dronningen er allerede gaaet til Ro.«

»Hvad behager!« svarede Kørbitz med en Lykkeridders Overmod. »Ved Han ikke, at enhver Tid er belejlig for Hans Majestæts Ærinder? Jeg er Ridder Kørbitz og Overbringer af et Budskab, der ikke taaler Opsættelse.«

Ridderen traadte under disse Ord et Skridt nærmere. Kai stillede sig imod ham, derved faldt Maanelyset paa hans Ansigt, og Kørbitz gjenkjendte ham øjeblikkelig.

»Ah, min Hr. Dragoner!« udbrød han med en slet skjult Harme. »I holder god Vagt inat udenfor dette Værelse.«

»Ja, jeg ser nu, det gjøres nødig; finder I maaske noget at udsætte paa denne Opmærksomhed?«

»Sikkerlig ikke, jeg tænkte kun paa, at det er anden Gang, vore Veje krydse hinanden.«

»Tal ikke derom,« svarede Kai; »thi min Beskedenhed forbyder mig at nære denne Tanke.«

»Hvad mener I?«

»At det lader til, jeg begge Gange skal være den Sejrende.«

»Tror I ogsaa, at det vil blive Tilfældet, naar Hans Majestæt imorgen erfarer, at I hindrer mig i at fuldbyrde hans Befaling?«

»Ak, Hr. Ridder! derpaa vil jeg besinde mig imorgen; for Øjeblikket tænker jeg kun paa min Post.«

»I nægter mig da endnu Adgang til dette Gemak?«

»Ja!«

»Og Grunden, vil I sige mig den?«

»Grunden,« svarede Kai smilende, »er, at I hver Dag nyder den Lykke at kunne vaage over Hendes Majestæt, inat vil Kai Lykkes Dragoner gjøre det.«

Kørbitz bortfjernede sig rasende. Havde han været Dronningens Værelse lidt nærmere, vilde han maaske under Striden have mærket, at Døren forsigtig blev aabnet paa Klem, medens en Skikkelse indenfor lyttede til, hvad der blev talt; han vilde maaske tillige af denne Skikkelses bifaldende Smil have kunnet forklare sig Aarsagen til Kaptajnens ubegribelige Dristighed.

Omtrent en Time senere blev Stilheden igjen afbrudt ved de forsigtige og langsomme Skridt af en Mand, der kom gaaende nede i Korridoren. Denne Mand maatte uden Tvivl være fortrolig med Stedet, siden han vidste at finde Vej i det Halvmørke, som var indtraadt, efter at Maanen havde ophørt at skinne gjennem Vinduet. Da han kom ned i Gangen, berørte hans Fod et Klædningsstykke. Han standsede, tog det op og fandt, at det var en Soldaterkappe. Manden smilede; uden at betænke sig tog han Kappen paa, svøbte sig tæt ind i den og fortsatte sin Vej igjennem Korridoren. Skildvagten nede ved Trappen var imidlertid vaagnet; da han saa Manden komme sig imøde, traadte han frem for at hindre ham i at passere; men ved Synet af den militære Kappe betænkte han sig igjen, antog ham for en Kammerat og lod ham gaa forbi sig. Da den Ubekjendte kom til en Dør ved Enden af Korridoren, standsede han, lyttede og kastede sit Blik tilbage paa Skildvagten. Denne havde vendt ham Ryggen og lænet sig over mod Rækværket af Trappen. Da Manden saaledes overbeviste sig om, at Ingen lagde

Mærke til ham, berørte hans Haand Dørlaasen. Saa forsigtig og lydløs end denne Bevægelse foregik, syntes den dog at være bleven bemærket indenfor. Døren aabnedes, og ved det svage Lys, som Lampen kastede i denne Del af Gangen, saas en kvindelig Skikkelse komme tilsyne i Døraabningen. Hun bøjede sig over mod Manden, rakte ham begge sine Hænder, og deres Stemmer blandedes derpaa i en sagte Hvisken, ligesaa uhørlig som uforstaaelig, med mindre de ømme og straalende Blikke, der paa samme Tid bleve vekslede, kunde have tjent som Kommentar for dette hemmelighedsfulde Sprog.

Det vidste imidlertid Enhver, som var nogenlunde bekjendt i Slottet, at dette Værelse for Øjeblikket blev beboet af Julie Parsberg, en Søster til Fru Else. Den Anseelse og Gunst, hendes Broder nød ved Frederik den Tredies Hof, havde ogsaa udstrakt sig til hans Søster. Hun var endnu meget ung, da hun blev optagen iblandt Sophie Amalies Æresdamer, en Post, hvortil Landets fornemste Adelige bejlede. Dronningens øjensynlige Gunst skaffede den unge Dame en talrig Skare af aabenbare Beundrere og hemmelige Fjender. Flere af disse sidste stode unægtelig ogsaa over hende med Hensyn til Aner og Formue; men til Gjengjæld derfor overgik Julie dem Alle i Skjønhed. Saa let og sirlig en Figur, saa henrivende et Hoved, saa dejlige og sorte Øjne som hendes retfærdiggjorde i lige Grad Herrernes Beundring og Damernes Misundelse. Der var maaske mere Ild end Varme i disse sorte og straalende Øjne, men det hørte til den Tids Begreb kun at tro paa Varmen der, hvor man saa Flammen. Man sagde ogsaa, at den unge Dame lagde for synlig Vægt paa at behage Alle for senere at kunne paradere med sine talrige Erobringer; dog vovede ikke engang de mest skaanselløse af disse Fjender, — det

vil sige de, som Naturen havde givet færrest Evner til at rivalisere med hende — at paastaa, at Julie nogensinde havde tilsmilet en Borgerlig.

Midt i sin Lykkes Sollys syntes dog Julie at savne noget. Hun blev træt i denne Veksel af Kabaler og Bagtalelser; efter at have tilbragt et Aar ved Hoffet udbad hun sig Tilladelse til at besøge sin Søster, Fru Else Parsberg paa Jungshoved, hvortil hun angav sit svækkede Helbred som Aarsag. Dette Paaskud fandt naturligvis ikke Tiltro hos Nogen, man angav tusinde forskjellige Historier om denne besynderlige Rejse; imidlertid forbleve Alle, selv Julies Nærmeste, uvidende om hendes Bevæggrund til at forlade Hoffet.

Julie rejste til Jungshoved. I den ensomme og uselskabelige Skovegn var Jagten og hyppige Rideture hendes eneste Adspredelse; men hun syntes at befinde sig ypperligt derved. Hendes blege Kinder rødmede paany, hendes mørke Øjne havde ingensinde besiddet en friskere Glands. Han ønskede og savnede intet.

Det var altsaa, som sagt, udenfor den unge Hofdames Dør, at de to Ubekjendte i dette Øjeblik samtalede, med foroverbøjede Hoveder, saa nær hinanden, at de næsten berørtes, medens deres brændende Blikke modtes og besvaredes med Kjærtegn og Ord, der uden Tvivl vare endnu sødere end disse Blikke.

Pludselig tav Manden, idet den Anden vedblev at tale.

»Gaa nu!« hviskede denne Stemme; »jeg vil ikke høre din Skildring om Kongens Naade. — Stakkels Menneske! som om Kongens Yndest kunde forøge min. — Jeg holder ikke af, at Du sætter dit Haab til Fremtiden, naar allerede det nærværende Øjeblik har opfyldt alle dine Ønsker. Heller ikke har Du Lov til at rose Dig

af anden Gunst end den, Du læser i mine Øjne. — Gaa, min Gjøngehøvding! jeg siger Dig jo, at jeg har faaet Dronningens Tilladelse til at blive. Gaa!«

Hun skød ham bort, idet hun holdt to smaa, hvide Hænder for hans Ansigt og lod ham bedække dem med sine Kys. Derefter traadte hun tilbage i Døren og lukkede den efter sig.

Manden svøbte sig tættere ind i sin Kappe og gik tavs og stille forbi Skildvagten. Denne var imidlertid slumret ind paa det øverste Trappetrin. Svend Gjønge vedblev sin Gang, indtil han nærmede sig Dronningens Værelse. Før han kom til dette, blev han tiltalt af Skildvagten.

»Hvad gjør I her?« spurgte denne.

Svend standsede, han betragtede Soldaten overrasket. Det forræderske Sølv paa den udsyede Vams lod ogsaa ham gjenkjende Kaptajnen. Han smilede.

»Om Forladelse, Hr. Dragoner! bliv ikke vred over min Dristighed, men Kulden er streng, og Natten falder lang. Jeg kommer blot for at bringe Eder denne Kappe.«

Endnu medens Kai besindede sig paa, hvad han skulde svare, havde Svend forladt ham og var bøjet om ad Tværgangen, hvor Lyden af hans sagte og forsigtige Skridt snart tabte sig.

4.

Dronningens Stridsmand.

Tidlig den næste Morgen holdt Dragonerne opstillede i Slotsgaarden i to lange Rækker fra Stentrappen ud til Vindebroen for at ledsage Kongeparret til Præstø. End-

skjøndt det den foregaaende Aften blev bestemt, at Afrejsen skulde finde Sted tidlig om Morgenen, var der allerede gaaet flere Timer hen paa Formiddagen, og endnu holdt Kusken i Baggaarden uden at have modtaget Tegn til at kjøre frem.

Man fortalte, at Kongen i Morgenstunden havde faaet vigtige Underretninger om Fjenden, og at der i denne Anledning var afgaaet Ilbud til Rigsraadet i Hovedstaden.

Dragonerne havde indhyllet sig i deres lange Kapper og sade strunke og ubevægelige i Sadlen, med Øjnene rettede mod Slotstrappen, paa hvis øverste Trin man saa to af Dronningens Løbere i korte Trøjer og Skindbukser og med røde Stave i Hænderne.

Solen kastede sine klare Straaler ned mellem Lindetræernes Grene. Gaarden og begge Sider af Broen fyldtes efterhaanden med Tilskuere. Foran disse stod en høj Mand i en Faareskindskofte, med blottet Hoved og Hænderne foldede over sin røde, strikkede Uldhue. Det var Ib, som mødte efter Dronningens Befaling. Bønderne havde trængt sig noget tilbage fra ham, som om de frygtede for hans Nærhed, derved opstod en Aabning mellem ham og den øvrige Mængde. Tateren syntes ikke at agte herpaa, hans Blik var ufravendt hæftet mod Døren, hvorfra Dronningen skulde komme. Fra den tidlige Morgen havde han staaet paa dette Sted, ydmyg og undselig, ventende paa, at man vilde holde det Løfte, der var blevet ham givet.

Det var tydeligt at se, hvor megen Umage Tateren havde anvendt paa sit Ydre den Dag. Hans korte, sorte Skæg var omhyggelig skilt til begge Sider. Haaret var redet glat tilbage fra den høje og brede Pande, hvis Hvidhed, hvor den plejede at være beskyttet af Huen, dannede en paafaldende Modsætning til det øvrige sol-

brændte Ansigt. Istedetfor Sejlgarnet, hvormed Koften ellers holdtes sammen, havde han idag bundet den med røde Uldsnore, og det brede Bælte omkring Livet, hvori han bar en Kniv med Hjortetaksskaft og en blankpoleret Tinske, fuldendte denne Dragt, der efter Ibs Formening ikke lod noget tilbage at ønske.

Pludselig opstod en Mumlen blandt Mængden. »Nu komme de,« hviskedes der fra alle Sider, og man saa en Hofkavaler vise sig i Slotsdøren og sige nogle Ord til Løberne. Den ene af disse sprang ned ad Trapperne over Gaarden og raabte:

»Hans Majestæts Vogn skal kjøre frem.«

Derpaa vendte han igjen tilbage til sin Post. Straks efter holdt Vognen foran Hovedtrappen, og Mængden trængte sig nærmere henad mod Slottet for at faa et Glimt at se af de høje Herskaber, naar de stege ind.

Ib blev reven med i Strømmen. Blandt alle Tilstedeværende var han den, der ventede med størst Utaalmodighed. Flere Gange foer han med Haanden op over Panden, hans Hjerte bankede, hans mægtige Lemmer skjælvede, en ængstelig Frygt begyndte at vaagne ved Tanken om, at man muligt kunde have glemt ham og den vigtige Anledning, hvori han var kommen.

Idet han nærmede sig Trappen, saa han Kai holde tilhest foran Dragonerne. Han gjenkjendte ham og udstødte et Glædesskrig, derpaa dukkede han sig ned og søgte at bane sig Vej mellem de Foranstaaende, men det var haandfaste Folk, han havde at gjøre med. Enhver blev paa sin Plads, og efter flere gjentagne Forsøg erkjendte han det umulige i at naa Trappen. Sveden brast ud af hans Pande, og da han saa ned paa sin Dragt, opdagede han til endnu større Smerte, at hans nylig saa pyntelige Udseende var aldeles tilintetgjort.

Han hævede sine Arme og udbrød med en bønlig og bævende Stemme:

»Aa lad mig komme frem i Guds Navn!«

»Hvor agter Du Dig hen, dit lange Spektakel?« spurgte Ridefogden, som stod i hans Nærhed. »Synes mig dog, at Du kan være ret vel fornøjet med den Plads, Du har, alt imens Du staar blandt lutter ærlige Folk.«

»Ak, Foged!« bad Ib, »vær ikke streng. Jeg skal jo hen at tale med Dronningen.«

Disse Ord bleve besvarede med en almindelig Latter.

»Natmanden skal tale med Dronningen,« raabte En i Klyngen. »Lad ham dog komme frem.«

Under den Munterhed, som derved opstod, var Ib bleven Gjenstand for Alles Opmærksomhed. Nogle Enkelte af de Nærmeste følte sig bevægede af det bønlige og smertelige Udtryk i hans Ansigt og rykkede tættere sammen; derved opstod en Smule Plads. Han trængte sig frem, endnu en Kamp, og et jublende Skrig tilkjendegav hans Held, han styrtede ud af Kredsen og sank aandeløs og forslaaet ned ved Foden af Trappen.

Korbitz blev staaende i Slotsdøren, en Tjener havde hængt en Foerværks Kappe over hans Hofdragt. Da han hørte Skriget og saa den Bevægelse, som opstod blandt Mængden, idet Tateren trængte sig frem foran alle Øvrige, gik han hen til ham og spurgte, hvad han vilde.

»Naadige Herre!« svarede Ib med et dybt Buk, »jeg kommer, fordi Dronningen har bestilt mig herhid.«

»Dronningen!« gjentog Ridderen, ikke mindre forundret end alle de Andre. »I hvilken Anledning?«

»Hun vilde gjøre mig noget tilgode, formedelst jeg hjalp hende igaar, da hun var ude i Skoven at jage.«

»Hvormed hjalp Du?«

»Med at frelse hendes Liv.«

»Du?«

»Ja!« svarede Ib undselig, »fordi der dengang ingen Bedre var tilstede.«

»Jeg tror, Alverden har frelst Hendes Majestæt igaar,« mumlede Ridderen, ubehageligt bevæget ved de Erindringer, som dermed forbandt sig. — »Gaa bort, Mand! Hendes Majestæt har ingen Stunder at tale med Dig.«

Idet Kørbitz sagde dette, gjorde han en Haandbevægelse mod en af Fogderne, som stode posterede nedenfor Trappen. Fogden drev den Ulykkelige tilbage med Skaftet af sin Partisan, og Ridderen stillede sig atter i Døren.

Nogle Øjeblikke blev Ib staaende som bedøvet. Mængden spottede og forhaanede ham, men han syntes at være uden Følelse derfor, det var ikke Ydmygelsen, der forandrede hans Træk og bragte hans Øjne til at løbe i Vand, efter at Ridderens Tilbagevisning havde tilintetgjort hans kjæreste Haab, Maalet for alle hans Ønsker.

Hændelsesvis red Kaptajn Lykke paa samme Tid langs med Linien af sine Folk og nærmede sig det Sted, hvortil Tateren var trængt tilbage. Da Ib saa ham besluttede han at vove endnu et sidste Forsøg. Han udbredte sine Arme og raabte:

»Høvedsmand! Høvedsmand! kom mig til Hjælp.«

Kai hørte dette Raab, saa klagende og lydeligt, at det naaede over hele Gaarden. Han vendte sig forundret og fik Øje paa Tateren. Skjæbnen syntes at have udset ham til at modvirke Kørbitz, hvor de mødtes. Han hilste Ridderen med sin Pallask og red derefter hen til Ib.

»Hvad ønsker Du, min Ven?« spurgte han.

»Ak, Høvedsmand! kjender I mig ikke mere?«

»Jo vist, det var jo Dig, vi mødte igaar i Skoven.«

»Det var mig, I lovede at gjøre til en ærlig Mand, og nu have de glemt det og sige, at der er ingen Stunder dertil, og spotte og støde mig tilbage alle Steder.«

Kai følte, at han var i Gjæld hos Tateren, fordi dennes Bedrifter Aftenen tilforn vare blevne regnede ham tilgode. Han sagde:

»Tøv kun lidt, min Søn! vi ville se, hvad der lader sig gjøre.«

I samme Øjeblik bleve Dørene stødte op, og Kongeparret steg ned ad Trapperne, Dronningen med et tilfreds og smilende Ansigt, derimod dvælede endnu Rynkerne paa Kongens tankefulde Pande. Dragonernes Pauker og Horn hilste Majestæterne.

Kaptajn Lykke var bleven holdende tæt foran Vognen. Ved hans Side stod Ib med sin Hue i Haanden. Fogden prøvede flere Gange paa at drive ham tilbage, men Ib havde faaet Mod efter Kai Lykkes Opmuntring og gjorde en fortvivlet Modstand. Derved tildrog han sig Dronningens Opmærksomhed. Hun kastede et spørgende Blik paa ham og traadte et Skridt nærmere. Fogden drog sig tilbage til Rækværket af Trappen, Tateren bøjede sit Hoved og sank paa begge sine Knæ ned foran hende.

»Hvad ønsker denne Mand?« spurgte Dronningen.

Kaptajnen gjorde en dyb Hilsen, idet han svarede:

»Han tror at have nogen Fordring paa Eders Majestæts Naade.«

»Hvem er han?«

»Han var tilstede ved Vildsvinejagten igaar.«

»Ja, jeg erindrer det. Vi lovede ham en Belønning.«

»Han vælger blot ikke nogen heldig Tid til at minde os derom,« ytrede Kongen.

»Ak, Deres naadige Majestæt!« stammede Ib. »Jeg har ventet her siden imorges, før det blev lyst.«

»Hvad begjærer han da?« spurgte Kongen.

»Jeg ved det ikke ret selv,« svarede Sophie Amalie, »men siden I, Hr. Kaptajn Lykke! gjør Eder til hans Fortaler, saa behag at forklare Hans Majestæt, hvad Manden ønsker.«

»Hans Bøn er at blive gjort ærlig«.

»Ærlig!« gjentog Kongen forundret.

»Ja, Eders Naade!« tilføjede Tateren, hvem Kongens venlige Mine gav Mod. »Jeg vilde saa inderlig gjerne være ærlig, for jeg er kun en stakkels Natmand, som ikke har Forlov til at omgaas med andre Mennesker. Igaar gav Dronningen mig Jaord paa, at det nok skulde ske.«

»Det har saaledes været Landets Skik tilforn,« bemærkede Kai, »at Fanerne gjorde en Mand ærlig, naar de bleve svungne over hans Hoved.«

Kørbitz, som hidtil havde staaet bag Dronningen, stak sit Hoved op over Kraven paa sin Foerværks Kappe og ytrede:

»Kaptajnen synes at glemme, at her for Øjeblikket ikke haves nogen Fane tilstede.«

»Jeg glemte det ikke,« svarede Kai med et artigt Buk for Ridderen, »men antog den for at være unødvendig, hvis det ellers maatte behage Deres Majestæter at opfylde Mandens Ønske. I Danmark hedder det for et gammelt Mundheld, at den Mand, hvem Kongens Haand berører, han vorder ærlig.«

Medens Kai talede, lod Dronningen sit Blik glide hen over de to Rivaler. Ridderen stod kroget og sammenbøjet i sin Kappe, hans blege Ansigt var blevet blaaligt af Kulde og vansiredes endnu mere ved den nødtvungne Erkjendelse af Kais Overlegenhed i dette Øjeblik. Ligeoverfor ham Kaptajnens ranke og ridderlige Skikkelse, som aldrig havde taget sig fordelagtigere ud.

»Jeg maa dog give Ridder Kørbitz Mening mit Bifald,« ytrede Sophie Amalie med et Blik paa Kai, »og siden denne Ceremoni nu tilforn plejer at fuldbyrdes med Fanen, maa det ogsaa denne Gang ske saaledes. Jeg vilde nødig lade mit Løfte uopfyldt,« tilføjede hun henvendt til Kongen. »Især da det for Øjeblikket er Eders Majestæt om dygtige Krigsmænd at gjøre, og denne Mand venter kun paa at blive værdig til at indtræde i Landets Tjeneste.«

»Vi ere ogsaa rede til at opfylde hans Ønske,« svarede Kongen.

»Hr. von Kørbitz!« vedblev Dronningen, idet hun pegede over mod Fogden. »Behag at bringe os denne Betjents Partisan.«

Korbitz adlød forundret. Dronningen udfoldede sit Lommetørklæde og bandt Fligen af det om Spidsen paa Spydet. Solen var imidlertid stegen paa Himmelen, den skinnede ned i Gaarden og belyste det Optrin, som nu fulgte efter, og som for de tilstedeværende Hoffolk var en Gjenstand for Smil og Morskab, for Ib derimod den helligste og højtideligte Begivenhed i hans Liv.

Han laa foran Dronningen, knælende paa Jorden med foroverbøjet Hoved og holdt Huen i sine foldede Hænder. Paa et Vink af Kai Lykke red Paukeslageren og de to Trompetere, hvoraf Musikken bestod, hen til Trappen. Dragonerne præsenterede med Sablen.

I det samme hørte man en mægtig Røst hæve sig blandt Tilskuerne og raabe:

»Tag Eders Huer af, Folk!«

Ingen vidste, hvem der talede, eller hvorfra denne dybe og klangfulde Stemme kom, men man adlød den øjeblikkelig. Trompeterne blæste en Fanfare, Dronningen hævede Partisanen med det flagrende Klæde over

Taterens Hoved, og da Trompeterne tav, traadte Kongen ned til Ib, lagde sin blottede Haand paa hans Hoved og sagde:

»Rejs Dig op, min Søn! i Guds Navn, saa sandt Du fra nu af er en ærlig og pletfri Mand.«

Da Kongens Haand berørte Ibs Hoved, syntes en pludselig Skjælven at fare igjennem hans Lemmer, han skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i en lydelig Graad. Hans Bryst arbejdede, han vilde tale, men mægtede det ikke. Da han lod sine Hænder synke, laa et lyksaligt Smil udbredt over hans Ansigt, og idet han saa op og hæftede sine kloge Øjne paa Dronningen, nikkede han gjentagne Gange, ligesom for at udtrykke den Bekræftelse, der var bleven kvalt af hans Graad.

»Hans Majestæt har nu opfyldt din Bøn,« sagde Dronningen venlig. »Har Du mere tilbage at ønske?«

Ib rejste sig, han prøvede paa at svare, men Stemmen svigtede i den Bevægelse, han var. Han rystede paa Hovedet og hviskede ganske sagte:

»Slet ingen Ting.«

»Nu vel,« sagde Dronningen, idet hun af en Pung tog nogle Guldstykker, »saa kan Du herefter trøstig følge dit Hjertes Attraa og stille Dig blandt Landets Forsvarere. Jeg fæster Dig herved til en Stridsmand for os og den gode Sag.«

Med disse Ord lod hun tre Guldstykker glide ned i Taterens Hue.

En glødende Rødme foer over Ibs Ansigt; han stirrede et Øjeblik overrasket ned i Huen paa Pengene, derpaa tog han Guldstykkerne op, trykkede to af dem til sine Læber og lagde dem ned paa Trappen, hvor Dronningen stod. Det tredie Guldstykke beholdt han, hævede det ivejret, udstødte et højt og jublende Skrig og forsvandt derpaa i den tætte Klynge, som havde dannet sig omkring Vognene.

Kongen gjorde en Bevægelse mod Kaptajn Lykke og udbrød, idet han fulgte Ib med Øjnene:

»Hvis han ønsker at komme blandt Krigsfolket, Hr. Kaptajn! saa sørg I for, at han bliver antagen.«

»Han er allerede antagen blandt Eders Majestæts Krigsfolk,« svarede en dyb og rolig Stemme i Nærheden, og da Kongen vendte sig, saa han Svend Gjønge staa med Ibs Haand i sin og smilende blotte sit Hoved.

»Det er nok bedst, at han bliver hos mig,« vedblev Svend. »Jeg kjender denne Mand bedre end Kaptajnen og ved, hvor han kan være til Nytte.«

»Hos Dig vil han ogsaa være i gode Hænder, Gjøngehøvding!« svarede Kongen med et godmodigt Nik. »Erindre Dig vort Ord; vi blive Dig i Gunst og Naade bevaagen.«

Kongen førte Dronningen til Vognen, derpaa steg han selv ind; Kusken smældede med Pisken, Dragonernes Musik lød paany. De kongelige Vogne rullede bort og efterlode det gamle Slot øde og forladt, som en Balsal Dagen efter Festen.

5.

Hvorledes Gjøngerne samle Krigsforraad fra dem, de bruge det imod.

Den følgende Vinter var ualmindelig streng. Frosten lagde en Bro over Belterne, som Karl Gustav ikke tøvede med at benytte. I Slutningen af Januar Maaned førte han sine Folk over Isen fra Jylland til Fyen.

I Fyen modtog Karl Gustav et Brev med Underretning om, at Danmark ønskede Fred og i den Anledning havde afsendt to Rigsraader til den svenske Lejr. Uden

at give noget Svar lod Kongen Isens Fasthed undersøge i Store Belt og førte sine Soldater over Taasing til Langeland, derfra til Lolland og to Dage senere til Falster. Den tolvte Februar satte han Foden paa Sjællands Grund. Svenskernes Komme vakte en ubeskrivelig Skræk og Forvirring i alle Kredse. Vejene til Hovedstaden vare opfyldte af Flygtninge. Kongens Livregiment forlod tilligemed Kai Lykkes Dragoner Vordingborg, saa snart Fjenden viste sig ved Masnedø. De fleste adelige Familier, som boede omkring paa Herregaardene i den sydlige Del af Landet, skjulte deres Skatte og Kostbarheder i Kjældere og Brønde, flygtede til Kjøbenhavn og overlode Omsorgen for deres Godser til Foged og Forvalter, hvor disse selv ikke fandt for godt at drage med. Fæstebønderne vare de Eneste, som under den almindelige Modløshed med Haab og Tilfredshed ventede paa, hvad der vilde ske, de havde intet at tabe og derfor heller intet at frygte; for dem gaves der ingen højere Nødvendighed end Føde og Hvile, og begge disse Nydelser tilbøde sig i rigt Maal efter deres Tyranners Flugt. Trællene vare blevne Herrer, de spottede Fogderne, opbrøde Ladegaardene og borttoge det indhøstede Korn.

Straks efter Karl Gustavs Ankomst til Vordingborg udsendte han Strejfpartier i den nærmeste Omegn, og da Jungshoved for ham maatte være et vigtigt Punkt, fordi Landet her danner en sikker Havn, der kunde benyttes ved Overførsler fra Sverrig, blev der givet en Afdeling Dragoner Befaling til at besætte Slottet og Landsbyen Roneklint, som ligger umiddelbart ved Havet.

Fru Else Parsberg var til Trods for sine Venners Raad bleven tilbage paa Slottet. De foregaaende Dage havde hun ladet Godsets Bønder forene sig med et Vagthold fra Gisselfeldt for at iagttage Fjendens Bevægelser,

men Bønderne satte Ild paa Vagthusene og nægtede tilsidst ligefrem at drage ud oftere. Fru Else maatte finde sig i sin Skjæbne, hun indesluttede sig paa Slottet og ventede paa, hvad Tiden vilde føre med sig.

I disse Farens Dage var Svend Gjønge sporløs forsvunden. Fru Else havde flere Gange sendt Bud op til hans Hjem, men der blev svaret, at han havde forladt Huset selv samme Dag, Svenskerne gjorde Landgang paa Sjælland, uden senere at være vendt tilbage. Den Hest, som han havde taget med sig, var nogle Aftener efter kommen løbende ind i Gaarden med et Sabelhug over Øjet og strejfet paa Halsen af en Musketkugle. Til Svend selv havde Ingen hørt noget.

Imidlertid begyndte det at blive livligt i Omegnen. Af og til hørtes Skud i Skovene, og flere Bønder fortalte, at de paa Markvejene havde truffet ubekjendte Mænd af et forunderligt, vildt Udseende. Nogle af disse bare en Slags Stormhuer eller Jernhatte paa Hovedet, Andre vare pandsrede med Kyradser eller Brystharnisker, som efter deres Form og Prydelse at dømme, syntes at være blevne gjorte til Bytte fra Svenskerne. I disse Mænds Bevæbning fandt en ligesaa stor Forskjel Sted, man saa Enkelte med udrettede Leer paa Skafter, Andre havde Ryttersabler, Karabiner eller Pistoler med et langt Løb og en Patrontaske spændt omkring Livet.

En Formiddag i Begyndelsen af Februar Maaned vare nogle Dragoner af et svensk Strejfkorps forsamlede i en lille Hytte mellem Gjerderød og Kragevig, ved Udkanten af Ørremandsgaards Skove. Rytterne havde trukket deres Heste ind i et Skur og søgt Ly mod det heftige Snevejr, der begyndte ved Dagningen. Hytten syntes at være forladt af dens Beboere, man saa ikke Andre i Stuen end de fire Dragoner og en Bonde, som havde tjent Svenskerne til Vejviser.

Den ene af Rytterne gjorde et mægtigt Baal paa Skorstenen, hans Kammerat plukkede imidlertid Fjerene af en nylig dræbt Høne, som blev stukken paa Enden af en Ladestok og drejet frem og tilbage over Ilden. To andre Dragoner eftersaa Hjullaasen paa Karabinerne, stillede dem i en Krog og strakte sig derefter hen ad Bænkene omkring Bordet.

Bonden stod ved det lille Hornvindue, som vendte ud mod Skoven. Hans smaa, sorte Øjne vare i uafbrudt Virksomhed og iagttog enhver af Dragonernes Bevægelser. Endelig kastede han et langt og dvælende Blik ud af Vinduet og udbrød:

»Det er et haardt og strengt Vejr denne Morgen, og endnu værre har det været inat. Gud naade den Vejfarende, som ikke ved, hvor han skal søge sig et Tag.«

»Gid Djævelen annamme de Vejfarende!« svarede Korporalen for Dragonerne. »Større Betryk lide Kongelig Majestæts Soldater, som staa Skildvagt i disse Nætter.«

»Hej, Bondemand!« raabte Dragonen, som sad ved Ilden og drejede Stegespiddet. »Skaf mig noget Brænde. Jeg tænker, Du finder det i Skuret derude.«

Manden rejste sig og gik til Døren, da en anden Rytter standsede ham.

»Se med det samme til vore Heste og giv dem et Foder Havre af Poserne.«

Manden gik.

»Det maa man lade de smaa Danske,« udbrød Dragonen med en haanlig Latter, »villige ere de og lystre godt tillige; ikke heller tænker jeg, at Kongen skal have svær Umag ved at styre dem, naar han nu faar Riget gjort til en Provins af Sverrig. Men hvad er det?« vedblev han og rejste sig op mod Vinduet, »jeg synes,

som om jeg hørte Hestetrav paa den frosne Jord. Eja! der have vi jo Selskab og godt Kammeratskab.«

Ordene vare næppe udtalte, før Døren blev reven op, og to Dragoner stak Hovedet ind i Stuen. Den Ene blev staaende med begge Hestes Tøjler i sine Hænder, den Anden traadte ind. De blaa Uldsnore over Armen paa hans lysegule Uniform og en Messingplade paa Skuldren tilkjendegav hans Rang som Fændrik.

Korporalen og de øvrige Dragoner hilste.

»Tusind Djævle!« raabte Fændriken, »I gjøre Eder det jo mageligt herinde, imens vi Andre ere nær ved at omkomme i dette fordømte Vejr.«

»Maa jeg byde Herren en Drik Vin,« svarede Korporalen paa denne Tiltale og holdt sin Læderflaske frem. »Den er tagen fra et Kirkealter, og I har derfor ligesaa godt deraf, som om I gik til Herrens Bord, Gud ved hvor ofte.«

Fændriken smilede til denne Raahed og drak.

»Har Ingen af Eder set noget til Svend Gjønge?« spurgte han.

»Svend Gjønge!« gjentog Korporalen. »Jeg kjender ikke den Mand. Han staar ikke ved Dragonerne.«

»Deri har I min Tro Ret, Korporal!« svarede Fændriken leende. »Han giver tværtimod Bevis paa, hvor lidt han gjør af Jer.«

Korporalen spærrede Mund og Øjne op. Han forstod ikke denne Ytring.

»I har ikke forstaaet mig,« vedblev Fændriken. »Naar jeg taler om Svend Gjønge, saa mener jeg den Stimand, den Helvedes Hund, der siden vor Ankomst til dette Land kun pønser paa at fortrædige Svenskefolket, brænde Rytteriets Foder, tømme vore Munitionsvogne, opsnappe vore Strejfkorps og skikke dem snarest muligt

ind i den anden Verden, hvor han ser sit Ram dertil. Inat har han igjen været paafærde. Vagten meldte Skud nede fra Mosen, og imorges fandt vi fire af vore Folk liggende dræbte ved Siden af deres Heste; — og hvordan mene I vel, at de vare dræbte? Heste og Karle laa sønderflængede og forslaaede, som om man havde brugt Leer og Plejle istedetfor Klinger og Sværd i Kampen mod dem. Tilmed havde den Røver plyndret dem og trukket dem ud til det blotte Linned.«

Et rasende Udbrud af Dragonernes Harme besvarede denne Fortælling.

»Lykkeligvis ere vi ham paa Spor,« vedblev Fændriken. »En Bonde, som vi fangede og bragte ind til Hovedkvarteret for lidt siden, har givet os god Besked. Karlen stod i Ledtog med Svend og nægtede først alt, men Oberst Sparre har sin egen Maade at bringe Sandheden for en Dag; han lod Mandens Tommelfingre snøre sammen og sætte Lunte imellem dem. Det hjalp; Bonden gik til Bekjendelse; han fortalte, at Svend luskede omkring her i Egnen og havde Tilhold med sine Folk i Ørremandsgaards Skove. Vi stillede Vagter omkring, men ti tusind Millioner Djævle tage ham, os er han undsluppen, og vi komme nu herind for at spørge, om I intet have fornummet til ham.«

»Ikke det ringeste,» svarede Dragonerne.

»I vide, at han ikke holder sig skjult her i Hytten?«

»Det skulde vi da mene. Lejligheden er endda ikke saa vidtløftig, at den jo lader sig overse, og udenfor rækker Skuret knapt over vore Hestes Hoveder.«

»Saa maa vi afsted,« ytrede Fændriken, idet han aabnede Hanen paa sine Pistoler, blæste Fængkrudtet bort og kom friskt paa.

»Til vi ses igjen!« vedblev han med en Haand-

bevægelse og forlod Stuen. Straks efter skjulte det tætte Snefog de bortdragende Dragoner.

»Den Svend Gjønge maa jo være enfoldigere end en Nyfødt,« ytrede Korporalen lidt efter. »Landet har overgivet sig, danske Kongen sender os sine Rigsraader, som trygle om Pardon, og endda vover han med sin Haandfuld Stratenjunkere at gjøre Allarm digt foran Kvarteret. Det skal jeg love for, han vil annamme sin Betaling og komme til at klæde Stejle og Hjul, hvis Kong Karl faar ham fat.«

»Hvis!« gjentog en Stemme i Døren.

Det var den enfoldige Bondemand, som just i dette Øjeblik kom tilbage med en Armfuld Brænde i Favnen.

»Hvad snakker Du om, Bondeknægt!« ytrede Korporalen foragtelig. »Kjender Du noget til ham, vi tale om?«

»Ak ja, strenge Herre!« svarede Bonden, »vor hele Egn kjender endda Svend Gjønge. Han er en haard Hals, som alle sine Dage har pønset paa at spille Andre et Puds. Det maa være en rask Karl, der skulde binde an med ham, og bedre endnu den, der magter at faa ham fangen.«

»Kongelig Majestæt har ogsaa raske Karle iblandt sine Ryttere,« svarede Dragonen med Selvfølelse. »Det er vel intet at kro sig af, fordi han med en Flok Stratenrøvere har kunnet overfalde en liden Kommando i uvejsomme Moser og liggende paa Lur i et Hul, som Bønderne hos os efter en Bjørn. Jeg gad set ham og hans Karle idag, medens Oberst Sparre rider ud med sine Ryttere.«

»Det gad jeg ogsaa set,« sagde Bonden.

»Ved alle Djævle! Obersten vilde lade dem hugge i Stumper saa smaa som Sneen udenfor Vinduet.«

»Den Oberst har jeg hørt meget omtale, hans Folk med, det maa være en gjæv Mand.«

»En Menneskeæder.«

»Og han er dragen ud med sine Ryttere i dette forrygende Vejr?« vedblev den nysgjerrige Bonde.

»Paa det Lav, Kujon! hvad vilde han vel gjøre med alle sine Ryttere? Tyve Mand sadlede op imorges for at besætte Jungshoved Slot; jeg mener, at Halvparten havde været tilstrækkelig.«

»Ak ja, strenge Herre kan endda slaa noget af, de ville næppe møde nogen Modstand, siden der Ingen bor paa Slottet uden Jørgen Reetz, Fru Else og hendes Søster. Men en slemme Vej have de alligevel at rejse. Tage de, med Forlov at spørge, ind igjennem Skoven?«

»Hvad kommer det Dig ved?«

»Jeg mener kun, at en fattig Mand som jeg kunde fortjene en Skillings Penge ved at løbe med og vise dem en gjennere Vej.«

»Nu ja, de toge fra Egitsborg ad Allerslev og Rekinde, og der skulle vi støde til dem ved Middagstid og bringe Obersten en Ordre. Jeg gav med stor Glæde en Maaneds Sold, hvis vi maatte møde din Svend Gjønge imedens.«

»Jeg tænker vel, han hytter sig,« sagde Bonden med et polisk Smil. »Svend ligner Brokken, den ser sig om, før den gaar ud, tilmed ligger han om Dagen og sover.«

»Gid Du ske en Ulykke! som Du lyver ham paa,« svarede en Stemme, og i det samme saa man først Fødderne og dernæst det øvrige Legeme af en Mand krybe ud af et Hul i Alkoven. Svend Gjønge er min Tro lysvaagen.«

»Alle Djævle!« raabte Korporalen, idet han rejste sig og sprang hen til Krogen, hvor Karabinerne stode.

Den Ubekjendte traadte ivejen for ham, aabnede sin Vams og trak to Pistoler frem under denne. »Korporal!« vedblev han derpaa med sin dybe og rolige Stemme. »I havde Lyst til at se Svend Gjønge; her er han.«

I samme Øjeblik Svend traadte hen foran Karabinerne, drog den ene af Dragonerne sin Sabel og foer hen til Døren. Men midt i denne havde Vejviseren stillet sig.

»I vilde kanske hente Eders Vaaben, Hr. Dragoner!« sagde han smilende; »jeg har allerede taget to af dem til mig og forvaret de andre.«

Svensken veg et Skridt tilbage for de truende Pistolløb, som Manden ved disse Ord tog frem under sin Kofte og rettede mod ham.

»Du!« raabte Dragonen rasende.

»Ja, for at Fængkrudtet ikke skulde blive spoleret af Snevejret.«

Dragonen ved Skorstenen lod Hønen falde, bøjede sig til Siden og tog en Karabin, som han havde stillet op mod Væggen, medens han benyttede Ladestokken til Stegespid.

»Du skulde ogsaa have forvaret denne,« raabte han triumferende og spændte Hanen.

Vejviseren blev staaende i Døren, han forandrede ikke en Muskel, medens Rytteren lagde an paa ham. Karabinen klikkede.

»Ja, nu bliver I vistnok vred paa mig,« udbrød Vejviseren, »naar jeg fortæller, at jeg nylig af Vanvare kom til at røre lidt ved Hanen og viske Fængkrudtet bort, da jeg bragte Eder Brændet.«

Dragonen kastede Karabinen hen ad Gulvet og satte sig paa en Træblok ved Skorstenen. Den Fjerde, der var sprunget ivejret tilligemed Korporalen, havde under

disse forskjellige Optrin ladet Øjnene løbe om til alle Sider i Stuen for at søge en Udvej til Frelse; da han saa sig og sine Kammerater beherskede af to Fjender, vendte han tilbage til Bænken, spidsede Munden og begyndte at fløjte med en Forbitrelse og Harme, som udtrykte sig i ethvert Træk.

»Ved alle Djævle!« ytrede Korporalen. »Paa den Maade synes mig næsten, at vi ere fangne.«

»Siden I selv tror det,« svarede Svend, »vil jeg ikke sige Eder imod.«

»Og hvad agter Du at gjøre med os?«

»For det første vil jeg bede Eder om at spænde Eders Pallask fra Siden.«

Da Korporalen tøvede, som om han vægrede sig, spurgte Manden, som stod ved Døren:

»Skal jeg kalde paa vore Kammerater?«

»Nej,« svarede Svend, »lad dem kun blive, Ib! jeg tænker ikke, vi have dem nødige.«

Ved denne Hentydning til Gjøngerne sank den sidste Rest af Dragonernes Mod.

»Saa Du har endnu flere Kammerater her?« spurgte Korporalen, medens han spændte Sablen fra sig og kastede den hen i Krogen.

»Ja!« svarede Svend, »men vi nænnede ikke at forstyrre Eders Ro, medens I sad saa godt herinde, derfor krøb jeg alene gjennem dette lille Hul, vi have gjort os under Halmen i Alkoven.«

»De vare ogsaa bange for, at I skulde hugge dem i Stykker saa smaa som Snefnuggene udenfor,« tilføjede Ib.

»Nogle af dem gav mig alligevel en flittig Hilsen med til Eder og bade, om I vilde overlade dem Eders Køllerter i det strenge Vejr.«

»Aa ja, hvorfor ikke!« raabte Korporalen rasende.

»Ja, hvad nu Eders angaar, Korporal!« tilføjede Svend, »saa skal den blive holdt i Agt og Ære, siden jeg selv har isinde at benytte den i et lille Ærinde, jeg rider, og derfor maa I være saa god at laane mig Bukserne med.«

Svensken vægrede sig, men Svend afbrød ham.

»Korporal!« sagde han kort og bydende. »Min Tid er knap, lad os ikke spilde den med Snak. I og Eders Kammerater ere de Første, jeg har tilbudt saa gode Vilkaar, de Øvrige, jeg fik i min Magt, ligge omkring paa Marken. Forstaar I? — De Døde røbe intet, de nægte heller intet. Jeg lader Eder Valget.«

Mod disse Grunde, hvis Vægt endnu forøgedes ved den ubehagelige Udsigt til en Skare af Svends Folk, som formodentlig ventede i Nærheden, gaves der ingen Indvendinger.

»Vi faa vel at adlyde,« sagde Korporalen og begyndte, bleg af Raseri, at trække Uniformen af. De Øvrige fulgte Eksemplet.

»Pak Du alt Tøjet sammen,« sagde Svend til Ib, »og spænd et Bandoler omkring det.«

Ib lagde sine Pistoler paa Bordet og adlød Befalingen.

»Jeg vilde ønske, jeg laa forvaret i min Grav,« ytrede Korporalen. »Hvordan det gaar, er jeg en ulykkelig Mand, naar det spørges, hvad der er sket, og at min Ordre til Obersten ikke er bleven besørget.«

»Gjør Eder ingen Sorg for Ordren,« svarede Svend, »den paatager jeg mig at bringe, dernæst binde vi Eders Hænder og Fødder, saa kunne I fortælle, at I have haft med Overmagt at bestille, eller hvad anden lystig Historie I tykkes bedre om.«

»Ja, det skal staa Eder frit for,« tilføjede Ib, »og jeg giver Eder en ærlig Mands Ord paa, at Ingen af os vil sige Eder imod.«

Korporalen og de to Ryttere fandt sig i dette Forslag; den Fjerde, som havde været beskæftiget ved Skorstenen, kastede et længselsfuldt Blik paa den stegte Høne, medens han delte sine Kammeraters Skjæbne. Svend var bleven staaende med Pistolerne i Hænderne, medens Ib pakkede Uniformer og Vaaben sammen; da dette var udført, stillede Ib sig som Vagt og saa med et ubeskriveligt Udtryk af Glæde, hvorledes Svend bandt Svenskerne. Derpaa kastede de Halmen fra Alkoven ud paa Gulvet og lode Rytterne tage Plads paa dette.

»Forslaa nu Tiden, som I kunne bedst,« sagde Svend. »Iaften skal Eders Kammerater faa at vide, hvor I ere at finde.«

Han stak Pistolerne i sit Bælte og forlod Stuen.

»Og jeg,« ytrede Ib, som blev tilbage og tog Dragonens Høne af Ladestokken, »jeg ønsker Jer alle Fire en god Appetit og bedre Lejlighed til at stille den, naar I næste Gang stege saadan en rar, lille Høne.«

Med disse Ord kastede han nogle Stykker Brænde paa det halvslukte Baal, tog Hønen med sig og fulgte efter Svend. Hvis Dragonerne ikke havde ligget bundne paa Gulvet, vilde de nogle Øjeblikke efter have set Svend Gjønge og Ib, iførte svenske Uniformer, forlade Skuret. Et Stykke paa hin Side Hytten skiltes de. Ib tog Hestene og Svenskernes Vaaben med sig. Da han kom indenfor Stengjærdet ved Skoven, holdt han sin hule Haand for Munden og raabte til Svend:

»Farvel, Hr. Korporal, og god Lykke!«

Derefter slog han Hestene løse og forsvandt imellem Træerne. Svend derimod valgte den modsatte Vej ned til Rekinde, hvor Dragonen havde fortalt, at Oberst Sparre vilde gjøre Holdt med sine Folk.

Før Svend forlod Hytten, havde han bundet Døren

fast til Stolpen og med et Stykke Kalk malet tre store Kors paa Døren, et Kjendemærke, som paa denne Tid betød, at Beboerne i dette Hus vare smittede af Kopper.

Denne List betjente han sig af for at forskrække de omstrejfende Svenske fra at gaa ind i Hytten, hvor de vilde finde deres Kammerater og maaske derved tilintetgjøre det Anslag, han var i Begreb med at udføre.

6.

Svend Gjønge i Fjendens Krigstjeneste.

Samme Eftermiddag red en fjendtlig Afdeling Hestfolk gjennem Rekinde nedad mod de mørke Skove ved Ørremandsgaard. Rytterne havde stukket Sablerne i Skeden og indhyllet sig i deres lange Kapper til Værn mod den bidende Kulde, som var indtraadt efter Snevejret. I Spidsen for Skaren red en lille, mager Mand med lyst Haar, et rødligt, opadbøjet Mundskæg og brede, fremstaaende Læber. Hans Ansigts overordentlige Bleghed hidrørte fra et Saar, han havde faaet under Belejringen af Frederiksodde, og som endnu ikke var fuldkomment lægt.

Denne Mand var Oberst Sparre, som Korporalen om Morgenen havde omtalt i Hytten, og til hvem han skulde have bragt den Ordre, som blev omtalt før Svends Komme.

Det tykke Snelag, som bedækkede enhver Gjenstand, havde paa flere Steder tilintetgjort Vejsporet, saa at Dragonerne maatte ride i Skridtgang og af og til holde stille, indtil Obersten havde udfundet den Vej, de skulde drage.

»Korporal!« udbrød Sparre efter en saadan Standsning. »Kjender han Vejen til det fordømte Slot?«

»Nej, Hr. Oberst!« var Svaret.

»Han tage fire Ryttere med sig til Husene hist nede og bringe os en Mand tilbage, som kan vise os tilrette paa vor Vej. Sneen har sinket vort Ridt, og vi maa være i Kvarter, før Mørket falder.«

Korporalen hilste og holdt sin Hest an for at komme tilbage. I samme Øjeblik saa man en Rytter i jævnt Trav nærme sig Dragonerne.

»Han kan tøve lidt?« udbrød Obersten og vendte sig mod den Kommende.

Rytterens Ansigt viste Svend Gjønges bekjendte Træk; han holdt stille foran Obersten og hilste saa rolig og sorgløs, som om han havde befundet sig midt iblandt sine Kammerater.

»Hvem er I?« spurgte Sparre, idet hans lyseblaa Øjne hæftede sig med et skarpt og spejdende Udtryk paa Svend.

»Ordonnans hos General Fabian Fersen,« svarede Svend i det brede og syngende smaalandske Folkesprog, som han blandt Gjøngerne havde lært til Fuldkommenhed.

»Hans Ærinde?«

»Jeg bringer naadige Hr. Oberst denne Ordre.«

Svend rakte Obersten et Papir, som han havde skjult under sin Køllert. Sparres Opmærksomhed lod til at fordobles, hans Øjne vedbleve ufravendt at være rettede paa Svend, medens han modtog Ordren. Svend syntes ikke at lægge Mærke dertil, blot engang hævede han sit Blik og mødte Oberstens, men hans Træk bleve uforandrede, rolige og ærbødige som før. Sparre brød endelig Brevet og løb det flygtigt igjennem, derpaa vendte han sig i Sadlen og vinkede ad Svend, som var bleven holdende nogle Skridt foran Fronten.

»Han tjener under Grev Fersen?«

»Ja!«

»Hvem leverede Ham denne Ordre?«

»Grevens Feltskriver.«

»Naar?«

»Imorges ved Daggry.«

»Hvor blev det sagt, at Han vilde træffe mig?«

»I den liden By Rekinde, som jeg nys kom igjennem.«

»Kjender han Vejen til Jungshoved?«

»Saa som saa.«

»Hvorfra?«

»Jeg har redet den tilforn.«

»Hør, Korporal!« vedblev Obersten dæmpet, »jeg ved ikke selv at forklare mig Grunden, men jeg tror ham ikke. Papiret og Hans Svar er i Orden; men alligevel er Han ikke Den, Han udgiver sig for.«

»Hr. Oberst!« udbrød Svend med en mesterlig paatagen Forbavselse.

Sparre afbrød ham, idet han pegede paa en Pistol, hvis messingbeslagne Kolbe var kommen tilsyne under Køllerten i den Hast, hvormed Svend nylig havde fremtaget Ordren.

»Denne Pistol —?« vedblev Obersten med rynket Pande.

»Jeg tog den fra Liget af en Hellebardist, som ligger dræbt nede i Mosen.«

»Alt dette kan være sandt,« vedblev Sparre, »og har jeg taget fejl, skal det ikke være til Hans Skade; men indtil jeg faar Vished, rider Han her ved min Side, og hvis jeg fornemmer til ringeste Uraad, stikker jeg ham et Pistolløb i Øret og trykker af. Har Han forstaaet mig?«

»Nøjagtigt, Hr. Oberst!«

»Hvor gaar Vejen?«

»Langs med Gjærdet hist henne og derfra ned igjennem Skoven.«

Obersten kommanderede fremad, og Skaren satte sig atter i Bevægelse. Ved Indgangen gjennem Stengjærdet blev der gjort Holdt, medens Rytterne eftersaa deres Bøsser. Disse Skove, som de skulde drage igjennem, vare allerede Svenskerne bekjendte som Tilflugtssteder for Svend Gjønge og hans Folk.

Solen var endnu ikke gaaet ned. Talrige Flokke af Krager fløj ind fra Markerne for at søge et Skjulested mod Natten. Alting var stille og roligt i Rytternes Nærhed, selv Hestenes Hovslag bleve dæmpede af den bløde Sne. Svend holdt sig saa nær til Obersten som muligt. Da han red ind i Skoven, havde han kastet sin Kappe noget tilside, saaledes at dens Krave faldt tilbage fra Ansigtet. Sparres stirrende og mistroiske Blik ledsagede enhver af hans Bevægelser; men Svend syntes ikke at lægge Mærke dertil.

»Korporal Lundkvist!« udbrød Obersten pludseligt og vendte sig til Siden. »Han tage seks Mand med sig og ride os forud langs med den Lysning imellem Træerne, der betegne Vejen. Brug sine Øjne og Øren, og om Han fornemmer Uraad, da giver Han Ild paa Minutten.«

Vejen igjennem Ørremandsgaards Skove var meget smal og paa begge Sider omgivet af et Krat af høje Bregner, Gyvel og Slaaenbuske. Paa flere Steder maatte Dragonerne forandre deres Rækker, idet de bleve hindrede af fældede Træer eller af Bakkerne, som Vejene snoede sig igjennem. Imidlertid rykkede de Maalet nærmere, man begyndte allerede hist og her at skimte Slottets røde Mure, paa hvilke Aftensolen skinnede.

I dette Øjeblik blev Skovens Stilhed afbrudt af to

Pistolskud, som faldt straks efter hinanden i den Retning, hvor de udsendte Dragoner vare forsvundne. Straks efter kom Korporalen sprængende tilbage til Skoven.

»Hr. Oberst!« udbrød han, »de have spærret Vejen foran med fældede Træstammer. Vi saa ogsaa tydeligt Folk ligge paa Lur bag disse og raabte dem an, men de vilde ikke svare, og vi gave derfor Ild.«

»Godt, min Søn!« svarede Obersten. »Du har gjort din Pligt. Jeg ventede ikke bedre.«

Han kastede et Blik paa Svend og spurgte:

»Ved han nogen anden Vej til Herregaarden?«

»Der gives ingen anden,« svarede Svend.

»Nu vel, Dragoner!« vedblev Sparre, »saa ride vi videre. Sablerne frem, og agt nøje paa, hvad jeg befaler.« Med disse Ord drog Obersten en Pistol op af Sadelhylsteret og sagde til Svend: »Han mærke sig mine Ord fra før. I den Kamp, som fanger an, vil Han faa Lejlighed til at vise, hvad Han er for en Mand. Glem ikke, at Han rider ved min Side.«

»Jeg skal erindre det, min Herre Oberst!« svarede Svend med samme Koldblodighed.

Efterhaanden som Rytterne kom dybere ind i Skoven, bemærkede Sparre til sin Glæde, at Vejen udvidede sig. Man saa en Mængde Træstammer ligge fældede paa Jorden. Grenene af disse havde Svends Folk slæbt hen over Vejen og derved dannet en Forhugning, som vilde være umulig at overstige, hvis ikke Arbejdet ved Fjendens for tidlige Ankomst paa enkelte Steder var bleven ufuldendt. Obersten lagde Mærke dertil ved første Øjekast. Han lod sine Folk trække deres Linie sammen, derefter rede de ind paa den aabne Plads foran Forhugningen. I den korte Tavshed, som nu paafulgte, saa man et mørkt Omrids af en Mand hæve sig over Træstammerne, og en klar og tydelig Stemme raabte:

»Slaa dem nu ihjel!«

Efter disse Ord fulgte en almindelig Salve, som, affyret paa faa Skridts Afstand, bragte Dragonernes første Rækker til at vige. Obersten havde afskudt sin Pistol. Idet han drejede Hovedet for at tage den anden frem af Sadelhylsteret, hørte han et Suk og saa Svend, som holdt den endnu rygende Pistol i Haanden trykket tæt op til Brystet, læne sig tilbage i Sadlen, tabe Stigbøjlerne og derpaa synke ned paa Jorden, hvor han blev liggende stiv og ubevægelig.

Straks efter at Dragonerne havde afskudt deres Pistoler, gjorde de en Svingning til Siden ind imod den ufuldendte Del af Forhugningen for at komme bag denne; men Gjøngerne ventede dem koldblodigt. De rettede deres Leers lange og skarpe Blade mod Hestenes Bringer, medens de bag Træerne opstillede Skytter fyrede Skud paa Skud efter Mændene. De saarede Heste sprang tilbage, stejlede og lode sig ikke længer styre af deres Ryttere.

I den almindelige Forvirring beholdt alene Oberst Sparre sin Fatning. Han standsede Dragonerne, som begyndte at vige, og kommanderede en Afdeling af dem til et nyt Angreb; derpaa vendte han sig til de Øvrige.

»Lykken er med os,« sagde han. »I den korte Krig ere vi de eneste, der komme til at veksle Skud med Fjenden; jeg tænker, han skal faa sin Lyst styret. Korporal! Han drager med sine Folk tilhøjre og søger at komme ind mellem Træerne; imidlertid angribe vi fra den modsatte Side. Kunne I ikke trænge igjennem paa anden Vis, saa stig af Hestene. Hver Mand gjør sit Bedste.«

Korporalen adlød, og Skaren skiltes til begge Sider. Derved opstod et Mellemrum i Midten af Vejen, hvor

Dragonerne havde modtaget Gjøngernes første Salve. Man saa nogle Ryttere og en død Hest ligge udstrakt i Sneen. Den ene af Rytterne maatte formodentlig ikke have været dødeligt saaret, thi straks efter at Obersten havde forladt Stedet, hævede han sit Hoved og kastede et hurtigt og spejdende Blik om til alle Sider. Da han havde overbevist sig om, at Ingen lagde Mærke til ham, rejste han sig paa Knæerne og krøb paa denne Maade ind mod Forhugningen, bag hvilken han forsvandt. Straks efter hørtes et gjennemtrængende Jubelskrig, der syntes at hilse hans Ankomst. Det var Gjøngerne, som havde gjenkjendt deres Anfører. Og nu begyndte en Kamp, Mand imod Mand, som blev ført med lige Raseri og Forbitrelse paa begge Sider.

Hvad der forøgede det farlige i Svenskernes Stilling, var ikke blot Gjøngernes hurtige og velrettede Skud, men tillige, at de havde opstillet sig i en Halvkreds paa begge Sider bag ved Træstammerne; disse afgav en ypperlig Dækning, fra hvilken de først trængte sig frem, efter at Dragonerne havde affyret deres Skudvaaben. Oberstens Plan, at sprede sin Fjendes Styrke ved paa eengang at angribe fra begge Sider, mislykkedes ogsaa. Endnu før Korporalen og hans Afdeling vare stegne af Hestene, bleve de modtagne med en vel vedligeholdt Ild, som tilintetgjorde al videre Fremrykning og omsider bragte Uorden og Forvirring i den lille Skare. I denne korte Afstand traf ethvert Skud. Dragonerne hørte Gjøngens bydende Stemme befale sine Folk at lade hurtigt; de søgte at rykke tilbage; Enkelte, som vare stegne af, dækkede sig bag deres Heste; da endelig Gjøngerne forlode deres Skjul for at begynde et Haandgemæng, var allerede enhver Modstand opgiven. Skaren adspredte sig til alle Sider.

I dette Øjeblik mærkede Sparre, at hans Hest var saaret. Dens Lemmer skjælvede, den udstødte en hul Stønnen, vaklede og sank til Jorden. Obersten fik netop Tid til at gjøre sig fri for Stigbøjlerne; idet han atter rejste sig, saa han noget borte Svend Gjønge med blottet Hoved og endnu iført den svenske Korporals Uniform.

»Ak, min Herre Oberst!« raabte Svend, medens Sparre lige overrasket og harmfuld vedblev at stirre paa ham, »I har nedladt Eder til at stige af Hesten, mens I fornam, hvor slet den stod for Skud; ret straks kommer jeg over til Eder for at forny vort Bekjendtskab.«

Med disse Ord banede Gjøngen sig en Vej imellem sine Folk og sprang op paa en fældet Træstamme for at komme over til Sparre, men en Klynge af flygtende Dragoner, som Gjøngerne dreve foran sig, adskilte dem igjen.

Midt under denne Larm af Døendes Skrig, saarede Hestes Stønnen, Opmuntringer og Pistolskud, trængte pludselig de klare og skingrende Toner af et Valdhorn igjennem Skoven. Svend blev staaende som forstenet oppe paa Træstammen. Medens han lod sit Blik glide hen over Kamppladsen, foer et Udtryk af Smerte over hans Ansigt: Sejren var hans, han saa Svenskerne trække sig tilbage paa begge Sider, Gjøngerne begyndte allerede at opsanke de Faldnes Vaaben. Paa samme Tid hørte han Dragonernes Jubelskrig besvare Hornets Toner, som hurtigt syntes at nærme sig.

»Det er Fersens Trompeter!« raabte Korporalen, idet han atter vendte sin Hest mod Fjenden.

»Ret saa, min Søn!« svarede Sparre, kløgtigt benyttende Øjeblikket; »det er Fersens Dragoner, som komme; de ville dele Æren med os, skynder Eder derfor, lad dem finde Arbejdet fuldført, naar de se os.«

Efter disse Ord samlede Obersten sine Folk til et nyt Angreb, Svend udstrakte begge Hænder truende imod ham, udstødte en Trussel og lod sig glide ned bag Træstammen.

Denne Gang lykkedes det Dragonerne at trænge ind igjennem Forhugningen; Gjøngerne trak sig tilbage i smaa Klynger ind i Krattet, som begrændsede Vejen. Paa samme Tid som Fersens Rytterskare ankom til Kamppladsen, saa de i det svage Lys af Aftendæmringen den flygtende Skare, som sorte Skygger, bevæge sig hen over Snefladen og forsvinde mellem Træerne.

7.

Gjøngens Hjem.

Svends Hus laa ved Enden af Roneklints Bymarker. Til denne Bolig, der var lav og uanselig som alle Bønderhuse paa hin Tid, kom man igjennem en dyb og sandet Hulvej, hvis Bakker skjulte Stedets Forside indtil i faa Skridts Afstand. Paa de to modsatte Sider gave de vidtløftige Skove, som strakte sig langs med Kysten, Læ og Skjul for den skarpe Søvind.

I denne Hytte sad Ib den følgende Aften foran en Tørveild, beskæftiget med at støbe Blykugler. Noget borte fra ham stod et Bondefruentimmer, iført Egnens almindelige Dragt, og skar Aftensmad til en lille, lyshaaret Dreng ved hendes Side.

Denne Kones Ansigt havde grove og stærkt fremhævede Træk, der udtalte en fast og bestemt Villie, men som tillige vidnede om gjennemlevede Sorger og Modgang. Hun hed Ane Marie og var Svends Hustru.

»Mutter, Mutter!« udbrød den lille Dreng, »naar kommer dog min Fader hjem?«

»Din Fader!« gjentog Konen med et sørgmodigt Smil, »han kommer, naar han kan, min lille Dreng! Tag nu din Kofte af og gaa i Seng, læg saa kjønt dine smaa Hænder sammen og læs en Herrensbøn for din Fader, saa kommer han vel, til Du vaagner igjen.«

Drengen adlød, og Konen vendte sig derpaa mod Ib, som havde endt sit Arbejde og dæmpet Ilden.

Da han rejste sig fra Skorstenen, saa man, at hans Ansigt var usædvanligt blegt denne Aften, det røbede en heftig og bevæget Stemning.

»Naa Ib, min Broder!« sagde Konen, idet hun lagde sin Haand paa hans Skulder, »hvad er det saa, Du grunder paa, imens Du sidder saa stille?«

«Ak, lille An' Mari'!« svarede Ib, »jeg sad nys og tænkte over, hvad vor Fader sagde til os begge To i sin Dødsstund. Kan Du mindes det?«

»Ikke saa rigtig, Ib,« ytrede Konen forundret. »Jeg mener kun, at han formanede os til Skikkelighed.«

»Ja, men saa føjede han noget lidet til,« svarede Ib med en sagte og skjælvende Stemme. »Lille Børn! hviskede han, dengang Jeres Moder fødte Jer til Verden, bad jeg saa mindelig til Vorherre, om han vilde tage Jer til sig igjen. Gud give, at I aldrig selv maa gjøre denne Bøn til ham.«

»Og hvorfor falder Du nu paa saa sørgelige Tanker?« sagde Ane, »Du plejer jo ellers at være den Lystigste af os To.«

Ib lagde sit Hoved op til hendes. »Hvad jeg har udstaaet idag, det forvinder jeg nok aldrig i denne Verden.«

»Er Du bange for at betro Dig til mig?« spurgte Konen.

»Nej, An' Mari'! jeg vilde blot dølge det, saalænge jeg kunde, for det angaar os Begge.«

»Naa, og hvad saa?« sagde Konen med et trodsigt Udtryk, »har Du da ikke set An' Mari' bære paa Ulykke hele sit Liv igjennem?«

»Det angaar vor Søster Soffi. Hun er død.«

»Desbedre for hende.«

»Ja, men Du ved ikke, hvordan hun døde.«

»Jeg tænker paa Sottesengen. Alt lige siden hun forlod Hr. Lykkes Hus, sygnede hun hen Dag for Dag.«

»Nej, vist ikke,« svarede Ib med sitrende Læber. »Nu skal jeg forklare Dig, hvordan hun døde. I Middags listede jeg mig op igjennem Skoven til hende, for jeg vidste, hun glædede sig, hver Gang vi havde udrettet noget mod Svensken, og hun skulde nu høre vor sidste Bedrift. Dengang jeg kom udenfor Ørremandsgaard, hvor hun tjente, saa jeg Fru Kirstens Hus besat med Svenske. De raabte og skrege og sloge den rige Frues Vinduer ind og kastede Borde og Stole ned i Gaarden. Ridefogden sagde, at tre af vore egne Bønder havde ført Fjenden derop og fortalt ham om Fruens mange Penge. Saa listede jeg ind paa Gaarden op mod Soffis Kammer. Dørene stode aabne, og i Salen holdt de svenske Høvedsmænd Forhør over den rige Frue. Hun svor til Djævlen paa, at hun ikke ejede en Sølvstob paa hele Gaarden, og skreg og bad for sig, det ynkeligste hun kunde, men en af Bønderne lo deraf og sagde: De naadige Herrer tro hende ikke, hun har pinet Penge ud alle sine Dage og holder dem vel forvarede her paa Slottet. Derom kan ingen vide bedre Besked end den kjønne Soffi Abelsdatter, som har været hendes højre Haand. Saa grebe de Fruen, bandt hendes Tommelfingre sammen og stak en brændende Lunte af Hampegarn imellem dem, og derpaa toge de fat paa Soffi.«

Ib tav, han skjulte sit Ansigt i Hænderne og vendte Hovedet bort.

»Fortæl kun Resten med, lille Ib!« sagde Ane Marie kort og bydende. »Det, Du kunde se paa, kan jeg vel høre.«

»Soffi blev hentet op af Sengen, og da hun ikke mægtede at staa paa sine egne Ben, satte de hende ned i Fruens Lænestol og spurgte, om hun vilde gaa til Bekjendelse. Hun rystede med Hovedet og sagde, at hun intet vidste. Saa toge de Strengen af Tamburens Tromme, bandt den om hendes Hoved, og derimellem stak de en Trommestik og drejede rundt. Ane, Ane! hvor hun skreg og bad om Forbarmelse for sig, og løftede sine smaa, magre Hænder, der vare blevne hvide og blege under Sygdommen, op til hendes Bødler, men den eneste Trøst, hun fik af dem, var det bestandige Spørgsmaal, om hun snart vilde gaa til Bekjendelse.«

Ib tav atter. Konens Ansigt var blevet blegere end før, en dyb Rynke viste sig mellem begge Øjenbrynene, men hendes Stemme var rolig og fattet.

»Hvad saa mere?« spurgte hun.

Ib vendte sig bort fra Lyset og gik hen til Vinduet.

»Hvad saa mere?« gjentog Ane Marie, idet hun greb hans Arm.

»Saa skreg hun ikke mere,« hviskede han næppe hørligt.

Under denne Samtale var Natten brudt frem. Et svagt Skær af det klare Maanelys faldt ind igjennem Rimen paa Vinduets Hornruder. Ib og hans Søster tav, man hørte kun det dybe og langtrukne Aandedrag af Drengen, som sov i Alkoven. Pludselig rejste Ib sig ivejret, lagde Hovedet til Ruden og lyttede. Straks efter lød der Fodtrin paa den frosne Sne udenfor. Ib nikkede til Ane.

»Jeg hører det nok,« sagde hun.

»Det er vel Svend, som kommer.«

»Aa nej,« svarede Ane sørgmodigt, »det er endda ikke ham.«

»Ja, hvoraf ved Du det, Søster?«

»Tror Du ikke, en Kone kjender sin Mands Fodtrin, helst naar hun har lyttet saa mange Gange efter dem som jeg?«

Straks efter gik Døren op, og en Mand viste sig i den. Han blev staaende i Aabningen og spurgte:

»Bor Svend Gjønge her?«

»Han gjør saa,« svarede Ane.

»Godt, min Søn,« vedblev den Fremmede, henvendt til sin Ledsager udenfor, »saa har Du forrettet dit Ærinde, og jeg behøver Dig ikke mere. Gud i Vold!«

Med disse Ord traadte han ind i Stuen og hilste de Tilstedeværende.

Det var en aldrende Mand med et blegt og langagtigt Ansigt, en bred Pande, som i Forbindelse med hans dybtliggende Øjne, smalle og sammenknebne Læber røbede en høj Grad af Bestemthed og Villiekraft. Idet han tog sin Hat af Hovedet, gled hans Kappe tilside, og man saa under denne en sort Klædes Vams med højrødt For under de opsplittede Ærmer. Om Livet bar han et Bælte med et bredt Sølvspænde, til hvilket der var hæftet en kort Daggert.

»Hvem er I?« spurgte Ib.

»En Rejsende!« svarede Manden.

»En Rejsende,« gjentog Ib. »Saadan kalde Natmændsfolkene sig, naar de komme til denne Del af Landet.«

Den Fremmede rynkede Panden, men han beherskede straks igjen dette Udtryk og svarede: »Jeg hører ikke til dette Folkefærd. Er Svend Gjønge hjemme?«

»Nej,« svarede Konen.

»Det varer nok ogsaa en Stund endnu, inden han kommer,« tilføjede Ib.

»Jeg vil vente saa længe.«

»Sandt at sige,« ytrede Ane Marie, »det kan gjerne vare, til Sol staar op igjen, før han vender hjem.«

»Det siger intet,« svarede den Fremmede, som med uforstyrret Ro havde taget Plads paa en Halmstol foran Alkoven. »Jeg har Stunder at vente.«

Ane Marie tilkastede Ib et uroligt Blik, denne rømmede sig og tog Ordet:

»Konen her vil give Jer at forstaa, om I ikke agter at søge et andet Herberge til den Tid. Vi holde ikke Hus for Vejfarende og vente nogle af vore egne Folk iaften, saa Lejligheden vil blive ringe.«

»Man faar tage Lejligheden, som den kan falde.«

»Ja, siden I hverken vil nævne Eders Navn eller trække bort med det gode, saa kommer jeg nok til at hjælpe Jer afsted. Vi leve i en svær Ufreds Tid, og man maa kjende sine Folk.«

Med disse Ord traadte Ib frem for Bordet og nærmede sig den Fremmede.

Denne blev siddende paa Stolen, hans Ansigt antog et spottende Smil, idet han svarede:

»Du skal ikke volde Dig nogen Ulejlighed, min Ven! jeg tror knap, Du vil befinde Dig vel derved.«

»Hvorfor?« spurgte Ib, som følte sig bevæget ved den Fremmedes Kulde.

Manden slog sin Kappe tilside og trak en Pistol frem.

»Fordi jeg ser, at Du er ubevæbnet,« sagde han, »medens jeg har en Pistol.«

»Saa er det nok en Tvilling til denne,« svarede Ib,

idet han strakte Haanden ind under Bordet og tog en langløbet og rusten Pistol frem.

»Lad os ingen Ufred faa,« sagde Ane Marie og greb ham om Armen. »Tænk paa, hvad et Skud vil betyde saa nær ved Fjendens Krigsfolk. Bliv kun siddende i Guds Navn, Fremmede! siden I har Stunder til at tøve.«

»Det er godt,« sagde Manden og skjulte igjen Pistolen under sin Kappes vide Folder.

Ib havde atter taget Plads paa Bænken ved Vinduet; hans sorte Øjne dvælede uafladelig paa den Fremmede. Denne lagde ikke Mærke dertil, han havde svøbt Kappen tættere omkring sig, bøjede Hovedet ned mod Brystet og satte sig til Ro. Ane Marie satte sig ved Ibs Side og begyndte en Samtale med ham i et sagte og hviskende Sprog.

»Hvad blev der siden af den gamle Frue til Ørremandsgaard?« spurgte hun.

»Svenskerne joge hende ud af Porten og fulgte selv bag efter. Jeg blev siddende i mit Skjul bag Tapetdøren, indtil de Alle vare borte, saa lagde jeg Soffi ind i Sengen og gav hende en Bønnebog under Hagen i Guds Navn, derefter gik jeg hen til hendes Kiste og tog denne Pakke Brevskaber op af Lædiken. Det var al hendes Efterladenskab.«

»Naa ja!« svarede Konen, »hvad skulde hun vel komme til at eje? Fru Kirsten har alle sine Dage haft Ord for Gjerrighed, og Soffi maatte takke sin Gud til, at hun kunde faa Hus, efter at Kai Lykke havde givet hende Afsked. Skær os en Lyspind, Ib! det bliver mørkt herinde.«

Ib gik hen til en Træklods paa Skorstenen, skar en Spaan af og tændte den ved Lyset i Stagen.

Disse Lyspinde opgraves endnu i gamle Moser omkring paa Alheden. De skæres af Naaletræer, som tidligere have groet der, og hvis Ved, gjennemtrængt af Jordolie, brænder med en stærk og rødlig Flamme.

Lysets Skær faldt lige paa den Fremmede. Han sad endnu som før, ubevægelig og med Hovedet nedbøjet over Brystet og syntes at sove.

»Hvor er Svend gaaet hen idag?« spurgte Ib.

»Det kan Du nok tænke Dig,« svarede Ane Marie, idet hun med Fingeren pegede hen i den Retning, hvor Jungshoved laa. »Han gik til Slottet, som han plejer, og naar han er andetsteds henne, tøver han dog der med alle sine Tanker; det varer saa om Dagen, og om Natten med, kan jeg tro, for jeg hørte ham tidt tale i Søvne, og det var hverken om Kone eller Barn, han drømte.«

»Ja, lille Søster!« svarede Ib, »det gaar nu engang saaledes til i Verden, som jeg hørte dem synge:

Og om Du lider paa Mandfolks Tro,
Det er, som Du gik paa en trøsket Bro;
Men om Du lider paa Mandfolks Tale,
Det er, som Du tog en Aal ved dens Hale.

Jeg siger det ikke paa mig selv, jeg har endnu ikke givet mit Jaord til noget Kvindfolk, formedelst der var Ingen, som vilde have mig, mens jeg endnu ikke var gjort ærlig. Svend er en retskaffen Mand alligevel, saa Du maa ikke klage.«

»Klage!« gjentog Ane Marie i en spottende Tone. »Tror Du, jeg klager, Ib! Du spørger, og jeg svarer, det er alt.«

»Du kan alligevel tro, der staar ham andet for Hovedet i denne Tid end Kjæresterier. Det begynder at gaa fejl med vore Folk, de knurre og have intet at leve af, aldenstund Svend ingen Penge flyr dem, og Kongen,

der skulde hjælpe ham, er kun en fattig En, som sidder endnu værre i det end vi Andre. Dengang Svend skrev ham til om en Skok Bøsser af de nye, de bruge med Hjullaas, for Luntebøssen kan være god nok, men hun duer ikke for os, der maa ligge paa Lur i Slud og daarligt Vejr, svarede de høje Herrer ham fra Kongen, at hvis Svend var i Betryk for Vaaben, saa var han vel ogsaa selv Mand til at gjøre Udvej for dem. Det kan jeg ogsaa, svarede Svend, og saa sloge vi Svensken ihjel og toge fra ham, hvad vi manglede. Med Penge gaar det værre, Folkene have intet at kjøbe Føden for, og Fristelsen er bleven stor, siden den svenske Høvedsmand ovre paa Jungshoved har udlovet en Pris for den, der bringer ham Svend tilveje. Vorherre forbyde, de skulde lade ham i Stikken.«

»Det gjør ingen dansk Mand,« raabte Ane Marie med en Ivrighed, der lod hende glemme den Fremmedes Nærværelse.

Ib lagde Fingeren paa Munden: »Han kan jo høre hvert Ord, vi tale.«

»Jeg tror, han sover.«

»I saa Fald var det bedst, vi toge hver ved sin Side af Stolen og bare ham udenfor i Sneen, saa bliver han narret, naar han vaagner.«

»Men hvis han vaagnede imedens,« udbrød den Fremmede og hævede sit Hoved.

»Ja, saa vente vi, til han sover ind igjen,« svarede Ib; »og narret blev I alligevel,« tilføjede han, »jeg talte kun saa for at prøve, om I sov.«

I dette Øjeblik hørte man Skridt udenfor, og straks efter lød tre afmaalte Slag paa Døren. Ib besvarede dette Tegn med tre lignende Slag paa Ruden, derpaa blev Døren lukket op, og nogle Personer traadte ind i Stuen.

Den Første af disse var en høj og bredskuldret Mand, iført en kort Skindtrøje og store Støvler. Hans tykke og sorte Haar var hvidsprængt af Rimen og skjultes kun halvt af den røde, strikkede Hætte, han bar, i Form som en phrygisk Hue. Omkring Livet gik et bredt Bælte, der udentvivl tidligere havde hørt til en Sadelgjord, i dette stak to lange Rytterpistoler. Hans Haandvaaben var en Morgenstjerne, som han stillede fra sig i et Hjørne af Stuen. Hans Kammerater vare indhyllede i uldne Dækkener, sammenbundne omkring Halsen og med to udskaarne Huller, hvorigjennem de havde stukket Armene. Den Ene var bevæbnet med en skarpsleben Partisan, den Anden med en Luntebøsse.

»Guds Fred herinde!« udbrød den Første med en dyb Basstemme og satte sig paa Bænken. »Er Svend hjemme iaften?«

»Nej, Abel! vi vente selv paa ham,« svarede Ane Marie, som, efter at have kastet et Blik paa de Ankomne, gik hen til en Kjedel, der hang i Skorstenen, øste noget af dens Indhold op i tre Træbakker og satte dem for Mændene. »Her har I en Drik Pors, og Brødet ligger oppe paa Hylden ved Hanebjælken over Jer. Spis og drik!«

Mændene toge Plads omkring Bordet. Ordføreren, der syntes at være den Fornemste blandt dem, rakte op efter et Havrebrød, som han skar istykker, derpaa tog han sin Hue af Hovedet, foldede sine store og haarrige Hænder over den og mumlede andægtigt og langsomt en kort Bøn. Hans Stalbrødre fulgte Eksemplet. Efter at Bønnen var endt, spiste de og tømte Bakkerne, idet de satte dem for Munden og drak til Maden.

Ib havde siden de ny Gjæsters Ankomst ikke talt et Ord, hans Blik gled vekselvis fra dem til den Fremmede paa Halmstolen.

»Tak for Mad, Ane Mari'!« sagde Abel og skød den tomme Bakke hen ad Bordet.

»Gid det maa bekomme Jer vel,« svarede Konen. »Have I ellers noget Bud til Svend iaften?«

Abel brast i Latter og vendte sig til sine Kammerater. »Hun spørger, om vi have noget Bud til Svend,« gjentog han. »Det er rart.«

»Vi have det Budskab til ham,« svarede en af Mændene, »at vi ville forklare ham Sandheden og ikke længer trække omkring efter hans Indfald, som hidtil er sket.«

»Det begynder jo ret fornøjeligt,« ytrede Ib. »Svend vil faa en Ulykke paa Halsen, naar han hører Jer braske paa den Vis. Forresten har vi fremmede Folk i Stuen, og I gjorde bedst i at lade den Snak fare til siden.«

»Jeg tænker, vi gjøre bedst i at tale, mens Tid er, og derfor have vi forladt vore Poster iaften.«

»Hellige Kors!« raabte Ane Marie og slog sine Hænder sammen, »I ere gaaede bort fra jere Poster, I ulykkelige Folk! saa frelse Eder Gud, naar Svend faar det at vide.«

»Aa, ikke andet,« svarede Abel med et roligt Nik. »Svend er en fredløs Mand, som har ondt for at hytte sig selv. Vi agte ikke at gjøre ham noget til Men, det være langt fra, men en Mand, som giver sig af med Folk af vor Slags, maa holde sit Ord blankt. Dengang vi kom til Svend, lovede han os Guld og grønne Skove i sin Tjeneste, han lovede at skaffe os Føde og Klæder og nogle Skillinger til, og vi sagde, at det var godt, men anderledes gik det siden. Vore Klæder — ja, dem have vi selv taget fra Svensken, derfor vovede vi Livet og havde haarde Dage og Nætter, som vare værre end Dagen. Vore Kammerater ligge

skudte omkring paa Marken eller nedgravede i den dybe Sne. Enhver Dag kan Andre komme til at gjøre os samme Tjeneste.«

»Ja, der er nogen Sandsynlighed for det,« svarede Ib, »især naar I fortælle Svend, at I ere løbne bort fra Eders Poster.«

Abel vedblev: »For alt dette giver Svend os intet, ikke engang det daglige Brød, det kalde vi for slet, og derfor ville vi opsige ham vor Tjeneste, lad ham saa hjælpe sig, den fredløse Fugl! med sine store Ord og Løfter, alt som han aarker bedst.«

Denne Slutning ledsagede Manden med et spørgende Blik paa sine Kammerater, som tilkjendegave deres Bifald ved et Nik.

»Hør, lille Folk!« udbrød Ane Marie, idet hun traadte hen til Bordet, »I kan fortælle Svend, hvad I ville, jeg tænker, han er Mand for at svare derpaa; men saa længe han er borte, maa Ingen komme med Ukvemsord til mig, der er hans Kone.«

»Ja, man siger rigtignok, I er det,« svarede Abel med en spottende Latter.

En glødende Rødme farvede Konens Ansigt ved denne Haan. »Man siger ogsaa, at jeg er Herre i mit Hus, lad være jeg kun bærer Skjørt og Korsklæde,« tilføjede hun. »Vil I krænke Svend, kan I gjøre det andetsteds, ellers sætter jeg Jer udenfor min Dør, og kan jeg ikke — —«

»Naa, bliv kun ved, An' Mari'! I taler saa godt for Jer.«

»Ja!« svarede Ib i en overordentlig blid Tone. »An' Mari' mener, at hvis hun ikke magter at sætte Jer udenfor Døren, saa falder det mig til, som er hendes kjødelige Broder.«

Med disse Ord rejste han sig op i sin fulde Højde og støttede begge sine Arme paa Bordet.

»Lad fare al Ufred,» sagde Abel godmodigt; »med Dig have vi intet at skaffe. Kan være det var Uret, at tale, som vi gjorde, men naar Gryden kommer i Kog, løber den over. Svend Gjønge er vor Mand, og til ham ville vi klage, for vi lide Nød, mens han sidder i Overflod og Velstand.«

»Ja, han gjør saa,« svarede Konen, idet hun med et spottende Skuldertræk lod sit Blik løbe omkring i Stuen. »Han har idetmindste Føden, mens vi sulte.«

»Nej, nu tage I nok engang fejl,« svarede Ane med en sørgmodig Stemme. »Mens I sidde i den varme Stue, arbejder Svend derude for Jer, og naar han kommer hjem iaften, faar han intet at spise, fordi I tre nu nylig have fortæret hans Aftensmad.«

8.

Hvorledes Fjenderne frelse Svend, og hans Venner forraade ham.

Medens dette foregik i Hytten, listede en Mand sig hen over Volden, som omgav Jungshoved. Det var Svend Gjønge, der vendte tilbage fra et Besøg paa Slottet. Den bidende Kulde, som fulgte efter Solens Nedgang, begunstigede hans Flugt. Vagten havde søgt Ly i sit Skilderhus, de øvrige Soldater sang og spillede nede i deres Vagtstue. Svend kom lykkelig ned til den frosne Voldgrav. Han vedblev at følge Kanten af denne, indtil han naaede Vindebroen, under hvilken han troede sig bedst skjult, medens han sneg sig over Graven. Her sagtnede han sine Skridt, prøvede Isen med Fødderne og gik derpaa langs med Murpillerne, som støttede Broen.

I samme Øjeblik, han naaede over paa den modsatte Side, hørte han Stemmer. To Mænd kom gaaende over Broen. Af de tunge og slæbende Trin kunde man slutte sig til, at den ene af disse to Mænd bar Træsko. Den Andens klingrende Sporer forkyndte en Krigsmand. Svend lyttede og skjulte sig bag den sidste Pille.

Medens de Gaaende nærmede sig, sagde Krigsmanden:

»Det bliver altsaa ved Aftalen, og Du kommer tilbage ved Midnat.«

»Med Forlov at spørge,« udbrød den Anden med læspende Stemme, ved hvilken Svend syntes at fare sammen, »hvor agter Høvedsmanden at møde mig?«

»Her udenfor Slottet, hvor Skoven begynder.«

»Kommer I selv?«

»Jeg skal skikke Dig en paalidelig Mand.«

»Hvorpaa skal jeg fornemme, at han kommer fra Eder?«

»Han hilser fra Kaptajn Kernbok.«

»Det er godt,« svarede Manden og gjorde nogle Skridt fremad. Den Svenskes Ord standsede ham atter:

»Glem ikke, at Du holder Livet i din Haand,« sagde han.

»Nej, Høvedsmand!« svarede den Læspende. »Glem heller ikke, at I holder Pengene i Eders.«

Efter disse Ord gik han og forsvandt straks efter imellem Lindetræerne, som stode paa begge Sider af Vejen.

Ved et tilstrækkeligt Lys vilde man have set Svend som et Bytte for den heftigste Bevægelse, medens han lyttede til denne Samtale; men han forstod at beherske sine Følelser. Da han saa Manden forsvinde, fattede han en dristig Beslutning. Han tog en Blykugle i Munden,

krøb hurtig og behændig op af Graven og traadte ind paa Broen. Maanen var endnu ikke saa langt fremme paa Himlen, at dens Lys naaede op over Jungshoved; som Følge deraf kastede den vestlige Del af Slottet en lang og mørk Skygge ud over Broen. Svend Gjønge lod sine Skridt lyde tungt og slæbende paa de frosne Planker, han bøjede sin ranke Skikkelse og krøb sammen for mere skuffende at ligne Manden, som nylig var gaaet. Kuglen, han holdt i Munden, gav hans Stemme den samme læspende Betoning, idet han raabte efter den bortgaaende Officer:

»Høvedsmand! endnu et Ord.«

Svensken vendte sig og saa Svend komme uden at fatte den ringeste Mistanke.

»Naa, hvad har Du videre at sige?«

»Ak, Høvedsmand!« udbrød Svend noget dæmpet, »naar jeg faar ret betænkt mig, var det bedst, at jeg mødte den Mand, I vil sende mig, Klokken ti istedetfor til Midnat.«

»Det kan ogsaa ske,« svarede Officeren.

»Jeg tror vist, at det vilde være bedre for mig.«

»Klokken ti altsaa, det gjælder blot om, at Du skaffer os Manden død eller levende.«

»Jeg tænker nok, de skal faa ham levende,« svarede Svend, idet han bortfjernede sig.

To Timer senere stod Maanen over Slottet, og i det Lys, den kastede ind mellem Træerne foran Vindebroen, saas et Menneske, indsvøbt i en Rytterkappe, bevæge sig frem og tilbage ved Begyndelsen til Alleen.

Det var Svend Gjønge, som ventede paa sit Stævnemøde med Kaptajn Kernbok.

Da Taarnuhret paa Jungshoved slog ti, traadte Kaptajnen ud af Slotsporten og skred hen over Vindebroen.

Svend hørte den Kommende, endnu før han kunde se ham, han traadte over i Skyggen af Alleen og gik ham imøde.

»Hvem der?« udbrød den Svenske med dæmpet Stemme.

»En Mand, som venter paa Kaptajn Kernbok,« lød Svaret.

»Det er rigtigt,« ytrede Kaptajnen, medens han betragtede Svend med et nysgjerrigt og spejdende Blik. Svend traadte ud af Skyggen, saa snart han saa, at den Kommende var en Anden end den, han før havde talt med, og at hans Skikkelse og Mæle som en Følge deraf ikke kunde røbe ham.

»Naa, saa Høvedsmanden vilde ikke komme selv,« udbrød han smilende.

»Høvedsmanden mente, at jeg kunde træde i hans Sted.«

»Det falder ogsaa ud paa et,« sagde Svend. »Lad os gaa.«

»Du er altsaa sikker i din Sag, Bondemand! og ved, hvor Svend Gjønge er at træffe?«

»Ja, Kaptajn! stol paa mig. Der er Ingen, som kan give bedre Besked. Men Eders Folk, hvor have vi dem?«

»De ligge for Rekinde og Allerslev.«

»Hvor mange?«

»Vel tohundrede Mand; jeg tænker ikke, vi behøve flere.«

»Det tror jeg heller ikke. Tohundrede mod En, det slaar til.«

»Guds Død!« udbrød Kaptajnen, »er han alene?«

»Ja, Kaptajn! I vil træffe Svend Gjønge alene, en fattig Mand, fredløs og forfulgt, forraadt af dem, der skulde være hans Venner.«

»Eja, Bondemand, hører Du da ikke selv til hans Venner? Hvordan I handle mod ham, det bliver Eders Sag, os er det kun om at gjøre ham uskadelig.«

»I forstod mig ikke ret,« svarede Svend, »jeg mente, at vi ikke havde saa mange af Eders Folk nødig.«

»Alt vel betænkt,« sagde Kernbok, »saa have vi slet Ingen nødig; jeg tager ham paa min Samvittighed alene.«

»I?«

»Min Tro, ja! jeg har tilforn forsvaret mig mod Flere, men aldrig været Flere mod En.«

»I er en modig Mand, Kaptajn!«

»Folk sige det,« svarede Kernbok.

De to Mænd fortsatte nu en Tid lang deres Vej igjennem Skoven uden at tale. Svend gik paa den venstre Side, hans Øjne vaagede over enhver af Kaptajnens Bevægelser. Kernbok vedblev at skride fremad, rolig og sorgløs, med Sablen under Armen og den højre Haand stukken ind paa Brystet af sin gule Uniform. Pludselig vendte han sig om med det Spørgsmaal:

»Hvor træffe vi Svend Poulsen?«

»Her i Skoven.«

»I Skoven?« gjentog Kaptajnen.

»Er ikke den det bedste Skjulested for en fredløs Mand?«

»Du har Ret.«

Atter vedblev Svend at skride frem paa Stien, der førte til en Slette, som blev omtalt i Begyndelsen af denne Fortælling under Navn af Gravdammen. Kaptajnen fulgte ham uden Betænkning. Da de kom ind paa den aabne Plads, hvis ubanede Jordsmon Sneen og Isen forlængst havde udjævnet, ophørte Stien, Maanen kastede sit blege og melankolske Lys ned imellem Træerne

og oplyste den ene Halvdel af Kæmpegraven, fra den modsatte Side faldt en lang og blaalig Slagskygge hen over Snefladen. Svend standsede midt paa Pladsen, hans Ansigt vendte imod Maanelyset og var koldt og roligt, medens han sagde:

»Nu ere vi paa Stedet.«

»Paa Stedet?« gjentog Kernbok spørgende, »og Svend Gjønge?«

»Han staar for Eder.«

Med disse Ord kastede Svend sin Kappe tilbage og greb en Pistol i hver Haand. Kaptajnen udførte en lignende Bevægelse paa samme Tid, men Svend havde den Fordel at kunne vælge sin Stilling, og idet han vendte Ansigtet imod Maanelyset, afgav hans Skikkelse et mindre sikkert Maal end Kaptajnens, som dannede en Skygge imod den lyse Sne.

»Eja!« udbrød Kernbok, der for et Øjeblik var bleven bragt ud af Fatning. »Du har altsaa faret med List for at faa mig lokket herhid.«

»Desværre,« svarede Svend, »det var ingen List, endskjøndt I siger saa. En af mine Folk lovede Obersten at forraade mig. Jeg hørte dem aftale alt og maatte søge at forekomme deres Plan. Det lykkedes, som I ser; og nu, min Herre Kaptajn! jeg staar her alene og venter paa, hvad der behager Eder.«

»Hvad mener Du?«

»Vi prøve, hvem af os Lykken vil det bedst, eller ogsaa vil jeg bede om Forlov til at bære Eders Pistoler det lille Stykke Vej, vi have tilbage.«

»Ved Du hvad, Svend Gjønge!« svarede Kaptajnen muntert, »ved min Sjæl tror jeg, at Lykken denne Gang er paa din Side. Et af to! enten skyder jeg Dig, og derved vinder jeg intet, eller ogsaa skyder Du mig, og

derved vinder jeg endnu mindre, siden det kun anstaar en Krigsmand slet at lade sig lokke i et Baghold af en fuglefri Mand som Du.

Med disse Ord tog Kaptajn Kernbok sine Pistoler i den ene Haand og rakte dem med bortvendt Løb til Svend. Gjøngen stak dem i sit Bælte.

»Kan være, Du kommer til at fly mig dem tilbage igjen, hvis jeg bliver ilive saa længe,« tilføjede han smilende.

»Ak ja, Kaptajn!« svarede Svend i den samme Tone, »Lykken skifter. Jeg forstaar ellers nok, hvad I mener,« lagde han til. »Nu for lidt siden fortalte I, at Eders Folk laa nede ved Rekinde og Allerslev, kanske de have gjort sig en Gang i det klare Maaneskin, for da jeg kom nedad Vejen før, tyktes det mig at se en Mængde mørke Skikkelser mylre ud af Skoven; de droge over ad Ørremandsgaard til, og derfor var det godt, vi ikke gjorde Larm nu nys ved at skyde vore Pistoler af. Lad os være oprigtige, min Herre Høvedsmand! I overgav Eder saa villig, for at I om lidt kunde tage Oprejsning igjen. Men jeg holder for meget af Eders Selskab til at skilles saa hurtigt, og vi ville se at hitte en Vej, hvor vi kunne være i Ro for Krigsfolkene.«

Kaptajnen svarede ikke, men hans Smil forsvandt, medens Svend talede. Han spændte Sabelen fra Siden, da Svend lagde sin Haand paa hans Arm.

»Behold kun Sabelen, Kaptajn! I giver mig for meget at bære paa; siden en Pistol rækker længere end et Sværd, tænker jeg ikke, I gjør mig Fortræd, og det er kun de Fejge, man ikke lader beholde noget Vaaben.«

Derefter traadte Gjøngen hen til Siden af Kernbok, og denne fulgte ham ad en Vej, som løb i en skraa Retning ind i Skoven og modsat den, fra hvilken de nylig vare komne.

I Svend Gjønges Hytte var imidlertid Selskabet blevet forøget med to Personer. Den ene af disse var en lille, uanselig Person med en smal og fremstaaende Pande, indfaldne Kinder og en gul, sammenskrumpen Hud. Nød og Savn talte ud af ethvert Træk. Hans Hoved var blottet og det lange uredte Haar spændt sammen omkring Hovedet med en smal Læderrem. Forresten hørte han til Gjøngerne ligesom de øvrige Tilstedeværende og var bevæbnet paa samme uregelmæssige Maade som disse.

Noget særegent for denne Mand var et utydeligt og læspende Organ, som paafaldende lignede det, Svend havde lagt Mærke til i Samtalen med den svenske Officer, medens han laa skjult under Broen.

Den Anden af de Sidstankomne bar sin Arm opbunden i et Tørklæde. Da han hørte, at Svend ikke var hjemme, satte han sig hen til Ane Marie, som gav sig ifærd med at forbinde ham.

»I ved vel heller ikke, hvor han er gaaet hen?« spurgte den Læspende.

»Nej, jeg ved ikke, Tam! men Du kan jo forrette dit Ærinde til Ib.«

»Aa nej, hvad jeg har at sige Svend, kan jeg ikke sige Andre.«

»Saa faar Du at slaa Dig til Ro, indtil han kommer,« sagde Ane Marie.

»Lille Tam har kanske sig ogsaa et Klagemaal at føre mod Svend,« bemærkede Ib, idet han tilkastede ham et spottende Blik.

»Nej, det var endda ikke mit Ærinde,« svarede Tam uden at slaa Øjnene ivejret, »men siden Du selv siger det, saa er jeg just ikke meget fornøjet med Svends Regimente.«

»Det er der Ingen fornøjet med,« udbrød de Andre.

»Hvorfor ikke?« spurgte en rolig Stemme i den aabne Dør, og man saa Svend træde ind tilligemed Kaptajnen. Gjøngerne vege overraskede et Skridt tilbage; under det Bifald, hvormed de optoge Tams Ord, havde de ikke bemærket, at Døren blev aabnet.

Ingen af dem syntes dog i den Grad at forvirres over Svends pludselige Ankomst som Tam, hans Legeme skjælvede, hans stirrende Øjne glede sky og ængstelige fra Svend til Kaptajnen. Imidlertid famlede hans Haand under det uldne Dækken, hvori han havde indsvøbt sig, indtil den fattede om Kniven i Bæltet, og han traadte et Skridt til Siden henimod Døren, som om han agtede at søge Frelse igjennem denne. Svend lagde Mærke dertil. Under den almindelige Tavshed, som opstod, da han viste sig, traadte han hen til Tam og betragtede ham stift og gjennemtrængende.

»Se, Tam!« sagde han, idet han tog ham i Armen og førte ham hen foran Kaptajnen. »Det er Kaptajn Kernbok, til hvem Du vilde forraade mig og dine Kammerater. Gaa ud af mit Hus, Du skal være en fri Mand for mig, men bed til Gud, at Du aldrig oftere maa komme i min Nærhed.

Tams Øjne hvilede paa Jorden, han bevægede sine blaalige Læber som for at tale, men Stemmen svigtede ham, hans Haand slap Kniven; endelig udstødte han et Skrig og foer med et Spring ud af Døren.

»Og nu, I Andre!« vedblev Svend, henvendt til Abel og hans Ledsagere. »Hvorfor have I forladt Eders Poster, og hvad ville I her?«

Skjøndt Optrinet med Tam og den Overlegenhed, hvormed Svend handlede, ikke var bleven uden Virkning paa Gjøngerne, rejste dog Abel sig fra sit Sæde; hans

Ansigt havde endnu beholdt dets tidligere Udtryk af Trods, alene hans Stemme syntes at være mindre sikker, idet han svarede:

»Vi ere komne herned, Svend! for at sige Dig vor Hjertes Mening, formedelst vi ere ikke rigtig fornøjede med Dig som vor Høvedsmand, imens Du lader os lide Nød og glemmer, hvad Du lovede.«

»Hvad har jeg lovet Jer?« svarede Svend med et lynende Blik: »Føde, Klæder, Vaaben og en ærlig Død for Fædrelandet; I skulle faa det altsammen.«

Endnu medens Svend talede, blev Døren reven op, og en Mand stak Hovedet ind ad den med de Ord:

»Tag Dig ivare, Svend Gjønge! Fjenden er paafærde inat. Fra Egebjerg og Ambæk komme de imod Dit Hus i to store Flokke.«

Svend vendte sig om imod Kernbok. Kaptajnen smilede.

»Det siger intet, Jes; vi skulle vel slippe fra dem, saa længe vi have de to andre Veje ad Bønsvig Skovhuse aabne.«

Manden forsvandt. Svend vedblev:

»Men hvorfor dølger Du mig den rette Grund, Abel! idet Du siger, at I ville have en anden Høvedsmand? Delte vi ikke bestandig lige Lod sammen i ondt og godt, som man bør gøre, naar man anfører modige Folk som I? Eller tror I at kunne finde en Mand, der lægger snildere Planer, eller som bedre forstaar at udføre dem end jeg, saa nævn mig hans Navn, jeg gad dog kjende ham?«

»Nej, Svend! det ved du nok selv, vi kjende Ingen bedre,« svarede Abel.

»Nu vel da,« vedblev Gjøngen, idet han traadte hen foran Abel, hævede sit Hoved og maalte ham med et

haanligt og dvælende Blik; »saa skal jeg sige Dig, hvad Du ønsker, Du og de Andre, der have ligesaa ussel Tænkemaade. I ville have Eder en Høvedsmand, der lader fare Mandstugt og Orden, som giver Eder Minde til at plyndre fra Landsens egne Børn, I ville leve højt og juble, mens hver ærlig Mand klager og sukker i Vaande.«

Atter hørtes det aftalte Tegn paa Døren, og en Mand traadte hurtigt ind ad den.

»Hvad Nyt bringer Du, Hartvig?« spurgte Svend, »mens Du ser saa bleg og modfalden ud?«

»Sørgeligt Nyt!« svarede Manden og støttede sig stakaandet til Bordpladen. »Ikke rettere jeg formærker, ere vi omringede fra alle Kanter. Det mylrer af Svenske oppe fra Jungshoved Skov; ved Egebjerg hørte jeg Ryttere trave over den frosne Jord, og da jeg løb ned over Bønsvig, saa jeg ogsaa fra den Kant Svenskens Hellebarder glindse i Maaneskinnet.«

Denne Tidende vakte almindelig Uro, alle Gjøngernes Blikke hvilede paa Svend, som havde vendt sig om mod Kernbok. Kaptajnen stod ved Skorstenen, støttende sig paa sin lange Kaarde; om hans Læber svævede et Smil, skjøndt han gjorde sig Umage for at synes uopmærksom for hvad der foregik. Abel gik hen til Svend, rakte ham sin brede Haand imøde og udbrød:

»Er Du vred, Svend Poulsen? Jeg vil da sige Dig, at det kun var mig, som fandt paa at gaa herop. De Andre have ingen Skyld.«

»Ak, lille Folk!« vedblev Svend rolig og koldblodig, som om Faren ikke havde været tilstede for ham: »I tale om Nød, I Mænd fra Gjønge! der i hele Eders Liv ere vante til at savne og taale, men iaften saa jeg den gamle Præst fra Smidstrup stavre omkring fra Dør til

Dør med en Potte i en Snor for at tigge sig en Mundfuld Mad; ham jog Fjenden fra Hus og Hjem, og han er vant til bedre Dage. I ønske en anden Fører, og hvem? Enhver af Eder tænker selv paa at blive det. Saa værer det da Allesammen. Du hører jo, Abel! hvad Budskab de bringe, hvi tøver Du? Læg en Plan og lad os fuldbyrde den. Før Folkene an; eller gjør Du det, Bent! eller Du, Ving! eller Du, Jens Jerntrøje! Fjenden vil snart banke paa Døren, jeg overlader Jer min Post, siden I ere kjede af mig, og naar jeg ikke længer befaler, skal jeg vise Jer, at jeg forstaar at lystre den, som ved at byde bedst.«

»Hvem siger, at vi ere kjede af Dig?« spurgte den Sidstankomne med et mørkt og truende Blik mod de Mænd, Svend nylig havde nævnet.

»Det gjorde jeg,« svarede Abel, idet han traadte frem og med en angerfuld og bønlig Mine rakte Haanden hen mod Svend. »Du regne mig det ikke til onde, nu fortryder jeg det og ser, at Ingen uden Du er den rette Mand for os.«

Under hele denne Samtale var Ib bleven siddende paa sin Plads ved Bordet, saa rolig og lydløs, som om han ikke havde nogen Tanke for hvad der foregik; kun det Lyn og den uafladelige Bevægelse, der viste sig i hans smaa og spillende Øjne, røbede Liv. Pludseligt rejste han sig op, skød Bordet tilside og traadte ud paa Gulvet.

»Naa, Svend!« sagde han, »lad os nu ikke agte den Sludder længere, men høre din Mening; jeg synes, det er paa Tide at handle.«

»Klæd Barnet paa, Ane Marie!« sagde Svend. — »I smiler, Kaptajn!« vedblev han, »og jeg forstaar Eder. I vidste, at dette Overfald var i Værk, og overgav Jer derfor godvillig. Hør nu et Ord: I er en modig

Mand, det er jeg ogsaa, I maa frelse mine Folk, siden I nu eengang er kommen sammen med os. I vil ikke, aa jo, jeg er overbevist om det. I et Tilfælde som dette tager man sine Forholdsregler.«

Kaptajnens Ansigt antog et mere spottende Udtryk end hidtil. Svend vedblev: »I frelser Folkene og er fri, I lader det være og bliver skudt, saa snart den første Svensker stikker sit Hoved ind ad Døren.«

»Hvordan skal jeg kunne frelse Jer?« svarede Kernbok, som følte sig paavirket af den Bestemthed, der laa i Svends Ord.

»Det er endda ikke saa svært, som I tror. Nede mellem Skrænterne ved Bugten maa Svenskernes Linie være svagest, den Vej skal blive Jer anvist, og ad den fører I Folkene. Maanen gik ned ret nu, og det vil lykkes, hvis I ere varsomme og ikke støje. Træffer I paa Eders egne Soldater, siger I, at det er Bønder, I har samlet for at vise Eder Vej til vore Smuthuller. En af mine følger med paa hele Vejen.«

»En højst paalidelig Mand,« bemærkede Ib, medens han ladede sin Pistol.

»En Mand,« vedblev Svend, »til hvem jeg sætter min hele Fortrøstning, og som ved det mindste Tegn, I gjør til at røbe os, skyder Eder ned paa Stedet.«

»Det er mig, han mener,« sagde Ib og nikkede til Kaptajnen.

»Gjør Eder rede, jeg skal føre Eder,« sagde Kernbok.

»Tag Du Drengen og følg med, Ane!« sagde Svend. »Eder, Kaptajn! vil jeg bede om at svøbe lidt Uldgarn om Hjulene paa Eders Sporer, de klinger ellers paa den frosne Vej.«

»Gaar Du ikke selv med, Svend?« spurgte Ane Marie.

»Nej,« svarede Svend, »jeg vælger en anden Vej og møder Eder siden. Et Ord endnu, Ane!« vedblev han sagte, »og læg det vel paa Sinde: Du ved, at vi have sanket Ris sammen paa de højeste Steder i Skoven. Komme vi nogensinde i Bekneb, og Du faar Bud fra mig eller Ib om Risbunkerne, hvor forblommet det end sker, saa list Dig hen og stik dem i Brand, det er et Tegn for vore Folk til at samle sig, og det kunde let hænde sig saa, at mit Liv vil komme til at bero paa denne Omstændighed.«

»Ræk mig din Haand paa, at Du ikke er vred,« sagde Abel, da han gik ud af Døren. »Trolden skal tage mig, hvis Du ikke snart faar spurgt, at jeg har gjort min Forseelse god igjen. Imorgen gaar jeg hen og skærer Øreflipperne af Tam og Hovedet med, fordi han vilde forraade Dig.

Svend rakte Abel Haanden og smilede. »Vil Du saa siden efter ogsaa føde hans Kone og de tre Børn, han har derhjemme?«

»Gid jeg times en Ulykke, om jeg vil.«

»Saa lad Tam fare i Fred. Det kan Du lide paa, at hvis jeg ikke havde erindret hans Kone og Børn, skulde han aldrig være kommen levende over min Dørtærskel.«

Nogle Minutter senere listede Gjøngerne sig ud igjennem Bagdøren af Svends Hus og forsvandt mellem Bakkerne, der løb nedad mod Bugten. Kernbok anførte Toget. Tæt bag ham gik Ib med en spændt Pistol i Haanden. Ane Marie havde taget sin lille Søn op paa Armen, Drengens Hoved hvilte paa Moderens Skulder. Han sov. Gjøngerne gav Ane Marie Plads i deres Midte. Hele Toget bevægede sig fremad i den dybeste Tavshed, forsigtigt spejdende til alle Sider.

9.

En Fælde.

Efter at Maanen var gaaet ned, blev Natten mørk og taaget. Denne Omstændighed begunstigede Flygtningene, som, tavse og lydløse, vedblev at snige sig frem i de store Skove, der omgive Landet mod Øst. Nedenfor Skrænterne af disse udbredte Havet sin frosne og snebedække Flade. Flere Gange hørte man den dumpe Lyd af Hestetrav og Fodtrin paa den haarde Jord, men Gjøngerne fortsatte ubemærkede deres Vej ned til Søen.

Da Faren syntes at være overstaaet, gik Ib hen til Kaptajnen og udbrød dæmpet:

»Jeg tænker ellers, at vi narre Svenskerne denne Gang.«

»Maaske,« svarede Kernbok.

»Aa jo, det gaar nok. Her ned imellem Sumpene ved Bugten vove de sig knap, lad være der fast ikke er en Smøge i det hele Land, uden at I jo have været der og udbredt Sorg og Fortræd allevegne.«

»Det er saa en Krigsmands Lod i Ufredstid,« svarede Kernbok.

»I sige det ikke. En Krigsmands Lod er at slaas i ærlig Kamp, saa godt og saa længe han mægter, men ikke at drive Hærværk og Vold mod værgeløse Kvinder og Børn.«

»Hvad har Svensken gjort Eders Kvinder og Børn?«

»Jeg skal fortælle Jer en Historie derom,« svarede Ib, idet han greb Kernbok i Armen. »Hist nede udenfor Skoven, hvor I gaar over Broen fra Jungshoved tjente en fattig Pige hos den rige Ørremandsgaards Frue. Svensken plyndrede Fruens Hus, og da de ikke fandt

saa store Midler, som de havde ventet, grebe de Fruen og pinte hende, de grebe ogsaa hendes Tjenestepige, lagde en Trommestreng om hendes Hoved og skruede den sammen, indtil hun, syg og afkræftet som hun var, opgav Aanden. Saadan bare Svenskerne sig ad der; I skal have ondt ved at nægte det, for jeg stod selv og saa derpaa.«

»Jeg ogsaa,« svarede Kernbok.

»Denne stakkels Pige var min Søster!« vedblev Ib, »og Folkene, som handlede saa, bare den samme Uniform som I, gul Kofte og blaat Skjærf.«

»Hvad saa?«

»Ja, Resten af Historien havde jeg betænkt at gjemme hos mig selv en Stund endnu, indtil I lykkelig og vel havde ført vore Folk udenfor Svenskernes Linie. Men siden I spørger mig om, hvad der følger paa, skal I ogsaa faa det at høre. Der blev en Mand tilbage i Gaarden, efter at alle disse Umennesker havde forladt den. Han lagde sig ned paa sine Knæ og bad sit Fadervor og nok en lille Bøn for den Døde, og saa svor han til Gud Fader Almægtigste, at aldrig nogen Svensk, som bar den gule Kofte med det blaa Skjærf, skulde slippe levende ud af hans Hænder. Forstaar I, derpaa forsvor han sin Saligheds Part i Himmerig.«

»Det forstaar jeg nok,« svarede Kernbok, »Du taler sær tydeligt.«

»I indser da selv, at man ikke kan bryde en saadan Ed.«

»Naturligvis. — Videre.«

»Ja, saa er der næsten ikke videre tilbage,« sagde Ib, medens hans Stemme skjælvede af Raseri, »for saa snart nu Folkene have forladt os, og vi to blive ene tilbage, sætter jeg Eder denne Pistol i Øret og trykker af. Derefter begraver jeg Jer i Sneen og

trøster mig med, at jeg har holdt mit Ord som en ærlig Mand.«

»En ærlig Mand, min Ven! anser jeg kun den for at være, der lader Ven og Fjende vederfares lige Ret, og det gjorde Du ikke, da Du fortalte din Historie.«

»Hvad mener I?«

»Du har glemt noget.«

»Det mindes jeg ikke.«

»Dengang Soldaterne slæbte den syge Tjenestekvinde frem for at forhøre hende, traadte en Mand ivejen for dem og sagde: Hvad I her ville gjøre, Kammerater, er et Niddingsværk, som vanærer den svenske Krigsmand.«

»Ja, det er sandt!« svarede Ib med bævende Læber.

»Denne Mand stillede sig endvidere foran den ulykkelige Pige, mens han drog ud sin Klinge og truede med at nedstøde den Første, der vovede at lægge Haand paa hende. Men Soldaterne var berusede og agtede ikke paa hans Ord, de kastede et Lagen over hans Hoved og førte ham ud af Salen.«

»Det gjorde de!« hviskede Ib. »Og denne Mand —«

»Det var mig.«

»Eder?«

»Gjenkjendte Du ikke min Stemme?« spurgte Kernbok venlig.

Ib søgte at tale, men lod sit Svar bero med at ryste paa Hovedet. Kernbok vedblev:

»Og for at Du kan vide det, naar Du næste Gang dømmer mine Landsmænd saa haardt, saa var der blandt de Barbarer, som begik denne Niddingsdaad, ikke en eneste Svensk. Hele Regimentet bestaar af tyske Lejesvende, der bleve hvervede paa Majestætens Tilbagetog fra Polen, noget jammerligt Udskud tilhobe, hvis Fædreland og Ære hænger i en Pengepung, og som blot

følger Hæren af samme Grund som Kragerne, formedelst Byttet.«

»Ja, ja!« sagde Ib, »nu gjenkjender jeg Eder paa Røsten. I bad for den stakkels Soffi. Tak, Kaptajn, Tak!«

Ib greb under disse Ord Kernboks Haand og trykkede den uagtet hans Modstand til sine Læber.

»Jeg synes, at jeg hører Nogen komme bagved os,« hviskede Abel lidt efter, idet han gik hen til dem.

Ib standsede, lagde Hovedet til Jorden og lyttede.

»Ja,« udbrød han, »der lyder Hestetrav paa Vejen. Den løse Sne dæmper Larmen, men jeg mærker dog, at de nærme sig, det lader ogsaa til, at de have fundet vort Spor, ellers vilde de ikke ride i Trav.«

»Hvad agte I at gjøre?« spurgte Kernbok.

»Hvad vi skal gjøre, det maa jeg udfinde,« svarede Ib. »I, Kaptajn! kan gaa Eders Vej.« Med disse Ord greb han Kernboks Haand, trykkede den og tilføjede dæmpet: »Naar I læser Eders Aftenbøn, føj saa et Par Ord til for Soffi. Og Gud være altid med Eder.« Derpaa hviskede han nogle Ord til Folkene, og den lille Skare forsvandt hurtig og lydløst i en Lavning mellem Bakkerne, som gik ned ved Søen. Kaptajnen blev staaende og stirrede hen efter dem, derpaa valgte han den modsatte Vej, som førte tilbage mod Jungshoved.

Da Ib havde ført sin Skare ned til Stranden, vendte han sig om mod Folkene og udbrød:

»Det lader til, at vi ere i Knibe, men hvis I ville følge mit Raad, saa tænker jeg, at vi alligevel skulle narre Svensken. Her udenfor os ligger en lille Holm, som de kalde Maderne, midt i Indsejlingen til Præstø. Paa de tre Sider er Søen dyb omkring den, men paa den fjerde, nærmest Landet, kan man næsten gaa tørbenet derover til enhver Tid af Aaret. Jeg kjender Lejligheden,

og I behøve kun at følge mig En for En. Gaa ikke til nogen af Siderne; hvorvel Havet er lagt til overalt i denne Vinter, skjærer Strømmen dog Isen bort, og forgangen Uges Tøvejr har gjort hende tyndere. Naar I holder det lille Lys, som skinner igjennem Hornruden fra Tappernøje Kro, ret foran, saa ere vi snart ovre, lad Rytterne da se, om de kunne hitte den Vej. Kom An' Mari'! giv mig din Dreng at bære. Du er vel træt af at gaa saa langt med ham?«

Ib tog Barnet i sine Arme og skred foran ud paa Isen, de Øvrige fulgte hans Skridt, En for En.

»Det er ellers Skade, at vi har Fjenden for os inat,« hviskede han til Abel, som gik ham nærmest, »for var der ingen Svenske, saa var her et dejligt Andetræk; hør blot, hvor de surre, mens de flyve ind over Landet.«

Efter at have fulgt sin Fører en Tid lang, naaede Skaren over paa Holmen, som var omgiven af store Graasten, indenfor hvilke man hist og her saa Buske af Lyngris og Marehalm eller en enkeltstaaende Tjørnebusk hæve Toppen over Sneen. Skjøndt Havet var tillagt, saa langt Øjet kunde naa ud over Præstø Bugt, hørtes dog af og til den hule og susende Lyd af Bølgebruddet under Isen, men Ingen agtede længere derpaa, og Gjøngerne gik iland paa Holmen.

»Se saa, i Guds Navn!« udbrød Ib og satte sig paa en af Stenene. »Nu have vi igjen fast Land under vore Fødder og al Fare er forbi. Ikke heller kan Svensken naa os med Bøssen, som jeg var mest bange for. Lad os nu sprede os langs med Stenene, for saa langt gaar Landet, og vær ikke bange for at gjøre lidt Støj; lad dem kun høre vore Stemmer, kanske vi faa dem lokkede ud paa Isen efter os.«

»Tager jeg ikke fejl,« udbrød en af Gjøngerne, »saa

holder hele Flokken nedenfor Bakkerne ved Roneklint, og dengang vi kom herop, vrinskede en af deres Heste.«

»Ja vist, det er dem! det er dem!« raabte Ib triumferende. »De have set os og raadslaa vist om at komme herover, lad os lokke dem til det.«

Han tog en Pistol, spændte Hanen og trykkede af. Skuddet gjenlød flere Gange ind imellem Bakkerne langs Kysten. Paa samme Tid saa man Svenskernes mørke Klynge udstrække sig i en lang Linie og bevæge sig fremad hen over Isen. Ib blev siddende paa Stenen i en foroverbøjet Stilling. Hans smaa Øjne anstrængte sig for at gjennemtrænge Mørket.

»Hvis de komme, Ib!« udbrød Ane Marie ængsteligt, »hvad tænker Du saa at gjøre?«

»De komme ikke, lille Ane!« svarede han alvorligt og tillidsfuldt. »Gudfader har draget en Skillevej imellem os og vore Fjender, den mægter Ingen af dem at naa over.«

»Men de nærme sig jo, de drage frem i en lang Række, jeg hører dem tale sammen.«

»Jeg ogsaa,« svarede Ib, »men ret nu taler Isen med, hører Du, An' Mari'? Læg dine Hænder sammen, Gud naade de arme Mennesker!«

Endnu medens Ib talede, lød et hult og pibende Suk hen over Havfladen. Rytterne standsede, de syntes at betænke sig, nogle af dem vendte deres Heste ind mod Land igjen, men det var for silde; man hørte et Skrald i Isen, et gjennemtrængende og gjentaget Skrig. Hestene vrinskede, Isfladen bevæger sig og bøjes sammen, Rytterne raabe om Hjælp, de kæmpe og forsvinde under Isen. Ude paa Holmen vare Ib og Gjøngerne tavse, grebne Vidner til dette Optrin. —

Svend Gjønge var imidlertid bleven staaende og stirrede efter de Bortgaaende, indtil det sidste Spor af

dem var forsvundet i Natten. Derpaa stængede han Døren og satte en Træskaade for Vinduet, saaledes at man udefra ikke kunde se Lysets Skin.

»Nu maa jeg bort, før Svensken besøger Huset,« udbrød han tilfreds, »alt er roligt udenfor, de Andre ere frelste, Kaptajnen kan ikke forraade dem, siden Ib følger med, og Ingen har set dem forlade Huset.«

»Ingen uden jeg,« svarede en Stemme ved Alkoven, og da Svend overrasket vendte sig om, saa han den Fremmede, som rolig og ubemærket under de foregaaende Optrin var bleven siddende paa Halmstolen.

Svends første Handling var at gribe efter Pistolen i Bæltet, men da han saa den Fremmedes blege og sagtmodige Træk, slap han den igjen og gik hen til Manden.

»Hvem Djævlen er I?« spurgte han forundret, »og hvordan er I kommen her?«

»Jeg har siddet har hele Aftenen,« svarede den Fremmede, »og bringer et Ærinde til Dig, Svend Gjønge!«

»Ja, dermed faar vi vente en Stund,« ytrede Svend, »for Øjeblikket gjælder det om at komme bort. Er I en Dansk?«

»Det hører Du vel paa mit Mæle.«

»Desværre!« svarede Svend, »jeg hørte mangen Mand tale det danske Tungemaal, uden at det derfor var synderlig bevendt med hans Sindelag. Jeg mente forresten, at hvis I ikke staar i Ledtog med Svensken, vil det kun være en ringe Anbefaling, hvis man traf Jer i dette Hus.«

»Saa gjøre vi Følgeskab.«

»Lad gaa, skjønt jeg holder mest af at vide, hvem jeg har for mig, det hører nu eengang til min Haandtering at være forsigtig, Fremmede! Omstændighederne have lært mig det.«

»Det hører ogsaa til min Haandtering,« lød Svaret.

»Svend betragtede Manden et Øjeblik tvivlraadig, derpaa gik han hen til Alkoven, hentede to Lagener og nogle Uldstrømper.

»Se her,« sagde han, »svøb Jer ind i dette og drag Strømperne uden paa Eders Sko, saa ville vi kunne gaa forbi Svenskerne paa ti Skridts Afstand uden at blive bemærkede, og saa skal jeg føre Eder til et Sted, hvor I kan forrette Eders Ærinde i Sikkerhed.«

Manden adlød Opfordringen. Svend slukkede Lyspinden og listede sig ud af Døren, her lyttede han først nogle Øjeblikke, derefter kaldte han paa den Fremmede, og de forlode Huset.

Svend valgte en Sti, der efter nogle Minutters Forløb førte dem ned i en af de dybe Grøfter, som indhegnede de kongelige Vildtbanedistrikter fra Herregaardsjorderne. Grøften var paa begge Sider omgiven af Træer og Buske, der udbredte deres Grene ovenover den, og Vejen lod til ofte at være benyttet paa lignende Vis som inat, thi den var temmelig banet og Sneen traadt saa fast sammen, at man selv i meget kort Afstand ikke kunde høre de Gaaendes Skridt, hvilket desuden blev forhindret ved Uldstrømperne, som Begge bare over deres Sko.

»I maa enten gaa foran eller helst ved Siden af mig,« hviskede Svend, »saa har jeg større Fornøjelse af Eders Selskab undervejs.«

Den Fremmede adlød.

»Have vi langt til det Sted, hvor Du agter at skjule Dig?«

»Aa nej, blot et lille Stykke Vej endnu, bestandig langs med Grøften, saa ere vi der.«

Jungshoved Skove begyndte dengang ovenfor Lands-

byen Smidstrup ved en stor Sump, som kaldes Ræveholms Mose, og fortsattes ud til Kysten omkring Noret. Tiltrods for det dybe Mørke, som hvilede over Egnen, efter at Maanen var gaaet ned, vedblev Svend sin Gang uden at betænke sig eller tage fejl. Efter den sidste Paamindelse fulgte den Fremmede ved hans Side og saa nær, at hans varme, stønnende Aande næsten berørte Svend. Da de kom til Skoven, sprang Svend op paa Gjærdet og udbrød:

»Kom, her er min Haand, lad mig hjælpe Jer op, nu ere vi i Skoven og i Sikkerhed; her nede i Krattet kan ingen Fjende trænge sig frem i Mørke, og i al Fald kjender jeg Vejen bedre end alle Andre. Sæt Jer ned paa Stenen og træk Vejret lidt, før vi gaa videre.«

»Det er just ikke noget mageligt Liv, Du fører, efter hvad jeg har set inat.« ytrede Manden.

»Aa nej,« svarede Svend, »deri kan I have Ret, men hvad skal man sige til det? Man er ikke sin Skjæbnes Herre.«

»Undertiden dog.«

»Ja, i saa Tilfælde maa jeg sige, at jeg foretrak at bo oppe paa Jungshoved Herregaard istedetfor at krybe omkring hernede mellem Krat og Tjørn.«

»Nu ja, hvorfor ikke, hvis Ønsket var tilstrækkeligt, og det gjælder kun om at arbejde fremad mod det Maal, man engang stiller sig.«

»Hvad vil I sige dermed? Jeg troede ikke, at Nogen kunde beskylde mig for Uvirksomhed.«

»Maaske ikke, og dog — jeg ser vel Cirklen, men ikke dens Centrum, jeg mener det Maal, hvortil Du virker.«

»Eia!« udbrød Svend, »regner I det ikke for et Maal at værge for sit Fødeland, naar Fjenden staar for Døren? I Vinter, før Vandene lagde til, bød Kongen

mig, at jeg skulde sanke mine Folk, saa mange jeg kunde, og dermed ulejlige Svensken paa alle Maader.«

»Og hvad lovede han Dig til Belønning for din Bedrift, fordi Du satte dit Liv paa Spil, fordi Svensken har gjort Dig fredløs, og fordi han vil hænge dig i det første det bedste Træ, naar han faar Dig fat?«

»Han lovede intet. Sig mig heller, hvormed han skulde have betalt mig?«

»Det staar vistnok ikke i hans Magt, men naar Arbejdet er større end Lønnen kan blive, saa lader man det fare.«

»Jeg har en anden Tænkemaade,« svarede Svend. »Dengang jeg var en lille Dreng, gav min Fader mig tre Formaninger, som jeg siden har lagt mig paa Sinde: Arbejd Dig frem i Verden, sagde han, saa kan Du nok blive til noget, hold af din Konge og din Hjemstavn, for hvor vide Du kommer til at strejfe om, vil Du aldrig synes saa godt om noget Sted som det, hvorpaa Du blev født.«

»Ja, jeg har hørt disse Talemaader; man lærer dem i sin Skolegang, Svend! og beholder Troen paa dem siden, fordi man ikke gider tænkt sig en bedre.«

»I har altsaa en bedre?«

»Jeg har den Tro, at det bedste Fædreland er det, hvor jeg befinder mig lykkeligst, den bedste Konge den, man tænker sig, men saare sjelden den, man har, fordi Kongerne ligne Alterbillederne i Kirken, de tage sig kun godt ud i Afstand. Det bedste Maal her i Verden er det, der bringer mig de fleste Verdens Goder.«

»I kan have Ret, hvad det sidste angaar. Jeg har undertiden selv tænkt paa, at jeg kunde skabe mig en lykkeligere Lod. Men hvorfor fortæller I egentlig alt dette?

»Hvorfor sætter man en Afviser for Afgrunden? Sandsynligvis for at vare Folk fra at styrte i den. Det er jo netop den Kloges Forret ikke at ledes af sin Skjæbne, men selv at styre den, det er hans Lod, forud for Mængden, der gaber paa ham idag, spotter ham imorgen og søger at efterligne ham iovermorgen. Efter hvad jeg har set og fornummet iaften, er jeg kommen til den Tro, at Du maatte kunne have bragt det videre i denne Verden.«

»Maaske, men hvorledes?«

»Du er en dygtig Krigsmand.«

»Ak, dertil maatte jeg være ædelbaaren, siden Adelen alene kan bringe det til noget paa den Vis.«

»Det er saaledes her i Landet, men Du kunde jo søge fremmed Krigstjeneste.«

»Hos hvem?«

»Hos den Mægtigste, Svend Gjønge! fordi han vilde være bedst istand til at belønne dine Fortjenester, og da nu Svensken for Tiden er mægtigst, vilde jeg efter min Tænkemaade foretrække ham.«

»Det lod sig vel gjøre,« svarede Svend spottende, »især siden han allerede har sagt mig fredløs. I mit Sted vilde I altsaa gaa i svensk Krigstjeneste?« tilføjede han med en paatagen ligegyldig Tone.

»Ja ganske vist.«

»Aa hvad, de vilde vel ikke engang have mig.«

»Maaske dog.«

»Jeg ved heller Ingen, jeg kunde henvende mig til.«

»Hvis det er din Mening, saa fandt vi vel paa Raad derfor.«

»Giv mig da Eders Raad, siden I engang har begyndt derpaa.«

»Du tænker altsaa at gjøre Alvor af Sagen?«

»Ja, hvorfor ikke?«

»Sandt nok, man kunde lettere besvare et hvorfor end et hvorfor ikke, og jeg vil gaa ærligt tilværks. Jeg kjender en formaaende Mand blandt Svensken, som kunde skaffe Dig den Post, Du ønsker.«

»Hvem er denne Mand?«

»Det er Gehejmeskriveren hos Grev Ulfeldt.«

»Naar kunde jeg faa Svar fra ham?«

»Straks.«

»Straks!« gjentog Svend, »saa maa det altsaa være Eder selv.«

»Og hvis det var Tilfældet?«

»Ja, hvis det var Tilfældet,« svarede Svend, idet han sprang ind imod den Fremmede og greb ham i Brystet med den ene Haand, medens han drog en Pistol frem med den anden, »saa fortjente I, at jeg satte Jer en Pistolkugle i Panden, men vel betænkt, er I ikke en ærlig Mands Skud værd.

Efter disse Ord kastede han ham saa heftig og uformodet tilbage, at den Fremmede, berøvet ethvert Middel til Modværge, styrtede omkuld paa Jorden, Manden vilde tale, men Svend afbrød ham:

»Stakkels Herre! hvor jeg ynker Jer, at I ikke engang mærkede den Snare, jeg stillede for at faa at vide, hvad I førte i Skjoldet. Saadan en Myggedræber tro de at kunne skikke for at faa mig til at svigte Folk og Fædreland! Forsandt, jeg havde ikke Eders Hjælp behov, siden svenske Generalen, Gustav Steenbuk, alt ifjor tilbød mig Høvedsmands Plads og Tjeneste blandt sine Folk. — Vend tilbage, Gehejmeskriver! Inat lader jeg Eder slippe, men træffes vi nogensinde paa samme Vej igjen, saa bed Gud Fader om Naade for Eders syndige Sjæl. — Nu ved I, hvem jeg er.«

Svend vendte ham Ryggen og gik, den Andens Ord bragte ham til at standse.

»Ja, Svend Gjønge!« udbrød Manden med større Kulde og Fatning, end Øjeblikket syntes at give Anledning til. »Nu ved jeg, hvem Du er, men Du ved endnu ikke, hvem jeg er. Før mig derhen, hvor Du har betænkt at skjule Dig, saa skal jeg fortælle Dig Resten af mit Ærinde. Du har hidtil kun hørt den første Halvpart deraf.«

»Hvad mener I?« spurgte Svend overrasket. »Er det et nyt Forsøg, I agter at anstille med mig. Jeg synes, I maa have tabt Lysten til at komme igjen, siden den første Prøve ikke lykkedes bedre.«

»Men hvoraf ved Du egentlig, at den første Prøve ikke lykkedes bedre?«

»Hvoraf jeg ved det?« gjentog Svend rasende, idet han traadte Manden et Skridt nærmere. »Deraf Herre! at jeg stod paa Nippet til at knække Eders Nakkeben!«

»Det vilde have været højst urigtigt af to Grunde, først fordi Du derved kunde have skadet din egen Sag, og dernæst fordi jeg efter en saadan Hændelse sandsynligvis ikke vilde have faaet Lejlighed til at gjøre Dig bekjendt med, at alt, hvad der før blev sagt, kun var en Prøve, jeg agtede at stille Dig paa.«

»En Prøve!« gjentog Svend dvælende.

»Ja, og hvoraf Du indser, baade at denne Prøve ikke mislykkedes, og at min Snare var snildere anlagt end din, siden Du lod Dig fange.«

»Jeg faar vel tro Eder, naar I giver mig Beviser derpaa,« svarede Svend; »men i eet Punkt har I dog ikke baaret Eder klogt ad. Jeg er en heftig Mand, Herre! det ligger i mit Blod, og den, som fornærmer mig, enten det nu sker for Spøg eller for Alvor, gjør bedst i at være

saa langt borte, at jeg ikke kan række ham. — Guds Død! man kryber dog ikke ind i Huset til den Hund, man agter at drille. Siden I altsaa hverken er Gehejmeskriver eller svensksindet, hvem er I da?«

»Det skal jeg sige Dig, naar vi komme til dit Skjulested; synes Du da ikke, at de Oplysninger, jeg kan give, ere tilstrækkelige, saa er jeg Dig dog saa nær, at Du kan række mig, og Du kan saa igjen forsøge paa at knække mit Nakkeben.«

»Godt,« svarede Svend. »Lad os gaa.«

Efter en lang og besværlig Gang, der førte hen over saa mange Krydsveje og Tværstier, at den Fremmede ikke havde det ringeste Begreb om, hvor han befandt sig, stod Svend Gjønge endelig stille foran en gammel Kæmpegrav, som var omgivet af en Rad store Graasten. Svend Gjønge rullede en af Stenene tilside, og hvor den havde ligget, viste sig et Hul, stort nok til, at et Menneske kunde krybe derigjennem.

»Læg Eder ned og kryb ind,« udbrød Svend, »det er paa høje Tid, at vi komme i Skjul. Ret nu begynder Daggryet at bryde frem, og saa nytte vore Lagener os kun lidt.«

Den Fremmede krøb ind igjennem Hullet, som straks efter udvidede sig saaledes, at man kunde staa oprejst. Svend trillede Stenen tilbage paa dens forrige Plads og slog derpaa Ild i sin Fyrtønde.

10.

Hvorledes Svend kom til at opgrave Skatte.

Lyspinden, som Svend tændte, kastede sit rødlige Skjær omkring i denne Hule, hvis Vægge vare dannede

af store Granitsten. I det ene Hjørne fandtes et Sengested af utilhugne Bøgegrene og opfyldt med frisk Hø. Paa den modsatte Side saa man en Mængde Hjelme, Kaarder og Skydegeværer, som alle bare svensk Mærke og laa uordentlig henkastede i en Dynge.

Den Fremmede lod sit Blik glide hen over disse Gjenstande; han havde taget Huen af Hovedet og sat sig paa en Trærod, som tjente istedetfor Stol. Svend Gjønge stod nogle Skridt borte med sammenslyngede Arme og betragtede ham med et fast og gjennemtrængende Blik.

»Ja, se Jer kun om herinde,« udbrød han endelig. »Jeg har lukket for os, og vi ere sikre for at blive røbede.«

»Det er mintro godt,« svarede den Anden, »af samme Grund kunne vi tale uforstyrrede, og jeg har meget at sige Dig.«

»Saa lad os begynde med Eders Navn.«

»Lad os begynde med mit Ærinde, det er alt; mit Navn kommer siden, det er intet. Ser Du, Svend! saa saare Majestæten og det høje Rigens Raad fornam, at Svensken tænkte paa Landgang, bestemte de, at Øernes Befalingsmænd skulde skikke deres Byers og Kirkers Midler til Kjøbenhavn, men Budskabet herom blev opsat, ligesom alt andet nødvendigt er blevet opsat i denne usalige Krig. Først dengang Fjenden stod paa Fyen og begyndte at tage Penge i hver en By, han kom til, var Nøden paafærde, og jeg drog i Hast over til Befalingsmanden for Lolland og Falster, at se, om der derfra lod sig redde noget. Den kloge Hr. von Pappenheim havde paa egen Haand sanket alt, hvad der i hans Stift var bleven opkrævet i Skat og Toldpenge, som med Kirkens Midler og de, der bleve skikkede fra Hr. Henrik Rammel paa Møen, udgjorde en Sum af halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler. Det lykkedes mig med megen Fare

at komme over til Vordingborg, og der har jeg nu forvaret alle disse Penge paa et sikkert Sted, siden jeg ikke trøstede mig til at bringe dem videre. I denne Knibe tænkte jeg paa Dig, der besad et kløgtigt Hoved og en stærk Arm, hvor det kom an paa at hjælpe.«

»Hvem gav mig den Lov?« spurgte Svend.

»Hans Majestæt Kong Frederik den Tredie.«

En glødende Rødme for over Svends Ansigt ved disse Ord; han, saa frygtløs, saa eventyrlig dristig i alle sine Handlinger, vovede i dette Øjeblik ikke at hæve sine Øjne fra Gulvet til den lille, blege Mand, der sad ligeoverfor ham.

»Det var da Kongen selv, som skikkede Eder af By i det Ærinde?« ytrede han dæmpet.

»Det var saa!« svarede den Anden, »og siden vi nu komme til at have Beviser nødige, saa ser Du her det første, som bekræfter Sandheden af, hvad jeg fortæller.«

Manden trak en lille Lædertaske frem fra Foderet af sin Brystklædning, aabnede den og udtog et sammenfoldet Papir, som han rakte Svend.

Paa dette Papir stod skrevet:

»Alle, som dette Brev se eller høre, vor Hilsen tilforn! Saasom ærbare Hans Nansen, vor tro og øverste Borgmester udi Kjøbenhavn, er skikket ud i Kronens Anliggender, dens Vel at forfremme, saa skyldes ham Hørighed og Lydighed item Hielp og Bistand af hver den Rigens Mand, til hvem han maatte erakte sig at vende og Bistand at begiere.

Friederich Rex.

Da Svend havde læst Brevet, gav han det tilbage til Nansen, som vi fra nu af kunne nævne ved hans Navn.

»Kommer I i Betryk paa Vejen, føjede Kongelige Majestæt til, eller mangler den Hjælp, som er Eder for-

nøden, siden det gjælder om at bringe Pengene midt igjennem et af Fjenden besat Land, næsten igjennem hans Lejr, saa opsøg Svend Gjønge, han er Manden for at hjælpe Eder og den, til hvem I kan sætte Eders hele Fortrøstning. Saa rejste jeg fra Vordingborg og fandt Dig først iaften efter længe Søgen, skjøndt Rygtet om dit Mod og dine Bedrifter fast spørges over den hele Ø.«

Svend trak paa Skuldrene med en ringeagtende Mine. »Synes I ikke bedst om, at vi lade Eders Ros bero, indtil jeg faar den fortjent bedre? Hidtil har jeg ikke gjort andet end skaffet mig Folk og Folkene Vaaben, det er først nu, jeg agter at fange an paa noget.«

»Du glemmer, at jeg var tilstede under de forskjellige Optrin hjemme i dit Hus.«

»Og hvad saa? For Fanden, Herre! bilder I Eder da ind, at saa forvovne og halvvilde Mennesker som disse Gjønger, Folk, der saa at sige Allesammen ere fødte og opdragne i Krig og Overfald og Slagsmaal, lade sig regere som Fluer i en Sytraad. Hvis de ikke kjendte mig som den, der magter dem baade i Mod og Manddom, vilde de le mig op i Ansigtet og paa Timen vælge en anden Fører. Gud naade Egnen, hvis det skete; thi siden de have saa ondt ved at lystre Nogens Befaling og ikke kjende andet Begreb om Ret end det, jeg foreskriver dem, vilde de sprede sig til alle Sider som Rotter fra en tømt Lade og maaske føre et endnu værre Regimente over vore egne Folk end Svenskerne. Men de slaas godt, de samme Gjønger, og derfor maa man vekselvis fire og drage til, snart overtale dem ved Ord, snart ved Pistolskud, som det kan træffe sig. Hovedtingen er, at de kjender deres Fører som en Mand i alt og som en Overmand for dem Alle; dermed lade de sig nøje og forlange ikke bedre.«

»Nu vel, Svend!« vedblev Nansen, »jeg saa da ogsaa iaften, at Du var en Mand, men det var mig ikke tilstrækkeligt, jeg maatte nøjere udforske Dig, før jeg vovede at betro denne vigtige Sag i dine Hænder.«

»Det vil sige, at I høje Herrer inde i Kjøbenhavn ikke have andet Begreb, end at en fattig Mand nødvendig maa ophøre at være en ærlig Mand, naar man blot rasler for hans Øre med en fyldt Skindpung. Ak, min Hr. Syndikus! saa tror jeg dog langt bedre om Eder, skjøndt I kanske fortjener det mindre.«

»Saamænd, Svend Gjønge!« svarede Nansen med et overlegent Smil, »det hører ogsaa Ungdommen til; den skuffes af alt, fordi den tror paa alt, men Alderdommen er de begravede Forventningers Tid, den tvivler paa alt.«

»Jeg er fem og tredive Aar,« ytrede Svend.

»Jeg regner ikke et Menneskes Alder efter Aar, men efter hans Følelser, og deri er Du endnu ikke fem og tredive Aar gammel. Efter mit Begreb maatte jeg altsaa mistro Dig, indtil jeg fik Bevis paa det modsatte!«

»Nej, Djævlen annamme mig, om I maatte,« raabte Svend heftig. »Naar Hans Majestæt nedlader sig til at give mig et Skudsmaal som det, I før omtalte, synes mig, at jeg ogsaa kunde være god nok for en lille Mand som Eder.«

»Vi lade nu den Sag fare! Havde jeg Uret før, da jeg tvivlede paa Dig og dine Lige, saa synes det virkeligt, at jeg søger at gjøre denne Fejl god igjen.«

Svend lo. »Fordi I kommer og beder mig om at hjælpe Eder?«

»Nej, Svend Gjønge, men fordi jeg kommer og tilbyder Dig hele Æren af dette Foretagende, en Ære, der er saa meget større, fordi dine Bedrifter først skulle

begynde der, hvor jeg har erklæret mig ude af Stand til at handle videre.«

Svend indsaa Rigtigheden af denne Slutning, han stod nogle Øjeblikke tavs og grundende, derpaa nikkede han og rakte Nansen sin Haand, idet han sagde:

»Det er sandt, og vi ville ikke tænke mere paa, hvad der er sket. Jeg fandt mig jo ogsaa taalmodig i alt, hvad I sagde derude i Skoven og tilføjede Jer ingen Fortræd. Gjorde jeg vel, Borgmester?«

»Min Tro, om Du gjorde,« svarede Nansen godmodig, »den Smule Overfald og Nedstyrtning paa den haarde Jord fraregnet, hvilket forresten nok kunde have været tilstrækkeligt til at berøve mangen anden fredelig Borgmester Livet.«

»Aa hvad!« ytrede Svend leende. »Jeg mente det ikke saa ilde. Havde jeg ikke kastet Eder til Jorden, tror jeg knap, vi vare blevne saa gode Venner, og I havde maaske kunnet komme til at vandre alene om i den mørke Skov hele Natten igjennem. Men angaaende Eders Ærinde: Hvor stor er den Kapital, jeg skal bringe til Kjøbenhavn?«

»Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler.«

»Det er mange Penge.«

»Ja, men endda ikke saa vanskelige at transportere, eftersom en Del af Summen er omsat i Vekselbreve fra bekjendte Mænd og kun en ringe Part i Guld og Sølvmønt. Tror Du at kunne faa os disse Penge bragte lykkelig og vel igjennem Sjælland?«

»Det ved jeg ikke.«

»Hvorledes, Du ved det ikke? Paa den Maade ere vi jo lige nær.«

»Byfoged!« svarede Svend, »Jeg vil sige Eder noget. En Dreng strækker Armen ud og tror, at hele Verden

hænger i et Kalveskind, en Mand rækker den ikke længer, end han kan drage den tilbage igjen, han maa være hurtig til at handle, men sen til at sove. Jeg er en Mand, som I nylig sagde, og først naar jeg har fanget Tingen an, skal jeg sige min Mening om den. Tilforn, medens det blot gjaldt om at udføre en dristig Streg, jeg selv havde udtænkt, vovede jeg kun mit Liv, højst mine Kammeraters med, men her gjælder det mere; det kommer ikke blot an paa at skuffe Svensken, som har en forbandet fin Næse, men tillige at fortjene den Tillid, I høje Herrer sætte til min Manddom og Snildhed. Hvor har I forvaret Pengene?«

»Det skal Du faa at vide, naar vi komme til Stedet, thi jeg formoder, at vi følges ad.«

Svend foer ivejret, han stillede sig foran Nansen med flammende Øjne.

»Naa, det formoder I?« raabte han, »da er jeg rigtignok af en hel anden Mening. Atter mistroisk.«

»Atter hidsig!« svarede Nansen.

»Stakkels Mand!« vedblev Svend, idet han gjorde synlig Vold paa sig selv for at betvinge sin Heftighed. »I vilde være med ved denne Lejlighed, I, som endnu gisper efter Luft af Træthed over de Par Skridt, vi nylig gik. I ryster jo af Kulde her nede i dette lune Kammer; hvordan vilde I være faren, naar vi kom udenfor? Sikken lille, hvid Haand, enhver svensk Piberdreng vilde vriste Sværdet af den, naar det kom til Kamp. I vilde faa ondt imellem vore Skud og daane af Skræk, imens vi flygtede. Kast et Blik paa Jer selv, Borgermester! og saa et paa mig. Jeg siger det ikke for at forringe Eder, men af os to er I Manden, naar det i Kongens Raad kommer an paa et kløgtigt Indfald, jeg er Manden, naar det gjælder om at vove Liv og Lemmer

for at udføre det, jeg, den Eneste, der har prøvet at se en modig og stridsvant Fjende ind under hans rynkede Bryn, imens I Andre skreve Bønskrifter og bade om Forladelse som uartige Børn. Svøb derfor Kappen om Eder, Herre! og vend tilbage til Eders Skriverstue, giver Gud mig Lykke, skal jeg sørge for Resten.«

»Lad det da blive, som Du bestemmer, Halsstarrige!« svarede Nansen; »men husk vel paa, at Du ved at skikke mig bort, overtager alt Ansvar for Sagens lykkelige Udfald.«

»Ja, jeg ved det,« svarede Svend med et Hovednik, »alt Ansvar og al Ære «

»Naar er Du færdig til at rejse?«

»Det var jeg fra det Øjeblik, I nævnede Sagen.«

»Og dine Kammerater?«

»For en Ufærd, Borgermester! hvad angaar mine Kammerater Eder? I kunde ligesaa godt spørge, om jeg har min Mellemmad færdig, eller om mine Pistoler ere ladte. Det var Instruksen, jeg talte om.«

»Nu vel, kjender Du Præsten i Vordingborg?«

»Hr. Christen Nielsen, som har anlagt et Biværk i sin Have?«

»Jeg hører, Du kjender Manden. Gaa og bring ham dette Brev fra mig, jeg har allerede nævnet dit Navn for ham; det er en ærlig og tro Dansk, han vil hjælpe Dig med, hvad han kan.«

»Ja, Gud bedre det for den ærværdige Herre! Hvis det gjaldt om at læse et helligt Evangelium, eller han kunde kalde Englene til Hjælp, saa var han Manden til at hjælpe os. Men her tænker jeg, at mine Engle komme til at forrette Arbejdet, hvis Sagen ellers skal have Fremgang. Præsten ved altsaa, hvor Pengene ere forvarede, og jeg maa ikke vide det?«

»Vi have forvaret dem i en af hans Bistader. Nu har jeg sagt alt. Tag dine Forholdsregler og husk vel paa alle de Farer og Vanskeligheder, der ere forbundne med dit Vovestykke.«

»Nej, Borgermester!« svarede Svend muntert og frejdigt, »paa Planen vil jeg tænke straks, men paa Farerne ville vi først tænke, naar de ere overstaaede. Desuden er en Sejr uden Fare kun en Ros uden Fortjeneste.«

Nansen rakte Svend Gjønge Haanden og beholdt hans i sin, medens han sagde:

»Paa et lykkeligt Udfald, Svend! Vil Gud, at vi To møde hinanden igjen, og Du nogensinde har en Ven behov, saa henvend Dig til mig.«

»Tak skal I have, Herre!« svarede Svend. »Hvis I nogensinde oftere skulde have Svend Poulsens Hjælp behov, saa henvend Eder kun til mig uden først at lægge Snarer. Og kommer I til Kjøbenhavn, saa sig Hans Majestæt og den høje Rigens Adel, at jeg ringe Mand raadede dem til, enten at have fuld Tillid til dem, de vælge sig, eller ogsaa slet ingen. De kunne maaske have saadan Lære fornøden.«

Medens Svend talede, hørtes en dæmpet Larm ovenfor Hulen; Stenen blev væltet fra, Fødderne af en Mand viste sig i Indgangen, den øvrige Del af Kroppen var usynlig, medens han rullede Stenen tilbage for Hullet, derpaa krøb han ned, nikkede til Svend og satte sig hen paa Hølejet i Sengestedet, fra hvilket han med en synlig Overraskelse vedblev at stirre paa Nansen.

»Naa, Ib!« udbrød Svend, »hvor kommer Du fra?«

»Fra Begravelse.«

»Hvis Begravelse?«

»De svenske Ryttere vilde prøve, hvem der naaede højest, de paa deres Heste eller Vandet i Bugten; des-

formedelst druknede de, og vi stode ovre paa Holmen og saa derpaa.«

»Og Ane Marie og vore Folk?«

»I Sikkerhed.«

»Han er min bedste Haand,« ytrede Svend henvendt til Nansen.

»Han er mit Hoved,« svarede Ib, som troede at burde gjengjælde denne Artighed. Nansen smilede og sagde:

»Jeg kjender allerede den gode Mand fra før af.«

»Det er mere end jeg kan sige,« svarede Ib.

»Ja, ja, Ib! Du skal nok faa at vide, hvem han er, han bringer os det Ærinde at forrette, hvori vi først skulle forsøge vore Kræfter. Men derom tale vi sammen imorgen. For Tiden, tænker jeg, det er bedst, vi glemme, at det bliver lyst udenfor; thi slukke vi vort Lys og tage os en god lille Søvn paa det, vi have udrettet idag, og paa det, vi ville udrette imorgen.«

Ib løste et af Høbundterne op og spredte det paa Jorden, derpaa tog han Plads. Svend og Nansen udbredte deres Kapper over Sengen og lagde sig ved hinandens Side. Kort Tid efter gjenlød Gravkamret af de tre sovende Mænds dybe og langtrukne Aandedrag.

11.
Skriftemaal.

I Vordingborg fandt Dagen efter en stor Begivenhed Sted. Borgerfolkene færdedes i alle Gader og toge Vejen nedad mod Kirken.

Man saa tillige flere svenske Officerer, som hørte til den Garnison, Karl Gustav havde ladet blive tilbage

paa Slottet, medens han selv fortsatte sit Tog op mod Kjøbenhavn.

I Nærheden af Kirken blev Trængslen større. Bysvendene søgte forgæves at holde Vejen til Hovedindgangen aaben. De bleve trængte tilside og afholdt sig omsider fra nye Forsøg. Tæt udenfor Kirkedøren stod en Klynge svenske Krigsmænd, som her fandt en bekvem Lejlighed til at iagttage Byens Skjønne, naar disse sloge Sløret tilside fra deres Ansigter, idet de traadte ind i Kirken.

Imellem Mængden gik en ung Mand i gejstlig Kappe og med en Bladkrave om Halsen. Han var usædvanlig lang og spædlemmet, havde lyst Haar, en bleg, usund Ansigtsfarve og døde, glandsløse Øjne. Ved hans Side fulgte en ung Pige, der bar en Bønnebog i et hvidt Lommetørklæde.

Den fortrolige Maade, paa hvilken hun lænede sig til hans Arm, syntes at antyde et nøje Forhold imellem disse To, som i Virkeligheden ogsaa fandt Sted. Manden var Oluf Tange, Kapellan hos Sognepræsten, den unge Pige var Præstens eneste Datter, Gjertrud, og trolovet med Hr. Tange.

Da de kom ind i Kirken, førte Kapellanen sin Dame op til den næstøverste Stol paa Gulvet og forlod hende derpaa for selv at tage Plads i en af Korstolene ved Alteret blandt de tolv Disciple af den latinske Skole, som her udførte Korsangen. Hele hans Beskæftigelse var for Øjeblikket delt imellem at tygge paa sine Negle og at optegne dem, der meldte sig til Herrens Bord næste Fredag.

Det var altsaa Dagen før Altergang, paa hvilken Menigheden plejede at gaa til Skrifte; og dog kunde man næppe antage, at denne Aarsag alene havde forsamlet en saa usædvanlig Mængde i Kirken. De Tilstedeværendes

Opmærksomhed var ogsaa mindre henvendt paa den gamle Præst i Skriftestolen end paa en kvindelig Skikkelse, som laa knælende paa Stengulvet midt i Kordøren. Hun var iført en vid Overkjole af sort Lærred, der naaede hende fra Halsen til de blottede Fødder.

»Det er Kulsoen!« hviskede Tilskuerne. »Idag staar hun første Gang aabenbar Skrifte herinde, men paa Søndag sige de, at hun skal staa med bare Ben udenfor Kirkedøren i den høje Sne. Det slemme Skarn!»

»Hvem er Kulsoen?« spurgte den ene af to Mænd, som tilligemed Mængden havde trængt sig frem paa Kirkegulvet, og som ved fortsatte Bestræbelser vare naaede hen i den yderste Række.

»Gudfader bevares naadig vel!« hviskede en lille Mand ved deres Side, »kjender I ikke Kulsoen? Det er jo den lede Troldheks, som har gaaet omkring her i Byen og ude paa Landet og forkoglet baade Folk og Bæster. Tænk Jer engang, I gode Mennesker! til Fastelavn for to Aar siden kommer hun ind og forlanger noget at leve af hos min Nabokone, Dyveke Ulfsen, hende som gjør det rare Semslæder. Dyveke havde travlt i Huset og svarede, at hun ikke gav Mad til omstrejfende Gjøglere. Derudover blev Heksen rasende og sagde: Ved I hvad, lille Mo'er! jeg gaar min Vej igjen, men I skal komme til at huske paa Gjøglere, til de bære Jer ud af Huset med Benene foran. Ni Maaneder efter fødte Dyveke en Søn, der saa ud i Lader og Gebærder som en Bajads, han skreg og lo og vrængede Ansigt som Narren hos det uærlige Pak, der trækker Landet rundt og danser paa Line og viser fremmede Dyr, og han vil aldrig bringe det til videre end at ligge og rode i Skarnet paa Gaden blandt Høns og Svin og hvissomda at slaa en Skoggerlatter op.«

»Samme Historie har kun lidt at sige, naar Nabo tænker paa Skoflikkerens Søn, den lille Jeppe,« bemærkede en Anden. »Han gik og legede oppe i Gaasetaarnet, og saa fandt de paa at krybe ud i Hullerne for at fange sig nogle Alliker, som der have deres Reder. Allerbedst som de ere ifærd hermed. kommer Kulsoen gaaende op paa Banken fra Voldgraven og raaber til dem: Sort ifor og lys ibag; nu skal jeg lære Dig at flyve, lille Jeppe! Derefter begyndte hun paa sine Fagter og Mummerier og koglede Drengen ud af Glamhullet, saa han faldt ned lige foran hende. De andre Drenge skreg og løb hjem og fortalte, hvad der var sket. Da Forældrene kom ned til Taarnet, fandt de Kulsoen siddende med Drengen i sit Skjød, han var død, og der saas intet andet Tegn til Skade paa ham, uden aleneste et stort, rødt Saar, lige under Hjertekulen. Forstaar I? den skarnagtige Kvind havde taget Hjertet ud af ham for at bruge det til sine Koglerier.«

»Hun er fra vor By,« ytrede en Bonde, som sad i Stolen indenfor Fortælleren, og som havde draget sin Koftes Hætte sammen over Hovedet, medens han holdt Maaltid af en Madkasse og en Øldunk, som han havde bragt med i Kirken.

I dette Øjeblik hørte man Lyden af en lille Klokke, hvorefter Graveren kom frem med en lang, hvid Stok og gik med megen Værdighed og Selvfølelse langs med Siderne af Stolerækken for at vække dem, der vare indsovede i Kirken. Efter at han var kommen forbi Skaren, begyndte Samtalen paany.

»Hvis alt det er sandt, I fortælle her om Kulsoen,« sagde den ene af de to Mænd, som imidlertid uformærket havde trængt sig frem til nogle svenske Soldater, der dannede den første Række, saa begriber jeg ikke, hvorfor

Byraadet lod hende slippe med saa lempelig en Straf. Mig synes dog, der er Lands Lov og Ret for, at alle Hekse, som lægges for Kogleri og anden Uterlighed, skulle levende brændes.«

»Ak ja, gode Herre!« sagde Borgeren med et Suk, »vi tænkte jo ogsaa, at Byraadet vilde have voldet os den Fornøjelse, men hun var dem for klog, og siden de ikke kunde bringe noget ud af hende, slap hun med at blive stillet frem i Kirken til aabenbar Skrifte. — Nu giver Hr. Tange et Tegn til Manden ved Orgelværket, at Skriftemaalet er tilende.«

»Endnu ikke,« ytrede den ene af Mændene. »Jeg har ogsaa en Sag at skrifte for Præsten.«

Han tilkastede sin Kammerat et betydningsfuldt Blik og traadte ud af Skaren. Svenskerne spærrede ham Vejen, men Manden lagde sin Haand paa en af Høvedsmændenes Skuldre og udbrød:

»Min Herre Kaptajn! tillader I?«

Med disse Ord gik han op ad Kirkegulvet hen til Skriftestolen. Kapellanen, som stod i Kordøren, standsede ham og sagde:

»Hvis I ønsker at stedes til hellig Altergang, maa I først komme med mig, at jeg kan indtegne Eders Navn og Vilkaar.«

»Jeg tænker ikke, det gjøres behov, ædle Hr. Kapellan!« svarede Manden med sin dybe og rolige Stemme.

»Agter I Eder da ikke til Herrens Bord?«

»Jeg agter at skrifte,« sagde Manden. »Om Resten kunne vi tales ved siden.«

Disse Ord bleve vekslede i Nærheden af den knælende Kvinde. Hun hævede sit Hoved, som hidtil havde været skjult i Hænderne, og man saa da et magert, indfaldent Ansigt med lumske, fortrukne Træk. Hendes gullige Hud

dannede i de hule Tindinger, under Øjnene og omkring Munden en utallig Mængde Rynker, Læberne vare indfaldne og sluttede kun halvt over en Rad af skjæve og sorte Tænder. Den Fremmede kastede et Blik paa dette ubehagelige Ansigt og foer sammen, men han beherskede sig straks og gik hen til Skriftestolen, foran hvilken han knælede. Hr. Tange blev staaende i Kordøren og saa forbavset efter ham. Borgeren, der nylig havde fortalt Historien om Kulsoen, vendte sig mod den Fremmedes Kammerat og hviskede:

»Med Forgunst at spørge, gode Herre! hvem var den Mand, som I nys talte med? Han er ikke fra vort Kirkesogn, ikke heller har jeg set ham tilforn.«

»Det tror jeg nok,« svarede den Tilbageblevne; »hvorledes skulde I vel have set ham, siden han nylig er kommen herind fra Tyskland.«

»Fra Tyskland,« gjentog Borgeren forundret, »da talte han dog det danske Tungemaal sær godt.«

»Han taler Alverdens Tungemaal, hvorfor skulde han da ikke ogsaa tale det danske. Det er en fornem Mand af den høje Adel, — en yderlig fornem Mand,« tilføjede han med særdeles Eftertryk, »og det ere vi begge To. Han ejer det bedste Grevskab, som Nogen vil se for sine Øjne, det gjør jeg med, at sige, mit er kun et lille Grevskab.«

»Aa nej,« udbrød Borgeren forundret, »hvor det er rart at høre.«

»I dette Grevskab har han de dejligste Hunde, der findes paa denne Jord; og dog ere Hundene endnu intet mod hans Bøsser; der hænger Luntebøsser fra Lüttich med riflet Løb, Gaffelbøsser sammesteds fra, saa store som Kanoner, og Bøsser med Hjullaas, der lade sig bruge i hvad Slags Vejr det skal være. Jeg taler ikke om hans Sabler, de skjære i den haarde Flint, som en Madkniv

skjærer i en Ost, og saa have de endda saa fint et Bid, at de rage Skæget af en Mand lige ind til Kindbenet.«

»Gud fri os!« ytrede Tilhørerne med den største Andægtighed.

»Men hvorover kommer det, at slig fornem Herre gaar op at skrifte for vor Præst?«

»Han har haft en Aabenbaring forgangen Nat,« svarede Manden. »Jeg kan gjerne sige Eder det, siden I se ud til at være højst agtværdige Folk. Englen Gabriel har vist sig for ham, han har vist sig for os begge To, livagtig som jeg her staar for Eder. Nu gaar han op og spørger Præsten, om der er nogen Synd i, at et kristent Menneske gifter sig med Stortyrkens Datter. Det gjøre vi i alle de Byer, vi komme igjennem. Jeg skal sige Eder noget: Under denne Mands Bestik maa Overraskelsen paa mangfoldige Maader alligevel formindskes og daglig indjage Skræk og Nid, som hverken Dødssuk eller Knive kunne forøge, endskjøndt Troværdigheden sakker bagud i Forhold til Gjennemgangen med Rødder af det kostelige Sølv, desligeste et saaret Hjerte og Vankelmod udi det kjære Sindelag. — Men det bliver imellem os.«

Medens denne oplysende Underretning blev given, knælede den Anden foran Præsten og hviskede til ham:

»Ærværdige Herre! sid stille og lad Eder ikke mærke med, at I bliver forundret over mine Ord. Jeg kommer i et alvorligt Ærinde til Eder, og da det er af Vigtighed for os Begge, at intet menneskeligt Øre uden Eders hører, hvad jeg har at forebringe, saa valgte jeg dette hellige Sted, fordi det var det sikreste, jeg kunde tænke mig.«

Den gamle Præst stirrede paa Manden med et Udtryk af den mest levende Overraskelse, det varede nogle Øjeblikke, før han kunde svare:

»Hvorom Eders Ærinde end drejer sig, saa bør jeg ikke høre det i Guds Hus, jeg har kun her Kirkens Forretning at varetage.« Efter disse Ord gjorde han et Tegn til at rejse sig, men den Andens mørke og bydende Blik bragte ham igjen til at opgive denne Beslutning. Den Fremmede vedblev:

»Bliv siddende, Herre Præst! jeg beder Eder derom. Kan I tænke noget bedre Sted end dette til at forrette et hemmeligt Budskab? Bag Eder den tykke Mur, til alle Sider Ingen, som lytter, ovenover os Gud, som vi Begge tro paa, og som jeg tænker, vi Begge tjene ved at virke for den Sag, der er Mennesket helligst og dyrebarest, Fædrelandets Sag?«

»Hvem er I?« stammede Præsten.

»Mig sender Borgmester Nansen, og mit Navn er Svend Gjønge.«

»Svend Gjønge!« hviskede Præsten overrasket. »Og I kommer for at —«

Svend smilede. »Jeg kommer for at levere Eder et Papir, ærværdige Herre! som jeg allerede, uden at I mærkede det, har ladet falde fra mit Trøjeærme ind i Skriftestolen, dernæst kommer jeg for at bede om Forlov til at bese Eders Bier, da jeg hører, I ejer en Bigaard, der ikke har sin Lige i det hele Land.«

»Mine Bier,« gjentog Præsten.

»Ja,« svarede Svend, »eller Bikuberne, siden det egentlig er dem, der indeslutte Øjemedet for min Rejse.«

»I trøster Eder altsaa at drage til Kjøbenhavn, Svend Gjønge! Det vil blive en farlig Rejse og en slem Vej. Frygter I ikke for at paatage Eder dette Ærinde?«

»Nej, ærværdige Herre! jeg frygter aldrig. Naar vil jeg være færdig til at kunne tage bort?«

»Jeg skal overlevere Eder alt i denne Nat.«

»Og hvor mødes vi igjen?«

»Her i Kirken.«

»Naar?«

»Jeg tænker, at Maanen er gaaet ned Klokken Tolv.«

»Til den Tid være Gud med Eder. I ser saa god og ærværdig ud. Giv mig Eders Velsignelse, jeg vil have den nødig.«

Svend bøjede sig over mod Præsten; den gamle Mand lagde Haanden paa hans Hoved, hævede sine klare Øjne ivejret og mumlede sagte nogle Ord, medens Svend laa knælende foran ham. Derpaa rejste han sig og gik tilbage igjennem Koret ned til sin Stalbroder, som imidlertid havde fortsat Underretningen til Borgeren med forskjellige mærkværdige Bidrag.

Da der ikke meldte sig flere til Skriftemaalet denne Gang, traadte Præsten hen i Kordøren, hvor Kulsoen imidlertid uafbrudt var bleven liggende paa Knæ. Han gjorde Korsets Tegn over hende og lagde sin Haand paa hendes Hoved, idet han udbad sig Menighedens Gunst og Barmhjertighed for den Bodfærdige.

Da Kulsoen rejste sig, og hendes rynkede Ansigt blev synligt for Alle, viste det et Udtryk af Trods og Raseri. Hun blev overgiven til to af Bysvendene, der skulde føre hende tilbage til Gaasetaarnet, hvor hun sad fængslet, indtil Kirkeboden var endt.

Menigheden forlod Kirken. Hr. Tange bød Gjertrud sin Arm for at følge hende tilbage til Præstegaarden.

I Gjertruds lille, runde Ansigt laa en vis Sørgmodighed tilsyne, hun lænede sig fastere paa sin Elskers Arm, medens de vandrede igjennem Gaden, og hviskede til ham med et Udtryk af Vemod, som er den unge Kvindes Poesi:

»Hvor jeg ynkes over den stakkels, gamle Kone. I Sandhed, Tange! jeg vil bede Fader, at han forkorter den tunge Kirkebod noget.«

»Vistnok,« udbrød Tange og trykkede hendes Arm, »kunde Du raade, mit unge Hjerte! da skulde end ikke den argeste Forbryder komme til at lide nogen Straf, alligevel jeg holder den for at være god mod en saa grov Misdæder som Kulsoen.«

»Tror Du virkelig, at hun har i sin Magt at øve Trolddom?«

»Tilforladelig tror jeg derpaa,« svarede Tange vigtig. »Saadanne Kvinder kjende mange lønlige Naturens Kræfter og Gejster, dem de bruge til Medmenneskers Fortræd. Selv har jeg med egne Øjne i Jylland ved Nibe set en gammel Heks, der mægtede at vise Døde igjen, saa Haarene rejste sig paa vore Hoveder derved.«

»Virkelig!« ytrede Gjertrud, idet hun med en frygtsom Nysgjerrighed saa op til ham.

»Bliv ikke bange, mit søde, lille Hjerte!« sagde Elskeren. »Den Kunst gjør hun aldrig mere.«

»Hvorfor ikke?«

»Fordi hun blev levende brændt udenfor Byen, hvor hun havde sit Tilhold,« svarede Tange med en selvbehagelig Latter. »Men lad os ikke tale mere herom, det skal ikke være godt, siger man, naar Mørket falder paa.«

»Nej,« sagde Gjertrud, »lad os heller overlægge den Tid, da Du imorgen vil følge mig op til Apothekerens, der gjør de smukke Billeder, at han kan udklippe os vore Portrætter, som vi lovede at sende til Moster paa Falster.«

»Imorgen falder Lejligheden knap dertil,« svarede Tange. »Næst efter Altergang maa jeg skrive paa min Prædiken til Søndag. Jeg har uformærket bragt i Erfaring, at svenske General Vavasor agter at besøge Kirken til Aftensang.«

»Men iaften da, kjære Tange!« ytrede Gjertrud med et bønligt Blik. »Du har dine nye Klæder paa under

Kappen, kunne vi ikke straks gaa til ham? Han udklipper Folk den hele Dag, til han har nydt sin Øllebrød til Nadver.«

»Iaften,« gjentog Tange med en tilsyneladende Forundring. »Maa jeg ikke iaften gjennemlæse Evangeliebogen og sætte mig ind i Teksten, at min lille Gjertrud kan faa Glæde af at høre mig roses og lovtales, naar vi til Søndag gaa med hinanden Arm i Arm fra Kirken.«

»Ja, det er ogsaa sandt,« svarede den unge Pige med et Suk; »men i den sidste Tid kommer Du næsten aldrig ned og ser til mig; jeg sidder alene med den gamle Sidsel og spinder paa min Ten, og Du tøver oppe i dit Kammer, som om vi vare skilte ved Bjerge og dybe Dale. Den svenske Høvedsmand Manheimer nyder oftere godt af dit Selskab end jeg.«

»Det er anden Gang, Du nævner Høvedsmanden idag,« sagde Tange fortrydelig. »Jeg maa vel finde mig i hans Selskab som jeg kan, og saa ofte det behager ham, mens Svensken spiller Herre og Mester i Landet. Af to Onder skal man tage det mindste, og jeg ser hellere Kaptajn Manheimer oppe paa mit Kammer end inde i dit.«

»Ja vist. kjære Oluf! men gamle Sidsel siger, at I sidde og spille Tærning og andet højt Spil deroppe. Jeg er saa bange, at hans Selskab ikke skal være Dig til gode.«

»Er jeg da ikke nødt til at spille med ham, naar han forlanger det? Jeg gjør det min Tro ikke for min egen Plaseers Skyld, men vi faa at lystre, imens de befale; og ifald Kaptajnen vilde, at jeg skulde danse en Gavotte for ham, jeg kiltrede min Præstekjole op og gjorde saa. — Lille Gjertrud maa være en fornuftig Pige og betænke, at hun ikke er noget Barn længer. — Herre Gud! jeg

tror, hun græder! Skal vi nu have et nyt Optrin igjen? Tør dine Taarer af, min Elskelige!« vedblev han og kyssede hendes Haand, »at ikke gamle Sidsel eller Fader skal brumme, naar de se dine røde Øjne.«

Den unge Pige adlød. Oluf hævede Hammeren paa Præstens Dør, og de traadte ind.

»Det var min Tro paa Tide, at I kom,« udbrød den gamle Kone, som lukkede dem op. »To Gange skikkede den svenske Høvedsmand Bud ned for at høre, om Hr. Oluf var vendt tilbage fra Kirke, og siden har han larmet og støjet deroppe paa Kammeret, som om han vilde bryde Hanebjælkerne ned af Huset. Gud Fader ved, hvad det gale Menneske har for, men tre Gange siden Middag har jeg maattet bringe ham en fyldt Mjødkande op, hvorefter han gav sig til at drikke og synge Viser, dem man næppe faar at høre i en Krostue, end sige i en gudelig Prædikants Hus.«

Hr. Olufs matte Øjne antog større Liv, idet Sidsel nævnede Høvedsmandens Navn. »Siden I siger saa,« ytrede han, »biver det vel bedst, jeg gaar op for at holde Styr paa ham. Sidsel behøver ikke at bringe mig min Aftenskost op for denne Gang, jeg er ikke sulten.«

Tange kyssede med et kjærligt Smil sin Bruds hvide, smaa Fingre, derpaa nikkede han til Sidsel og forlod Stuen.

Den gamle Kone blev staaende nogle Øjeblikke uden at sige noget, hendes spejdende og alvorlige Blikke dvælede paa Gjertrud. Den unge Pige slog sine Øjne ned for disse gjennemtrængende Blikke, som syntes at læse i hendes Indre. Pludselig brast hun i Graad og vilde forlade Værelset. Den Gamle gik hen til hende, slyngede sine Arme om hendes Liv og hviskede bevæget og sagte:

»Vorherre vende alting til det bedste for os, mit elskede Barn! Men bliver dette længe ved, saa vil det kun tage en sørgelig Ende.

12.
Et Tærningspil.

Idet Tange gik op ad Trapperne til det Loftskammer, han beboede, hørte han en dyb Basstemme brøle tvetydige Ord af en tysk Soldatervise. Han skyndte sig for at afbryde denne ubehagelige Sang og traadte ind af den aabenstaaende Dør.

En Mand i svensk Rytteruniform laa udstrakt paa Løjbænken; ved hans Side paa Gulvet stod en halvtømt Mjødkande, og foran ham paa et Bord laa udbredt en Mængde smaa og sirlige Breve, som han formodentlig havde gjennemlæst, før han hengav sig til Hvile.

»Gid tusind Millioner Djævle annamme ham, Kapellan!« raabte Manden, idet han udstrakte begge Arme imod Tange. »Her lader Han mig sidde og vente efter sig en stiv Klokketime tilende.«

»I vidste jo dog, Hr. Kaptajn! at jeg var beskæftiget i Kirken.«

»Hvad bryder jeg mig derom! Bøddel og Brand! Havde det ikke været for den lange Vejs Skyld skulde jeg have kommet op i Kirken og fugtlet Ham hjem med min flade Klinge!«

Kaptajn Manheimer var en lille, bredskuldret Mand med et rødt Ansigt, sort, tæt afklippet Haar og en lang Knebelsbart, som efter den Tids Begreb om det klædelige blev strøget opad mod Øjnene. Han bar et blaat anløbet Brystharnisk og en tveægget Kaarde med bred Pareerplade,

gjennembrudt med en Mængde smaa, firkantede Huller til deri at opfange Modstanderens Klingespids. Foruden Kaarden havde han endnu en Daggert, der blev ført i venstre Haand, paa samme Tid man benyttede Kaarden, og som vekselvis tjente til Angreb og Parade.

»Ja kig Han kun om!« vedblev Kaptajnen med en tilfreds Latter; »hvis Han skulde finde, at her ser en Smule forstyrret ud, saa faar Han at takke sig selv derfor. Jeg maatte jo have noget at fordrive Tiden med, og saa tog jeg ud af hans Dragkiste disse Kjærestebreve, som jeg gav mig til at læse.«

»Mine Breve!« udbrød Tange harmfuld.

»Ja, til mig ere de idetmindste ikke skrevne; Han maa tilgive mig, at jeg ikke lagde dem paa sit Sted igjen. Her var desuden saa koldt i Stuen, at jeg selv maatte gjøre Ild paa, saa slog jeg en af hans gamle Lænestole istykker og smed den ind i Ovnen med samt dens Læder og Udstopning. Det hjalp!«

»Min Lænestol!« raabte Tange med stigende Harme.

»Ja, min var det Guds Død ikke!« vedblev Kaptajnen leende, »og Han maa pardonnere mig, om her ryger lidt, for det gamle Asen af en Stol vilde ikke brænde, men saa tog jeg nogle af hans Papirer og en tynd, lille Huspostil og tændte op med, det hjalp.«

»Herre Gud!« udbrød Tange med ynkelig Stemme, »det er jo en forfærdelig Ulykke, I har anstiftet. Mine kostbare Papirer og den gode Stol! Hvad tror I, Præsten vil sige, naar han spørger sligt?«

»Gid tusind Skok Djævle tage Præsten!« raabte Manheimer leende. »Efter den store Tjeneste, jeg idag har bevist ham, er han desuden vist for taknemlig til at tænke paa sligt.«

»Hvilken Tjeneste?«

»Har ikke jeg og min Tjener arbejdet for ham fast to Timer tilende i denne Eftermiddag, medens han var i Kirke.«

»Arbejdet? højstærede Kaptajn!«

»Ja, netop! Jeg gav Knægten Ordre til at grave et Hul i den dybe Sne bagom i Haven, deri satte vi hans Bistokke, en for en, og dækkede dem saa til igjen, imens jeg gjorde mig en god, tyk Lunte, velfyldt med Svovl, den stak vi ind under Stokkene og antændte. Forleden klagede de i Kjøkkenet over, at vi drak dem for megen Mjød, derpaa have vi nu raadet Bod; saa snart det behager Præsten, vil han kunne lave sig et Oksehoved fuldt paany og vel noget derover, thi vi svovlede flink og toge alle de Bistokke med, som vi kunde overkomme.«

Manheimer tav og støttede sine Arme paa Løjbænken for ret i Mag at betragte, hvad Virkning hans Fortælling gjorde. Tanges intetsigende Ansigt havde antaget en blegere Farve end sædvanlig, han rynkede sine lyse Øjenbryn, men svarede intet. Imidlertid samlede han de adspredte Breve sammen for at lægge dem paa deres forrige Sted i det aabne Chatol.

»Nok herom,« vedblev Kaptajnen. »Det var ikke for at sige dette, at jeg længtes efter Ham. Klokken bliver mange, jeg har kun to Timer til hans Tjeneste iaften. Skyl derfor Mjøden af dette Tinbæger og lad os faa Tærningerne frem, jeg skylder Ham jo Revanche fra sidst.«

»Jeg vil nok spille en Stund,« svarede Tange, »men jeg har kun to Rigsdaler hos mig, som jeg endda skal aflevere til Kirkens Fattigblok.«

»Hvordan kommer Han til Kirkens Penge?«

»Jeg fik dem paa Visitats iaftes, mens Klokkeren gik omkring at høre, om Nogen bandede.«

»Hvad for noget!« raabte Manheimer leende. »Har

man ikke engang Lov til at lette sit Hjerte og Sindelag med en dygtig Ed i dette fordømte Land?«

»Ingenlunde,« svarede Kapellanen vigtig. »Hvis jeg mindes ret, var det Anno 29, da Kongelig Lov befalede, at Præster og Lærere flittig skulde gaa omkring i deres Sogn og se, om Folk holdt Morgen- og Aftenbøn, iligemaade lytte efter om nogen blandt Almuen sværgede. Men den, som bander, skal bøde sine fire og tyve Skilling, men den, der hører og ikke angiver, skal bøde ti Skilling.«

»Det var jo rart, Gud give da, at Folk vilde bande dygtigt, desto flere Bøder fik vi jo under Hænder. Altsaa ejer Han to Rigsdaler; jeg laaner den ene paa Kavalers Parole. Forresten have vi altid noget at verfe om, saa længe Han bærer Sølvknapper i sin Kofte.«

Tanges Ansigt blev mere livligt, medens han skyllede Tinbægeret og bredte et Tæppe over Bordet, for at Lyden af de faldende Tærninger ikke skulde høres nede i Stuen. Derpaa begyndte Spillet.

»Jeg sidder i et morderligt Uheld iaften,« sagde Manheimer lidt efter, »men det er jo intet Under; Han staar der og stirrer paa mig med sine store, funklende Øjne. Mord og Bøddel! hvor de glindse, det er med saadanne Glugger, man skyder Brand i et Pigehjerte. Han skulde lukke sine Øjne, Kapellan! mens jeg kaster, eller kom her og sid ordentlig ned ved Siden af mig.«

Tange smilede tilfreds over den modtagne Ros. Han trak en Stol hen til Bordet og satte sig.

»Nu gaa vi videre,« vedblev Kaptajnen.

»Jeg har tabt mine Penge,« svarede Tange, »og spiller ikke mere for dennesinde.«

»Hvad behager!« raabte Manheimer, idet han slog med sin Kaarde i Bordet. »Tror Han, jeg har Lyst at

ligge her og vinde hans Penge uden at give ham Oprejsning igjen. Tag Bægeret og det straks, eller jeg kyler Ham ud af Vinduet.«

»Men jeg har jo intet mere at spille om,« ytrede Tange i en ynkelig Tone.

»Aa Snak! har Han ikke den ene Side Sølvknapper tilbage i hans brune Kofte, Mage til dem, jeg vandt forleden?«

»Nu vel!« svarede Tange, idet han kastede Tærningerne i Bægeret, »saa lad os da ryste om dem.«

Under det Spil, som nu begyndte, forandredes efterhaanden Tanges Ansigt; det antog Udtrykket af en rasende Lidenskab, hans døde Øjne straalede, hans Kinder rødmede, Aarerne stode spændte i hans Pande. Spil var dette Menneskes eneste Lidenskab. Lykken var ham ikke god denne Aften, den ene efter den anden af hans Sølvknapper, vandrede næsten ligesaa hurtigt, Kaptajnen fik dem afsprættede med sin Kaardeklinge, over Bordet til ham. Manheimer modtog dem med et spottende Smil.

»Min Herre begriber da vel nok, hvorfor jeg saa gjerne gider vinde disse Knapper,« ytrede han efter igjen at have gjort et heldigt Kast. »Igaar, da jeg gik ud for at gjøre dem, som jeg havde vundet forleden, i Penge, mødte jeg Præstens gamle Husholderske paa Trappen. Jeg viste hende Knapperne og spurgte, om hun kunde sige mig, hvad de vel vare værd.«

»Aa, Herre Gud!« raabte Tange fortvivlet, »har I vist Sidsel Knapperne, saa er jeg da rent ulykkelig.«

»Tværtimod, min rare Ven!« svarede Kaptajnen leende, »det var hende, som blev ulykkelig derover.«

»Det tror jeg nok, hun kjendte dem altfor godt, jeg har faaet dem af min Kjæreste til sidste Jul.«

»Ja, men ved Han, hvad hun gjorde, det stakkels

Skind? Hun kjøbte min Tro alle Knapperne af mig og betalte mig resolut, det maa jeg tilstaa.«

Tange sad med Bægeret i sin Haand og stirrede stift hen for sig uden at kaste; han udstødte et dybt Suk. Manheimer vedblev:

»Jeg har ellers gjort hende Uret, det Skabilkenhoved! Jeg troede min Sjæl, hun var vred paa mig.«

»Hvorfor?«

»Ja, hun har ingen Grund dertil, medmindre det skulde være, fordi jeg forgangen gav min Tjener Ordre til at slagte Gæs, de magre med de fede, da de skreg og skrattede udenfor mit Kammervindue om Morgenen. Hvad gjør saa Karlen? Da han først var kommen i Hede, nøjes han ikke med Gæssene alene, men tager Hønsene med, det hele Kompagni. Over denne Bagatel gav hun sig til at larme og støje, som om vi havde faaet en Flok Trompetere ind i Gaarden. Men nu er det glemt; jeg tænker nok den Gamle viser det Venskabsstykke ogsaa at kjøbe de Knapper, jeg vinder fra Ham iaften.«

»Og I vil sælge hende dem, Kaptajn?«

»Naturligvis, min rare Præst! saadan en god Kunde maa man min Sjæl holde fast paa, det var Synd andet, end at hun skulde faa Dusinet fuldt. Nu videre, det er til Ham at ryste.«

»Nej, nej!« raabte Tange med alt det Raseri, som udgjør en Kujons Mod. »I kan handle med mig, som I vil, Kaptajn! Men hvis Sidsel faar mindste Nys om, at I har vundet mine Sølvknapper, saa spiller jeg aldrig mere med Jer.«

»Han ryster Tærningerne og det paa Minutten!« raabte Kaptajnen med rynkede Bryn, »eller Fanden skal tage mig, om jeg ikke ryster ham Sjælen ud af Kroppen. Forstaar Han?«

Tange greb Bægeret uden flere Indvendinger. Spillet begyndte paany. Kaptajnen vedblev imidlertid sine Historier:

»Saa stridig og halsstarrig den Gamle end er, har jeg dog min Fornøjelse af at kunne faa hende til at lystre. Forgangen sad hun og heglede Hør nede i Folkestuen, da jeg kom ind til hende med den tømte Mjødkande, fordi jeg havde skikket min Tjener hen til Kjøbmandens efter en flamsk Sild. Den Gamle bruger Mund som sædvanligt og forsikrer højt og dyrt, at nu havde vi snart drukket dem ud af Huset. Godt, siger jeg, har I ikke Mjød, saa kommer I til at skaffe mig en Kande Franskvin, den Drik holder jeg ogsaa mere af. Hvorledes mener Hr. Kaptajnen, at jeg skulde skaffe Franskvin? siger hun. Det skal jeg lære Eder, lille Moer! svarer jeg. I det samme stikker min Tjener Hovedet ind ad Døren, jeg vinker ad ham og holder fast paa den Gamle, medens han svøber hende en vældig Tot Blaar om Hovedet. Kjællingen skreg og bad for sig, men det hjalp ikke. Jeg tager dernæst en Brand fra Skorstenen og truer med at tænde Blaaren, hvis hun ikke skaffer mig en Kande Franskvin. Just som jeg holder den hen til Blaaren, udstøder hun et hvinende Skrig, og tænk sig, efter dette kommer hun paa Minutten i Tanker om, at hun havde nogle Flasker Vin liggende i Kjælderen.«

Under denne Fortælling var Spillet uafbrudt blevet fortsat til afgjort Tab for Tange.

»Kapellanen sidder ikke i Lykke iaften,« bemærkede Kaptajnen med et haanligt Smil. »Nu har jeg vundet otte Knapper, og han har kun to tilbage.«

En frygtelig Bleghed hvilede over Tanges Ansigt. Hans Hænder skjælvede, idet han rystede Bægeret og lod Tærningerne rulle hen ad Bordtæppet. Begge Brikker viste paa seks.

»Dette gaar om igjen!« udbrød Kaptajnen. »Jeg saa ikke Kastet.«

»Nej, det gaar ikke om!« svarede Tange med en fortvivlet Bestemthed. »Ret maa have sin Gang.«

»Nu vel da!« vedblev Manheimer, »vi spille kvit eller dobbelt om Resten af Knapperne. Laan mig Koften.«

Tange rakte Koften hen paa Løjbænken til Kaptajnen, som med sin Kaarde filede de sidste Knapper af.

»Kvit eller dobbelt!« gjentog Tange, hvem Lykken gav Mod. Han samlede Tærningerne og rystede paany. Der faldt to Enere. Manheimer udbrød i en skadefro Latter og slog med sine Sporer i Betrækket paa Løjbænken. Turen var til ham at slaa. Ved det første Kast viste Tærningerne paa syv, men næste Gang laa der tolv Øjne paa Bordet. Kaptajnen havde vundet.

Manheimer strøg sin Knebelsbart og viste leende sine hvide Tænder, medens Tange sank tilbage og skjulte sit blege Ansigt i Hænderne.

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer efter i nogle Øjeblikke at have ladet sit Blik hvile paa den fortvivlede Kapellan. »Hvor Han dog er et stort Barn, at blive forknyt for saa lidt. Jeg har kjendt en Adelsmand, som paa en Aften spillede to Herregaarde bort og sin Slegfred dertil, uden at der kom saa meget som en Rynke paa hans Ansigt; og han hænger med Ørerne for ti Sølvknapper. Siden de synes Ham saa dyrebare, saa behold dem, behold dem allesammen. Jeg skal ikke være den, der berøver ham Kjærestens Gave.«

Med disse Ord skød Manheimer Knapperne over til Tange.

»Mener I det virkelig?« udbrød Tange tvivlende. »Jeg sætter stor Pris paa disse Knapper, fordi de ere en Skjænk fra min Kjæreste.«

»Han kan beholde dem allesammen,« svarede Kaptajnen. »Men lige for lige,« tilføjede han med et lumsk Grin. »Jeg giver Ham Knapperne, til Gjengjæld derfor skal Han fortælle mig, hvor Præsten har forvaret Kirkens Sølvkalk og Brødæsken.«

»Det lader jeg vel være.« sagde Tange, »siden jeg ikke ved det.«

»Ja, ja!« ytrede Manheimer ligegyldig, »saa tale vi ikke mere om denne Sag. Han beholder Hemmeligheden og jeg min Gevinst.«

Dermed lagde han sin vældige Haand over Knapperne, som Tange uafbrudt vedblev at stirre paa.

»Jeg vil gjøre min Ed paa, at jeg ikke ved det,« forsikrede Kapellanen med et bønligt Blik.

»Jeg tror Ham gjerne,« svarede Kaptajnen tørt, »men ved Han, hvad jeg vil gjøre min Ed paa? Det er, at alle hans Knapper imorgen tidlig spadsere ned til den gamle Madmoder for samme Pris som den, jeg fik sidst.«

»Nej, for Guds Skyld!« hviskede Tange, idet han bønligt strakte sine Hænder hen mod Kaptajnen.

»Hvor er Sølvkalken forvaret?«

»Ak, Herre Jesus! jeg har svoret med Haand og Mund aldrig at nævne det for noget Menneske.«

»Gaa hen og fortæl det til Ovnen hist, saa bryder Han ikke sin Ed.«

»Jeg tør ikke; aa, jeg beder Eder, Kaptajn! I friste mig ikke over min Formue.«

»Tror Han ikke nok, den Gamle giver mig en Ort for Stykket af Knapperne?« spurgte Manheimer, idet han gned en af dem paa sit Trøjeærme og holdt den op mod Lyset.

»Ak, jeg ulyksalige Menneske!«

»Mon det skulde være for silde at træffe den gamle

Pulverheks iaften? Jeg tror, jeg forsøger min Lykke straks, saa faar hun Gevinsten baade frisk og varm.«

Sveden brast ud af Tanges Pande, han kæmpede med sig selv, han knugede sine Hænder sammen over Hovedet, medens hans tørre og sitrende Læber mumlede en Bøn til Kaptajnen.

»Vil Han vente, til jeg kommer igjen?« ytrede Manheimer uden tilsyneladende at have Øje for den Ulykkeliges Kvaler. »Jeg tænker ikke, det skal vare længe, før vi faa sluttet vor Handel dernede.«

Med disse Ord rejste han sig for at gaa. Tange greb ham heftigt i Armen. »I gaar ikke,« hviskede han.

»Og hvorfor ikke, min rare Ven?« spurgte Manheimer leende.

»I vilde gjøre mig ulykkelig.«

»Ja, det var jo en god Grund,« svarede Kaptajnen leende og stødte Kapellanen tilside.

»O Gud, o Gud! er der da ingen Redning for mig?«

»Han kan jo redde sig selv,« sagde Manheimer i Døren.

»Godt,« svarede Tange, det vil jeg ogsaa. I skal faa at vide, hvor begge Dele ere gjemte.«

Denne Erklæring blev given saa pludselig og bestemt, at Manheimer overrasket betragtede Kapellanen nogle Øjeblikke, før han ytrede:

»Gud naade Ham, Præst! hvis han narrer mig.«

»Det har jeg ikke isinde, jeg kjender den Mand, de ere betroede til.«

»Hvem?«

»Graveren. Jeg gaar hen til ham.«

»Godt!« svarede Kaptajnen med et tilfreds Nik. »Der har han sine Knapper igjen, jeg lægger mig da til at blunde lidt paa Løjbænken og venter paa Ham, til

Han kommer tilbage.« Efter denne Erklæring tømte Manheimer Mjødkanden og lod sig falde tilbage paa Løjbænken. Tange tog Hat og Kappe og forlod Kammeret.

13.
Hvor Alterbægeret gjemtes.

Der forløb omtrent en Time, efter at Tange var gaaet. I hans Kammer var der roligt, Lampen brændte mat og døsigt paa Bordet, og Manheimers lydelige Aandedrag tilkjendegav en tryg Slummer. Denne Ro blev afbrudt ved de tunge og slæbende Trin af Husholdersken, som kom op af Trappen. I den Tanke, at Hr. Oluf var alene paa sit Kammer, aabnede hun Døren, men udstødte et Skrig ved at se Kaptajnen ligge paa Løjbænken.

Manheimer vaagnede, han tog den lange Tande af Lampen og betragtede Sidsel nogle Øjeblikke med et spottende og ondskabsfuldt Smil, før han udbrød:

»Vær velkommen, min kjære Mundskjænk! Lister I herop paa denne silde Aftenstid for at gantes lidt med mig, saa skaf mig først noget at drikke, ellers vil jeg ikke vide af Eder.«

»Jeg kommer for at forrette mit Ærinde til Hr. Oluf,« svarede Husholdersken med dydig Harme, »alt imens jeg troede, han sad og skrev paa sin Prædiken til næste Søndag.«

»Sin Prædiken,« gjentog Tyskeren med en Skoggerlatter. »Gid han ske tusinde Ulykker, den Halunk! Har han bildet Jer sligt ind. Ak nej, Motter Sidsel! Vi sad og doblede lidt nu nys, indtil jeg havde vundet alle hans Sølvknapper, Mage til dem, I kjøbte forleden; da vi bleve kjede af Spillet, skikkede jeg Hr. Tange ned

til Kyperen at hente os nogle Flasker Franskvin, før vort Selskab kommer iaften.«

»Hvilket Selskab?« spurgte Sidsel.

»Eja, den Galgenfugl! Fandt han ikke paa, at vi iaften, naar I og Jomfruen vare gaaede til Ro, skulde hente os nogle Pigebørn herop, af dem som bo udi de smaa Gader, og have os lidt Lystighed med dem. Mord og Brand! jeg glemmer, at han bad mig ikke at tale til Eder derom, fordi I var en afskyelig, gammel Sladdermund, som han sagde, der kun pønsede paa at sætte Ufred mellem ham og Kjæresten. Men jeg har bedre Tanker om Eder, I lader Jer ikke forlyde med noget. Kom og kys mig paa min Haand, gamle Sidsel! Var I tyve Aar yngre, kunde I gjøre Jer Forhaabning om at blive min Kjæreste, mens jeg ligger her i Kvarter.«

Manheimer udstrakte Haanden, men Sidsel tog sit Forklæde for Øjnene og forlod Kammeret med en lydelig Hulken.

Kaptajnen sank atter tilbage paa Løjbænken og lukkede Øjnene, men denne Gang kom han ikke til at sove. Straks efter hørte man Skridt paa Gangen, og Tange traadte ind. Kapellanens Miner røbede en heftig og bevæget Sindsstemning; der var tillige noget mere dristigt og bestemt i hans Fremtræden end tidligere.

»Kommer Han allerede tilbage, min Bedste!« udbrød Kaptajnen. »Jeg ventede Ham ikke saa snart. Fik Han Graveren itale?«

»Tys, stille!« svarede Tange og udstrakte Haanden med en bydende Bevægelse. »Da jeg kom til Kirken, fik jeg et bedre Indfald. Har I Lyst til at slutte en Handel med mig?«

»Ja vel, min Søn! lad os handle!«

»Hør først Betingelserne!«

»Aa ja, hvorfor ikke? Han opstiller altsaa Betingelser.«

»For det første leverer I mig de to Slettedalere tilbage, som I vandt fra mig før. Dernæst sværger I mig til, ved en Krigsmands Parole og ved Eders timelige og evige Vel, at gaa ned til Sidsel imorgen og sige, at I har taget de Sølvknapper i mit Kammer, som I solgte hende forleden.«

Medens Tange talede, havde Kaptajnen givet flere Tegn paa Utaalmodighed. Han stampede i Gulvet og bed i sine Knebelsbarter. Men ved den sidste Betingelse udstødte han en rasende Ed, foer ind paa Tange og greb ham med den ene Haand i Skulderen, medens han med den anden tog Kaarden, som laa paa Bordet.

»Ved min Himmerigs Part!« raabte han, »jeg skal straks spidde Ham fast til sin egen Væg, elendige Salmesynger! siden Han vover at gjøre mig et saadant Forslag. Jeg, Kaptajn Manheimer! skulde tilstaa et Tyveri, det jeg ikke engang har begaaet.«

Tange var bleven bleg, idet Kaptajnen sprang ind mod ham; imidlertid tabte han ikke sin Fatning, men udbrød: »Forhold Eder rolig, Kaptajn! I har hørt mit Forslag tilende, nu skal I erfare, hvad jeg byder til Vederlag derfor.«

»Lige meget, jeg gaar i al Evighed ikke ind paa den sidste Betingelse.«

»Og hvorfor ikke? I kan jo sige, at I blot tog Knapperne for at drille Sidsel. Hun vil endda ikke finde den Grund saa utrolig.«

»Nu ja — maaske,« ytrede Kaptajnen, »men hvad skal jeg have til Gjengjæld derfor? Det maa være noget særdeles, to Kirkebægere ville ikke engang forslaa! Det maa være noget rædsomt, noget utroligt.«

»Jeg tilbyder Eder ogsaa noget utroligt.«

»Mere end tre Bægere?« spurgte Manheimer med Øjne, der funklede af Begjærlighed. »Sig frem!«

Tange tog Lampen og saa udenfor Døren for at overbevise sig om, at Ingen lyttede paa det, han agtede at fortælle. Da han kom tilbage, gik han hen til Kaptajnen, nærmede sin Mund til hans Øre og hviskede:

»Jeg tilbyder at vise Eder, hvor I kan tage den Sum af halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler.«

Manheimer støttede sig med Hænderne til Bordet. Han stirrede paa Tange med opspilede Øjne, aaben Mund og Udtryk af en grændseløs Overraskelse. Blodet farvede hans Ansigt purpurrødt, medens han sagte og klangløst gjentog:

»Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler!«

Dette Udtryk forsvandt dog ligesaa pludseligt, som det havde vist sig. Hans Bryn trak sig sammen, og han svarede med et spottende Smil:

»Enten maa Han være bleven gal, Hr. Kapellan! eller ogsaa holder Han mig for en Gjæk, og Gud naade Ham saa!«

»Ingen af Delene,« svarede Tange, »det forholder sig, som jeg siger; men læg vel Mærke til mine Ord: I maa selv være om at sætte Eder i Besiddelse af disse Penge; jeg ved, hvor de ere gjemte, og paatager mig kun at vise Eder Stedet.«

»Saa er det da virkelig sandt? Han mener, hvad Han siger?« hviskede Kaptajnen, hvis Glæde steg med ethvert af Tanges Ord. »Det er ingen Udflugt? Han ved, hvor den Sum er forvaret? Godt, min eneste Ven! først skal Han have sig et Trykkys, og dernæst giver jeg Ham mit adelige og velbyrdige Navn paa, at jeg skal forskylde Ham for hans Umage, saa Han vil tænke paa

Kaptajn Manheimer, saa længe han lever. Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler! Jeg vil slaas med den allerværste Troldheks, som findes i denne Verden, for slig en Sum. Kom herhen til Vinduet og betro mig, hvad Han ved.«

Tange fortalte nu, at da han var gaaet op til Kirken for at udforske Graveren, havde han hørt Stemmer bag Alteret, han blev da staaende bag en Pille og saa Præsten og to Fremmede i ivrig Samtale med hverandre. Af de afbrudte Ord, han hørte, fik han ud, at Præsten havde faaet den ovennævnte Sum i Forvaring, og at den iaften ved Midnatstid skulde leveres til de to Mænd, for at disse kunde bringe den til Kjøbenhavn.

Manheimer sad længe grundende, efter at Tange havde ophørt at tale. Hans Ansigt udtrykte i en livlig Veksel de forskjellige Lidenskaber, der omsider alle forsvandt for en rasende Begjærlighed efter at komme i Besiddelse af Pengene.

»Talte disse Mænd ikke om, at de havde Medhjælpere i Sagen?«

»Nej,« svarede Tange; »men saavidt jeg fornam, vare Begge bevæbnede. Den Ene var ogsaa tilstede ved Skriftemaalet i Eftermiddag og havde en lang Samtale med Præsten.«

»Og det var iaften, Pengene skulde overleveres dem? Vil Han springe ned og høre, hvad Klokken er?«

»Den er ti forbi.«

»Mord og Bøddel! saa er det paa Tiden, at vi begynde paa Arbejdet,« ytrede Manheimer med et tilfreds Smil, idet han hængte sin Kaarde i Bæltet og svøbte sig ind i en stor, blaa Kappe. «Gud i Vold, Monsiør Tange! Han skal spørge Nyt fra mig. Lykkes Anslaget, kan Han gifte sig paa Minutten, for saa gjør jeg Ham til Præst paa en af mine Herregaarde.«

»Hvike Herregaarde?«

»En af dem, jeg kjøber mig for Skatten — Død og Allandsens Ulykker! Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler! Jeg vilde dræbe min egen Broder for slig en Sum.«

Kaptajnen gik. Tange blev staaende i Døren og lyttede. Hans Ansigt vidnede om en vis Uro i de første Øjeblikke, efter at Manheimer havde forladt ham, medens han overvejede de mulige Følger af dette Forræderi. Manheimer begav sig ud til Gaasetaarnet, hvor han i Vagtstuen fandt sine Kammerater beskæftiget med at spille Landsknægt. To af dem rejste sig straks efter hans Ankomst og forlode Spillebordet, af den meget naturlige Aarsag, at de havde tabt alt, hvad de ejede. Manheimer strøg sin Knebelsbart og smaalo. Han gik hen til den Ene og lagde sin Haand paa hans Skulder.

Det var en gammel Rytter med et arret og brunligt Ansigt, omgivet af et tæt, graat Skæg.

Den gamle Krigsmand vendte sig om mod Kaptajnen, nikkede koldt og udbrød:

»Tal ikke til mig, Manheimer! jeg er rasende i dette Øjeblik.«

»Det tror jeg nok, Kammerat! naar man gaar hen og bortspiller sine Penge.«

»Riskerer man da ikke at tabe, naar man sætter sig til at spille?«

»Nej.«

»Hvilket Spil skulde det vel være?«

»Det, de Fornuftige spille.«

»Gamle Gjæk! med Eders Sophisteri! Kjender I kanske noget til dette Spil?«

»Jeg kommer for at tilbyde Eder Undervisning deri, Kaptain Nieler!«

»Og I lover mig forud at vinde?«

»Paa Kavalers Parole!«

»Hvor meget?«

»Lad os sige hundrede Sølvkroner, saa overdrive vi ikke.«

»Men Indsatsen?«

»Livet.«

»Min Tro! saa lidt for at vinde saa meget, det Spil maa I forklare mig nøjere.«

»Følg efter mig, Kaptajn Nieler!« sagde Manheimer. »Jeg venter Eder nede bag Ringmuren.«

Efter disse Ord forlod Kaptajnen Stuen. Straks efter saa man de to Officerer igjen møde hinanden nede bag Volden, som omgav Taarnet.

»Nu, Manheimer!« udbrød den Gamle. »Lad mig saa faa Opløsning paa Eders Gaade.«

»Den er snart fortalt,« svarede Kaptajnen. »Jeg sidder iaften hjemme i mit Logi hos Præsten, da jeg hører Hestetrav paa Gaden. En Rytter holder udenfor Bislaget, banker paa Ruden og nævner mit Navn. Straks efter kommer der Nogen op ad Trapperne, og jeg hører en Mand i det danske Tungemaal udbryde til Husholdersken, som lyste ham op: hvad bestiller Manheimer iaften? — Han sliber sin Kaarde, brøler jeg, for at kløve Hovedet paa Enhver, der ikke giver ham den Titel, han tilkommer. Uagtet denne Hilsen træder Manden frejdig ind ad Døren, og jeg gjenkjender til min Skræk Hr. Magnus Trolle, svenske Rigsraaden Steen Bjelkes højre Haand, som ligger her i Staden, siden Kongen udnævnede ham og Ulfeldt til at forhandle med Danskens Gesandter. Kjender Hr. Magnus Trolle Eder, Kaptajn Nieler?«

»Ikke det, jeg ved af at sige.«

»Nu vel! det var maaske blot derfor, at han kaldte mig for den modigste Officer i svenske Hæren og lagde

til, at Rigsraaden havde et Hverv, det jeg straks maatte lægge Haand paa. De havde nemlig faaet Kundskab om, at Dansken hemmelig har skikket to Mænd her til Byen for ved Midnatstid at hente nogle Dokumenter af et højst vigtigt Indhold, som holdes forvarede paa et skjult Sted i Kirken. Disse Papirer skal nu I, Kaptajn Manheimer, tage fra Mændene, hvad det saa end koster, og derpaa sporenstregs bringe dem til Rigsraaden. Med samt Papirerne følger en Pengesum af trehundrede Sølvkroner, tilføjede Hr. Trolle, men I kjender svenske Krigsloven, Kaptajn: det Bytte, en Krigsmand vinder med sin Arm og sit Sværd, skal han beholde helt og ubeskaaret. Pengene tilhører Eder. — Der har I hele Historien, paa det nær, at Hr. Trolle paalagde den dybeste Tavshed i alt, hvad der angik Sagen.«

»Nu, og saa?«

»Ja, saa gik jeg paa Minutten at spørge min Ven, Kaptajn Nieler, om han vilde være med i dette Eventyr.«

»Trehundrede Kroner, — ikke mere?« spurgte den Gamle med et forskende Blik. Kaptajnen besvarede dette Blik med et Smil og sagde:

»Maaske noget mere, maaske noget mindre. Jeg holder mig til, hvad der blev sagt, og har ikke selv talt Pengene.«

»Naturligvis er jeg med,« ytrede Nieler beroliget. »Lad os gaa.«

»Jeg tænker, vi gjøre vel i at tage nogle Soldater med,« sagde Manheimer.

»For to Mands Skyld,« svarede Nieler med et Skuldertræk.

»Stol ikke derpaa,« vedblev Manheimer. »Dansken er snu og listig, lad være han sætter et troskyldigt Ansigt op. Vi træffe kanske flere end To dernede. I saa

Fald gjælder det om at spærre dem enhver Udgang fra Kirken, siden vi ikke vide, ad hvilken Vej de komme. Thi lagde jeg Planen saadan, at vi gaa ind i Soldaternes Kvarter og udvælge os hver fire Mand af vort Kompagni, Karle, vi kunne stole paa.«

»Nu ja, de ere snart fundne.«

»To af dem tage hver en Lygte med og bære den skjult under Kappen, at vi kunne faa Lys i den mørke Nat, hvis det gjøres nødigt.«

»Godt,« ytrede Nieler, »I har jo lagt en fuldstændig Plan. — Videre!«

»Om jeg mindes ret, er der tre Udgange fra Kirken. Vi stille en Mand udenfor hver og befale at give Tegn med Lygten, saa snart Døren aabnes indvendig fra. I, Kaptajn! stiller Eder selv foran Kirken med fire Mand, beredte til at hjælpe den, som giver Tegnet. Jeg derimod gaar ind i Kirken. Har denne Plan Eders Bifald?«

»Aa ja, paa det nær, at I tildeler mig den letteste Post. For Fanden! det er dog ogsaa altfor let, jeg kommer til mine Penge.«

»Hvem kan vide det?« svarede Kaptajn Manheimer med et Smil. »Hovedsagen er blot, at I husker paa Hr. Trolles Ord og lader vort Eventyr blive den dybeste Hemmelighed for Karlene.«

»Vær uden Frygt derfor,« sagde Nieler, »vi bilde dem ind, at vi ville have fat i de Papirer, som angaa Fredsunderhandlingerne, der blive forsøgte her i Byen. Folkene ønske intet mindre end Fred. For at denne Krig kan vare ved en Stund endnu, give de sig gjerne Pokker i Vold tilhobe.«

Saaledes faldt Talen mellem de to Kaptajner, medens de begave sig til Soldaternes Kvarter.

Omtrent ved Midnatstid vandrede en Skare Mænd tavse og forsigtige igjennem den krumme Hovedgade, som førte til Kirken. En raslende Lyd af Vaaben tilkjendegav, at de vare bevæbnede. Fra de to Forreste saa man af og til, naar et pludseligt Vindpust blæste deres Kapper tilside, et Lysskær af den Tids smaa Haandlygter, som Folk benyttede paa Gaderne om Aftenen. Da de kom op ad Gaden, lagde Manheimer Mærke til nogle Mænd, der, saa usædvanligt det end var paa denne sildige Tid, dreve omkring foran dem, tilsyneladende uden nogen bestemt Hensigt, og forsvandt i Retning mod Kirken, efter at have vekslet nogle Ord sammen.

»Ser I dem?« hviskede Kaptajnen til den Gamle.

»Ja vist!«

»Jeg tænkte mig nok, at der var flere end To om det Stykke Arbejde.«

»Saa meget desto bedre,« svarede Nieler med et tilfreds Nik.

Soldaterne bleve fordelte i den Orden, Manheimer havde bestemt, og havde næppe indtaget deres forskjellige Poster, før Kaptajnen gik hen til Hovedindgangen og bankede tre lydelige Slag paa Døren med Knappen af Kaardehæftet. Der var Ingen, som svarede, men det svage Lys, som hidtil havde skinnet ud igjennem de smaa Blyruder, forsvandt pludseligt.

Manheimer bankede igjen, satte Munden til Nøglehullet og raabte:

»Luk op, i Svenskekongens Navn!«

Han vilde netop gjentage denne Opfordring og trak Vejret til et nyt Udraab, da han hørte langsomme og slæbende Skridt, som syntes at nærme sig Døren.

»Hvem banker saa sildig om Aftenen paa Kirkedør?« spurgte en dyb og mandig Stemme.

»Luk op!« brølte Manheimer, »saa skal I faa det at vide.«

»Jeg har ikke Nøglen til Hoveddøren hos mig,« svarede Manden. »Om I vil gaa hen til Benhuset, saa skal jeg lukke Eder op der.«

Kaptajnen udstødte nogle brummende Ord, som tabte sig, idet han forlod Døren. I samme Øjeblik lagde Manden inde i Kirken sin Haand paa Skulderen af den gamle Præst, der bleg og skjælvende stod ved hans Side, og hviskede:

»Gaa I nu kun Eders Vej, ærværdige Herre, i vor Herre Guds Navn! Eders Forretning er udført, fra nu af skal jeg se at sørge for Resten. Døren bag Alteret have de ladet ubevogtet.«

Præsten nikkede og vaklede bort, støttende sig til Stolerækken. Da han kom til Koret, vendte han sig om mod Manden, der fulgte efter ham med en Blændlygte i Haanden. Han udbredte sine Arme og gjorde stiltiende Korsets Tegn over ham. Derpaa vendte han sig om og forsvandt bag Alteret, hvorfra en Dør førte ud til Prættehaven, som gik lige til Kirkemuren.

Ad denne Vej var det, at Tange havde listet sig ind i Kirken og beluret de Tilstedeværendes Samtale.

Kaptajnen var imidlertid kommen til Indgangen ved Benhuset og sendte Soldaten, som stod der, bort for at bevogte Hoveddøren. Nøglen blev stukket i Laasen, og Døren gik op. Tange havde beskrevet Graveren som en høj Mand i en brun Kappe. Manheimer saa ogsaa en høj Mand for sig i en brun Kappe. Paa Hovedet bar han en tyk Filthue, som indvendig var forsynet med et Jernkryds for at afbøde Slag.

»Hvad ønsker I, Herre?« udbrød denne Mand rolig og fattet, idet han lod Skinnet af sin Lygte falde saa-

ledes, at det belyste Kaptajnens Ansigt, medens derimod hans eget forblev i Skygge. Manheimer vendte sig om og befalede Soldaten, der var fulgt med ham, at bevogte Indgangen. Derpaa traadte han nærmere hen til Manden og udbrød dæmpet:

»Er Du Graver her ved Kirken?«

»Graver og Kirkesanger, naadige Herre.«

Manheimer smilede vantro. En Bevægelse af Manden havde ladet ham høre Klangen af Vaaben under hans Kappe.

»Bærer Graveren da Vaaben i denne By?«

»Ja, stundom ved Nattetide, naar vore Forretninger føre os hen i Kirken.«

»Hvad er da din Forretning her paa denne Tid af Døgnet?«

»Jeg satte Salmenumrene i Tavlerne til Altergang imorgen.«

»Til Altergang!« gjentog Manheimer, hos hvem dette Ord fremkaldte Erindringen om hans tidligere Ønske. »Ved Du, hvor Alterkalken og Brødæsken ere forvarede?«

»Ja, det ved jeg.«

»Kan Du vise mig dem?«

»Dersom I ikke frygter for at følge med.«

»Hvorhen?«

»Da Svensken kom, forvarede Præsten dem i en Kasse hernede under Alteret, hvor de balsamerede Lig staa.«

»Frygter Du ikke selv for at gaa derned?«

»Ak, strenge Herre! med mig er det en anden Sag. Som Graver har jeg nu gaaet her i Kirken i saa og saa mange Aar og set paa Ligene. Jeg tror næsten, at de kjende mig.«

»Og jeg er Soldat,« svarede Manheimer, »og tror næsten at have gjort flere Mennesker til Lig i mine Leve-

tid, end Du har set i din. Gaa foran Mand! og lad os komme ned til de Balsamerede.«

Graveren gik hen til Alteret og aabnede en skjult Lem i Gulvet, derfra steg han ned i Aabningen. Manheimer drog sin Kaarde og fulgte ham uden Betænkning.

Idet han støttede sin Fod paa Stigen, som førte ned i Hvælvingen, vendte han sig om og vinkede ad Soldaten, der blev staaende i Døren.

»Skynd Dig ud til Kaptajnen!« udbrød han dæmpet, »og bed ham komme herind med sine fire Mænd.« Derpaa gik han ned ad Stigen.

14.
Blandt de Balsamerede.

Da den formentlige Graver, det vil sige Svend Gjønge, kom ned i Hvælvingen, slog han Laagen tilbage fra sin Lygte og hængte den op paa en af Murpillerne. Ved dens Skin saa Manheimer en rummelig Kjælder med gothiske Spidsbuer og to Døre mellem Sidepillerne. Begge disse Døre indesluttede Familiebegravelser for de forskjellige adelige Lig, som Kirken gjemte. Den ene Dør var gjennembrudt med Jernsirater, mellem Aabningerne af disse trængte et svagt Lys af en Lygte, der indenfor var ophængt paa Væggen. I den første Kjælder, hvori Manheimer befandt sig, stode flere store Kister, betrukne med sort Klæde eller Læder og beslagne paa alle Kanter med Messingsøm.

»Mord og Bøddel!« udbrød Manheimer, idet han saa sig om. »Præsten ved at finde et godt Gjemmested til sine Skatte.«

»Ja, Herre!« svarede Svend, »men I skal først lære det rigtigt at kjende. Der ser noget forstyrret ud hernede, for i de første Dage, Eders Folk kom til Byen, gik de ind i Kirken og ransagede alt. De brøde Laaget af Kisterne og løftede Ligene ud for at se, om de kunde finde noget værdifuldt hos dem.«

»Det er meget sandfærdigt, hvad Du der fortæller,« svarede Manheimer. »Jeg var selv med ved samme Lejlighed, men vi fandt ikke noget synderligt. Havde jeg dengang vidst, hvilke Skatte den gamle Halunk opbevarede, skulde der være bleven ryddet bedre op.«

»Ak, ædle Herre! det lille Alterbæger er endda ingen stor Skat.«

»For Djævelen! jeg tænker heller ikke paa Bægeret alene. Med faa Ord, jeg ved, at Præsten her i Kirken har forvaret en stor Sum Penge. Det er dem, Du maa udlevere os, siden det vel er Dig, som skulde skaffe dem bort herfra.«

»Ah!« udbrød Svend, »her har altsaa været Forrædderi med Spillet.«

»Det giver jeg Dig Lov til at grunde paa siden. For Øjeblikket nytter det ikke at nægte noget, jeg ved Besked om alt, og mine Kammerater have omringet Kirken. Kommer Du med Udflugter, vil jeg være forbandet, om jeg ikke lader Dig hænge op under Lysekronen. Forstaar Du mig?«

»Ja, meget nøje,« svarede Svend; »men jeg er endda heller ikke saa ubeskyttet, som I kanske mener; og siden I nævner Eders Kammerater, saa har jeg ogsaa mine nær herved.«

»Hvem mener Du?«

Svend smilede og pegede omkring paa de aabnede Ligkister, medens han svarede:

»Jeg mener de Døde!«

»Vil Du gjøre Nar ad mig?« raabte Manheimer truende.

»Følg blot med og se paa dem,« vedblev Gjøngen. »Det er endda ikke saa daarlige Svende, som I bilder Eder ind.«

Kaptajnen kastede et Blik hen over Kisterne, udstødte et Raab og foer et Skridt tilbage. Bag ved hver Kiste saa han en høj og bredskuldret Skikkelse rejse sig ivejret. Disse fire Mænd, som saa uformodet viste sig, syntes at betragte Kaptajnen med et udfordrende og haanligt Smil; de vare alle bevæbnede og samlede sig om Graveren. Denne hviskede nogle Ord til dem, hvorpaa de Tre vendte sig og gik. Den Fjerde tøvede nogle Øjeblikke og syntes kun nødig at ville følge sine Kammerater. Svend vendte sig om til ham og udbrød kort og bydende:

»Som jeg sagde Dig, Ib, Du gaar!«

Manden mumlede nogle afbrudte Ord, han traadte først et Skridt nærmere til Kaptajnen, knyttede begge Hænder mod ham og fordrejede sit Ansigt med en meget betegnende Gebærde. Derpaa vendte han sig, klirrede med sin Sabel og fulgte efter de Øvrige.

»Du lader dine Mænd gaa!« udbrød Manheimer forbavset.

»Jeg gjør saa,« svarede Svend rolig. »Det er ikke her, at deres Hjælp gjøres mest nødig.«

»Som Du vil, Mand! viis mig blot, hvor Pengene ere forvarede, saa skal jeg intet ondt gjøre Dig; men om Du saa var den skinbarlige Belzebub selv, maa Du rykke ud med dem.«

»Og hvis jeg alligevel vægrer mig?« spurgte Svend. »I saa Fald ere vi her to brave Adelsmænd, som ville prøve, hvorledes svensk Staal bider paa Dig og dine.«

»Frygter I da ikke for en Kamp her?« svarede Svend. »Hvor I saa de Døde saa hurtigt blive levende, kunne maaske de Levende ligesaa hurtigt blive døde.«

Kaptajn Nieler viste sig i dette Øjeblik over Aabningen fra Altergulvet med sine Soldater og steg ned af Stigen.

»Fem til,« udbrød Svend. »Jeg troede ikke, I vare saa mange.«

»Der venter endnu et Par Stykker ovenfor.«

»Nej, lad os ikke faa Flere herned,« svarede Svend, »ellers ville I jo fylde den hele Hvælving.«

Og før nogen anede hans Hensigt kastede han Lygten ned fra Sømmet og knuste den paa Gulvets Stenfliser. I det Bælgmørke, som derved opstod, hørte Manheimer Svend drage Stigen til sig og et dumpt Skrald, foraarsaget af en Ligkiste, som han væltede ned fra Skamlerne for at danne en Forskandsning mellem sig og Døren til den næste Hvælving.

»En Lygte herned!« raabte Nieler.

Soldaterne, som ventede ovenfor, udstødte et Skrig, da de saa, at Stigen var tagen bort, hvorved de bleve hindrede i at komme ned til deres Kammerater. De bandt en Lygte fast i Enden af et Sabelbælte og firede den ned i Hvælvingen. Lysets Straaler brødes i Skjoldene eller Vaabnene paa Væggen over Adelsmændenes Kister og kastede tillige et svagt Skær hen over Ligenes gulblege og indtørrede Ansigter. Trækvinden fra den aabnede Lem bevægede de gamle, udtungede Faner, som hang ned fra Loftet. Mellem disse uhyggelige Omgivelser Mænd, der kun ventede paa et Tegn til at kaste sig over den Ene, som bag en væltet Ligkiste imødesaa Kampen med en frygtløs Ro, med et Ansigt, hvis mørke Øjne glødede, og hvis Muskler udtalte en jernfast og bestemt Villie til at modtage Kampen. Ovenover dem, fra den aabne Lem, saa

man de ophidsede og lidenskabelige Ansigter af Soldaterne, der vare blevne skilte fra deres Kammerater, og bag Døren til den næste Hvælving, gjennem hvis Jernsnirkler Lyset skinnede, flere mørke Skikkelser, som færdedes i en travl Virksomhed uden tilsyneladende at have nogen Tanke eller Opmærksomhed for, hvad der skete udenfor.

»Fremad!« raabte Manheimer pludseligt. »Det gjælder en Dukat for det første Stød, som rammer ham.«

Med disse Ord svang han sig op paa Ligkisten.

»I saa Fald vil I ikke komme til at vinde!« raabte Svend og affyrede en Pistol mod Manheimer. Kaptajnen tumlede tilbage, men Kuglen var prellet af mod hans Brystharnisk.

»Maaske dog!« udbrød han med en haanlig Latter og førte et Stød med sin Kaarde efter Svend.

»Ah!« udbrød denne, »Du bærer en Brystplade. Saa forsøg da dette.«

Han gjorde et Udfald efter Kaptajnens Hoved, men Manheimer trak sig tilbage, og Sværdet strejfede kun hans venstre Skulder.

To Andre trængte frem over Kisten og angrebe paa begge Sider. Svend optog den Førstes Hug i sin Kappe, som han hævede med den venstre Arm, derpaa traadte han et Skridt tilside for at undgaa den Andens Slag, og jog sit Sværd i den ene Soldats Bryst. Manden udstødte et kvalt Suk og faldt overende, saa stiv som en Kegle. Hans Kammerat fik ingen Tid til at gjentage sit Udfald, thi i det samme Svend drog sit Sværd ud af den Faldne, hævede han det til et Hug, der saarede Soldaten i Armen. Denne udstødte en drøj Ed og sprang tilbage over Kisten.

Kaptajn Nieler havde imidlertid draget sig henimod den ene Side i den Hensigt at komme indenfor Kisten,

uden at vove sig frem ligeoverfor Svend. Denne begreb hans Hensigt. Da Soldaten sprang tilbage, kastede Gjøngen et Blik over sine Modstandere og saa Nieler med den venstre Haand tilvinke Manheimer, medens han selv gjorde det første Skridt, der bragte ham indenfor Kisten. Svend gjorde et Spring hen imod ham og lagde sig ud til et Anfald mod Nieler, som denne afbødede; ved det næste Stød fornam Svend af den ringe Modstand, hans Klinge mødte, at den maatte have truffet, men i det Halvmørke, som hvilede under Hvælvingen, kunde man intet tydeligt bemærke; da Svend drog sit Sværd tilbage, udstrakte Nieler begge sine Arme, hvirvlede sig rundt og faldt ned til Jorden med et gjennemtrængende Skrig.

Endnu før Nieler faldt for aldrig at rejse sig oftere, havde Manheimer gjort et nyt Forsøg paa at trænge over Skranken. Idet han fik Fodfæste paa den anden Side, gjorde han et rasende Udfald mod Svend. Denne parerede med Kappen over den venstre Arm og slog Manheimers Kaarde ivejret, medens han gjengjældte Stødet, men fejlede atter, idet hans Fod gled forover i den Blodstrøm, som Nielers Legeme udbredte over Fliserne. Derved var han kommen Manheimer saa nær, at han ikke fandt Plads til at føre noget nyt Stød mod ham. Manheimer drog sin Daggert, da Svend foer ind paa ham og slog ham Kaardehæftet i Hovedet.

Paa samme Tid hørtes et jublende Skrig fra Soldaterne ovenfor Lemmen. En af dem havde revet Alterklædet over, sammenbundet Stykkerne og lod sig nu af sine Kammerater hejse ned i Hvælvingen. Den Næste sad allerede med Benene nede under Gulvet beredt til at følge ham, da der lød en gjennemtrængende Piben inde fra Sidehvælvingen. Soldaten studsede. Ved denne

Lyd foer et Smil over Svends Ansigt. Han traadte et Skridt fremad og lod sine Øjne løbe omkring i Hvælvingen. Hans af Kampen ophidsede Ansigt glødede i en stærkere Rødme, da han saa det Værk, han her havde udført. Han drog sin Pistol frem, tog et omhyggeligt Sigte og trykkede af. Tilligemed Knaldet hørte man Stumperne af den sønderskudte Lygte rasle ned paa Gulvet. Lyset slukkedes, og Hvælvingen var atter indhyllet i det dybeste Mørke.

»Se saa, mine Venner!« udbrød han. »Nu er vor Gjerning fuldbragt, og Svend Gjønge byder Jer Farvel, indtil vi træffes igjen.«

Efter disse Ord hørte Soldaterne en Dør blive aabnet og atter slaaet i og derpaa Raslen af Skodder, som paa den modsatte Side bleve skudte for.

Manheimer udstødte et dumpt Brøl, han anede, at hans Plan i dette Øjeblik blev tilintetgjort, men han vovede ikke at følge efter Svend, før Soldaterne ovenfra havde hejset en Lygte ned i Hvælvingen.

Da der atter blev lyst dernede, var Svend forsvunden, det samme var Tilfældet med Lyset, som hidtil havde skinnet igjennem Døren fra den næste Hvælving.

»Hejs Lygten ned til os!« raabte Manheimer rasende. »Alle Mand herhen, og lad os prøve, om vi ikke i Forening kunne sprænge Døren.«

Soldaterne trængte sig frem over Ligkisten og satte Skuldrene til Døren, men den trodsede ethvert Forsøg. Manheimer opfyldte Hvælvingen med sine Eder og Skrig; da han endelig indsaa, at det vilde være ham umuligt at bryde Døren op, stak han sin Daggert ind mellem Rammen og Jernsiraterne; det lykkedes ham omsider at bryde flere af disse ud. Derved fik han Armen ind paa den anden Side og trak Skodderne tilbage, hvor-

efter Døren gik op og aabnede en Gjennemgang for Svenskerne.

Ved Lygtens Skin saa de, at Hvælvingen var forladt. En stærk Trækvind strømmede de Indtrædende imøde fra et af Kjælderhullerne i Muren.

Manheimer gik derhen, han fandt Jernstængerne, som havde siddet foran Aabningerne, bøjede tilside eller revne ud fra deres tidligere Plads i Muren. Han udstødte et rasende Skrig, rev sig i Haaret og teede sig som en Afsindig. Efter denne sidste Opdagelse var enhver videre Underretning overflødig om den Maade, hvorpaa Svend og hans Medhjælpere havde forladt Hvælvingen.

Uden at sige et Ord til Soldaterne, tog Manheimer Lygten, krøb igjennem Hullet og begyndte omhyggelig at undersøge Fodsporene udenfor Muren i den dybe Sne.

Disse viste sig i Begyndelsen meget kjendelige og bestemte, men ophørte kort efter paa den banede Vej og Kaptajnen vendte igjen tilbage til Hvælvingen.

To af Soldaterne havde imidlertid benyttet hans Fraværelse til at liste sig bort igjennem Aabningen. Manheimer befalede de Øvrige at bringe de Dræbte ned til Slottet, medens han selv forlod Kirken og ilede ud til Vagten, der var opstillet ved Byens Port, for at høre, hvem der havde passeret forbi i Løbet af den sidste Time.

Skildvagten havde ikke set Nogen gaa ud, og Kaptajnen erkjendte omsider det frugtesløse i at søge efter de Forsvundne i denne aabne By, hvor saa at sige ethvert Stræde tillod uhindret Adgang til den frie Mark.

»Mord og Bøddel!« mumlede han for sig selv, medens han gik igjennem den krumme Hovedgade. »Det er den elendige Kapellan, der er Skyld i vor hele Ulykke. Han skal komme til at bøde derfor. Hvad om

jeg sagde, at han havde lokket mig ned til Kirken, og at Præsten der havde stillet os et Baghold. Saadan faar jeg Ram paa dem Begge, og Præsten faar tillige at vide, at hans Svigersøn røbede os Hemmeligheden.

Med disse Tanker beskjæftigede den værdige Kaptajn sig paa Vejen til sine Kammerater i Gaasetaarnet.

15.

Hvori Nytten af en Kakkelovnskrog overgaar dens Behagelighed.

Hovedgaarden Iselingen ligger omtrent en halv Fjerdingvej fra Vordingborg. I Frederik den Tredies Tid stod der et gammelt, gothisk Slot paa Grunden af den nuværende Forpagterbolig, hvoraf kun et højt, rundt Taarn var tilbage i Begyndelsen af vort Aarhundrede. Slottet og dets Omgivelser hørte til Vordingborg Krongods og blev bestyret af Lehnsmanden Tyge Høeg.

Aftenen efter at Svend havde modtaget Pengene af Præsten, sad Hr. Tyge og spillede Dam med sin Skriver. Det var i en stor Sal, hvis mørke, med Lædertapeter betrukne Vægge og høje, hvælvede Loft kun sparsomt oplystes af den lille Lampe, Lehnsmanden havde stillet hen foran Dambrædtet.

Midt i Salen stod et stort Bord af massivt Egetræ med fire kuglerunde og plumpe Fødder og skjult af et gammelt og hullet Klæde. Langs Væggene saas en Række høje Armstole, hvis Ryg og Sæder vare af Læder, udsirede med forgyldte Linier og fastnaglede med Messingsøm.

I en Krog ved Kaminen sad Lehnsmanden i en sort

og hvidstribet, ulden Nattrøje ved Siden af et flammende Baal.

Tyge Høeg var lidt over de Halvtreds. Hans Hoved begyndte at blive skaldet, derimod tiltoge hans Bug og Kinder i en forbavsende Fyldighed og Runding. Hans dobbelte Hage skjulte næsten Sløjfen paa Halstørklædet, hans lyseblaa Øjne havde et stirrende og ubehageligt Udtryk.

»Hør, Skriver!« udbrød han efter en lang Tavshed. »Hvis Nogen spørger, hvad Han er, kan Han svare, at jeg kalder Ham for en Slyngel. Jeg viser Ham den Gunst og Naade at spille med Ham, og saa forskylder Han mig med at sidde og snyde mig op i mine aabne Øjne. Nu har Han jo vundet den tredie Ort fra mig.«

»Jeg, naadige Herre!« udbrød Skriveren forbløffet.

»Hold sin Mund!« vedblev Lehnsmanden. »Jeg siger, at Han spiller falsk, og det er godt Dansk. Hvorledes skulde Han ellers kunne vinde fra mig?«

Tyge fik ingen Lejlighed til at udvikle dette Begreb nøjere, thi Tjeneren traadte ind og meldte, at Espen Naas, den rige Kjøbmand fra Vordingborg, stod udenfor med et Kvindfolk og begjærede Herren i Tale.«

»Ej hvad!« udbrød Tyge overrasket. »Er han allerede der? — Hør Toller! hold dem lidt op med Snak og Paafund, imens jeg pynter mig, — bild dem ind, jeg har Forretninger — sig, hvad Du vil, og afsted med Dig.«

Tjeneren gik.

»Naa, Skriver!« vedblev Herren med større Venlighed, »nu gjælder det min Sjæl om at komme i Klæderne i en Fart. Hent mig mine Støvler med de lange Sporer og min Kam; hvor er min Kam? Den sidder i Rebet bag det lille Spejl. Lad mig se, Han tager Benene med sig.«

Under disse Udbrud flyttede Lehnsmanden Lampen hen paa det store Bord midt i Stuen, iførte sig en carmoisinrød Plydses Kofte, bandt Tørklædet fastere om Halsen, hvorved hans Ansigt antog en mere blodrød Farve end tilforn. Skriveren bragte imidlertid Støvler og Kam.

»Træk dem paa mig,« hviskede Tyge, medens han stak Benet frem, og, siddende foran et lille Spejl med Lampen i den ene Haand og Kammen i den anden, søgte at skjule sin skaldede Pande ved at rede alt Baghaaret frem over den.

»Se saa!« udbrød han tilfreds. »Nu kan Han gaa og kalde Kjøbmandens ind. Bring os saa en Flaske Franskvin herop fra Kjælderen, her har Han Nøglen, men Han stikker ingen af Flaskerne til sig, som Han gjorde sidst.«

»Det har jeg aldrig gjort,« ytrede den ulykkelige Skriver, hvem Blodet steg til Hovedet ved denne Fornærmelse.

»Hvad bryder jeg mig om hans Nægten!« raabte Tyge. »Der var nitten Flasker, kort før Han hentede mig den sidste, og Dagen efter talte jeg kun sytten, ved Han det! Her er Nøglen. Ud med sig og lad os faa tre rene Glas ind.«

Skriveren vilde gjøre en Bemærkning. Lehsmanden stampede i Gulvet og pegede paa Døren, medens han tog Plads foran det store Egebord og gav sig til at sprede Papirerne til alle Sider, for at det for den Kommende skulde se ud, som om han havde været beskæftiget ved Bordet.

Straks efter traadte den omtalte Kjøbmand ind, en lille, bleg og kroget Person med et snu og listigt Ansigt, der udmærkede sig ved et uafbrudt vekslende Mine-

spil. Ved Haanden førte han en ung Pige, hvis spæde og ungdommelige Figur tildels indhylledes af en Klædes Kaabe. Hun rødmede undseligt, medens hun med ærbar Mine og nedslagne Øjne nejede for Lehnsmanden.

»Træd kun nærmere, min kjære Espen!« udbrød Tyge med et forekommende Smil og gav Kjøbmanden ved en Haandbevægelse Tegn til at tage Plads paa Stolen ved hans Side. »Jeg ser med Glæde, at Han har beredt mig den Overraskelse at tage sin kjære Datter med.«

»Overraskelse!« gjentog Espen studsende. »Naadige Hr. Lehnsmanden skrev jo i sidste Brev udtrykkelig, at jeg skulde komme med lille Ellen og ikke hende foruden.«

»Nu ja, maaske!« sagde Lehnsmanden, fortrydelig over ikke at være bleven bedre forstaaet; »jeg gjorde det i den Mening, at Slottet her vilde være et mere passende Hjem for den unge Jomfru, end Byen, hvor det vrimler af saa mange onde og slemme Krigsfolk.«

Espen brast i Latter. »Ak, velbyrdige Hr. Lehnsmand! I har ikke nødig at bruge saa mange Omsvøb; lad os gaa lige til Sagen. Jeg har allerede forklaret min lille Ellen, at hun maaske kom til at blive paa Slottet for bestandig og bestyre den naadige Herres Hus, hvis jeg ellers overtydes om, at Herren sætter nogen Pris paa hendes Selskab.«

»Har I virkelig!« udbrød Tyge fornøjet og trak sit Halstørklæde op over Hagen, som ved en Bevægelse havde vist sig i et større Forhold, end han ønskede. »Og hvad siger da den kleine Ellen dertil?« spurgte han med sit venligste Smil. »Kunde min lille Pige have Lyst til at blive her i disse store og kjønne Stuer, at faa sig nye Kjoler af Silke og det fineste hollandske Klæde, at lade sig opvarte af mine Folk og ikke be-

stille andet end at pleje mig stakkels Mand paa mine gamle Dage? Hvad?«

Den unge Pige tav, fordi det under den øjensynlige Kamp, hvori hun befandt sig, var hende umuligt at fremføre et Ord; hun vovede for første Gang med et ubeskriveligt bønligt Udtryk at hæve sine store, blaa Øjne op til det grinende Satyransigt, hvis graadige Blik slugte alle hendes Yndigheder, og hvis Læber under Smilet trak sig sammen i de besynderligste Folder, fordi de paa samme Tid maatte skjule en fuldstændig Mangel paa Tænder.

»Ellen!« udbrød Faderen med et lynende Blik. »Kan Hun ikke svare Hr. Lehnsmanden?«

Ellens Læber sitrede, hun foldede sine smaa Hænder over Brystet, idet hun hviskede sagte, næsten uhørligt:

»Ak, naadige Herre! jeg vilde saa nødig blive her paa Slottet; hav Forbarmelse med mig lille Pige.«

»Hendes Fader er en Dumrian,« svarede Tyge Høeg, »jeg skulde ikke sige det saa ligefremt. Han har forebragt mit Hjertes bedste Ønske paa en ravgal Maade; af alle Mennesker er jeg nok den, som mindst vilde gjøre Hende noget til Fortræd. Men tør Hun sine kjønne Øjne og gaa saa lidt ned til Husholdersken. Jeg har en Sag at afgjøre med Hendes Fader imidlertid.«

Ellen rejste sig, glad over den givne Tilladelse.

»Kom først hen til mig, før Hun gaar,« vedblev Tyge med det størst mulige Udtryk af Venlighed, som han var istand til at give sit Ansigt. »Kom herhen, min søde Dukke, at jeg kan knibe Hende lidt i hendes røde Kinder.«

Ellen adlød nølende og ilede derpaa ud af Salen.

»Nu vel, Hr. Lehnsmand!« udbrød Espen, da de bleve alene, idet han, uden at afvente Tilladelse, tog Plads paa en Stol ved Tyges Side. »Hvad tykkes Eder om den Smaa?«

»For saa vidt ret godt, hun er kjøn af Udseende, og I siger jo, at hun er vant til at tage Vare paa Husets Gjerning hjemme hos Eder, men I griber blot Tingen galt an med den evindelige Snak og har gjort Pigen bange.«

»Ja, lad I mig derom,« svarede Kjøbmanden, »jeg kjender Ellen bedst og ved nok, hvad jeg gjør.«

»Ja, ja, hvad forlanger I da, for at jeg faar hende til mig i Huset?«

»Derom ere vi jo allerede enige; jeg forlanger kun den Halm, der staar i Ladegaarden næst herved.«

»Det er for meget, Espen! det er, faa mig Skam, for meget. I har nu allerede udplyndret to af vore Magasiner, og hvordan vil det vel gaa siden, naar jeg skal til at aflægge Regnskab?«

»Jeg tænker, at I kan spare Regnskabet for Eftertiden,« svarede Espen leende. »Det er jo til Svensken, vi sælge Halmen, og andet Herskab faar Landet vel aldrig.«

»Hvor meget udbragte I det sidste til?«

»Ja, Gud bedre det! hidtil har jeg ikke set saa meget som en Hvid derfor; den gale Kaptajn udsætter Betalingen fra Tid til Tid. Til idag havde han bestemt lovet mig Pengene, men da jeg kom ned i hans Kvarter imorges, teede han sig som en forrykt Mand, bandede og støjede og paastod, at Kapellanen havde stjaalet halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler fra ham.«

Tyge brød ud i en Skoggerlatter. »Aa fortæl det igjen,« raabte han, »det gjør saa godt at komme til at le rigtigt. Den blegnæbbede Kapellan! — hvor mange Penge var det, I sagde?«

»Ikke mindre end halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler,« gjentog Kjøbmanden. »Forresten skal der nok

være noget sandt i Historien, for jeg spurgte Kaptajn Manheimer ud og fik at vide, at Svigerfaderen, den gamle Præst, havde leveret Summen til den Svend Gjønge, som Folk nu snakke saa meget om her i Egnen, at han skulde se at bringe den til Kjøbenhavn, Vist er det, at der har været stor Allarm i Byen i Nat. Den ene af mine Folk kom imorges og saa to dræbte Majorer, som begge ere blevne slaaede ihjel, da de vilde stoppe Svend Gjønge. Man har ogsaa hørt dem skyde hele Natten i Gravhvælvingerne under Kirken, og der ligger nok en Mængde Mennesker endnu dernede, som de ikke have faaet baaret op, da jeg tog hjemmefra.«

Tyge var sunken sammen paa Stolen, han syntes fordybet i sine egne Betragtninger, uden at ændse, hvad Espen fortalte. Pludselig foer han ivejret og udbrød:

»Halvtredsindstyvetusinde Daler! — Hvad?«

»Ja, det er en rar, lille Sum.«

»Jeg skulde ikke bøje mig for Kongen, men agte mig for den rigeste Mand i Danmark, om de vare mine.«

»Ak, Hr. Lehnsmand! Hvad siger I der? Tænk blot paa Kaptajnen, som laa indkvarteret med Dragonerne i Vordingborg, lidt før Fjenden kom, Kai Lykke, med sine femten Herregaarde. Tænk ogsaa paa Hr. Corfitz, om hvem svenske Rigsraadens Skriver, Magnus Trolle, som boede i mit Hus, fortalte, at han Anno 25 tilbød Dronning Christine fire og tyve Tønder Guld, om hun med Krig vilde anfalde Danmark; men den Herre havde ogsaa Forlov til selv at mynte Penge i højsalig Kongens Tid.«

Espen blev pludselig afbrudt, idet en Tjener traadte ind og meldte, at to Mænd vare komne til Slottet og begjærede Lehnsmanden i Tale.

»Hvem ere disse Mænd?« spurgte Tyge.

»Det skal jeg ikke kunne sige,« svarede Tjeneren,

»de ere saa korte for Hovedet og holde ikke af at give sig i Tale med os; de trak en lille Slæde efter sig, hvorpaa der laa to Øltønder som de Marketenderne bruge, naar de drage Landet om til Krigsfolket.«

»Lad dem komme ind,« sagde Lehnsmanden.

Tjeneren gik, straks efter traadte to Mænd ind i Stuen. Det var Svend Gjønge og Ib. Svend havde slaaet Hætten af sin brune Kofte op over Hovedet, saaledes at hans Ansigt var halvt tilhyllet af den. Idet han gik hen over Gulvet, hørtes en Klirren, der tydede paa, at han var bevæbnet. Ib blev staaende ved Døren og lod sine sorte og skarpe Øjne løbe omkring over alle Gjenstande i Salen.

»Min Herre Lehnsmand!« udbrød Svend, da han kom hen til Bordet og havde slaaet Hætten tilbage. »Jeg kommer herop iaften for at søge Bistand hos Eder.«

»Hos mig,« ytrede Tyge forundret.

»Sagen er, at jeg og min Kammerat have faaet i Ærinde at bringe to Ankere kostbar Vin til Svenskens General paa hin Side Præstø; men Vejen er træls og Vinen tung, vi fattes en Hest til vor Slæde, den vilde jeg laane hos Eder.«

»Maa jeg se det Brev, I fik med til Generalen,« sagde Tyge og strakte Haanden ud mod Svend.

»Jeg har intet Brev,« svarede Svend. »Manden, som skikker mig, troede mig paa mit Ansigt. Det samme faar I at gjøre.«

»Med Forlov at spørge, hvor er den Vin fra?« spurgte Espen med et lurende Blik.

Svend vendte sig om og gav Kræmmeren et maalende Øjekast, idet han sagde:

»Med Forlov at spørge, hvor er den Mand fra?«

»Han er ogsaa skikket af By med et hemmeligt Bud,« svarede Tyge.

»Hvis saa er, vil jeg raade ham til at bære sig ad paa samme Vis som jeg. Jeg betror mig aldrig til Fremmede. I er vel ogsaa kommen for at bede Lehnsmanden om Bistand? Der ser I, Hr. Tyge! hvor godt Folk kjender Eders Sindelag: alle de, der gaa Bud for Svensken, ty til Eder undervejs, naar de trænge til noget.«

»Hvad vil I sige dermed?« spurgte Tyge ubehagelig berørt ved Svends Hentydning til den Gunst, han stod i hos Fjenden.

»At Tiden gaar, og at I maa laane mig den Hest, jeg har nødig til min Slæde.«

»Gud bedre det, for hvad Hest jeg har at undvære,« ytrede Tyge med et Skuldertræk. »To maatte jeg give til Hæren, da de slæbte de svære Kanoner op mod Kjøbenhavn, to fik kongelig Majestæt, Karl Gustav, til sit eget Brug, siden baade hans Heste og Vogn sank i Havet undervejs paa Beltet. Nu har jeg alene en gammel Følhoppe tilbage, som ikke er Nogen tjenlig.«

»Den kan være god nok til mig, og jeg laaner den med Eders Tilladelse.«

»Nej, min Sjæl, om I gjør.«

»Saa laaner jeg den uden Eders Tilladelse.«

»Eja!« raabte Tyge med en haanlig Latter. »Du taler min Tro, som om jeg ikke havde mine Folk i Nærheden, der paa et Vink af mig kunde kaste Dig ud af Porten.«

»Hvis I gjorde det,« sagde Svend rolig, »kom jeg i Nærheden af mine Folk, Nogle af dem vente udenfor Porten.«

Ib, som under Samtalen var bleven staaende ved Døren, rømmede sig i dette Øjeblik og begyndte at klirre med sin Sabel, det sædvanlige Tegn paa, at hans Kamplyst begyndte at vækkes.

Kræmmeren sad i Skyggen af Lampen og tegnede med en Pen paa Egebordet; han dyppede den og skrev to Ord paa et Stykke Papir, som han skød hen til Tyge. Lehnsmanden saa Papiret og læste forundret: »Giv efter!« Han vovede i dette Øjeblik ikke at kaste sine Øjne paa Espen, men vant til at bøje sig for dennes gode Indfald, forandrede han pludselig Tonen og udbrød:

»Herre min Gud! hvor I farer op for ingenting; jeg talte jo kun saadan for Spøg.«

»Ak, Hr. Lehnsmand!« sagde Svend Gjønge, »tro heller ikke, jeg svarede i Alvor. Hvorfor skulde det vel falde mig ind at tage Eders Hest med Magt, siden jeg forud vidste, I vilde lade mig faa den godvillig?«

Tyge syntes at betænke sig paa Svar, medens han saa over mod Kræmmeren. Denne tog Ordet:

»Ja, I ser paa mig, naadige Hr. Lehnsmand! Min Nærværelse er maaske Eder og disse gode Mænd til Besvær. Men hvis de blot ville gaa ned i Borgstuen, til jeg har faaet den Besked, I lovede mig, saa gaar jeg min Vej igjen, og I kunne da tale sammen uforstyrrede.«

»Varer det længe?« spurgte Svend.

»Aa nej,« sagde Tyge, »lad Eder give Mad og Drikke dernede, og kom kun tilbage, saa snart I have spist.«

Til Trods for Svends skarpe Blik var Kræmmerens List undgaaet hans Opmærksomhed, han fattede derfor heller ikke Aarsagen til denne pludselige Venlighed. Imidlertid adlød han Lehnsmandens Opfordring og gik hen til Døren, Ib rømmede sig og klirrede frygteligt med sin Sabel, idet de forlode Værelset. Saa snart de vare komne udenfor, greb Ib Svend i Armen og lagde sit Hoved til Døren for at lytte, Tyges og Kræmmerens halvsagte Hvisken tabte sig i den lange Afstand.

»Saa sandt jeg er en ærlig Mand,« hviskede Ib,

»de tænke paa at spille os en Streg. Jeg saa den lille Kræmmer smile saa lumsk, da Du vendte ham Ryggen. Men vi skulle snart komme under Vejr med, hvad de have for.«

Efter disse Ord spændte Ib sin Sabel fra Siden og leverede den til Svend.

»Hvor vil Du hen?«

»Tilbage til Stuen igjen. Jeg lod, som om jeg lukkede Døren, da vi gik, men den blev staaende paa Klem. Vent mig dernede! De have bestemt noget isinde.«

Med de samme Ord aabnede Kræmmeren Samtalen, da Svend havde forladt Salen.

»De have bestemt noget isinde, de to Gavstrikke!«

»Mener I?« udbrød Tyge med aaben Mund.

»Ja! og hvem tror I vel, den var, I talte med?«

»Han saa mig rigtignok sær fordægtig ud,« svarede Tyge forsigtig, for ikke at udtale en Formodning.

»Det var min Tro ingen anden end Svend Gjønge.«

»Svend Gjønge!« gjentog Lehnsmanden og foer ivejret.

I dette Øjeblik aabnede Ib Døren og bukkede sig ned bag den store Lænestol, som Tyge nylig havde forladt i Kakkelovnskrogen.

»Svend Gjønge med de halvtredsindstyve Tusinde?«

»Med eller uden de halvtredsindsindstyve Tusinde, det var, faa mig Skam, ham. Ikke skulde det undre mig, hvis der gjemtes andet i de to Ankere end Franskvinen, han talte om.«

»I siger noget. De have forvaret Pengene i Ankerne og ville paa den Maade se at luske sig igjennem Svenskehæren.«

»Ja, nu ere vi omtrent ved det,« sagde Espen, idet han fornøjet gned sine Hænder, »jeg er netop af samme Mening.«

Ib kunde høre ethvert Ord, saa meget lettere, som Stemmerne hævede sig med den stigende Begejstring. Desuagtet var Skjulestedet ikke saa bekvemt, som han havde forestillet sig. De svære Bøgeknuder i Kaminen opfyldte Krogen med en kvælende Hede. Ib stønnede. Sveden perlede i store Draaber paa hans Pande. Af Mangel paa et bedre Raad listede han sig til, lidt efter lidt, at trække sin Kofte af. Imidlertid vedblev Samtalen:

»Vi maa undersøge disse Ankere, før de rejse videre,« mente Lehnsmanden.

»Vi maa slet ikke lade dem rejse,« svarede Kræmmeren.

»Godt nok, men hvordan kunne vi vel hindre dette? Svenske Generalen, Hr. Steenbuk, var saa naadig at fritage mig for at give hans Folk Kvarter, og foruden os er der iaften kun to gamle Karle paa Slottet. Alle de Andre ere løbne deres Vej.«

»Hvorfor?«

»De vilde have mere i Løn.«

»Hvor meget fik de da?«

»Siden Krigen begyndte, fik de ingenting.«

»Og de vilde endda have mere, de Utaknemmelige! Der er ingen Billighed til i denne Verden.«

»Lad nu Spøg fare, Espen! hellere gaa vi paa Raad om, hvordan vi skulle hindre vore to Mænd i at komme bort.«

Kræmmeren syntes at betænke sig. Lidt efter udbrød han med et fiffigt Smil:

»Jeg faar en Ide! I holder dem op med Snak til imorgen tidlig, imens skriver I et Brev ned til Oberst Sparre paa Jungshoved, han skylder Eder nogle Forbindtligheder for de rare Sager, I hvissomda har skikket ham, og vil ikke nægte en Kommando af sine Folk,

helst naar I lader Eder forlyde med, at det gjælder om at fange Svend Gjønge, paa hvis Hoved han har sat en Pris. Om vor Formodning med Pengene taler I derimod intet, og medens Svenskerne tage Svend, tage vi hans Ankere. Hvad synes I?«

»Kræmmer, — Espen!« raabte Tyge og slog i Bordet, »I er en fiffig Person, Eders Indfald er fortræffeligt, og det forsikrer jeg Eder højt og helligt; hvis Svend virkelig har gjemt alle disse rare Penge i de to Ankere, og jeg faar fat paa dem, skal I ikke have udspundet denne List for intet.«

»Det tror jeg nok,« svarede Espen. »Man kan da ikke regne Halvparten af halvtredsindstyve Tusinde for intet.«

»Halvparten!« gjentog Lehnsmanden studsende.

»Ja, naturligvis, min kjære Herre! Halvpart til mig og Halvpart til Eder, jeg skulde tro, at det var en lige Deling; med mindre I synes bedre om, at jeg melder den hele Sag til Kaptajn Manheimer, saa kan I stole paa, at Eders Andel endnu vil blive mindre.«

»Nu vel!« udbrød Tyge forbløffet, »I faar da Halvparten.«

»Skriv blot Brevet. Her er Papir og Pen.«

Tyge skrev. Ib var færdig at steges. Havde Afstanden mellem ham og Bordet ikke været saa stor, vilde man have hørt hans korte Aandedræt og den undertrykte Stønnen, som Heden afpressede ham. Atter havde han forsøgt at gjøre den mere udholdelig ved at afføre sig Vest og Tørklæde, men Varmen syntes at tiltage.

»Men hvem skal gaa Bud til Jungshoved?« spurgte Tyge, idet han lagde Papiret sammen.

»Ak, min Herre Lehnsmand!« svarede Kræmmeren, »tror I vel, jeg vilde betro nogen Anden dertil? Jeg skal selv endnu inat besørge, hvad I skriver.«

»Jeg med,« hviskede Ib rasende. »Gid Djævlen flytte Eder, at I tøver saa længe, inden vi kunne komme til at begive os paa den Rejse.«

»Naa da, i Guds Navn! her har I Brevet.«

»Men hvordan kommer jeg bort fra Slottet, uden at Nogen mærker det?«

»Det finde vi vel Raad for,« svarede Lehnsmanden smilende. »Ser I her Døren i Tapetet; naar I bliver ved at følge Gangen udenfor, kommer I til en Trappe paa venstre Haand, den fører ned til Haven, og derfra behøver I kun at stige over Gjærdet. Det er min Tro længe siden, denne Dør er bleven aabnet,« tilføjede han. »I min salig Kones Tid førte Gangen til hendes Værelse, nu derimod —«

»Formodentlig til Husholderskens,« faldt Espen ham i Talen, idet han tog Brevet, svøbte sig ind i sin Kappe og forsvandt bag Tapetdøren.

»Endelig!« udbrød Ib halv højt, idet han tog sine Klædningsstykker under Armen og foer ud af Salen.

16.

Hvor Kjøbmanden skjulte sit Brev.

Da Ib traadte ind i Borgstuen, vakte han megen Forbavselse ved sit røde, glindsende Ansigt, sit stive og stirrende Blik, men fremfor alt paa Grund af Klædningsstykkerne, som han endnu bar under Armen.

Uden at sige et Ord styrtede han hen til Bordet, greb med begge Hænder om Ølkanden og tømte den tilbunds. Derefter syntes han at komme til sig selv igjen. Under et Ophold, han gjorde for at trække Vejret, tog

han Kanden fra Munden og kastede sit Blik omkring paa de Tilstedeværende, medens hans Læber udvidede sig til et blidt og veltilfreds Smil, der viste en Række hvide Tænder. Han nikkede til Svend og udbrød:

»Det var, som jeg sagde. Iaften tænker Ræven at fange Høns. Lehnsmanden bad mig ellers at bede Dig vise ham den Ære at træde op i Salen. Han har en Sag at anbefale Dig, som ligger ham svært paa Hjerte.«

Svend gik, Ib fulgte efter ham, men vendte sig i Døren og udbrød:

»Vil Ingen af Jer, I gode Folk! sige til Husholdersken fra Lehnsmanden, at hun giver mig noget at spise, det bedste hun har i sit Stegers, men det maa ske i en Fart, for jeg skal straks gaa paa Rejse.« Efter disse Ord gik Ib ud til Svend, som ventede paa Gangen.

»Naa,« hviskede Svend, »Du fik altsaa noget at vide.«

»Jeg hørte hvert Ord, de sagde. De kjende Dig og gjætte, hvad vi føre med os. Lehnsmanden skrev til Obersten paa Jungshoved og bad om Folk til at angribe Dig. Kræmmeren er allerede gaaet med Brevet.«

»For en Ufærd! Kræmmeren?«

»Ja, men jeg hjælper ham at besørge det,« svarede Ib med en betydningsfuld Gebærde. »Mens jeg er borte, maa Du skaffe Dig en Hest og komme afsted, saa hurtigt Du kan: tag ind over Marken og sig mig, hvor Du vil, at vi skulle træffe hinanden.«

»Jeg drager op ad til Skoven ved Lekkinde og tøver der efter Dig. Skulde jeg være borte, naar Du kommer, saa kan Du følge Sporet, som Slæden gjør i Sneen.«

»Gud i Vold da! Forlang blot Hesten af Lehnsmanden og drag din Vej. Han tør ikke nægte Dig den og har kun to Karle paa Gaarden.«

Ib trykkede Svends Haand og vendte tilbage til

Borgstuen, hvor Husholdersken imidlertid havde fremsat et rigeligt Maaltid.

Ib gav sig straks ifærd dermed, nikkede, medens han spiste, over til den gamle Kone, og bemærkede, at Lehnsmanden havde raadet ham til at smage den herlige Mjød, som laa forvaret i Kjælderen. Konen gik for at tappe en Kande. Imidlertid havde de to Karle, hvoraf Tyges Tjenerskab bestod, taget Plads paa Bænken ligeoverfor ham; den Ene sad og tegnede Figurer i det spildte Øl paa Bordet, den Anden vedblev at stirre paa Ib med en uafbrudt Opmærksomhed.

»Med Forlov at spørge,« udbrød den Sidstnævnte, »hvad var det for en Mand, som nys gik herfra?«

Ib satte et hemmelighedsfuldt Ansigt op og rystede paa Hovedet.

»Det tør jeg ikke vove at sige,« svarede han dæmpet og saa sig om i Stuen.

»Aa jo, hvorfor ikke, vi fortælle det ikke igjen.«

»Det er en berømt Mand,« sagde Ib, bestandig hviskende.

»Da var hans Dragt kun ringe.«

Ib smilede. »Kunde Du da ikke se, han var forklædt?«

»Jo, det faldt mig straks ind,« ytrede den Anden.

»Det er en overmaade berømt Mand,« vedblev Ib og rømmede sig for at tale tydeligere, »han er den fornemste af alle Kongens Generaler, og derfor maa han liste sig forklædt igjennem Svenskehæren. Saa snart vi komme op til Kjøbenhavn, vil Piben straks faa en anden Lyd, og Gud hjælpe saa Fjenden.«

»Men hvad er da det, han har i de to Ankere paa Slæden?« spurgte Husholdersken, idet hun vendte tilbage med en Kande Mjød.

»Ja, deri stikker just Hemmeligheden, min rare

Kone! — Det var da en dejlig Mjød! — Til Belønning derfor vil jeg betro Hende vort Ærinde, men Gud naade Jer alle Tre, hvis I bringe mine Ord videre.«

»Ak, Herre! I kan forlade Jer paa os,« forsikrede Tilhørerne og trængte sig omkring ham.

»Ser I!« vedblev Ib, »det er den slemme Is, der har voldt Landet al Ulykke, havde den ikke lagt Vandene til, kunde Svensken heller ikke være kommen over paa Sjælland. Det begriber I vel?«

»Ja, det er vist.«

»Naar man altsaa bare kunde faa Isen bort, havde vi dem i Fælden, for saa lode de være at komme tilbage igjen. Ikke sandt?«

Denne sidste Slutning forekom Tilhørerne mindre indlysende; imidlertid bekræftede de dog Ibs Spørgsmaal. Han vedblev:

»Nu maa I vide, at min Herre, før han blev General, har været Apotheker i fremmede Lande og der lært at lave mange forfærdelige Ting sammen. Haarene skulde rejse sig paa Jeres Hoveder, hvis jeg blot havde Stunder til at fortælle derom. Blandt andet har han i Vinter opfundet en Mikstur, som bringer Is til at smelte, dermed har han isinde at tø Søen op omkring Sjælland, og det er den Mikstur, han fører med sig i de to Ankere.«

»Aa vist!« udbrød Husholdersken leende, »der binder I os bestemt noget paa Ærmet. Hvad skulde det vel være for en Mikstur, som kunde smelte Is?«

»Herre Gud, lille Kone!« svarede Ib med Munden fuld af Mad, »tænk Jer blot om: Det allerdaarligste, varme Vand er jo istand dertil, og naar det lader sig gjøre, hvor meget mere maa det da ikke ske med min Herres Mikstur, der er sammensat af saa mange forskjellige Ting, tusinde Gange kostbarere end Vand?«

»Ja, det er ogsaa sandt,« svarede Konen.

»Men de to Ankere ville da kun forslaa lidt til den Mængde Is,« indvendte den ene af Karlene.

»Mener Du?« ytrede Ib med en spottende Overlegenhed. »Ved Du da ikke, at naar Isen først engang begynder at tø, saa faar Vandet underneden den til at fare fort dermed? Det er blot Maaden at fange rigtig an, hvorpaa det beror, og den Maade kjender min Herre Generalen.«

Ib tog en vældig Slurk af Mjødkanden og vedblev derefter med en vidunderlig Hurtighed:

»Naar først det er sket, træder han frem, han griber an mellem Kanonskud og Salver, de fyre paa ham noget morderligt, og Modet stiger formedelst Fjendens Skrig og begraver ved Selvtægt de Forbistrede, som over dette Mirakel ikke holde Stik, men som ulyksalige Mænd og Koner med deres smaa Børn tvært om igjen fortabe sig i Fyr og Flamme. Forstaar I? — Akkurat det, jeg her nævner, sagde den hollandske Hærpaukenslager ham i Mandags, og naar I ikke begriber det, saa ynker jeg Jer, og naar I ikke sige ja til, at en saadan General maa være en allerhelvedes Karl, saa ere I jo enfoldigere end de umælende Dyr. Nu har jeg betroet Jer vor Hemmelighed, men hvis I snakke om den til Nogen, maa I selv tage, hvad der følger paa.«

Efter denne Formaning, som blev given med den dybeste Alvor, tømte Ib Mjødkanden tilbunds og rejste sig op fra Bordet. »Gud være med Jer, I rare Mennesker! Nu maa jeg afsted igjen.«

»Drager I bort i dette Mørke?« spurgte Husholdersken, der havde fundet saare megen Opbyggelse ved Ibs Underholdning.

»Maa jeg ikke over til Generalens Fætter paa

Lundbygaard og bestille Kvarter til hans Naade, siden han selv vil nedlade sig til at tage bort i Slæden? Hils min Ven, Lehnsmanden, og sig ham Tak for Mad. Det er sandt, nu, da jeg nævner Navnet, kommer jeg i Tanker om, at han befalede En af Jer at tage en Lygte og lyse mig igjennem Haven.«

Lygten blev tændt, og begge Karlene ledsagede Ib ud til Gjærdet, her kom han nyt Fængkrudt paa sine Pistoler, skjulte dem under Koften og krøb derpaa igjennem Buskene ud paa Marken.

»Glem ikke at hilse min Ven, Lehnsmanden,« raabte han, idet han forsvandt.

Imidlertid vandrede den lille Kræmmer hen ad Vejen til Jungshoved, støttende sig til en tyk Stok, han havde skaaret i Risgjærdet. Som enhver uvant Fodgænger, anstrengte han sig i Begyndelsen over sine Kræfter og blev derfor stakaandet efter at have gaaet lidt. Medens han standsede og trak Vejret, drejede han Hovedet tilbage for at se, hvor langt han var fjernet fra Slottet. Han begyndte allerede at fortryde sit Tilbud med at besørge Brevet. Vejen var ubanet og øde. Medens Espen gik, faldt efterhaanden hans Tanker paa flere Historier om Overfald og Mord, hvoraf Egnen i Krigens Tid var opfyldt, og som Folk næsten alle tillagde Svend Gjønge.

Han kastede sit Blik omkring til Siderne; et heftigt Vindstød eller et faldende Blad var nok til at bringe hans Hjerte til at banke med næsten hørlige Slag. Han maatte ogsaa tilstaa for sig selv, at der ikke kunde gives noget Sted mere skikket til Overfald end just det, hvorpaa han befandt sig.

I lang Afstand øjnede man intet Hus eller Tegn til Beboelse. Paa begge Sider indkredsedes Adelsvejen,

som man dengang kaldte Alfarvej, af et Gjærde, bevokset med Hassel eller Pilebuske; dertil kom endnu Mørket, som forøgede Faren og begunstigede alle fjendtlige Hensigter.

I denne Stemning hørte han Ib nærme sig fra en Gangsti, som førte ind over Marken. Kræmmeren standsede og kastede et frygtsomt Blik tilbage, men det var for mørkt til at skjelne noget tydeligt, han saae kun Omridset af en høj og bredskuldret Skikkelse, som kom efter ham med lange, hurtige Skridt, nynnende en Sang.

Ib havde været saa betænksom at hægte Sablen op, for at dens Raslen ikke skulde tilkjendegive, at han var bevæbnet.

»Gudsfred!« raabte Kjøbmanden gjennemtrængende, medens Ib endnu var nogle Skridt borte.

»Tak!« svarede Ib, idet han smilede ad den umiskjendelige Frygt, som laa i Espens rystende Stemme.

»Det lader til, at vi skulle den samme Vej,« vedblev Kjøbmanden hurtigt, »saa kunne vi følges ad.«

»Ja nok!« svarede Ib.

Espens Glæde over Mødet sank betydelig ved disse korte Svar, hans tidligere Angst tiltog, og han gjorde et hurtigt Skridt til Siden for at komme i længere Afstand fra Ib. Da Samtalen truede med at gaa i Staa, tog han Mod til sig og begyndte igjen:

»Det er ellers en slem mørk Aften at gaa en lang Vej i.«

»Skal I da saa langt?« spurgte Ib.

»Aa nej, aa nej, jeg er snart ved mit Hjem, jeg skal blot lidt op ad Jungshoved til. Med Forlov at spørge, farer I den samme Vej?«

»Den selvsamme.«

»Det passer sig godt,« vedblev Espen, »saa blive

vi en rar, lille Flok; for jeg har nogle Kammerater med mig.«

»Har I Kammerater?« raabte Ib i en Tone, der ikke skulde bidrage til at berolige den Lille.

»Ja, det ved Himmerigs Gud! en, to, tre Stykker. De gik lidt i Forvejen.«

»Aa ja,« svarede Ib beroliget, »det er heller ikke godt at vove sig alene ud paa denne Tid af Døgnet, da Ildgjerningsmænd og Skarns Folk drive omkring og holde ilde Hus med de Vejfarende. Hist henne, hvor den høje Eg rager frem over Gjærdet, hængte de en Mand nys forgangen og klædte ham af lige til Skindet.«

»Vorherre bevares!« hviskede Kræmmeren, som maatte støtte sig til sin Stok for ikke at synke i Knæ.

»Tilmed,« vedblev Fortælleren, »holder Svend Gjønge og hans Krigsfolk Vejen besat lidt længere nordpaa; de lade ingen Rejsende fare, før de have ransaget ham paa det nøjeste.«

»Hvorfor ransage de?«

»Eja, om Nogen fører Bud eller Brev til Svensken. Gud naade den elendige Synder, de træffer med sligt. Han er saa godt som en død Mand.«

Imod Formodning lod denne Trusel, der blev fremsat med behørigt Eftertryk, ikke til at gjøre synderlig Virkning paa Kræmmeren. Han udbrød frimodig:

»Jeg fører ikke Breve med mig.

»Ja, jeg ikke heller,« svarede Ib.

»Har I nogensinde truffet Svend Gjønge og hans Folk?«

»Imellemstunder; men mig gjør de intet.«

»Hvorfor ikke?«

»Jeg har engang rakt Svend en Haand, da han var i Betryk, saa gav han mig et Tegn, dermed jeg kunde

være uhindret af hans Mænd og drage imellem dem, som jeg lystede.«

»Hvad var det for et Tegn?«

»Tegnet var for mig, ikke for Andre. Men hvor bliver Jeres Kammerater af?«

»De sidde vist fast inde i Herberget,« svarede Espen og pegede paa et Hus, som laa noget foran dem paa den ene Side af Vejen. »Vil I gaa med indenfor, saa lader jeg Værten skjænke os et Glas Mjød paa godt Kammeratskab.«

»I skal have Eders Villie,« svarede Ib. »Gaa kun foran, jeg følger straks bagefter,« tilføjede han, da de kom til Stedet.

Hyttens Dør var saa lav, at Espen maatte bukke sig, idet han gik under den. Ib kastede først et Blik ind gjennem Hornruden, derpaa spændte han sin Sabel fra Siden og stak den ind i Halmtaget, drog Koften sammen over Pistolerne og fulgte efter Kjøbmanden.

Inde i Krostuen vare en svensk Tambour og en gammel, graahaaret Artillerist beskjæftiget med at spille Kort. Værten sad og sov ved sin Skjænk. Espen gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder, idet han forlangte to Glas Mjød.

Ib tog imidlertid Plads paa Bænken i nogen Afstand fra de to Soldater. Svenskerne lagde Kortene sammen og betragtede de nye Gæster. Den ene af dem udbrød, henvendt til Ib:

»Hvad er I for Folk?«

Ib smilede og gjorde et Tegn hen mod Espen, idet han hviskede:

»Det er en rig Mand, han giver en Kande Mjød for et godt Ord.«

Denne Underretning, saa ufuldstændig den end var,

syntes at elektrisere Svenskerne. Den ene rejste sig og gik hen til Skjænken.

»Hej Du!« udbrød han til Værten, »hvorfor nøler Du? Hører Du ikke, at den Herre bestiller en Kande gammel Mjød til svenske Majestætens Krigsfolk?«

Espen og Værten betragtede Soldaten lige overraskede. Kræmmeren fattede sig først, han vendte sig mod den gamle Artillerist og sagde:

»Det Ord skal staa til Troende, Herre Krigsmand! en Kande Mjød giver jeg Eder villig.«

»Rap Jer da lidt, Vært!« raabte Tambouren ved Bordet. »Hører I ikke, hvad den brave Mand siger? Den, der giver villig, giver dobbelt; bring os derfor to Kander Mjød«

Espens Læber fortrak sig til et bittert Smil, medens han svarede:

»Jeg har kun dette ene Tomarkstykke hos mig. I Guds Navn! jeg spenderer det for at gjøre Eder en Fornøjelse.«

Værten satte fire Tinbægere og en fyldt Mjødkande paa Bordet.

Under det Drikkelag, som nu begyndte, kom Espen til at sidde mellem de to Svenske, der nødte ham til at tømme Bæger efter Bæger med dem. Ib forholdt sig derimod stille og ordknap i den Del af Stuen, hvor han havde valgt sin Plads.

Artilleristen skjænkede i Bægrene, rejste sig og blinkede til sin Kammerat, idet han udbrød:

»Svenskekongen Karl Gustavs Skaal! gid han fordøje godt, indtil han har opspist Danmark!«

Espen nippede til sit Bæger.

»Hvad for noget!« raabte Tambouren truende, »drikker I ikke Svenskekongens Skaal?«

»Jo, Hr. Tambour!« svarede Espen hurtigt, »det gjør jeg gjerne.«

Han klinkede med de to Krigsmænd, som efter at have drukket, rakte ham deres Hænder over Bordet. Espen begreb ikke ret Meningen hermed, imidlertid modtog han Soldaternes Haandslag og gjengjældte dem.

»Og I?« vedblev den Gamle henvendt til Ib.

»Ak, Herre Krigsmand!« svarede Ib ydmygt. »Hvad Magt ligger der vel paa, om en fattig Bonde som jeg drikker den store Konges Skaal. Jeg har en slem Hovedværk denne Aften og duer ikke til at være med i Laget.«

Efter disse Ord bøjede Ib sit Hoved ned mod Bordet og skjulte det i begge Arme, som om han agtede at sove.

»Jeg tænker, vi lade ham fare,« udbrød Artilleristen. »Des mere bliver der i Kanden for os. Hid med Eders Bæger!«

Espen indsaa snart, at han vilde trække det korteste Straa i dette Lag, Mjøden begyndte allerede at stige ham til Hovedet, og Svenskerne vedbleve at fylde hans Bæger og tvang ham hver Gang til at tømme det. Han prøvede derfor paa at anstille sig beruset og begyndte at synge og støje endnu mere højrøstet end Soldaterne.

»I lader jo til at blive en Karl, der vil gjøre os Ære,« raabte Artilleristen leende.

»Hvad mon han mener dermed?« tænkte Espen.

»Hvad Haandtering har I ellers drevet før?«

»Før,« gjentog den Lille, »aa, jeg gaar endnu omkring med en Kramkiste paa Ryggen.«

»Fy, — Bissekræmmer, det vil ikke komme Eder til Gode, bedre var det, om I havde været Jæger.«

Espen smilede og tænkte: »Artilleristen har næsten faaet nok, han taler allerede over sig.«

»Føler I nu ogsaa rigtig Lyst til Eders nye Stand?«

vedblev Soldaten, idet han delte Kandens Indhold i de tre Bægere.

»I mener nok til min gamle Stand,« svarede Espen leende.

»Nej, for tusind Djævle! jeg mener den ny.«

»Det er jo kun et Kvarter siden, I traadte ind i den,« tilføjede Tambouren.

»Den Ene er ikke anderledes faren end den Anden,« tænkte Espen, »de ere drukne begge To. Saa meget desto bedre! — Jeg har jo været Kræmmer i over tyve Aar,« tilføjede han højt.

»Det kan have sin Rigtighed, men I har kun været Soldat i tyve Minutter.«

»Soldat!« gjentog Espen med stive og stirrende Blikke.

»Han er ellers god, den lille Fyr!« raabte Artilleristen. »Han drikker Kongens Skaal med Soldater, hvilket er udlagt, at han har Lyst til Krigsstanden, han tager imod vort Haandslag, hvilket er Tegn paa, at han er hvervet, og endda nægter han at være Soldat.«

Espen følte noget, der lignede en Febergysen, fare igjennem sine Lemmer. I dette Øjeblik vilde han have foretrukket den øde og mørke Vej med alle dens Skrækkebilleder for Selskabet i Krostuen.

»Men kjære Hr. Soldat!« udbrød han næsten grædende, »betænk dog, at jeg er en Mand paa henved de tre Snese, hvorledes duer jeg til at være Soldat, tilmed er jeg værkbruden, og mine Ben magte fast ikke at bære mig.«

»For en Ufærd!« raabte Artilleristen, »det bliver eders Sag; jeg agter min Tro ikke at bære Jer.«

»Ret betragtet,« udbrød Tambouren, »vil han rigtignok kun blive en maadelig Soldat.«

»Aa, Herre Gud!« svarede Espen grædende, »yderst maadelig.«

»Saa kommer han til at stille en Anden i sit Sted.«

»Ja, der er nok ikke andet for, med mindre han selv kan kjøbe sig løs.«

Espen begyndte at ane Soldaternes Hensigt. Hans Frygt blev mindre, og han spurgte med et Suk:

»Hvor meget vil det vil kunne koste?«

»Ja, hvad mener Du, Brorlil!« ytrede Tambouren.

»Jeg regner lavt, naar jeg siger halvtredsindstyve Sølvdalere.«

»Halvtredsindstyve Sølvdalere!« gjentog Kjøbmanden, idet han hævede sine Øjne mod det mørke Bræddeloft, »saa mange Penge har jeg min Tro ikke ejet paa engang mit hele Liv igjennem.«

»Hvad gjør det? jeg tænker ogsaa, at Kong Karl er bedre tjent med en Stridsmand end med halvtredsindstyve Daler, og der er noget ved Dig, Kræmmer! jeg ved ikke hvad, der siger, at Du med Tiden kan blive en god Soldat.«

»I kan tage mit usle Liv,« svarede Espen, »men jeg ejer ikke saa mange Penge.«

»Tror I ikke, at vi i Betragtning af Mandens Fattigdom kunde nedsætte Summen til tredive Daler?«

»Maaske!« svarede Artilleristen, »men saa heller ikke en Skilling ringere.«

»Hør et Ord, I gode Krigsfolk!« udbrød Espen. »Nu har I gjort mig et Forslag, lad mig gjøre Eder et andet.«

»Kom frem med det.«

»Jeg ejer ikke de mange Penge, I forlange, det skal staa Eder frit for at ransage alle mine Lommer, for at I selv kunne blive overbeviste derom. Derimod drager jeg iaften op til Jungshoved Slot, en Mils Vej herfra, og naar jeg først kommer der, kjender jeg en god Ven, som maaske forstrækker mig med Summen. Hvis altsaa

En af Eder vil følge med, kan han bringe Pengene tilbage og endda fortjene lidt derovre for sin Ulejlighed.«

»Det var ikke saa ueffent talt,« svarede Artilleristen. »Men først maa vi se os for, om I ikke skulde have Pengene hos Jer.«

»Vær saa god.«

»Dernæst følger jeg med op til Slottet,« sagde Tambouren, »siden jeg alligevel skal samme Vej til mit Kvarter.«

Ib havde hørt hvert Ord af denne Samtale, skjøndt hans hule Aandedrag lod formode en dyb Søvn. Idet Kræmmeren rejste sig fra Bænken, hævede han sit Hoved en Smule op over Armene og kastede et nysgjerrigt og forskende Blik hen paa de tre Mænd.

Artilleristens Hænder gik fra Lomme til Lomme i Kræmmerens Klædning, men Ib begreb straks af den Sikkerhed og Ro, som Espens Ansigt viste, at denne Undersøgelse vilde blive frugtesløs; Gjenstanden for hans Interesse var heller ikke Pengene, men Brevet.

»Gid titusind Djævle tage Dig, Bissekræmmer! jeg finder jo ikke saa meget som en Penning i dine Lommer.«

»Jeg sagde det forud,« ytrede Espen, »men mit Ord stod ikke til Troende.«

»Ja, ja! lad os saa se, at vi komme afsted til Jungshoved,« ytrede Tambouren og rejste sig fra Bænken, »det begynder at blive silde.«

Ib sad igjen stille og ubevægelig. Espen betænkte sig nogle Øjeblikke, før han gik hen til ham, derefter lagde han Haanden paa hans Skulder:

»Er I rede til at vandre videre, Kammerat?«

»Jeg er færdig,« svarede Ib og rejste sig.

»Jeg venter Dig her i Herberget,« ytrede Artilleristen, idet han redte et Leje paa Bænken.

Espen knappede sin Kofte tæt op i Halsen, trak Huen ned over Ørene, derpaa tog han sin Stok og fulgte med Tambouren ud af Krostuen. Ib blev nogle Øjeblikke tilbage. Han traadte hen til Værten og hviskede til ham:

»I en Fart, Jakob! fyld mig en Trepægleflaske med Mjød og Brændevin, Halvpart af hver. Imorgen, naar jeg kommer tilbage, skal Du faa din Betaling.«

Værten skyndte sig hen til Skjænken.

»Det er godt, Ib!« hviskede han, idet han blandede den forlangte Drik, »Du kan betale mig, som din Lejlighed falder bedst.«

Da Ib havde faaet Flasken, forlod han Krostuen, trak sin Sabel frem fra Taghalmen og ilede efter de to Forudgaaende.

Stormen havde lagt sig, den samme Stilhed hvilede over Egnen, imidlertid var Espen bleven langt dristigere, siden han gik i Krigsmandens Selskab og vidste, at dennes Interesse beroede paa, at han kom lykkelig til Jungshoved.

Ib fulgte stiltiende efter dem, grundende paa Lejlighed til at bortfjerne Tambouren. Da de vare komne et godt Stykke fra Krostedet, traadte han hen til Espens Side, trak den fyldte Flaske frem og udbrød:

»Siden I trakterede mig før, saa faar jeg vel at gjøre Gjengjæld; vær saa god, Bissekræmmer! tag en Drik af denne Flaske, den gjør godt for Kulde.«

»Nej Tak!« sagde Espen, »jeg har faaet nok dennesinde.«

»Hvad Djævlen, Bondemand!« raabte Tambouren, »fører Du Drik med Dig? Lad smage!«

Ib rakte ham Flasken.

»Uh ha!« sagde Svenskeren efter et vældigt Drag, »den brænder jo i Halsen værre end Ild, men som Du

siger, den gjør godt for Kulde.« Han gjorde atter et Par Drag, satte Proppen i og udbrød:

»Det er nok bedst, at jeg bærer den for Dig.«

Dermed stak han Flasken i sin Lomme og vandrede videre. Espen kastede et mistroisk Blik paa Ib, denne smilede, han havde nu opnaaet, hvad han vilde.

Det varede ikke længe, før man sporede Virkningen af den stærke Drik. Svenskeren beklagede sig gjentagende over det barske Vejr og ledsagede enhver saadan Ytring med et nyt og forsvarligt Drag af Flasken. Han begyndte at synge, hans Gang blev usikker og slingrende, Espen søgte at faa Flasken lokket fra ham, men dette havde kun til Følge, at Tambouren drak ivrigere end før. Omsider mægtede han ikke at gaa længere, han ravede og faldt og svor paa, at de to Andre skulde tage Plads ved hans Side i Sneen. Det forekom Espen, at han saa Ibs Ansigt antage et mere uheldvarslende Smil, efterhaanden som Tambourens Rus tiltog, han skjælvede og begyndte at ane en Plan med denne Flaske. Det var forgjæves, at han prøvede paa at faa Tambouren til at staa op igjen. Denne slog om sig, og da Espen slap ham, tilkjendegav allerede et dybt og langtrukkent Aandedrag, at han var i Begreb med at sove ind.

»Kom og lad os gaa, kjære Ven!« sagde Ib. »Svensken der faa vi dog ikke med. Inden en Time vil han være en død Mand, Gud naade hans Sjæl!«

»Ja, men det er Eders Skyld,« svarede den Lille heftigt, »hvorfor lod I ham faa Flasken?«

»Nej,« sagde Ib, »det er Eders Skyld, Kræmmer! og nu er det os To, der skulle til at tales ved.«

»Hvad mener I?« spurgte Espen skjælvende i den dødeligste Angst.

»Hvor har I forvaret det Brev, I lovede at besørge til Obersten paa Jungshoved?«

»Brevet — til Obersten,« gjentog Espen. »Jeg ved af intet Brev at sige.«

»Det nytter kun lidt, at I dølger det, jeg var tilstede i Salen, da Tyge Høeg skrev det og fulgte Jer ud.«

»Aa, Herre Gud naade mig arme Mand!« raabte Kræmmeren, idet han sank paa Knæ foran Ib og strakte sine Hænder ivejret. »Kan I bære det over Jert Sind at gjøre mig Fortræd? Jeg sidder med Kone og tre smaa uskyldige Børn hjemme i Vordingborg.«

»Brevet, Brevet!« raabte Ib og drog en Pistol frem fra Koften.

»Men jeg har jo intet Brev,« svarede Espen grædende. »Siden I hørte alt, hvad der blev sagt derinde, hørte I da ikke ogsaa, at Lehnsmanden siden efter tog en anden Bestemmelse, at det skulde vente med Brevet, til han selv red op til Jungshoved imorgen. Han sagde det, imens han fulgte mig ud, og jeg gik da min Vej i mit eget Ærinde tilvisse.«

»Lad mig ransage Eders Lommer,« sagde Ib, som i dette Øjeblik ikke vidste, hvad han skulde tro.

»Ja gjerne!« svarede Espen, idet han stod op.

Ib foretog en omhyggelig Undersøgelse i Kræmmerens Klædning, i Lommerne, i Ærmerne, i Foret, men Brevet fandtes ikke.

»Tror I mig nu?« spurgte Espen.

»Ja, det faar jeg vel!« svarede Ib modfalden. Derefter gik de videre, Kræmmeren foran og Ib et Skridt tilbage, i Tvivl med sig selv, hvad han skulde tænke om Brevet.

»Tøv lidt!« udbrød han straks efter. »Lad mig se Eders Sko.«

»Aa ja,« svarede Espen, og støttende sig til sin Stok drog han først den ene, siden den anden Sko af. Brevet var der ikke.

Gangen begyndte atter, indtil Ib igjen standsede med de Ord:

»Vi glemte at ransage Eders Hue.«

Espen tog Huen af Hovedet og rakte den til Ib, et let og næsten umærkeligt Smil bevægede hans Læber, men Ibs skarpe og gjennemborende Blik bemærkede dette Smil, og dermed var Espens Skjæbne afgjort.

Imidlertid viste Maalet for deres Gang sig ved en Ombøjning af Vejen, Jungshoved Slot traadte stedse tydeligere frem fra Skoven, der tegnede sig mørkt paa det hvide Snedække. Kræmmeren aandede friere, ethvert Skridt fjernede ham fra den truende Fare, allerede saa han de mørke Skygger, som Skildvagterne dannede paa Volden, Taarnfløjene bevægede sig pibende paa deres Spir. De to Vandringsmænd havde naaet Broen, som førte over Noret. Espens Kræfter vare udtømte, men hans Skridt blev længer og hurtigere. I dette Øjeblik faldt Ib paa en ny Tanke. Han tog fat i Espens Stok, den Lille vægrede sig for at lade ham faa den. Ib greb Kræmmeren om Livet, hævede ham ud over Rækværket og lod ham falde ned i Graven.

Man hørte et kvalt Skrig og et stønnende Suk. Fra Volden blev en Bøsse affyret, men Ib flygtede.

Idet han slap Kræmmeren, havde han grebet dennes Stok, der var en Hyldegren. Espen havde skudt Marven ud af den og gjemt Brevet i det derved fremkomne Hul.

17.

Ib opdager Rotternes Appetit, og Svend træffer gamle Bekjendte.

Ovenfor Høfdingsgaard laa et lille Hus, halvt indgravet i en Bakke, der omgav det paa tre Sider. Forsiden, hvori man saa en Dør og to smaa Vinduer, bestod af utilhugne Granitsten, hvis Fuger vare udfyldte med Mos og Ler.

Paa denne Hyttes Loft sad to Personer midt i en stor Halmdynge. Den Ene var Tam, hvis uheldige Forsøg paa at forraade Svend man maaske mindes. Den Anden var Kulsoen, hans Kone. Natten tilforn var det lykkedes hende at skuffe sine Bevogteres Opmærksomhed og undslippe fra Gaasetaarnet i Vordingborg.

Tam havde i nogen Tid haft Tilhold i denne Hytte, der, kort efter Svenskernes Komme, var bleven forladt af Beboerne. Han havde ogsaa foretrukket at bo paa Loftet, først fordi Loftet afgav et varmere Leje end Lergulvet i Stuen, dernæst fordi hans Ophold paa dette Sted var mere skjult og saa at sige gjort utilgængeligt, naar han drog Stigen op efter sig og lukkede Lemmen.

Kulsoen laa nedgravet saa dybt i Halmen, at man kun saa hendes Hoved, som hun støttede paa begge Hænder. Tam var ifærd med at gjøre sig et lille Kighul i Græstørvene paa Taget, hvorfra han kunde iagttage Enhver, som gik forbi Hytten, ude paa Vejen.

»Men Tam da!« udbrød Konen, efter at hun havde udbredt sig over den List, som behøvedes for at slippe bort fra Taarnfængslet. »Hvorfor sidder Du der og tier saa stille, mens Du skulde være glad, nu jeg er kommen hjem til Dig?«

»Aa ja!« svarede Tam med sin læspende Stemme og med et Udtryk af den fuldkomneste Ligegyldighed. »Hvis Du blot havde bragt lidt Brød med, for jeg er saa sulten, saa sulten.«

»Jømine!« raabte Konen haanlig, »hvorledes skulde jeg skaffe Brød, desformedelst jeg kun tænkte paa at komme ud af det slemme Hul for at faa min lille Mand at se. Om Du tog Dig noget til, fik vi vel Raad til Føden.«

»Hvad kunde jeg tage mig til.« svarede Tam, »andet end det, jeg gjorde? thi huggede jeg en lang Vaage i Isen nede ved Aaen og stillede min Ruse ud, men Aalene kom ikke endda. Det gaar ikke paa den Vis!« tilføjede han klagende. »Gud give at jeg aldrig havde ladet mig forlokke til den skammelige Handling mod Svend. Han skaffede os dog Føden og imellemstunder noget derover.«

»Handlingen var ikke saa fejl, siden der var tredive Sølvdaler at fortjene, Du bar Dig blot forkert ad, som Du plejer; men det fremmer ikke at kævles mere derom. Hvor har Du gjort af Børnene?«

Den Ene tuskede jeg bort til en Skjærsliber for en Lammeskindskofte og to Kavringer, at han skulde trække hans Bør.«

»Hvem af dem var det?«

»Den Ældste, som havde flest Kræfter.«

»Det kunde jeg tænke mig til,« svarede Konen, »Du har aldrig ment ham det godt, siden Du ikke var hans Fader.«

»Aa, af den Grund kunde jeg jo have tusket dem alle Tre bort; men den Næste kom ned til Egitsborg for at passe Herremandens Hundegaard og hvissomda at løbe Ærinder i By, og min Søster tog den Yngste til sig for at — Tys stille, der kommer Nogen agende herop til Huset.«

»Hvem er det?« hviskede Kulsoen, idet hun nysgjerrigt strakte sig ud af Halmdyngen.

»Jeg kan ikke længer se dem, siden de kom Huset saa nær, men vi faa dem vel at høre ret straks, naar de gaa ind i Stuen. Lad os blot være stille og lytte til.«

Nede i Gaarden holdt paa samme Tid en lille Slæde og en Hest, som to Personer vare ifærd med at spænde fra. Den Ene af disse bar Egnens almindelige Fruentimmerdragt, Ansigtet var næsten skjult af en stor Filthat, hvis Skygge faldt ned over Pande og Kinder. Omkring de temmelig brede Skuldre hang en blaastribet Hvergarns Halvkaabe, kantet med en Bræmme af Katteskind. Den anden var en høj og bondeklædt Mand. Nøjere betragtet viste Begges Ansigter bekjendte Træk; det var Svend Gjønge og Ib, der saaledes begyndte deres Vandring med Skatten fra Vordingborg.

Svend havde kjøbt Slæden og Fruentimmerdragten af en Marketenderske, som drog omkring paa Landet blandt Svenskerne og solgte Mjød og Øl.

»Jeg tænker, vi kunne lade Mjøden blive liggende paa Slæden Natten over,« ytrede Ib dæmpet. »Skulde den tage Skade, bliver det Svenskernes Sag. Til det andet Anker har jeg allerede fundet en Plads.«

»Hvor?«

»Hist henne under Halmen i Faarestien.«

Svend smilede, kiltrede sin Kjole op og hjalp Ib med at bære det ene Anker, som laa bagest paa Slæden, ind i et lille Skur. De løste Hesten og førte den efter sig ind i Stuen.

»Det er et godt Natteherberge, vi fandt os,« udbrød Ib efter at have bundet Hesten i et Hjørne af Stuen og rystet en Foderpose ud foran den. »Jeg kjendte lidt til Folkene her! Ridefogden gav dem Hus oppe paa

Gaarden, da Herskabet var rejst ind til Kjøbenhavn, og siden har her knap været et Menneske.«

»Hvoraf ved Du det, Ib?«

»Dengang jeg aabnede Døren, løb Rotterne omkring paa Lergulvet, og Sneen, som er føgen ned igjennem Skorstenspiben, ligger stivfrossen her paa Arnestedet.«

»Jeg maa love, at vi mødtes saa snart igjen,« sagde Svend, »Du har et skarpt Blik.«

»Saamænd!« svarede Ib med et selvtilfreds Nik. »Gud Fader gav mig to rare Øjne, og Taterfolkene lærte mig at bruge dem, medens vi vandrede sammen i min Barndom. Alligevel er Du min Mester, det siger jeg sandfærdig; for giver jeg end Agt paa, hvad jeg ser, og ved at redde mig, naar det kniber, var jeg dog aldrig Mand for selv at lægge en Plan eller udgrunde et kløgtigt Indfald. Du derimod forstaar at finde paa paa Raad for alt muligt og sommetider for det umulige med, og det vilde jeg saa gjerne, Du skulde lære mig.«

»Ak, lille Ib!« sagde Svend. »Er det værd at bryde sit Hoved dermed; hvis Du blot vil hjælpe at udføre Planen, skal jeg nok lægge den for os Begge. For Tiden var det bedst, vi tænkte paa vor Nadvere, Aftenen falder paa, og jeg begynder at blive sulten.«

»Derfor ved jeg Raad,« svarede Ib, »saa sandt jeg lod Værten i Herberget fylde os en god Madpose, før vi droge bort.«

Med disse Ord satte han en stor Tværsæk op paa Bordet. Svend tog sin Fyrtønde frem og slog Ild for at tænde en Lyspind. Det varede længe, inden Tønderet vilde fænge; da det endelig begyndte at gnistre, var det ham umuligt at faa Lyspinden ibrand.

Ib stod og saa til, han smilede og udbrød:

»Ja, i den Kunst er jeg din Overmand; laan mig Tønden, saa skal Du se, hvor let det gaar.«

Ib beviste virkelig straks efter det ugrundede i sin Beklagelse over Mangel paa Indfald; da Svend havde givet ham Fyrtønden, tog han et Stykke af en Grankogle op af Lommen, knuste nogle af dens harpiksholdige Frøhuse mellem Fingrene og lod dette Pulver falde paa Tønderet, som derved straks blussede op i Flamme.

»Den Maade har jeg ogsaa lært af Natmændsfolkene,« ytrede han leende, medens han spændte Lyspinden og stak den fast mellem Stenene paa Arnestedet. »Hvad siger Du nu, om vi gjorde os et godt Baal for at drive Kulden ud af Stuen?«

»Blot det ikke ses, om nogen Vejfarende kommer forbi,« svarede Svend, ifærd med at drage de medbragte Levnetsmidler op af Tværsækken.

»Vi kunne jo dække Glughullerne til. Her er min Kofte, hæng den for; imens gaar jeg ud og tapper os en Kande Mjød af vor Tønde paa Slæden.«

Hele denne Samtale blev hørt af Tam og Kulsoen ovenfor; de havde lagt sig langs hen ad Gulvet med Hovedet ned mod de løse Brædder, hvoraf Loftet bestod, og kunde gjennem de talrige Aabninger og Sprækker iagttage alt, hvad der skete i Stuen.

»Hører Du?« hviskede Kulsoen under den Larm, som Ibs Bortgang foraarsagede. »De have et Mjødanker ude paa Slæden.«

»Ja, og dejlig Mad paa Bordet,« svarede Tam; »hvem der kunde faa sig et lille Stykke deraf!«

Efter at Svend havde hængt Ibs Kofte og sin egen Kaabe over de to smaa Vinduer, gik han ud af Stuen for at overbevise sig om, at Lysets Skin ikke var synligt

paa Vejen. I det samme rejste Kulsoen sig op fra Gulvet og skjød et af Loftsbrædderne tilside.

»Hvad er det, Du gjør?« spurgte Tam. »Tænk paa, lille Boel, at det gjælder mit ringe Liv, om de opdage vort Skjul.«

»Tænk Du paa, at jeg maa sørge for lidt Aftensmad til os to fattige Stakler!« svarede Kulsoen.

»Aftensmad?« gjentog Tam uden at forstaa, hvad hun mente.

Kulsoen lod sit Svar bero med at rykke en af de lange Tækkekjæppe ud, som sammenholdt Taget, derpaa lagde hun sig hen over Gulvet og stak Kjæppen igjennem Aabningen ned i Maden.

»Se, her have vi Nadvere,« hviskede hun tilfreds og drog et Havrebrød op paa Spidsen af Kjæppen. »Men Skam faa Dig, Du Lækkersultne! Du vil bestemt helst have Sul til Brødet. Jeg kjender din Lyst.« Hun stak paany sin Stok ned igjennem Aabningen og denne Gang fiskede hun sig en stor Kjødpølse.

Tam havde uden at mæle et Ord og med en yderlig Forbavselse været Vidne til dette.

»Ak, Boel, Boel!« hviskede han, da Pølsen kom op gjennem Loftet. »Lad det nu være nok; der vil times os en Ulykke, naar de komme ind igjen og se, at Maden er borte.«

»Ja, Du snakker, som Du har Forstand til,« hviskede Kulsoen. »Fattigfolk, som vi, have ikke Raad til at vrage og det er nok ikke hver en Kvæld, Vorherre er saa god at skikke os slig rar Mad. Nu har jeg sørget for vor Nadvere, men maa jeg ikke ogsaa tænke paa en lille Mundfuld til vor Middagsmad imorgen?«

Under disse Bemærkninger drog hun med det tidligere Held nok en Kavring og en lille Knapost op igjennem

Hullet og havde atter faaet Stokken ned til en ny Fangst, da der hørtes Skridt udenfor Døren. Kulsoen drog Kjæppen tilbage og skjød Brædtet hen paa dets Plads igjen. I samme Øjeblik traadte Svend og Ib ind i Stuen.

Ib udstødte et Skrig, da han satte Mjøddunken paa Bordet og opdagede det begaaede Rov. Hans Ansigt udtrykte den dybeste Overraskelse.

»Hvem har taget vor gode Mad!« udbrød han. »Se engang! Bordet er næsten tomt, og Ingen af os har endnu faaet det ringeste.«

Svend var naturligvis ikke istand til at give nogen Oplysning, og Begge udtrykte sig i Formodninger, til megen Opbyggelse for Ægteparret, som imidlertid ovenover gjorde sig tilgode med deres Bytte.

»Der maa Nogen have listet sig ind i Stuen, mens vi vare ud,« ytrede Ib.

«Og vi skulde ikke have set dem gaa bort?« svarede Svend med et Skuldertræk.

»Det er ogsaa sandt. — Nu begriber jeg alt. Det er Rotterne, som have stjaalet Maden.«

»Rotterne,« gjentog Svend, »to Brød, en Ost og en Pølse, man skulde næsten ikke tro, de kunde løbe bort med saa meget.«

»Ja, ved Du hvad, Svend! Man skulde næsten heller ikke tro, at Maden kunde løbe bort af sig selv. Rotterne eller Nissen har taget dem, og jeg holder paa det første, siden jeg har set flere Rotter end Nisser.«

»Gid det maa bekomme dem vel!« svarede Svend smilende, »nu ville vi tage til Takke med det, de have ladet os beholde tilbage.«

Maaltidet fandt Sted under en uafbrudt Tavshed. Da endelig Ib havde aftørret sin Kniv og stukket den i Bæltet, udbrød han:

»Synd og Skam var det, at vi satte os tilbords uden Bøn, men Vorherre regner os det vel ikke saa nøje i Krigens Tid, og sin Bøn skal han faa alligevel, naar jeg lægger mig til Ro i Halmen. Lad mig nu høre, hvad Plan Du har udfundet for at bringe vor Mjødtønde til dens Bestemmelsessted.«

»Jeg tænker, vi fare fort, som vi have begyndt.«

»Ja, men vil det gaa paa den Vis? Vi faa vist megen Fortræd undervejs, helst da Sagen begynder at spørges. Paa det korte Stykke Vej, vi have draget, er allerede Tre vidende om vor Hemmelighed.«

»Hører Du?« hviskede Kulsoen til Tam, »de have en Hemmelighed sammen, den maa vi se at komme undervejr med.«

»Den Første er Kaptajn Manheimer, som vi formeldte vor Hilsen i Kirken, han var saa ivrig efter at faa Dig itale forleden, at han knap lader det blive ved det ene Forsøg; den Næste er Lehnsmanden, Tyge Høeg, og den Tredie — ja, Gud naade hans Sjæl! han er der, hvor de to Andre burde være. — Ad hvilken Vej har Du tænkt, at vi skulle drage?«

»Op igjennem Jungshoved Skove,« svarede Svend, »der har jeg sat to af mine Mænd Stævne; saa liste vi os gjennem Landet mod Vest indtil Norden for Kjøge By og derfra over Isen ad Kjøbenhavn til. Paa hele Vejen ville vi træffe Gjøngerne, men for hver to Mil har en Mand en Hest tilrede for os, at vi kan fare hurtigt. Det maa gaa, lille Ib!« tilføjede Svend, idet han lagde Kniven bort og stirrede stift hen for sig, »thi jeg har sat min Ære og Velfærd i Pant derpaa, min egen og —«

»Din egen Ære og hendes med,« tilføjede Ib sagte.

»Hvis?« spurgte Svend.

»Hendes, som Du aldrig har vovet at nævne for mig, lad være jeg kanske er den Eneste i hele Verden, Du kan have fuld Tillid til. Hvem er der vel foruden mig, som kjender alt fra den første Begyndelse af? Det er ogsaa mig, der mener Dig det bedre end alle de Andre tilhobe. Nu snakke vi kun saadan derom, men jeg gik og kiggede efter dit Ansigt, hver evige Gang jeg hørte, at Du vendte hjem fra Slottet, fra hende, for at se. om Du var glad, eller om hun havde gjort Dig imod. Du maa tage det for, hvad Du vil, men jeg lod ogsaa hvissomda et Par Ord falde til Vorherre i min Aftenbøn, at Han nok kunde gjøre Jer To lidt tilgode.«

Svend rakte ham Haanden. I det Udtryk, som hvilede over hans Ansigt, laa en heftig og bevæget Stemning tilsyne.

»Ak, lille Ib!« svarede han blødt og dæmpet. »Hvorom vilde Du vel, at jeg skulde tale? Jeg er en ærlig Mand, og jeg er gift med din egen Søster.«

»Ja, det er saa. Du giftede Dig med Ane for at frelse Frøkenen. Din onde Skjæbne lod Dig slutte dette Ægteskab, som hverken blev velsignet af Gud eller Mennesker.«

»Aa nej, endda!« svarede Svend, »den onde Skjæbne er kun vor egen Ufornuft, jeg tror ikke paa en anden. Hvad der er sket mellem mig og Jomfru Parsberg, lige fra vi vare Børn af, tør Alverden vide, men forlang ikke, at jeg skal tale om hende; jeg faar at bære mine Tanker i Løndom, — mine Tanker og mine Sorger.«

»Men hvis hun volder Dig Sorg, Svend! saa lad hende fare; hun staar dog over Dig i Vilkaar og Formue, og I passer ikke ret for hinanden.«

»Det kan være, Du siger sandt, Ib! Jeg har tænkt det samme. Men jeg mener ikke, at hun volder mig

Sorg,« udbrød han hurtigt, som om han skyndte sig at bortjage den Skygge, Ibs Ord kastede over Samtalens Gjenstand. »Tværtimod!« udbrød han med et lykkeligt Smil og straalende Øje, »hvad for en modig Bedrift, Folk vil komme til at spørge, i den har hun tilvisse større Lod og Del end baade Kongen og mit Fødeland; derfor tænker jeg ogsaa, vor Plan vil gaa.«

Ib beholdt den Haand i sin, som Svend under disse Ord rakte ham, hans brune Kinder glødede, og hans smaa Øjne straalede, medens han svarede:

»Ja vist vil den gaa, min Svoger og kjære Broder! for jeg har jo ogsaa noget at vente ved samme Lejlighed.«

»Hvad mener Du?«

»Ak ja, jeg har lagt en lille Plan for mig selv. Tænker Du kanske ikke, at jeg ligesaa vel som Du har en Ting at gaa og pønse paa, den jeg blot ønsker vilde lykkes ret? Forskjellen imellem os er, at Du bærer din Plan i Hovedet, jeg min i mit Hjerte.«

»Eja!« svarede Svend, »der betror Du mig jo noget helt nyt.«

»Det er ellers gammelt nok,« svarede Ib i samme spøgende Tone som hidtil, »for lige siden jeg ifjor blev til et ærligt Menneske, fik jeg Sindelag paa en lille Pige oppe ved Holmegaards Mose. Du smiler, Svend! Ja, mine Tanker flyve som Svalen i Regnvejr, langs med Jorden. Men bliver jeg kun til noget retskaffent, banker jeg paa hos Fogden, hendes Fader, og beder ham om Ja-ord for den lille Inger. Hun var mig god tilforn i min ringe Stand; imens de Andre haanede og kastede Vrag paa mig, tog hun mit Forsvar, ja engang forgangen til Høstfest, da jeg spillede til Lystighed, og Madmoderen gav mig Drikke af mit eget Bæger, det Ingen turde røre ved, formedelst jeg endnu var uærlig i deres Øjne, da kom

Inger hen paa Stilladsen, hvor jeg sad, og sagde: Du spiller saa kjønt, Musikant! men Du drikker saa lidt, lad mig smage paa Mjøden for Dig, da ingen Andre tør gjøre det. Saa drak hun mig til af mit Bæger for alle Gjæsterne. Den Aften glemmer jeg aldrig, og siden tænkte jeg paa at blive til noget stort i Verden, det Gud Almægtigste var saa god at sige Ja til, for at jeg kunde gaa hen til Inger og byde hende Tak for sidst. Bringe vi nu den trinde Mønt lykkelig og vel hjem til Kongen, saa tager Du din Part af Æren, og det den bedste, siden det er Dig, der styrer og staar for det hele, men alligevel kan det træffe saadan, at Kongen eller de høje Herrer give os Forlov til at ønske noget til Belønning; ved Du saa, hvad der sker? — Dronningen gjorde mig til sin Stridsmand, Kongen gjør mig maaske til sin Vagtmester, saa gaar jeg hjem i min dejlige Uniform og banker paa som Frier hos Ingers Fader.«

Da Svend Gjønge og Ib næste Morgen kjørte bort fra Hytten, begyndte Solen at komme frem over de mørke Skove, som strakte sig langs med Kysten. Luften var klar og skyfri; store Flokke af skrigende Kragen fløj hen over Markerne. Svend sad foran paa Slæden, iført sin Fruentimmerdragt og med Filthatten dybt nedtrukken i Panden. Ib havde dannet sig et Sæde af Fodersækken paa den bageste Tønde. I lang Afstand hørte man den dæmpede Klang af Staverby og Allersløv Kirkeklokker, som ringede til Solnedgang.

Men oppe fra et Glamhul paa Gavlen af Hytten kiggede et blegt og indfaldent Ansigt ud efter den lille Slæde. Det var Tam, som, da han vaagnede, faldt i den dybeste Forundring ved at finde sig alene paa Halmloftet. Kulsoen havde forladt ham om Natten, uden at han mærkede det og tillige uden at meddele ham Grunden

til sin Bortgang. Den lille Stige, som han Aftenen tilforn havde draget op efter sig paa Loftet, laa omstyrtet i Sneen nedenfor Gavllugen og antydede den Maade, paa hvilken hun var kommen bort.

Svend Gjønge valgte en Vej langs med det bugtede Aaløb, der fører fra Søen ved Lekkinde, og under hvis høje Brinker de haabede at være skjulte for Svenskernes Strejfpatrouiller.

»Se, hvor kjønt Solen kommer frem derovre bag Skoven,« sagde Ib, »det spaar os en lykkelig Dag.«

»Ja, maaske,« svarede Svend, »men ser Du dernede ved Hulvejen, hvor kjønt de svenske Ryttere komme frem, hvad mener Du, de spaa os?«

»Vi have jo vore Papirer,« hviskede Ib, idet han skelede ned mod det betegnede Sted for ikke at dreje Hovedet.

Straks efter hørtes Hestetrav, og fire Ryttere kom jagende hen mod Slæden. Ib tog sin Hue af og hilste, Svend blev siddende med Tømmen i Haanden, krumbøjet og tilsyneladende forkommen af den skarpe Morgenkulde.

»Hvad bringer I der paa Eders Sluffe?« spurgte Korporalen for Rytterne.

»Lidt Mjød og en god Drik Pors,« svarede Ib.

»Djævlen sluge Eders Pors! lad mig smage Mjøden,« sagde Korporalen.

Ib tappede et Bæger. Svensken drak.

»For en Ulykke, I Kujoner!« raabte han efter at have tømt Bægeret, »Mjøden er jo halvfrossen og dygtig spædet med Vand. Har I Forlov til at handle med Krigsfolk?«

»Aa ja!« svarede Ib, idet han fremtog den skrevne Tilladelse.

Korporalen kastede et Blik paa det smudsige Papir og rakte ham det tilbage igjen.

»Det er i sin Orden,« sagde han. »Hvor agte I Eder hen?«

»Ad Jungshoved til.«

»Det træffer sig sært heldigt. Jeg kommer netop den samme Vej henimod Middag, saa kan I huske at kræve Betaling for Mjøden. — Drag Eders Vej i Fred.«

Med disse Ord rede Rytterne videre.

»Jeg tror, de lo ad os,« sagde Ib, da Slæden var kommen saa langt bort, at hans Ord ikke kunde høres.

»Den Fornøjelse kan vi unde dem, de brave Folk!« svarede Svend, »siden de lode os beholde vore Penge. Men Enden er ikke endda, vi træffe vel flere af deres Kammerater, efterhaanden som vi nærme os Jungshoved.

Svends Formodning blev straks efter stadfæstet, idet man atter hørte Hestetrav hen over den frosne Jord. Ib rejste sig op paa Slæden og saa en Afdeling Ryttere komme frem mellem Bakkerne. Saa snart Svenskerne fik Øje paa det lille Kjøretøj, rede de hen imod det. Svend lod Hesten gaa Skridt for Skridt, Ib bøjede sig over ham og hviskede:

»Denne Gang kniber det, jeg kjender den Uniform, Karlene bære. Det er Grev Fersens Dragoner. Mage til dem, vi plyndrede og bandt i Skovhytten ved Gjerderød.

»Ti stille,« svarede Svend, »jeg ser det nok. De agte vel kun at gjøre samme Handel som nylig deres Kammerater.«

Dragonerne rede imidlertid hen paa Siden af Slæden og befalede Svend at holde stille. Anføreren gjentog omtrent et lignende Spørgsmaal, som lidt tilforn var blevet dem gjort, Ib svarede paa samme Maade.

»Har I svenske Høvedsmandens Tilladelse til at forhandle Eders Varer?«

»Ja, strenge Herre!« svarede Ib og leverede Vagtmesteren Beviset.

»Hvem af Jer ejer Værtskabet?« vedblev Vagtmesteren.

»Det gjør min Moster der,« svarede Ib; »men hun er gammel og lider af Tandværk, derfor har hun ondt ved at tale og bad mig at følge af By med sig.«

»I kan drage Eders Vej,« ytrede Vagtmesteren og vendte sin Hest bort fra Slæden.

»Aa tøv dog en lille Kjende forinden,« raabte hans Sidemand, idet han pludselig bøjede sig ud over Hesten og med Spidsen af sin Pallask løftede Svends Filthat ivejret. Dragonerne udstødte et Forundringsraab, da de saa et mørkt og skægget Ansigt komme tilsyne under Hatten. De droge Pistolerne ud af Sadelhylstrene.

»Titusind Skok Djævle tage Dig!« raabte Korporalen med en haanlig Latter, »saa tavs som Du bliver siddende ligeoverfor dine gamle Bekjendte. Se engang ret paa mig og sig, om Du kan mindes mit Ansigt fra sidst?«

Ved det første Blik paa denne Mand havde Svend gjenkjendt Korporalen, hvis Uniform han benyttede ved sit Møde med Oberst Sparre, det næste overbeviste ham om, hvor umuligt ethvert Forsøg paa Flugt vilde være i denne Kreds, hvor otte truende Pistolløb pegede imod ham. Ib blev bleg, hans Lemmer skjælvede, medens hans smaa Øjne ufravendt dvælede paa Svend, saa skarpe og gjennemtrængende, som om han søgte at læse de Tanker, der i dette Øjeblik gjennemkrydsede Gjøngernes Høvding.

Svend rejste sig fra Slæden og kastede Kaaben tilbage.

»Korporal!« udbrød han, »I har ikke taget fejl, jeg er Svend Gjønge.«

Det Udraab, der fulgte efter disse Ord fra enkelte af Dragonerne, blev kun bemærket af Ib, som hævede

Hovedet og saa sig omkring i Kredsen med en ubeskrivelig Mine af selvtilfreds Vigtighed. Han begreb, at Svend havde fattet sin Plan. Denne vedblev:

»Jeg er Eders Fange, og I har idag fortjent tredive Sølvdalere.«

»De skulle være højst velkomne,« sagde Korporalen muntert, »jeg skal drikke dem op paa din Sundhed.«

»I kunne gjøre mig en større Tjeneste,« ytrede Svend. »Naar jeg kommer op til Jungshoved, bliver jeg hængt, men hjemme har jeg en Kvinde og et lille Barn. Maa jeg ikke skikke dem en Hilsen til Afsked med min Kammerat?«

»Jeg tænker din Kammerat følger med os.«

»Aa ja, men den stakkels Bonde der har intet ondt bedrevet og staar ikke i Ledtog med mig, Obersten vil give ham fri igjen.«

»Kan være mulig,« svarede Korporalen, som ikke syntes at gjenkjende Ib.

»Saa tal da til ham, men fat Dig kort.«

Svend bøjede sig over mod Ib og hviskede til ham: »Giv Dig til at græde.«

Ib adlød øjeblikkelig og stak i en hylende Graad.

»Ser Du den Vaage der er hugget hist henne i Aaen? Naar vi komme lige ud for den, skærer Du Rebet over paa Tønden og lader den rulle ud over Sluffen, ned ad Brinken. — Tud dog, tud!«

Ib hylede i overordentlig høje og langtrukne Toner

»Isen vil briste ved Tøndens Vægt,« vedblev Svend, »og vi have vor Skat forvaret. Tag blot nøje Kende paa Landet ud for det Sted, hvor den synker ned.«

»Naa, er Du snart færdig?« raabte Korporalen.

»Paa Minutten!« svarede Svend og tilføjede hviskende: »Har Du forstaaet mig?«

»Jeg har tabt min Kniv.«

»Saa lad som Du omfavner mig, og træk min ud af Bæltet.«

Ib adlød og lod med en Taters Behændighed Kniven forsvinde under sit Trøjeærme. Svend traadte tilbage mellem Dragonerne. Korporalen vendte sig mod Svend: »Siden Du holder af at age, saa sid kun op igjen og pisk paa din Krik, at vi kunne komme afsted til Slottet.«

Svend kastede et Blik til Ib, som denne besvarede ved at lukke det ene Øje, derpaa tog han Tømmerne og drev paa Hesten. Dragonerne omringede Slæden i tre Hobe. Paa den fjerde og ubevogtede Side gik Vejen langs med den stejle Brink, nedenfor hvilken Aaløbet snoede sig.

Ib havde atter indtaget sit forrige Sæde paa den bageste Tønde; medens han tilsyneladende svøbte Hestedækkenet sammen over sine Fødder, lykkedes det ham ubemærket at overskære Rebet om Tønden, saaledes at denne fra nu af kun holdtes fast paa Sluffen ved sin egen Tyngde. Da de kom lige ud for Vaagen, drejede Svend Hesten ud paa Randen af Brinken og gav den et Slag med Pisken. Hesten sprang ivejret. Ib udstødte et Skrig og lod sig falde ned i Sneen, medens han gav Tønden et heftigt Stød ud af Sluffen. Tønden rullede ned over Brinken, i Begyndelsen langsomt, men med stedse tiltagende Fart, og forsvandt straks efter i Aaen i den Vaage, som Tam havde hugget til sin Aaleruse.

Hele dette Optrin foregik saa pludseligt og naturligt, at Ingen af Dragonerne mærkede den begaaede List. Da Ib styrtede ud over Slæden, blev den almindelige Opmærksomhed ledet bort fra Tønden. De troede, at han gjorde et Forsøg paa Flugt, og grebe til Pistolerne. Men Ib blev liggende i Sneen og jamrede sig. Da han endelig rejste sig, udbrød han:

»Gudskelov, det kun var Porstønden, vi forliste; Mjøden har vi endnu tilbage.«

Korporalen slog en høj Latter op og svarede:

»Jeg tænker, at det saa omtrent kunde falde ud paa et for Dig, min Ven! Det skulde gaa til som Djævels, hvis Du fik godt enten af den Mjød eller Pors, I føre med Jer. Nu op igjen, og hold Dig fast, eller jeg lader Dig surre til Sluffen.«

Ibs og Svends Blikke mødte hinanden med et meget talende Udtryk.

»Tre Stene,« mumlede Svend halvhøjt.

»En Trærod paa den anden Side Aaen,« hviskede Ib.

Det var de forskjellige Kjendemærker, de havde taget for at gjenkjende Stedet, hvor Porstønden rullede ned i Vaagen.

18.

En Gaardhund.

I den Mellemtid, Svend havde været beskjæftiget nede i Vordingborg, var de svenske Troppers Antal omkring Jungshoved blevet betydeligt forøget. Alle nærliggende Landsbyer havde modtaget deres Indkvartering, af hvilken talrige Strejfkorps bleve udsendte for at opdrive Levnetsmidler og især Foder til Hestene, hvorpaa Armeen begyndte at lide følelig Mangel.

Som en Følge heraf traf Dragonerne paa flere af deres Kammerater, endnu inden de naaede Skoven. Korporalen fortalte om den vigtige Fangst, han havde gjort, og de Sidstankomne sluttede sig da til Rytterne, saa at Svenskerne udgjorde et temmelig stort Antal, idet de droge ind paa Slottet. Midt i dette Optog sad

Svend i sin Fruentimmerdragt, Gjenstand for en Mængde nysgjerrige Blikke, uden at han syntes at agte derpaa. Hans Træk udtrykte en dyb Alvor, men tillige en Mands Bestemthed og Fatning. Flere Gange saa man ham læne sig tilbage paa Forsædet og hviske nogle Ord til Ib, som denne besvarede med et næsten umærkeligt Hovednik.

Idet Dragonerne rede ud af Ørremandsgaards Skove og kom til Broen, der førte over Noret, hvorfra hele Slottet viste sig for dem, red Korporalen i Spidsen for Toget.

»Blæs os et Sykke,« raabte han til en Trompeter, »at de kunne fornemme vor Ankomst.«

Trompeteren blæste. Hornets skingrende Toner gave Gjenlyd i Skoven. Paa Voldene kom flere Klynger af Krigsfolk tilsyne. Svends Navn gik fra Mund til Mund, Soldaterne tilraabte ham spottende Velkomsthilsener. Korporalen strøg sin Knebelsbart, idet han bøjede sig til begge Sider for at besvare de talrige Lykønskninger, han modtog af sine Kammerater. Mellem denne Sværm holdt Svend sit Indtog gjennem Slottets Hovedport.

Først da Sluffen standsede, og Dragonerne trængte den sammenstimlede Mængde tilbage, opdagede Korporalen til sin Forskrækkelse, at den ene af hans Fanger manglede. Ib var forsvunden, uden at Nogen havde lagt Mærke dertil.

Da Slæden holdt i Gaarden, sloge Dragonerne Kreds omkring den. Korporalen steg af Hesten og gik op paa Slottet for at melde sig hos Oberst Sparre.

Imidlertid forøgedes Tilskuernes Mængde bestandig omkring Svend. Hans Triumfer havde for ofte været omtalte og frygtede, til at man ikke skulde glæde sig over hans Ydmygelse. Hans Forklædning gav desuden

forøget Anledning til Morskab og til en Mængde Indfald, som bleve modtagne med almindeligt Bifald.

Svend syntes at være uden Øren eller idetmindste uden Sands for alle disse Ytringer. Han blev siddende paa Slæden, indsvøbt i den blaa Hvergarns Halvkaabe, og stirrede stift hen for sig. Af og til forandrede dette Blik sin Retning og hævedes op mod et Vindue i øverste Etage, hvis Gardiner vel vare nedtrukne, men mellem hvilke der dog flere Gange viste sig et smukt, kvindeligt Hoved, hvis mørke Øjne syntes at møde Gjøngens.

Blandt Mængden var det især en ung Halvmaaneblæser, som udmærkede sig ved sin platte Skjemt, og hvis Indfald bleve modtagne med lydeligst Jubel. Svends vedvarende Ligegyldighed og Kulde opirrede ham; for at bringe større Afveksling i Spøgen løftede han Filthatten af hans Hoved. Ved denne Fornærmelse syntes Svend endelig at være vaagnet, han kastede et Blik fuldt af Foragt omkring sig og udbrød:

»Hvorfor lader Du mig ikke være i Fred? Nu taler Du kun saa og brasker, mens Du ser et halvt Regiment Kammerater omkring Dig, men om vi engang mødtes, hvor Sol og Vind var lige skiftet, vilde knapt et Rottehul være Dig lille nok til at krybe i Skjul for mig.«

»Min Tro om jeg vilde,« svarede Halvmaaneblæseren, opirret over, at Fordelen i dette Øjeblik syntes at være paa Svends Side; »snarere skulde jeg prøve med min Klinge at gjøre et Rottehul i Dig, som baade Sol og Vind kunde skinne ind igjennem.«

Under disse Ord lod han sin Sabel udfordrende kredse omkring i Luften. Fangen stod oprejst ved Siden af Slæden. Med en lynsnar Bevægelse samlede han Kaaben over sin venstre Arm og afbødede med den det

Hug. Svenskeren førte, idet Svend sprang ind paa ham, rev ham Klingen ud af Haanden og kastede ham tilbage blandt Mængden.

Endnu før den uheldige Trompeter havde rejst sig, traadte Svend hen til en gammel, graahaaret og arret Vagtmester, der hidtil havde staaet rolig og alvorlig i Kredsen og smøget sin Pibe.

»Min Herre Vagtmester!« sagde Svend, »I tage dette Barns Klinge, og om I holder det for Umagen værd, saa lær ham, at det kun er den Fejge, der haaner en vaabenløs Fange.«

Titusind Ulykker fare i ham, om han skal komme til at mæle et Ord mere,« svarede den Gamle, idet han stak sin Pibe ned i Frakkelommen og med lange Skridt gik hen til Klyngen, som omringede Trompeteren.

Straks efter viste Sparre sig paa Trappen, ledsaget af Korporalen. Kredsen aabnede sig, og Obersten traadte hen til Svend. Han betragtede ham nogle Øjeblikke, før han udbrød:

»Naa, saa mødes vi engang igjen, Svend Gjønge!«

»Ja, strenge Herre!« svarede Svend. »I give mig ingen Utak derfor, det er ikke sket med min Villie.«

»Han kan lade sine Folk sidde af, Korporal!« sagde Obersten. »Fangen skal undersøges, og to Mænd bevogte ham her nede i Gaarden, indtil General Vavasor vender tilbage.«

Korporalen hilste og førte Svend ned i Kjælderen. Dragonerne bortfjernede sig straks efter tilligemed de øvrige Tilskuere.

Jungshoved var nu saa opfyldt af Stridsfolk, at det ikke kunde rumme flere. Da Karl Gustav vedblev at drage sine Soldater sammen paa Sjælland for, under den paatænkte Belejring af Hovedstaden, at have Reserven

nærmere, var man nødsaget til at optage Slottets Baggaard til Barakker. Denne Baggaard vendte ud mod Skoven. Barakkerne bleve opførte i lange Rækker af Grene og Halm og saa lave, at et voksent Menneske ikke kunde staa oprejst i dem.

Samme Dag, Svend kom til Slottet, var det blevet de nærmestliggende Herregaarde paalagt at levere Halm til en ny Række Hytter, som man oprejste til en Afdeling af General Vavasors Regiment. Vindebroen var ladet ned, og Hovedporten stod aaben, medens Bønderne kjørte ind og ud med deres Høstvogne.

Da Svend blev ført tilbage til Gaarden, bar han sin sædvanlige Dragt, som hidtil havde været skjult under Fruentimmerkjolen. Korporalen førte ham med bagbundne Hænder til en Sidemur i Forgaarden og gav to Drabanter Befaling til at bevogte ham.

»I bære Eders Pistoler spændte,« sagde han, »stille Eder paa hver sin Side af Manden og holde skarp Vagt. Jeg vilde ikke give en Styver for Eders Liv, om I lode ham slippe løs, heller ikke tillades det Nogen at tale med Fangen, og skulde han give Tegn til at løbe bort, saa giv I ham hans Rest, det bedste I have lært.«

Efter disse Formaninger strøg Korporalen sin Knebelsbart opad mod Øjnene, nikkede med et blidt Smil til Svend og begav sig opad Trapperne til Obersten for at modtage den udlovede Belønning for Svends Paagribelse.

En halv Time efter kom General Vavasor, omringet af sin Stab, ridende ind over Vindebroen. Sparre modtog ham nedenfor Slotstrappen og underrettede ham om den gjorte Fangst. Vavasor syntes ikke at dele Oberstens Glæde, hans sorte og tykke Øjenbryn trak sig tættere sammen, medens han gik hen over Gaarden til Svend.

»Eja, Stratenrøver!« udbrød Generalen, »have vi endelig faaet Dig fat?«

»Ja, endelig,« svarede Svend koldblodig.

»Ved min Himmerigs Part! om vi ikke skulle holde saa fast paa Dig, Galgenfugl, at Du aldrig slipper løs tiere.«

»Eders Ord skal staa til Troende, strenge Herre! I have bundet mine Hænder og berøvet mig mine Vaaben, saa selv en liden Pog tør vove at skjælde og haane mig.«

»For den Sags Skyld kunde man gjerne have ladet Dig beholde Hænder og Vaaben til Brug, jeg tror ikke, Du skal skade os mere.«

Svend lod sit Svar bero med at trække paa Skuldrene. Generalen lagde ikke Mærke dertil, han stod fordybet i sine Tanker; pludselig knyttede han Hænderne og hævede dem truende mod Svend, idet han udbrød:

»Skurk, Stimand! hvor er min Søn? For to Dage siden red han bort fra Slottet, og indtil nu er kun hans Hest blodig og saaret vendt tilbage.«

»Eders Søn!« gjentog Svend, »for sandt, strenge Hr. General! jeg kjender ham ikke. Ude paa Marken og i de dybe Skove have vi sjældent den Skik at spørge en Fjende om hans Navn, før vi fælde ham, og selv om han havde nævnet det, jeg synes dog ikke, at Navnet er saa skræksomt, at vi derfor skulde have ladet ham fare i Fred.«

Generalen var synlig behersket af sin Smerte, han vendte sig om og forlod Svend. Oberst Sparre fulgte ved hans Side.

»Hvad mener Generalen, at vi skulle fange an med Synderen?«

Disse Ord bragte Vavasor til at standse.

»Hvorfor spørger I mig derom, Hr. Oberst? Jeg

mener, at svenske Kongen har skrevet sin Krigslov tydelig for alle. Denne Mand har efter Eders egne Ord gjort os nok af det. I skikke ham udenfor Slottet og lade ham skyde.«

»Men Dagen helder, og Mørket falder paa.«

»I lade ham binde en Lygte paa Hovedet, saa have Karlene et sikkert Maal at skyde efter.«

»Hvor mange Mand skal jeg skikke ud dertil?« spurgte den omstændelige Oberst.

Generalen gjorde en fortrædelig Bevægelse med Hovedet og svarede, idet han gik op ad Trapperne: »Skik ud saa mange I lyster, saa mange som han har Knapper i sin Trøje.«

Vavasor gik op i Slottet, Oberst Sparre vendte tilbage til Svend.

»Din Dom er fældet, Svend Gjønge!« udbrød han med en Hævnfryd, som han forgjæves søgte at skjule, »om en Time vil Du blive skudt.«

»Jeg ventede mig ikke bedre,« svarede Svend roligt.

»Har Du ellers noget Ønske forinden?«

»Aa nej; alt fra den første Dag, jeg begyndte paa Hærværk mod Svensken, var jeg forberedt paa at dø, og I kan tro mig, min Herre Oberst!« tilføjede han med et Smil, »i den Tid har jeg ofte været Døden nærmere end i dette Øjeblik.«

»Ønsker Du, at Feltpræsten skal læse Dig en Herrensbøn forinden?«

»Ja Tak!« svarede Svend.

Sparre gik hen til Vagtstuen, udenfor hvilken nogle af Soldaterne havde været Vidne til det foregaaende Optrin. Obersten nævnede en af Soldaterne ved Navn og drog ham afsides med sig nogle Skridt hen i Gaarden.

»Bent Arvedsøn!« udbrød han, »fra Du var en

lille Pog, har jeg gjort vel mod Dig og dine gamle Forældre, der havde deres Tilhold og Pleje hjemme i Upland paa min Gaard. Det er første Gang, jeg minder Dig herom, og det sker, for at Du nu skal gjøre Gjengjæld mod mig, saa godt Du mægter.«

»Ak, Hr. Oberst!« svarede den unge Soldat troskyldig, »jeg vil lade mig slaa ihjel to Gange for Eder, naadige Herre!«

»Derom er Talen ikke, det gjælder blot om, at Du udvælger Dig seks Mænd af dine Kammerater, Folk, som Du kjender nøje, og til hvem Du sætter din Fortrøstning. I lade Eders Karabiner og tage Post Enhver ved sin Dør, som fører herned fra Slottet. Ingen af de Menige tør komme ud i Gaarden, langt mindre nærme sig Fangen, uden at han har sin Foresattes Tilladelse dertil. Selv skal I give nøje Agt paa, hvad han foretager sig, og ved det mindste mistænkelige Tegn gaa I hen til ham, sætte ham Eders Karabiner for Brystet og trykke af. Dermed have I fuldbyrdet Generalens og min Villie. — Har Du forstaaet mig?«

»Nøjagtigt, strenge Herre!« svarede Soldaten. »I kan stole paa mig, Eders Befaling skal blive efterfulgt.«

»Godt, følg saa med til Synderen,« sagde Obersten og vedblev, da han kom hen til Svend:

»Da Du før sagde, at Du tilforn havde været Døden nærmere end nu, Svend Gjønge, pønsede Du bestemt paa at spille os en Streg, Du listige Træring! Vi ville se at forhindre det. Forgangen, da vi mødtes i Skoven, lovede jeg Dig mere, end jeg kunde holde, denne Gang vil jeg se at holde mere, end jeg lover. Gaa hen, Bent! og prøv, om Baandet om hans Haandled er knyttet forsvarligt, og hvis Du kan, saa gjør det længere.

Bent adlød.

»Soldat!« udbrød Svend, »Du binder mig jo, som om Du var en Slagter.«

»Det er ikke min Mening,« sagde Sparre, »stram blot Knuden saaledes, at han ikke kan faa Hænderne fri, dernæst gjøre vi den løse Ende fast hist henne i Muren.«

Med disse Ord pegede Sparre paa en tyk Jernring, som var indmuret i Væggen. Svend fulgte dem godvillig derhen og lod sig binde fast til Ringen.

»Se saa, lille Svend,« vedblev Obersten, »nu har jeg bragt mine Anstalter tilende, prøv Du nu dine, og hvis Du kan slippe fri, vil jeg holde Dig for den snildeste Karl i Danmark. Farvel! og Gud være din syndige Sjæl naadig.«

»Det haaber jeg, han vil,« svarede Svend med den samme urokkelige Ro, han hidtil havde vist. »I glemmer vel ikke at sende mig Feltpræsten, Hr. Oberst!«

»Han skal komme ret straks, og naar Du ser ham, Bent! følger Du med og bliver staaende her henne i tre Skridts Afstand fra dem.«

Noget efter lød en Tromme inde i Baggaarden. Obersten lod en Afdeling Soldater kalde sammen, og man saa disse begive sig med Hakker og Spader ud over Vindebroen for at gjøre en Grav til Svend der, hvor Henrettelsen skulde finde Sted.

Bent Arvedsøn havde imidlertid udvalgt sine seks Mand og opstillet dem saaledes, at alle Udgangene fra Slottet vare bevogtede; selv tog han Plads nedenfor Hovedtrappen og vendte bogstavelig taget ikke sine Øjne fra Fangen.

Svend lænede sig til Muren, hans Pande var rolig og glat, uden Spor af Sorg eller Lidenskab, og dog foregik der indenfor i disse Øjeblikke et mørkt og sørgeligt Drama, medens han saa sine Planer hindrede,

sit Haab tilintetgjort og ovenfor sig i Vinduet bag de halvt sammentrukne Gardiner hende, der havde givet disse Planer og Haab Næring. Straks efter at Bent havde fordelt Posterne, aabnedes Døren ovenfor Trappen, og en Mand viste sig, iført en kort, gejstlig Kappe, store Ridestøvler og røgende paa en Pibe. Det var Feltpræsten.

»Nu, Bent Arvedsøn!« udbrød han, idet han slukkede Piben og stak den ned i Sidelommen, »hvor have vi saa den ulykkelige Misdæder, jeg kommer for at berette?«

»Det er ham, som staar hist ved Muren,« svarede Bent. »men om ærværdige Herre det tillader, saa følger jeg med derhen, som min Ordre lyder.«

»Følg kun med,« sagde Præsten, »Oberst Sparre har alt forklaret mig sin Villie.«

Præsten gik hen til Svend. Soldaten stillede sig med Karabinen ved Foden i tre Skridts Afstand, saa at han kunde høre ethvert Ord, der veksledes med Fangen.

»Min Søn!« udbrød den Gejstlige med høj og gjennemtrængende Stemme. »Naar man gaar til sin Død, trænger man til Religionens Trøst.«

»Det er sandt, Herre! man trænger ogsaa til den, mens man lever,« svarede Svend.

»Hvad vil Du sige dermed?« spurgte Præsten, som ikke var forberedt paa denne Afbrydelse.

»At jeg er af samme Mening som I, og derfor har jeg aldrig glemt Gud, siden jeg i min Barndom lærte ham at kjende.«

»Du er altsaa forberedt paa den Skjæbne, som venter Dig?«

»Forberedt!« gjentog Svend med et vemodigt Smil. »Har I aldrig hørt mit Navn nævne, ærværdige Herre?«

»Jo, tilvisse, alt fra de første Dage vi kom til Landet.«

»Hvor kan I da som en lærd Mand tro, at man begiver sig i Kamp med en Fjende og øver det, jeg har øvet, og vover, hvad jeg har vovet, uden at være forberedt paa Døden?«

»Men om saa er,« svarede Præsten, »hvorfor har Du saa begjært mig tilstede?«

»For at give Eder Lejlighed til at øve en god Gjerning.«

Bent Arvedsøn spidsede Øren og traadte et Skridt nærmere.

»Mod hvem?« spurgte Præsten.

»Mod mine Fjender,« svarede Svend. »Generalen, som bestemte min Død, var nylig tilstede og haanede mig og spurgte, hvor vi havde gjort af hans Søn, hvem han troede fangen eller undlivet af os. Jeg vil gjengjælde ondt med godt, og I skal være Redskabet dertil. Er ikke en saadan Lod efter Eders Behag?«

»Jo, tilvisse,« svarede Præsten, »sig blot, hvad Du ved om den unge Fændrik?«

»Først maa I da gaa op til den strenge Herre og berette ham, hvad jeg har forebragt, og faa ham til at opsætte min Død endnu en Time tilende. Derpaa gaar I skyndsomst ned i Landsbyen her næst ved og opsøger Degnen Peder Fos, hos ham finder I en Kone og et lidet Barn, og naar I hilser fra Svend Poulsen, vil hun navngive sig som min Hustru. Sig hende da, at jeg sidder fangen her, og at hun skyndsomst skal tænke paa ham, som ligger i Risbunken, og at et Menneskeliv beror derpaa. Tal hverken mere eller mindre og mærk Eder vel hendes Svar, at I kan bringe mig det, saa skal Generalen faa at vide, hvor hans Søn er at finde.«

»Og Du giver mig dit Ord paa, at det vil ske?« spurgte Præsten ivrig.

»Nej, Herre!« svarede Svend, »jeg giver ham mit Liv derpaa.«

Præsten ilede op paa Slottet, straks efter vendte han tilbage igjen og raabte til Svend, idet han gik over Gaarden:

»Jeg har forebragt dit Ord til Generalen, og det vil ske med Dig, som Du ønsker; nu iler jeg ned i Landsbyen.«

Svend nikkede, Præsten gik over Vindebroen.

Det begyndte imidlertid at mørknes, en tæt Snebyge trak hen over Slottet. Siden Bent og hans seks Soldater havde spærret Udgangene til Gaarden, var alt blevet roligt i Nærheden, man hørte Taarnuhret i Jungshoved Kirke slaa fem, og Mændene, som udenfor arbejdede paa Svends Grav med Spader og Hakker i den frosne Jord. Da Præsten gik, havde Bent trukket sig tilbage paa sin tidligere Plads nedenfor Hovedtrappen. Svend stod alene, lænet op til Muren, tavs og ubevægelig.

Man har maaske glemt de Ord, Svend hviskede til sin Hustru om Aftenen, da Kaptajn Kernbok førte Gjøngerne ud af Hytten.

»Komme vi nogensinde i Bekneb,« sagde han, »og Du faar Bud fra mig eller Ib om Risbunkerne, hvor forblommet det end sker, saa list Dig hen og stik dem ibrand; det er et Tegn for vore Folk til at samle sig, og det kunde vel hænde sig saa, at mit Liv vil komme til at bero paa denne Omstændighed.«

Snevejret begyndte med tiltagende Mørke, Soldaterne vendte tilbage over Vindebroen, Graven var kastet. I det Øjeblik, Porten blev aabnet, og Krigsfolket traadte ind i Gaarden, lød en hul Brummen fra Hundehuset, i Nærheden af hvilket Svend stod bunden. Gjøngen lyttede, han vendte langsomt sit Hoved om mod Stedet.

»Svend!« hviskede en Stemme, der bragte alle Gjøngens Pulse til at banke.

»Er det Dig, Ib?«

»Ja!«

»Hvordan kommer Du her?«

»Jeg kom ind paa et Halmlæs og krøb gjennem Kjælderen ud af Vinduet til Hundehuset.«

»Og vore Folk?«

»De ere, hvor de skulle være.«

»Hvad taler I om, Svend Gjønge?« spurgte Bent Arvedsøn, som, efter at Mørket var tiltaget saaledes, at han ikke længer kunde se Svend fra Trappen, havde nærmet sig Muren.

»Jeg læser mit Fadervor,« svarede Svend.

»Læs i Guds Navn, I kan have det nødig.«

Svend vedblev:

»Ske din Villie, — har Du Vaaben?«

»To Pistoler og en Kniv.«

»Giv os idag vort daglige Brød, — trevl noget af Lunten op paa Pistolerne og gnid det ind med Krudt. — Forlad os vor Skyld, — stik det optrevlede ind i Løbet af Pistolerne, list Dig ned i Baggaarden og skyd Pistolerne af ind i Halmhytterne for at faa dem ibrand. Kom saa tilbage igjen, — og frels os fra det onde.«

Idet Svend endte sin Bøn, saa han en mørk Skygge glide bort fra Hundehuset og forsvinde i Kjældervinduet.

Da Klokken slog seks, kom Oberst Sparre ned ad Trapperne. Han gik hen til Vagtstuen i Kjælderen og bankede paa Ruden. En Vagtmester viste sig i Døraabningen.

»Vagtmester! kald tolv Mand og en Tambour op og lad dem stille til Eksekution foran Trappen. Karlene tage tre skarpe Skud med sig, komme det ene i deres Karabiner og vente paa videre Befaling.«

Svend hørte ethvert Ord, men syntes ikke at lægge Mærke dertil, hele hans Opmærksomhed var i dette Øjeblik rettet paa, hvad der vilde ske i Baggaarden. Han ventede at høre de to Skud. Medens Soldaterne ladede deres Karabiner, løde Skridt over Vindebroen. Præsten viste sig i Porten og ilede op paa Slottet. Paa samme Tid styrtede to Soldater ind i Gaarden og raabte, at Skoven udenfor begyndte at brænde paa flere Steder. De udstillede Poster bleve trængte tilside af deres Kammerater, som alle søgte at komme op paa Volden for at se Branden.

Under den Larm, som derved opstod, hørte Svend Kjældervinduet forsigtigt blive aabnet, og den mørke Skygge bevægede sig atter hen til Hundehuset.

»For Djævelen!« mumlede han, »Ilden i Barakkerne.«

»Ti stille!« svarede Ib. »Iaften kommanderer jeg, Skuddene komme, naar Tid er. Abel har Pistolerne.«

De øverste Vinduer i Slottet begyndte efterhaanden at farves med et rødligt Skær, og over Voldene viste sig paa flere Steder en klar Lysning ude fra Skovene. Oberst Sparre lod to Dragoner stige tilhest for at faa Underretning om Aarsagen til denne Brand.

Medens Larmen tiltog, og Alles Opmærksomhed var henvendt paa Skoven, lød pludseligt det svage Skrald af to efter hinanden følgende Pistolskud. Fra Hundehuset hørtes en glad Brummen, Svends Tindinger bankede, men han blev staaende rolig og ubevægelig, fordi han i faa Skridts Afstand saa Bent Arvedsøn, som med Karabinen paa Armen betragtede ham skarpt og spejdende. I næste Øjeblik lød fra Baggaarden en forvirret Støj, som stedse tiltog og snart efter forenedes i et almindeligt og gjennemtrængende Skrig:

»Barakkerne brænde!«

Soldaterne styrtede ned ad Volden for at komme hen til Brandstedet. Sneen føg i tætte Hvirvler rundt om Slottet og oplystes af Flammerne. Larmen tiltog, Raab, Eder og Befalinger løde fra alle Sider. Midt i denne Forvirring hørtes Braget af en Geværsalve, som bragte Slottets Blyruder til at klirre. Trommernes Hvirvel blandede sig med de Saaredes Jammerskrig, Forvirringen havde naaet sit højeste. Soldaterne ilede ind i Vagtstuen efter Vaaben.

»Det er Gjøngerne!« raabte de undervejs til deres Kammerater, der standsede ved Geværskuddene. »Hele Baggaarden er fuld af disse Djævle, de slaa ihjel for Fode, og bestandig mylre flere op af de frosne Grave.«

Oberst Sparre havde hidtil staaet ved Vindebroen, utaalmodig ventende paa de udsendte Dragoner. Ved Lyden af Skuddene ilede han ind i Gaarden. Han løb hen til Bent, som midt under den almindelige Forstyrrelse var bleven paa sin Post, stille og ubevægelig og med et opmærksomt Blik henvendt paa Fangen.

»Træd lige hen foran Fangen,« udbrød Obersten med Læber, der skjælvede af Raseri, »og naar han gjør en Mine til Flugt, saa sæt ham Karabinen for Brystet og tryk af.«

Efter disse Ord gik han hen til Vagtstuen og stillede sig i Spidsen for Soldaterne, som begyndte at ordne sig.

Fra nu af fulgte Skuddene i stedse kortere Mellemrum, og efter at Sparre havde ført sine Folk om i Baggaarden, var Bent Arvedsøn og hans Fange saa at sige de eneste Tilbageblevne foran Slottet. Dette var Øjeblikket, som Svend saa længselsfuldt havde ventet.

»Pas nu vel paa ham, for om lidt har han isinde

at løbe sin Vej,« udbrød pludselig en dyb og tydelig Stemme, og idet Bent forundret drejede sig til Siden, kom Ib tilsyne ved Hundehuset, tog Sigte paa ham og strakte den ulykkelige Soldat til Jorden med et Pistolskud. Derpaa sprang han hen til Svend, overskar Rebet, som bandt hans Arme, og Begge forsvandt igjennem den aabne Slotsport, uden at Nogen i dette Øjeblik tænkte paa at standse dem.

Lidt senere hørtes en gjennemtrængende Piben i Baggaarden. Skuddene bleve sjeldnere, og ved Skæret af Ilden saa man Gjøngerne drage sig tilbage over Volden, uden at Svenskerne vare istand til at spærre dem Tilbagevejen, fordi de havde Ilden af Barakkerne mellem sig og deres Fjender.

19.

En Fiskefangst.

En Morgenstund fandt en travl Virksomhed Sted nede ved Aaløbet, der fører fra Lekkinde Sø, og som tidligere blev omtalt under Svends Flugt.

Man saa flere Mænd i Egnens almindelige Bønderdragt, dels arbejdende paa at forstørre en Vaage i Isen, dels undersøgende Aaens Bund med lange Baadshager i det allerede dannede Hul.

Paa Bredden havde de antændt et Baal, som En af dem bestandig underholdt, og hvis Flammer kastede et rødligt Skin hen over Isfladen. Af og til, naar Luerne stege ivejret, belyste de ogsaa Brinkerne, som Aaløbet skar sig ind imellem, og paa Højderne af disse kom nogle mørke og bevægelige Skikkelser tilsyne, der kunde antages for Vagtposter.

Iøvrigt var det ikke let at forklare sig Aarsagen til disse Vagtposters Nærværelse, da den Forbigaaende hverken af Mændenes Dragt eller deres Arbejde vilde tro andet, end at det var Fiskere, der benyttede den taagede Nat til at fange Aal, og at de havde tændt Blusset for at lokke Fiskene ind i Vaagen. Svend Gjønge og Ib ledede Aalefangsten. En usædvanlig mørk og heftig Stemning var synlig i Svends Ansigt, medens han med Baadshagen undersøgte Aaløbet. Hver Gang han gjentog denne Undersøgelse, lagde han fast og nøje Mærke til visse Kjendetegn inde paa Landet og stillede sig i Linie med de tre Graasten, som han nævnede for Ib, da denne lod Tønden rulle ned i Aaen. Desuagtet syntes hans Søgen at ville blive frugtesløs. Ib hjalp sine Kammerater med at gjøre Vaagen større, for at Svend kunde komme til at søge i videre Omkreds. Af og til, naar han hvilede, kastede han et forskende Blik paa Svend, men talede ikke til ham, og det hele Arbejde havde længe fundet Sted under en almindelfg Tavshed. Pludselig drog Svend Baadshagen til sig og slyngede den hen ad Isen:

»Gid Djævlen annamme den fordømte Korporal, der fik os til at lade vor gode Tønde fare. Nu have vi arbejdet den hele Nat, det lysner allerede i Øst, og endda er der intet Spor at finde.«

»Den maa være rullet længere ud i Aaen, bemærkede Ib, »og vi komme til at gjøre Vaagen større.«

»Det bliver for sildigt denne Gang, ret nu gjøre svenske Ryttere deres Morgenvagt og kunne let fornemme Uraad ved at se os saa mandsstærke samlede hernede. Lad os derfor skilles, bedre op ad Dagen træffes vi igjen i Gravkammeret. Kald Folkene fra deres Poster, Ib!«

Baalet blev slukket, og Gjøngerne skiltes, idet de droge hver sin Vej ind gjennem Ørremandsgaards Skove.

Svend og Ib bleve alene tilbage. Svend havde taget Plads paa en af Stenene ovenfor Vaagen. Han blev siddende en Tid lang, tavs og grundende, med Hovedet støttet i sin hule Haand. Ibs Øjne vege ikke fra ham. Kragerne, som fløj hen over deres Hoveder, og en tiltagende Lysning over Skoven paa den sydøstlige Himmel forkyndte Dagningen. Endelig hævede Svend sit Hoved og udbrød:

»Hvis her allerede har været Nogen og taget vor Tønde op af Aaen!«

»Aa, Herregud! nej,« svarede Ib, »sig ikke det, saa bliver jeg aldrig til Menneske mere.«

»Hvad vil de tænke om os inde i Kjøbenhavn?«

»Ja, om Dig, lille Svend!« svarede Ib, »for mig stakkels Mand er der Ingen, der har sat sin Lid til.«

»Den skal findes!« udbrød Svend med Heftighed, »om jeg saa skal gjennemsøge den hele Aa.«

»Ja, om jeg saa skal drikke den ud tilbunds,« ytrede Ib, som mente, at han nok kunde lægge lidt til. »Tys! stille! jeg fornemmer Skridt bag ved os,« vedblev han og lagde sin Haand paa Svends Arm. Begge lode sig glide ned bag Stenen.

Straks efter hørtes Fodtrin, og Ib saa en bondeklædt Mand komme tilsyne paa Gangstien mellem Bakkerne. Han blev staaende lidt, før han gik videre, og vendte Hovedet til alle Sider, derefter fortsatte han sin Gang ned til det Sted i Aaen, hvor Gjøngerne nylig havde forstørret Vaagen.

»Tager jeg ikke fejl, saa kjende vi den Kløer,« hviskede Ib.

»Hvem er det?« spurgte Svend. »Dine Øjne se bedre end mine.«

»Det er min Tro Tam. Jeg tænker ikke, vi have

nødig at krybe i Skjul for ham. Om han skulde pønse paa ny Rænker, saa have vi hist henne redet ham en Grav, som han hverken skal finde for smal eller for lav.«

Ib rejste sig efter disse Ord op fra Stenen og gik ned til Aabredden. Svend fulgte ham.

Tam vendte sig om ved Lyden af deres Skridt. Hans første Bevægelse tydede paa Flugt, men han betænkte sig og blev staaende, som om han ventede dem.

»Hans Gang hernede kommer mig sær mistænkelig for,« ytrede Svend. »Lad os se at udfritte ham.«

»En god Morgen, Du ærlige Tam!« raabte Ib. »Hvad driver Du omkring efter paa denne Tid af Døgnet?«

Tams Stemme skjælvede, medens han svarede:

»Jeg ventede paa Jer.«

»Paa os,« sagde Svend. »Det burde Du ikke gjøre, Tam! sidst vi taltes ved, advarede jeg Dig for at komme paa mine Veje oftere og sagde, at Du vilde være en Dødsens Mand, hvis det skete.«

»Ja, Du gjorde saa, Svend, og der var heller ingen Ulykke sket, om Du stod ved dit Ord, for saadan som det nu er med mig, kan det dog ikke blive ved.«

Tams læspende Stemme var under de sidste Ord afbrudt og utydelig, han kæmpede med sig selv og hviskede næsten uforstaaeligt:

»Aa, Svend! jeg har været en stor Synder imod Dig, men jeg har ogsaa lidt svart derfor og bedet om Forladelse, hver Gang det randt mig isinde, og saa var Vorherre saa god at høre efter hvad jeg sagde, og at optænke den Maade, hvorpaa jeg skulde gjøre min Fejl god igjen. Derfor kom jeg herned iaftes, da jeg saa, I begyndte paa Jeres Arbejde.«

»Iaftes?« gjentog Svend.

»Ja, jeg har staaet deroppe bag Brombærrankerne den hele Tid, lad være det varede saa længe, og mine Lemmer bævrede af Kulde.«

»Hvorfor tøvede Du da imedens?«

»Jeg skjøttede ikke om at gaa herned, mens de Andre var tilstede, formedelst jeg vidste, hvordan de vilde spotte og haane mig; saa blev jeg, hvor jeg var, indtil jeg kunde træffe Dig alene. Ib regner jeg for ingenting, han ved dog alt, hvad Du ved.«

Svends første Heftighed havde lagt sig, medens Tam talede. Ved hans Ytringer over Ib, smilede han og udbrød:

»Du saa da alt, hvad vi toge os for hernede?«

»Ja, jeg saa ogsaa forgangen Morgen, at I lode Tønden trille ned i Aaen.«

»Du!« udbrød Begge forundret.

»Jeg ved ogsaa, hvad der var i den.«

»Ved Du ogsaa, hvor den er?«

»Du staar paa den.«

Svend var i højeste Grad forundret, Tam vedblev: »Det var mig selv, der dannede Vaagen, I lode den trille ned i, eftersom jeg havde mit Aalegarn staaende ude i Hullet. Da jeg fiskede Garnet op, kom Tønden for en Dag, og jeg halede den paa Land. Jeg laa oppe paa Loftet hist ovre i det Hus, I toge ind i om Natten, og hørte hele Jeres Samtale. Da jeg fik Tønden at se og fornam de mange Penge rasle indenfor, blev jeg saa sjæleglad og lagde mig ned paa mine Knæ og gjorde en god, lang Bøn til Vorherre og sagde ham mangfoldige Tak, fordi han havde maget det saadan, at jeg nu kunde gjøre noget af min Synd imod Dig god igjen; thi gravede jeg Tønden ned i den dybe Sne og holdt Udkig, til Du kom tilbage.«

»Hvoraf vidste Du da, at jeg vilde komme tilbage igjen? Du saa jo, at jeg blev taget tilfange af de Svenske.«

»Ja, jeg saa det nok, Svend! men saa løb jeg over i Skoven og fik fat paa Abels lille Dreng, at han skulde sige sin Fader, hvordan det var gaaet Dig; men fra Abels løb jeg ned til Bent og til Vang og gav dem den samme Forklaring. De vilde ikke tro mig, og Bent kylede et Stykke Is efter mig, og Jens Jerntrøje bandt mig til et Træ, at jeg skulde blive staaende, til de Andre kom, og saa sagde de, at de vilde hidse Hundene paa mig. Jeg tiggede mig dog fri igjen og løb for at give alle dine Mænd den Forklaring, jeg vidste. Det varede saa den hele Dag, men i Mørkningen var jeg færdig, da havde de ogsaa talt med Ib og begyndte at mylre ud af Skovene fra alle Sider. — Saa vidste jeg jo nok, at Du vilde komme for en Dag igjen,« lagde han tillidsfuldt til.

Svend var rørt, han rakte ham Haanden. Tam greb den i begge sine, bøjede sig ned og kyssede den; derpaa vendte han sig imod Svend og udbrød, mens Taarerne løb ham ned ad Kinderne:

»Jeg beder Dig saa bønligt om Forladelse!«

Svend svarede intet, han klappede Tam paa Skuldren.

»Tam!« raabte Ib med et Ansigt, der var blevet blodrødt under den Umage, det kostede ham at beherske sig. — »Din Gavtyv, som stjal vor dejlige Aftensmad! Nu holder jeg af Dig.«

»Det var altsammen hendes Skyld, den onde Kvinde, at det gik mig saa galt,« vedblev Tam.

»Vi tale ikke mere derom,« svarede Svend. »Tam! Du er igjen min Kammerat som før.«

Tams blege og indfaldne Træk vidnede om en ubeskrivelig Glæde, han foer ivejret og hoppede omkring paa Sneen som et Barn.

»Herregud!« raabte han, »jeg tænkte aldrig, jeg skulde faa de Ord at høre mere. — Men de Andre?« tilføjede han pludseligt. »De ere mig ikke gode; vil Du ogsaa lægge et godt Ord ind for mig hos dem?«

»Se ret paa mig, Tam!« udbrød Ib, idet han stillede sig foran ham og rettede sig i sin fulde Højde. »Saadan ser jeg ud, og Du ved, hvor glubsk en Karl jeg er, naar Nogen gjør mig bøs. Om jeg nu forsværger min Himmerigs Part og din med paa, at ikke en Eneste af alle Folkene skal blinke med Øjnene ad Dig, er Du saa fornøjet?«

»Og vore Penge, vore Penge!« udbrød Svend med en pludselig Jubel, idet han slog Ib paa Skulderen. »Gud ske Lov og Tak, at vi fik dem igjen. Nu ville vi drage vor Vej og lade dem ligge forvarede til iaften. Følg Du med, Tam! Nede i Gravkammeret træffe vi vore Folk, de skulle vel faa at høre, hvordan Du har baaret Dig ad for at gjøre din Fejl god igjen.«

Derefter forlode de tre Mænd Stedet og vandrede ind i Skoven.

20.
En Vejviser.

Samme Morgen var en Rytterafdeling forsamlet ved et Hus paa den anden Side af Aaen. To af Rytterne fodrede deres Heste, nogle Andre havde taget Plads paa et opløst Halmknippe og holdt Maaltid.

Ejeren af Stedet stod i Stalddøren med en lille, halvpaaklædt Dreng paa Armen og betragtede de fremmede Gjæster. Baade paa Rytterne og paa deres dam-

pende Heste var det synligt, at de nylig havde tilbagelagt et langt og anstrængende Ridt.

De to Stuer, hvoraf Huset bestod, var ligeledes opfyldte med Krigsfolk. Anføreren gik op og ned ad Gulvet, indsvøbt i sin Kappe og med en lang Stikkaarde under Armen. Hans Ansigt var mørkt og fortrædeligt. Det er den ædle Kaptajn Manheimer, som vi her gjenfinde. Dagen efter at Lehnsmanden Tyge Høeg havde afsendt Kræmmeren til Oberst Sparre paa Jungshoved, lod han et Bud gaa med Brev til Vordingborg for at bede sin gode Ven Manheimer om en Samtale. Budet traf Kaptajnen ifærd med at stille sig i Spidsen for et nyt Tog mod Svend. Den højmodige Kriger holdt just en Opmuntringstale til Folkene, hvori han tilbød af sin egen Lomme at fordoble den Sum, som iforvejen var bleven udlovet for Gjøngens Paagribelse. Rytterne jublede, og da Tyge Høegs Brev indeholdt nogle Ytringer, som Manheimer antog kunde lede ham paa Spor, drog han med sin Skare op til Slottet og steg af hos Lehnsmanden.

Denne underrettede ham da om alt, hvad der havde fundet Sted den foregaaende Aften: hvorledes Flygtningerne førte to Tønder med sig paa en Slæde, og at Svend uagtet alle Forsøg paa at holde ham tilbage, var dragen bort med Lehnsmandens Hest for Slæden.

Den gamle Husholderske, som blev kaldt op for at give Forklaring over Aarsagen til Ibs pludselige Bortgang, meddelte dem, at han var gaaet op til Lundbygaard for at bestille Kvarter til Generalen.

Manheimers Ansigt straalede af Glæde, han havde ikke alene et sikkert Spor for sig, en kamplysten Skare efter sig, men tillige den rimeligste Udsigt til Sejr, siden Svend og Ib vare ene om at føre Pengene bort. Han tog Afsked fra Lehnsmanden med de mest glimrende

Løfter, og Toget satte sig paany i Bevægelse over til Lundbygaard.

Ulykkeligvis anede han ikke, at ethvert Skridt fremad fjernede ham længere fra Gjøngerne, og at den listige Ib blot havde nævnet den omtalte Herregaard for at skjule den Vej, de agtede at drage.

Saaledes rede da Svenskerne mod Vest, medens Svend holdt sig mod Øst langs med Søkysten, og derfor maatte Manheimer ogsaa blive uvidende om alle de Hændelser, som tildroge sig paa Jungshoved.

Lundbygaard havde i den sidste Uge været besat af en svensk Kommando, og Kaptajnen blev straks efter sin Ankomst overbevist om, at man havde ført ham bag Lyset. Hans Forbitrelse herover stod i Forhold til hans tidligere Glæde. Paa Tilbagevejen fra Gaarden fordrev han Tiden med at tilsværge Svend de mest udsøgte Pinsler, saa snart han fik ham fat.

Paa Jungshoved fik Manheimer de første paalidelige Efterretninger om Svend, men hans uheldige Stjerne vilde, at han just skulde indtræffe Dagen efter Gjøngens Flugt. Under den Uorden og Forvirring, som fandt Sted paa Slottet efter Barakkernes Brand, vidste Ingen, hvor Slæden var bleven af.

Korporalen og den Afdeling Dragoner, der havde fanget Svend, vare desuden dragne Nord paa med Obert Sparre. Efter alle sine frugtesløse Undersøgelser havde Manheimer kun en ny Forbitrelse at føje til den tidligere, da han begav sig paa Hjemvejen til Vordingborg. I denne Stemning gjenfinde vi Helten, omringet af sine Dragoner paa hin Side Lekkinde Aa. Dragonerne delte deres Anførers mørke Lune, de forholdt sig mere rolige og ordknappe omkring ham end ellers. Paa engang droges Manheimers Blik hen til Vinduet. Han hørte

Latter og højrøstede Stemmer udenfor og saa Rytterne stimle sammen om et Menneske, som lidt tilforn var traadt ind i Gaarden til dem.

Det var en lille, uanselig Skikkelse, iført en hvid Vadmels Kofte, hvis Ærmer kun halvt bedækkede de nøgne Arme. Disse Arme vare lange og magre, den brunlige Hud var sammenskrumpet og rynket. Paa Benene havde han Lærreds Bukser, som endte i et Par store, brune Fiskerstøvler, paa Hovedet en rød, ulden Hue, nedenfor hvilken enkelte graalige og sammenfiltrede Haarlokker kom tilsyne. Den Ubekjendte talte meget ivrigt til Dragonerne, og da Manheimer flere Gange hørte sit Navn nævne, bankede han paa Ruden og befalede Folkene at føre den Fremmede ind til ham. Endskjøndt Kaptajnen kun vanskelig lod sig paavirke af noget dybere Indtryk, var han dog ikke istand til at udholde det stive og gjennemtrængende Blik, hvormed den Fremmede vedblev at betragte ham efter at være kommen ind i Stuen.

»Hvad gjør Du her?« spurgte han barsk.

Den Ubekjendtes Ansigt fortrak sig til et Smil, der frembragte en Mængde skarpe Rynker omkring Munden. Derpaa svarede han hæst og pibende:

»Ak, strenge Herre! jeg gaar fra Sted til Sted og søger efter Kaptajn Manheimer. Er det Eder?«

»Nu ja! og hvad saa?«

»Saa havde jeg nok Lyst til at snakke et Par Ord med Jer.«

»Tal da i en Hast og gaa saa Djævelen i Vold!« raabte Kaptajnen, opirret over den ligefremme Tone i Mandens Ord og over det vedvarende og spottende Smil, der omsider havde udvidet hans Mund saaledes, at to Rækker sorte og afstumpede Tænder kom tilsyne.

»Det var til Jer, jeg vilde tale,« vedblev Manden, »men ikke til Folkene. Lad dem gaa lidt udenfor.«

»Folkene bliver her,« svarede Manheimer.

»Ja, saa vil jeg gaa min Vej. Jeg taler nu engang ikke saa længe de ere tilstede.«

»Ikke!« raabte Manheimer rasende. »Det ville vi dog faa at se.«

»Nej, det vil I ikke faa at se, min strenge Herre!«

»Om hvem var det, Du vilde tale?«

»Om ham, I søger.«

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer med et straalende Ansigt, »hvis saa er, skal Du have din Villie. — Lad os alene en lille Stund.«

Dragonerne adløde, skjøndt meget imod deres Ønske. Den Ubekjendte vedblev at følge dem med Øjnene, indtil den Sidste havde lukket Døren.

»Naa, Kaptajn!« udbrød han spottende, »hvem af os fik saa sin Villie?«

»Tal blot, tal for Djævlen!«

»Ja, ja, giv dog Stunder; det er paa den anden Mil, jeg gaar idag, skjøndt jeg, som I ser, ikke er saa ung længer. Lad os sidde lidt ned og med Forlov!«

Under de sidste Ord greb Manden en Mjødflaske, som stod paa Bordet, satte den for Munden og tømte den. Manheimers Taalmodighed var næsten tilende, imidlertid beherskede han sig endnu og udbrød:

»Lad mig saa høre, hvad Du ved.«

»Jeg ved, at I er dragen ud med Eders Mandskab efter Svend Poulsen eller Svend Gjønge, som de ogsaa kalde ham, og at han har holdt Jer for Nar og ladet Jer trække omkring fra Øst til Vest nu flere Dage tilende.«

»Naa ja, men hvor er han da?«

»Hvor han er,« gjentog den Fremmede med en modbydelig Latter. »Herregud! det er jo netop det, jeg vil have Jer til at udfinde.«

»Saa Du ved det ikke, Du kjender ikke hans Skjulested?«

»Tror I, jeg vilde have opspurgt Jer, om jeg selv havde kunnet finde ham?«

Manheimer sprang op med en rasende Forbandelse, han drog sin Kaarde og raabte:

»Guds hellige Død, Mand! nu har Du snart talet dit sidste Ord.«

Den Ubekjendte havde ogsaa rejst sig, han greb Manheimer i Armen og udbrød:

»Vær dog stille, Kaptajn! sid ned og hør mig rolig tilende! Jeg tænkte, at jeg havde en Mand for mig og ikke et skrigende Barn. Jeg ved ikke, hvor Svend er, som jeg nylig sagde, men jeg kjender hans Opspind og alle hans Veje og skal vise Jer, hvor I kan tage ham. Jeg ved heller ikke, hvor meget han fører med sig, men det faar ogsaa at være det samme, siden vi tage alt, hvad han har, og dele det tilsammen.«

»Vi dele?« gjentog Manheimer i den dybeste Forbavselse.

»Halvpart til Eder og Halvpart til mig.«

»Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler!« udbrød Kaptajnen. — »Ja, Gu' dele vi.«

»Er der saa mange Penge?« hviskede den Ubekjendte med et henrykt Smil. »Nu vel, strenge Herre! desto bedre, halvt om Arbejdet og halvt om Lønnen.«

»Ganske vist!« svarede Manheimer med et Hovednik, »det er ikke mere end billigt.«

»Ja, I ler ad mig, Herre! men det bliver alligevel som jeg siger, enten tager jeg Halvparten, eller ogsaa det hele. Og hvis I prøver paa List, — nu ja, det staar til Eder. Kanske har I flere Kræfter end jeg, vi skulle ret snart komme til at prøve dem, ogsaa har I mange

Folk, og jeg er alene, men det siger jeg alligevel, Vorherre i Himmerig høre det, at hvad I nu endog sætter Eders Lid til, saa skal I dog aldrig komme levende ud af Landet eller faa Gavn af Svends Penge, før jeg har faaet min Part. Om I krøb i Skjul i den sorte Jord, skulde I ikke være i Sikkerhed for mig, og om I sov eller vaagede, om I havde Eders Mænd og Eders Vaaben tilstede, I skulde dog aldrig komme til at forgjætte mig, indtil jeg havde gjort en død Mand af en levende, jeg alene, som jeg her staar for Eder.«

Den Ubekjendtes Stemme og Mine indeholdt paa engang noget saa truende og tillige en saa sikker Selvtillid, at Manheimer for tredie Gang under deres korte Samtale følte sig behersket deraf.

»Mord og Bøddel!« udbrød han med en paatagen Ligegyldighed, »hvad hyler I over? Jeg siger jo, at vi ville dele.«

»Det giver sig ogsaa nok altsammen siden.«

»Hører I til Svend Gjønges Folk?«

»Nej, jeg gjør ikke.«

»Hvad er I da for en Mand?«

»Jeg er heller ingen Mand.«

»Ingen Mand.«

»Aa nej, jeg er et Fruentimmer, som de kalde Kulsoen.«

»Du, et Fruentimmer!« gjentog Manheimer med en haanlig Latter.

»Ja, strenge Hr. Kaptajn! men I skal ikke spotte mig derfor, jeg kan gjøre en Mands Gjerning, I vil selv blive Vidne dertil.«

»Og hvorledes mener Du da, at vi skulle fange an for at faa fat paa Svend Gjønge?«

»Ser I,« ytrede Konen og rykkede nærmere hen

paa Bænken til Manheimer. »Saa vidt jeg har erfaret, drager han med sin Skat ad Vejen mod Nordvest, som klogt nok er, siden han ad den Kant vil træffe færrest Krigsfolk. Ovenfor Kjøge gaa de over Fjorden, men inden de komme saa vidt, maa vi have naaet ham, det er, hvad vi først skulle tænke paa; derfor gjøre vi bedst i at lade Eders Ryttere stige tilhest, saa ride vi Norden om By, hvor Adelvejen skiller sig. Hvad der mere er at forrette, tales vi ved om imedens. I befaler Folkene, og jeg —«

»Ja, Du befaler mig,« mumlede Manheimer og tilkastede hende et hadefuldt Blik.

»Nej, strenge Herre!« svarede Kulsoen smilende. »Jeg beder Jer blot om at skaffe mig en Hest, som kan holde ud med de Andres.«

»Den skal Du faa, Kvinde! sagde Manheimer og forlod Stuen.

Da Kulsoen var ene, gned hun sine Hænder med en ondskabsfuld og haanlig Latter. Derpaa tog hun en Vinflaske, som stod paa Kaptajnens Bord og tømte den.

En halv Time senere havde Rytterskaren forladt Bondehuset. Kulsoen red ved Kaptajn Manheimers Side. Omkring hendes krogede og magre Skikkelse flagrede en blaa Rytterkappe.

21.

Undervejs.

Næstfølgende Nat stak Gjøngerne Ild paa et stort Hømagasin Nord for Jungshoved for at lede Svenskernes Opmærksomhed bort fra, hvad der foregik paa den anden Side af Slottet. Medens alle strømmede hen til Brandstedet, opgravede Svend i god Ro sin Tønde og bragte den ned i Gravkammeret. Her udtog han Pengene og endel Papirer som laa i to Skindposer, og indsyede dem i Bugen af et skudt Krondyr.

Denne Hjort var samme Aften bleven tagen fra Lehnsmanden Tyge Høegs Jæger tilligemed et Brev, som denne skulde bringe op til det svenske Hovedkvarter i Kjøge. Svend Gjønge agtede nu selv at besørge dette Ærinde paa sin Vis og havde forklædt sig og Ib som Herregaardsskytter.

En talrig Mængde Gjønger saas denne Nat forsamlede nede i Gravkammeret. De havde rustet sig til en Rejse, det tydelige Bevis herpaa var en velfyldt Tværsæk, som Enhver af dem bar paa den ene Skulder. Desuden vare de alle forsynede med Skydegeværer og en Mængde smaa Krudthorn, som hang i en Rem over Brystet. Svends Løfte til Rigsraadet, da det vægrede sig ved at sende ham Vaaben, var endelig blevet indfriet; han havde selv forskaffet sig disse. Geværerne bare alle svensk Mærke og vare afpudsede med megen Omhu. Den synlige Glæde, med hvilken flere af Folkene betragtede deres Bøsser, vidnede tillige om, at de nylig vare blevne Ejere af denne Skat. Svend tilendebragte sit Arbejde med at indsy Pengeposerne uden at tale, en dyb Alvor hvilede over de Flestes Ansigter. Ane Marie sad paa

Hølejet med sin lille Søn paa Skjødet, hendes Øjne vare uafbrudt rettede paa Svend.

»Se saa!« udbrød endelig Ib, idet han overskar Garnet, hvormed han havde tilsyet Hjortens Bug. »Nu er det bestilt, vi ere færdige.«

»Hvordan er Vejret udenfor?« spurgte Svend.

»Mørkt og taaget.«

»Saa lad os komme afsted,« sagde Svend, »Enhver til sin Gjerning, Gud Fader holde sin Haand over os Alle. I have jo forstaaet, hvad jeg bød Jer gjøre?«

»Ja,« svarede Gjøngerne.

Svend vedblev: »Seks af Jer drage bag efter os og sprede Eder omkring i Egnen; men overalt, hvor I træffe et af Svenskens Hømagasiner, der tøve I, til I have faaet det stukket i Brand. Jeg staar ved mit Ord og giver en Rigsdaler for hvert Magasin, som brænder; men da jeg ved iforvejen, at Enhver af Jer vil fortjene sine Penge, kan jeg ligesaa godt betale dem forud. I ere frygtløse og modige Folk Alle tilhobe; sagde jeg til Jer: gaa hen Enhver og fæld en svensk Høvedsmand, I vilde gjøre det. Der, Gjønger, brave Mænd! der have I Pengene straks og noget derover.«

Svend lagde en Pung i Abels Haand og trykkede den.

»I Andre kjende den Vej, vi agte at drage, og have Eders Forretning. — Lad os gaa.«

Ane Marie satte Barnet paa Gulvet og gik hen til Svend.

»Lad os læse en Herrens Bøn først,« sagde hun, »og tegne os med det hellige Kors, det gjør godt paa din Rejse.«

Svend nikkede, tog sin Hue af Hovedet og knælede ned paa Gulvet, alle de Øvrige fulgte hans Eksempel, den lille Dreng laa ved Siden af Svend med foldede

Hænder, hans store, mørke Øjne vare hæftede paa Ane Marie, som blev staaende oprejst, medens hun langsomt og skjælvende fremsagde et Fadervor.

Da Bønnen var endt, rejste Gjøngerne sig, nikkede til Ane Marie og forlode Hulen. Hjorten blev lagt paa en forspændt Slæde, som ventede inde i Skoven. Det farefulde Tog begyndte. Natten var mørk og skummel, den dybeste Tavshed herskede overalt, de bladløse Buske og Træer, som stode indenfor Gjærdet paa Skovvejen, antoge i dette Mørke forunderlige, fantastiske Skikkelser, en kold og isnende Vind foer igjennem Skoven. Men Gjøngerne vare for vante til at færdes paa denne Tid af Døgnet til at agte derpaa. De fulgte efter Slæden i to Rækker, med Bøsserne under deres Kapper og lyttende efter alt, hvad der forekom dem mistænkeligt. Udenfor Skoven skiltes de, efter at Svend havde indprentet Enhver især alle de Enkeltheder, han havde at iagttage.

Ane Marie var fulgt med dem ud af Hulen. Hun blev staaende i Udkanten af Skoven med sin lille Søn paa Armen og saa Mændene og Slæden forsvinde i forskjellige Retninger i Mørket, som herskede over Egnen.

Manheimers Skare vedblev at følge Hovedvejen op forbi Præstø. Dragonerne udtømte sig i Bemærkninger over den uanselige Skikkelse, der red foran dem hos Kaptajnen, og som, krumbøjet og vaklende til begge Sider i den høje Ryttersadel, næppe syntes at have Kraft nok til at holde sig opret paa Hesten.

»Vi kunne ellers nok fare lidt i Mag,« ytrede Kulsoen. »Mens Dagen varer, ride vi ikke Svend Gjønge op.«

»Bliver Du alt træt?« spurgte Manheimer spottende.

»Aa nej!« svarede hun, »hvis saa var, vilde jeg kun være Eder en daarlig Fører, men jeg tænker, at Svend er for listig en Ræv til at vove sig ud i Solskin; bedst

gjøre vi derfor i at høre os lidt for undervejs, siden faa vi nok vor Lyst styret med at ride.«

Medens Kulsoen talede, vare Rytterne komne op til Bondebyen Baarse. Her deler Vejen sig i to Arme, hvoraf den ene løber ind i Landet mod Nordvest til Næstved og Ringsted, den anden vedbliver derimod at følge Retningen opad mod Kjøge. Omtrent lige ved Omdrejningen laa dengang en lille Smedie, hvis Ejer just var ifærd med at beslaa en Rytterhest. Da han saa Skaren nærme sig, standsede han sit Arbejde, skød Huen op i Panden og stirrede Svenskerne imøde med et nysgjerrigt Blik. Kulsoen red hen til ham.

»Guds Fred og god Morgen, Asmus!« udbrød hun, smilende over det Udtryk af Forundring, hvormed Manden gjenkjendte hende. »Har Du ingen Vejfarende set til i denne Morgenstund?«

»Vejfarende?« gjentog Manden med aaben Mund og vedblev at stirre paa hende. — »Herre Jømine, Boel! er det ogsaa Hende? — Saa nu er Hun da bleven til et Mandfolk?«

»Ak ja, Asmus! det gaar mig ikke bedre, men Du svarede ikke paa mit Spørgsmaal.«

»Hvad skulde det være for Vejfarende?«

»En Mand eller to, der age paa en Slæde og føre Øltønder med sig.«

»Dem har jeg ikke set til, men havde hun været her igaar, saa kunde hun have tjent sig en Skillings Penge.«

»Hvormed?« spurgte Kulsoen.

»Den ene af Herremandens Køer oppe paa Engelholm er kommen forkert afsted og har faaet Troldtøj i sig, saa den hverken kan leve eller dø. Herremanden lod derfor gaa Bud om efter en klog Kone, at hun kunde

læse noget over den; da Ingen var at finde, hentede han sin Doktor fra Byen, men det ved Hun nok bedst selv, hvad en Doktors Piller kan hjælpe for Troldtøj.«

Kulsoen smilede foragteligt. Manheimer havde lyttet til denne Samtale med den største Forbavselse.

»Hvem er det ellers, Hun søger efter?« vedblev Smeden.

»Ja, Du kjender ham endda nok, Asmus Smed!« svarede Kulsoen, »siden samme Karl ifjor forgangen bandt Dig fast til den store Jagtpæl og pryglede Dig med sin Hundepisk, formedelst Du havde fanget en Harekilling paa Marken.«

Smedens sodede Ansigt blev blodrødt, medens Konen talede. Hans Øjne flammede, og han svarede:

»Gid al Landsens Ulykker fare over Svend Gjønge! Hvis det er ham, Hun søger, vil han snart komme til at sukke efter Vejret, al den Stund der er nok en Flok foruden de gode Folk der, som spore efter ham.«

»Hvad er det for en Flok?« spurgte Manheimer.

»Den lille Oberst, som laa nede paa Jungshoved,« svarede Smeden med et ydmygt Buk, »ham som de kalde for Sparre, kom igaar til Morgen ridende med sine Mænd og spurgte ligesom nys Boel, om jeg havde formærket noget til Svend.«

Manheimer rynkede Brynene og tyggede paa sin Knebelsbart.

»Hvilken Vej red Obersten?« spurgte han.

»Lige frem, strenge Herre! op ad Kjøge til; men Svend farer nok knap ad Adelsvej, formedelst han kjender de andre Veje saa vel.«

»Saa tænker jeg, vi dreje tilvenstre,« sagde Kaptajnen.

»Jeg vilde just give det samme Raad!« svarede Konen.

»De have bestemt ellers noget for i disse Dage.« vedblev Smeden. »Jeg har hvissomda set En og saa En af Gjøngerne drage her forbi, og imorges tidlig kom Jens Jerntrøje ridende paa en sort Hest og bad mig fornemme om dens Sko laa faste, her tillands bruge vi kun at lægge Beslag paa Hestens Fremben, formedelst Jernet er saa dyrt, — og Skoene paa Jens Jerntrøjes Hest laa godt.«

»Se den vel efter, Asmus Smed! sagde han imens, for den skal gaa en lang Vej ret snart. — Hvor skal den da hen? spørger jeg. — En lang Vej! sagde Jens, saa grinte han og drejede her om til venstre.«

»Lad os nu komme afsted,« udbrød Manheimer og gav sin Hest af Sporerne. Kulsoen hilste med et Nik og fulgte Kaptajnen. Smeden slog et Kors for sig efter hende, før han igjen tog fat paa sit afbrudte Arbejde.

»Hvad nu?« spurgte Manheimer, da de vare komne et Stykke ind paa Vejen.

»Ja, nu begynde vi jo alt at spore vor Mand,« svarede Kulsoen. »Drage Gjøngerne ad denne Vej, maa Svend ogsaa komme her, ikke heller tror jeg, at en af hans Folk lader sin Hest beslaa og rider omkring i Morgenstunden for sin Plasers Skyld. Hvis I nu synes det, tage I og Eders Folk for det første Kvarter oppe i Bønderhusene hist foran os. Derfra kan I holde skarp Udkig og bemærke Enhver, som kommer ad Vejen. Imedens skal jeg liste mig over til Snesere By og se at faa endnu lidt Underretning af Konen til Jens Jerntrøje, som Smeden omtalte.«

Manheimer smilede. »Mord og Bøddel!« udbrød han, »Du er et klogt Fruentimmer. Fast tror jeg, det skal komme mig til Baade, at jeg lod Dig ride med. Men hvad var det, den Smed mente med Herremandens Ko

og dens Troldtøj? Giver Du Dig ogsaa af med Kogleri?«

»Hvad skal man sige til det, strenge Herre! imellemstunder forundes der mig ikke bedre Vilkaar.«

Kaptajnen syntes at være hensunken i dyb Eftertanke. Pludselig drejede han sin Hest nærmere hen mod Kulsoen og udbrød dæmpet:

»Kan Du ogsaa spaa?«

»Det er den mindste af mine Kunster.«

»Sandfærdigt?«

»Saa vist, som I trækker Vejret.«

»Prøv paa at spaa mig,« sagde Manheimer og drog Skindhandsken af sin højre Haand. »Kan Du gjøre det rigtigt, saa har jeg et Tomarksstykke til Dig i min Lomme.«

»Hvoraf kan I fornemme, om jeg spaar rigtigt?« spurgte Kulsoen og tilkastede ham et lurende Blik.

»Jeg er bleven spaaet engang tilforn,« sagde Kaptajnen, »og det af en berømt Mand, din Mester tilfulde. Han kunde mane Djævelen op af en Spand Vand for et godt Ord og sætte ham bort igjen. Det har jeg set med mine egne Øjne. Hvis Du nu spaar mig det samme som han, ved jeg, at Du forstaar din Kunst og farer med Sandhed.«

»Ræk mig da Haanden!« sagde Kulsoen.

Hun lod sin Hest gaa i langsomt Skridt, greb Manheimers Haand og betragtede den opmærksomt nogle Øjeblikke.

»Det var da sære Tegn!« ytrede hun straks efter. »Jeg har nu spaaet saa mangen Mand sit Livsbrød, men aldrig set Mærker som Eders tilforn. Hvad den Fremmede forkyndte, det siger jeg ikke, for jeg ved det ikke, men i Eders Haand staar at læse, at I hverken vil

komme til at dø i Vandet eller paa Landet. Stemmer det med, hvad I før har hørt?«

»Jo, paa en Maade slaar det til,« svarede Manheimer eftertænksomt. »Paa en Maade. Men staar der ikke noget at læse, om at jeg skal blive en rig Mand?«

»Aa nej, strenge Hr. Kaptajn!« svarede Kulsoen, »det staar aldrig i Menneskenes Haand.«

»Hvor da?«

»I hans Hoved; — fordi jeg tænker, det ikke kommer an paa Andre end os selv, hvad vi ville blive. — Her have vi Husene foran os. Nu rider I ind og lader Karle og Heste hvile ud, imens de holde godt Udkig, jeg gaar imidlertid paa Kundskab og ser at faa lidt mere at vide.«

Klokken var henimod to om Natten, da Gjøngerne naaede ind i den store Skovstrækning mellem Everdrup og den nye Herreborg, som Jens Sparre i 1609 havde opført paa det gamle Paddeborgs Ruiner. En skarp Nordenvind jog Skyerne hen over den mørke Himmel, mellem disse saa man af og til Stjernerne komme tilsyne. Denne Gang var det Tilfældet, som lod Svend undgaa sine Fjender, idet Manheimer, ved at følge Vejen til Næstved, var dragen for langt vestlig, og Oberst Sparre, der havde begyndt sin Forfølgelse op ad Kjøgevejen, var kommen ham forud paa den modsatte Side.

Svend drog nu fremad midt imellem dem, idet han, bekjendt med alle Stier og Snigveje, bestandig søgte at holde sig i Nærheden af Skovene, der kunde yde ham det sikreste Skjul. Fire Gjønger fulgte tilhest med Slæden. To af dem i et Bøsseskuds Afstand forud, de Andre ligesaa langt bagefter.

Da de vare komne ind i Sparresholms Skove, udstødte Svend et Ugleskrig til et Tegn for hans Folk,

derefter holdt han stille og steg af. Han saa sig tifreds omkring og udbrød halvhviskende til Ib:

»Saa vidt ere vi da slupne, og jeg tænker, det var det værste Stykke Vej, vi have lagt tilbage. Nu tage vi os en Mundfuld Mad og give Hesten et Stykke med, før vi fare videre. Bliver det ved paa den Vis, naa vi vel de store Skove ved Lellinge inden Daggry.«

»Raskere vil det gaa, naar vi komme dybere ind i Skoven, der venter Jesper os med en frisk Hest,« ytrede Ib, medens han tog sin Madpose frem og lagde den ned paa Hjorten.

Svend og Ib holdt Maaltid. Til de øvrige Gjønger saa man intet. Efter at Ugleskriget havde underrettet dem om, at Slæden standsede, trak de sig nærmere hen til Udkanten af Skoven og ventede der, lyttende og spejdende til alle Sider.

Stedet, hvor Svend holdt Hvil, var en Favneplads, det vil sige en Aabning, dannet ved at fælde Træerne og sammenstille det ophuggede Ved i Favnemaal. En smal og temmelig ubanet Vej førte herfra tværs igjennem Skoven. Paa begge Sider stode Træerne saa tætte og sammenvoksede med Hindbærskud, Tjørn og Brombærranker, at man kun med Møje var istand til at trænge sig derigjennem. Midt over denne Vej gik i en lang Afstand, paa hin Side Sparresholm, en stejl og temmelig bred Grøft, som optog Vandet fra den dybe Sø, hvori Herregaarden var bygget. Over denne Grøft havde Skovhuggerne lagt nogle afskaarne Træstammer og udfyldt Aabningerne med Grene og Græstørv, saa at de dannede en bred og sikker Bro.

»I Guds Navn!« sagde Svend, idet han rejste sig op. »Drik Du Resten af Flasken Ib! og lad os saa komme afsted igjen. — Du sidder saa stille og grundende inat.«

»Jeg tænker paa Asmus Smed, som vi mødte, da vi listede forbi Engelholm. Blot han ikke spiller os en Streg; han stod og samtalede med en svensk Rytter, og jeg syntes han kiggede saa nysgjerrig efter, hvad vi førte med os paa Slæden.«

»Nej!« svarede Svend tillidsfuldt, »han kunde ikke kjende os i vor Jægerdragt; og i værste Fald vilde det blive for sent, inden han fik Bud op til Gaarden derom og skaffede Folk ud efter os.«

»Han mener Dig det ikke godt, Svend! fra den Tid, Du greb ham som Krybskytte.«

»Jeg faar at finde mig deri, lad os nu se, vi komme videre.«

De lagde Bidslet paa Hesten og toge Plads i Slæden.

I samme Øjeblik lød et langtrukkent Ugleskrig igjennem Skoven. Svend studsede. Dette Skrig blev straks efter gjentaget fra den modsatte Side og endnu før Ekkoet heraf var hendøet, faldt et Skud. Der hørtes Hestetrav nede paa Vejen, og to af de udstillede Vagtposter kom jagende henimod Slæden.

»Svensken er efter os! raabte den Ene af dem, da han naaede Favnepladsen. »Det gjælder om at komme herfra i en Hast. De ride langs med Hegnet udenfor Skoven i en Rad og have en Vejviser foran.«

Ib stod som forstenet og stirrede paa Svend.

»Hvor mange Ryttere talte Du, Tam?« spurgte Svend, der allerede havde gjenvundet sin sædvanlige Ro og Kulde i Farens Øjeblikke.

»De vare Tolv foruden Vejviseren,« svarede Tam.

»Hvad betød da Skriget, vi fornam forude?« spurgte Svend.

»Jeg hører begge vore Folk komme,« hviskede Ib, som havde lagt Øret lyttende til Jorden.

Idet han rejste sig, kom de to Ryttere fra den modsatte Side jagende i strakt Løb og standsede deres pustende Heste foran Slæden.

»De ere komne bag paa os,« hviskede den Ene af dem med en dyb Basstemme. »En for En ride de langs med Grøften og søge sig en Gjennemgang over Skovhegnet.«

»Hvor mange ere de, Abel?«

»Jeg talte Tolv og en Vejviser dertil. Det er en dansk Mand, kunde jeg fornemme paa hans Mæle, for de vare os hel nær, før jeg gav Tegnet.«

»Hvem skød?«

»En af Rytterne, dengang de hørte mig tude. Hans Skud faldt paa Lykke og Fromme, men Kuglen peb dog imellem vore Heste.«

»Saa afsted, det hurtigste vi kunne,« hviskede Svend. »Sæt din Foldekniv fast i Piskeskaftet, Ib! og prik saa Hesten dermed, at den kan komme desto snarere fremad. I Andre stige af og spærre Vejen med alle de afhugne Grene, der ligge omkring, saa snart vi ere kjørte. To af Eder sidde saa op igjen og ride et Par hundrede Skridt videre frem for at gjøre den anden Forhugning, alt som vi have aftalt. Brug Bøsserne vel, hvor I se Eders Snit dertil, men sigt kun paa Høvedsmændene og søg at naa os igjen, saa snart I have skudt.«

Efter disse Befalinger steg Svend og Ib op i Slæden og jog afsted dybere ind i Skoven.

Ibs mørke Anelser havde vist sig grundede, det var Smeden fra Baarse, som røbede Svends Flugt. Saa snart Slæden var kommen ham ud af Sigte, laante han den svenske Rytters Hest og ilede efter Manheimer. Det blev saa meget lettere at naa denne, som Skaren havde udhvilet hele Eftermiddagen i de to Bøndergaarde, medens

Kulsoen var ude paa sine Undersøgelser. Til Svends Uheld havde Smeden længe drevet Krybskytteri omkring i Egnen, han var derfor godt kjendt med Skovene og kunde ad de nærmeste Veje føre Kaptajnen og hans Folk op til Sparresholms Skove. Her havde Kulsoen faaet Nys om, at En af Gjøngerne efter Midnat skulde vente efter Gjøngerne med Heste.

Nedenfor Herregaarden traf Manheimer en Afdeling af Sparres Ryttere, som Obersten paa Tilbagevejen fra Kjøge havde udsendt i forskjellige Retninger. Kaptajnen gav Anføreren for disse den Underretning, han fandt fornøden, og lod dem følge med sig; derved blev det ham mulig at omspænde Skoven i en større Omkreds, ligesom ogsaa Smeden førte dem saa snildt og ubemærket fremad, at de vilde have været istand til at naa lige til Stedet, hvor Svend gjorde Holdt, hvis han ikke havde anvendt den Forsigtighed at udstille de fire Vagtposter.

Som Gjøngerne berettede, havde Svenskerne delt sig i to Hold, efter at de vare komne ind under Skoven. Manheimers Skare var den første, der fandt en Aabning i Hegnet. Her skiltes Smeden fra dem, modtog en Belønning og red tilbage med den laante Hest. Kaptajnen lod sine Ryttere forene sig saaledes, at de dannede en Linie, der indtog hele Vejens Brede. Han selv red i Spidsen, Kulsoen ved hans Side.

Under hele det anstrengende Ridt havde hun holdt sig paa denne Plads, krumbøjet og vaklende som i Begyndelsen, men uden noget synligt Tegn til Træthed, tværtimod opfordrede hun bestandig Manheimer til at ride hurtigere. Hendes graalige Haar gled ned og flagrede i lange Ender frem fra Huen. Rytternes første Spot over hendes forunderlige Skikkelse var vegen for en vis sky Frygt, efter at de havde hørt de enkelte Ytringer,

som Smeden undervejs lod falde om de hemmelige Kræfter, hun raadede over. Selv Manheimer syntes at tage større Hensyn til hende, medens han beundrede hendes Udholdenhed og erkjendte det kløgtige i alle de Raad, hun tilhviskede ham.

Rytterskaren red nu i et hurtigt Trav igjennem Skoven, indtil den kom ind paa Favnepladsen, hvor Gjøngerne imidlertid havde udført deres Forhugning.

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer, »de Skjælmer have spærret os Vejen.«

»Gud i Lov derfor,« svarede Kulsoen, »det er det bedste Stykke Arbejde, jeg har set inat.«

»Hvad snakker I der, Kvinde?«

»De have vel knap gjort sig den Umage at spærre for os, hvis ikke Svend var i Betryk og i Nærheden med sin Slæde. Nu vide vi, hvad vi skulle holde os til. Lad nogle af Karlene stige af og rydde Grenene tilside, strenge Herre! men selv drage vi os en Kjende tilbage, om Nogen skulde ligge paa Lur her næst ved. Gjøngerne have Ord for at træffe deres Mand. Den Ene skyder sin Kugle i den Andens Mærke. Det skadede kanske heller ikke, om I sagde til Eders Folk, at de holdt deres Karabiner beredte for, saa snart de høre Skud, at kunne rette dem derhen, hvorfra Glimtene lysner.«

Tre Dragoner stege af Hestene og banede sig en Vej igjennem Forhugningen. I det samme saas en Lysstribe bag de nærmeste Træstammer, og to Skud skraldede igjennem Skoven. En Salve fra Rytternes Karabiner fulgte øjeblikkelig efter. Kulsoen havde rykket sin Hest til Siden, saaledes at hun sad dækket af et Træ. Manheimer brugte derimod ikke denne Forsigtighed. Straks efter Rytternes Skud stejlede hans Hest og styrtede dødeligt truffen omkuld i Sneen. Det lykkedes Kaptajnen at gjøre sig fri

for Stigbøjlerne og springe af. Idet han vendte sig, saa han en af Dragonerne vakle i Sadlen og falde forover paa Hesten. Skuddet havde gjennemboret hans Bryst.

»Han har faaet sin Bekomst,« sagde Kulsoen, idet hun forlod sit Skjul og greb den Faldnes Hest i Tømmen. »Tag Eders Pistoler, Herre! og stig op, at vi kunne komme videre.«

Manheimer adlød og kommanderede fremad.

Ude paa Favnepladsen havde det svage Stjernelys tilladt dem at skjelne Forhugningen, hvis Grene viste sig mørke imod Sneen, men da Rytterne kom længere ind paa Vejen, hvor Træerne stode tættere, svandt dette Lys igjen; alt var indhyllet i et skummelt og uhyggeligt Mørke. Desuagtet opfordrede Kulsoen Manheimer til at ride hurtigere.

»For tusind Djævle!« raabte Kaptajnen, »kan I da aldrig blive træt, Fruentimmer?«

»Nej, min strenge Herre!« svarede Konen med en spodsk Latter, »jeg kan aldrig blive træt undervejs, men Svend kjører skrapt, om jeg kjender ham ret, det er desuden ligesaa lyst for os som for ham.«

Medens hun talte, opstod en pludselig Forvirring blandt Rytterne, flere af Hestene snublede, den hele Række standsede. I samme Øjeblik faldt to Skud.

»Hvad Djævlen er det?« raabte Manheimer, idet han saa Kulsoen styrte med sin Hest og med en indre Glæde antog, at hun var bleven truffen.

»De have spændt et Tov over Vejen fra Træerne,« svarede Kulsoen og rejste sig op fra den døde Hest. »I laane mig Eders Sabel, saa hugger jeg det over, og vi ride videre.«

Manheimer rakte hende Sablen og sagde: »Hvorledes tænker Du vel at komme videre, imens din Hest er skudt?«

Kulsoen overskar Rebet og rakte Kaptajnen Sablen tilbage.

»Ak jo!« svarede hun smilende, »vi finde vel paa Raad.« Hun greb fat i Manheimers Sadelbom, satte sin Fod paa hans, og før han ret begreb hendes Hensigt eller kunde hindre den, havde hun taget Plads bag ham paa Hesten. Kaptajnen vendte sit Ansigt mod hende med en rasende Harme, men Kulsoen standsede det Udbrud, hun forudsaa, ved at hviske:

»Lad os blot komme afsted. I kan endnu have min Hjælp behov. Ser I, hist henne, lige forud, hvor Vejen bliver lysere, kan I øjne den Mand, som vi søge.«

Manheimer saa virkelig Svend og hans Slæde i lang Afstand foran sig. Dette Syn forsonede ham med den ubehagelige Rytterske, imidlertid sporede han sin Hest til et pludseligt Spring, men Kulsoen, der anede noget lignende, slyngede sin ene Arm omkring hans Liv, lo spottende og hviskede:

»Det er ret, Herre! lad det kun gaa saa stærkt, som Hesten aarker. I behøver ikke at frygte for mig, jeg holder mig nok fast. I min anden Haand har jeg en Pistol med opspændt Hane, og før jeg skulde lade mig skille fra Eder, strenge Herre! sætter jeg Pistolløbet for Eders Hoved og trykker af. Saa saare der falder en Mand igjen, skal jeg tage hans Hest, men indtil da faar I at finde Jer i mit Selskab. Sig Folkene, at de skulle lade deres Karabiner paany, og naar vi komme Svend lidt nærmere, saa lad dem tage Sigte efter Hesten, Mændene fange vi siden.«

Manheimer skar Tænder af Raseri, men han gav sine Ryttere Befaling til at lade.

»Ser I, hvor det bliver lysere, efterhaanden som vi komme frem,« vedblev Kulsoen, »vi hale godt ind paa dem. Men hvad er det? Nu holder Slæden jo stille.«

I det svage Lys, som den frembrydende Dagning kastede ned mellem Træerne, henad den Linie, som Grøften dannede i Skoven, saa man en mørk Gruppe adskilles, efter at den havde staaet et Øjeblik stille.

»Nu drage de videre,« hviskede Kulsoen. »Lad os sætte ind paa dem, det bedste vi kunne. Før det bliver lyst, skulle vi være Ejere af Skatten.«

Hun slog sine Hæle mod Hestens Sider og vedblev: »I har ikke nødig at være bange for mig, ædle Herre! om de end ligge paa Lur dernede og skyde efter os. Jeg sidder her bagved, saa rart dækket af Eder, og det skulde være et slemt Stykke Bly, der kunde gaa igjennem os Begge.«

»Du skal komme til at klæde Stejle og Hjul, naar vi have den Tur vel overstaaet,« svarede Manheimer.

»Aa, det siger I kun for Spøg. I er endda ikke den Første, der har gjort mig det Løfte, men der er tidt en lang Vej fra Mund til Hjerte. Først dele vi Mønten, saa giver Resten sig siden.«

Da Rytterne kom til Grøften, fandt de Broen afkastet. Manheimer udstødte en skrækkelig Ed, idet han standsede Hesten.

»Hvad gjøre vi nu?« mumlede han.

»Jeg tænker, vi jage Sporerne i Hestens Sider og sætte over,« svarede Kulsoen.

»Den kan ikke springe over med os Begge.«

»Det gaar nok, lad os prøve det.«

Manheimer rykkede Hesten tilbage og gav sine Folk Befaling til at sætte over Grøften, Tre for Tre.

Springet blev prøvet, og alle Rytterne naaede lykkeligt over. Paa samme Tid løsnedes to Skud bag de nærmeste Træer, og to Mænd faldt.

»Se saa!« udbrød Kulsoen, medens hun lod sig

glide ned paa Jorden og greb en af de Faldnes Heste i Tøjlen. »Nu begynde vi igjen; Dagen bryder frem, og vi have ikke langt tilbage.«

Hun besteg Hesten, og idet Forfølgelsen fortsattes med slappe Tøjler og fordoblet Hurtighed, tog Konen en Blikflaske frem af sin Koftelomme under Kappen og tømte den. Det var nu efterhaanden blevet saa lyst, at man tydelig kunde skjelne alle de nærmeste Gjenstande. Træerne stode mere enkeltvis, og Underskoven blev tyndere. I lang Afstand saas den lille Slæde at ile hen over Vejen. Kulsoen udstødte et Jubelskrig, da hun bemærkede, at de kom den nærmere.

»Ak, lille Folk!« udbrød hun, for første Gang henvendende sig til Dragonerne. »Nu have I ret snart fortjent Eders Morgendrik; om jeg ikke tager fejl, er det Svend Gjønge og hans Svoger, som vi have foran os. Se blot, hvor de piske paa den arme Hest for at komme afsted, men vi følge efter dem og lade os ikke standse. For sandt maa jeg sige om Svensken, at han har modige Mænd, der hverken ræddes for Død eller Djævel.«

»Men I da?« udbrød en af Rytterne.

»Satans til Menneske!« tilføjede en Anden. »I rider jo som den bedste Dragon.«

»Ja, aa ja!« svarede Kulsoen med et skummelt Smil. »Jeg har siddet over en Hest før inat og redet et Ridt, der var værre end dette, skjøndt jeg ikke kom nær saa langt.«

»Hvad var det for en Hest?«

»Træhesten!« svarede hun med en Skoggerlatter og indtog efter disse Ord sin tidligere Plads ved Manheimers Side.

— —

22.

Sidste Forsøg.

Det lange Ridt havde omsider udtømt Hestenes Kræfter, og Rytterne maatte ofte bruge deres Sporer. Efterhaanden som de nærmede sig Slæden, syntes Mændene, der kjørte den, at være forsvundne, man saa blot Hesten i hurtigt Trav og med fremstrakt Hals jage ud fra Skoven hen over de aabne Marker.

»Giv Eders Hest Sporen, strenge Herre! og lad os komme hurtigere afsted!« stønnede Kulsoen. »Om I kjendte Svend Gjønges Finter saa vel som jeg, vilde I ikke sætte Lid til, at vi ere ham saa nær. Han kan slippe fra os endda.«

»Aa, hvad Djævlen!« raabte Manheimer, »den Karl kan da ikke flyve bort. — Se der, Mord og Bøddel! nu have vi vundet Spillet.«

Medens Kaptajnen talede, saa man en Afdeling Ryttere svinge ud fra Hegnet og sprede sig hen over Marken foran Manheimers Skare. Det var Oberst Sparres Dragoner, som først i Dagningen havde fundet Vej igjennem Skoven. De bleve hilsede af deres Kammerater med et jublende Frydeskrig, medens de i en enkelt Linie joge op ad Bakkerne ved Dalby Kirke for at afskære Slæden Vejen.

Manheimer svingede sin Pallask og udstødte et Triumfskrig.

»Naa, Fruentimmer!« hviskede han, »hvad siger hun dertil?«

»Ja, jeg siger som før, at vi have ham ikke endnu.«

Straks efter forandrede Slæden sit Løb og bøjede ind over Marken i en skraa Linie fra Manheimers Skare.

Derved blev det muligt at opdage den List, de to Flygtninge benyttede for at gjøre sig usynlige for Rytterne. De havde nemlig lagt Fodersækken op paa det bageste Sæde og udstrakte sig under denne paa Bunden af Slæden.

»Tror I ikke, at man herfra kunde naa Hesten med en Karabin?« spurgte Kulsoen.

»Vi kunne jo prøve derpaa,« svarede Manheimer og befalede en af Dragonerne at forsøge et Skud. Karlen standsede sin Hest lagde an og tog et omhyggeligt Sigte, før han trykkede af; men Skudet fejlede, og Hesten fortsatte sit Løb hen over Marken.

Nu begyndte Solen at vise sig over Trætoppene. En graablaa Taage rullede hen over den store Sneflade, man hørte Klokkernes melankolske Lyd fra de tre højeste Kirker i Herredet, hvis Taarne hilsede hverandre paa Dalby, Faxø og Kongsted Bakker. Derimellem løde vekselvis de to Rytterskarers Hurraraab, Opmuntringer og Geværskud, som gjentoge sig i stedse kortere Mellemrum. En Ræv sprang op fra Grøftekanten, løb tværs over Vejen og blev staaende inde paa den modsatte Mark, idet den strakte sit lille, spidse Hoved nysgjerrig hen mod Rytterne, som om den anede, at Jagten idag gjaldt et ædlere Vildt. Paa engang endtes Larmen med et bedøvende Glædesskrig; Slæden holdt stille, og de to Mænd stege ud af den.

»Endelig!« raabte Manheimer, idet han jog Sporerne i den skummende Hests Sider og foer hen til Stedet. Sparres Ryttere havde allerede dannet en Kreds om Flygtningene, som stode blege og med blottede Hoveder ved Siden af deres Hest, der var sunken til Jorden af Træthed.

»Svend Poulsen!« raabte Anføreren for Sparres Folk.

»Øltønderne?« brølede Manheimer.

Kulsoen udstødte et Skrig, da hun saa Mændene. Manheimer var den Første, som endte denne Forvirring, han kastede Tøjlerne til en af sine Folk, sprang af Hesten og banede sig Vej til Mændene.

»Hvem af Eder er Svend Poulsen Gjønge?« skreg han.

»Ingen af os!« svarede den Mindste af Flygtningene med en hæs og læspende Stemme.

»Ingen af Jer!« gjentog Kaptajnen rasende. »Mord og Ild og Bøddel! hvem er I da?«

»Ak, naadige Herre!« svarede Ordføreren, »skaaner vort usle Liv. Vi ere kun to fattige Bønder, der skulde have været op til Bregentved efter Gjordemoderen. Dengang vi inat kom ind i Sparresholms Skove, saa vi nogle Folk, der rendte deres Vej til alle Sider, de varede os ad, at vi skulde skynde os, hvis vi havde vort Liv kjært, saa hørte vi dem skyde og raabe, og saa piskede vi paa vor Hest, det bedste vi kunde.«

»Til hvem skulde Du hente Gjordemoderen, lille Tam?« spurgte en Stemme blandt Rytterne.

»Til min stakkels Kone!« svarede Bonden.

Kulsoen traadte ud af Kredsen, tog sin Hue af Hovedet og stillede sig foran ham med begge Hænderne i Siden.

»Til din stakkels Kone!« gjentog hun med en vild Latter.

Tams Ansigt blev blegere, medens han stift og forbavset stirrede paa hende. Imidlertid oversaa han derfor ikke Øjeblikkets Fare, han udstødte et Skrig, slyngede sine Arme omkring Kulsoens Hals og hviskede, idet han trykkede hende op til sig: »Nægt blot intet.«

Derpaa vendte han sig til de to Officerer:

»Siden jeg har fundet min kjære Søster blandt Eder, saa kan hun sige god for mig.«

»Hans Søster!« gjentog den fremmede Kaptajn.

»Ja!« svarede Manheimer, »hun fulgte med os for at bringe os paa Svends Spor.«

»Desuden kan den strenge Herre der vel ikke have glemt mit Ansigt, siden vi sidst taltes ved?« tilføjede Tam og stillede sig dristig og smilende foran Høvedsmanden.

»Hvor skulde jeg kjende dit Ansigt fra?«

»Ak, naadige Herre! Ingen kan da vide bedre end I, hvor lidt jeg har med Svend Gjønge at skaffe, siden det var mig, I talte med oppe paa Jungshoved den Aften, jeg vilde fortjene de udlovede Penge ved at fange ham.«

Manheimer tilkastede Kaptajnen et spørgende Blik.

»Det har sin Rigtighed,« svarede denne.

»Saa rede vi da alligevel omsonst den hele Nat,« ytrede Manheimer nedslaaet, »og den Hallunk har atter narret os.«

»Naar mødte Du Svends Folk?«

»Lidt efter Midnat, ret som de begyndte at skyde.«

»Og siden saa Du dem ikke?«

»Gud bedre det!« svarede Tam klagende, »jeg saa kun efter min stakkels Hest og pønsede paa at komme afsted, det snareste vi kunde.«

»Se efter, om de føre Vaaben med sig,« sagde Kaptajnen til en af sine Folk. Slæden blev undersøgt, men dens Indhold bestod kun af et gammelt Dækken og en Fodersæk.

I dette Øjeblik nærmede Kulsoen sig Tam og hviskede:

»Veed Du, hvor Svend er?«

Tam blinkede med Øjnene.

Anføreren for Sparres Dragoner kaldte sine Folk sammen og sagde:

»Vi drage nu en anden Vej for at se, om vi have

bedre Held der.« Han hilste med Kaarden og red bort foran sin Skare.

Manheimers Ansigt udtrykte en levende Harme, hans Blik vekslede tvivlende mellem de to Mænd, Slæden og Kulsoen.

»Hvad nu?« udbrød han.

»Ja, nu tænker jeg, vi søge op til de nærmeste Gaarde og hvile os lidt, inden vi begynde vor Jagt paany,« svarede Kulsoen.

»Naa, er I da endelig bleven træt?« ytrede han haanligt.

Konens Ansigt var ligblegt, hun vaklede, idet hun traadte Kaptajnen et Skridt nærmere.

»Aa nej,« svarede hun med en unaturlig Latter. »Jeg er éndda ikke træt endnu.«

Med disse Ord drog hun den blaa Rytterkappe tilside, og Manheimer saa hendes hvide Vadmelskofte bedækket med Blod. Gjøngernes sidste Skud inde i Skoven havde truffet hende i Skulderen, men hun havde undertrykt Smerten og skjult Saaret, indtil det vedvarende Blodtab omsider berøvede hende de sidste Kræfter.

»Jeg trænger bare til at hvile mig lidt,« tilføjede hun, støttende sig paa Sædet af Slæden.

»Det er billigt,« svarede Manheimer. »Du kan lade din Broder sørge for din Pleje. Jeg ønsker Dig en god Bedring.«

Efter disse Ord nikkede han til hende med en spottende Latter, steg tilhest og jog i Spidsen for sine Ryttere bort fra Stedet. Kulsoen udstødte et rasende Skrig og raabte, idet hun udstrakte sin knyttede Haand efter Manheimer:

»Vi dele!«

Han syntes ikke at høre dette Raab. Lidt senere forsvandt han imellem Træerne indenfor Skovhegnet.

»Ved Du, hvor Svend er?« hviskede Kulsoen til Tam, idet hun sank tilbage paa Fodersækken i Slæden.

»Ja vel ved jeg det,« svarede han. »Svend Gjønge ligger endnu nede paa hin Side af Jungshoved og tager vare paa sine mange Penge.«

»Hvad gjør Du da her med Slæden?« spurgte hun bestandig svagere.

Tam smilede: »Som jeg sagde, er jeg ude for at hente Doktoren til min stakkels, syge Kone.«

Kulsoen svarede intet til denne Spøg, hun havde lukket sine Øjne og var sunken bevidstløs tilbage i Slæden.

Faa Ord ville være tilstrækkelige til at forklare, hvorledes det lykkedes Gjøngehøvdingen at undgaa sine Forfølgere. Da Manheimer saa Slæden holde ved Broen i Skoven, kastede Svend Kronhjorten i den tilfrosne Grøft, derefter sprang han og Ib ned og bare Hjorten dybere ind i Skoven. Imidlertid afbrøde Gjøngerne Broen, og Tam og hans Kammerat kjørte bort med Slæden. Nogle Timer senere, omtrent paa samme Tid som Manheimer blev overbevist om sin uheldige Fejltagelse, sad Svend Gjønge og Ib paa Toppen af et stort Halmlæs, i hvilket de havde skjult deres Skat, og kjørte syngende og vel tilmode op ad Kjøge Landevej. Svend kjendte de to Bønder, som skulde have bragt Læsset fra Alsløvgaard ind til de svenske Magasiner i Højelse, en Landsby paa hin Side Kjøge. Ved Overtalelser og en Pengebelønning fik han Lov til at kjøre i deres Sted. Han skjulte sin Hjort paa Bunden af Læsset, skiftede Klæder med Bønderne og forlod dem med det Løfte, at lade Vogn og Heste blive staaende hos en Kjøbmand i Byen, indtil Ejermændene selv afhentede den. Ibs Ansigt var venligt og smilende som Morgensolen over deres Hoveder. Han laa paa Ryggen, udstrakt i sin fulde Længde i Læsset og udstødte

nogle dybe og uartikulerede Toner, som han holdt for en Sang. Af og til endtes disse, idet han rejste sig overende i Halmen og udbrød i Lovtaler over Svend.

»Ja vist, Svend!« ytrede han saaledes, efter at en svensk Patrouille var passeret dem forbi, uden enten at værdige Læsset eller de to Mænd et Blik. »Nu siger jeg det rent ud, jeg holder mere af Dig end af noget andet Menneske i denne Verden, for Du er saa klog og saa listig, min Høvding! at ikke fem Djævle skulde kunne veje op mod Dig, om De saa stillede sig paa Hovederne af hverandre; men Du skal ret snart faa din Belønning. Du skal faa den, siger jeg, for saa snart vi nu kjøre ned ad Kjøge Gade, rejser jeg mig op i Halmen og giver Dig et Trykkys, af de længste og allerbedste, lige for Øjnene af alle Folk. — Kan Du forlange mere?«

Svend fik ingen Lejlighed til at svare; saa snart Ib havde udtalt sit Løfte, drejede han sig rundt i Halmen og begyndte i sin overvættes Glæde paa en ny Sang, mere hylende og gyselig end før.

Saaledes kom de til Kjøge. Vagten kastede kun et flygtigt Blik paa Svend, idet han vinkede, at han kunde kjøre videre; men undervejs havde Ib til Trods for Svends Modstræbelser fuldbyrdet sit Løfte og omfavnet ham midt paa Torvet. Ud af Byen gik det med samme Held. Da de kom til Magasinet i Højelse. tre Fjerdingvej udenfor Kjøge, var Svend og hans Hjort forsvunden. Ib afleverede Halmen og kjørte derefter den tomme Vogn tilbage til Kjøbmanden, som aftalt var. Paa samme Tid gjennemstrejfede Manheimer Egnen med tolv Ryttere og Oberst Sparre med tresindstyve, for at komme paa Spor efter de to Flygtninge.

Det var Svends Plan at gaa over Isen til Kjøbenhavn fra det Sted, hvor han nu befandt sig, derved blev

hans Vej henved tre Mil kortere, og Faren for at opdages var ikke heller saa stor. Han havde forladt Ib omtrent midt imellem Landsbyen og Kjøge, ved en lille Fiskerhytte, som laa under Bakkerne, omtrent to Bøsseskud fra Havet. Hyttens Dør var fastbunden med en Snor til Stolperne, og Svend saa Ejermanden ude paa Isen, trækkende en Slæde efter sig og med en Harpun i Haanden, ifærd med at stange Aal i en Vaage. Han havde derfor god Tid til at nedgrave Hjorten i Sneen, før han gik op paa Bakkerne og kaldte Fiskeren ind paa Land. Manden smilede, da Svend spurgte, om han kunde føre ham over Isen til Hovedstaden.

»Naa, saa I har Ærinde oppe i Kjøbenhavn?« ytrede han.

»Jeg gaar Bud for Ridefogden til mit Herskab,« svarede Svend.

»I kan gjerne tale frit ud,« vedblev Bonden, medens hans aabne Ansigt vedligeholdt sit tvivlende Udtryk. »Jeg er en ærlig Mand, Herre! og har vist Vej over Kjøge Bugt til flere af Eders Folk.«

»Af mine Folk?« gjentog Svend studsende.

»Ja, aa ja! til Folk i Bønderkofter udvendig og Silke forinden. Nu nys forleden, til Hellig Valentine Dag, førte jeg Hans Naade, Grev Hannibal Sehesteds Frue og hendes unge Datter ad den samme Vej op til Byen. De gave sig ogsaa ud for Bønderfolk og havde Klæder derefter, men deres Fødder kunde de ikke dølge, de vare saa smaa som et Barns og deres Hænder saa hvide som Mutter Maries paa Alterbilledet i Kirken. De førte ogsaa en liden Bylt med sig, som de gave ud for Klæder, men da jeg tog fat paa den, klingede den indvendig, som Sølvet klinger imod Sølv og det dyre Guld.«

Svend smilede. »Jeg fører ogsaa en Bylt med,« sagde han.

»Tænkte jeg det ikke nok,« svarede Fiskeren. »Naa ja, vi bringe vel baade den og Eder, hvorhen I ønsker; og I vil være bedre faren end Grevens, for de maatte vente to Dage tilende, mens jeg fik mig en Slæde tømret og vel beslaaet med Jernskinner forneden. De boede her inde i Hytten imedens og spiste af min ringe Kost og lo over alt, hvad de saa, men vare dog sær venlige imod mig. Dengang de kom iland ved Kalveboderne, gav Fruen mig fem Ort for min Umag, det var godt fortjent i tre Døgn.«

»Jeg giver det dobbelte,« sagde Svend.

»Gjør I det?« sagde Bonden, og hans lyseblaa Øjne straalede af Glæde. »Jeg tager ogsaa imod dem i Guds Navn. Jeg sanker mine Penge sammen, saa mange jeg kan, til Forlovskynding.«

Forlovskynding var den Tilladelse, Bonden afkjøbte Jorddrotten til at fraflytte Stavnet.

»Naar agter I at drage bort?«

»Jeg tænker iaften,« svarede Svend, »for nu er jeg noget træt og har Hvile fornøden.«

»Til den Tid skal jeg være færdig,« sagde Bonden. »Lad os gaa ind i Huset, saa skal I faa et Leje, ligesaa godt som de to Grevinder.«

Om Eftermiddagen, lidt før det begyndte at mørknes, vendte Ib tilbage. Han var endnu ikke kommen til Slutningen af den Vise, han begyndte paa Halmlæsset, og sang af fuld Hals, da han nærmede sig Hytten. Fiskeren gjorde Forberedelser til Rejsen. Da Ib hørte, at Svend sov, slog han sig til Ro udenfor Hytten og begyndte en Samtale med Fiskeren.

»I drager vel med den anden Herre?« spurgte

denne, medens han flettede paa et Halmbaand til Slæden.

»Naturligvis!« svarede Ib. »Vi To kunne ikke skilles. Vi rejse desuden begge i det samme Ærinde.«

»Ja, hans Ærinde kjender jeg allerede.«

»Hvad for noget? Du kjender det?«

»Aa ja, jeg gjættede det, ligesom jeg saa ham.«

»Du gjættede det,« gjentog Ib med en ubeskrivelig Gebærde.

»Jeg har hjulpet mange af den høje Adel, som flygtede, da Svensken kom.«

»Naa, saa ved Du ogsaa, at vi ere Adelsmænd,« ytrede Ib med et selvtilfreds Smil. »Jeg vil være fordømt, om Du ikke er den klogeste Mand, jeg længe har truffet paa; men det vidste jeg jo forud, jeg kunde se det paa Dig ved første Øjekast. Lagde Du ikke Mærke til, at jeg betragtede Dig saa nøje? Du er ogsaa bestemt til noget bedre end at slide Dig op som Fisker. Jeg siger det rent ud, og naar Du fører os lykkelig og vel over Bugten, skal jeg hjælpe Dig dertil. Kongen og høje Rigens Raad gjør sær meget af os. Det koster mig kun et Ord, og de beskikke Dig straks paa Timen til Bysvend eller til Birkefoged, hvad Du selv tykkes for bedst. Bi lidt, at jeg kan skrive det op i min Bog!«

Fiskeren havde under disse Forsikringer betragtet Ib opmærksomt og forskende. Hans Ansigt antog efterhaanden et Udtryk af Tvivl, som Ib aldeles lod til at overse i den Trang, han for Øjeblikket følte til at meddele sig efter den vedvarende Tavshed, han have været nødt til at iagttage i det sidste Døgn.

»Ved I hvad,« sagde Fiskeren, medens Ib søgte i sin Lomme efter den omtalte Bog. »Jeg tænker, vi lade det fare. Vorherre har givet mig en god Forstand —

god nok for min Haandtering, og jeg ønsker mig ingen bedre.«

»Du vil ikke være Birkefoged?«

»Nej. Hvis I kan gjøre noget for mig, og Eders Sind staar dertil, som I siger, saa skaffe I mig Forlov at hugge en Planke eller to i Kongens Skov, thi min gamle Baad, som ligger hist nede paa Strandkanten, mægter fast ikke at bære mig over Søen længer.«

»En Planke,« gjentog Ib, »er det noget at forlange.«

»Jeg ønsker mig ingenting heller,« svarede den nøjsomme Fisker.

«Du skal faa en hel ny Baad,« sagde Ib. »Ved Du hvad, Du skal faa to.«

»Ræk mig Haanden derpaa.«

Ib fattede ikke den Andens Mening, men rakte ham Haanden.

Fiskerens Ansigt udtrykte en dyb Sørgmodighed, idet hans Haand gled hen over Ibs. Da han slap den, sagde han:

»Hvorfor vil I drive Spot med en enfoldig og ringe Mand, der mente det ærligt med Eder? I er ligesaa lidt en fornem Mand som jeg, dét fornam jeg straks paa Eders Tale og nu paa Eders haarde Haand.«

Ib indsaa, at han havde begaaet en Dumhed, men han tav istedenfor, som man i Reglen plejer, at begaa en ny ved at ville forbedre den første. Fiskeren vedblev·

»Om jeg nu bar mig ad paa samme Vis og lokkede Eder med fagre Ord for siden at angive Eder til Fjenden, saa stod det kun til mig, for I er i min Magt, men jeg er ikke i Eders.«

Ib traadte et Skridt tilbage, hans Bryn trak sig sammen, men Fiskeren sparede ham Svaret, idet han rystede paa Hovedet og udbrød:

»Vær uden Frygt, det er ikke min Mening.«

»Hør, Mand!« sagde Ib og lagde sin Haand paa hans Skulder, »tag ikke mine Ord saa nøje, de vare kun talte hen i Vinden; hvis der blev en Sild af ethvert Rogn, vilde Havet snart gaa op i Spegesild. Det vil jeg dog sige Dig, til Gud Fader han høre det, at paa en Maade talede jeg alligevel Sandhed før; — paa en Maade, siger jeg, for som Du ser os to Fremmede her, ere vi bedre end de bedste Adelsmænd i Danmark. Ærligt og godt som dit Sindelag er, maa Du vel holde dem for de Bedste, som værge for deres Land og vove Hud og Krop i Kongens Tjeneste. Ikke sandt?«

»Jeg siger ja dertil,« svarede Fiskeren.

»Naa, godt. Saa saare Adelsmændene fornam Svensken, begrove de deres Skatte og rendte bort til alle Sider, men han, som sover derinde, og jeg, som han gjorde til sin Kammerat, vi bleve tilbage, vi værgede, som vi kunde bedst, vi forstyrrede Fjendens Planer og brændte hans Magasiner, vi sloges med Svensken i Dage og lange Nætter, saa Du vilde faa Bugvrid, Du ærlige Fisker! om jeg fortalte Dig hvorledes. Derfor siger jeg os at være fuldt saa gode som Adelsmænd og noget lidt derover.«

Fiskerens Øjne straalede af en levende Glæde, medens han hørte paa Ib.

»Hvis det er sandt, hvad Du siger,« udbrød han, »og nu tror jeg Dig, saa ved jeg ogsaa, hvem I to Mænd ere. Her gik Ord og Rygter i de sidste Dage om al den Strid og Fortræd, der voldtes Fjenden i Jungshoved Lehn. Igaar til Middag kom Mogens Gjø fra Thureby med en svensk Høvedsmand ind i min Hytte og søgte efter to Flygtninge. — Ak ja! nu skal det være tilgivet, hvad Du nys vilde faa mig til at tro i min

Enfoldighed, saa sandt som jeg idag har huset Svend Gjønge og hans Kammerat Ib, Abels Søn.«

»Naa, saa de kalde mig hans Kammerat,« ytrede Ib med et straalende Aasyn. »Det er jeg ogsaa, det er jeg, Du kan forbande Dig derpaa, men gjør det sagte, saa Ingen hører det.«

En Time før Midnat kom Maanen frem, og alle Forberedelser til Afrejsen vare tagne. Fiskeren havde gjort Ild paa Skorstenen og varmet noget Øl, som Ib og Svend drak til deres Brød. Derpaa ombyttede Gjøngehøvdingen sin Klædning med en Lammeskindskofte. Ib ladede sine Pistoler imedens.

»I have ikke Vaaben behov til den Rejse,« bemærkede Fiskeren.

»Hvem kan vide det,« svarede Ib smilende. »Vi kunne kanske skyde en Maage, jeg holder saa meget af at skyde Maager.«

Da Svend gav Tegn til Opbrud, forlode de Hytten og bandt Døren fast til Stolpen, derpaa opgravede de Hjorten i Sneen, skjulte den under et Halmknippe paa Slæden og droge ned til Strandkanten. Her standsede Fiskeren pludseligt og vendte sig til Svend:

»Noget have vi dog forglemt, som vil gjøre os større Nytte end Pistolerne.«

»Hvad mener Du?«

»Min Baadshage.«

»Den henter jeg,« svarede Ib, »og hvis Du vil det, Svend! saa trække vi vore Kofter af og lade dem blive tilbage i Hytten, at Fiskeren kan bringe Kjøbmanden dem til Ejermændene. Drag I afsted imidlertid, jeg indhenter Eder nok.«

Svend trak Koften af og skød med Fiskerens Hjælp Slæden ud paa Isen. Ib vendte tilbage til Hytten.

Denne laa mellem to Sandbanker, der betog Udsigten til det aabne Hav. Da Ib kom ind under Bakkerne, syntes han at høre en Hest snøfte i Nærheden, han lyttede, men da alt var roligt, fortsatte han sin Gang. Pludselig gjentoges Lyden, og hans Fod standsede ligesom rodfæstet til Jorden, da han ved Hjælp af Maanelyset saa en opsadlet Rytterhest udenfor Hytten. Han greb en Pistol, men fik ikke Tid til lang Betænkning, idet en kraftig Haand lagde sig paa hans Skulder, og en Stemme udbrød:

»Et Ord, gode Ven!«

Ibs Ansigt blev blegt som Sneen. Paa denne Stemme, i dette røde og skjæggede Ansigt gjenkjendte han Manheimer.

»Stik kun Pistolen i Bæltet,« sagde Manheimer, »og lad os gaa indenfor.«

Baandet, hvormed de havde fastbundet Døren, var overskaaret. Ib adlød uden Vægring og fulgte ham ind i Fiskerens Hytte.

Kaptajnens uformodede Nærværelse i dette ubelejlige Øjeblik lader sig hurtigt forklare. Paa Tilbagerejsen fra Skoven var han om Morgenen kommen til et Værtshus, hvori de to Bønder gjorde sig tilgode for Pengene, de havde modtaget af Svend. Baade Manheimers Folk og Heste vare for udmattede af det lange Ridt til at kunne drage videre, han agtede derfor at udhvile sig i Værtshuset, før han begyndte Forfølgelsen paany. Imidlertid bleve Bønderne drukne og lode enkelte Ytringer falde om den forunderlige Handel, de havde gjort. Manheimer hørte Svends Navn og lyttede. Han lod bringe en frisk Kande Mjød og gav sig i Tale med de to Karle. Resultatet af denne Samtale var, at han en halv Time senere udsøgte sig den bedste Hest, som fandtes i Stalden,

besteg den og jog bort med to af sine Ryttere, uden at de Tilbageblevne kunde forklare sig Aarsagen dertil. Endnu før de naaede Byen, styrtede den ene Rytter, den Andens Hest faldt oppe paa Gaden udenfor Kirken. I Kjøge skiftede han Hest og vedblev sine Efterforskninger hos Kjøbmanden og derefter paa Magasinet, indtil han om Aftenen kom til Fiskerens Hytte, straks efter at de tre Mænd havde forladt den, og medens de under Bakkerne vare ifærd med at opgrave Hjorten.

Da Ib traadte ind, lod han sit Blik løbe omkring i Stuen for at se, om Manheimer var alene. Ilden paa Arnestedet kastede et rødligt Skær paa de graa Lervægge. Han befandt sig alene med Kaptajnen.

»Hvem er Du?« spurgte Manheimer.

»En fattig Fisker, strenge Herre!«

»Og Pistolen der? — Ah, jeg ser endog, at Du har to. Læg dem fra Dig paa Bordet og lad os tale os tilrette.«

Ib tøvede.

»Et Ord eller en skjæv Mine, og mine Folk stikke deres Karabiner ind gjennem Ruden og skyde Dig ned.«

Ib lagde Pistolerne fra sig.

»Har Du flere Vaaben forvaret?«

»Nej.«

»Hvortil vilde Du da bruge disse?«

»Man værger sig som man kan, strenge Herre! I denne Ufredstid fare Stimænd og Ildgjerningsfolk omkring paa Vejen, tilmed ligger min Hytte saa ensomt her ude ved Søen.«

»Aa ja, og det er Dig, som fører de Flygtende over Bugten?«

»Ja, det er mig,« svarede Ib nølende.

»Og inat skal Du føre Svend Gjønge over.«

»Svend Gjønge!« gjentog Ib studsende.

»Svend Gjønge og hans Skat, en liden Sum paa halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler. Du ser endda, at jeg har skaffet mig nøjagtig Besked.«

Ibs Læber sitrede, han drog sit Vejr med Møje. Denne Forhindring, der kom saa pludselig og uformodet, overvældede ham ganske.

»Hvor er Svend Gjønge i dette Øjeblik?«

»Det ved jeg ikke forvist,« svarede han med usikker Stemme. »Han gik til Byen i Mørkningen og sagde, at han vilde komme igjen ved Midnat.«

»Og hans Penge?«

»Dem lovede han at bringe med,« svarede Ib hurtig, idet han efterhaanden begyndte at komme paa Gled med sine Historier.

»Paa hvad Vis agtede I at tage over Bugten?«

»Paa en Slæde.«

»Hvor har Du den?«

»Nede ved Søen«.

»Vi følges ad derned, men tænd først en Lyspind.«

Ib gik hen til Skorstenen, Manheimer stak imidlertid begge hans Pistoler til sig. Da Ib havde tændt Lyspinden og gjort den fast i en Sprække i Bordpladen, sagde Kaptajnen:

»Drag først din Kappe af, at jeg kan se, om Du har flere Vaaben hos Dig.«

Ib adlød. Ved Lyspindens Skin saa Manheimer den grønne Jægerdragt, hvormed de to Bønderkarle havde betegnet Flygtningene. Han udstødte et Raab, men fattede sig straks igjen og begyndte at undersøge Ibs Klæder.

»Du bærer to Dragter?«

»Ja, Hr. Kaptajn! det er saa koldt herude.«

»Skammeligt koldt!« forsikrede Manheimer. »Vær saa god at knappe Trøjen op.«

Ib adlød.

»Jeg ser, at Du farer med Sandhed,« udbrød Kaptajnen, efter at Undersøgelserne vare tilende. »Du har virkelig ikke flere Vaaben.«

»Hvorfor skulde jeg vel skuffe den strenge Herre?« ytrede Ib med et særdeles enfoldigt og troskyldigt Ansigt. »Det ser jeg ingen Grund til.«

»Jeg ikke heller,« svarede Manheimer. »Lad os nu drage ned til Havet. Men for at vi ikke skulle fare vild og komme fra hinanden, mens Maanen skinner saa dunkelt, vil jeg slaa denne Strikke om din Hals.«

Kaptajnen tog et Stykke Reb ned fra Væggen og gjorde en Løkke paa det.

»Forstaar Du,« vedblev han leende, medens han lagde Rebet om Ibs Hoved, »det sker i al Venskabelighed, blot for at vi kunne blive sammen.«

»Strenge Herre har vist sin Plaser med mig,« svarede Ib og gjorde et mislykket Forsøg paa at smile.

»Nu slukke vi Lyset og binde Døren fast som før, og saa drage vi ad Stranden til. Men først maa jeg dog sige Dig et Ord i Fortrolighed: Pas vel paa, at din Fod ikke glider undervejs; jeg har for Vane at ride i Mørke med en opspændt Pistol, den jeg holder temmelig nær dit Hoved. Ved det allermindste Ryk, Du giver i Rebet, trykker jeg af, og Du kan da selv begribe, hvor stor en Sorg det vilde være mig at skyde Dig en Kugle igjennem Hjernen. Nu afsted, denne Gang maa det gaa til med den slemme Troldhekses Kunster, hvis vi skulle blive adskilte paa det lille Stykke, vi have tilbage.«

Manheimer slukkede Lyset. I samme Nu gjorde Ib et eneste Skridt hen mod Skorstenen, tøvede der et Øjeblik

og fulgte straks efter Kaptajnen, som havde vendt sig om i Døren efter ham.

Just som Manheimer satte sin Fod i Stigbøjlen, hørte han en svag Stønnen og saa en mørk Skikkelse læne sig op til Hyttens Mur. Han studsede, vendte sit Hoved og greb en Pistol. Ib gjorde paa samme Tid et Skridt fremad, der bragte ham i Linie med Hestens Hoved. Skikkelsen strakte sine Arme op mod Kaptajnen og skreg:

»Vi dele!«

Denne stønnende Stemme, saa mat og fuld af Smerte, gjenkjendte Manheimer øjeblikkelig; han brast i Latter og udbrød spottende:

»Mord og Bøddel! der har vi Kulsoen igjen.«

»Vi dele!« gjentog hun heftig og hævede sit ligblege Ansigt ivejret.

»Ja Gu' dele vi!« svarede Manheimer, idet han spændte sin Pistol og strakte den hen for Øjnene af Ib med en Gebærde, som umuligt kunde misforstaas; derefter red han bort fra Hytten.

Ib fulgte ved hans Side. Hans Blik veg ikke fra Pistolen. Manheimers Hest slog med Hovedet, pustede og gjorde et Spring til Siden. Ib fulgte med.

»Hvad Djævlen fattes det fordømte Dyr?« raabte Manheimer, idet han strammede Tøjlen og sporede Hesten.

»Tal sagte, strenge Herre!« udbrød Ib. »Mig tykkes, at jeg gjennem Taagen øjner en Mand nede ved Strandkanten, kanske Svend alt er kommen.«

Manheimer studsede og kastede et Blik derned. I samme Øjeblik udstødte Hesten en høj og smertelig Vrinsken, bøjede Hovedet og gjorde et voldsomt Spring ivejret; endnu før Manheimer igjen blev Herre over den, gjentoges dette Spring, den stejlede og kastede sig derpaa

med en lynsnar Bevægelse ned paa Sneen, hvor den vedblev at stryge Hovedet hen ad Jorden. Manheimer havde sluppet Rebet og tabt Pistolen, idet han faldt.

»Kom mig til Hjælp!« raabte han. »Afskum! hvad har Du koglet ved min Hest?«

»Ak, strenge Herre!« svarede Ib roligt og smilende, »jeg har næsten ingenting gjort, jeg puttede den blot et lille Stykke brændende Tønder ind i Øret.«

Medens han sagde dette, traadte en Mand frem mellem Bakkerne, nærmede sig Manheimer paa to Skridts Afstand og trykkede en Pistol af mod hans Bryst. Kaptajnen udstødte et Skrig og sank tilbage i Sneen. Hesten foer afsted med sænket Hoved og en skingrende Vrinsken.

Straks efter Manheimers Skrig løde langsomme og slæbende Skridt mellem Bakkerne, og Kulsoen kom tilsyne, vaklende, blodig og støttende sig til en Stok.

»Vi dele, vi dele!« udbrød hun hæs og ivrig, endnu før hun naaede Stedet.

»Aa nej,« svarede Ib, »I skal faa det altsammen.«

Han løste Rebet, som endnu var knyttet om hans Hals, og sammensnørede med dette Kulsoens Ben og Arme uagtet den fortvivlede Modstand, hun gjorde. Kulsoen udstødte et gjennemtrængende Skrig. Ib kneblede hende med sit Halstørklæde og bandt det fast omkring Konens Hals.

Svend havde været Tilskuer af det sidste Optrin.

»Nu afsted,« udbrød han, »Skuddet og det gale Fruentimmer kan let bringe Svenskerne paa vort Spor.«

Han stak sin Pistol i Bæltet og gik ned til Stranden, Ib traadte et Skridt nærmere til Manheimers Lig og bøjede sig ned over det. Kaptajnens Aandedræt var standset.

»Siden I saa inderlig gjerne vilde have fat paa os, lad være det ej lykkedes, skal I idetmindste have den Plaser at se os drage bort.«

Under disse Ord rejste han Kaptajnen ivejret, støttede hans Overkrop til en Sten, med Ansigtet vendt ud imod Søen og gav ham Sabelen i Haanden. Han satte den bundne Kulso ved Manheimers Side, tog sin Hue af og gjorde en komisk Hilsen for dem.

»Farvel, lille Folk! I ønske os Begge en fornøjelig Rejse.«

Derefter ilede han med lange Skridt ned til Strandkanten efter Svend og Fiskeren, som allerede havde begivet sig ud paa Isen.

23.

Audiensen.

Fra det Øjeblik, Svend begyndte sin Rejse over Isen, syntes Faren at være forsvunden. Forfølgerne havde tabt hans Spor og lode ham drage sin Vej uhindret.

Efterhaanden som Natten skred frem, viste Maanen sig klarere og gjennembrød den tætte Taage, som hidtil havde forhindret Fiskeren i at tage Kjending af Landet og vælge Vejen med Sikkerhed.

Morgensolens røde Lys farvede Spiret paa Nicolai Kirke, da de stege iland nedenfor Valby Bakke. En ualmindelig Larm og Virksomhed syntes at finde Sted overalt i Hovedstaden. Da de tre Mænd droge op igjennem Gaderne til Rosenborg Slot, hvor Kongen havde taget Bopæl under Krigen, saa de flere Klynger af Borgere i ivrig Samtale med hverandre; en vis Glæde var udbredt

over deres Ansigter. Gjøngerne bleve ikke længe uvidende om Aarsagen.

Det var den syv og tyvende Februar, de naaede op til Kjøbenhavn. Aftenen iforvejen var Freden underskreven i Roskilde. Mængden var endnu ubekjendt med alle dens ydmygende Betingelser, maaske vilde man alligevel i den første Glædesrus have foretrukket disse for den Frygt og Usikkerhed, de Savn og tiltagende Besværligheder, der siden Karl Gustavs Landgang havde hvilet baade over de fri og ufri Stænder i den truede Hovedstad. Efterhaanden som de kom til Slottet, hvis nærmeste Omegn var ubebygget, blev det vanskeligere at bane sig Vej igjennem Mængden; Svend og Ib fulgte hver paa sin Side af Slæden, Fiskeren trak den. Ibs Ansigt var purpurrødt af den skarpe Søluft, dets Træk udviste en levende Glæde over endelig at have naaet Maalet efter de overstandne Farer.

Ved Indgangen til Slottet bleve de standsede af to Hellebardister, som stode paa hver Side af Pillerne udenfor Vindebroen. Svends Forestillinger frugtede ikke. Skildvagterne strakte dem deres Korsgeværer imøde og havde Befaling til kun at indlade Hofbetjentene og Rigsraaderne, hvilke sidste vare sammenkaldte af Kongen til at møde paa Slottet denne Morgen. Svend studsede over en saa uventet Forhindring. Paa ethvert andet Sted vilde han næppe have ladet sig standse heraf, i dette Øjeblik fandt han sig i Omstændighederne. Han blev staaende ved Siden af Slæden, støttet til sin Bøsse; et spottende Smil foer over hans Læber, idet han saa ned paa Hjorten og flygtigt sammenlignede de overvundne Hindringer med denne sidste nærværende. Ib delte ikke hans Taalmod. Han blev staaende paa Broen med Huen bag paa Hovedet, den venstre Haand i Siden,

og udbrød med en Stemme, der stedse blev lydeligere, efterhaanden som de Omkringstaaendes Opmærksomhed droges hen paa ham:

»I ulyksalige Spyddragere! hvad tænke I dog paa, mens I nægte saadanne Mænd som os Adgang til Hove? Hans Naade vil skikke Jer al Landsens Elendighed paa Halsen, naar det rygtes. — Jer og Jeres Efterkommere lige til det syvende Led. Jeg siger det uden Overdrivelse.«

»Hvad bringer i Kongelig Majestæt?« spurgte Sergeanten, som var kommen til.

»Vi bringe ham den gladeste Tidning, han har modtaget paa denne Side Kyndelmisse.«

»Eja, en Hjort,« sagde Sergeanten spottende. »Den vil rigtignok volde Hans Naade stor Glæde.«

»Men hvilken Hjort! det siger jeg, til Gudfader hører det, at en saadan Hjort som vores lever der ikke Mage til i denne Verden. Den er sine halvtredsindstyvetusinde Daler værd mellem Brødre.«

De Omkringstaaende brast i Latter.

»Halvtredsindstyvetusinde Rigsdaler,» gjentog Sergeanten spottende.

»Ja, og saa regner jeg endda hverken Skroget eller Skindet med,« tilføjede Ib.

I dette Øjeblik blev hans Tale afbrudt ved et Tegn fra Svend. Mængden gjorde Plads for en gammel, graahaaret og bredskuldret Mand, som kom gaaende hen imod Slottet. Han var klædt i en kort, sort Kappe, under hvilken man saa en brun Fløjls Vams, kantet med Sølv, og Knæbenklæder af en lysere Farve, opsplittede nedenfor Bæltet. Omkring Halsen bar han en lang Guldkjæde, som endte i en Medaillon af samme Metal. Da han nærmede sig Vindebroen, tog han efter

den Tids Hofetikette sin Baret af og betraadte Slottets Enemærker med blottet Hoved. Det var den hæderlige Kristen Skeel, som her gik op til Slottet.

»Strenge Herre!« udbrød Svend, idet han traadte hen til Rigsraaden, »et Ord, hvis I tillader det.« Skeel standsede. Svend vedblev: »Mig har Kongelig Majestæt skikket i By at forrette et Ærinde, som jeg bringer ham Besked paa i denne Slæde. Vagten nægter os Adgang til Slottet. I skjænke mig Eders Beskyttelse!«

Rigsraaden lod sit Blik gaa fra Svend til Ib og Slæden. Derpaa spurgte han:

»Hvem ere I gode Mænd?«

»Folk kalde mig Svend Gjønge i daglig Tale.«

»Min Tro!« udbrød Rigsraaden overrasket og lagde sin Haand paa Svends Skulder, »det Navn have vi endda hørt omtale, medens Krigen stod paa. Hvad bringer Du Kongen idag, Svend?«

»En Sum Penge, som Borgmester Hans Nansen har hentet nede fra Øerne.«

»Ak ja, jeg hørte jo Tale derom. Hans Majestæt har været i stor Uro for din Skyld, Svend Gjønge!«

»Hans Majestæt burde bedre forlade sig paa sine Tjenere, end at han skulde være i Uro for dem,« svarede Svend.

»Og de nægte Dig Adgang til Slottet?« spurgte Skeel, med Blikket henvendt paa de to Hellebardister.

»I regne os det ikke til Last, strenge Herre!« svarede Sergeanten, som var bleven staaende og havde hørt de sidste Ord. »Kongelig Befaling blev os kundgjort aarle imorges, at kun Slottets Gesinde og de, der bære den høje Adels Mærke, turde gaa ovet Broen.«

Rigsraaden smilede.

»Kongelig Befaling maa vi lyde,« svarede han. »I

gjøre da Plads for denne Mand, Skildvagter! han bærer nu saa godt et adeligt Mærke som Nogen.«

Med disse Ord løste Rigsraaden Baandet paa sin Kappe og kastede den over Svends Skulder.

Ib udbrød i et Jubelskrig.

»Ak, høje Herre, hvad gjør I der?« sagde Svend.

»Gaa Du trøstig din Vej, Svend Gjønge!« sagde den gamle Adelsmand, »der har aldrig banket bedre Hjerte under denne Kappe end i dette Øjeblik.«

Hellebardisterne traadte tilbage og lode Fiskeren trække Slæden over Broen. Ib havde sat sig ned paa den; idet han kom forbi Vagten, stak han Benene ud af Slæden til begge Sider for at indtage saa stor Plads som muligt, og besvarede Soldaternes Hilsen for Rigsraaden med et fornemt Nik og en derpaa følgende Grimasse. Da de kom indenfor Graven, gav Skeel Svend et Tegn til at følge med sig op ad den lille Trappe, der førte til Kongens Privatværelser. Ib blev staaende nede i Gaarden ved Hjorten.

Rigsraaden lod sig melde og blev straks indladt tilligemed Svend. Kongen sad foran et stort Bord, der var stillet hen ved Kaminen i Salens Baggrund. Lige overfor ham var Gehejmeskriver Gabel ifærd med at forelæse Fredsunderhandlingerne, som Magnus Høeg Aftenen tilforn havde bragt med sig fra Roskilde. Efter at Skeel havde hilset, lagde han sin Haand paa Gjøngens Skulder og udbrød:

»Min naadige Herre Konge; her bringer jeg den glædeligste Nyhed, som Eders Majestæt længe har modtaget.«

»Svend Gjønge!« udbrød Kongen fornøjet, idet han rejste sig fra Bordet og gik hen imod ham. »Vær os velkommen, min gode Helt!«

Svend havde bøjet sit Knæ, idet han kyssede Kongens fremrakte Haand.

»Og det Ærinde, vi gav Dig, Gjøngehøvding! hvorledes har Du forrettet det?«

»Som det sømmer sig at forrette Eders Majestæts Ærinder, fuldstændigt og til Eders Tilfredshed.«

»Du bringer os altsaa Pengene?«

»De ligge nede i Slæden.«

»Den hele Sum?«

»Tror min høje Konge, at jeg ellers vilde have fremstillet mig for Eder?«

»Men hvorledes bar Du Dig ad for at slippe fra Svenskens Krigsfolk, som havde besat alle Veje?«

»Vi hjalp os igjennem med List, og hvor det ikke gik an, der sloge vi til med vore Vaaben, saa lod Svensken os fare.«

»De mærkede altsaa, hvad I førte med Eder?«

»Ja.«

»Og I bleve forfulgte?«

»Lidt.«

»Men Du slap dog helskindet fra dem?«

»Ja, min høje Konge!« svarede Svend smilende, »jeg havde for travlt i Eders Tjeneste til at lade mig saare.«

»Profecto!« udbrød Frederik, idet han fornøjet gned sine Hænder. »Jeg har hørt mange af dine Streger fortælle, dem vor Borgermester Nansen ogsaa vidste at tale om, men denne sidste vil jeg kalde for den bedste. — Om Gud havde givet Danmark mange af dine Lige, da skulde der vel have været os bedre Vilkaar beskikket.«

»Jeg siger ikke nej dertil,« svarede Svend frimodig.

Kongen gik hen til Vinduet og saa ned i Gaarden.

Mod dette Vindue havde Ib uafbrudt rettet sit Blik, siden Svend forlod ham. Da han saa Kongens Ansigt

indenfor Ruden, tog han sin Hue mellem Hænderne og knælede ned i Sneen.

»Hvem er den Mand?« spurgte Frederik den Tredie.

Svend kastede et Blik ned paa Ib og svarede:

»Det er en Mand, som jeg skylder megen Taksigelse. Uden hans Hjælp vilde jeg ikke have kunnet udrette Eders Majestæts Ærinde.«

»Jeg synes at have set ham tilforn.«

»Ja, han kommer idag for at bevise, hvor troligt han har opfyldt det Løfte, han dengang aflagde.«

»Hvilket Løfte?«

»At være Eders Majestæt en god og ærlig Stridsmand.«

»Nu erindrer jeg det, han fremstillede sig for os ifjor paa Jungshoved. Vi lade ham komme op.«

»Jeg tror, at han kun venter paa Tilladelse dertil.«

»Men vore Penge, Gjøngehøvding! jeg ser alene en skudt Hjort paa din Slæde.«

»Hjorten er vor Pengepose,« svarede Svend. »Formedelst vi havde ingen bedre.«

Under denne Samtale var Ib bleven liggende paa Knæ nede i Gaarden ved Siden af Slæden; hans smaa, sorte Øjne vare ufravendt rettede mod Vinduet. Da Kongen gav Tegn, sprang han op, kastede Hjorten over sine Skuldre og ilede op ad Trapperne til Værelset.

»I Sandhed!« sagde Kongen, henvendt til Gabel, »det er første Gang vi have modtaget Landets Skat under den Forsegling.«

Døren gik op, Ib traadte ind med Hjorten over sine brede Skuldre og med et Smil, der uden Tvivl viste den smukkeste Rad Tænder, som fandtes paa Slottet. Han lagde Hjorten indenfor Døren og vovede ikke at træde frem i Salen. Hans Dristighed var forsvunden i dette Øjeblik,

sky og ængstelig som et Barn kastede han sit Blik hen til Svend, som om han vilde opfordre ham til Bistand. Idet Kongen gik hen til ham, gjorde han pludselig et uhyre langt Skridt nærmere hen mod Svend og sank derefter paa Knæ, med Huen trykket tæt ind mod Brystet.

»Rejs Dig, min Søn!« sagde Kong Frederik i den blide Tone, der var ham egen. »Vi have hørt dine Bedrifter fortælle og ønske at forsikre Dig om vor Erkjendtlighed og Gunst.«

»Naadige Majestæt!« svarede Ib stammende og dreiede forlegen paa sin Hue. »Eders Dronning fæstede mig til at blive en flittig og brav Stridsmand, saa sagde Gud Fader ja dertil og hjalp forresten.«

»I to Mænd, som her staa, have altsaa ene mægtet at bringe den Skat igjennem Landet, endskjøndt det var opfyldt af vore Fjender.«

Ib kastede et tilfreds Blik hen paa Svend, Kongens Venlighed gav ham Mod til at svare:

»Den Hjort har kostet Svensken mange dyre Menneskeliv.«

»Og Eder da?«

»Svend Gjønge ved Raad for alt, han er saa klog og saa udspekuleret.«

»Men hvormed skulle vi belønne din Troskab og Iver i vor Tjeneste.«

»Allernaadigste Konge give sin Dronning Besked paa, at jeg har holdt mig ved godt Mod og været hende en ærlig Stridsmand, som hun bad mig om, saa er det godt.«

»Det Budskab skal jeg besørge; men din Belønning, Mand, tal kun dristig, Du ængste Dig ikke!«

Ib snappede efter Vejret og nikkede som sædvanligt, naar han fattedes Ord; derpaa hviskede han undseligt og sagte:

»Om Kongelig Majestæt vil sige ja til, at jeg maa kysse paa Eders Haand, saa skal I have mangfoldig Tak.«

Kong Frederiks Øjne straalede, idet han rakte ham Haanden. Ib tørrede Munden paa sit Opslag, medens han med fremrakt Hoved kyssede Kongens Haand uden at vove at gribe den.

»Hvis det ikke fattedes ham paa Mod til at komme frem hermed, saa havde han endnu et Ønske tilbage,« ytrede Svend.

»Tal da,« sagde Kongen, »jeg siger forud ja dertil, hvis det staar i min Magt at opfylde det.«

»Nej, jeg vil ikke sige det,« sagde Ib.

»Saa tal Du hans Sag, min Gjøngehøvding!«

Ib tilkastede Svend et bønligt Blik og rystede med Hovedet, Svend syntes ikke at lægge Mærke dertil, men svarede:

»Fordi denne Mand, uden at betænke sig, vilde gaa i Døden for at fremme Eders Majestæts mindste Ønske, og fordi han saa den under Øjne hver Dag og Time, siden Skatten i Vordingborg blev given i vore Hænder, derfor bønfalder han om, at Kongen vil lade ham Forlov til at bære samme Kjortel og Mærke som Eders Vagtmestere.«

»Hvorfor vil han just bære en Vagtmesterkjortel?« spurgte Kong Frederik.

»Jeg kjender alene hans Ønske, men ikke Grunden,« svarede Svend smilende.

»Det var formedelst jeg synes saa godt om Dragten,« svarede Ib forlegen. »Men det er vist for meget forlangt for det, jeg har gjort, og saa kan det gjerne vente til en bedre Lejlighed. Kanske sig faa vi mere at bestille for Eders Naade en anden Gang, da I saa, at det gik saa godt den første.«

»Nej!« svarede Kongen godmodig, »vi have ikke nødig at vente, dit Ønske kan blive tilstaaet straks, og endda ville vi være Dig forpligtet.«

»Aa nej, ikke,« udbrød Ib med straalende Øjne og et lykkeligt Smil. »Nu har I gjort mig saa sjæleglad; mangfoldig Taksigelse derfor.«

Efter at Ib havde sagt dette, kyssede han sin flade Haand og berørte med Fingerspidserne den yderste Flig af Kongens Klædning.

Under den Tavshed, som herved opstod, traadte en Hofkavaler ind ad Døren og udbrød:

»Det høje Rigens Raad har nu forsamlet sig og ønsker Eders Majestæts Nærværelse.«

»Godt,« svarede Kongen med al den Respekt, han endnu følte at være disse hans Riges og Persons Hovmestre skyldig. »Vi skulle straks komme.«

Kavaleren gik. Kongen vendte sig til Svend.

»Et Ord endnu, Gjøngehøvding! før vi skilles. Vi ønske at give Dig et Bevis paa vor Naade, men vide ikke ret, hvorledes vi bedst skulle gjengjælde din Tjeneste.«

»Min Tjeneste!« gjentog Svend frimodig. »Jeg tænkte ikke, den behøvede nogen Gjengjæld, siden Kongen har Ret til at forlange alle sine Undersaatters Tjeneste.«

»Men Du vovede ved denne Lejlighed dit Liv, paa hvilket vi sætte langt større Pris end Du selv.«

»Det tror jeg ikke, min høje Konge! Hvis mit Liv har noget Værd i Eders Mening, saa er det mig ogsaa for dyrebart til at jeg skulde sælge det, som en Kræmmer sælger sine Varer. Ligesom Ib her viste sig modig og brav for at fuldkomme sit Løfte til Eders naadige Frue, saa gjorde jeg det for at holde mit Løfte til Eder. Et Løfte er en Gjæld, som bør betales, og det er nu sket.«

»I Sandhed, min Helt! Du har gjort mere end fuld-

kommet dit Løfte. Med den Haandfuld Folk, Du havde, standsede Du Fjenden, gav os Kundskab om hans Planer, tilførte os hans Munitionsvogne og opbrændte hans Magasiner, — hvilket sidste var bedre end alt øvrigt, siden engelske Gesandten Meadowe beretter, at dette var en saare vigtig Grund for vor krigerske Broder Karl Gustav til at slutte Freden; og nu endelig idag tilfører Du os denne Skat midt igjennem hans Lejr. Perfecto! hvem af vore Undersaatter vilde vel vove at give os Løfte paa alt dette, og hvem vilde have vovet at holde det, uden Du? — Derfor ønske vi at belønne Dig.«

»Det kan være, Eders Majdstæt! men jeg ønsker det ikke.«

»Hvorledes?« udbrød Frederik den Tredie studsende. Svend slog ikke sine Øjne ned for Kongens Blik, hvor strengt og prøvende det end var.

»I kjender mig ikke ret, min høje Konge!« svarede han og tilføjede smilende: »Hvis det ogsaa er sandt, at jeg bestandig hidtil i Landets Tjeneste har hentet flere Skrammer end Belønninger, hvis mine Fortjenester ere saa store, som Eders Majestæt siger, og hvis ingen Anden vilde have vovet, hvad jeg har vovet, hvormed vilde I da belønne mig?«

Frederik den Tredie betænkte sig et Øjeblik og svarede: »Gud har lagt al jordisk Magt i Kongens Haand, og det beroer paa os at opfylde ethvert billigt Ønske, vore Undersaatter kunne have.«

»I saa Fald har jeg et Ønske, og jeg beder Eder om at opfylde det.«

»Nu vel!« udbrød Kongen levende.

»Vil Eders Majestæt tænke paa mig siden, naar jeg kan blive Eder til nogen Nytte.«

»Er det alt?«

»Ja,« svarede Svend med ædel Stolthed, »det er alt. Saa skal den Regning være endt, som trykker Eder saa saare, og som jeg først kom ihu, da Eders Naade mindede mig derom.«

Kongen var synlig bevæget over det trohjertige i Svends Ord, hans Øjne straalede, idet han betragtede dette ædle, aabne og mandige Ansigt, og han rakte ham sin højre Haand. Idet Svend tog den, lagde Kongen den anden kjærtegnende paa hans Hoved og udbrød:

»Gud være med Dig, min ridderlige Helt!«

Svend følte sig greben af den Inderlighed, som laa i Stemmen, hvormed Kongen talte. Saa slet en Hofmand han endogsaa havde vist sig at være, bøjede han ved denne Lejlighed Knæ og udbrød, idet han lod sine flammende Øjne hvile paa Kongen:

»Tak, min høje Konge, Tak! Til idag har I kun forlangt min Tjeneste af mig, næste Gang maa I forlange mit Liv, thi kun med det kan jeg betale den Naade, I viser mig.«

I dette Øjeblik udbrød Ib, efter at han længe forgæves havde søgt at faa Ordene frem:

»Men ikke sandt, Kongelig Majestæt vil vel ogsaa tænke lidt paa mig, naar han skikker Svend i By, at det bliver et Ærinde, hvor vi kunne være med begge To!«

»Jeg skal tænke paa Dig,« svarede Kongen.

»Ham kjende Eders Fjender,« sagde Svend.

»Ham frygte Eders Fjender,« sagde Ib, som ikke vilde staa tilbage i sin Ros.

Kongen hilste og begav sig tilligemed Gabel og Skeel ind i det tilstødende Gemak, hvor Rigsraadet var samlet. Gjøngerne forlode Slottet.

24.

Ibs Bedrifter paa egen Haand.

Det kostede Ib megen Møje at skjule sin Glæde i Kongens Nærværelse. Saa snart han kom udenfor Gemakket, gav han sine Følelser Luft. Han slyngede begge Armene om Svend, knugede ham vildt og heftigt til sit Bryst, stødte ham derpaa tilbage og styrtede i rasende Spring henover Gaarden. Vagten ovenfor Trappen stirrede forbavset efter ham og antog ham for en Afsindig, men Ib fortsatte sit Løb ud af Slottet og standsede først paa Broen foran de to Hellebardister, der noget tilforn havde været Gjenstand for hans billige Harme. Da han nærmede sig Vagten, satte han begge Hænder i Siden, trak Vejret, strakte Benene ud fra sig og tilkastede Hellebardisterne et haanligt Sideblik.

»Endskjøndt I to arme Mennesker have forset Eder grumme meget imod mig,« ytrede han, »og gjort mig vred før, saa har jeg dog bedet kongelig Majestæt om Forladelse for Jer, og han lovede, at I ikke skulde blive henrettede og lagt paa Stejle denne Gang.«

Den ubeskrivelige Vigtighed og Selvtillid i disse Ord aflokkede Vagten et Smil, men Ib saa det ikke, han var allerede forsvunden blandt Mængden, der havde forsamlet sig foran Voldgraven i stedse voksende Klynger og ventede paa, at Freden og dens Betingelser skulde blive kundgjorte fra Slottet.

Kongens Befaling holdt Svend tilbage i Kjøbenhavn. Ib derimod rejste bort to Dage efter Audiensen, pyntet efter sit Hjertes Ønske med en skarlagenrød Kofte, besat med en hvid Uldbort. Desuden bar han gule Knæbenklæder og Slagstøvler, opkrammet Filthat med rød

Fjer paa Hovedet og en lang Kaarde ved Siden. Det var denne Dragt, der saa længe havde udgjort Maalet for hans ivrigste Haab, Lønnen for alle hans Bedrifter.

Ib rettede sin Marsch ned mod Holmegaard, en gammel Herregaard, som ligger en Mil fra Næstved. Undervejs mødte han flere svenske Regimenter, der allerede havde begyndt deres Tilbagetog fra det nordlige Sjælland.

Ib gik forbi uden at værdige dem et Blik, noget kroget, nikkende med·Hovedet i Takt til de drabelige Skridt, med Haanden hvilende paa den lange Kaarde og en Mine fuld af Selvtilfredshed.

Holmegaard ejedes dengang af Skeelerne, hvis Portræter endnu i vor Tid saas i alle Værelser. Ved Krigens Udbrud flygtede Familien til Kjøbenhavn og overlod Omsorgen for Slottet til en gammel Foged. Denne Mand, eller rettere sagt hans Datter, gjaldt Ibs Rejse.

Fogden boede ved den ene Ende af den store Porsmose, som omgav Slottet paa tre Sider. Inger stod ved Vinduet, hun slog sine Hænder sammen, da hun saa den pyntelige Kavaler nærme sig Huset, og hvis smilende Ansigt tilnikkede hende, endnu før hun havde gjenkjendt ham. Fogden gik til Døren og førte ham ind. Inger bredte en Dug paa Bordet og satte Brød, Smør og Ost og en Kande Mjød frem, hendes Øjne straalede, og en livlig Rødme bedækkede hendes runde Kinder. To Ord fra Ib havde underrettet hende om Aarsagen til hans Komme.

I de Forhandlinger, som nu fandt Sted, fortalte Ib, medens han spiste og drak med en ypperlig Appetit, hvor højt han elskede Inger, han skildrede denne Kjærligheds Inderlighed og Styrke med Munden fuld af Mad, lod nogle vel anbragte Ord falde om Audiensen og den ualmindelig høje Gunst, hvori han stod hos Kongen,

Dronningen og Rigsraadet, og angav endelig Summen af sine Fremtidsudsigter i det Haab, at Svend vilde skaffe ham Plads som Skytte hos Herskabet paa Jungshoved.

Inger var gaaet ud i det andet Værelse, medens denne Samtale fandt Sted, men hun havde ladet Døren staa paa Klem, saa at hun kunde høre ethvert Ord; da endelig Fogden, overvunden af Ibs Veltalenhed og vægtige Grunde, rakte ham Haanden over Bordet og tilkjendegav ham sit Bifald, aabnedes Døren, Inger styrtede ind, faldt sin Fader om Halsen og rakte derpaa sine smaa, røde Hænder over til den lykkelige Elsker.

»Nu siger jeg Tak for Mad,« sagde Ib, »og hvis I ikke har noget imod det, Kasper Dam! saa trækker jeg min Kofte af, det er Synd at slide mere paa den, end jeg har nødig.«

»Aa nej, behold Koften paa,« bad Inger, »Du ser saa kjøn ud i den.«

»Naa ja, synes Du det?« sagde Ib smilende. »Det kan gjerne være. Ellers tænkte jeg knap at have truffet Jer her nede i Eftermiddag. I er jo eneste Mand paa Slottet og har Forlov at vælge den bedste Sal, I vil; I skulde flytte derop med lille Inger, Kasper! det kan nok være, at hun med Tiden kan faa sig et saadant Slot at bo i, hvis Gud ellers giver Vilkaar derefter.«

Over Ingers Ansigt var udbredt et lykkeligt Smil. I hendes Tanker havde Ib allerede naaet et saa uhyre Udmærkelsestrin, at hun fra nu af ikke længer holdt noget for umuligt.

Fogden var af en anden Mening.

»Du snakker, som Du har Forstand til,« sagde han. »Skulde jeg lade Inger blive boende oppe paa Slottet, imens de gale Krigsfolk haandtere der? Jeg er en

gammel Mand, Ib! og har haft min Nød med at begaa mig selv, end sige værge for et Kvindfolk.«

»Jeg vidste ikke, her var Krigsfolk,« svarede Ib. »Hvad er det ellers for Karle?«

Inger havde gjentagne Gange givet Faderen Tegn til Tavshed, denne lod ikke til at forstaa det, men udbrød:

»Hvad mener Du med dine Gebærder, Datterlil?«

»Aa Herre Gud!« sagde Inger fortrydeligt og rystede med sit smukke Hoved, »jeg synes, vi idag kunne tale om noget bedre end om Svenskerne.«

»Der kommer en af Høvedsmændene ridende,« sagde Fogden og saa ud af Vinduet.

»Ved min Himmerigs Part!« udbrød Ib, da han saa Officeren stige af Hesten og gaa op i Slottet. »Nu behøver jeg ikke at spørge om Grunden til Ingers Gebærder, Kasper Dam! Hun ved bedst, hvad jeg har at afgjøre med disse Folk.«

Fogden forstod ikke et Ord af denne Ytring.

»Ib mener, at Folkene af det Regiment have forsyndet sig imod ham, medens de plagede og pinte hans Søster, den kjønne Soffi Abelsdatter, til Døden. — Ak, lille Ib!« vedblev hun venligt. »Du lade dem fare og gjøre dem intet til Meen idag, jeg beder saa bønligt derom. Hellere skulle vi To være glade og komme ihu en Salme til Vorherre, som har gjort det saa godt for os.«

»Jeg tænker vel, Ib lader dem fare,« sagde Fogden spottende, »de sidde seks Mand i Rad og svire og doble deroppe.«

»Ikke flere,« sagde Ib flegmatisk, idet han rettede sine vældige Lemmer og stillede sig hen foran Fogden. »Det vil jeg sige Jer for sandt, Kasper Dam! at om de end ere Seks deroppe, saa skulde jeg dog vove mig ind til dem, hvis det kom an derpaa, og lægge Hovedet ved

deres Fødder inden en Time tilende, jeg alene, som jeg staar her. I kjender mig ikke rigtig. — Men lad Du din Sorg fare, lille Inger! idag skulle de være fri for mig, skjøndt jeg svor den dyre Ed. Idag er jeg saa fornøjet.«

Efter disse Ord gik Ib hen til Inger. Den gamle Foged skottede tilfreds hen efter ham. Skumringen var begyndt. Ved Gjenskinnet af Ilden fra Ovnen saa han Ib sidde paa Bænken med begge Ingers Hænder i sine. Elskeren var efter den sidste Bemærkning stegen overordentlig i hans gode Mening. Lidt efter hørtes Fodtrin udenfor Hytten. En svensk Soldat aabnede Døren og traadte ind.

»Eja, Kujon!« udbrød han, »er I der? Jeg har gaaet og søgt efter Jer hele Slottet igjennem. Aa, I har Fremmede!« tilføjede han, idet Ib rejste sig op fra Bænken i Krogen, som hidtil havde skjult ham. »Saa meget desto bedre. De strenge Herrer deroppe forlange mere Vin, og Vagtmesteren følger vel med og hjælper os at bringe dem Flaskerne op.«

»Ja, jeg følger med!« sagde Ib.

»Og den lille Pige!« vedblev Soldaten. »Tusind Djævle! nu kan jo Gildet blive muntert, hun følger vel ogsaa med?«

»Hun?« gjentog Ib.

»Ja, medmindre Vagtmesteren ønsker, at Herrerne skulle komme ned og hente hende, for det koster kun et Ord.«

»Hun følger ogsaa med,« sagde Ib.

Den gamle Foged tilkastede ham et forbavset og spørgende Blik. Inger lagde sin skjælvende Haand om hans Arm for at holde ham tilbage, men Ib syntes ikke at lægge Mærke dertil, han rettede paa sin Kofte og gned et Støvgran af sine Opslag.

»Lad os saa gaa,« sagde han med en Rolighed, som han forresten var langt fra at føle.

Fogden tog et Nøgleknippe, tændte Lygten og gik foran de Andre ud af Døren. Straks efter saa man Ib med en stor Kurv Flasker paa Armen gaa op fra Kjælderen til anden Etage, hvor Officererne vare samlede. Kasper Dam havde en lignende Kurv, som Inger hjalp med at bære, og efter dem gik Soldaten, der for sin egen Regning havde hentet to Flasker, som stak frem af Lommerne paa hans Kofte.

»I kunne vel finde Vej ind i Salen uden min Hjælp?« sagde den Svenske, da de vare udenfor Døren.

»Det tænker jeg nok,« svarede Ib med et venligt Nik.

Soldaten gik tilbage til sine Kammerater og holdt dem triumferende Flaskerne imøde udenfor Vinduerne til Kjælderen, hvor de havde deres Vagtstue.

Da Fogden og Ib kom ind, strømmede dem en tæt og bedøvende Tobaksdamp imøde. Midt i denne saa man omkring et Bord de glødende Ansigter af seks svenske Officerer, hvis Manerer og stive, stirrende Blikke vidnede om den første Grad af Beruselse. To af dem havde trukket Uniformen af og sad i Skjorteærmer. Latter, Sang og lydeligt Jubelraab hilste de Indtrædende, da de fyldte Flaskekurve bleve satte frem paa Bordet. Fogden forlod straks efter Salen. Ib og Inger bleve tilbage.

»Flaskerne frem!« raabte en af Officererne i en Dialekt, som røbede hans tyske Herkomst. »Fyld Eders Bægere, vi ville tømme en Skaal for Djævelen.«

Dette Indfald vandt almindelig Behag, enhver af Gjæsterne tog en Rytterpistol, der laa foran hans Plads paa Bordet, og fyldte Løbet med Vin. Pistolerne bleve benyttede istedetfor Bægere og stødte imod hverandre,

hvorefter man under Latter og vilde, bedøvende Skrig drak Djævelens Skaal.

»Kors!« skreg en af Officererne, idet han efter Skaalen lod sig falde tilbage i sin Lænestol, »hvad er det for en kjøn lille Pige, Vagtmesteren der bringer os?«

Dette Spørgsmaal gjorde de Øvrige opmærksomme paa Inger, der hidtil havde holdt sig tilbage i Skyggen af Ib. De forlode Bordet og ilede hen til den ulykkelige Pige.

»Det er min Kjæreste,« sagde Ib, idet han traadte hen foran hende.

»Din Kjæreste, Kujon!« raabte Manden med Skæget, idet han tog Inger ved Haanden. »Hun er min Kjæreste!«

»Ja, og min!«

»Og min!«

»Ud med Dig, Slyngel!«

Under disse Ord trængte Høvedsmanden Ib hen mod Døren. Vagtmesterens smaa, sorte Øjne funklede som to Lynstraaler, idet han sprang til Siden og greb sin Kaarde, men en af Officererne forekom denne aabenbart fjendtlige Hensigt og udbrød:

»Manden har min Tro Ret, og han skal beholde sin Pige. Iaften ville vi drikke og ikke gantes med Kvindfolk. Gaa ned og kald paa Fogden, Vagtmester! at han kan bringe os nok en Kurv Flasker op; jeg skal imedens tage vare paa den Lille.«

Ib betænkte sig et Øjeblik, derpaa stak han sin Kaarde i Skeden og gik.

I samme Øjeblik han satte Foden udenfor Dørtærskelen, blev Døren slaaet til efter ham med en Skoggerlatter.

»Nu tilhører hun os!« raabte Officeren, der havde lokket ham ud.

»Endnu ikke!« skreg Ib rasende og stemmede sin

Skulder med en saadan Kraft imod Døren, at den bragende i alle Sammenføjninger fløj tilbage paa Svensken, som forgæves søgte at skyde Slaaen for.

Ib traadte et Skridt ind i Salen, greb Inger ved Haanden og stillede sig foran hende med Ryggen dækket af Væggen.

»I Djævelens Navn!« raabte han og slog et Hjul med sin Kaarde, der trængte de Nærmeste tilbage, »lad os da lege Krig, siden I ønske det, saa skal vi faa at se, hvem hun hører til!«

Et almindeligt Skrig besvarede denne Opfordring.

»En Skaal for Vagtmesteren!« raabte den Skæggede og sprang hen til Kaminen efter sin Kaarde. »Han vil lege Hare med Hundene, det kan blive morsomt.«

De Andre havde allerede dannet en Halvkreds omkring Ib, der med rynkede Bryn og sammenbidte Læber, men forøvrigt i en Stilling, som ikke vilde blive taalt i Fægtesalen, ventede deres Anfald. Pludselig skiltes denne truende Kreds, og en Officer traadte frem foran de Øvrige. Denne Mand kom tilsyne fra et Hjørne af Salen, hvor han havde tilbragt Tiden som Tilskuer paa et Leje af tre sammenstillede Stole, uden at tage Del i sine Kammeraters Drikkelag. I Haanden bar han et Lys, som han havde taget fra Bordet, og hvis Skin faldt hen over hans Ansigt. Ibs Udtryk forandredes ved Synet af disse alvorlige og bestemte Træk.

»Kjender Du mig?« spurgte Manden.

»Ja.«

»Saa gaa, og lad kun din lille Pige blive tilbage.«

»Ja!« svarede Ib, og han stak sin Sabel i Skeden, vendte de maalløse og forbavsede Drikkebrødre Ryggen og forlod Salen.

Denne Mand, hvis uformodede Mellemkomst saa

pludselig endte det truende Optrin, var Kaptajn Kernbok.

Da Ib kom ned i Gaarden, saa han Fogden, som bleg og rystende stirrede op til Riddersalens Vinduer. Ibs første Følelse var Harme over, at Kasper havde listet sig bort, men da han kastede sit Blik paa den gamle Mands svage og henfaldne Skikkelse og bemærkede den Angst, som alle hans Træk i dette Øjeblik udviste, lagde han sin Haand paa hans Skulder og udbrød:

»I skal ikke være bange for Inger. De gjøre hende ingen Fortræd. Jeg traf en Mand deroppe, som har sagt god for hende.«

»Hvem var det?« spurgte Fogden forundret.

»En svensk Høvedsmand.«

»En Svensk?« gjentog Fogden sukkende. »Det skal nok hjælpe os.«

»Lad Eders Frygt fare, Kasper!« sagde Ib tillidsfuldt, »hvad den Mand lover, vil han holde, han er saa brav som Nogen af os, vel bedre dertil; thi jeg saa ham engang handle mod sine Fjender saadan, som vi vilde tøve at handle mod vore Venner. — Men hun kommer jo ikke,« vedblev han talende med sig selv, »og han er ene mod Seks, og Støjen tiltager deroppe, — jeg skulde dog maaske ikke være gaaet bort.«

Som Ib bemærkede, tiltog Støjen i Riddersalen paa en foruroligende Maade, Latter og Sang afvekslede med Skrig og højrøstede Stemmer. Lidt efter syntes disse at ophøre for en ny Underholdning, under hvilken man saa Drikkebrødrene fare forbi Vinduerne i taktmæssige Bevægelser og med brændende Lys i Hænderne. En tiltagende Frygt bemægtigede sig Ib.

»Nu danse de Runddans,« hviskede Fogden, »de gale Mennesker bryde sig hverken om Lys eller Ild, de

skulde blot ane, at en eneste Gnist af deres Lys var nok til at gøre det af med dem Allesammen, siden vi nede i en af Kjælderne have forvaret mere end fire hundrede Pund Krudt.«

»Hvad siger I, Mand?« hviskede Ib og greb Fogden i Armen, »hvor er det Krudt kommen fra?«

»De mene, at Kongen og Rigsraadet have skikket det ned til Præstø og Vordingborg, to hundrede Pund Pund og seks Lispund Bly til hver By. Dengang saa Hr. Rosenkrantz flygtede med sine Ryttere op til Kjøbenhavn, tog han det med sig, at det ikke skulde falde Fjenden tilgode. Han lod det blive staaende hos Hr. Grube paa Tollerupholm, men Hr. Grubes Frue Jytte Gyldenstjerne, skikkede det igjen over til os, formedelst hun ikke havde Lejlighed til at forvare det.«

»Lad os komme lidt ind til Krudtet,« sagde Ib.

»Det lader sig ikke gjøre paa denne Tid,« sagde Fogden, »det ligger i den inderste Kjælder bag Kammeret, hvor Høvedsmændenes Folk have deres Kvarter.«

»Ja, hvad gjør det?« mente Ib trohjertig. »Vil I hjælpe mig, saa jage vi Folkene ud. Hvor mange ere de?«

»Fire.«

»Lad os gaa.«

»Ak, lille Ib! hvad tænker Du paa?« hviskede Fogden skjælvende af Angst, medens han holdt ham tilbage i Armen. — »Og hvad Hjælp skal jeg vel kunne give Dig? Jeg er saa gammel og svag.«

»Ja vist,« gjentog Ib som i Tanker, medens han kiggede ind af Kjældervinduet. »I er saa gammel og svag, det er vist.«

I dette Øjeblik tiltog Larmen i Riddersalen, og blandede sig med et langt og gjennemtrængende Skrig.

Ib sprang hen til Kjældertrappen. Fogden anstrengte

sig for at holde ham tilbage. »Ib! betænk Dig dog, Du arme Menneske! hvad har Du isinde?«

Ib sled sig løs og svarede:

»Hørte I ikke, at Inger skreg? Jeg vil ned til dem, for nu maa det have en Ende.«

»Vil Du vove Dig derned, Du alene?«

»Ja, jeg alene,« gjentog han og lod den blege og skjælvende Foged tilbage udenfor Vinduet, hvorfra man kunde se alt, hvad der foregik i Kammeret.

Ib aabnede Døren og styrtede ind. Med et vældigt Spring stod han midt i Kjælderen, greb to af Soldaterne hver i sin Arm og kastede dem over mod Væggen. Den Ene blev liggende bedøvet af Faldet, den Anden udstødte et kvalt Skrig og forsøgte at rejse sig igjen. Ib gav ham et Slag for Brystet med Hælen af sin Støvle, medens han greb de to andre og holdt dem fast.

»Gjøre I Modstand, slaar jeg Jer ihjel Allesammen, ere I stille, skulle I ingen Skade komme til,« sagde han.

Soldaterne følte sig grebne af Rædsel, medens de stirrede ind i dette ophidsede og lidenskabelige Ansigt, hvis Øjne flammede, og hvis Aarer stode stive og spændte. Ib lagde sit Knæ paa den Ene, medens han bandt den Andens Hænder og Fødder med Sabelbæltet. Den Første af de to Soldater havde imidlertid rejst sig og krøb paa Knæerne frem til Bordet efter en Sabel. Idet han udstrakte Haanden, greb Ib, som ikke turde slippe den Mand, han havde under sig, en Mjødkande og kastede den i Hovedet paa Soldaten. Svenskeren udstødte et dumpt Brøl og sank omkuld. Ib spændte Sabelbæltet fra den Næste og bandt hans Hænder. Derpaa rejste han sig. En af Soldaterne sprang op paa samme Tid, han havde ubemærket faaet Lejlighed til at drage en Kniv og foer ind paa Ib. Den gamle Foged, som udenfor Vinduet havde været Tilskuer af alt, hvad der

skete, udstødte et Skrig, da han mærkede Faren. Ib vendte sig og sprang til Siden, idet Soldaten stødte efter ham. I samme Nu slyngede han sin venstre Arm omkring hans Hals, knugede ham op til sig, vristede Kniven af hans Haand og stødte ham den i Brystet lige til Hæftet. Den Saarede ravede nogle Skridt fremad, en Blodstrøm styrtede ud af Munden, og han sank omkuld med en hæs Rallen.

»Jeg troede ikke, Du vilde have det saa grovt,« sagde Ib.

Den Fjerde var bleven liggende ved Bordet tilsyneladende bevidstløs efter Slaget med Mjødkanden. Ib snørede hans Hænder sammen med sit Halstørklæde.

»Se saa!« sagde han, idet han traadte ud til Fogden og strøg Haaret tilbage fra den fugtige Pande. »Lad os nu komme ind til Krudtet. Vejen er aaben.«

»Ak, Svigersøn!« hviskede Kasper, »hvad har du gjort?«

»I har kun set en liden Anfang, Foged!« svarede Ib, medens hans Øjne med Tilfredshed glede hen over Valpladsen, »Resten vil følge efter. Før lo I, da jeg lovede at gjøre det af med Seks. Nu vil jeg tage dem Allesammen paa min Samvittighed, hvis jeg ellers kan det.«

Han tog Lampen og lyste for den Gamle, medens denne fremsøgte en Nøgle af sit Knippe og aabnede en Dør til næste Kjælder, hvori Begge forsvandt.

25.

En afbrudt Duel.

I Salen fortsattes imidlertid den afbrudte Munterhed. Officererne havde troet at finde en ny List i Kernboks

Ord til Ib. De bleve derfor særdeles overraskede ved at se ham tage sin Hat for at føre Inger ud af Salen.

»Tøv en Kjende!« udbrød den Skæggede og stillede sig i Vejen for ham. »Vel har I først Ret til den Lille, siden I saa snildt jog os hendes Goliath bort, men hvad der skal ske, det maa ske her inde.«

»Hvad der skal ske, kan ikke ske herinde,« svarede Kernbok, medens han rolig hæftede sit Sabelbælte fastere, »fordi jeg agter at føre hende ud til ham, som stolede paa mit Ord.«

»Hvad for noget?« raabte Forsamlingen. »Og vor Morskab —?»

»Vi lade den fare, Kammerater!« svarede Kernbok sørgmodig. »Eders Morskab har allerede kostet den Mand saare meget.«

»Vi have aldrig set ham tilforn.«

»Det var hans Søster, I lod omkomme nede paa Ørremandsgaard, fordi hun ikke vilde røbe, hvor Madmoderen gjemte sine Penge.«

»Ah, ba!« raabte den hvervede Tysker. »Ti tusinde Bomber springe over mit Hoved, om ikke Kernbok er den kjedeligste Prædikant, jeg kjender. Ret nu kommer vist Historien om Pigen med Trommestikken, den have vi maattet fordøje daglig lige siden Fastelavn.«

»Ingen Strid, Kammerater, ingen Strid!« raabte en Anden. »Kernbok skal have Lov til at prædike og vi til at beholde Pigen, saa har enhver faaet sin Fornøjelse.«

»Eders Dom er partisk, Kaptajn Ziegler!« svarede Kernbok, »men det gjør intet til Sagen, siden det aldrig falder Nogen ind at underkaste sig den.«

»Min Tro, Kaptajn Kernbok! I gjør Uret i at vise Eder saa ufornøjelig, for naar en Mand viser sig saa ufornøjelig, er han altid vis paa at mishage sine Venner, og

naar man mishager sine Venner, kommer man i Klammeri med dem. Men naar man kommer i Klammeri, saa er der altid en vis, lille Kaptajn Ziegler ved Haanden, en født Elsaszer, der er bleven døbt i Blod paa alle Tysklands Valpladser, og som forstaar at bruge sin Kaarde, som en Klapperslange bruger sin Braad.«

Kernbok smilede. »Hvorledes Kaptajn Ziegler bruger Kaarden, skal jeg ikke kunne sige, siden jeg hidtil kun har haft Lejlighed til at beundre hans Færdighed at bruge Munden.«

»Og I bevæges ikke ved denne Færdighed?«

»Ak nej, i Sverrigeland frygte kun Børn og Kvindfolk for Tordenskrald. Forøvrigt fatter jeg heller ikke ret, hvad I mener.«

Enhver af Tilhørerne forudsaa, hvorledes denne Samtale efter al Sandsynlighed vilde ende, og nærmede sig Kernbok og Ziegler, vekselvis opmuntrende Begge med Latter og Bifaldsraab. Inger blev staaende udenfor Kredsen. I dette Øjeblik tænkte man ikke længer paa hende.

»Min allerkjæreste Hr. Kaptajn!« vedblev Ziegler med et spottende Smil, »jeg mener kun, at naar man har en saa ubegribelig Lyst som I til at ville spille Hovmester for sine Kammerater, bør man besidde Evnen til at gjøre den gjældende.«

»Og denne Evne forekommer det Eder, at jeg fattes?«

»Jeg har idetmindste aldrig set Beviser paa den.«

»Lad det ikke forundre Eder, Kaptajn!« svarede Kernbok, »jeg benytter kun mine Evner, hvor jeg tror, de ville være vel anvendte, og kaster ikke Perler i Havet.«

Endskjøndt det fra Begyndelsen af havde været Kernboks Ønske saa vidt muligt at undgaa Striden, lykkedes det ham dog ikke at vedligeholde den Rolighed og Kulde, hans Hensigt fordrede. Zieglers Ord og endnu

mere de haanlige Miner, som ledsagede dem, bragte efterhaanden hans Blod i Bevægelse.

»Min Hr. Kaptajn!« sagde Ziegler, »vi spilde vor Tid med at kløve Ord, og den lille Pige der finder det besynderligt, at seks brave Høvedsmænd have tøvet saa længe med at bevise hende deres Hyldest. I nægter os Forlov dertil, og vi beder Eder derfor godvillig at forlade Salen. Jeg siger godvillig, da I ellers vilde tvinge os til at sætte Eder udenfor Døren med Magt.«

Kernbok traadte et Skridt nærmere mod Ziegler.

»I!« udbrød han.

Ziegler saa smilende hen paa Officererne og svarede: »Jeg tror virkelig, at vi ville være istand dertil. Jeg nævnede ogsaa blot Døren, fordi det faldt os bekvemmere end at kaste Eder ud igjennem Vinduerne. Skulde I imidlertid foretrække at blive her, kan det kun ske paa eet Vilkaar.«

Kernbok bed sine Læber tilblods, hans Øjne flammede, og han følte sine Tindinger banke; hans Selvbeherskelse var forsvunden.

»Jeg forstaar Eder, Ziegler!« sagde han med en Stemme, der skjælvede af tilbagetrængt Raseri. »I vil slaas, og I skal faa Eders Lyst styret.«

»Endelig,« udbrød Tyskeren og gned sine Hænder, »den kjære Kaptajn er ellers noget tungnem.«

»Jeg vil slaas med Eder,« vedblev Kernbok og maalte ham fra Isse til Fod med et foragteligt Blik, »hvor mange Grunde der iøvrigt kunde være for at undslaa mig derfor.«

»Jeg antager ikke, at Mangel paa Mod skulde høre blandt disse.«

»Ak nej,« svarede Kernbok, »Grunden ligger Eder langt nærmere. Jeg fattes ikke Mod, derpaa har jeg

maaske givet disse Herrer nogle Beviser. Jeg fattes blot Eders Evne til at prale dermed. Lige meget, jeg vælger den eneste Udvej, der synes at være. Men det sker ligeledes paa een Betingelse.«

»Hvilken?«

»Jeg kan ikke slaas med Eder Alle og tiltror Eder ogsaa saa megen Ære, at I ikke alle vil anfalde mig. Lad det da blive Ziegler, som for Nyhedens Skyld kommer til at maale sig med en ærlig, svensk Klinge. Men hvis jeg sejrer i Kampen, tilhører Pigen mig, og I lade hende fare.«

Denne Betingelse blev enstemmig antagen, saa meget villigere, som Ziegler var bekjendt for at være en god Fægter.

»Men hvis I mod Forventning ikke skulde sejre?« vedblev han med et ondskabsfuldt Smil.

»Saa bliver jeg idetmindste fri for at se den Niddingsdaad, I agte at udøve.«

»Vi kunne altsaa begynde, naar det skal være,« udbrød Ziegler, »og der er allerede spildt saa megen Tid med disse lange Forhandlinger, at vi ville se at blive færdige snarest muligt; thi foreslaar jeg som den Udfordrede, at vi tage et Skærf og lade os binde fast til hinanden ved den venstre Arm, imens vi bruge vore Daggerter med den højre. Jeg har prøvet den Maade nogle Gange tilforn,« vedblev han med en forfærdelig Kulde, »og bemærket, at man sparer mange Vidtløftigheder derved og fremfor alt megen Tid.«

Kernbok indvilligede. Kammeraterne tilkjendegave jublende deres Bifald. Tyskerens Idee lovede at give det forestaaende Optrin forhøjet Interesse. Pistolerne bleve fyldte paany og en almindelig Skaal udbragt for Ziegler.

»Se saa, min store Hr. Kaptajn!« raabte denne efter at have besvaret Skaalen med at tømme en halvfyldt Vinflaske, »hvis I nu har en liden Bøn at gjøre, saa forret den kun, ret snart skal jeg skynde mig saa meget mere.«

Han bandt sit Skærf fast omkring det venstre Haandled og rakte den anden Ende til Kernbok. Enhver af Officererne tog et Lys fra Bordet og stillede sig i nogle Skridts Afstand fra Modstanderne.

Hele den ene Side af Salen var nu indhyllet i Mørke. Lysenes Skin faldt derimod hen over Kernboks blege og sørgmodige Træk og det paatagne spottende Smil, der svævede over Zieglers bævende Læber, medens han strøg det højre Ærme tilbage paa sin Vams.

Pludseligt hørte man en dump Larm i Retning af Døren, ligesom et tungt Møbel blev flyttet udenfor denne. En almindelig Opmærksomhed rettedes mod dette Sted. En af Officererne sprang hen til Døren, lukkede den ilaas og vendte leende tilbage med Nøglen.

»Denne Fornøjelse ville vi idetmindste beholde uforstyrret,« ytrede han. »Se der, Kernbok! gjem Du Nøglen, siden det er Dig, der har isinde at benytte den.«

Dermed stak han Nøglen ned i Kernboks Kofte. Medens denne sidste Handling fandt Sted, hørtes lette og hurtige Fodtrin i den mørke Del af Salen.

»Guds hellige Død!« raabte Officeren, »hvor er Pigen!«

Alles Blik søgte Inger, hun var forsvunden. I det samme bevægede sig en Dør, og et Lysskær kom tilsyne ved Siden af Kaminen fra en Aabning indenfor Panelværket. En af Svenskerne sprang hen derimod, men standsede, før han naaede Aabningen, ved at se Ib med lange og sindige Skridt træde frem i Salen.

»Et Ord, I ædle Herrer!« sagde Ib, »lad os først

prøve paa at komme tilrette i Mindelighed, siden efter kunne vi slaas.«

»Kanalje!« raabte Officererne, »hvor har Du gjort af Pigen?«

»Hun er, hvor hun bør være, men det var ikke om hende, vi skulde tale. Ret nu ville I faa nok at gjøre med at tænke paa Eder selv.«

Den forunderlig kolde, næsten højtidelige Tone i Ibs Ord blev ikke uden Virkning paa Tilhørerne. Ziegler havde løst Skærfet af Haanden, traadte hen til ham og udbrød, idet han svingede sin Daggert:

»Og ved Du, hvad jeg vil gjøre? Jeg skal nagle Dig fast til Dørstolpen med min Dolk og lade Dig piske tilblods af mine Tjenere.«

»Det vil vare en Stund, før de komme,« svarede Ib. »Eders Tjenere ligge slagne ihjel eller bagbundne nede i Kjælderen.«

Drikkebrødrene studsede, en vis frygtsom Anelse begyndte at vaagne.

»Bagbundne!« raabte de.

»Ja, de To.«

»Dræbte!«

»De andre To.«

»Hvem Djævlen har vovet det?«

»Det har jeg,« sagde Ib. »Hør kun videre. Jeg lovede at fortælle Eder noget, som kunde lade Eder glemme den lille Pige, og man maa holde sit Ord. Jeg bandt og dræbte Eders Tjenere, som spærrede Vejen for os til den inderste Kjælder, hvor der var forvaret nogle Fjerdinger Krudt.«

»Krudt!« raabte Officererne.

»Fire hundrede Pund,« svarede Ib. »Thi slog jeg Bunden ud paa alle Fjerdinger og dannede en Rende

fra Kjælderen ud igjennem Gaarden til hin Side af Voldgraven.«

Denne Ytring bragte pludseligt Drikkebrødrenes Besindelse tilbage, de betragtede hverandre, tvivlraadige og frygtsomme. Ziegler var den Første, der fattede sig.

»Hvad har du betænkt dermed?« spurgte han.

»At minde Eder om en Historie, der foregik nede i Jungshoved Lehn forgangen. Der vare I samlede, saa mange som iaften, der pinte I en gammel Adelsfrue og dræbte hendes Tjenestekvinde.«

»Vi kjende den Historie udenad,« ytrede Ziegler med et spottende Blik paa Kernbok.

»Dengang græd jeg over den Døde.«

»Du græd, stakkels Barn! det er jo rørende og vil sige meget.«

»Iaften hævner jeg hende,« sagde Ib, »det vil sige mere.«

»Maaske Du dog ikke faar Stunder dertil,« raabte Ziegler og sprang hen imod ham. Kernbok stillede sig imellem og sagde: »Lad ham tale tilende.« Ziegler skar Tænder af Raseri. »Er I en Adelsmand, Kaptajn Kernbok!« sagde han, »at I holder med denne Bonde?«

»Ere I Adelsmænd?« gjentog Ib spottende. »I, der føre Krig som en Flok Stratenrøvere, der skjænde, ikke Eders Ære, for I har aldrig haft nogen, men den hæderlige svenske Nations Navn, hvorunder I fægte?«

»Død og alle Djævle!« skreg Ziegler, »gjør Plads, Kernbok! hører I da ikke, at han beskæmmer os?«

»Jeg beskæmmer Eder ikke,« svarede Ib, »men jeg sprænger Eder i Luften Alle tilhobe.«

»Du?«

»Gaa hen til Vinduet og se, om I have noget at udsætte paa mine Forberedelser.«

Krigsmændene ilede til Vinduet og bemærkede en sort Linie i Sneen fra Kjælderen ud over Broen paa den anden Side Graven. Her stod den gamle Foged posteret med sin Lygte. Medens Opmærksomheden var henvendt herpaa, lagde Ib sin Haand paa Kernboks Skulder og hviskede:

»Følg mig!«

Kaptajnen betænkte sig, men der gives et Instinkt i Mennesket, som i ethvert afgjørende Øjeblik tvinger ham til uden Modstand at underkaste sig den Mægtigere, og Ib drog ham med sig hen til Blænddøren, trykkede paa en af de smaa, ottekantede Fyldinger i Panelet og skød Kaptajnen ud igjennem Aabningen. Ziegler havde vendt sig om og sprang efter dem. Ib standsede i Døren; da han saa Tyskeren komme, traadte han et Skridt fremad og drog sin Sabel.

»Eder har jeg mærket mig fra Ørremandsgaard,« udbrød han, og uden at kjende eller iagttage noget Dækningsmiddel, sprang han med en lynsnar Bevægelse lige ind paa Ziegler, slog et Hjul med sin Kaarde, og da Kaptajnen traadte tilbage for dette fortvivlede Angreb mod alle Fægtekunstens Regler, bøjede Ib sig fremad og stødte Ziegler sin Klinge igjennem Brystet. To af Officererne ilede ham til Hjælp, men Ib havde allerede naaet Døren og trak den til efter sig. Da Tyskerne kom til Kaminen, hørte de Skodderne blive skudte for paa den modsatte Side og en vældig Stemme, som raabte:

»Beder en from Bøn til Vorherre, I Ulykkelige! Ret nu vil I aldrig komme til at bede mere.«

En Blodstrøm flød hen over Gulvet, hvor Ziegler var falden. Den Saarede rejste stønnende sit Hoved ivejret og strakte Haanden frem for sig, idet han hviskede:

»Prøv den anden Dør og lad os komme ned efter ham, før det er for sildigt.«

Det var for sildigt. Endnu medens den Ulykkelige talte, farvede et blodigt Skum hans Læber, han udstødte en Ed og sank tilbage med et dybt og langtrukkent Suk, som forkyndte Døden. En af Svenskerne prøvede paa at aabne Hoveddøren, men afstod straks efter fra Forsøget, idet han erindrede, at han selv havde aflaaset den og givet Kernbok Nøglen i Lommen; hans Kammerat stak sin Daggert ind imellem Karmen og Laasen for at bryde den op med Magt. Daggerten brækkede, det næste Forsøg gik heldigere, Døren fløj op, men udenfor havde Ib draget et stort Klædeskab fra Gangen hen foran Aabningen. Det var denne Larm, som først afbrød Striden mellem Kernbok og Ziegler.

Medens disse sidste Optrin fandt Sted i Salen, gjenlød Kjælderen af de fangne Tjeneres Skrig. Den anlagte Mine lod ikke nogen Tvivl tilbage om, hvad der forestod, og Ib følte sig bevæget ved deres Bønner til at føre dem ud af Slottet.

»Aa Herregud!« udbrød den Ene, da han kom op i Gaarden, »der er endnu lidt Liv i den stakkels Hans Alfsøn, som I slog med Kanden, forbarm Eder ogsaa over ham, naadige Herre Kaptajn!«

»Jeg er ikke Kaptajn, endskjøndt Du siger saa,« ytrede Ib og tilkastede Fangen paa samme Tid et venligt Blik, »men hvis der er Liv i din Kammerat, skal han ogsaa faa Lov til at beholde det.«

Kæmpen gik tilbage til Kjælderen, tog den Saarede under Armen og bar ham igjennem Gaarden ud paa den anden Side Graven. Her ventede Kernbok, Inger og Fogden.

De tyske Officerer havde aabnet Vinduerne i Salen. I den almindelige Tavshed, som hvilede over Egnen, hørte man Ekkoet af deres Raab og Bønner gjentage sig

ovre fra Skoven. Himlen var skyfri og oversaaet med Stjerner, Maanen skinnede ned i Gaarden. Nattens Stilhed og Fred dannede en skærende Modsætning til de sørgelige Optrin paa Slottet.

Ved forenede Anstrengelser var det omsider lykkedes de Indespærrede at komme igjennem Døraabningen, men for Enden af Korridoren udenfor Salen fandt de atter en tillaaset Dør, hvis massive Egetømmer trodsede alle Anstrengelser; de vendte derfor tilbage, aabnede Vinduerne og udstødte Bønner og Raab om Hjælp.

Da Ib havde bragt Soldaterne over Voldgraven, tog han Lygten fra Fogden.

»Giv nu Inger Haanden, Kasper Dam!« sagde han. »og gaa med hende over til Skolemesteren ved Vester Egede. Han laaner Eder nok Hus for inat, I behøver ikke at være tilstede ved det, som her vil ske.«

Kernbok lagde sin Haand paa hans Arm. »Har Du ogsaa betænkt, hvad du agter at gjøre?« spurgte han med en alvorlig og bevæget Stemme.

»I spørge mig ikke derom, Kaptajn; siden vi sidst taltes ved, har jeg vel haft Stunder til at overveje, hvad jeg gjør iaften.«

»Ib!« sagde Inger, »det kan aldrig gaa godt med os To, mens der sker en saa sørgelig Bedrift paa vor Trolovelsesaften.«

»Gaa din Vej!« svarede Ib og aabnede Laagen paa Lygten. »Jeg har en Søster, som ikke vil faa Fred i sin Grav, før jeg har holdt mit Løfte.«

»Aa ja, jeg kjendte hende nok.«

»De pinte hende tildøde, endskjøndt hun aldrig havde lagt noget Menneske et Halmstraa ivejen.«

»Hun var saa from og saa god.«

»Hvorfor siger Du nu det?«

»Det er rigtignok en kjøn Maade, Du hædrer hendes Minde paa.«

»Jeg har svoret min dyre Ed, og derfor skulle de dø.«

»Men jeg siger, at de skulle ikke dø,« sagde Inger, idet hun pludselig bøjede sig ned og pustede Lyset ud i Lygten. »Vorherre bryder sig nok kun lidt om en saadan Ed.«

»Inger! hvad gjør Du?« ytrede Ib, »Du skulde jo holde med mig.«

»Det gjør jeg ogsaa, min eneste, allerkjæreste Ven!« svarede Inger, idet hun grædende slyngede begge sine Arme om hans Hals. »Det er for at vi To kunne fare vel, at jeg ikke vil have den svære Udaad bedreven. Aa, nej, træk ikke dine Øjne sammen, men se lidt mildt til mig. Gud Fader gav dig et godt Hjerte, hvi vil du være saa haard og saa grum paa vor første Helligaften?«

Kernbok var traadt tilbage, han lænede sig op til Brostolpen og betragtede Begge, men tav, formodentlig fordi han indsaa, at Inger var den bedste Talsmand for hans Sag. Ib var bevæget, hans smaa Øjne blinkede. Inger vedblev:

»Og Soffi, som vi begge To holdt saa meget af, hun vilde nok kun være lidt glad i sin Grav ved at vide Dig handle saadan.«

»Ak, lille Inger!« sagde Ib og brast i Graad. »Hun har jo ikke engang en Grav, for jeg forvarede hende ude paa Marken i den dybe Sne, og naar Solen og Foraaret kommer, vil hun ligge der til Føde for de vilde Dyr.«

»Hun skal faa sig en Grav,« svarede Kernboks alvorlige Stemme, »det lover jeg Dig.«

»Er det sandt?« sagde Ib.

»Hun skal faa sig et Ligtog, saa prægtigt som en

Prinsesses. — Et Ord endnu, de fleste af dine Fjender, som handlede saa grumt mod den arme Pige, ere desuden døde paa et Strejftog mod Svend Gjønges Folk. Blandt dem hist oppe er der kun En tilbage.«

Ib vendte sig om mod Kernbok, hans Øjne vare vaade, og han rettede sin høje Skikkelse ivejret, medens han med et triumferende Smil udbrød:

»Nej, Kaptajn! Blandt dem deroppe er der ingen tilbage.«

»Jo, Ziegler!«

»Dræbt!« svarede Ib og viste Kernbok sin Sabel, hvis Klinge endnu var farvet med Blod.

»Hvad vil Du saa forlange mere?« spurgte Inger.

»Jeg taler ikke til Dig,« svarede han i en streng og bydende Tone, som dog hele hans Ansigts Udtryk modsagde. — »Du, som ikke vil være paa mit Parti.«

»Nu ynkes jeg over dem,« hviskede Inger, »jeg kan ikke gjøre ved det.«

»Saa ynkes jeg ogsaa over dem,« sagde Ib. »Lad dem da fare i Fred.«

»Kjære, lille Ib!« raabte Inger, udbredte sine Arme og styrtede til hans Bryst. »Det vil Vorherre forskylde Dig.«

»Er Du saa fornøjet?« sagde Ib, medens hans Læber skjælvede.

»Jeg er saa lykkelig og sjæleglad.«

»Ja ja, gaa Du nu ned til din Fader, Inger! og lad mig være lidt alene, siden kommer jeg over til Skolemesterens til Eder. Om ogsaa de blive fri deroppe, er det ikke værd, at I blive her længer.«

Ib bøjede hendes Arme tilside, nikkede og skyndte sig med lange og hurtige Skridt bort fra Stedet. Inger og Fogden gik den modsatte Vej, ad Stien langs med Mosen ved Ravnstrup.

Kernbok blev staaende alene tilbage.

Da Ib var kommen et Stykke Vej bort, standsede han, vendte sig om og raabte:

»I har lovet hende en kjøn Begravelse, Kaptajn!»

»Ja, og I veed, jeg plejer at holde mine Løfter, Vagtmester!« svarede Kernbok.

Maanen kastede sit Lys over Ibs smilende og tilfredse Ansigt, medens han gjentog for sig selv:

»Vagtmester! Nu kalde alle Folk mig saaledes!«

Lidt efter forsvandt han i den mørke Skygge, som dannedes af Træerne, hvor Skoven begyndte.

Fra Vinduerne havde de fremmede Officerer med en levende Sjæleangst set og tildels hørt, hvad der var foregaaet ude paa Broen.

26.

»Højt at klyve, dybt at falde«.

Med det begyndende Foraar fløj Rygtet om Freden overalt igjennem Danmark. I Marts Maaned indskibede Karl Gustav sig til Helsingborg. Det blev overdraget Rigsadmiral Wrangel at føre de svenske Tropper bort fra Sjælland; men endnu før denne Befaling kunde fuldbringes, bragte Erik Dalberg, Karls Fortrolige, et hemmeligt Budskab, som paalagde ham at standse med Indskibningen og søge Paaskud til at beholde Krigsfolket tilbage. Wrangel adlød, og nogle Rytterregimenter, til hvilke vor Bekjendt Manheimer hørte, lagde sig i Kvarter i Vordingborg. Man var ikke forlegen for at finde Grunde til at retfærdiggjøre denne Adfærd. De svenske Under-

handlere gjorde nye Vanskeligheder, derved opstode Stridigheder, og Krænkelsen fik et Skin af Ret.

Imidlertid begyndte Rolighedens og Fredens Sysler igjen paa Øerne. Herremændene vendte tilbage til deres Godser, Dronning Sophie, hvis Magt og højtflyvende Planer hele Vinteren havde været begrændsede af Palissaderne omkring Kjøbenhavns Volde, rustede sig atter til Jagt, hun forlod Hovedstaden, omgiven af en Skare Lykkeriddere, som hendes Tilbøjelighed havde kaldt ind i Landet, og som trivedes udmærket i hendes Naades Solskin. Adelen, denne Guddom, som Frederik den Tredie fra nu af tænkte paa at styrte, var atter Herre, og Bonden atter Slave.

Det var i Slutningen af Marts Maaned, da Svend en Eftermiddag gik ned til Jungshoved igjennem Hestehaven, som man kalder den store og mørke Skovstrækning, der udenfor Bønsvig bedækker Kysten langs med Præsto Bugt. Lærkerne sang, Sneen var smeltet, paa Markerne saa man Hovfolkene drive deres Stude foran Ploven, efterfulgt af den rødbenede Stork, som søgte om Orme i Furerne. Alt var denne Dag et Billede paa Foraaret med dets Poesi, dets Friskhed og milde, velgjørende Luft.

Ogsaa i Svends Indre boede Foraaret med Haab og lykkelige Anelser. Hans Ophold i Hovedstaden havde været en fortsat Række af Udmærkelser og Triumfer, som han hidtil kun havde fejret i Drømme. Han vendte nu tilbage til Skuepladsen for sine Bedrifter, opfyldt af en længe savnet Ro. Det var Kjærlighed og dens Længsler, som beherskede ham, og medens denne Følelse syntes at forskjønne alt i hans Nærhed, eftersom det stedse er vor egen Stemning, der giver vore Omgivelser Lys og Farve, opfyldte den tillige hans Sjæl med de forskjelligste Billeder.

Uagtet de hyppige Bekræftelser, han havde modtaget paa Julies Kjærlighed, var det dog hidtil ikke lykkedes ham at frigjøre sig for en vis Ængstelse, der kom og svandt og fremtraadte paany i en stedse tydeligere og mere udpræget Skikkelse. Hendes Ord og den hensynsløse Ømhed, hun viste i enhver af deres Sammenkomster, vare vel utvetydige Beviser paa hendes Følelser, men ikke tillige Beviser imod hans Frygt. Foruden de høje Skranker, Fremtiden stillede imod ham, fremkaldtes denne Frygt af de ulige Forhold, af Standsforskjellen, der dengang var alt. I andre Øjeblikke var det netop denne Standsforskjel og det, der i Verdens Mening adskilte dem, som mægtigst bandt Svend til hende. Selv vandrede han vel i Mørke, men elskede at se mod Lyset.

»Siden Skjæbnen ikke vilde mig noget stort,« havde han sagt sig, »men lod mig fødes i en Hytte, for at jeg kun skulde være et Redskab for Andre, vil jeg selv se at gjøre mig til Noget.«

Derfor var Krigen ham en kjærkommen Lejlighed til at iværksætte sine Planer og tillige det sandsynligste Middel til at opfylde dem.

»Jeg kan ikke vinde mig Midler og Land,« tænkte han, »men Gud Fader har givet mig Manddom og Mod, hvorfor skulde vel disse Adelsmænd have en bedre Lykke, hvis de ikke tillige bedre fortjene den? Jeg vil erhverve mig et Navn og en god Lov blandt hendes Frænder, saa bliver jeg værdigere i hendes Øjne, og hun vil da elske mig højere.«

Med denne Beslutning drog Svend fra sin Hjemstavn over til Skaane og forenede sig med Gjøngerne, disse modige Folk, som sloges af Lyst og Tilbøjelighed, ligesom Svend sloges for sin Kjærlighed.

Lykken kronede hans Haab. Kongen havde offentlig

bevidnet ham sin Velvillie, den gamle Christen Skeel havde aabnet ham sit Hus, Adelsmændene tilgave ham i de første Øjeblikke hans Mangel paa Rang og den tvivlsomme Stilling, han indtog i Samfundet; de stillede sig under en Autoritet som Rigsraadens, idet de søgte Gjøngehøvdingens Selskab. Han ilede nu tilbage til sin skjønne Elskede, han tænkte sig hende fornem og straalende, omgiven af al den Pragt og yppige Overflod, der havde saa megen Betydning i hans Øjne, han tænkte sig endelig selv som Elsker ved hendes Fødder, øm og hengiven.

Og dette Billede skulde ligesaa uformodet som pludseligt blive til Virkelighed; thi ved en Omdrejning af Skovvejen, som Svend gik henad, hørte han Stemmer og saa straks efter Julie Parsberg komme sig imøde, lykkelig og leende, støttende sig til en Kavaler, lyttende med foroverbøjet Hoved og med et Blik, som Svend saare vel kjendte og tidligere havde troet udelukkende tilhørte ham.

Billedet var altsaa blevet til Virkelighed, blot med en Omveksling af Personer. Det var Kaptajn Lykke, der havde indtaget Svends Plads og betragtede sin Dame med begejstrede og veltalende Blikke, der paanødte hende Overbevisningen om det Sprog, han talede, fordi han i dette Øjeblik, betvungen af sine Ords Magt, selv troede paa dem.

Svend Gjønge stod som forstenet ved dette Møde eller rettere sagt ved at iagttage hendes Blik, som indeholdt en lige stor Beskæmmelse for hans Haab, hans Stolthed og hans Hjerte. Men med en næsten overnaturlig Kraftanstrengelse betvang han de forskjellige Udtryk af Smerte og Harme, der joge hen over hans Aasyn, som Uvejrskyer paa Himlen; vant til at beherske, hvad der mødte ham, vedblev han at gaa videre og hilste alvorligt og ærbødigt, idet han kom dem forbi.

Julie havde allerede bemærket Svend. Ogsaa paa hende var en vis Ubestemthed og Forvirring synlig, men i et saadant Tilfælde bevarer Kvinden altid den største Fatning, maaske fordi hendes hele Stilling bestandig gjør en større Agtpaagivenhed og Selvbeherskelse nødvendig. Hun smilede venligt, medens hun hilste, og udbrød, idet hun gik ham forbi:

»Ah, er det Eder, Svend Gjønge! velkommen tilbage.«

Derefter fortsatte hun sin Spadseretur med Kaptajnen.

Den, som havde set Svend Gjønge nogle Øjeblikke tilforn, medens hans aabne og mandige Aasyn straalede af Glæde og Haab, skulde næppe have gjenkjendt ham i den blege Skikkelse, som med rynket Pande og sammentrukne Bryn langsomt og grundende skred ud af Skoven. Forgæves tilbagekaldte han sig alt, hvad hans Kjærlighed besad af tidligere Lykke, opstillede Muligheder for de forskjellige Grunde, der kunde have fremkaldt denne Ligegyldighed og Kulde i en Trediemands Nærværelse; Mødet var intet, men dette ene Blik havde fæstet sig i hans Tanker og forjaget enhver blidere Erindring, ligesom Lynet bringer alle Fugle til Tavshed. Hans tidligere Ængstelse havde vist sig at være grundet. Just derfra, hvor han frygtede sin Modstander, saa han denne triumfere.

I alle disse pinlige Tvivl og Bekymringer var imidlertid Julie ifølge sin Karakter aldeles uskyldig. Omgiven af Krigen og indesluttet paa Jungshoved, tilbragte hun en højst kjedelig Vinter og havde forlængst angret sin Bortrejse fra Hovedstaden, til Trods for de Opmærksomheder og den Ridderlighed, hvormed de svenske Høvedsmænd bestandig kom en Skjønhed af hendes Rang imøde. Med Budskabet om Freden indfandt Kaptajn Lykke sig paa Slottet. Kai, der kun behøvede at vise sig for at sejre, medbragte en Opmærksomhed, en Hyldning, som hun uden

Betænkning modtog, ligesom hun vilde have modtaget ethvert andet Middel, der kunde raade Bod paa denne Tilstand af Kjedsomhed, i hvilken hun hverken vidste, hvortil hun skulde bruge sine Øjne, sin Skjønhed eller sin Pynt.

Julie havde nydt en sørgelig Opdragelse. Som yngste Datter, altsaa den mest Forkjælede, havde man udviklet hendes Legeme paa hendes Sjæls Bekostning. Hun besad et Ydre, der var istand til at vinde Alle, men ikke Aand nok til at fastholde en eneste af sine Erobringer. Denne lade, ørkesløse og frivole Tilværelse, som maaske fandt nogen Undskyldning i den Tids Sæder, havde forlængst ladet hende skabe sig en rigere Verden i sine Drømme. Svend Gjønge virkeliggjorde i længere Tid disse og gav dem Næring; han var saa forskjellig, ikke blot fra sine egne, men fra alle hendes Omgivelser, ved den Dristighed, den Djærvhed og det romantiske Mod, hvoraf det ejendommelige hos ham bestod, endelig ved sin Skjønhed, thi denne sidste af hans Fortjenester var den første, der gav ham Betydning i hendes Øjne. Han blev derfor hendes Helt.

Hvad der endnu gjorde Begyndelsen til denne Roman saa meget lettere, var, at Julie Parsberg havde kjendt ham fra sin Barndom og ifølge det skarpe Blik, med hvilket Kvinden i denne Retning er begavet, næsten ligesaa længe havde bemærket al den Hengivenhed og Beundring, han nærede for hende; hun behøvede blot at ville for at kunne fortsætte. Denne Leg med Følelser og Lidenskaber, hvori hun ifølge Lune afvekslende viste sig stolt og kold, fortrolig og kjærlig, havde endnu bevaret hele Nyhedens Interesse for hende, da hun blev kaldet til Hoffet, blandt Herrer, der besad en i deres Fordringer latterlig Ærgjerrighed, fordi de fattedes Evner til at retfærdiggjøre denne, og blandt Damer, hvis lykkelige Smil var et falsk

Slør over deres Indre, ligesom Sminken var et falsk Slør over deres Ydre, og blandt Intriger og Kabaler, i hvilke hun var fremmed og uinteresseret. Hun drog derfor tilbage for hellere uomtvistet at være den Første end at kæmpe for at blive det. Hun vidste forud, at hun paa Jungshoved vilde finde Svend ventende, og at han, som ifølge sin Stilling kun havde haft Lejlighed til at se de fornemme Damer fra Slottene med deres funklende og udfordrende Øjne, smaa Fødder, deres bløde Hænder og raslende Silkeklæder i lang Afstand, vilde tro at favne Himlen, idet Julie hævede ham op til sig.

Hvis Verden havde kjendt hendes Tilbøjelighed, eller hvis Nogen blot havde vovet at omtale den, eller hvis man havde foreslaaet hende Svend til Gemal, vilde hun have rødmet over sig selv. Den stakkels Gjøngehøvding saa, efter sit Begreb, Sagen fra en anden Synsmaade; i dette ene Punkt tænkte hun og hendes Elsker forskjelligt.

Selv i de Øjeblikke, hvor Julie syntes mest indtagen af Svend, havde hendes Fortrolighed indskrænket sig til et Blik, et Ord, et Haandtryk. Hun elskede, som Ib hin Aften sagde, med sit Hoved, han med sit Hjerte. Med faa Ord: hun agtede at hengive sig til sin Elsker uden at ville overgive sig til ham.

Da hun vendte tilbage fra Hovedstaden og atter sluttede sig til ham, den Undselige og Tilbageholdne, der bedre forstod at værge sig mod en Kaardespids end mod et Blik fra to sorte Øjne, og som aldrig havde vidst at finde Lejlighed, end sige Ord, til den Erklæring, hun forlængst havde læst i alle hans Miner, — sagde hun til sig selv: jeg vil forkorte Ensomheden, som omgiver mig, jeg vil give min Tilværelse Farve med hans Beundring og Kjærlighed.

Og Svend, der var saa modig og uforsagt, som vilde

have begyndt en Kamp mod hele Verden for Julies Skyld, dalede ligeoverfor hende ned til en Ubetydelighed, blev forlegen og undselig, lykkelig over en Haandbevægelse og skjælvende for et Blik. Han befandt sig i et fremmed Element i dette Værelse, i denne Vellugt, behersket af dette Koketteri, der syntes at kæmpe for at besejres, der viste ham Maalet og igjen drog det bort fra hans Øjne, naar han troede at have naaet det.

De tusinde, nuancerede Skatteringer, som Kvindens Kjærlighed indeholder, havde han aldrig kjendt, han troede uden Beviser, alene fordi han var lykkelig med en saadan Tro.

Selv i hans eget Indre havde disse blidere Følelser aldrig haft noget jævnt Løb. Kjærligheden var hos ham indtil nu ikke det klare og rene Væld, der kjærtegner Blomsten paa dets Bredder, men en brusende Strøm, Flod eller Ebbe, en Ild, der brændte uden tillige at varme.

Da Svend vendte tilbage til Jægerhuset, var han tavs og rolig. Stormen havde i denne Mellemtid udraset. Under det Havblik, som fulgte efter, paatvang han sit Ansigt det kolde og udtryksløse Præg, der saa vel egner sig til at skjule vore Tanker og Planer.

Desuden haabede han endnu. Kjærligheden ender nemlig ikke, fordi den indgyder Fortvivlelse; tværtimod næres den undertiden endog af Smerten. Vi styrte først Guden fra sit Alter, naar vi se, at den ikke har været vor Tilbøjelighed og Agtelse værdig; undertiden vedbliver den ogsaa at beherske os, selv efter at Agtelsen er forsvunden.

I tre Dage ventede Svend forgæves at se Julie eller at modtage noget Bevis paa, at han endnu var erindret af hende. Den fjerde Dag forlod han sit Hus og begav sig til Jungshoved. Han kunde ikke længer udholde den pinlige Tvivl, han ønskede Vished, Død eller Frelse.

Jørgen Reedtz havde stedse behandlet Svend med Agtelse og Velvillie. I hans Hus glemte man Skyttens underordnede Stand, det var mere Vennen, hvis Selskab man søgte paa Rideture og Udflugter, end et Tyende, man nedladende tillod at tage Del deri.

Denne Dag syntes Lehnsmanden at modtage ham med endnu større Opmærksomhed end nogensinde tilforn. Rygtet havde forlængst udbredt hans Bedrifter i Omegnen, og hvad der i Lehnsmandens Øjne endnu gav disse en forøget Betydning, var den særdeles Naade, Svend havde fundet hos Kongen. Bekræftelsen herpaa blev, som sagt, bragt til Jungshoved af Kaptajn Lykke, som straks efter Oberst Sparres Bortrejse kom i Besøg paa Slottet tilligemed Ridder Kørbitz og ligesom tidligere mødtes disse to Adelsmænd ogsaa denne Gang som hinandens Rivaler i et og samme Anliggende: en Dames Gunst.

Julie Parsberg kom ikke tilsyne, hvilket hun ellers altid plejede, naar Svend var tilstede paa Slottet, og dog var hun vidende om hans Nærværelse; da han gik ind over Vindebroen havde han kastet Blikket op til Vinduerne og set hende træde tilbage fra Ruderne. Svend tog Afsked og gik. Hans sidste Haab var svundet. Dødens Haand havde lagt sig over hans Kjærlighed. Paa Tilbagevejen skjulte han sig i et Buskads, som laa paa den venstre Side, nedenfor Slotsbakken. Vejret var ualmindeligt mildt. Solen skinnede, Bogfinken og Droslen fløjtede inde i Skoven. Gjøngehøvdingen vidste, at en saadan Eftermiddag plejede at lokke Julie ud. Han ventede paa hende.

Lehnsmanden og Kai Lykke rede bort fra Slottet. Jægerdrengen førte tre Hunde sammenkoblede i en Rem foran dem. De droge paa Jagt i Ræveholms Moser. Tiden gik, Solen forsvandt efterhaanden bag Skoven.

Svend lagde ikke Mærke dertil. Hans Blik var ufravendt hæftet paa et Vindue i Slottet, og medens hans Tanker beskjæftigede sig med hende, der boede indenfor, svævede Billede paa Billede forbi hans Erindring, saa flygtigt og vekslende som de hvidgraa Skyer forbi den dalende Sol.

Pludselig forjog Virkeligheden alle disse Drømme. Julie aabnede et Vindue og stirrede ud deraf. Det var næppe Tanken paa ham, der fremkaldte dette triumferende og kokette Smil paa den unge Hofdames Læber, medens hendes mørke, straalende Øjne fulgte den Vej, som Lehnsmanden og Kai Lykke havde taget. Den nedgaaende Sol kastede sit gulrøde Skær hen over Slottet og gav hendes fine og blege Træk en varmere Farve. I dette blide og heldige Lys, som afrunder og forskjønner enhver Gjenstand, vort Øje møder, forekom hun den stirrende Gjøngehøvding mere henrivende end nogensinde tidligere. I denne Situation laa tillige Billedet af deres Liv og den Plads betegnet, hvori Skæbnen havde stillet dem til hinanden. Hun i Sollyset stirrende ned paa ham, han i Mørket, hun tillokkende som Haabet, han nedtrykt og fortvivlet. Svend anede, at han skulde skilles fra hende, og derfor var hun aldrig forekommen ham skjønnere end nu. Fra det Øjeblik, vi frygte for at tabe, bliver enhver tidligere Aarsag til Ligegyldighed en Aarsag til fornyet Kjærlighed.

Lidt efter forlod Julie Vinduet og gik ned i Haven.

Svend sprang op fra sit Skjul, en feberagtig Heftighed var synlig i alle hans Træk. Han fulgte efter hende. Da han kom ned i Haven, sad hun i et Lysthus paa en Skraaning af Slotsbakken, fra hvilken man havde Udsigt hen over den lange Moseeng, der fortsætter sig fra Indsøen. Efter at Sneen var tøet bort, havde Mosen med dens blegede Rør, dens visne og gule Græs atter antaget sit ensformige og sørgelige Præg. Julie hvilede tilbage-

lænet paa en Bænk. Hun saa ivejret ved Lyden af hans Skridt, men blev siddende uden at forandre den skjødesløse Stilling, hun havde valgt. Hun begreb, hvad der foregik hos Svend, og behøvede ikke engang at lægge Mærke til den heftige Stemning, som han skjulte saa slet. Hun ventede paa at modtage den forestaaende Kamp.

Efterhaanden som Svend kom nærmere, lykkedes det ham at beherske sin Stemning. Deres Øjne mødtes, han betragtede hende opmærksomt, men fandt hverken Vrede eller Kjærlighed i denne sikre Holdning eller i dette fremmede Blik. Det udtrykte indre Ro, en fuldkommen Ligegyldighed.

Hvis han havde haft Lejlighed til at overveje, vilde det have kunnet sige ham alt; men til vor Ulykke overvejer Kjærlighed saare sjeldent, den føler blot.

»Jeg kommer,« sagde han, »for at erfare Aarsagen til det, som her foregaar, thi jeg vil heller fæste Lid til Eders Ord end til min egen Frygt og mine egne Øjne.«

»Og hvad fortalte da Eders Frygt, Svend Gjønge?«

»At jeg endnu ikke havde gjort nok, hverken dengang jeg tilforn for Eders Frænders Skyld holdt mit Jaord med Ane Marie, at I kunde blive reddet, eller nu, da jeg kommer for at lægge min Konges Gunst og alle Menneskers Bifald for Eders Fødder, for at jeg kunde være Eders Kjærlighed mere værdig. Jeg har vist ikke gjort nok endnu; thi der maa voves meget for at vinde meget.«

Hans skjælvende Stemme og bedende Blik besad i dette Øjeblik mere Veltalenhed end nogensinde før. Men for Julie var den spildt og hun svarede:

»Sandelig! I har gjort alt for meget, og da jeg længe følte, at jeg stedse kom i dybere Gjæld hos Eder og aldrig vilde være istand til at forskylde de Ofre, I

vedblev at bringe mig, saa besluttede jeg ikke at modtage flere.«

»Og hvorfor just nu,« sagde Svend sørgmodigt og dæmpet, »da jeg nærmer mig det Maal, jeg saa længe stræbte efter, nu, da jeg har naaet den Hæder, som I tilforn satte Pris paa?«

»Lad mig tale ud, Svend!« vedblev hun. »Hvorfor just nu, spørger I; fordi det ikke tidligere lykkedes mig at bringe denne Kamp tilende mellem min Pligt og min Tilbøjelighed, og fordi jeg agter Eder for højt til at —«

Hun standsede og syntes at lede efter Ord.

»Tal kun ud,« svarede Svend med et vemodigt Smil, »dølg mig intet.«

»Fordi jeg agter Eder for højt til at hykle en Kjærlighed, naar jeg ikke længer føler den.«

»I sige ikke saa, man elsker enten altid eller aldrig, det fornemmer jeg hos mig selv.«

Julies Stemme var ikke længer saa sikker og fri som i Begyndelsen. Samtalen havde taget en Retning, som hun ikke ønskede; hun følte, at hun enten havde sagt for meget eller angivet Grunde, der vare lige utilfredsstillende for Svend og hende, og som i Virkeligheden ogsaa kunde sammenfattes i et langt kortere Begreb.

»Jeg vilde ønske, at jeg aldrig havde elsket Eder,« svarede hun.

»Ak nej, Julie Parsberg!« ytrede Svend. »Tal ikke dette Sprog; har end hele vor Fortid kun været Skuffelse, saa lad os idetmindste være sanddru nu, da I vil, at vi skulle skilles. I har ikke ophørt at elske mig, fordi det stred mere mod Eders Pligt idag end forleden, Kjærlighed har kun til Pligt at være sin Gjenstand tro. I elsker mig ikke mere, fordi I elsker en Anden.«

Julies Kinder glødede; den Tilstaaelse, Svend gjorde,

havde hun endnu ikke vovet at gjøre sig selv. Blodet foer hende til Hovedet, og hun tilkastede ham et stolt og maalende Blik, medens hun udbrød:

»Hvad vover I at sige?«

»Hvad I vovede at gjøre,« svarede han.

»Men jeg forstaar Eder ikke. Hvad mener I?« vedblev hun i en udfordrende Tone.

Denne Spot bragte ham ud af den Fatning, som det havde været hans Hensigt at bevare.

»I elsker en Anden!« gjentog han med skjælvende Læber og et funklende Blik, »dermed vil jeg sige, at I bedrager en Anden, som I har bedraget mig.«

Svends Heftighed gjengav Julie hele hendes tidligere Overlegenhed.

»Ak nej, Svend Gjønge!« svarede hun med et Skuldertræk, »Jeg har ikke bedraget Eder, jeg bedrog kun mig selv.«

Medens Julie sagde dette, havde hun rejst sig fra Bænken, hun hilste fornemt og koldt og gik op mod Slottet.

Svend blev staaende nogle Øjeblikke og stirrede efter hende. Derpaa forlod han Haven og gik tilbage til sit Hjem. Medens al Naturens Poesi syntes at hvile over Slottet og dets Omgivelser i denne stille og fredelige Aften, var han opfyldt af bitre og sørgelige Tanker; medens Himlen glødede og Fuglene sang i Skoven, foregik i hans Indre et af hine betydningsfulde Optrin, for flygtige og for righoldige til at kunne gjengives med Ord. Han beklagede sig selv, det Haab og den Længsel, han havde skjænket Julie, den Blomst, saa straalende og rig paa Farver, saa fattig og blottet for Duft.

27.

En Talsmand.

Næste Morgen mødtes Svend og Ib i Hytten ved Roneklint. Svend stod ved Vinduet og stirrede ud paa Træerne i Skoven. Ib sad ved Bordet og havde udbredt en Mængde trykte Blade foran sig. Af disse Blade, der vare udrevne af en Bog, afklippede han forskjellige Bogstaver, som han derefter satte sammen til Ord og fastklæbede paa et Stykke Papir med Gjær. Han havde taget et af Ane Maries Forklæder paa for ikke at plette sin smukke Uniform, som han nu altid bar.

Ingen af Gjøngerne talede til hinanden, hvor ubehagelig denne uafbrudte Tavshed end forekom Ib. Derimod glede Vagtmesterens Øjne gjentagne Gange fra Arbejdet over til Svend og hæftede sig sørgmodigt og deltagende paa hans blege og lidende Træk.

Da Ib endelig fandt Stilheden for trættende, samlede han de afklippede Blade sammen, holdt sit Brev hen for Ilden paa Skorstenen for at tørres og udbrød:

»Se saa, nu er jeg færdig.«

»Hvad er det, Du tager Dig for?« spurgte Svend.

»Jeg danner et Kjærestebrev til den lille Inger, at hun kan tænke paa mig. Vil Du høre, hvad jeg har lagt sammen?«

»Ja.«

»Jeg elsker Dig saa inderlig, min kjære, søde Ven! — Det skal jeg skikke hende imorgen, saa bliver hun fornøjet.«

Svend svarede ikke.

»Hvor er Ane Marie idag?« vedblev Ib.

»Hun gik ned til Byen iaftes for at vaage over en Syg.«

»Aa, lad nu din Sørgmodighed fare, Du! Se lidt paa mig, saa bliver Du glad over min kjønne Uniform. Vi To have intet at sørge over.«

»Du har maaske Ret, Ib!«

»Ja, ikke sandt. Hvem er det ellers, der har været Dig imod? Gjorde Kongen og høje Rigens Raad Dig kanske ikke nok tilgode inde i Kjøbenhavn?«

»Jo, langt over min Fortjeneste.«

»Er der da noget i Vejen mellem Dig og Ane Marie?«

»Nej.«

»Saa maa der da være noget galt mellem Dig og hende deroppe,« tilføjede Ib med et forskende Blik. — »Naa, det er der ikke,« vedblev han, da Svend rystede paa Hovedet. »Aa jo, lille Svoger! nu tror Du at kunne dølge mig Sandheden, men det gaar ikke an længer. Skamme Dig maa Du! at vild Fremmede skal have større Tillid til mig end Du; Kongen vovede at gjøre mig til sin Vagtmester, og Du vover ikke at betro mig din Sorg, skjøndt jeg godt ved Besked om den iforvejen. Jeg vilde blot se, hvor meget Du holdt af mig, derfor lirkede jeg først saa smaat med List og Behænde; men nu siger jeg for Sandten, at jeg ved mere om den Ting end Du.«

»Det var meget.«

»Aa nej, det er kun saare lidt, hvad Du ved. Men igaar Aftes, da jeg fandt din Husdør lukket, listede jeg mig op til Slottet for at spørge noget nyt. Inde i Haven kom den vældige Ridder, Hr. Kørbitz, og Fru Else Parsberg forbi det Sted, hvor jeg laa skjult, og han fortalte Fruen, at han havde staaet bag ved den gamle Lind ved Lysthuset og hørt alt, hvad der blev talt om mellem Dig og Frøkenen.«

Svend vendte sig om mod Ib, hans Bryn trak sig sammen, men han beherskede denne Ytring af Heftighed, satte sig ned paa Bænken og udbrød:

»Naa, saa lad ham have hørt det, det er dog ikke det værste.«

»Nej, vist ikke,« bemærkede Ib bifaldende, »det var værre, at han lo saa spodsk derover, men det værste var, at jeg stod paa Spring til at lade ham vederfares en Ulykke for sin Historie. Men saa faldt det mig ind, at det ikke skikkede sig for mig som Vagtmester, og mens jeg bar min skønne Kofte, derfor lod jeg Skroget fare. Alligevel tænke Du ikke, Svoger min! at det ender saadan.«

»Hvad mener Du?«

»Ja, lad det nu være godt,« svarede Ib med et Nik og et selvtilfreds Smil. »Hvad jeg mener, er min Hemmelighed, og jeg forstaar ligesaa godt at gjemme den, som Du gjemmer dine. Jeg gaar mine egne Veje, og Du kan nu le ad mig, om Du vil, eller lade være, men siden jeg fik denne Kofte paa, er jeg bleven til et helt andet Menneske. Jeg vil fuldbringe en Bedrift, jeg vil virke noget paa egen Haand for Dig, at Du skal have Fornøjelse af din Svoger. Ser Du, lille Svend! deri stikker min Hemmelighed.«

»Men siden Du har isinde at virke for mig,« ytrede Svend smilende, »saa synes mig dog —«

»Ikke et Ord mere,« afbrød Ib ham. »Du har gjort saa meget for mig, at jeg kunde komme frem og blive til noget stort i denne Verden, nu vil jeg ogsaa gjøre noget for Dig, at din Kjærlighed kan faa Fremgang. — Ja vist!« vedblev han, da Svend atter afbrød ham, »det skal lykkes, for hvad jeg har isinde, er noget af min egen Opfindelse og overmaade vel udtænkt.«

Ib pakkede sit Brev sammen, tog Ane Maries Forklæde af, nikkede til Svend og forlod Stuen. Svend hensank atter i den sløve Følesløshed, hvori han havde tilbragt Dagen. Samme Eftermiddag saa man Vagtmesteren vandre fra Skoven ned til Jungshoved Slot med lange og drabelige Skridt, stiv Holdning og tilknappet Kofte. Hans venstre Haand laa skjødesløst hvilende paa Kaardehæftet, en Stilling, som han havde afluret de svenske Høvedsmænd. Foruden Uniformen havde han denne Eftermiddag forøget sin Pynt ved at befæste en lang Hejretjer i den graa Filthat, der ligesom Hektors Hjelmbusk »vældigt nikkede foroven«. Hans Ansigt og Holdning udtrykte en høj Grad af Værdighed og Selvtilfredshed.

Da han kom ind paa Vindebroen, standsede han og saa sig omkring. Paa det samme Sted havde han staaet og ventet paa Opfyldelsen af Dronningens Løfte.

»Hvor dog alt forandrer sig,« tænkte han. »Det var her, jeg tøvede i Frygt og bange Forventning; dengang var jeg en uærlig Mand, spottet og haanet, nu derimod,« — han kastede et tilfreds Blik paa sin Dragt, — »Alle se da paa mig og nikke og le. Tingene har haft Fremgang siden.«

Inde i Gaarden standsede han og saa over til Hundehuset med et Smil og et betydningsfuldt Hovednik, som gjaldt Mindet om den Aften, da han frelste Svend. Derpaa skred han op ad Trapperne til Slottet.

Den første, Ib traf, var Ridder Kørbitz, ifærd med at gaa ud. Ib gjorde en stiv og afmaalt Hilsen og udbrød:

»Eders Naade vilde gjøre en god Gjerning, om I skaffede mig Jomfru Parsberg i Tale.«

»Hvem er I?« spurgte Kørbitz forundret.

»Kongelig Majestæts Vagtmester,« svarede Ib. »Mindes strenge Herre mig ellers ikke?«

»Jeg ved aldrig, at vi have mødt hinanden før.«

»Jo, een Gang,« svarede Ib smilende.

»Saa!«

»Det var den Dag, Hendes høje Naade Dronningen lod Fanen svinge over mit Hoved, formedelst jeg skulde blive mere ærlig end jeg var tilforn.«

»Aa ja, nu husker jeg det; Du hørte jo til Natmændsfolkene.«

»Ja!« svarede Ib, forbitret over den Haan, Ridderens Ansigt udtrykte. »Egentlig mødte vi hinanden engang før, men jeg vidste ikke, om strenge Herre holdt af, at jeg mindede Eder derom.«

»Naar var det?« spurgte Kørbitz gabende.

»Vi gjorde Kammeratskab et Stykke Vej, dengang I vandrede herind i Landet paa Eders Fod og med Randselen over Ryggen. Det var før I blev Ridder, og før jeg blev ærlig,« tilføjede han med en paatagen Enfoldighed.

»Og hvad fører Dig herop idag? Med Jomfru Parsberg antager jeg da ikke, at Du har gjort Kammeratskab.«

»Nej, det er kun et ringe Ærinde, jeg skal forrette.«

»Jeg tvivler om, at hun vil modtage Dig. Imidlertid, der kommer hendes Pige, til hvem Du kan forebringe dit Ærinde.«

Ib tog et sammenfoldet Papir op af sin Lomme og gik hen mod den indtrædende Pige.

»Jeg vilde saa gjerne tale med lille Piges Jomfru,« sagde han. »Den strenge Herre der mener, at det ikke kan ske, men jeg mener jo, om lille Pige blot vil levere hende dette Papir.«

Denne sidste Ytring var bleven opfanget af Kørbitz, som endnu ikke havde forladt Værelset. Ib havde talt tydeligt og med en Sikkerhed, der bragte Ridderen til at studse.

Pigen tilkastede Vagtmesteren et venligt Blik og gik. Kørbitz fulgte efter hende.

»Tøv en Kjende, Du!« sagde Kørbitz, da de vare komne ud i Korridoren. »Den stakkels Vagtmester sætter al sin Fortrøstning til at faa din Jomfru i Tale. Jeg er ham sær gunstig stemt og vil se at hjælpe lidt paa hans Sag, thi laane Du mig hans Bønskrift, at jeg selv kan bringe det. Tag denne Penge til Vederlag!«

Pigen leverede Kørbitz Papiret og tog Sølvpengen, idet hun bøjede sig og kyssede hans Kappe. Derpaa forsvandt hun. Ridderen traadte hen i en Vinduesfordybning og aabnede Brevet.

Et Udbrud af Overraskelse ledsagede et triumferende og skadefro Smil, idet han atter lagde Brevet sammen. Derefter gik han ind i Julies Værelser.

Imidlertid sagde Ib til sig selv:

»Nu tror han at narre mig, den tyske Ridder! han taler med Pigen og læser mit Brev, men jeg tænkte nok forud, hvordan det vilde gaa, og leverede hende et Brev derefter.«

Da Kørbitz kom tilbage til Ib, viste hans Ansigt forekommende og smilende Træk. »Du kan følge med mig, Vagtmester!« sagde han venligt, »saa skal jeg føre Dig til Jomfruens Kammer. Jeg lagde selv et godt Ord ind for Dig hos hende.«

»I!« udbrød Ib.

»Finder Du det saa besynderligt, og kunde man vel gjøre mindre for en gammel Kammerat?«

Kørbitz aabnede ham Døren til de næste Værelser. Allerede medens de skrede igjennem Forværelset, følte Ib sit Mod synke. Da han saa Julie Parsberg, slog han Øjnene ned og vedblev forvirret og undselig at stirre paa det hvidtavlede Gulv. Hans Kæmpeskikkelse mistede

sin Holdning og sank sammen ligeoverfor den blege og spinkle Hofdame, hvis Hoved næppe naaede op over den højryggede Egestol, hvori hun havde taget Plads foran Vinduet.

»Naadige Jomfru!« stammede Ib, idet han midt under sin Forvirring dog erindrede at holde Hatten saaledes, at den prægtige Hejrefjer kom tilsyne. »I kjender mig vel ikke mere?«

»Nej, min Ven!« svarede Julie.

»Jeg har ogsaa forandret mig noget i Udseende og især i Klæder siden den første Dag, jeg kom paa Slottet. Dengang tog jeg min Søster Ane Marie ved Haand og førte hende herind, formedelst salig Fru Kirsten, Eders Moder, vilde gjøre Ane til Eders Terne og gav os Haand og Mund paa st blive hende et naadigt Herskab.«

Da Ib var kommen saa vidt, standsede han, trak Vejret og ledte efter Ord.

»Nu vel,« ytrede Julie. »Dette Løfte — finder I maaske, at vi ikke have holdt det?«

»Aa jo, endda — paa Eders Maade,« sagde Ib. »I giftede Ane Marie bort med Svend Gjønge. Jeg behøver vel ikke at sige, hvordan det gik til, hvorfor denne Ulykke skete?«

»Ulykke?« gjentog Julie.

»Ja, I veed bedst selv Besked derom. Men anden Dagen efter kom jeg igjen op paa Slottet og førte min Søster bort. Den første Gang faldt lettere end den anden. Ane kom hertil med et fornøjet Sind og glade Miner, og jeg mærkede mig den Dag med Kridt paa Bjælken i vor Stue. Hun gik herfra i Bedrøvelse og med Taarer paa sine Kinder.«

»Det skrev Du vel ogsaa op paa Bjælken i din Stue,« ytrede Julie.

»Nej! det skrev jeg op i mit Hjerte.«

»Men hvorfor fortæller Du mig alt dette? Lider Ane Nød, og hvormed har hun min Hjælp nødig?«

»Ja vist lider hun Nød,« svarede Ib med et Suk, »men for den kan Mennesker ikke hjælpe, hun vil bære derpaa, til de kaste Jorden over hende. Dengang Ane drog sin Vej, græd I saa bitterlig og sagde: Ak, lille Ane, om der nogensinde kommer en Tid, da jeg mægter at gjøre Dig eller din Slægt noget til Gjengjæld, kan Du være forsikret om at finde en taknemmelig Skyldner i mig. — I sagde, for Dig eller din Slægt, nu er Tiden kommen til at holde Eders Løfte, ikke for Ane, men for hendes Mand, for Svend Gjønge. Det var om ham, jeg vilde tale med Eder.«

Julie foer op fra Stolen. »Hvad siger Du!« udbrød hun heftig. »Du kommer altsaa som Bud fra ham?«

»Aa nej,« svarede Ib, idet han med et sørgmodigt Smil rystede paa Hovedet. »Svend skulde før bede Gud Fader om Forlov til at blive stum end skikke mig herop med Bud til Eder. I kjender ham ikke, som I burde, det fornemmer jeg nok, ikke som hans Venner kjende ham, der kalde ham en Mand, eller som hans Fjender, der kalde ham en Helt, eller Kongen, der kaldte ham sin kjæreste Søn. Bliv ikke vred, men Svend har ogsaa gjort Eder noget tilgode, og ligesom mod min stakkels Søster har I mod Svend — jeg mener kun,« stammede han forlegen og uden at turde møde disse store, mørke og forskende Øjne, der uafvendt dvælede paa ham, »jeg mener, at I ogsaa mod ham har nogen Uret at gjøre god igjen, — en lille Uret,« lagde han hurtig til, ligesom for at mildne sine Ord.

»Min gode Vagtmester!« sagde Julie, »hvis I ønsker at jeg skal forstaa Eder, maa I tale tydeligere og fatte Eder lidt kortere.«

Ib saa op. Denne haarde og bydende Stemme saarede ham. Hans Undseelse forsvandt, hans bøjede Skikkelse antog en dristigere Holdning. Julie iagttog dette, forandrede Udtryk og traadte ham et Skridt nærmere.

»Hvad vil I mig?« spurgte hun, »og hvorfor er I kommen?«

»Jeg vilde lægge et godt Ord ind for Svend; han sidder hjemme og sørger.«

»Hvad angaar det mig?«

»I sige ikke saa, om I bare vilde, blev han nok glad igjen.«

I denne Ytring, hvor ydmygt den end fremkom, saa Julie en Fornærmelse.

»Jeg har intet med Svend Poulsen at gjøre,« svarede hun fornemt og afvisende.

Ib betragtede hende alvorligt, idet han svarede:

»Hvis Svend havde sagt de samme Ord den Aften, han for Eders Frænders og Eders Æres Skyld gik hen og giftede sig med Ane Marie?«

»Hvad forlanger I da af mig, Vagtmester? Endnu har jeg ikke forstaaet Eder.«

»Jeg tænkte, at det kunde blive godt igjen med Eder og Svend, giv ham blot et venligt Ord, lad det blive som det har været før, saa synge alle Fugle for ham og Solen vil skinne i hans Hjerte, istedetfor at han nu sidder og sygner hen og kerer sig om intet.«

»Ah! nu begriber jeg Eder,« udbrød Julie smilende og med et Udtryk af Ironi, som Ib var for ringe Kjender til at fatte. »I mener, at jeg skulde gaa til Svend Gjønge?«

»Ja, aa ja!« svarede Ib ivrigt, »han vilde blive sjæleglad derover.«

»Dernæst skulde jeg give ham gode Ord, bede

ham om Forladelse, hvis jeg havde været saa uheldig at mishage ham. Ikke sandt?«

Ib glemte at svare, medens han forbavset vedblev at stirre paa hende. Han begreb endnu ikke ret, at denne blide og fortryllende Mine skjulte en hjerteløs Spot.

»Det vilde I, at jeg skulde gjøre,« vedblev Julie med glødende Kinder og flammende Blik. — »Jeg! — Min kjære Vagtmester! Synes Eder dog ikke, at I fordrer noget for meget?«

»Om saa er,« svarede han bedrøvet, »da vidste jeg ikke bedre, jeg holder saa meget af Svend og talede af mit Hjertes Enfoldighed.«

»Jeg regner Eder det heller ikke til Last,« svarede Julie leende, »men hvad I forlanger, hører virkelig til Umulighederne.«

»Ak ja, det faar da være; jeg troede, I vilde røres af min Bøn, og at Svend ikke havde forspildt al Eders Kjærlighed, siden I dog bestandig vil beholde saa megen Grund til at agte ham.«

»Saa megen Grund?« gjentog hun.

»Ja, hvorledes turde I vel ellers give ham saa mange af Eders Hemmeligheder at bære? Men I vide vel, hvad I gjør,« vedblev han heftig, »naar I sætte Eders Lid til Mænd som os, der ere for ringe til at være Eders Lige, men mægtige nok til at holde Eders Velfærd og Liv i vore Hænder.«

»Virkelig?«

»Ja, som Svend og jeg gjøre.«

»Men der fortæller I jo noget aldeles Nyt og truer mig tillige.«

»Nej,« svarede Ib rolig, »jeg er kun kommen for at bede og gaar min Vej igjen, ret nu, da jeg ser, at det ikke fremmer mig noget.«

»Og dette Brev?« sagde Julie, idet hun tog Papiret, som Kørbitz havde bragt hende.

»Nu ja,« svarede Ib ligegyldigt. »Det var et Middel til at komme herind. I holde det ikke for videre.«

»Hvorledes er det kommen i Eders Hænder?«

»Som jeg sagde,« svarede Ib, »Skjæbnen føjede det saa, at jeg og mine skulde blive Herrer over alle Eders Hemmeligheder, og Brevet beviser kun, at han, som I nu skjænker, hvad der tilhører Svend, tilforn har villet lade sig nøje med en langt Ringeres Gunst uden dog at kunne naa den.«

»En Ringere?« gjentog Julie med en Heftighed, som det kostede megen Møje at beherske.

»En fattig Tjenestekvinde. Hun afslog hans Bønner, fordi hun bedre end Svend vidste, at det kun volder Fortræd og Kummer, hver Gang vor Stand slutter sig til Eders.«

»Hvem var det?«

»Min Søster. Hun tjente paa en af Kai Lykkes Gaarde og var ærbar af Sæder og kjøn at se til. Saa bejlede Kai Lykke til hende i Løndom med Skjænk og fagre Ord, og da hun ikke vilde fremme hans Villie, jog han hende bort fra sin Tjeneste. Den stakkels Pige! hun var saa from, og hvert et Menneskes Ulykke gik hende til Hjerte, derfor kunde hun heller ikke ret trives hernede, og Vorherre var ogsaa saa god at løse op for hende.«

»Og har I endnu flere Breve?« spurgte Julie.

»Aa ja,« svarede Ib, idet han aabnede sin Kofte og fremtog den Pakke, som han havde omtalt til Ane Marie, da han fortalte hende Søsterens sørgelige Endeligt. Blandt disse udsøgte han et, der var mærket med et rødt Kors, og leverede det til Julie.

»Her ser I et Brev, som betyder mere end det første.«

Julie læste Brevet.

Det var hint for Kai Lykkes senere Skjæbne betydningsfulde Brev, hvori han hensynsløst søgte at give sin forsmaaede Kjærlighed større Betydning ved at prale af tidligere Lykke og prale af, at ikke engang Landets mægtigste Dame havde nægtet ham den Gunst, han søgte hos Soffi Abelsdatter.

»I fatter vel, hvem Kaptajnen mener, og begriber ogsaa, hvordan det vilde blive modtaget af den høje Frue.«

»Jeg begriber, at det vilde koste Dig dit Liv, hvis det skete.«

»I mener vist hans Liv,« svarede Ib. »Jeg tænkte mig det samme; hans Liv som Eders Ære ligge begge i vore Hænder.«

»Men jeg beholder dette Brev,« udbrød Julie pludseligt og lagde sin hvide Haand over det.

Ib traadte hende et Skridt nærmere og sagde: »Nej, det vil I aldrig gjøre.«

Han ledsagede disse Ord med et bestemt og truende Blik og lagde sin brede Haand ovenpaa hendes.

Julie drog sin tilbage.

»Det behøves ikke heller,« ytrede han og skjulte Brevet i sin Kofte. — »Jeg har forvaret dem hidtil og kan gjøre det endnu. Det var ikke paa den Maade, jeg tænkte at overtale Eder.«

»Hvad har Du da isinde at gjøre med disse Breve?«

»Jeg vil gjemme dem troligt,« svarede han, »og hver Gang jeg ser dem, skal det rinde mig ihu, at Afstanden mellem os er endda kortere, end I mene.«

»Nu vel,« sagde Julie beroliget, »den Triumf vil jeg lade Dig, men glem ikke dit Løfte. Kløgtig er Du, som jeg idag har erfaret, derfor vil du selv kunne ud-

regne, hvad der er mest værd, dit Liv eller din Tavshed, det ene vil i Sandhed bero paa det andet.«

»Vær I kun rolig,« svarede Ib. »Min Tunge har aldrig kjendt Vejen til mit Hjerte. — Giver I mig slet ingen Hilsen at bringe til Svend, ikke et eneste venligt Ord?«

»Jo! Bed ham at hilse sin Hustru fra mig.«

Da Ib kom udenfor, fandt han Kørbitz siddende paa en Stol i Forværelset, tilsyneladende ivrigt beskjæftiget med Arild Hvidtfeldts Krønike, som dog ikke forhindrede, at han jo havde hørt hele Samtalen, der blev ført i det næste Værelse. Idet Ridderen fulgte Ib til Julie, lod han Døren til hendes Værelse blive staaende paa Klem og belurede dem for at komme paa Spor efter den Hemmelighed, som Kai Lykkes Brev allerede havde givet ham Nys om, og hvorved han blot søgte en længe savnet Lejlighed til at ydmyge sin Rival, uden at ane, af hvad Natur eller hvor vigtig denne Hemmelighed kunde være.

»Naa, Vagtmester!« udbrød han, da de kom ud i Korridoren, »har I nu forrettet Eders Ærinde? I talede min Tro godt for Jer.«

»Saa Eders Naade hørte, hvad der blev sagt?«

»Hvor kunde man andet? Det var næsten ikke muligt at læse et Ord i den rare Krønike, saa højt som I talede.«

Ib tilkastede Ridderen et mistroisk Blik.

»Saaledes fik jeg da at vide, at Vagtmester gjemmer paa nogle Breve fra min kjære Ven, Kaptajn Lykke. For hans Skyld vilde jeg nødigt, at de skulde komme videre.«

»Jeg tror heller ikke, det var ham tjenligt,« svarede Ib.

»Lad os gjøre en Handel, min gode Vagtmester! som to gode Kammerater handle.«

»Aa nej, derved vilde den naadige Herre have Fordelen alene paa sin Side. I viser mig saa megen Gunst, at jeg derover vilde give efter i enhver af mine Fordringer.«

»I er en ædel Sjæl!« sagde Kørbitz og rakte Ib Haanden.

»Lad os heller bære os ad som to fremmede, siden man i Handel kun plejer at søge sin egen Fordel,« vedblev Vagtmesteren. »Hvorom mente den naadige Herre ellers, at vi skulde kjøbslaa?«

»Om min Vens Breve. I lader mig faa dem alle tilsammen, og jeg betaler et Guldstykke for hvert Brev.«

»Naadige Herre! I er for ædelmodig og vilde tabe for meget ved den Handel, desuden har jeg besluttet aldrig at skille mig ved disse Breve.«

»Hvorfor?«

»Og hvorfor vil I kjøbe dem?«

»For ikke at volde Kaptajnen Ulykke, om de kom i Andres Hænder.«

»Nej, saa synes jeg dog bedre om at forvare dem selv.«

»Men hvorfor, min kjære Vagtmester og gamle Kammerat?«

»For ikke at volde Kaptajnens Ulykke, om de kom i Eders Hænder.« Efter disse Ord gjorde Ib en dyb Hilsen og gik ned ad Trapperne.

28.

Krig i Fred.

Vagtmesteren forlod Slottet med en mindre sikker Holdning, end han var kommen, og med et Aasyn, hvis dybe Sørgmodighed udtrykte hele hans fejlslagne Haab. Han tog Vejen ned mod Gjerderød for at træffe det Bud, der skulde bringe Brevet til Inger.

Inde i Skoven skinnede Solen ned mellem Træerne. Flagspætten hamrede paa Stammens Bark. Raadyrene fore forbi ham i en fristende Nærhed. Ib agtede paa intet, han fortsatte sin Gang med nedbøjet Hoved og i dybe Tanker.

Han blev afbrudt i sine Betragtninger ved Lyden af Hestetrav inde i Skoven. Straks efter viste sig to Damer, ledsagede af en Tjener, som fulgte dem i nogle Skridts Afstand. Den yngste af Damerne var kommen forud; ved at se Vagtmesteren bragte hun sin Hest til et hurtigere Løb og red hen imod ham.

Det var en ung Pige med et friskt og barnligt Ansigt, hvis fine Farve det hurtige Ridt havde forøget. Hendes store, mørkeblaa Øjne skuede saa tillidsfulde og sorgløse omkring og vidnede om større Blidhed end Aand. Den lette og tvangfri Holdning, hendes Dragt og den ærbødige Afstand, hvori Tjeneren fulgte, betegnede den adelige Dame.

Man elskede hos hende den Ynde, hun udbredte over enhver Handling, og glemte derover den Skjønhed, hun fattedes.

Den anden Dame var meget bleg, mindre rank og over de Aar, hvori det hører til gode Sæder at omtale en Dames Alder. Mellem Begges Træk fandt en paafaldende Lighed Sted, som lod slutte til et nøje Slægtforhold.

Det var Fru Elsebeth Buchwald til Høfdingsgaard og hendes Datter Karen, som her kom Ib imøde. Fruen var Enke efter den forrige Lehnsmand paa Jungshoved Jørgen Kaas til Guddumlund.

Efterhaanden som Karen nærmede sig Ib, viste hendes Ansigt en levende Glæde, og hun standsede sin Hest med det Udraab:

»Ib Abelssøn! er det virkelig Eder?«

Ibs krigerske Anstand forsvandt aldeles ved Lyden af denne Stemme, hvis Ord vare blide og smigrende som et Kjærtegn; han svingede sin fjedrede Hat og strakte den anden Haand op til hende, idet han udbrød:

»Naadige lille Jomfru Karen! Gud velsigne Eders kjønne Øjne, for I kjendte mig igjen.«

»Men hvordan kommer I i denne Dragt, Hr. Vagtmester?« sagde Karen leende.

»Aa ja, ikke sandt! det har haft god Fremgang med mig siden den første Vinter, jeg kom til Eder, og vi kjøbslog sammen om de smaa Skovskader og Sidensvanser. — Eders Naade rider vel i Besøg til Jungshoved denne Eftermiddag?« vedblev han, henvendt til Fru Elsebeth.

»Gud naade os for, hvad Besøg vi ride til,« svarede Fruen. »Vi komme som Flygtninge hjemme fra vor Gaard, den Svensken har besat og spiller Mester i.«

»Svensken!« gjentog Ib forbavset. »Men nu have vi jo faaet Fred i Landet; tilmed sige Folk, at de alt ere dragne over til Fyen og Holsten.«

»Nogle af dem, men i Vordingborg ligge dog to tyske Regimenter endnu, det vi maa bekjende til vor Nød og Jammer, siden de blive skikkede ud Dag for Dag for at søge Proviant og Foder i Omegnen. De øve nu Krigen paa egen Haand og brandskatte og plyndre paa alle Gaarde. Og som de spurgte, at jeg sad Enke til Høfdingsgaard, alene med Karen og vort Tyende, kom de til os, en Kaptajn med syv menige Ryttere, og svore paa at tænde Gaarden i Brand paa alle fire Hjørner, om vi ikke viste dem, hvor vi havde forvaret vort Sølvtøj, og gjorde dem tilgode med vor bedste Vin. Hvad skulde vi svare? Jeg skikkede dem Nøglen til Vinkjælderen, og medens de drak, bød jeg sadle vore Heste og flygtede bort, det snareste vi kunde.«

»Ak, naadige Frue!« svarede Ib. »Ingen har dog bedre Vilkaar end I, siden en lille Guds Engel staar i Forbund med Eder.« Han blev blodrød over sine egne Ord og vovede ikke at hæve sit Blik op til Karen.

Den unge Pige smilede. Fru Elsebeth vedblev:

»Svenskerne fornam, at vi droge bort, og satte hart efter os, lige til vi kom op i Skoven paa denne Side Taageby.«

»Og hvorhen agter Naadigfruen nu at drage?«

»Til Hr. Jørgen paa Jungshoved, siden det tilkommer ham at værge om vor Ret og skaffe Fred i Lehnet.«

»Gud bedre det, for hvad Fred han skaffer Eder,« ytrede Ib med et Skuldertræk. »Nu nys forleden har han selv maattet værge sig for Overfald og Indbrud af Ugjerningsmænd og det hvervede Folk, som fulgte med Svenskehæren tilbage. De skjændte og røvede oppe hos os, hvor de kom frem, de brøde ind i Husene og joge Folkene ud, imens de toge, hvad der fandtes i Kister og Lædiker. Øster paa ligge nu Kjøng og Snertinge Gaarde forladte, i Nørre Mehrn ligge seks Gaarde og i Ørsløv syv Gaarde plyndrede, men i Ambæk er hele Byen afbrændt eller øde. Saaledes ser det ud i Jungshoved Lehn.«

»Min Gud!« udbrød Fruen. »Hvad skulle vi da gribe til?«

Ib lod til at overveje, han følte sig pludselig behersket af en Tanke.

»Om Fru Elsebeth tillader det,« sagde han, »da kan jeg give Eder et godt Raad og nævne Eder to Mænd, der kanske bedre end Lehnsmand Jørgen ville være istand til at skaffe Eder Fred tilhuse.«

»O, nævn mig dem!«

»Kjender I noget til Svend Gjønge?«

»Skytten paa Jungshoved? en Ufri, som hverken fører Skjold eller adeligt Mærke.«

»Har da Skjold eller adeligt Mærke hidtil været istand til at værge for den naadige Frue?« spurgte Ib krænket.

»Min kjæreste Moder!« udbrød Karen livlig. »I sige ikke saa, Svend Gjønge er min Helt, om ham tale jo Alle i disse Dage. O, lad os komme til ham, jeg føler en inderlig Længsel efter at faa ham at se, maaske vil han hjælpe os, naar han hører vor Nød.«

»Ja det vil han nok,« svarede Ib i en Tone, der vidnede om den fuldkomneste Overbevisning, »for aldrig har jeg kjendt den Mand, der mægtede at sige nej, naar lille Jomfru Karen sagde ja.«

»Hvem var den Anden, I mente?«

»Hans Navn tør jeg ikke nævne, siden I vragede Svends.«

»Sig det alligevel, Ib Abelssøn!« sagde Karen smilende. »Nævn det til mig!«

»Den Anden er en ringe Person, der idag har mærket, at han duer til ingenting, hvor ikke Svend er tilstede. Han er at ligne ved en Jagthund, der kun kan jage, naar Skytten er med, men saa er han ogsaa rar, kan I tro, og viger ikke for den gloende Ild, saa Folk de kalde ham for god og Kongen giver ham kjønne Klæder.«

»Det er vist Dig selv,« sagde Karen smilende.

»Ja, naadige lille Jomfru!« svarede Ib undselig. »Det er mig selv, formedelst jeg kjender ingen Bedre.«

»Saa lad os da komme til at tale med denne Svend Gjønge!« ytrede Fru Elsebeth. »I en Nød som vor griber man selv efter et Halmstraa.«

»Ja, men man bliver ikke frelst ved et Halmstraa,« svarede Ib »Her vil mere til.«

De to Damer satte deres Heste i Gang. Ib holdt Skridt med dem.

»Om nu Naadigfruen vil agte paa mit Raad,« ytrede han lidt efter, »saa tale I til Svend med Blidhed og med fagre Ord. Han er noget kort for Hovedet imellemstunder, og naar saa er, gjælder for ham ingen Persons Anseelse.«

»Jeg haaber dog, min gode Vagtmester! at han kjender den Agtelse, han skylder sine Foresatte og høje Overmænd,« svarede Fruen fornemt. »Mig synes ogsaa, at vi vise ham sær Gunst ved at lægge vor Sag i hans Hænder.«

»Aa nej,« svarede Ib smilende. »Det er han vant til før idag. Skikkede selv Hans høje Naade Kongen i Vinter sit Bud ud for at finde Svend Gjønge og lægge en stor Del af Rigets Sag og Velfærd i hans Hænder.«

»Nu og Svend?«

»Ja Svend skikkede Budet tilbage, da det vilde give ham Raad, hvordan han skulde handle.«

»Det vovede han!« udbrød Fruen forbavset.

»Ja, det vovede Budet.«

»Nej, det vovede Svend?«

»Ak, Svend!« gjentog Ib leende. »Han gav Manden, som ogsaa var af høj Rang, den Besked tilbage, at naar Kongen og Rigets Raad næste Gang havde hans Hjælp behov, saa gjorde de bedst i enten at have fuld Tillid til ham eller ogsaa at se sig om efter en Anden. Derpaa tog Svend og hans Kammerat, ham, jeg før nævnede, fat paa Arbejdet, de vovede, hvad de Andre ikke havde villet vove, og Vorherre gav dem en Haandsrækning med, saa Ærindet blev vel forrettet.«

»Men hvorledes optog Hans Majestæt Kongen Skyttens ubegribelige Dristighed med den Hilsen, han sendte tilbage?«

»Saare vel,« svarede Ib.

»Nej, fortæl os mere omstændeligt derom, min kjære Vagtmester!« bad Karen, idet hun ledede sin Hest nærmere til Ib.

»Kongen tog Svends Haand og trykkede den mellem sine, saa bad han Gudfader velsigne ham for hvad ædel Daad, han havde bedrevet, og sagde, at han kunde begjære hvad han vilde, saa sandt der ikke var nogen Belønning i hans Magt, som skulde blive ham nægtet.«

»Hvor det var smukt af Kongen!« udbrød Karen bevæget.

»Aa hvad,« ytrede Fru Elsebeth, »sligt fortæller man.«

»Ja, og sligt tror man paa.«

»Efter hvilke Beviser?«

»Fordi jeg stod og saa det,« svarede Ib.

»Hvad udbad Svend sig af Kongen?« spurgte Karen.

»Naadige lille Jomfru!« svarede Ib. »Hvad skulde han vel fordre? Man giver ikke sit Liv hen for Gods og Mønt. Svend bad om intet. Han kyssede Kongens Haand, saa var det godt. — Aa jo dog,« vedblev han straks efter. »Han bad Kongen om at gjøre mig til Vagtmester og føjede nogle flere Ord til, men dem har jeg glemt.«

»Jeg ser da, at Hans Majestæt opfyldte hans Ønske,« ytrede Fru Elsebeth.

»Hellige Kors!« ytrede Ib heftig, »om han gjorde? Hvis Svend havde bedet ham gjøre mig til General, saa vilde jeg være bleven General og Admiral tillige. — Af det, jeg her har fortalt,« lagde han listig til, vil Naadigfruen kunne forstaa, hvordan I maa tale Svend til, naar vi nu komme hjem til ham.«

»Hvad mener I med at komme hjem til ham?« gjentog Fruen. »Jeg antager, vi ride op til Jungshoved og skikke derfra Bud ned til Svend.«

Ib standsede og betragtede hende forbavset.

»Ja, hvis det er Naadigfruens Mening, saa vil jeg ønske Eder at fare vel, jeg behøver da ej at følge med længere.«

»Men hvad skal dog alle disse Omstændigheder sige?«

»Eders Sendebud faar ikke Svend til at gaa op til Jungshoved.«

»Tror I virkelig, han skulde vove at nægte det?«

»Jeg er næsten bange for, at han vover det. Han er nu engang ikke anderledes.«

»O, min kjære Moder!« bad Karens blide Stemme, »lad os følge Ib Abelsøns Raad og ride ned til Svends Bolig. Vi skulle ogsaa nok være venlige imod ham,« vedblev hun med et Nik til Ib, »siden vi begge erindre, at det ikke er hans Overmænd, men to betrængte Damer, der komme for at bønfalde om hans Hjælp.«

Fru Elsebeth tav, lige overrasket over Begges Ytringer.

»Jeg synes, Eders Naade sagde noget,« udbrød Ib med en polisk Mine.

»Hvor bor da denne Skytte, mod hvem man har saa mange Hensyn at tage?«

»Ja, lad os saa kun drage videre,« svarede Ib med et veltilfreds Nik, »nu forstaar jeg Naadigfruens Mening.«

Straks efter drejede de ud fra Skovvejen, opad mod Landsbyen Roneklint.

»Nu har jeg dem, hvor jeg vilde,« tænkte den listige Vagtmester, medens han skred foran med de længste Skridt, han mægtede at tage. »Og jeg har da alligevel virket noget godt idag, saa slet den end begyndte. Naar lille Jomfru Karen først kommer og beder med sin bløde Stemme, saa siger han Ja, og vi faar ham saa lokket til en Bedrift, hvorved han glemmer den Sorg, han nu sidder og kvæler sig med derhjemme.«

Samme Eftermiddag, to Timer senere, saas flere Mænd i smaa Hobe komme ud fra Gjerderød og Rekinde, to Landsbyer, hvor Gjøngerne under Krigen især havde deres Tilhold. De droge nedad mod Høfdingsgaard og vare alle Alle bevæbnede med Musketter og korte, brede Sabler.

Den foregaaende Dag havde Svend sammenkaldt sine Folk og uddelt Penge blandt dem. Dette gjorde en overordentlig Virkning paa Gjøngerne, og Svend steg særdeles i deres Mening. De nøjsomme ansaa for en Gunst, hvad der tilkom dem som Ret. Det var desuden første Gang, de havde modtaget Løn for deres Tjeneste.

Der herskede en tilfreds og munter Stemning blandt dem denne Eftermiddag, og Udtrykket i deres Ansigter lod formode, at den Anledning i hvilken de droge frem, maatte være dem særdeles kjærkommen. Da de naaede den lange Skovstrækning, som dengang gik fra Neble rundt om Høfdingsgaard i lige Retning ned til Ulfssund, stege Mændene over Gjærdet og forsvandt mellem Træerne. Paa den samme Vej kom straks efter et Ryttertog tilsyne, bestaaende af to Mænd og to Damer. Det var Fru Elsebeth og hendes Datter, ledsagede af Svend Gjønge og Ib.

Svend red ved Siden af Karen. Over hans blege og sørgmodige Aasyn svævede et venligt Smil, hver Gang den unge Dame talte, og dette skete temmelig hyppigt. Fruen derimod sad stiv og ordknap paa Hesten og stirrede frem foran sig, som om hendes Sidemand, den stakkels Vagtmester, aldeles ikke havde været tilstede.

Det var gaaet med Svend, som Ib formodede; hans Livlighed vendte efterhaanden tilbage under Indtrykket af Karens milde og blide Øjne og den Tankeveksling, som det forestaaende Tog fremkaldte.

Hans Hoved hævede sig, og hans Figur blev mere rank, medens han overvejede Faren og Midlerne til at beherske den. Hans Sorg var imidlertid traadt tilbage, eller var det maaske netop den, der ansporede ham til ny Virksomhed? Det er jo saaledes Tilfældet, at Ulykken der bliver en Afgrund for den Svage, er en Bro for den Stærke.

Under Tavsheden, som imidlertid opstod, betragtede Karen ham nysgjerrig og frygtsom og anstillede Sammenligninger mellem Originalen og det Billede, som hun selv allerede forlængst havde dannet sig af Gjøngehøvdingen under de hyppige Samtaler, som hans Bedrifter gave Anledning til i hendes Hjem.

»Men betro mig dog den Plan, I nu saa længe har grundet over,« udbrød hun, da de kom ind i Skoven, hvortil Svenskerne samme Formiddag havde fulgt dem. »I lovede at føre os fri og frelste tilbage til Høfdingsgaard, og man fortæller om Eder, Gjøngehøvding! at I er en Mand, der holder Eders Løfter. Jeg begriber kun ikke Maaden.«

»Aa, hvad!« svarede Svend. »Sagen er ikke saa farlig; der gives endog tre Maader, hvorpaa det vil kunne ske. Den første og letteste er, hvis Svenskerne allerede skulde være dragne bort, naar vi komme ned til Gaarden.«

»Desværre, jeg tvivler derom.«

»Ja, saa bruge vi den anden Maade og tale dem til i Mindelighed; siden vi have faaet Freden tilbage i Landet, maa man fare noget med Lempe.«

»I Mindelighed!« gjentog Fruen spottende, »og tror I, det vil kunne hjælpe?«

»Nej, Frue!« svarede Svend, »det tror jeg ikke; men saa have vi isinde at bruge Magt. Det var den

tredie Maade, jeg mente. Før vi fange an paa noget, skal jeg bringe Eder i Sikkerhed ned til Mehrn.«

Medens Svend talede, bøjede Ib sig forover paa sin Hest og lyttede.

»Der kommer en Rytter ridende bag efter os,« udbrød han. Svend vendte sig om og saa straks efter i nogen Frastand en Rytter vise sig paa en Tværvej.

»Altsaa vide vi da, at de endnu ikke ere redne bort,« udbrød han rolig.

»Hvad agter I nu at gjøre?« spurgte Fruen, hvis Venlighed syntes at komme med Faren.

Svend smilede. »Jeg agter at bruge det andet Middel, jeg nylig nævnede,« svarede han.

»Jeg erindrer det ikke.«

»Vi bede dem om at drage deres Vej,« svarede han smilende.

»Det tredje Middel vil dog vist slaa bedst an,« bemærkede Ib.

Dragonen var nu kommen saa nær, at man kunde bemærke en Bylt Klædningsstykker, som han havde fastspændt med en Læderrem foran sig. Over begge Pistolhylstrene hang to store, drevne Messingfade af den Sort, som man endnu i vore Dage af og til ser opstillede til Pynt i Storstuen i gamle Bøndergaarde. Bag paa Sadelen var sammensnøret et levende Faar, som flere Gange ved en ynkelig Brægen tilkjendegav, hvor ubekvemt det fandt sit Leje. Dragonen selv var en høj, sværlemmet Skikkelse, hvis kulsorte Haar og Mundskæg, brede Næse og fremstaaende Kindben røbede hans slaviske Herkomst. Hatten sad tilbage fra Panden paa Baghovedet, hans blodrøde Ansigtsfarve og usikre Holdning syntes at vidne imod en fuldkommen ædru Tilstand. Men var dette end Tilfældet, saa bevirkede den hos ham kun en

særdeles tilfreds og lykkelig Stemning, der udtrykte sig i et vedvarende Smil og i en Sang, hvis aandrige Ord og Melodi begge lode til at være en Frugt af Øjeblikkets Inspiration. Da han kom nærmere, hørte man ham uafbrudt gjentage:

»Gebe Gott, dass es immer,
Es immer so wäre.«

Rytteren mærkede ikke Fru Elsebeth og hendes Ledsagere, før han befandt sig i nogle faa Skridts Afstand fra dem. Han standsede sin Hest og syntes at betænke sig; men straks efter red han fremad igjen og hilste de to Damer med Pallasken, medens han gjentog sine Vers, denne Gang i mere gjennemtrængende Toner og med en aldeles forandret Melodi.

»Gud i Vold, I gode Mennesker!« udbrød han, efter at Sangen var endt, i en næsten uforstaaelig Blanding af Svensk og Tydsk. »Siden vi have faaet Fred, kunne vi vel nok ride et Stykke Vej sammen; jeg holder meget af godt Kompagniskab.«

»Den Oppakning, I fører med, tyder just ellers ikke paa Fred,« bemærkede Ib.

»Aa, hvad!« svarede Dragonen, idet han kastede et tilfreds Blik ned paa sit Rov, »et Par Klædningsstykker, nogle Mobilier og en Smule til Føden. Vi trænge haardt til alle Dele, og naar man ikke kan faa, hvad man holder af, maa man holde af, hvad man kan faa. Det er min Religion.«

»I fare da fort med at røve og plyndre, efter at Freden er kommen?«

Dragonen syntes ikke ret at have opfattet denne Ytring; han sukkede og udbrød:

»Desværre ja! vi have faaet Fred; jeg vilde lade mig male sort, om den rare Krig kunde vare blot et

halvt Aars Tid endnu. Det sværger jeg ved den hellige Jomfru og hvad nu alle de andre gode Helgene hedde, som hjælpe en brav Krigsmand, at jeg aldrig har truffet paa et bedre og agtværdigere Folk end Dansken. Krigede jeg i Spanieland, saa værgede de sig som Desperate, sloges om Dagen og myrdede os om Natten; kom jeg til Italien, drak vi Døden i deres forgiftede Vin; førte Krigen os i et fattigt, forhungret Land, lede vi Nød og svar Elende, indtil Halvparten af vore Folk døde af Sult.«

»Ak!« udbrød Ib, »hvorfor døde ikke ogsaa den anden Halvpart af Sult?«

»Den døde af Tørst, min brave Kammerat! I dette Land befinder man sig derimod som i Himmerig, blandt lutter fromme og ærlige Sjæle, de slaas ikke, de værge sig heller ikke, løbe bort, naar vi komme, men sørge altid først for at samle Kister og Lædiker fulde til os.«

»Hvor have I drevet Hærværk idag?« spurgte Svend.

»Ak ja, denne Dag glemmer jeg aldrig,« vedblev Soldaten. »Naar jeg engang kommer hjem, vil jeg skære den ind paa Bjælken i min Stue, saa dybt, at Mærket skal gaa igjennem paa den anden Side. Vi førte vore Heste ind i Bondens Storstue, trak Dragkisten ud og gav dem Havre i Skufferne, saa udsøgte vi os de bedste af Faarene, drak Mjøden og spildte, hvad vi ikke mægtede at drikke. Da Bonden omsider begyndte at kvække, bandt vi ham fast til Bilæggerovnen, klædte ham af, og en Mand fugtlede ham med Sabelskeden, medens en Anden under Pryglene tvang ham til at synge:

Gebe Gott, dass es immer,
Es immer so wäre.

Den Misundelige græd og sang paa eengang, imens tog Enhver af os, hvad han syntes bedst om. Hellige Jomfru! jeg siger det med grædende Taarer, saa lykkelig en Dag

har jeg aldrig oplevet. Min gode Skytshelgen skal have Ret til at gjøre mig til en Hvalfisk, om han lyster, naar det ikke er sandt.«

»Hvorfor just til en Hvalfisk?« spurgte Ib.

»For saa tog jeg den lille Jomfru der og satte hende paa min Ryg og svømmede bort med hende,« svarede Dragonen med et Nik over til Karen. »Men I har Ret, derfor behøver jeg da endelig ikke at blive til en Hvalfisk. I rare Mennesker lade mig vel nok faa hende med det gode. Hun skal ogsaa være mit Bytte.«

Svend kastede et Blik paa Karen. Hendes Ansigt var blevet blegt og vidnede om Frygt, men denne Mine forsvandt, idet hun hævede sit Hoved op til ham, og deres Blikke mødtes. Disse fromme, mørkeblaa Øjne antoge da et Udtryk af Tryghed og en fast Fortrøstning til hans Nærværelse, der var mere veltalende og tillige mere smigrende end de bedst valgte Ord.

»Hun kan maaske gjøre sig Forhaabning om at følge med til min Hjemstavn og blive saa godt som min Hustru, naar vi drage ud af Landet.«

»Ja, det kommer dog an derpaa,« sagde Svend.

»Paa hvad?«

»Om I faar Lov til at tage hende med.«

»Hvad for noget, Kammerat!« udbrød Dragonen med en virkelig følt Overraskelse. »Hvem skulde vel kunne forbyde det? Er I kanske den lille Piges Broder?«

»Hun er min Datter!« ytrede Fru Elsebeth i en Tone og med en Værdighed, der fuldstændig egnede sig til at betegne den uhyre Forskjel mellem at være Svends Søster og hendes Datter.

»Ah, det forstaar jeg nok, gamle Frue! Han er da Eders Mand.«

Fru Elsebeths Ansigt rødmede af Harme, idet hun svarede:

»Jeg er Fru Elsebeth Buchwald til Høfdingsgaard, en Dame ud af den høje Adel, og denne Mand er en Ufri.«

»Ufri!« gjentog Dragonen uden at fatte dette Ords Betydning, »det vil sige, at I slet ikke staar i Slægtskab til ham?«

Svend smilede og vedblev at tie.

»Han er et Tyende,« sagde Fruen, »som vi tillode at ride ved vor Side, fordi han pralede med at kunne beskytte os mod de Raaheder og Fornærmelses, vi befrygtede undervejs.«

»Om saa er,« sagde Dragonen, »da har jeg jo frelst min Samvittighed, og jeg tror, at jeg tager begge disse to smaa Fruentimmer, den Unge for hendes kjønne Ansigt, den Gamle for hendes kjønne Klæder. I skulle være Vidner, I gode Mænd! naar mine Kammerater komme, at jeg har lagt Beslag paa dem.«

»Hvor har I da gjort af Eders Kammerater?« spurgte Ib.

»Ja, jeg begriber ikke, hvad de tøve efter,« svarede Rytteren, idet han standsede Hesten og drejede Hovedet tilbage. »Fire Mand rede vi ud af Byen, men jeg maa være kommen dem forud. Tys, stille! jeg hører Nogen raabe inde i Skoven, det er vist dem; der komme de!«

Nede paa Skovvejen kom tre Ryttere ridende i Skridtgang og syngende af fuld Hals.

»Hvor mange vare I da ialt, da I droge ud fra Vordingborg?« spurgte Svend.

Først vare vi Tolv, men Kaptajnen lod fire af os gjøre en Afstikker i Omegnen, medens han selv red til Herregaarden, som vort Ærinde gjaldt.«

»Tolv!« gjentog Svend og Ib paa eengang, idet de vekslede et talende Blik.

»Den brave Kaptajn! han vilde, at vi allesammen

skulde være glade og Enhver af os faa sin Del af Byttet. Om I nu vil gjøre mig noget til Behag, min gamle Kone!« vedblev han og greb Fruens Hest i Tøjlen, »saa har I intet imod, at vi ride ind bag Træerne, mens jeg drager denne rare Kaabe af Eder og pakker den sammen, før Kammeraterne faa Øje paa den. Ved min adelige Ære! naar de se Eders kostbare Klædning, ville de rive Stykke for Stykke bort af den, saa der tilsidst ikke bliver noget tilbage for mig. Kom, Gamle, kom!« vedblev han med et Ryk i Hestens Tøjler, »det skal være bestilt i et Øjeblik, og I skal faa en Mandfolkekofte til at hænge over Jer istedenfor.«

Fruen tilkastede Gjøngen et bedende Blik. Frygten havde omsider fortrængt hendes Stolthed, og hun udbrød:

»Vil I da ikke hjælpe mig, Svend?«

»I er Fru Elsebeth Buchwald til Høfdingsgaard,« svarede han, og har at søge Hjælp hos den høje Adel, men ikke hos en ufri Mand.«

»Min kjære Svend Gjønge! I regne mig ikke disse Ord til Last!« hviskede hun grædende.

»Naadige Frue glemmer sig selv ligeoverfor den fremmede Mand,« vedblev Svend, »et Tyende kan ikke være Eders Kjære, og den Beskyttelse, jeg lovede, var kun Praleri.«

»Kommer I saa?« vedblev Dragonen, som var reden nogle Skridt forud.

»Jeg skal frelse Eder,« sagde Ib, »hvis I vil sige ja til, hvad jeg fortæller, og vedgaa alt, eftersom Talen kan falde.«

»O, min Gud! jeg vil gjøre hvadsomhelst I forlanger.«

»Saa er det godt,« sagde Ib. »Lad Manden kun komme.«

»Min gode Dragoner!« vedblev han, »vi lade nu den Sludder fare, og Fruen der skal ikke følge med Eder.«

»Hvordan, Kammerat! hvem vil forhindre det?«

»Jeg er den naadige Frues Mand.«

»I, Vagtmester!« raabte Dragonen.

»I kan jo spørge hende selv.«

Dragonen vendte sig forbavset om mod Fruen.

»Ak ja!« svarede hun, »det forholder sig saaledes.«

»Og den lille Pige?«

»Det er vor kjære Datter,« svarede Ib, »og det kan jeg sige Jer god for, at enhver Fader kan lægge sine Hænder sammen og takke Vorherre for et saadant Barn. Vi giftede os saamænd af Kjærlighed, jeg og den rare Frue, formedelst hun aldrig havde kjendt en Mand, der var mere efter hendes Sindelag, og som havde saa kjøn en Kofte at bære, som jeg. Er det ikke sandt, hvad jeg siger, naadige Frue?«

Hun nikkede. Under disse Kvaler svigtede hendes Stemme, og Læberne skjælvede, idet hun betvang Graaden. Karen vendte sig om og tilkastede Svend et bebrejdende Blik.

»Ak, Gjøngehøvding!« udbrød hun sørgmodig, »er det saaledes, I holder Eders Løfter? Jeg ventede mig Bedre af Eder.«

»I skal heller ikke blive skuffet,« svarede Svend godmodig. »Endnu har det ingen Fare.«

29.

Hvorledes Theologien kan opfordre til Uforsonlighed.

I samme Øjeblik, den svenske Rytter vendte sig om mod Fru Elsebeth og greb hendes Tøjler for med Magt at føre Hesten ind mellem Træerne, blev han anraabt af sine Kammerater, der nu havde nærmet sig paa faa Skridts

Afstand. Dragonen opgav sin Hensigt og slap Tøjlerne. Selskabet bestod nu ialt af otte Personer. Svend havde skiftet Plads og red imellem de to Damer. Ib lod sin Hest gjøre et Spring, som bragte ham nærmere til Fruen. Dragonen kom derved til at ride paa hans højre Side.

De tre Sidstankomne førte ligesom deres Kammerat en Oppakning, der bestod af Klædningsstykker, Tinfade, dræbte Gæs og Høns. En af dem havde en stor Messingkjedel hængende foran paa Hesten som en Pauke. Man havde ikke vraget eller forsmaaet nogensomhelst Gjenstand, der kunde lade sig gjøre til Penge nede i Vordingborg.

Rytternes usikre Holdning og glødende Kinder vidnede tillige om den Opmærksomhed, de under Toget havde haft Lejlighed til at skjænke Bøndernes Mjød og Brændevin. Fra nu af fulgte Ibs Øjne uafbrudt enhver af Svends Bevægelser; han havde en dunkel Anelse om, hvad der forestod, rettede sig i Sadelen og klirrede med sin Sabel.

»Hvad Djævlen er det for et Kammeratskab, Du her har gjort, Wentzel?« udbrød den ene af Rytterne.

»Det er et meget godt Kammeratskab,« svarede Wentzel. »Den lille Jomfru der skal være min Kone, den Gamle er hendes Moder, hende har jeg ogsaa ærlig og redelig gjort til Bytte, før I kom, hvorpaa jeg har taget de gode Mænd, som ride med os, til Vidne.«

»Sikke kostbare Klæder den Gamle har paa,« udbrød den Ene.

»Ja, og en lang Sølvkjæde om Halsen med en Skilling i,« ytrede Wentzel, »hvad giver Du mig for den?«

»Hendes Kaabe vil jeg kjøbe af Dig, at jeg kan give min Kjæreste den nede i Byen.«

»Men hvad er det for to Mænd, der ride med? Den Ene ser jo ud, som om han var Vagtmester blandt Krigsfolket.«

»Ja, jeg er Vagtmester,« svarede Ib forekommende.

»Og den Anden i den grønne Kofte og med Jægerhornet ved Siden. Hvad er Jeres Haandtering?«

»Jeg er Skytte,« svarede Svend, »og kan tude i Horn for de gode Krigsmænd.«

»Saa tud os et Stykke!« sagde Wentzel.

»Ja nok!« svarede Svend. Han satte Hornet for Munden og udstødte tre stærke og langtrukne Toner, der gjentoges af Ekkoet dybt inde i Skoven; derefter blæste han en Jagtmelodi, som Jægerne bruge, naar de samles til Jagten. Wentzel smilede og kastede et tilfreds Blik omkring sig. Da Svend tav, bøjede Vagtmesteren sig forover paa Hesten og udbrød med den største Ligegyldighed, som han kunde give sin Stemme:

»Dernede paa Vejen kommer en Mand gaaende, og han er klædt i en Kofte.«

»Jeg ser det nok,« sagde Svend.

»Naa, hvad bliver der saa af vor Handel, Wentzel! skal jeg kjøbe den rare Kjæde, din Kones Moder bærer?«

»Nej, den skal sælges, som den vejer til. Hendes Kaabe vil jeg heller skille mig ved, og jeg mener, at tre Sølvdalere er en Spotpris for den.«

»Tre Sølvdalere!« gjentog Rytteren, »ja, men for den Pris faar jeg vel hendes Fjerhat med?«

»Det skal Du,« sagde Wentzel.

»Vil Hun ogsaa sige mig god for, at det er rigtig fint Tøj, Hun har sat i sin Kaabe?« vedblev Rytteren, henvendt til Fruen.

Den ulykkelige Dame tav, hendes tidligere Selvtillid var aldeles forsvunden. Hun kastede et frygtsomt og bønligt Blik over til Svend.

»Vær barmhjertig, Svend Gjønge!« bad Karen

hviskende, »ser I ikke min stakkels Moder? Hvor længe vil I lade hendes Straf vare?«

»Jeg tænker ikke paa nogen Straf,« svarede Svend. »Da hun haanede mig, sagde hun kun, hvad hun tænkte, og hun tænkte som alle de Andre af hendes Stand. Jeg tøvede blot, fordi jeg vilde se at blive af med disse Folk paa en fredelig Maade, uden at vor Strid skulde gjøre Larm og vare dem dernede.«

»Men de ville jo berøve min Moder den Kaabe, hun bærer,« vedblev Karen. »O, for min Skyld! læg Eder derimellem og forhinder det.«

»Nu vel da!« sagde Svend, »for Eders Skyld. I skal blive dette Selskab kvit.«

»I gode Mænd!« vedblev han henvendt til Dragonerne, »hold nu op med den Sludder! I handle jo som Børn og kjøbslaa om Sager, der aldrig ville tilhøre Eder.«

»Eja!« raabte Dragonerne, lige meget forbavsede over disse Ord og det truende Ansigt, som ledsagede dem, »hvem vil forbyde det?«

»Det vil min Tro jeg!« svarede Svend, og i samme Øjeblik kastede han sin Hest til Siden og sporede den til et rasende Spring ind mod de to Ryttere, der rede ham nærmest. Den Ene af disse veg tilbage, Svend hug den Anden i Hovedet med sin Hirschfænger. I samme Øjeblik, Ib bemærkede Svends første fjendtlige Bevægelse, holdt han sin Hest tilbage, hvorved Wentzel kom ham et Skridt forud; Ib bøjede sig over imod ham, greb ham i Skuldrene, hævede ham ud over Sadelen og kastede ham med al Kraft ned mod Jorden. De to andre Dragoner grebe deres Pistoler, men inden de kunde gjøre Hylsteret fri for de Pakker af Klædningsstykker, som hængte over dem, hørte de Svend raabe:

»Se Eder om! ved det første Skud, I løsne, ere I Dødsens!«

Rytterne studsede. Paa begge Sider af Vejen kom tre Mænd tilsyne fra Træerne og rettede deres Bøsser mod dem. De begrebe, at al Modstand vilde være unyttig. Wentzel havde rejst sig op efter sit ublide Fald, han rakte Ib sin Sabel og udbrød:

»Det var et godt Kammeratskab, vi sluttede.«

»Aa ja,« svarede Ib, »paa alfar Vej skal man se sig for.«

»Læg Eders Vaaben fra Jer,« sagde Svend. »I fornemme vel, at vi have Overmagten.«

Rytterne kastede deres Vaaben. To af Gjøngerne nærmede sig Stedet, med Geværløbene rettede mod de vaabenløse Svenske, og sankede Vaabnene sammen.

»I binde deres Hænder, Tam og Jens!« vedblev Svend, »og føre dem og Hestene op paa Jungshoved Slot. Holde de sig rolige, saa gjør dem intet ondt, prøve de paa Modstand, saa skyd dem ned. Hvis I kunne komme saa betids tilbage, saa ved I, hvor vi mødes hernede.«

Efter disse fyndige Befalinger gav Svend Ib et Vink, og de fire Ryttere satte sig atter i Bevægelse.

Karens Ansigt var bleven blegt under det foregaaende Optrin; da de rede videre, trængte hun sin Hest nærmere hen til Svends; hun vilde tale, men idet hun hævede sit Hoved op mod ham, straalede hendes Øjne af Taarer, og hun lod den Ytring af Taknemlighed, han allerede læste i ethvert Træk, bero ved at lægge sin lille Haand ovenpaa hans.

Hendes Moder havde derimod en mere lydelig Maade at ytre sine Følelser paa, og saaledes gaar det i Regelen: medens vi føle dybest, fattes vi undertiden Ord, og naar vi have Ordene, fattes vi undertiden Evne til at føle.

Ibs hele Ansigt viste et uafbrudt Smil, han gned sine Hænder, rettede paa sin Uniform og vendte sig flere Gange om i Sadlen for at se, hvorledes det gik de Overvundne. Gjøngerne havde allerede bundet deres Hænder og førte dem tilbage ad Vejen til Jungshoved.

»Det var forresten en god Begyndelse,« udbrød den snakkelystne Vagtmester, som ikke kunde finde sig i Svends Tavshed. »Jeg tænker, den spaar os godt. Eders Naade ser nu,« vedblev han dæmpet, for at Svend ikke skulde høre, hvad han sagde, »at han der henne dog duer til noget, saa ringe et Tyende I holdt ham for at være.«

Fru Elsebeth fik Lejlighed til at benytte det forsonlige Ord, som svævede paa hendes Læber. Ib vedblev:

»Heller ikke ville I lægge mig det til Last, at jeg talede noget frit om Eder til Dragonerne før, Ordene flyve, som de komme, og I gjorde mig imod.«

»Hvem have vi der?« udbrød Svend og pegede hen paa Vejen, hvor man saa to Mænd komme ud fra en Tværsti og nærme sig Rytterne.

»Den Ene er Abel,« svarede Ib, »den Anden kjender jeg ikke.«

»Her bringer jeg Dig en Mand,« udbrød Abels dybe Basstemme, endnu inden han naaede dem, »som gik og forhørte sig efter Dig hos vore Folk, og som lod sig forstaa med, at han havde et vigtigt Ærinde at besørge.«

Svend betragtede nogle Øjeblikke den Fremmede, han gjenkjendte ikke dette blege, intetsigende Ansigt. Ib havde en bedre Hukommelse og udbrød, efter at have kastet et Blik paa Manden:

»Det er jo den fromme Kapellan, som vi mødte til Vordingborg, den Dag vi gik at skrifte for Præsten.«

»Ja, det er mig,« svarede Tange. »Jeg har søgt efter Eder den hele Dag, og —«

»Det er godt,« sagde Svend, »ret nu skulle vi tales ved om Eders Ærinde.« Han vendte sig mod Abel og udbrød:

»Har I set noget til dem dernede?«

»Der ligger otte Mand paa Høfdingsgaard og støje som Besatte. Vi vare alt komne ned i Byen, da vi hørte Dig tude i Hornet.«

»Om Naadigfruen saa behager,« vedblev Svend, henvendt til Fru Elsebeth, »skal denne Mand føre Eder til Præsten i Sønder Mehrn, hvor I kunne tøve, til Svenskerne drage bort fra Høfdingsgaard. Jeg haaber ikke, det vil vare længe.«

Fru Elsebeth var villig hertil og førte sin Hest efter den allerede forudgangne Abel med en særdeles høflig Hilsen mod Svend. Idet Karen fulgte sin Moder, rakte hun ham Haanden og ledsagede denne Hilsen med et Smil og et dvælende Blik.

»Naa Præst!« udbrød Svend, da han og Ib vare ene med Tange. »Hvad Nyt kan I saa have at bringe mig? I maa fatte Eder kort, der er ikke længe tilbage til Aften, og vi skulle endnu være færdige med et Stykke Arbejde forinden.«

»Det er just for samme Arbejdes Skyld, at jeg kommer. Kanske jeg kan være Eder til nogen Nytte.«

»I!« udbrøde begge Gjøngerne forundrede.

»Hvorfor ikke? Jeg har i de sidste Dage haft Tilhold hos Ridefogden paa Høfdingsgaard, hvor Svenskerne nu huserer. Jeg skal vise Eder en Løngang, hvorfra I uformærket kunne komme op i Gaarden, og jeg skal levere dem Alle i Eders Hænder, Folkene og Kaptajnen, at I kan handle med dem, som I lyster.«

»Og alt dette vil I gjøre, en Gejstlig og Fredens Mand?«

»Det vil jeg,« svarede Tange bestemt.

»Ved I hvad, Kapellan; jeg tror Eder ikke.«

»Det kan være, men naar denne Aften er forbi, skal I faa bedre Grund til at tro mig, end I har haft tilforn.«

»Hvad mener I dermed?«

»Ak, Gjøngehøvding! ulykkeligvis var det mig, der kom til at røbe Eder, dengang I drog bort med Skatten fra Vordingborg.«

»Ja, Folk sagde det rigtignok,« svarede Svend, »men jeg troede ikke, at I selv vilde vove at fortælle mig det.«

»Jeg kan ikke tabe mere derved, end jeg alt har tabt. Præsten jog mig bort fra sit Hus, hans Datter gav mig min Trolovelsesring tilbage, og jeg forlod Byen, tiggefærdig og haanet af Alle. Saa drog jeg op til Kjøbenhavn for at lade mig stille blandt Landets Krigsfolk og faa Lejlighed til en Bedrift, der kunde læske den forrige ud, men Freden kom forinden, jeg vandrede afsted igjen paa min Fod, at søge mit Ophold hvor jeg kunde, det jeg nu har fundet hos min kjære Mosters Søn, Fogden paa Høfdingsgaard, hvor jeg lærer hans smaa Børn Kristendom og at skrive paa Tavle. Alt som jeg sidder ved mit Arbejde imorges, kommer han, denne nedrige Kaptajn, Aarsagen til alle mine Gjenvordigheder, ridende ind i Gaarden for at røve og plyndre; da løb mig Galden i Blodet, jeg længtes efter at forskylde ham de Ulykker, han havde bragt mig i, og gik for at opsøge Eder, saa snart Fruen var reden bort.«

»Hvad er det for en Kaptajn?«

»En hvervet Mand, Tydsker af Fødsel, hans Navn er Manheimer.«

»Manheimer!« udbrød begge Gjøngerne.

»I tager fejl,« udbrød Ib.

»Ak nej!« svarede Tange, »jeg har endda Aarsag nok til at erindre mig hans Person.«

»Men han blev jo skudt oppe ved Kjøge.«

»Ja, jeg har hørt det fortælle af Bodil Ebbesdatter, hende de kalde Kulsoen. Men Kaptajnen bar et Brystharnisk under sin Køllert. Da I affyrede Eders Pistol paa ham i et Par Skridts Afstand, sank han til Jorden, bedøvet efter Slaget af Kuglen, der dog kun havde gjort en dyb Bule i Brystpladen, uden at trænge igjennem samme.«

»Og nu vil I altsaa forraade Svenskerne til os, ligesom I før forraadte os til Svensken?« ytrede Svend.

»Nu vil jeg gjengjælde ham det onde, han har bragt over mig, og gjøre min Uret mod Eder god igjen.«

»Ja, jeg siger Tak! men vi have ikke Eders Hjælp fornøden, I gaar Eders Vej, jeg gaar min. Enhver af os vil staa sig bedst derved.«

»I afslaar da min Bistand?« spurgte Tange. »Hvorledes vil I komme ind paa Slottet, som Kaptajnen holder besat?«

Ib udstødte en haanlig Latter.

»Hvorledes kom vi ud af Kirken,« svarede Svend, »da Kaptajnen holdt den besat? Dengang stod endogsaa I paa hans Parti.«

»Ja, ja, Gjøngehøvding!« sagde Tange, som havde ventet sig et andet Udfald af denne Samtale. »Jeg gaar da min Vej, siden I vil det saa. Paa Høfdingsgaard mødes vi igjen, og I skal dog faa at se, at min Hjælp kan komme Eder tilgode.«

»Det kan være,« svarede Svend ligegyldig. »Men jeg mener ikke, at vi skilles endnu; siden I har haft

Umage med at opsøge mig, saa lad os følges, til vi komme lidt bedre frem.«

»Jeg forstaar Eder. I mistænker min Hensigt og har ingen Tiltro til mig.«

»Ikke megen Tiltro, Herre Præst! ikke megen.«

Derefter forlode de Landevejen og fulgte en smal og banet Sti inde i Skoven, som førte langs med det bugtede Aaløb, der tidligere blev omtalt, da Dragonerne fangede Svend. Efterhaanden som de rede fremad, mødte de Gjøngerne, der havde udspejdet Egnen, og hvis Forklaringer bekræftede de Oplysninger, Svend allerede havde modtaget. Høfdingsgaard laa i Frederik den Tredjes Tid nærmere ved Havet end det nuværende Sted af samme Navn. Den var befæstet med en høj Jordvold, der omgav Slottet paa de tre Sider. Tæt under Muren, paa den fjerde Side, løb Aaen fra Lekkinde Sø, som dannede et tilstrækkeligt Værn og tillige fyldte de øvrige Grave udenfor Volden. Mod Sydost var anbragt en bred Vindebro midt foran begge Gaardens fremspringende Fløje. Bygningen selv var omgiven af Skoven, som skjulte den i et Bøsseskuds Afstand. Derfra løb en bred Allee af Alm og Popler op mod Vindebroen.

Da Gjøngerne vare komne paa hin Side Aaen, saa de Slottet oplyst af den nedgaaende Sols Straaler og Vindebroen dragen op foran Porten. De gjorde Holdt, toge Magisteren i deres Midte og lejrede sig paa Stedet, medens Svend og Ib snege sig videre hen ad Alleen.

For Enden af denne stod en Skildvagt med Karabinen paa Skulderen og stirrede med et længselsfuldt Blik op imod Slottet, gjennem hvis aabne Vinduer en bedøvende Larm af Latter og Sange og utydelige Ord trængte ned til ham.

Svend lagde sin Haand paa Ibs Arm og hviskede: »Denne Mand —«

Ib forstod ham og svarede·

»Det er da altid een mindre. Træd over bag den gamle Eg der, saa kan Du bedre se, hvor kjønt jeg bærer mig ad.«

Svend smilede. Ib stak en Pistol ind i Brystet paa sin Kofte og krøb hurtigt og umærkeligt som en snigende Kat, fra Træ til Træ, nærmere mod Soldaten. Denne blev staaende lænet op til et Træ, uden mindste Anelse om, hvor pludseligt han vilde blive afbrudt i de behagelige Tanker, som beskjæftigede ham. Vagtmesteren nærmede sig, han syntes at glide hen over Græsset og Løvet uden at bevæge det. Da han havde naaet Træet, foran hvilket hans Fjende stod, rejste han sig op i sin fulde Højde, gjorde et Spring og slyngede begge sine Arme omkring Dragonen. Denne udstødte en Ed, vendte Hovedet og mødte Ibs listige Ansigt. Han fattede endnu ikke den truende Virkelighed.

»Lad din Karabin falde,« udbrød Ib. Dragonen søgte at slide sig løs, men Vagtmesterens Arme klyngede sig bestandig fastere omkring ham. Den ulykkelige udstødte et hæst Skrig.

»Vil Du tie stille!« hviskede Ib. »Ved det første Kvæk, Du vover, skal jeg dreje dit Halsben istykker, saa Du aldrig skal faa det repareret igjen. Sikken En! man skulde vel gjøre mange Omstændigheder for hans Skyld.»

Efter disse Ord hævede han Dragonen ivejret, tog ham under sin Arm og bar ham ind i Skoven som en Pakke Tøj.

»Herre Gud Fader!« hviskede Fangen i en grædende Tone, »hvad har I isinde med mig arme Menneske?«

»Jeg vil æde Dig levende,« svarede Ib, »om Du ikke ligger stille og lader fare at krølle min nye Kofte. Tøv lidt, prøv nu paa, om det ikke skulde være Dig

mulig at gaa de Par Skridt, vi have tilbage. Jeg tror, det bliver nok saa bekvemt for os Begge.«

Han lod Dragonen falde til Jorden og greb ham i Kraven, idet han førte ham foran sig hen til Stedet, hvor Svend ventede.

»Gud naade mig syndige Mand!« udbrød Fangen og strakte begge sine Hænder frem mod Svend, »I gjøre mig ingen Skade. Jeg er en ærlig tysk Dragon, som ikke staar i Ledtog med dem deroppe.«

»Og dette Bæger!« ytrede Svend, idet han pegede paa et fladtrykt Sølvbæger, som stak op af Soldatens Sidelomme.

»Ak, de andre havde tabt det paa Vejen, saa tog jeg det til mig, for at levere det tilbage til den rette Ejermand,« svarede Soldaten med en skinhellig Mine.

»Jeg kommer nok til at slaa et Par Ben istykker paa Dig,« sagde Ib truende.

»Jeg vil sværge paa, at det er sandt, saa mange Eder, I forlange.«

»Giv mig Bægeret, saa skal det blive leveret til Ejermanden,« sagde Svend. »Og læg nu nøje Mærke til, hvad jeg siger, saa skal dit Liv blive skaanet.«

»Gud velsigne Jer, naadige Herre! Om I vidste, hvordan jeg tiggede og bad dem om at lade den Røven og Plyndren fare —«

»Hold Mund og hør efter,« sagde Ib.

»Hvem fører Rytterne?«

»Den strenge Hr. Kaptajn Manheimer.«

»Godt,« ytrede Svend henvendt til Ib, »i dette Punkt har han dog faret med Sandhed. — Du gaar nu op paa Gaarden og hilser Kaptajnen fra Svend Gjønge, at jeg har besat Skoven med mine Mænd, og at jeg giver ham Forlov til at drage uhindret bort, dog uden at han fører

noget Rov med sig. Saa længe Solen skinner over de to Skorstene paa Høfdingsgaard, ville vi tøve; er han ikke borte til den Tid, skal han aldrig vende levende derfra. Kan Du forrette det Ærinde?«

»Til Punkt og Prikke, naadige Herre Gjønge!« svarede Rytteren med det venligste Ansigt. Derpaa gjorde han et dybt Buk og forsvandt. Ib havde glemt at tage Karabinen med, Rytteren bukkede sig, idet han løb forbi Træet, og tog den op. Da han kom til Vindebroen, udstødte han et gjennemtrængende Skrig, hvorved det lykkedes ham at overdøve Larmen i Værelserne. Gjøngerne saa Kaptajnen træde til Vinduet, straks efter gik Broen ned, men blev dragen op igjen, saa snart Soldaten var kommen over.

Nogle Minutter forløb i Tavshed, derpaa opstod et almindeligt Skrig inde i Gaarden.

»Vi ville dog vist faa Brug for det tredje Middel,« udbrød Ib.

»Det skal komme an paa dem selv,« svarede Svend, »men det hører Gud, at i saa Fald slipper Manheimer ikke levende fra mig.«

Endnu medens han talte, saa han de svenske Ryttere vise sig ved Vinduerne. Manheimer raabte nogle Ord, som det var umuligt at høre i den lange Afstand, men som heller ikke behøvede anden Forklaring end den truende Haand, han udstrakte mod det Sted, hvor Svend og Ib stode skjulte. Derpaa begyndte Støjen igjen, mere vild og gjennemtrængende end før.

»Det er godt,« sagde Svend, »nu forstaa vi dem, de skulle faa deres Lyst styret.«

»De skulle blive fornøjede,« tilføjede Ib, idet han fulgte efter Svend længere ind i Skoven.

30.

En opfyldt Spaadom.

Imidlertid var Solen gaaet ned, og Skumringen begyndte. Skoven duftede, og Nattergalen slog inde imellem det lysegrønne Løv i Bøgetoppene; den dybe Tavshed og Fred blev kun afbrudt ved den fortsatte Larm, de Skrig og Sange, som lød oppe fra Værelserne, og ved den lave, undertrykte Hvisken fra nogle Mænd, der listede opad mod Høfdingsgaard fra Træ til Træ i Alleen. Tange var ikke længer tilstede, Svend havde givet ham Lov til at bortfjerne sig, da han kom tilbage med Ib. Efter at Gjøngerne havde naaet de sidste Træer foran Slottet, standsede de, Svend og Ib krøbe derimod paa Hænder og Fødder hver til sin Side omkring Graven for at finde en Overgang, de benyttede enhver Busk og Ujævnhed i Jorden som Dækningsmiddel. Ib havde ved denne Lejlighed ikke fornægtet sin sædvanlige Omhyggelighed for den smukke Uniform; før han gik bort fra Skoven, trak han Koften af, hængte den op paa en Gren og krøb derefter bort i Skjorteærmer. Paa samme Tid blev der mere roligt i Værelserne. Svenskerne anede Farens Nærhed.

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer, »vi ville spille dem en Streg og derved tillige faa at vide, hvor nær de ere os.«

Han meddelte sine Soldater et Indfald, som blev modtaget med almindelig Jubel.

»Vi maa prøve det paa en anden Maade,« sagde Svend, da han og Ib vendte tilbage. »Gaarden har kun den ene Indgang over Broen. Mørket tager til, og Maanen kommer først op om lidt, en Mand maa svømme

over Graven og liste sig ind over Volden, at han kan aabne os Porten. Hvem vil vove det?«

»Jeg,« svarede Abels dybe Stemme.

»Det gjælder Livet, hvis de se Dig,« tilføjede Svend.

»Jeg veed det,« svarede Gjøngen, »men jeg lovede Dig saadant noget en Aftenstund i Vinter, og det har gjort mig ondt, at jeg ikke før har kunnet holde mit Løfte. Gaar det godt, kommer jeg igjen, gaar det fejl, saa tænk imellemstunder paa Konen og Drengen derhjemme.«

Efter disse Ord slog Abel et Kors for sig og lod sig glide hen over Jorden ned mod Graven. Straks efter saa man en mørk Gjenstand svømme hurtig over Vandet og derefter at krybe op ad Volden. Svend fulgte enhver af hans Bevægelser med aandeløs Opmærksomhed.

»Pas vel paa, alle Mand!« hviskede han henvendt mod Gjøngerne, »saa snart I se en Skygge bevæge sig foran Vinduerne, give I to nærmeste Ild. Men tag først et nøje Sigte.«

Straks efter saa man virkelig en mørk Gjenstand komme tilsyne og standse foran det aabne Vindue. Svend gjorde et Tegn, to Skud faldt, Skikkelsen blev staaende. En lydelig Haanlatter svarede fra Salen.

Manheimer havde udført den List, han lidt tilforn meddelte sine Folk; Svenskerne bandt en Pude paa en Karabin og knappede en Uniform sammen over den. En Mand lagde sig ned og bevægede denne Figur frem og tilbage forbi Vinduerne. Begge Gjøngernes Skud havde truffet. Kuglerne faldt ud af Puden, da Uniformen blev dragen af.

»Jeg tænkte nok, at de vare os i Nærheden,« raabte Kaptajnen med en tilfreds Latter, »nu maa vi finde paa noget nyt; saaledes forslaa vi Tiden, og imorgen kommer der Undsætning fra Byen. Gaa ned til Fogden og forlang os en frisk Kurv Franskvin!«

En af Soldaterne tog et Lys og forlod Værelset.

»Korporal!« vedblev Manheimer, »Han stille en Vagt op ude ved Broen og sørge for flittig Afløsning. Karlen kan tage en Flaske Vin med for at gjøre sig tilgode i Nattekulden.«

En af Dragonerne ladede sin Karabin og gik. Manheimer standsede ham i Døren.

»Du holde god Vagt,« sagde han, »dit eget Liv beror derpaa; og om Du mærker noget fordægtigt, saa var os ad i Tide.«

Dette Optrin foregik i Dagligværelset, der for Øjeblikket var opfyldt af alle de forskjellige Gjenstande, som Dragonerne havde fundet det Umagen værd at gjøre til Bytte. Efter at Forsøget var tilende med den udklædte Dukke, hentede de Sengklæderne fra Fruens og Karens Sovekammer og stablede dem op i Vindueskarmene for at være sikre for deres Fjenders Skud. Straks efter blev Døren aabnet, og Dragonen, som Manheimer havde sendt ned til Fogden, kom tilbage. Efter ham fulgte Tange, der bar en fyldt Flaskekurv i Armen.

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer ved Synet af Kapellanen, »hvor har Præsten været den hele Eftermiddag? jeg troede min Sjæl, Han var løben sin Vej.«

»Ak nej!« svarede Tange, »jeg har siddet oppe paa mit Kammer at tage vare paa min Gjerning.«

»Og nu kommer Han herned, da Han fornemmer, at det gaar løs paa Fruens Vin.«

»Det er ikke Grunden,« svarede Tange med et uheldspaaende Smil, »men som jeg før i Mørkningen gik noget omkring paa Volden, blev jeg anraabt ovre fra den anden Side af Aaen af en gammel Kone, som bad mig sige Eder, at de fire Karle, I skikkede ned i Bondebyen ved Middagstider, vare blevne overfaldne af

Svend Gjønges Mænd. Folk kalde den gamle Kone for Kulsoen i daglig Tale.«

Manheimer brød ud i Latter. »Kulsoen,« gjentog han og slog i Bordet. »Det er jo min gamle Veninde, Heksen, som spaaede mig, at jeg hverken skulde finde min Død paa Land eller i Vand.«

I dette Øjeblik blev Døren aabnet, og en Dragon styrtede ind.

»Vagten nede ved Broen melder, at en af Gjøngerne er kommen over Graven og krøben op paa Porthvælvingen foran Vindebroen.«

»Mord og Bøddel!« raabte Manheimer, hvorfor giver den Slyngel da ikke Ild paa ham?«

»Det var ogsaa hans Agt, strenge Herre! men da Gjøngen hørte ham dreje Hjulet om paa Karabinen, dukkede han ned bag den høje Murkrands paa Portalen.«

»Nu og hvad saa?« spurgte Kaptajnen, »han maa jo kunne række ham alligevel ved at stige op paa Volden.«

»Høvedsmanden glemmer Folkene, som lure paa den anden Side,« udbrød en Fændrik.

»Det er jo mørkt nu, lad os komme derned. En Dukat for den, som træffer Manden.«

Dragonerne udstødte et Jubelraab og greb deres Karabiner, idet de fulgte efter Manheimer ned i Gaarden.

Maanen begyndte at sprede en svag Lysning over Trætoppene inde i Skoven, før man endnu kunde øjne den fra Slottet. Dragonerne listede sig tavse og forsigtige ned i Gaarden og stode dækkede af Volden, medens de undersøgte Fængkrudtet paa Karabinernes Hjullaase.

»Hvem vil prøve det første Skud?« spurgte Manheimer.

En Mand traadte frem.

»Tøv lidt,« vedblev Kaptajnen, »lad os engang se,

hvor vagtsomme de Slyngler ere. Tag din Hat af, sæt den paa Løbet af Karabinen og hæv den op over Voldkanten.«

Dragonen adlød. Straks efter faldt et Skud fra den anden Side Graven, som rev Hatten bort fra Karabinløbet.

»Disse Bønder sigte endda ikke saa daarligt,« hviskede Manheimer.

Denne Hændelse dæmpede for en Del Rytternes Lyst til at komme op paa Volden. Medens de tvivlraadige og tavse betragtede hverandre, hørte man en dyb og lydelig Stemme raabe fra Murkronen over Porthvælvingen:

»Agter vel paa derovre! De ere Allesammen komne ned i Gaarden.«

»Jeg skal lade Dig nagle levende til Porten, naar jeg faar Dig fat!« raabte Kaptajnen rasende.

»Ja, naar I faar mig!« raabte Stemmen spottende tilbage.

»Hent os en Dyne,« hviskede Manheimer, »saa skulle vi prøve det med dem igjen.«

En Rytter gik op i Værelserne og kom straks efter tilbage med en Dyne.

»En Mand tager Dynen og bærer den hævet i Armene foran sig, gjennem den vil ingen af deres Kugler kunne trænge. Efter ham følger en Anden med spændt Karabin og holder sig vel dækket, medens I passere op over Volden.«

Dette Paafund, som gav nogen Sandsynlighed for et heldigt Udfald, blev straks udført. En Rytter bar Dynen op paa Volden, hævet over sit Hoved, hans Kammerat fulgte tæt bag efter ham og iagttog omhyggeligt ikke at give nogen Legemsdel blot for Gjøngerne. Paa denne

Maade vare de komne et Stykke fremad og nærmede sig Porthvælvingen. Manheimer iagttog Forsøget med den ivrigste Opmærksomhed, medens han med alle sine Ryttere fulgte de to Mænd Skridt for Skridt nedenfor Volden. Pludselig saa man Skjoldbæreren standse, den Anden støttede sit ene Knæ mod Jorden og hævede Bøssen til Anlæg. I det samme faldt et Skud, Dragonen tabte Karabinen, udstødte et Skrig og gjorde et højt Spring. Derpaa sank han sammen og blev liggende paa Stedet. Hans Kammerat slog Dynen om sig og rullede ned af Volden.

»Mord og Bøddel!« skreg Manheimer, idet han sparkede til den Nedrullede, »hvordan dække Du den stakkels Erik?«

»Strenge Herre!« svarede Karlen, »I regne mig det ikke til Last. Den skinbarlige Satan maa føre disse Mennesker an, saa vist som Erik fik sin Bekomst uden Skyld fra min Side. De sidde paa Lur oppe i de høje Træer, for jeg saa Ilden af Skuddet lysne fra en af de øverste Grene.«

Svend Gjønge havde virkelig benyttet dette Indfald og ladet to af sine Mænd stige op i Træerne, fra hvilke de beherskede hele Gaarden med Undtagelse af en ubetydelig Strækning nærmest under Volden, medens de selv vare usynlige og dækkede af Grenene. Manheimer indsaa straks det rimelige i Dragonens Forklaring og lod sine Folk træde nærmere ind under Volden.

»Vi maa prøve paa et nyt Opspind,« hviskede han til Fændriken, »og denne Gang vil jeg selv vove Pelsen.«

Efter disse Ord saa man ham gaa langs med Volden og, da han var kommen et Stykke fra Porten, krybe paa Hænder og Fødder op ad Trappen til Slottet, i hvilket han forsvandt.

Dragonerne stirrede tavse og forventningsfulde efter, hvad der vilde ske. To af dem havde listet sig op paa Siden af Volden og draget den Dræbte ned efter sig. Ved at undersøge Liget fandt man Rytterens Udsagn bekræftet. Det dræbende Skud var gaaet gjennem Issen og ud af Baghovedet.

Straks efter blev Opmærksomheden ledet hen til Trappen, hvorfra en kvindelig Skikkelse ilede ned og løb med hurtige Skridt over Gaarden. Den opfindsomme Manheimer var ifærd med en ny List og havde iført sig Fru Elsebeths Klæder. Idet han kom ned til Dragonerne, hviskede han til dem:

»Bryder Alle ud i et vældigt Skraal, for at Kjæltringerne hist ovre ikke skulle høre ham deroppe, om han faar i Sinde at raabe til dem. Saa snart I se, at jeg begynder at løbe, affyre to Mand deres Karabiner i Luften. Skrig blot og støj, som I kunne bedst.«

Dragonerne adløde uden at fatte Kaptajnens Plan, de skrege som Besatte. Oppe fra Portalen hørtes Abels dybe Stemme udtale nogle Ord, som bleve aldeles overdøvede. Midt under denne Larm forlod Kaptajnen sine Folk og begav sig op paa Volden, modsat den Side af Porten, hvor de tidligere Forsøg vare blevne udførte. Maanelyset kastede sit blege Skjær hen over hans Klædning. Dragonernes Skrig fordobledes, eftersom de begyndte at fatte deres Anførers Hensigt. En af dem affyrede sin Karabin. Kaptajnen ilede hurtigt hen over Volden, synlig for Alle, han udstødte et ængsteligt Raab om Hjælp og lod, som om han søgte at komme bort, medens han vedblev at nærme sig Porten. Paa hin Side af Graven herskede en Dødsstilhed.

»Skyd dog, skyd i Jesu Kristi Navn!« skreg Abel med en Stemme, der gjentoges bestandig ængsteligere,

eftersom han fattede Manheimers List og saa den truende Fare komme nærmere; men dette Raab overdøvedes af Dragonerne, der paa samme Tid afskøde endnu en Karabin. Da Skuddet faldt, sank Manheimer i Knæ, bøjede sig fremad og affyrede en Pistol. Før Krudtrøgen havde fordelt sig, krøb han sammen og lod sig rulle ned ad Volden.

Men fra Porten lød et højt og sørgeligt Skrig, og Abels Skikkelse blev synlig for Alle; hans hævede Arme bevægede sig krampagtigt, idet han faldt fra Gesimsen paa Volden og derfra ned i Gaarden foran Manheimer, som stod lænet op til Muren med den endnu rygende Pistol i Haanden.

Fra den anden Side Graven syntes et Klageraab at besvare den Jubel, Dragonerne udstødte, da de saa deres Fjende bleg og livløs henstrakt paa Jorden. Manheimer alene delte ikke den almindelige Glæde; siden han vendte tilbage fra Volden, var hans Ansigt mørkt og tankefuldt. Fændriken nærmede sig med en Strøm af Lovtaler. Kaptajnen afbrød ham.

»Det lader til, at det skal være Alvor her,« sagde han. »Siden En kunde liste sig over, skulle vel flere af disse Sataner ikke være rædde for det samme Vovestykke. Vi maa se at komme bort.«

»Jeg grundede nys derover og fandt paa en List, der vil skaffe os af med nogle af de mest Besværlige.«

»Fortræffeligt!« ytrede Kaptajnen, »lad os høre.«

»Vi stille vore Folk paa hver Side af Trappen, saaledes at Skyggen dølger dem. Om nu Nogen gaar aabenlyst hen over Gaarden, ville Gjøngerne lægge Mærke dertil og give Ild paa ham.«

»Det vil sige dræbe ham.«

»Aa ja, maaske,« vedblev Fændriken leende, »men

Ilden af Fjendens Skud vil tillige give vore Mænd et sikkert Maal at rette deres Karabiner imod, og naar vi først ere blevne færdige med dem i Træerne, skulle vi bag Brystværnet vel kunne pille de Andre bort.«

»Maaske!« svarede Manheimer, »men hvem gjøre vi til Offeret for denne Plan? Har Fændriken i Sinde at lade Gjøngerne rette deres Skud paa sig, mens I gaar over Gaarden?«

»Jeg tænkte, at den blege Præst ogsaa kunde være god dertil.«

»Nej!« sagde Kaptajnen, »den Plan er ikke en Krigsmand værdig. Lad os drille Dansken, saa godt vi kunne, lad os have Løjer med ham for at forslaa Tiden, men aldrig skulle de kunne sige Kaptajn Manheimer paa, at han førte Krigen som en Kryster og stillede en Anden frem, hvor han ikke turde vove sit eget Skrog. Denne Gang viger jeg Pladsen for Svend Gjønge, hidtil har han maattet gjøre det for mig; det baader kun lidt at fægte mod Fjender, som ere krøbne i Skjul for at fælde os, siden de ikke vovede at møde os Ansigt til Ansigt.«

»Men han lader os jo intet Middel til at komme bort, Herre Høvedsmand!«

»Midlet, Fændrik, det staar her,« svarede Manheimer og pegede paa sin Pande. »Følg med til Salen, saa skal I lære det nøjere at kjende.«

Manheimer befalede sine Dragoner at holde Porten bevogtet, derpaa sneg han og Fændriken sig op paa Slottet.

Da de kom ind i Salen, fandt de Tange siddende ved Bordet med en tømt Vinflaske foran sig.

»Synk godt, Kapellan!« raabte Manheimer. »Han drikker, og vi slaas, det er, som det bør være. Hvis Han ellers har bevaret noget af sin Samling, saa tænk

efter, om der gives anden Udgang fra Gaarden end den hist nede ved Vindebroen?«

»Tilvisse ikke det jeg veed af at sige,« svarede Tange uden Betænkning.

»Hvilken af Gravene holder Han da for den mindst dybe?«

»Jeg tror det maa være den, som løber mod Vest, hvor Volden er borte, thi de fortælle, at der midtvejs over Graven skal have gaaet en stensat Gang i gammel Tid, som siden blev afbrudt. Vist er det, at man i klart Vejr og paa Solskinsdage endnu kan se Spor af Stenene under Vandet. Men om Kaptajnen tænker paa at snige sig bort,« tilføjede han, »vil I have Møje med at naa ned til samme Grav, eftersom Udgangsdøren for længe siden er muret til.«

»Mod Vest, siger I, altsaa maa Slottet skygge over den Side, siden Maanen endnu ikke staar saa højt. Kan I vise mig Graven heroppe fra?«

»Aa ja, der vender et Vindue fra Jomfru Karens Kammer ud imod den.«

»Kom da, lad os gaa!«

Tange rejste sig og fulgte Manheimer ind i et af de tilstødende Værelser.

Straks efter hørtes en tiltagende Larm og et højt Skrig nede i Gaarden, og to Skud faldt efter hinanden. Kaptajnen ilede tilbage til Salen.

»Der have vi dem allerede,« raabte han; »vi faa ingen Tid til at flygte. Følg efter mig, Fændrik!« Med disse Ord drog Manheimer sin lange Stødkaarde og sprang hen mod Udgangen. Her blev han standset af sine Folk.

»Mord og Bøddel!« raabte han, »hvad er paafærde?«

»Vi ere om en Hals, strenge Herre!« svarede en af Dragonerne bleg og aandeløs. »To Mænd listede sig bag paa os, uden at vi fornam det mindste til det. Den Ene var i Skjorteærmer og styrtede midt ind imellem Vore. To skød, men knap tror jeg, de traf. Hele Volden vrimler af Fjender. Hør blot! nu rasle Kjæderne, de lade Vindebroen gaa ned.«

»Det gjælder da om at komme bort,« ytrede Manheimer. »Kan Han skaffe os et Reb, Præst! langt nok til at naa Jorden nedenfor Muren fra det Vindue, Han viste mig!«

»Hvor skulde jeg vel faa saa langt et Reb, strenge Herre!« svarede Tange. »Fogden sidder i sit Kammer hist ovre i Gaarden, og vi kunne jo ikke komme udenfor.«

»Hent Lagenerne fra de to Senge derinde,« bød Kaptajnen.

Rytterne bragte fire Lagener, som bleve skaarne i Strimler paa en halv Alens Brede og derefter knyttede sammen. Medens dette Arbejde stod paa, hørtes en tiltagende Larm udenfor Døren. Manheimer traadte hen til Vinduet og lyttede. Han hørte Svend befale og opmuntre sine Folk og gjenkjendte Stemmen.

»Drag Dynen lidt bort fra Vinduet,« befalede han, »og prøv, om I kunne faa Ram paa dem med Eders Karabiner.«

To af Rytterne adløde Befalingen, men de forsigtige Gjønger holdt sig saa tæt under Muren, at Dragonerne ikke kunde faa Sigte, derimod blev et Skud affyret fra Gaarden, som saarede en af Svenskerne i Armen. Den Ulykkelige tabte Karabinen og sprang tilbage med et smerteligt Klageraab. Manheimer lod dem tildække Vinduet igjen og opgav Forsøget.

Larmen tiltog bestandig, man hørte Døren brage for

de heftige og tunge Slag, der bleve anbragte paa den. Saa snart Rebet var færdigt og tilstrækkeligt langt, tog Manheimer et Lys og vinkede ad sine Folk. Over Tanges Ansigt foer et lumsk Smil, idet Rytterne forlode Salen. Manheimer vendte sig i Døren og udbrød:

»Det er bedst, Han gaar med, Tange! at Han kan give en Haandsrækning, om det gjøres nødigt.«

Denne Befaling syntes at være Tange ubehagelig, Smilet døde paa hans Læber, idet han rejste sig og fulgte efter Svenskerne. Det Sted, hvorfra Manheimer havde besluttet at iværksætte Flugten, vendte ud til den Side af Slottet, hvor man som sagt havde anset Jordvolden for overflødig og derimod udvidet Graven indtil omtrent to Favne nedenfor Muren. Denne Mur var meget tyk og ikke gjennembrudt af nogen Aabning til Værelserne i Stuen; i øverste Etage vendte alene det lange og smalle Vindue fra Karens Sovekammer ud mod Graven, og fra dette Vindue skulde Flugten prøves.

Som Kaptajnen havde tænkt sig, dannede Slottet her en bred og mørk Skygge hen over Vandet. Skoven ligeoverfor var indhyllet i en tæt og graalig Taage.

»Sluk Lyset!« hviskede Manheimer, »og hold Eder tavse, et uforsigtigt Ord eller et Skrig er nok til at røbe vor List. Saa snart I komme udenfor, opsøge I Vadestedet over Graven, og om I ikke kunne finde det, saa svømme I over. Jeg kommer tilsidst.«

Under disse Befalinger havde han aabnet Vinduet og løftet det af. En Rytter steg op i Karmen, Lagenet blev bundet om hans Liv, derefter toge to Mand fat i Linen og hissede ham ned. Det første Forsøg lykkedes, de følgende gik ligesaa heldigt. Kaptajnen smilede, idet han gned sine Hænder og hviskede til Fændriken:

»Det gaar jo prægtigt, jeg tænker, vi skjære den gode Svend Gjønge en Fløjte inat.«

Omsider vare alle Rytterne komne ud af Slottet, uden at det ringeste Uheld havde mødt dem. Alt foregik i en uafbrudt Stilhed, i ti Skridts Afstand vilde man ikke have anet det ringeste om denne Flugt.

Da den Sidste naaede Jorden, vendte Manheimer sig om til Tange. Denne stod tavs og spejdende med sammenslyngede Arme og iagttog fra en Krog af Kammeret, hvad der skete ved Vinduet.

»Nu faar Han at hjælpe mig!« hviskede Kaptajnen.

»Det skal jeg,« svarede Tange beredvillig.

»Om jeg lykkelig og vel kommer i Behold, gaar jeg imorgen op til Præsten i Byen og lægger et Ord ind for Ham, at alt kan blive godt med Kjæresten igjen. Bærer Han sig derimod uforsigtigt ad, skal han aldrig leve den Dag, hvor Han glemmer Manheimer eller hans Ryttere. Laan mig først en Dyne.«

Tange tog en Dyne fra Sengestedet, Manheimer kastede den ud ad Vinduet, saaledes at den blev liggende paa Fortovet nedenfor Muren.

»Nok en!« hviskede han.

»Hvorfor gjør I det?« spurgte Tange.

»Aa jo, for at falde blødere, om Linen skulde gaa istykker.«

Efter at Manheimer havde kastet alle Sengestedets Dyner ud af Vinduet, listede han sig ind i Salen og kom straks efter tilbage med en sammenbunden Dug, som indeholdt alle de forskjellige Gjenstande, han om Eftermiddagen havde udset til sin Andel af Byttet. Denne Pakke bandt Kaptajnen omkring sin Hals og steg derefter op i Vindueskarmen, hvor han fastgjorde Linen under sine Arme.

»Ræk mig nu et Bæger Vin! og lad os drikke paa en lykkelig Rejse.«

»Synk godt!« sagde Tange, idet Kaptajnen drak. Derpaa tog han Linen og begyndte at hisse Manheimer ned.

»I glemmer vel ikke Eders Løfte, at lægge et Ord ind for mig hos Præsten,« hviskede han, idet han gjorde et Ophold.

»Nej, visselig ikke,« svarede Manheimer, »lad blot Linen gaa.«

»Ja, ja, giv Stunder,« vedblev Tange med hævet Stemme. »Jeg tror alligevel ikke, at det vil nytte stort. I kan vel tvinge Hr. Christen Nielsen til at tilgive mig, men kan I ogsaa tvinge hans Datter til at holde af mig igjen?«

»Vist kan jeg saa,« svarede Manheimer, ikke uden nogen Ængstelse, »jeg skal tale for Ham, som var Han min kjære Broder. Lad blot Snoren gaa ned.«

»Ret betænkt,« sagde Tange, »saa har I forsyndet Eder svært imod mig. Det var Eder, som først fristede mig til Spil, I vækkede mine Lidenskaber og truede mig, naar jeg søgte at bekæmpe dem.«

»Hvorfor siger Han det nu?« ytrede Manheimer, blegnende ved at høre disse Ord, der bleve udtalte med en bestemt og truende Stemme.

»I bliver saa tung, Kaptajn! jeg tror knap, at jeg kan holde Eder længer.«

»Fordømte Skurk! Han pønsede altsaa dog paa Svig; men jeg anede det nok, og derfor lod jeg Puderne falde iforvejen.«

»Nej, I anede det ikke, Kaptajn Manheimer!« gjentog Tange, der nu havde hævet sin Stemme saaledes, at Slottets Mure gav Gjenlyd af den. »Jeg har heller ikke i Sinde at slippe Snoren, som I formoder; tværtom, vi lade os nøje med at binde den fast her til Posten af Karmen.«

Han lod Handlingen følge efter sine Ord, derpaa udstødte han et lydeligt og gjennemtrængende Raab: »Kom herhid, I Gjønger! kom om paa den vestre Side, saa skal I finde et Maal for Eders Kugler og se, hvordan Præsten holder Ord.«

To Skud faldt fra de flygtende Ryttere, som allerede vare komne over Graven ind i Skoven. Tange holdt sig dækket af Muren, medens han vedblev sine skingrende og gjennemtrængende Skrig. Derimellem hørte man Kaptajnens Bønner og glimrende Løfter.

Maanen kom frem over Slottet og beskinnede den Ulykkeliges kridhvide Ansigt og de fortvivlede Anstrengelser, han gjorde for at løse Knuden paa Linen. Straks efter saa man flere mørke Skikkelser forsigtig strække Hovederne frem over Volden, som løb i Flugt med begge Murenes Sidefløje. Manheimer udstødte et Angstraab. Fra den Højde, hvori han befandt sig, saa han Gjøngernes Bøsseløb glindse i Maanelyset, idet de bleve rettede op imod ham. Fire Skud faldt. Kaptajnens Legeme bøjede sig sammen, medens hans Arme fægtede i Luften. Derpaa hørte man et dybt og klagende Suk, og Manheimer havde ophørt at leve. Hans Lig hang stift og ubevægeligt ned ad Muren.

Men ovre paa den modsatte Side af Graven skinnede Maanen paa samme Tid hen over en krumbøjet og mager Skikkelse, som sad paa en Sten, hvorfra hun havde været Vidne til det sidste Optrin. Hendes rynkede Ansigt viste et modbydeligt Udtryk af Spot og skadefro Glæde. Da Manheimer havde udstødt sit sidste Klageraab, rejste hun sig op og mumlede for sig selv:

»Jeg vidste jo nok, at det maatte komme, som jeg sagde; han skulde hverken dø paa Jorden eller i Vandet.

Dengang lo han ad min Spaadom. Inat har han maattet græde Blod over den.«

Efter disse Ord forsvandt Kulsoen i Skoven.

31.

Et Offer.

Otte Dage efter Toget til Høfdingsgaard laa Svend i sit Hjem, saaret af et Skud i Armen, som havde ramt ham, idet han og Ib afvæbnede de Dragoner, Manheimer stillede til Vagt for Porten; Ane Marie sad og spandt paa en Haandten, Ib polerede Hæftet paa en lang Stødkaarde.

»Naa, Svend!« udbrød Ib, »tal saa lidt til os. Du ligger der og stirrer hen paa mig. Kanske sig at Du er misundelig over min rare Kaarde, som jeg arvede efter den salig Kaptajn Manheimer. Men Du fik jo ogsaa din Del af Byttet.«

»Hvad fik han da?« spurgte Ane Marie.

»Dengang vi om Morgenen havde gjort ryddeligt i Slottet og sat Tøjet og Husgeraadet paa deres forrige Plads, gik vi ned og hentede Fru Elsebeth og den lille Karen hos Præsten i Mehrn. Da skulde Du have set den gamle Frues Ansigt, Ane! det smilede saa venligt, som om vi vare hendes bedste Kammerater, hun holdt en Lovtale over os, der varede lige fra Præstegaarden, til vi kom ind paa Vindebroen. Lille Karen smilede ogsaa, kan jeg tro, men paa en anden Maade. Da vi bød dem Farvel, vendte hun sig mod Svend og gav ham en Blomst, som hun havde faaet af Præstekonen. Det var hans Del af Byttet, og det var ogsaa godt.«

»Blot Doktoren ikke lader sig skræmme af Regnen og glemmer at se ind til os iaften,« ytrede Svend, som ønskede at afbryde denne Samtale. »Min Arm værker, og han lovede at ride herind, hvis han kom til Jungshoved.«

»Ved Middagstid saa jeg ham ride ned ad Smidstrup Banke,« sagde Ane Marie, »og han var let at kjende paa sin røde Kappe.«

»Ved Du hvad,« sagde Svend, »vi skikke et Bud til Jungshoved for at høre, om han kommer. Ib gjør mig nok den Villie at gaa derned.«

»Hør, Svend!« sagde Ib, »Jeg vil gaa for Dig til Verdens Ende og endda et Stykke længere, men til Jungshoved skikke Du mig ikke.«

»Saa gaar jeg,« sagde Ane.

»Jeg begriber ikke den Ulyst, Ib har til at komme paa Slottet, det er nu anden Gang, han undslaar sig derfor. Der maa være kommet noget ivejen mellem Dig og Folkene.«

»Ikke det mindste,« svarede Ib fripostig.

»Det regner endnu,« sagde Ane, idet hun gik fra Vinduet.

»Tag min store Rytterkappe og min Filthat paa,« sagde Ib, »saa skal Regnen ikke gjøre Dig noget.«

Ane svøbte sig ind i Kappen og satte Filthatten paa sit Hoved. I denne Dragt kunde man have antaget hende for en Mand, medens det dog i hin Tid var almindeligt, at Fruentimmerne bare Filthatte til deres Hovedbedækning. Da hun kom til Døren, blev hun standset af Svend.

»Hvis Du ser Lejlighed dertil, sagde han, »saa forhør, om Kaptajn Lykke endnu opholder sig paa Slottet.«

Ane tilkastede ham et bebrejdende Blik. »Aa nej, Svend!« sagde hun, »lad mig være fri derfor. Det Ærinde falder tungere end det første.«

Svend rystede paa Hovedet, han rakte hende Haanden og tilføjede: »Du behøver ikke at være bange for at besørge det, Gud høre mine Ord, lille Ane! mellem hende og mig er alting endt. Og om hun bad for min Fod, var det dog forbi mellem os.«

Konens Ansigt beholdt sit tvivlende Udtryk, men hun svarede intet, nikkede og gik. Idet hun aabnede Døren, hørte man Regnen og Stormen, som tudede ind fra Præstø Bugt.

»Jeg tror, Kaptajnen er rejst sin Vej,« ytrede Ib noget efter, »jeg har ikke set ham i de sidste Dage, derimod har Ridder Kørbitz endnu sin Gang paa Slottet. Imorges gik han nede i Ørremandsgaards Skove, Side ved Side med Kulsoen, den slemme Kvind. Da de saa mig, gjorde Ridderen et Skridt forud og standsede Talen, men Kulsoen grinte og hævede sin knyttede Haand imod mig. — Tak for sidst, Ib Abelssøn! skreg hun. — Nu har vi mødt hinanden to Gange, tænk paa mig, om det sker tredje Gang, saa skal jeg have dit Livsbrød skaaret.«

»Hvor har I da truffet hinanden før?«

»Husker Du ikke det? Første Gang var oppe ved Lellinge den Aften, vi toge over Kjøge Bugt med vore Penge, da bandt jeg hendes Hænder og Fødder og puttede hende min Halsklud i Munden, mens hun blev stillet op ved Siden af Manheimer, som vi alt troede vel besørget dengang. Anden Gang var forgangen Nat. Mens vi listede omkring udenfor Høfdinggaard for at finde en Overgang, traf jeg Kulsoen inde i Krattet, slæbende paa en Bylt sammenrøvede Sager, som hun havde set Lejlighed til at faa fat i oppe paa Slottet, idet hun sneg sig bort ad den Løngang, som Præsten omtalte. Jeg tog Godset fra hende og gav det siden til Fogden, derfor er det vel, at hun er bleven mig saa fjendsk.«

Svends lille Søn havde under Samtalen siddet ved Bordet og stavet sig frem paa et Stykke Træ, hvori Alfabetet var indridset, og som man kaldte et Fibelbrædt. Under den Tavshed, som opstod efter Ibs sidste Ord, hængte Drengen Brædtet paa Væggen og gik hen til Svend.

»Hør, lille Fader!« sagde han, »siden de nu gjøre Dig Fortræd, naar Du gaar ud, saa bliver Du vel længe hjemme hos os.«

»Hvorfor, min Dreng?«

»For Mutter er saa bedrøvet, hver Gang hun siger, at Du er ude paa et Tog, og saa gaar hun til Vinduet, naar der kommer Nogen forbi, og ser ud, om det er Dig. Saa læser hun sin Bøn og lærer mig en med, og hun græder tidt om Natten, naar Du tror, hun sover. Naar Du er hjemme, lader hun nok som ingenting og taler og ler, men saa snart Du er gaaet, er Fornøjelsen ogsaa forbi.«

»Aa hvad, det er ingenting at tale om,« sagde Ib, »og nu bliver Svend længe hjemme.«

»Lad kun Drengen tale, Ib!«

»Men Du maa heller ikke tale om hende deroppe,« vedblev Drengen.

»Om hvem?« spurgte Mændene lige forbavsede.

»Ja, jeg kjender hende ikke, og Mutter siger kun hende, og saa bliver hun ogsaa bedrøvet, men som jeg engang spurgte, hvad hun sad og græd over, klappede hun mig paa Kinden og sagde: Aa, det er ingenting, lille Dreng! le Du kun iaften og vær fornøjet; naar Du bliver stor, kommer Du ogsaa til at græde eller volde, at Andre græde.«

»Stormen og Blæsten tager til,« ytrede Ib og traadte hen til Vinduet, »det er saa mørkt udenfor, at man ikke kan se to Skridt foran sig.«

»Den stakkels Ane,« svarede Svend, »gid hun blot vilde komme tilbage; nu brænder Saaret ikke længer, og hun faar dog knapt Doktoren til at tage ud i dette Vejr.«

»Tys! hvad er det?« sagde Ib, »jeg syntes, at der faldt et Skud.«

»Aa, nej, det er kun Stormen, som dundrer ude fra Havet.«

Lidt efter hørtes Skridt udenfor, Døren gik op, Ane traadte ind. Regnen flød ned fra Rytterkappen, hvori hun var indsvøbt.

»Lille Fatter!« hviskede Drengen, bøjet over mod Svend, »nu har hun grædt igjen, det ser jeg grant paa hendes sørgmodige Ansigt, vær lidt venlig imod hende.«

Svend lagde kjærtegnende sin Haand paa Drengens Skulder, idet han udbrød: »Traf Du den kloge Doktor?«

»Nej,« svarede Ane med en forunderlig mat og afkræftet Stemme. »Han var reden sønderpaa, lidt før jeg kom, men jeg traf Jomfru Parsberg, hun lovede, at der straks skulde gaa Bud efter ham og komme Hjælp til Dig endnu iaften.«

»Tak Ane,« svarede Svend og strakte sin Haand ud imod hende, »tak for den Gjerning som for enhver anden, Du har øvet for mig. Kom og sæt Dig hos mig, og lad fare din sørgmodige Mine.«

Ane betragtede Svend med et overrasket Blik. »Hvorfor taler Du saadan til mig iaften?« spurgte hun og satte sig paa Bænken ved hans Side.

»Fordi Drengen her fortæller mig, at jeg har en stor Uret at gjøre god mod Dig.«

»Og hvad har Du fortalt?« spurgte hun barsk og heftigt.

»Ak, Mutter, Mutter! jeg har ingenting sagt, andet

end at Du græd de salte Taarer, og at Fatter skulde være god imod Dig,« hviskede Barnet.

»Det er kun Snak,« svarede Ane, »jeg har aldrig klaget over Dig, Svend!«

»Nej, det er just Ulykken, lille Ane! om Du forlængst havde røbet dit Hjertes Sindelag, da havde vi ogsaa bedre kjendt hinanden; men det er tidsnok endda, have vi døjet Sorg før, saa skal vi nu ogsaa kjende til Glæde.«

»Gud bedre det,« svarede Ane sagte, for at skjule sin Bevægelse. »Jeg vil aldrig lære Glæden at kjende.«

»Du sige ikke saa,« bemærkede Ib, »naar et Menneske blot rigtig vil en Ting, saa hjælper Gud Fader altid med, det har jeg mærket, ellers var jeg aldrig bleven den Karl, jeg er.«

Svend slyngede sin Arm om Anes Liv og trykkede hende op til sig. »Lad fare at sørge,« hviskede han. »Alting skal endnu blive godt for Dig.«

»Ja, kanske,« svarede hun med et blidt og hengivent Smil, »hos vor Herre er der ingen Nød.«

»Hvorfor tænker Du paa Døden?«

»Og hvorfor tænker Du paa Livet, Svend! mens jeg bærer Døden i mit Hjærte?«

»Hvad mener Du?«

»Du hørte Skuddet nys, her ser Du Mærket!«

Med disse Ord kastede hun Kappen tilside, og Svend udstødte et Skrig, idet han saa hendes tærnede Korsklæde farvet med Blod, som randt ud fra et Saar mellem Skuldren og det venstre Bryst. Ane lænede sit Hoved op mod Svend.

»Himmerigs Gud!« raabte Ib. »Hvad er det?«

»Det er Døden med sin Stævning,« svarede hun mat. »Dengang jeg gik tilbage fra Slottet, syntes jeg

at høre Skridt, som bestandig vedblev at følge efter mig, paa den anden Side Vejen. Ovenfor Ambæk skinnede Lyset fra Præstegaarden ud af Ruden, og jeg syntes, jeg kunde se en Fruentimmerskikkelse, men jeg gik i mine egne Tanker og kerede mig ikke videre derefter. Her oppe i Skoven kom hun mig nærmere paa Siden og stod pludselig stille, medens hun tog til Orde: — Er det Jer, Ib Abelssøn? — Hvad vil I Ib Abelssøn? spurgte jeg, saa grov jeg kunde gjøre min Stemme. — Huske ham paa mit Løfte og sige Tak for sidst, svarede hun, og inden jeg begreb hendes Mening, saa jeg Glimtet af et Skud og følte ligesom et Stik her over Brystet. Men Kvinden slog en Skoggerlatter op og løb sin Vej, uden at jeg endnu veed, hvem hun var.«

»Kulsoen,« udbrød de to Mænd enstemmig.

Ib greb sin Hat.

»Se, hvad Du kan gjøre ved Ane,« raabte han, »imens tager jeg din graa Hest og rider Doktoren op. Du kan tro, jeg skal snart bringe ham med tilbage.«

Han foer ud af Døren, og straks efter hørte man Hovslaget af Hesten, idet den i strakt Galop fløj ned ad Vejen til Jungshoved.

Ib holdt Ord; en Time efter vendte han tilbage, og foran sig, paa den usadlede Hest, holdt han en Mand omslynget med den ene Arm. Det var Lægen, som meget imod sin Villie var bleven hævet op paa Hesten og bortført, endnu før Vagtmesteren fik Lejlighed til at underrette ham om Aarsagen.

Ib løftede Doktoren ned, bandt Hesten og styrtede ind i Stuen.

»Her bringer jeg den tyske Doktor,« udbrød han dæmpet. »Hvordan har hun det?«

Svend gjorde en Bevægelse med Haanden, idet han

traadte hen til Sengen og drog et Lagen tilside. Under dette laa Ane Marie, bleg og ubevægelig, med Armene korsvis foldede over Brystet og en Bønnebog under Hagen.

»Død!« skreg Ib i den dybeste Smertes Tone og kastede sig ned foran hende.

»Ja,« svarede Svend, »død.«

»Ak, Kinder! I vide ikke, hvad I sige,« ytrede Lægen, idet han med en Charlatans Vigtighed udbredte sin Forbindtaske paa Bordet. »Lad mig komme til at undersøge Saaret, først da skal I faa at vide, hvordan det forholder sig.«

Han traadte hen til Sengen, men Svend lagde sin Haand paa hans Skulder og svarede:

»Vi lade det være. Med et Skudsaar som dette lever man ikke, det har jeg set nogle Prøver paa tilforn. Ane Marie opgav sin Aand i mine Arme en halv Time før I kom; lad os unde hende den Fred i Døden, som vi ikke kunde skaffe hende, medens hun levede.«

Lidt efter forlod Lægen Huset og red bort paa Svends Hest. De to Mænd bleve alene hos den Døde. Der forløb en lang Tid, hvori ingen af dem talte til hinanden. Ib sad paa Sengekanten og holdt Anes Haand i sin. Lampens matte Skin faldt hen over Svends blege og bevægede Ansigt. Fra en Krog i Stuen hørte man det hurtige og regelmæssige Aandedræt af den lille Dreng, som var falden i Søvn. Udenfor havde Stormen lagt sig, et mat Stjernelys skinnede ned mellem Skyerne.

»Tal til mig, Svend!« udbrød endelig Ib med en lav og skjælvende Stemme, »hvorfor sidder Du der og betragter mig saa stivt? — Aa ja, Du mener vel, at det var min Skyld; Gud Fader lod hende dø, som hun havde levet, bestandig til et Offer for Andre.« Da Svend ikke svarede, vedblev han: »Jeg red ind paa Jungshoved

dengang jeg søgte Doktoren, og fortalte dem, hvad der var sket. Fru Else lovede at skikke os Hjælp ned, det snareste hun kunde.«

»Gud bedre det for Hjælpen! gid de vilde lade komme vor gamle Præst, at han kunde læse hende Herrens Velsignelse, saa har hun intet videre fornødent.«

»Jeg tror, jeg hører Hestetrav,« ytrede Ib lidt efter, »om det skulde være Hr. Jørgen selv, som rider ud i denne mørke Nat?«

Han rejste sig og gik til Vinduet. Svend lagde den Dødes Haand tilrette og bredte Lagenet ud over hende. Straks efter nærmede sig Lyden af Stemmer, Døren gik op, Ib udstødte et Forundringsraab, det var Julie Parsberg, som traadte ind i Stuen. Rideknægten blev staaende udenfor med begge Hestes Tøjler i Haanden.

»Jomfru Parsberg!« udbrød Svend forbavset, idet han rejste sig, »I her?«

Julie gik hen til Svend og strakte ham begge sine Hænder imøde.

»Finder I maaske, at dette Offer er større end dem, hun har brugt mig?« spurgte Julie med hele denne bløde og indtagende Magt, hun vidste at lægge i sin Stemme.

»Nej!« svarede Svend, »men nu har hun fuldbragt alle sine Ofre, og I kommer for silde.«

»Til at hjælpe hende, ja, det veed jeg. Straks efter at vi vare redne hjemmefra, mødte vi Lægen, der fortalte os denne sørgelige Tildragelse. Mit Ansigt, Gjøngehøvding! og mine Taarer kunne sige Eder, hvad jeg føler.«

»Men hvorfor er I da kommen?« spurgte Svend.

Ib tog Ordet.

»Den naadige Jomfru begjærer vel endnu engang at se hende, hvem hun er kommen i Tanker om at skylde saa meget.«

Julie syntes ikke at fatte det spottende i disse Ord. Hun svarede:

»Hvad jeg skyldte hende, har jeg aldrig glemt, endskjøndt I Begge tænke anderledes. Jeg faar finde mig deri; den Sag vil Gud dømme mig og hende imellem. — Nej, Svend Gjønge! jeg red herhid, hvor ubekvemt end Sted og Tid var valgt, for at give Dig Lejlighed til at tage al den Hævn over mig, som Du fordrer.«

»Men jeg har jo aldrig fordret nogen Hævn,« svarede han sagte og klangløst. »Kjendte I mig ikke bedre?«

»Eller for at bede Dig om Forbarmelse og Frelse for et Menneskeliv, det Skjæbnen gjorde Dig til Herre over.«

»Et Menneskeliv?« gjentog Svend.

»Hvad siger jeg, en hel Slægt, hvis Vel og Rygte Du kunde frelse fra Undergang og Vanære. Endskjøndt jeg veed, hvor opfyldt dit Hjerte er af Bitterhed imod mig, vover jeg denne Bøn foran din døde Hustrus Leje, og kunde hun høre mine Ord, vilde hun ligesom jeg række Dig sine Hænder bedende imøde.«

»Jeg fatter ikke, hvad I mener, Julie Parsberg!« svarede Svend forbavset. »Hvilket Menneskeliv er det, Gud har lagt i mine Hænder?«

»Kaptajn Lykkes, en Mand, der om faa Dage ikke vil have andre Vilkaar end Flugt eller Døden.«

»Hvad ondt har han da bedrevet?«

»Din Ven der vil kunne sige det,« vedblev Julie og pegede paa Ib. »I en Samtale kom han til at røbe Hemmeligheden af nogle Breve, hvori Kaptajn Lykke, letsindig og uklog som han er, har vovet at omtale En af Landets mest højtstaaende Personer i ligesaa slet valgte som fornærmende Udtryk. Man har beluret denne Samtale, røbet den, og alt er der kommen Befaling til at

lade Sagen undersøge og at affordre Ejermanden de Breve, hvori Kaptajnen har tegnet sin Dødsdom-«

»Hvem røbede ham?«

»Den ærlige Ridder Kørbitz,« svarede Ib; »han tilstod selv at have lyttet til mine Ord og tilbød mig svære Penge, hvis jeg vilde sælge ham Brevene.«

»Han behøver nu ikke længer at kjøbe dem,« svarede Julie. »Til Lehnsmand Jørgen kom Kongelig Majestæts Befaling at lade Vagtmesteren dem affordre. Derfor red jeg hid iaften.«

»Hvorledes skulde jeg da kunne frelse Kaptajnen?« spurgte Svend.

»Ved at formaa din Ven til at levere mig Brevene.«

»Det gjør jeg aldrig,« svarede Ib. »Hvis man vilde tænke saa slet, kunde det gjerne træffe sig, at I bad mig om dem af samme Grund som nys forgangen Ridder Kørbitz.«

»Jeg!« udbrød Julie forbavset, »hans eneste Ven!«

»Ak, jeg kjender en fornem Jomfru, der før har forraadt sin eneste Ven!« svarede Ib.

Svend rystede paa Hovedet. »I dette Hus maa vi ikke tale saa,« ytrede han sagtmodig. »Ib, min Ven! lad hende faa disse Breve.«

»Nej, jeg kan ikke skille mig ved dem,« svarede Ib, idet han slog sine Øjne ned for Svends Blik.

»Vil Du have dem til at tro om os To, at vi forvare hans Breve som en Trusel eller som et Vaaben?«

»Og imorgen,« tilføjede Julie, »naar Lehnsmanden lader Dig dem affordre?«

»Aa, Lehnsmanden!« svarede Ib med et haanligt Skuldertræk. »Han kan komme.«

»Ib!« vedblev Svend, »jeg beder Dig om disse Breve.«

»Men det er jo min Ejendom, Svend! den eneste Arv, Soffi har efterladt mig.«

»Lad Jomfru Parsberg alligevel faa dem, min kjære Kammerat! at det kan være os, som bestandig give, og hende, der bestandig modtager.«

Ibs sorte Øjne funklede, idet han rettede dem mod Julie.

»Ja,« svarede han pludselig i en bestemt og tilfreds Tone, »dette skal være Grunden, den, Svend nu nævnede; og derfor skal I faa mine Breve!«

En levende Glæde udbredte sig over Julies Ansigt, hun tilkastede Svend et dvælende Blik, hvis Udtryk vilde have kunnet formilde megen Uret, men Svend mærkede det ikke. Ib gik hen til et Skab i Væggen og udtog en Pakke, indsvøbt i et Tørklæde. Han lagde den paa Bordet, som stod tæt under Vinduet.

»Se!« sagde han og udbredte Brevene foran Lampen, »her har I dem alle tilsammen, benyt dem nu, som I tykkes bedst.«

I samme Øjeblik blev en Pistol udefra trykket ind igjennem Ruden, der faldt et Skud, som slukte Lampen. Julie udstødte et gjennemtrængende Skrig, men Ib rev en Bøsse ned fra Væggen og foer ud.

Da Svend atter havde faaet tændt Lampen, kom Ib tilbage.

»Det gjaldt nok mig,« udbrød han og hængte Bøssen op paa sit Sted. »Denne Gang var der To paafærde. Da jeg kom ud, saa jeg dem ride ind i Skoven, saa stærkt deres Heste kunde løbe.«

»Ak nej!« svarede Svend, »jeg tror endda ikke, at det var Dig, det gjaldt.«

Julie var sunken tilbage mod Væggen; da hun slog Øjnene op, faldt hendes første Blik paa Bordet, og hun udstødte et Skrig.

»Brevene!« raabte hun, »min Himmerigs Gud! de ere borte!«

Bordet var tomt. Endnu medens Krudtdampen af Skuddet opfyldte Værelset, strakte en Haand sig ind igjennem den sønderslagne Rude og greb alle de Breve, som Ib havde lagt paa Bordet.

Rideknægten, der ventede udenfor, havde ikke bemærket eller hørt andet end Skuddet og straks efter Hovslagene af de to Rytteres Heste, idet de sprængte bort fra Hytten.

Man har uden Tvivl gjættet, at det maatte være Kørbitz, der ved en saa uværdig List tilvendte sig Kaptajnens Breve, som Ib overlod til Julie Parsberg. Allerede straks efter at han var kommen til Kundskab om disse Breves Tilværelse, havde man ved Hoffet hørt nogle Ytringer derom. I den Kamp, der for Øjeblikket fandt Sted mellem Kørbitz og Kai Lykke, benyttede Ridderen sig af ethvert Vaaben for at tilintetgjøre sin Medbejler, og saa meget mere hensynsløst, som han hidtil maatte erkjende at være den Uheldige og Besejrede. Kais Breve syntes ikke alene at sikre Ridderen den Overvægt, han savnede, men vare endog blevne ham aldeles nødvendige til at retfærdiggjøre sine Ytringer og til at forøge deres Vægt. Saa snart Kørbitz havde fremlagt Brevene, antog Sagen større Offentlighed. Frederik den Tredie udnævnede en Ret til at undersøge Kais Brøde og derefter at overgive Sagen i Generalfiskalens Hænder. Blandt Hovedmændene i denne Ret var Ranzau, som kort iforvejen havde tabt en Proces mod Kai Lykke, og Rentemester Gabel, for Øjeblikket Dronningens begunstigede Ven, det vil sige Kaptajnens Fjende.

Endskjøndt Skyerne saaledes trak sig sammen over den Ulykkeliges Hoved, kunde dog Uvejret maaske endnu

være drevet bort, idet Generalfiskalen, Søren Kornerup, gjorde Indvendinger mod Brevenes Ægthed, men Kai var eengang kommen under en uheldig Stjernes Indflydelse og forøgede den første Ubesindighed med en endnu større. Fra sit ubekjendte Skjulested sendte han Dommerne et Bønskrift, hvori han vedkjendte sig Brevene og tilstod, at hans fornærmelige Ytringer vare skete i en »ubegribelig Drukkenskab«. Ifølge en anden Beretning skal han have tilbudt en Bøde af 100,000 Rigsdaler, for hvilke han pantsatte sine Godser Gisselfeldt og Ranzausholm, nu Brahe-Trolleborg paa Fyen. Med dette Bønskrift var saa at sige hans Skjæbne beseglet. Kuglen rullede ned ad Bakken, styrtet af den samme Haand, som havde hævet den saa højt. Man forudsaa, at den først kunde standse i Afgrunden.

Medens dette Tærningespil om Kai Lykkes Liv og Ære begyndte i Hovedstaden, var Offeret selv forsvundet, man havde forgjæves opfordret ham til at fremstille sig for sine Dommere, man havde ladet ham eftersøge paa alle hans Godser, hos alle hans Slægtninge. Kais Skjul var hidtil blevet uopdaget.

En Aftenstund gik Svend igjennem Ørremandsgaards Skove. Solen gik ned, Luften farvede Trætoppene med et rødgult Skær. Egnens Kirkeklokker ringede til Aftenbøn, man hørte Hundene gø i Landsbyen, den klare Lyd af Frøerne nede i Gravdammen og tusinde andre ubestemte og hemmelighedsfulde Toner, der ere en Sommeraften egne. Da Svend var kommen længere ind i Skoven, saa han Ib ile sig imøde med et smilende Aasyn og et stort Brev i Haanden.

»Se her!« raabte Vagtmesteren, »dette Dokument er kommet til Dig, imens Du var borte fra Hjemmet. Det bærer kongeligt Segl og Mærke.«

Svend brød Seglet og læste.

I dette Brev forlenede Kong Frederik den Tredje Svend Povlsen og hans Efterkommere med Lundby Gaard og Gods til Belønning for de Tjenester, han havde ydet Fædrelandet.

Svend rakte Ib Brevet. Aftensolen kastede sit Skær over dette ædle og mandige Ansigt. Ib saa ham smile med et sørgmodigt og bittert Udtryk, idet han sagde:

»Ak lille Ib! en ringe Mand som jeg kan tvinge dem til alt, disse Fornemme, man kan tvinge dem til at hade, til at frygte, til at beundre os, til alt, min kjære Broder! — kun ikke til at elske os.«

Svend tav, det var Ib, som bøjede Hovedet til Siden for at skjule sin Bevægelse, medens Gjøngehøvdingen slog Armen om hans Skulder, og de forsvandt i Skumringen mellem Træstammerne.

DRONNINGENS VAGTMESTER

1.

Et anvendt Raad.

Langs med Tryggevælde Aa strækker sig en bred Mose, som i gamle Dage var tilgroet med et tæt og frodigt Krat af Pil og Egebuske. Aaen løber mod Nord ud i Kjøge Bugt og danner Grænsen mellem Tryggevælde og Stevns Herreder. Om Vinteren sætter Storm og Højvande Søen ind paa Landet, derved oversvømmes Mosen og de nærmeste Egne saaledes, at disse udgjøre en temmelig dyb Vandflade, hvorfra Rør og Sivbuske strække deres nikkende Toppe ivejret.

Længere oppe i Landet fortsattes Krattet i Frederik den Tredjes Tid henimod Billesborg med en Skov af Risbøge og Egetræer, igjennem denne gik Alfarvejen til Kjøge. En Vandmølle laa dybt inde i Skoven, og omtrent i· et Bøsseskuds Afstand herfra en forfalden, lille Hytte, saa fuldstændig skjult af Træstammerne og Krattet, at den først blev synlig i faa Skridts Afstand.

Det var en Eftermiddag i Slutningen af September Maaned 1658, da to Personer sad inde i Hytten. Den Ene var et Fruentimmer, i dette Øjeblik beskjæftiget med at tilberede en Ret Mad ved Baalet, som brændte paa Arnestedet. Hver Gang Flammerne stege ivejret, belyste de et magert og rynket Ansigt, hvori en lav,

tilbagegaaende Pande, en kroget Næse og tynde, sammenknebne Læber dannede et ubehageligt Udtryk. Hendes Øjne vare dybtliggende, mørke og levende og beskyggedes halvt af stærke og graalige Bryn. Det var Kulsoen med sit lumske, spottende og hadefulde Ydre, men forøvrigt næsten ukjendelig med den Paaklædning, hun idag var iført. Hun bar en kostbar Kjole af lyseblaat Taft, besat med Kniplinger og nedringet saa dybt, at hendes rynkede Hals og det øverste af Brystet kom tilsyne. Hendes Hovedpynt var af samme Farve og efter den Tids Smag en Sammensætning af Fjer og Baand, mellem hvilke enkelte Lokker af hvidgraat Haar viste sig. Begge Dele, Kjolen og Haarpynten, havde uden Tvivl tidligere haft en skjønnere, i det mindste fornemmere Ejerinde. Hendes Arme skjultes af et Par Langhandsker, hvis Fingre hun for Bekvemmeligheds Skyld havde afklippet. Ærmerne paa Kjolen vare opkiltrede for ikke at være til Hinder, medens hun tilberedte Maden.

Den anden Person var Tam, Kulsoens forsagte og villieløse Ægtefælle. Han laa udstrakt paa en Bænk under Vinduet med Hovedet paa en Pakke sammenrullede Klædningsstykker. Naar Kulsoen et Øjeblik forlod Arnestedet, kastede Ilden sit Skær paa flere blanktskurede Tinkar og Fade og paa en galloneret Herreklædning, som hang paa den modsatte Væg.

Udenfor Hytten havde en tæt og heftig Regn vedvaret i de sidste Timer. Løvet hvirvlede omkring mellem Træerne, løsrevet af en af disse hyppige Efteraarsstorme, der rase heftigt i Stevns Herred, idet de komme ind fra Havet uden at møde nogen Modstand i det flade og bakkeløse Land. Sumpfuglenes Skrig nede fra Mosen og den ensformige Lyd af Vandmøllens Klapren hørtes gjennem Skoven i de enkelte Mellemrum, Stormen tog af. Et

svagt og blegrødt Lys, som viste sig paa Himlen mod Vest, antydede, at Solen var i Begreb med at gaa ned.

»Du kunde ellers nok rejse Dig op og hente mig en Armfuld Tørv,« udbrød Kulsoen, efter at der længe havde fundet en uafbrudt Tavshed Sted i Stuen. »Jeg bringer alt til Huset: god Mad og kjønne Klæder, og Du skal ikke saa meget som give mig en Haandsrækning derved.«

»Ja Gud naade os for hvad Du bringer til Huset!« sagde Tam. »Det vil blive et kjønt Regnskab, naar Herskabet engang vender tilbage og finder Skabe og Kister tomme.«

»Staar det maaske skrevet paa Kisterne, hvem der har tømt dem?« spurgte Konen haanligt. »Det kan være os, det kan være vor Nabo, det kan ogsaa være Fjenden, hvem veed det? — Ak, lille Tam! Du er vel bleven gammel, men Klogskaben er ikke kommen med de graa Haar; dit hele Liv er gaaet bort i Armod og Usselhed, og Du tøver endda med at forandre det, naar Lejlighed gives. Forrige Vinter kæmpede Du med Svend og dine Kammerater. Gudbevares! I skulde jo værge for Landet, hed det, I, som i Fredstid ikke havde en Plet at helde Jeres Hoveder til. Hvad fik I for det, I tapre Karle! mens I sultne og tiggefærdige droge omkring fra Sted til Sted? Hvem husker paa, hvad I har bedrevet, hvem har budt Jer Tak derfor? Du kan endda lægge dine Hænder sammen og prise din Lykke, at Du slap for at blive Krøbling som den lille Jens Jerntrøje, der nu humper omkring paa Krykker og tigger sin Føde for Hvermands Dør, eller at det gik Dig som Abel, der efterlod sin Kone og sin Dreng i Nød og Usselhed.«

»De have gjort deres Pligt,« sagde Tam. »Vorherre raader for Lykken.«

»Ja, det er en god Snak,« raabte Kulsoen med en

spottende Latter. »Vi raade selv for Lykken, og et Menneskes første Pligt, tænker jeg, er at sørge for at opholde Livet; det har jeg maattet gjøre for Dig, mens Du drog omkring og spillede Krigsmand, jeg stakkels, foragtede Kvinde, som slæber min Alderdom hen til Graven, jeg som ikke blot tænkte paa mig selv, men aldrig har glemt, at Du er min kjære Mand.«

»Jeg har heller aldrig glemt det,« svarede Tam sørgmodigt, »ligesaa lidt som den Maade, hvorpaa de tvang os til at leve sammen. — Lehnsmanden paa Jungshoved stillede hver Mikkelsdag Godsets ugifte Karle og Piger i to Rækker og gik omkring og udpegede, hvem af dem der skulde have hinanden. De, som adløde, fik et lille Sted paa Godset, et Faar og en Kvie, de, som satte sig imod hans Villie, joges bort eller solgtes til Naboerne. Saadan fik vi To hinanden, og hvad der siden er sket, maa Du svare til; det veed Gud Fader, at jeg aldrig har lagt en Sten ivejen for Nogen, før jeg lærte Dig at kjende.«

»Hvad er da sket siden?« spurgte Konen heftig, idet hun traadte hen til ham og støttede begge sine Hænder paa Bordet, »og hvad har jeg raadet Dig til, forsagt og vægelsindet som Du er, andet end at nytte Tiden og gjøre Dig fri for den Nød, Du har været bunden til? — Det gjælder om at gribe sin Lykke.«

»Nej!« svarede Tam, »sig, at det gjælder om at stjæle, røve og plyndre, Boel, saa nævne vi Tingen ved dens Navn.«

»Godt! lad det hedde saaledes, hvad er det, vi agte at tage? En Kjærne fra en Korndynge til at stille vor Hunger paa, og fra hvem? Fra de fornemme Herrer, fra disse Adelsmænd, der sætte deres Fod paa vor Nakke, der i Fredens Tid vilde række op til Himlen, men krøb sammen, da Faren kom, og vovede ikke at værge for den

Jord, de fødtes paa. Hvorfor tøvede de ikke og toge vare paa deres Gods, istedet for at flygte ind til Hovedstaden efter at have skjult deres Kostbarheder i Brønde og Kjældere?«

Kulsoen tav, som om hun ventede paa Svar, men Tam havde atter lagt sig tilbage paa Bænken. Da han indsaa, at hans Grunde ikke kunde overbevise hende, hensank han i en stum Grublen, medens hans Ansigt antog det sædvanlige Sløvhedsudtryk, saaledes at Konens forskende Blik ikke kunde opdage, om hendes Ord havde virket paa ham eller ikke. Hun vedblev lidt efter:

»Ak, Tam! hvis Du havde mit Sindelag, skulde det snart blive anderledes med os. Du behøver blot en Dags Klogskab for at bøde paa et helt Livs Ufornuft. Folk tale saa meget om, hvad der er rigtigt, men de handle gjerne kun efter, hvad der er nyttigt. Lad os bære os ad paa samme Maade, lad os følge de Stores Eksempel og leve af de Smaa. Se til Tyge Høeg, han forvalter Andres Ejendom saaledes, at han vinder Gods og Guld derved. Tænk ogsaa paa hans Naade, Hr. Hannibal Sehested; det er min Mand, han holder idag med Dansken, igaar med Svensken. Han forstaar at slaa sig igjennem Verden, skjøndt hans Sabel aldrig har gjort anden Fortræd end støde Folk paa Benene i de høje Sale, han spadserede igjennem. Derimod kan Du og alle dine Kammerater lade Jer dræbe, naar I ville, men Ingen vil lægge Mærke dertil. De Store smigre vel Svend, give ham kjønne Klæder og kalde ham Kaptajn, aa ja! saa længe de bruge ham, men naar Arbejdet er endt, er Tjenesten glemt, og Folk holder ikke af at blive mindet om modtagne Tjenester. Derfor skal Du følge mit Raad og lade dine Kammerater fare, medens Du arbejder med mig paa vor Velstand, for at vi to gamle Stakler kunne

faa os en sorgfri Alderdom, saa kan Du siden tænke paa din Pligt og se at komme til at staa Dig godt med Himlen; jeg siger siden, for det at Himlen, lille Tam! den er saa langt, saa langt fra Jorden. — Imorgen skal jeg sprætte Naadigherrens gallonerede Kjole op og sy Dig en Helligdagsklædning af den.«

»Du kan spare Dig Ulejligheden, Boel! jeg vil ikke gaa klædt i Dine Tyvekoster.«

»Jeg har fundet et Stykke dejligt Pelsværk i Fruens Klædeskab,« vedblev hun uden at agte paa Tams Ord, »det vil jeg bruge til Foder i den, for at dit gamle Skind ikke skal fryse, naar Du gaar ud i den skarpe Vinterkulde.«

»Du lover godt, Boel!« sagde Tam, »og giver mig saa gode Raad, alligevel har Du mangen Gang ikke vidst at raade Dig selv, og siden Du taler om Svend Gjønge, saa er han netop den Mand, som har vidst at gjøre alle dine Opspind til intet, hver Gang Du prøvede noget mod ham. Jeg tænker, det volder sig deraf, at den Sag, han siger for god, maa være mere bevendt end din.«

»Lad os ikke tale om Svend Gjønge,« svarede Bodil heftig.

»Aa jo!« vedblev Tam, enten for at lede Samtalen i en anden Retning eller fordi han, behersket af Kulsoens Overlegenhed, glædede sig over en Lejlighed til at kunne ydmyge hende. »Tænk ogsaa paa Ib. Han har været din Mester bestandig.«

»Kanske hidtil, men Ib og jeg træffes vel engang siden; vor Regning er endnu ikke opgjort.«

»Hvis I træffes, vil han haane Dig igjen,« vedblev Tam spottende; »han vil altid blive din Overmand i List og kløgtige Opspind, den Karl.«

Den Overbevisning, hvormed Tam talede, blev ikke

uden Virkning paa Kulsoen, hendes Ansigt rødmede, hendes tynde Læber kneb sig fastere sammen.

»Og jeg siger Dig,« svarede hun, »at jeg vil møde Ib den Dag, da han ikke vil være min Mester, da jeg vil høre ham ydmygt klagende tigge om min Hjælp, fordi jeg er den Eneste, som kan hjælpe ham.«

»Aa, det siger Du kun saa,« sagde Tam.

»Jeg vil se ham drømme og haabe at have vundet alt, og vaagne med den Vished at have mistet alt, hvad det er muligt for et Menneske at miste.«

»Du raser.«

»Jeg vil se ham hævet paa en Plads, der er højere end Kongens Throne,« vedblev hun med stigende Heftighed og funklende Øjne, »og derefter, styrtet i Støvet, knæle og krybe for mine Fødder. Alt dette skal ske, Tam! sandfærdigt, og Du skal selv blive Vidne dertil. Rejs Dig og spis, Maden er færdig, og lad saa Ib være glemt, til Tiden kommer.«

Kulsoen tog Plads ved hans Side paa Bænken. Maaltidet blev fortæret i Tavshed, Tam følte sig behersket af den trygge og uheldspaaende Mine, hvormed Heksen havde forkyndt sig Spaadom. Regnen udenfor vedblev. Gjennem de to smaa Glasruder, der var indmurede i Ydervæggen ved Døren, forsvandt Lyset efterhaanden for den tiltagende Skumring. Baalet slukkedes paa Ildstedet. Kulsoen og Tam talte ikke til hinanden. Begge syntes at være hensunkne i et mørkt Grubleri. Pludselig blev den uhyggelige Tavshed afbrudt, idet Tam rejste sig, gik hen til Døren og lyttede.

»Der kommer en Rytter nede fra Skovvejen,« hviskede han lidt efter.

»Se gjennem Ruden, hvad Vej han drager,« svarede Kulsoen.

»Det er saa mørkt udenfor, at man ikke kan skimte en Haandsbred frem for sig, men jeg hører Hesten stampe i Jorden. Han holder stille.«

»Saa er det vel Svend eller en anden af dine Kammerater, der vil lokke Dig ud paa en ny Fart. Give til Gud, at der var skikket mig en bedre Mand eller blot tildelt Dig saa megen Forstand, at Du kunde følge mine Raad.«

»Spar heller dine Ønsker til siden,« hviskede Tam, »hører Du ikke, Rytteren dundrer paa Døren. Tænd os en Lyspind, at vi kunne se, hvem vi have for os.«

Medens Kulsoen gik hen til Skorstenen, aabnede Tam Døren. En høj Skikkelse viste sig i Aabningen. indhyllet i en mørk Kappe. Kulsoen havde imidlertid faaet Lejlighed til at kaste et stort Tørklæde over sig, som i det svage og viftende Lys skjulte hendes lyse Silkekjole.

»Er Svend Gjønge tilstede?« spurgte den Fremmede.

»Han bor ikke her,« sagde Tam.

»Men her er En af hans bedste Mænd tilstede,« ytrede Kulsoen hurtig. »Vil I ikke træde indenfor, Herre?«

»Jeg kan ikke slippe min Hests Tøjler,« svarede den Fremmede. — »Hører Du til Svends Folk?« spurgte han Tam.

»Ja, det veed Himmerigs Gud!« tog Kulsoen atter tilorde. »I ser her den Mand for Eder, som lagde Planen og saa at sige udførte hele Arbejdet med at bringe Kongen de mange Penge gjennem Svenskehæren, som I vel har hørt Tale om, men han duer kun til at handle, ikke til at snakke, og derfor fik Svend Lønnen for hans Arbejde. Bedre gaar det ikke i denne Verden.«

»Hvis saa er,« svarede Manden og fremtog et Papir fra Foderet af sin Kappe, »saa har jeg et Brev, som

jeg beder Dig besørge til Svend, men Sagen haster, Du maa ile dermed.«

»Svend skal faa det endnu iaften,« forsikrede Tam.

»Og I kan lide paa, at det skal blive godt besørget,« lagde Kulsoen til med et forekommende Smil.

»Det gjøres ogsaa nødvendigt,« vedblev den Anden. »Brevet indeholder Ting af Vigtighed og taaler ikke at komme i fremmede Hænder. — Gud i Vold, Godtfolk herinde! — Vejen mod Syd fører jo ligefrem ad Valbygaard til?«

»Ja, ganske vist, naadige Herre! lidt længere nede kommer I til Vandmøllen, der bliver Skoven lysere, saa kan man ikke tage fejl.«

Den Fremmede gik. Straks efter tilkjendegav hurtige Hovslag, at han havde forladt Huset.

Da Kulsoen blev alene med Tam, kastede hun et nysgjerrigt og spejdende Blik paa Brevet, men dets dobbelte Segl tilintetgjorde alle Undersøgelser.

»Det rare Brev!« udbrød hun endelig smilende, »Det gjemmer bestemt en lykkelig Tidende for os To, lille Tam!«

»For os?« gjentog han.

»Ja, naturligvis. Manden sagde nok, at Hemmeligheden ikke maatte komme i fremmede Hænder, men han talte ikke om, at den tabte ved, at vi fik den at vide; derfor ville vi aabne Seglene og kigge lidt deri før Svend.«

»Nu forstaar jeg Dig,« sagde Tam.

»Ikke sandt, min kjære Dreng,« svarede Kulsoen, som af Tams Smil antog, at han delte hendes Ønske. »Du begynder nu at følge mine Raad. Du skal se, hvor godt vi skulle komme ud af det, vi ville dele vor Lykke og være halvt om alt. Lad mig tage Seglene fra Papiret, jeg er mere nem paa Fingrene end Du.«

»Gaa først hen og tænd os en ny Lyspind,« sagde Tam.

»Aa, ja, den kan ogsaa være god,« svarede hun og gik til Skorstenen.

I samme Øjeblik tog Tam Brevet, aabnede Døren og forsvandt. Kulsoen udstødte et hvinende Skrig.

»Tam!« raabte hun, »hvor vil Du hen?«

»Jeg vil følge dit Raad,« svarede hans læspende Stemme udenfor.

»Men Brevet, Brevet, min rare Dreng! — Hvad mener Du med mine Raad?«

»Sagde Du ikke nylig, at man tænker paa det rette i denne Verden, men vælger kun det nyttige?«

»Hvorfor fortæller Du mig det nu?« spurgte hun ængstelig.

»Sagde Du ikke ogsaa, at vi skulde være halvt om alt? — Derfor skal Du tænke paa det nyttige, imens jeg gaar min Vej og handler efter, hvad der tykkes mig at være det rette.«

Efter disse Ord forsvandt Tam i Mørket og Skoven, uden at Kulsoens Bønner eller de rasende Skrig, hun udstødte, vare istand til at bringe ham tilbage.

2.

Tilhest.

Næste Morgen rede tre Ryttere igjennem Skoven ved Spjellerup og fulgte Stien langs med Aaen op imod Herresædet Valbygaard, eller det nuværende Juellinge. Enhver af Rytterne var indhyllet i en lang Kappe, der gjorde det umuligt at skjelne den øvrige Dragt. Han, som syntes at være den Yngste, havde endogsaa slaaet

Kraven op omkring Hovedet, saaledes at det meste af hans Ansigt blev skjult. De to Andres Aasyn viste derimod bekjendte Træk, det var Svend Gjønge og hans uadskillelige Ledsager Ib. Solen kom frem over Skoven, dens Straaler spillede i de store og tunge Vanddraaber, som hang i Græsstraaene og paa Træernes gulbrune Løv efter Regnen den foregaaende Nat. Der hvilede et Udtryk af sørgmodigt Alvor over Svends aabne og mandige Træk, medens han lod sine Øjne svæve hen over Egnen, der udbredte sig for ham, efterhaanden som Taagen sank, og Skoven blev mere aaben. I det klare Sollys syntes Landet at hvile i en uforstyrret og fredelig Ro, det ulykkelige Land, hvorfra dog Fred og Ro forlængst var flygtet.

Ibs Tanker lode derimod til at være af en blidere Natur, ligesom han i dette Øjeblik næppe havde noget højere Ønske end atter at kunne iføre sig sin smukke Vagtmesteruniform, som han havde været nødt til at ombytte med en Bondekofte. Skovfuglene fløj sky og hurtigt hen over Vejen, de tre Ryttere havde længe fortsat deres Ridt uden at tale. Dødens Tavshed hvilede over alt, — Dødens eller Forventningens, som indtræder foran det kommende Uvejr.

Karl Gustav, der straks efter Underhandlingerne i Roskilde indsaa, at han kunde have skaffet sig fordelagtigere Betingelser ved Freden, troede atter at burde friste Krigens Lykke. Den ottende August samme Sommer landsatte han en Armé i Korsør. Imidlertid ventede det sorgløse Danmark intet mindre end en Fornyelse af den sidste Vinters Optrin. Landet syntes at være uskikket til enhver Ytring af Modstand. Ved Efterretningen om Svenskens Komme flygtede Adelen atter tilbage til Hovedstaden og gav Bolig og Ejendom til Pris for Svenskehæren. Kornet stod endnu paa Marken, den begyndte

Høst standsede. Fjenderne strejfede omkring i smaa Afdelinger for at inddrive Brandskat og Levnetsmidler, medens Hovedarmeen begav sig op mod Kjøbenhavn.

Ved Kjøge traf de udsendte danske Gesandter Karl Gustav, som lovede at forklare dem Aarsagen til sin Gjenkomst, naar han først havde erobret Landet.

Dette overmodige Svar vakte i Hovedstaden paa eengang den dybeste Harme og den ubevidste og længe slumrende Følelse af Nationalitet. Hos Enkelte og i Begyndelsen var maaske denne Kjærlighed til det truede Fædreland begrændset af Kjærlighed til den truede Eksistens, men Ytringerne og Følgerne vare de samme. Blandt alle Hovedstadens Beboere, Adel, Gejstlige, Borgere, Soldater, Flygtninge, som hver Dag forøgedes, gaves der efter dette Øjeblik ikke længer nogen adskillende Kløft, ingen moralsk, materiel eller tilfældig Overvægt. Adelsmanden arbejdede ved Trællens Side, eller, bedre sagt, der fandtes ikke længer Trælle, ligesaa lidt som der fandtes Adelsmænd og Privilegerede. Samme Følelse lutrede og forædlede Alle. Det var Lighed uden Tøjlesløshed, Arbejde uden Hvile, Offer uden Pral, som prydede denne Selvfornægtelsens Tid. De haabede, alle disse Mennesker, de vilde, og derfor kunde de ogsaa.

Da Svenskekongen havde naaet Hovedstaden, blev han slaaet tilbage i gjentagne og heftige Udfald; han fandt Volde, hvor han havde ventet en aaben By, han fandt et Folk, som med dristig og hævet Pande havde besluttet at kæmpe mod Undergang og Skjændsel, hvor han havde ventet at finde Ydmyge og Bønfaldende. Han havde formodet, at hans Nærværelse alene og den uafbrudte Lykke, som hidtil syntes at være knyttet til hans Person, skulde kunne tilintetgjøre et Land og en Nation. Han havde taget alt med i sin Betragtning, Ulfeldts Raad og Med-

delelser, Landets underkuede Tilstand, en opløst Hær, en ødelagt Flaade, den tidligere Modløshed og Rigsraadets redebonne Eftergivelse; alt havde han beregnet og blot glemt det stakkels Folks Nationalære og Kjærlighed til Fædrelandet, denne vidunderlige Følelse, der ligesom Holger Danske i det smukke Sagn sover i Slottets Kjælder, forvaret bag Mure og Jerndøre, uden at røbe noget Livstegn eller uden at vækkes af sin Søvn før i det Øjeblik, Nød og Fare banke paa Døren.

Imidlertid opslog Svenskekongen sin Lejr i Nærheden af Kjøbenhavn, forskandsede og forstærkede sig, idet han efter Hannibal Sehesteds Raad benyttede en List, der bragte Kronborgs lettroende Befalingsmænd til at overgive ham Fæstningen. Han forandrede nu sin første Plan, at overrumple Byen, til at belejre den og vedblev saa vidt muligt at holde den indesluttet, ligesom de Danske vedbleve at forsvare sig og gjorde Fjenden enhver Fremgang stridig.

Dette Drama var begyndt omtrent to Maaneder før den Aften, vi gjenfandt Tam og Kulsoen i Skovhytten.

Altsaa rede de tre Mænd op igjennem Skoven og fortsatte deres Vej i Tavshed, til de kom forbi Vandmøllen, hvorfra en Sidevej fører over Klinten. Her rettede den Fremmede sig pludselig ivejret og saa sig tilbage. Idet han hævede Hovedet, kom et ungdommeligt Ansigt tilsyne med mørkebrune Øjne, stærke og hvælvede Bryn, kroget Næse, en smal og skarptegnet Mund, en bleg og sygelig eller i al Fald meget sart Hudfarve. Det hele Udtryk syntes at vidne om megen Godmodighed, men tillige om Mangel paa Selvstændighed og bestemt Villie.

Paa samme Tid kom en Mand gaaende inde fra Sidevejen i Skoven. Han var klædt i en hvidgraa Vadmels Kofte og bar en Skovhuggerøkse paa Skulderen.

Da Svend saa Manden, vendte han sin Hest og red hen imod ham.

»Gud i Vold, Jes!« udbrød han, »Du er kommen tidlig tilskovs idag.«

»Aa ja!« svarede Bonden, blinkende med Øjnene, »men jeg har dog truffet dem, som vare oppe før mig. Nede fra Frørslev kommer en svensk Afdeling ridende op igjennem Dalen. De have siddet og sviret i Præstegaarden inat og slaaet Mandens Husholderske fordærvet, formedelst hun ikke kunde skaffe dem saa megen Mjød og Brændevin, som de forlangte. Hvis I ride til Lejrtofte, ville I møde dem.«

»Hvor mange vare de i Tallet?«

»Ti Mand, men de fem vendte sig ad Lydersløv til og toge Præstens Karl med som Vejviser.«

»Det er godt,« sagde Svend. »Vi ride ikke til Lejrtofte, men hvis Du vil træffe dine Kammerater iaften, saa samles de nede ved Klippinge Banker i Mørkningen. Gud i Vold, Skovhugger!«

Med disse Ord red Svend videre. »Et Ord endnu,« tilføjede Ib. »Naar Du kommer forbi mit Hus hernede, saa gaa indenfor, Døren er kun haspet til; giv min Ravn et Stykke Brød og luk den saa ud af Buret, jeg glemte ham imorges, da vi rede bort.«

»Vi have altsaa Udsigt til at møde Svensken, før vi naa Arnøje?« spurgte den Fremmede lidt efter.

»Maaske,« sagde Svend.

»Er I bange for det, Junker Rud!« ytrede Ib, som længtes efter en Samtale.

Junkeren tilkastede ham et maalende og ringeagtende Blik og svarede:

»Jeg er ikke bange for Nogen.«

Ib trak paa Skulderen.

»Kjendte I ogsaa den Mand, med hvem I talede?«

»Ja, lidt!« svarede Svend smilende.

»Har I Grund til at stole paa hans Udsagn, Svend Skytte?«

»Ja, hvorfor ikke? jeg stoler paa alt, hvad Folk fortælle.«

»Men hvor fører da den Vej hen, som vi ride?«

»Naturligvis over til Fru Elsebeth Buchwald i Arnøje,« svarede Svend. »Iaftes fik jeg Brev om, at hun forlangte at tale med mig, og inat kom I selv med Bud derom.«

»Hvad min Nærværelse angaar,« svarede Junkeren, »saa har jeg tilstrækkelig forklaret mig desangaaende. Jeg red fejl af Vejen i Mørket og kom til Eders Hus af en Hændelse.«

»Ja, og denne Hændelse er nu Skyld i, at vi gjøre Følgeskab tilbage, og I kan selv bevidne den naadige Frue, hvor redebont jeg søger at opfylde hendes Ønske.«

»Jeg synes blot ikke, at I vælger den heldigste Maade at komme til Fruen, siden I og Eders Kammerat, den gode Mand der, undervejs ere udsatte for at blive standsede af Svensken.«

»Aa hvad!« sagde Svend, »de ere jo kun fem Mand stærke.«

»Ja, og vi ere kun tre Mand stærke,« svarede Junkeren heftig.

»Forskjellen er altsaa ikke saa stor. I, Junker Rud! frygter ikke Nogen, det gjør jeg heller ikke, og I skal se, at Svensken lader sig tale tilrette.«

Svend red atter frem, Rud og Ib fulgte som før ved hinandens Side.

»Forstod I, hvad han mente?« hviskede Ib med et betydningsfuldt Nik, idet han drog en Pistolkolbe frem fra Koften. Junkerens Øjenbryn trak sig sammen. »Kap-

tajnen er en rasende Slagsbroder, han har ikke Sands for andet end Pistolskud og dragne Klinger.«

»Svend Skytte betænker sig vel, før han griber til et saa afsindigt Middel.«

»Jeg tror rigtignok, at han allerede har betænkt det,« sagde Ib og skjulte igjen Pistolen. »Men hvorfor Fanden bliver I ellers ved at kalde ham Skytte?«

»Tjente han ikke ifjor som Jæger hos Fru Parsberg paa Jungshoved?«

»Jo, men han tjente iaar som Høvedsmand for Gjøngerne mod Svensken; siden den Tid kalder Hans Naade Kongen ham Kaptajn, men mig kalder han Vagtmester; jeg synes nok, I kunde vænne Eder til det samme.«

»I have altsaa været med i forrige Krig?« spurgte Rud.

»Været med!« raabte Ib og tilkastede Adelsmanden et Blik, der røbede ligesaa megen Harme som Forundring over denne mærkværdige Uvidenhed. — »Hører Du det, Svend? den kleine Junker spørger, om vi To have været med mod Svensken. Det er ellers godt.«

»Ja, hvad veed jeg derom,« ytrede Junkeren fornemt.

»Ak nej, I har Ret, Junker!« vedblev Ib, »Adelsmændene vide det ikke, de flygtede fra Hus og Hjem, saa snart Fjendens Komme spurgtes, det var os, der bleve tilbage og værnede om dem. Men Svensken veed det, de Store og de Smaa, de satte en Pris paa Svends Hoved, og jeg siger for Sandhed, han gjaldt dem dengang mere end den første Adelsmand i hele Riget. I skal se, de kjende ham vist igjen, naar vi ret nu mødes.«

Den sidste Ytring lod til at fremkalde en besynderlig Uro hos Junker Rud, han holdt sin Hest tilbage og saa til Siderne, derpaa vendte han Hovedet om mod Svend, men betænkte sig igjen og red atter fremad i Tavshed. Ibs Øjne fulgte enhver af hans Bevægelser. Han vedblev:

»Et Ord i Fortrolighed, Hr. Junker! Naar vi nu møde Svensken, og de skulde komme imod os med Pallasken dragen, saa ryk Kappen tilside og svøb den om den venstre Arm, man parerer et Sabelhug og dækker sig godt paa den Maade. Skulde de derimod ville gaa os alvorligere paa Livet og lægge an med deres Karabiner, saa dæk Eder bag Hestens Hals og giv den Sporen, den vil da stejle og i værste Tilfælde er det bedre, at Skuddet træffer Hesten end Rytteren.«

»Min Hr. Vagtmester!« svarede Rud med sitrende Læber og et Udtryk, der syntes at modsige hans Ord: »Mænd af den Familie, som jeg tilhører, have kun lært at bøje sig for Gud, men ikke for Faren.«

»I kan først sige det, naar I har prøvet det,« ytrede Ib.

»Og I da?«

»Man vænner sig dertil,« svarede den sorgløse Vagtmester.

De tre Mænd rede nu atter i nogen Tid i Tavshed ved hinandens Side. Holger Rud lagde Mærke til, at hans Ledsagere efterhaanden sagtnede deres Hestes Gang, medens de foroverbøjede og spejdende lyttede efter enhver Bevægelse i Nærheden. Iøvrigt havde der ikke fundet nogen Aftale Sted imellem dem, enten maatte Faren ikke være meget stor, eller, som Ib nylig sagde, man vænner sig dertil, saa at de ikke troede, der behøvedes nogen bestemt Plan for at afvende den.

Stien, de rede ad, løb langs med Aaen. Paa den anden Side indhegnede et temmelig højt Stengjærde Valbygaards Skove. Herregaardens lyse Mure begyndte allerede at blive synlige fra en Baggrund af høje og knudrede Egetræer, da de kom til en Vej, hvorfra en Bro gik over Aaen fra Tryggevælde Herred i Retning mod Storehedinge.

Pludselig standsede Svend sin Hest og udbrød dæmpet: »Der have vi vore Mænd.«

»Ja, ganske rigtigt,« sagde Ib, »de ere fem i Tallet, og ret ude foran os komme to til, det gjør syv. Er det ikke rigtigt udregnet, Junker?«

Rud saa Skaren komme frem paa Vejen; Rytterne vare indhyllede i store, mørkeblaa Kapper og nærmede sig, saa snart de fik Øje paa de tre Mænd, med høje og gjentagne Skrig.

Fra Skovstien noget længere tilbage kom to Ryttere, som besvarede deres Kammeraters Raab, gave Hestene af Sporen og ilede hurtigt fremad. Man kunde derfor nogenledes beregne, at begge Afdelingerne omtrent paa samme Tid maatte møde hinanden foran Broen ved Aaen.

Ruds Ansigt blev blegere, hans Blik dvælede raadvildt og spørgende paa begge Gjøngerne. Svend lod til at overveje, medens Vagtmesterens kolossale Skikkelse hvilede saa sorgløst og roligt paa Hesten, som om han befandt sig i den tryggeste Sikkerhed. Sandsynligvis tænkte han ikke engang paa, hvad der skulde foretages; efter hans Begreb var det Svends Sag at tænke, og det kom Ib ud paa et, hvad enten de skulde slaa sig igjennem Fjenden eller søge at undgaa ham.

Medens de to Gjønger bleve holdende paa Stedet og oversaa Egnen, laa der i deres rolige Miner og i den Stilhed, de iagttoge, noget langt mere truende end i de Svenskes vilde Skrig.

»Husk nu paa, hvad jeg har sagt,« udbrød endelig Ib, henvendt til Rud og i den tidligere drillende Tone, »enten Kappen over Armen eller Hovedet dukket ned til Hestens Manke. Saa vidt jeg kan se, vil det især blive Sabelhuggene, som I har at vogte Jer for.«

Rud tilkastede ham et rasende Blik. Med de øvrige

Ubehageligheder i hans Stilling forenede sig i dette Øjeblik den Urolighed, hvori de fremrykkende Fjenders bedøvende Skrig bragte hans Hest. Den stejlede, pustede og rykkede tilbage. Rud sporede den og vendte den med et heftigt Ryk om mod Svenskerne, som havde nærmet sig i Bøsseskuds Afstand. I samme Nu saa Gjøngerne ham bøje sig forover og Hesten i strakt Karriere fare hen ad Stien imod Dragonerne. Disse syntes at studse. Junkerens Kappe flagrede omkring ham og skjulte hans Bevægelser. Hesten vedblev sit Løb og brød sig Plads imellem Dragonerne. Et Øjeblik senere var Rud forsvunden bag et Sving, som Vejen gjorde ind mod Skoven. Paa samme Tid lagde Svend sin Haand paa Ibs Arm og udbrød:

»Vi maa tilbage over Broen paa den anden Side.«

»Ja! det kan maaske ogsaa være godt,« sagde Ib og vendte uden videre Bemærkning sin Hest for at føre den ned til Aaen.

Over denne gik en smal Træbro, hvis Planker vare saa løse og skrøbelige, at de næppe syntes at kunne bære et Menneske. Ib red dog uden videre Betænkning over. Svend fulgte ham.

»Spring af,« sagde Svend, idet han tog hans Hest i Tøjlen, »og kast en af de løse Planker ud i Aaen. Jeg venter nede i Krattet«

Ib var allerede sprunget af Hesten, før Svend fik udtalt, han krøb ud paa Broen, rev en af Plankerne løs og lod den falde i Vandet. De Svenske havde nærmet sig i Pistolskuds Afstand. En af dem raabte til ham, at han skulde standse. Ib saa op, lagde sig udstrakt hen over Broen, hvorved hans Legeme kom til at danne et mindre Maal for Fjendernes Skud, derpaa lod han nok en Planke følge efter den første.

To Skud knaldede efter ham. Ib vedblev langsomt og behændigt at krybe bort fra Broen og ind over Mosen paa den modsatte Side. Her blev Faren mindre, fordi Græsset tildels skjulte ham. Da han endelig naaede de første Buske af Krattet, rejste han sig i sin fulde Højde, udstødte en spottende Latter, ledsaget af en endnu mere forstaaelig og mere tirrende, men ubeskrivelig Gebærde.

Derpaa forsvandt han. De raadvilde Dragoners Trusler og Skrig løde efter ham.

3.

Moder og Datter.

Da Gjøngerne befandt sig paa hin Side Broen, faldt det dem meget let at unddrage sig deres Forfølgere, først paa Grund af disses Ubekjendtskab med Vejen, dernæst fordi Dragonerne, før de kunde naa over paa den modsatte Side, maatte gjøre en temmelig betydelig Omvej ned til Vandmøllen, hvor den næste Bro gik over Aaen. Uagtet dette Forspring vovede Svend ikke straks at fortsætte Rejsen til sit bestemte Maal. Han viste denne Dag en Omhu for at vildlede sine Fjender, en Frygt for at bringe dem ned mod Arnøje, hvor Fru Elsebeth boede, som i høj Grad forundrede Ib. Imidlertid lod denne Svend raade, ytrede intet og lagde sig rolig og ligegyldig tilleje inde i Skoven, til der blev givet Tegn til at bryde op igjen.

Det var først henimod Middag, at de naaede Arnøje, skjøndt Stedet kun laa en halv Fjerdingvej fra Korsvejen, hvor de om Morgenen vare blevne standsede.

Jo nærmere de kom Landsbyen, desto synligere bleve Sporene af Fjendens foregaaende Besøg, nogle af Bønderhusene laa nedbrændte siden forrige Vinter, mørke Ruiner af svedne og sprængte Mure, forkullede Bjælker, overgroede med Ukrudt, ragede frem fra Tomterne. I Dørene paa de øvrige Hytter stirrede Beboerne med mistænksomme og ængstelige Blikke ud efter de to Ryttere. Enhver Fremmed var jo en Fjende for disse Ulykkelige, ifølge det sidste Aars sørgelige Erfaringer.

Idet de rede op til Huset, som Fru Elsebeth beboede i Landsbyen, var Svend foran. Ib fulgte nogle Skridt bagefter. Han gabede og vendte sig om til Siderne. Han beregnede det kommende efter det foregaaende og fik ud, at denne Dag vilde blive yderst trættende og ensformig. Saaledes naaede de Hovedbygningen. Da Svend red ind igjennem den lille Allé af Elmetræer, hvis gulbrune Løv overalt bedækkede Vejen, blev han pludselig standset ved at høre sit Navn udtalt

Oppe paa et Gjærde, som løb indenfor den ene Side af Alleen, saa han en ungdommelig Skikkelse, som uden Tvivl fra dette Sted havde ventet paa hans Komme, indhyllet fra Hoved til Fod i et stort Tørklæde. Svend ledede hurtigt sin Hest hen til Gjærdet, han gjenkjendte denne unge Pige med hendes blide Smil og store mørkeblaa Øjne. Erindringen om dette lille blege Ansigt havde fulgt ham overalt, siden han saa det første Gang. Det øvede sit Trylleri paa ham nu som før. Det var for Karen Kaas, at han bøjede sig dybt paa Hesten, medens en mørkere Rødme syntes at farve hans solbrændte Ansigt. Ib blev holdende stiv og ubevægelig i nogle Skridts Afstand.

»Guds Fred, Svend Gjønge!« udbrød Karen, idet hun strakte sin Haand ud over Gjærdet mod ham. Jeg

har staaet og ventet paa Eder for at være den Første til igjen at takke for Eders Bistand sidst, og for paany at anraabe den idag.«

»Virkelig,« udbrød Svend, »for saa ringe en Aarsags Skyld vilde I gjøre Eders smaa Fødder vaade i det fugtige Græs?«

»Jeg maatte tale med Eder før min Moder,« vedblev Karen hurtig, »jeg, som kjender Eder bedre end hun, og som endnu har en Bøn at føje til den, hun vil gjøre.«

Svend førte sin Hest et Skridt nærmere mod Diget. Karen vedblev:

»I veed, Svend Gjønge! at min Moder har lidt meget siden sidst vi saas. De grusomme Fjender have forjaget os og røvet alt, hvad de fandt. Ulykken gjør os ikke mildere, Svend! den forhærder, og den har havt en sørgelig Indflydelse paa Moder, bær derfor over med hende idag, tilgiv, om hun ikke lader Eder vederfares tilstrækkelig Retfærdighed og glemmer noget af de Hensyn, vi begge skylde.«

Svend smilede.

»Nej, afbryd mig ikke; hun vil maaske befale, hvor hun næppe har Ret til at bede, tænk da paa mine Bønner, vær skaansom og tilgiv. For en Mand af Eders Tænkemaade troede jeg, at denne Skaansel maatte være saa meget lettere, da I veed, at hele vor Frelse alene beror paa Eder.«

»Ak, Jomfru Karen!« svarede Svend, »I tænke ikke derpaa. Idag som sidst vil jeg erindre, hvem Fruen er, fordi jeg aldrig har glemt, hvem jeg selv er. — Ja vist! det er vel hændet før, at de have fordret hos mig, som næppe havde Ret til at bede, men jeg er nu eengang vænnet dertil og regner det ikke saa nøje.«

»Jeg vidste det nok,« ytrede Karen med et straa-

lende og taknemligt Blik. »Jeg kunde jo umulig tage fejl. Gud har ikke alene givet Eder en Helts Egenskaber, men tillige en Mands Ædelmodighed.«

»En Mands Ædelmodighed?« gjentog Gjøngehøvdingen med et ironisk Smil.

»Nu ja, I har idetmindste lovet ikke at ville berøve mig Troen herpaa.«

»Og var da et saadant Løfte nødvendigt?« sagde Svend. »Kjendte I Eder ikke selv bedre? I behøvede jo blot at være tilstede ved denne Samtale, som jeg nu skal føre med Eders Moder, saa vilde Eders Blik og Eders Smil lære mig, hvad jeg havde at gjøre.«

I samme Øjeblik kom en Bonde gaaende ned igjennem Alleen. Ib støjede med sin Hest. Karen traadte tilbage, men forinden rakte hun Svend sin Haand saa langt frem over Gjærdet, at det lykkedes hans Læber at berøre den yderste Spids af hendes hvide Fingre. Da Bonden kom til Stedet, rede Gjøngerne op mod Gaarden.

Fru Elsebeth modtog Svend med en høflig Hilsen, idet han traadte ind i Stuen. Imidlertid viste hendes Ansigt Spor af den nedladende og fornemme Mine, hvorom Svend bevarede en tidligere Erindring. Holger Rud var tilstede. Han fremstillede sig i en sort Fløjels Vams med brede og udtungede Manchetter, en Pynt, der gjorde hans hvide Hænder endnu mindre. Benklæderne vare afstribede med sorte Silkebaand, hans mørke Haar faldt i Lokker ned over den udslaaede Halskrave. Til denne lille og spinkle Herre, som støttede sig paa en tynd og blaaanløben Stadskaarde og forblev stiv og ubevægelig bag sin Tantes Stol, dannede Gjøngehøvdingens høje og mandige Skikkelse en paafaldende Modsætning.

Lidt efter Svends Ankomst traadte Karen ind. Imidlertid sagde Fru Elsebeth:

»I være mig velkommen, min gode Mand! Vel bringer Eders Nærværelse mig bestandig Fare, men ogsaa bestandig Redning.«

»Fare idag?« gjentog Svend forundret.

»Nu ja, har ikke min Søstersøn, Junker Rud der, været udsat for at miste Livet i dette frygtelige Møde med Fjenden?«

»Naadige Frue!« svarede Svend med et Smil, hvis rette Betydning kun Junkeren var istand til at fatte. »Hvis Junker Rud har været i Fare idag, saa har han ogsaa vidst at redde sig ud af den og staaet sig som en Mand.«

Et taknemligt Blik fra Rud mødte Svend, selv Fru Elsebeth følte sig tilfreds paa Slægtskabets Vegne. Svend vedblev:

»Medens jeg og min Ledsager søgte vor Redning ved at drage os tilbage fra Fjenden, søgte Junkeren sin ved at slaa sig midt igjennem dem.«

Den unge Adelsmand følte sig saa taknemmelig over denne Ædelmodighed, at han et Øjeblik traadte ud af sin Rolle. Han greb Svends Haand og trykkede den med Varme.

»I overdriver i Sandhed min Fortjeneste, Gjøngehøvding! uden Eders Hjælp vilde jeg ikke have formaaet noget.«

»Sig ikke det, min kjære Herre! det hører jo Navnet Rud til at trodse og besejre Faren.«

»Ulykkeligvis trues vi i dette Øjeblik af en endnu større Fare,« ytrede Fru Elsebeth, »en Fare, hvoraf alene Eders Kløgt og Snildhed er istand til at frelse os, idetmindste efter min Datters Formening, og derfor sendte jeg Bud ned efter Eder.«

Hun standsede, som om hun ventede at høre en Ytring af Erkjendtlighed for denne Gunst. Svend tav.

»Da jeg i August Maaned ved Svenskens uformodede Tilbagekomst flygtede fra min Svigerinde, Fru Gyldenstjerne paa Søholm, skjulte vi vore værdifuldeste Smykker tillige med Sølvtøjet og en ikke ubetydelig Pengesum paa Gaarden. Det har siden ikke været os muligt at faa det tilbage, medens Faren for, at Skjulestedet skal blive opdaget, daglig forøges ved de hyppige Gjennemmarscher og Indkvarteringer, som Fjenden foretager overalt i Egnen. Tror I Eder istand til at kunne frelse disse Gjenstande og bringe os dem hertil?«

»Jeg vil forsøge det,« svarede Svend.

»Jeg nægter ikke, at det maaske vil være forbundet med nogen Fare,« vedblev Fruen, »og hvad der endnu gjør Sagen vanskeligere, er, at Søholm for Øjeblikket holdes besat med en betydelig Indkvartering af Fjender.«

»Jeg veed det,« svarede Svend.

»Imidlertid indser I selv, hvor magtpaaliggende det er mig at frelse denne Skat, min hele Velfærd beror saa at sige paa den.«

»Hvor har den naadige Frue ladet den nedgrave?« spurgte Svend.

»I den store Taarnhal mod Vest, under Stenfliserne foran Kaminen. Jeg behøver formodentlig ikke at anbefale Eder den størst mulige Forsigtighed i alt, hvad I foretager, ligesom I naturligvis ogsaa, i Tilfælde af, at det skulde gjøres fornødent at aabne Kassen, maa staa mig til Ansvar for alt, hvad den indeholder.«

»Men, naadige Frue!« sagde Svend, »I forhaaner mig jo ved disse Ord, mig, der er villig til at tjene Eder, og som kun viser mig her efter Eders Bøn og Ønske.«

Karens Øjne havde ufravendt og ængsteligt været hæftede paa Svend under hele Samtalen. Da hun efter Fruens sidste Bemærkning saa den Bleghed, som over-

foer ham, traadte hun hen til ham, lagde sin Haand paa hans Arm og udbrød med en blød og frygtsom Stemme:

»Misforstaa os ikke, Moder mener kun, at Gjemmet tillige indeholder vore Familiepapirer.«

»Min kjære Datter! jeg mente kun, hvad jeg sagde, jeg formoder ogsaa, at jeg er istand til at gjøre mig tilstrækkelig forstaaelig for Manden uden din Hjælp.«

Karen tav, Taarerne sitrede i hendes Øjne. Endskjøndt hun fra nu af ikke blandede sig i Samtalen, udtrykte disse skjønne Øjne dog et saa forstaaeligt Sprog, saa megen Frygt, saa megen Opfordring til Overbærelse, at Svend satte sig rolig ned og vedblev at stirre ubevægelig frem foran sig, medens Fru Elsebeth tilføjede:

»Jeg indser i Sandhed heller ikke, at der skulde kunne ligge noget krænkende i, hvad jeg sagde; i saa Fald modbeviser min Handling mine Ord, idet jeg uforbeholdent vover at betro denne Velfærdssag til en saa fremmed Person som Eder.«

Svend foer sammen ved denne Ytring, hans Øjne mødte Karens, hun betragtede ham med sit bønlige Blik, med dette blide Smil, som om hun troede, at han skulde hente Mod deraf til at taale. Han svarede ikke, lagde blot Haanden paa sit Hjerte for at dæmpe dets heftige Slag, bøjede sig og vedblev at lytte.

Medens Fru Elsebeth talte, blev Døren aabnet, og Ib traadte ind i Værelset, uden at man syntes at lægge Mærke dertil. Da Karen lidt efter saa ham, rejste hun sig, gik hen til ham og udbrød:

»Men hvor bliver I dog af, Vagtmester? Vi vente jo paa at bevidne Eder vor Tak fra sidst.«

Ib vovede ikke at modtage den lille Haand, Karen Kaas rakte ham; hans høje Skikkelse bevægede sig ubehjælpsom frem og tilbage under dybe og gjentagne Buk.

Undselig og forlegen over den almindelige Opmærksomhed, han i Øjeblikket var Gjenstand for, ilede han med lange og hurtige Skridt over Gulvet til Svend og udbrød:

»Kaptajn! jeg venter paa din Befaling, enten vore Heste skulle forblive opsadlede eller jeg skal føre dem ind i Stalden?«

»Lad dem beholde Tøjet paa, Ib! og giv dem et Foder. Vi drage afsted igjen idag.«

Ib gik. Da han atter havde naaet Døren, vendte han sig med en dyb Hilsen og slog Fødderne sammen, saaledes at hans vældige Sporer klirrede. Derefter forsvandt han.

»Han kaldte Eder Kaptajn,« sagde Fru Elsebeth forundret. »Naar har I faaet denne Rang?«

»Jeg hørte den første Gang, da det behagede Hans Majestæt at kalde mig saaledes.«

»Hvilke Fortjenester gav Eder da Adkomst til en saa stor Ære?«

»Jeg erindrer det min Tro ikke mere, naadige Frue!« svarede Svend smilende, »maaske har Hans Majestæt en bedre Hukommelse.«

»Det turde alligevel være tvivlsomt, hvorvidt Hans Majestæt har Ret til at bortgive denne Rang uden Adelens Samtykke.«

»Naadige Frue!« svarede Svend roligt, »det er meget muligt, at Adelen i dette Land er fornemmere og mægtigere end Kongen, jeg skal ikke kunne sige det, men til Gjengjæld derfor er Kongen idetmindste klogere end Adelen.«

»Klogere?«

»Ja, siden Kongen søger at belønne Den, af hvem han venter sig Tjenester.«

»Det er godt sagt, min Herre Kaptajn!« ytrede Rud, der ikke fandt Gjøngehøvdingens Debut saa uheldig af en

Borgerligs at være. »Men hvorfor har I besluttet at rejse straks? Min naadige Fru Moster har ønsket, at I skulde tilbringe denne Eftermiddag med os.«

»Nej! lad mig hellere rejse,« svarede Svend. »Jeg trænger til at begynde dette Æventyr, til at møde Faren, nu mere end før.«

»Men hvorfor?« gjentog Karen bedende.

»Fordi jeg nu mere end før trænger til at hæve mig i min egen Mening efter Eders Fru Moders Ydmygelser.«

Fru Elsebeth lod til at være i høj Grad forundret over dette Svar.

»Hvorledes er det dog muligt,« sagde hun, »at I, Hr. Kaptajn! har kunnet finde Ydmygelser i mine Ord?«

»Det kommer deraf, at I, naadige Frue! bedømmer min Tænkemaade efter de Begreber, I har om min Stand; men fordi man bærer en sort Kofte, kan man gjerne have et hvidt Hjerte, som det hedder i Ordsproget.«

»Det har været saa langt fra mine Tanker, at jeg tværtimod overvejer, hvilken Belønning jeg helst skal tilbyde Eder, naar I vender lykkelig tilbage.«

Karens Blik søgte atter Svends, denne Gang smilede han roligt og svarede:

»Lad os ikke tænke derpaa.«

»Og hvorfor ikke, min kjære Hr. Kaptajn?«

»Af den Grund, naadige Frue! at man vel kan modtage en Tjeneste som den, I forlanger, men man kan ikke betale den.«

»Maaske dog!« svarede Fru Elsebeth med et tillidsfuldt Smil. »Jeg er saa heldig at have Forbindelser ved Hoffet, som ville kunne skaffe Eder en endnu højere Rang, end I allerede besidder.«

»Jeg ønsker ingen Rang; hvad jeg er, har jeg selv

gjort mig til. Som sagt, det er ikke med Tanken om Belønning, at jeg paatager mig Eders Ærinde.«

»Af hvilken Grund da?«

»Det er, min Tro! fordi jeg veed, at I ikke vil faa nogen Anden til at udrette det. Lev vel, naadige Frue! hvis vi ses igjen, bringer jeg Eders Ejendom med mig tilbage.«

»I gaar, kjære Hr. Kaptajn! men vi maa dog først lægge en grundig Plan, hvorledes dette Vovestykke bedst skal udføres.«

»Lad mig lægge Planen, siden det bliver mig, der skal udføre den,« sagde Svend. »Det forstaar jeg mig paa. Krigen har været mit Haandværk, fra jeg var et Barn. Jeg har kæmpet med Ulven og med Bjørnen, saa med Svensken, saa med hvem det kunde falde, tilsidst endelig har jeg kæmpet med mig selv. Lev vel, naadige Frue! I skal snart høre fra mig igjen.«

»Lev vel!« sagde Karen med en bevæget og skjælvende Stemme, idet hun rejste sig og gik hen mod Svend. »Tillad mig at bringe Eder min og min Moders Tak for det, I staar i Begreb med at vove for os, mine Tanker skulle følge Eder, og jeg vil bede Gud om Held baade for vor, jeg mener for min Moders Skyld, men fremfor alt for Eders egen.«

Hun bøjede sit yndige Hoved, undselig over saa megen Dristighed, og rødmede, medens hun rakte ham begge sine smaa Hænder.

Svend følte et svagt Tryk af hendes bløde Fingre mod sine Læber, idet han bøjede sig ned og kyssede dem.

»Og jeg,« sagde Fru Elsebeth, »paatager mig dog at finde en Belønning til Eder, hvormed I nok skal blive tilfreds, naar I vender tilbage.«

»O, min Gud!« svarede Svend med et henrykt Blik,

»jeg har jo allerede modtaget alt, hvad jeg kunde ønske.« Efter disse Ord forlod han Værelset.

»Hvad mente han vel med sine Ord?« spurgte Fruen forundret.

»Han mente uden Tvivl, som han før sagde, at vi kunde modtage hans Tjeneste, men ikke betale den,« svarede Karen, idet hun traadte hen til Vinduet.

Aftensolen skinnede hen over Elmetræerne, til Afsked kjærtegnende det pragtfulde Løv med sine Straaler, og ligesom Løvet og ethvert af Livets flygtende Goder, skjønnest i det Øjeblik, da de true med at forsvinde.

Karen lagde imidlertid ikke Mærke til den smukke Solnedgang, hun saa efter Rytteren, hvem et vist Instinkt drev til at vende Hovedet tilbage mod Vinduerne, idet han red ud af Porten.

4.

Den Hængtes Famile.

»Se, nu er jeg først i mit Es!« sagde Ib, da de vare komne et Stykke bort fra Gaarden, og Svend havde underrettet ham om det forestaaende Eventyr. »Veed Du hvad, lille Svend! jeg vil heller gaa vaabenløs mod to Svenske, skjøndt jeg sætter dem over fire af de hvervede Folk, end mod to saadanne fornemme Fruer, der ikke høre til min Religion. Ja, Du tænker nu ikke som jeg,« vedblev han efter forgjæves at have ventet paa Svar, »men det kan ogsaa være det samme; den eneste Grund, jeg har til at lide dem, er, fordi de jævnlig giver os noget at bestille.«

Svend vedblev at tie. Medens han red bort, overvejede han det Optrin, han denne Eftermiddag havde oplevet, det vil sige det, som han havde iagttaget hos Karen Kaas, hendes Blik, den bløde, bævende Vellyd i hendes Stemme, Afskeden, alt, kort sagt, hvad der angik hende, andet erindrede han ikke. Tanken herom fyldte hans Bryst med Lykke. Han følte, at han maatte vinde i den Kamp, der skulde begyndes, ikke blot ligeoverfor Karen, men ligeoverfor Adelen. Det var maaske hans Livs lykkeligste Time, endskjøndt Tvivl og Frygt stod ved Siden af hans Haab; men Tvivlen tilintetgjør ikke vore Nydelser, og Lykken i Besiddelsen ender undertiden, hvor Frygt for Tabet ophører. Øjeblikket var Karens venlige Smil, det forsikrede og forjættede, dette Haandtryk, disse blide Øjnes fortrolige Dvælen, Fremtiden derimod var Afmagt, Tilintetgjørelse, Skyer for den Sol, der varmede hans Hjerte. Men Svend tænkte ikke paa Fremtiden.

»Vi maa bringe disse Smykker og Penge ud af Fjendens Vold,« sagde han til Ib, »hvad det saa end koster, vi maa vove alt derfor, min kjære Broder! ligesom forrige Gang, vi maa tænke og overveje, dernæst maa vi bruge List og handle.«

»Det maa vi,« svarede Ib. »Og naar vi saa bringe dem tilbage —?« tilføjede han spørgende, med Blikket ufravendt rettet paa Svend.

I dette Spørgsmaal laa større Kløgt, end Svend hidtil havde anvendt i alle sine Betragtninger. Det indeholdt Tvivl om, at han selv efter et lykkeligt Udfald vilde være kommen et Skridt fremad mod sine Ønskers Maal.

»Ja, Du har Ret, Vagtmester!« sagde han med et Suk, »naar vi have gjort det, saa have vi handlet, som vi pleje, og raget Kastanier ud af Ilden for dem, hvis

Lige vi ere for ringe til at være, medens dog deres Velfærd ligger i vore Hænder.«

Ib troede, at han burde udtrykke sig endnu mere uforbeholdent, derfor tilføjede han:

»Men naar vi have opfyldt deres Ønsker, ville de saa opfylde dine Ønsker?«

»Mine Ønsker!« gjentog Svend med et næsten ængsteligt Blik til Ib. »Hvad mener Du?«

Ib saa op i Luften, men svarede ikke, og der fandt nu et Øjebliks Tavshed Sted, som afslørede Svend mere af hans eget Indre, end hele det foregaaende Optrin havde været istand til. Ibs Ord havde forjaget hans Drømme og bragt Kulde over alle disse henrivende Skabninger af en glødende Fantasi. Men Følelserne trængtes kun tilbage for at give Plads for en roligere Eftertanke, mindre lykkelig uden Tvivl, men nærmere Virkeligheden, længere fra Himlen, men derfor ogsaa nærmere Jorden. Og som han pludseligt havde besluttet at hæve sig over dette Kaos af modstridende Tanker, der beherskede hans Indre, rejste han sit bøjede Hoved, hans Mine og Holdning antog igjen det sædvanlige frejdige Præg, idet han sagde:

»Nu vel, min Broder! lad os handle, som vi To pleje, lad os tjene dem som før og ikke spørge efter Lønnen, fordi vi vide, at vi ingen faar.«

Efter at de to Ryttere i omtrent en halv Time havde fortsat deres Rejse, kom de til en stor Skovstrækning, hvoraf man endnu ser ubetydelige Rester i den Triangel, som dannes mellem Gjorsløv, Klippinge og Raaby. Ved Indgangen til Skoven mødte de en Mand, som kom ud fra Skovhegnet, og som efter at have kastet et Blik paa Gjongerne vedblev langsomt at følge Grøftekanten. Idet Rytterne kom forbi ham, hilste han og stod stille.

»Har Du Lyst til at ride et Stykke Vej?« spurgte Svend.

»Ja nok!« svarede Manden, »det er altid bedre at ride end at gaa.«

»Saa kan Du tage min Hest,« sagde Svend, medens han steg af og rakte Manden Tøjlerne.

»Du maa gjerne tage min med og Sporerne ovenikjøbet,« sagde Ib uden at have begrebet andet af det, han saa Svend gjøre, end at han maatte gjøre det samme.

»Naar Du kommer til Raaby, saa sæt Hestene ind i det første Hus til venstre, jeg tænker ikke, at Ejeren nægter Dig Herberge.«

»Det gjør han næppe!« svarede Manden, som allerede havde besteget Svends Hest.

»Naar Du faar sørget godt for Hestene, kan Du skikke Mandens Søn op til Klippinge; der ligger nogle Mænd mellem Bakkerne, lad ham bringe dem Bud om, at vi To have slaaet vort Herberg op paa Søholm Slot.«

»For inat?« spurgte Manden.

»Lad os sige for iaften, siden det i disse Tider stundom hændes, at den Ene reder Sengen og den Anden kommer til at ligge i den. Har Du forstaaet mig?«

»Nøjagtigt!« svarede Bonden med et betydningsfuldt Nik.

»Saa afsted med Dig.«

»Knap din Kofte bedre sammen over Brystet, lille Ib!« sagde Manden. »Du taber ellers din Lugtedaase.«

»Lugtedaase!« gjentog Ib forundret.

»Ja, er det ingen Lugtedaase, saa er det Skæftet af en Pistol,« sagde Manden, idet han satte Hælene i Hestens Side og jog ind i Skoven.

»Du har altsaa en Plan færdig?« spurgte Ib, idet de gik fremad paa Vejen.

»Endnu ikke, men hvordan vi end lægge Planen, saa lader den sig næppe udføre til Hest,« sagde Svend.

Ib svarede ikke, han skred frem med lange og drabelige Skridt.

Svend stod flere Gange stille og lyttede, det forekom ham, som om han hørte Skridt inde i Skoven.

»Det er Brokken,« sagde Ib, »han lister om og søger efter Brombær.«

Men Ib tog fejl, det var ikke Brokken, der listede om efter Brombær. Hvis det havde været tilstrækkeligt lyst, vilde de have set en sammenbøjet Skikkelse, indsvøbt i en mørk Kaabe, som i nogen Frastand vedblev at følge dem forsigtig paa hin Side af Gjærdet inde i Skoven, og som havde iagttaget alt, hvad der skete, endnu før de stege af Hestene. Svend lod sig berolige med Ibs Forsikring, og de vandrede videre. Et Stykke længere inde i Skoven betegnede en høj og hvidmalet Pæl, at Søholms Enemærker begyndte. Ejeren havde ladet sit Navnetræk og Vaaben male paa Pælen. Ved Rygtet om Fjendens Komme var han flygtet til Kjøbenhavn med sin Familie. Fru Elsebeth vedblev derimod at bo paa Gaarden, indtil Frygt for svensk Indkvartering ogsaa fordrev hende, hvorefter hun flygtede ned til Birkefogden i Arnøje. Indenfor Skjelpælen holdt en Vogn forspændt med to Stude, som en Mand i dette Øjeblik delte et Stykke Havrebrød imellem. Paa Vognen stod en langagtig Kiste af uhøvlede og slet sammenføjede Bræder. Manden selv var efter sit Udseende en Bonde, hvis runde, udtryksløse Ansigt og lysegule, tottede Haar næsten skjultes af en svensk Militærhue. Han sang af fuld Hals, medens han fodrede sine Stude. Da han hørte Svend og Ib komme, vendte han sig om mod dem og vedblev derpaa at synge.

»Gudsfred!« raabte Ib med en Stemme, der overdøvede Mandens Skraal. »Hvor ager Du hen iaften?«

»Jeg skal op til Herregaarden med denne Ligkiste.«

»Er det en Ligkiste?« gjentog Svend.

»Ja, ikke af de bedste, men altid ligesaa god som han, der skal bruge den, siden han gik hen og tog sig selv af Dage.«

»Hvem taler Du om?«

»Om den tynde Kapellan, som de kaldte for Hr. Tange. Han kom nede fra Høfdingsgaard for at hjælpe Naadigherren med at skrive i Bog og føre hans Regnskaber, men det havde ingen Art med ham, han sad hos Kroværten og doblede fra Morgen til Aften; da han tilsidst ikke ejede det, han kunde skjule sit Legeme i, gik han hen og hængte sig nu nys forleden.«

»Hvoraf veed Du, at han hængte sig?«

»Det har den svenske Rytter sagt, som var ham behjælpelig dermed.«

»Ak, Mand! hvad siger Du der!« raabte Ib, idet han paa samme Tid brast i en lydelig Graad. »Han, Du taler saa slet om, er min kjødelige Broder, den eneste, jeg havde tilbage.«

Disse Ord ledsagedes af et Skraal, endnu mere heftigt og vedvarende end det første.

»Herre Jøsses!« sagde Bonden i en beklagende Tone, »var det Hans Broder?«

»Ja, og der staar hans Fader, den værdige Mand.«

»Aa nej da! saa skal I gode Herrer vel op til Gaarden?«

»Naturligvis,« svarede Svend, som straks gik ind paa Ibs Indfald, »vi skulle med til Begravelsen.«

»Ja, jeg har nok hørt, at han skal jordes iaften,« sagde Bonden. »Med Forlov at spørge, hvad Vej kommer I ellers fra?«

»Fra Nabosognet,« svarede Svend.

»Vi have været ude at bede til Lig,« lagde Ib til og udbrød i en ny Hulken.

»Saa ere I vel bosatte i Nærheden?« spurgte den nysgjerrige Bonde.

»Jeg er Præst sønderpaa,« svarede Svend.

»Og jeg er Degn,« svarede Ib.

»Ih nej! det var dog mærkværdigt. Jeg er ellers glad over, at vi mødtes, for nu kunne vi gjøre Følgeskab det Stykke Vej op til Gaarden. Det er ikke saa godt at age ene igjennem den mørke Skov.«

»Er Du bange for Svensken?«

»Aa nej endda, men de fortælle, at det skal være farligt at kjøre med en Ligkiste om Aftenen. Jeg har hørt mange sørgelige Historier fortælle om den Ting. — Bange for Svensken!« gjentog han lidt efter, »nej, tværtimod, jeg for min Del har intet at klage over dem. De brandskatte Folk, ja vist, men det er kun de Rige, og det kan være os Fattigfolk det samme. Mig lade de nok beholde, hvad jeg har, for jeg har ingenting. Kom det an paa mig, skulde jeg helst ønske, at de bleve her en Tid endnu, jeg og mine Lige have gode Dage imens.«

»Men Guds Død!« raabte Ib, som under disse Ytringer glemte sin Sorg, »er det at tale som en dansk Mand.«

»Aa nej, det er talt som en fattig Mand. Naadigherren har taget alt fra mig, hvad han kunde, mit Stykke Jord, da jeg fik det opdyrket, min Ko, da jeg fik sparet Penge sammen til den, tilsidst tog han min Søn, da der skulde stilles en Rytter fra hver Adelsgaard. Dengang regerede han, nu regerer jeg, dengang slæbte jeg og led Sult og Nød og fik Prygl af Ridefogden, nu arbejder jeg kun hvissomda og har langt bedre Føde. Vil I saa sige mig, hvorfor jeg skulde ønske nogen Forandring?«

»Men saa se Dig om!« sagde Ib. »Betragt din Nabos nedtraadte Mark, de ødelagte og forladte Huse, det er Følgen af Fjendens Besøg herinde.«

»Ja, lad min Nabo om det, han har aldrig gjort mig noget godt. Dengang vi havde Fred, stod jeg udenfor de Stores Huse og delte Brødet med Gaardhunden, og saa snart Krigen er endt, driver Ridefogden mig og mine Kammerater til at bygge det nedbrændte op igjen. Nej, I gode Herrer! jeg tænker som saa, lad dem være Danske, som have havt Gavn deraf, som have fundet Føde og Klæder og Fornøjelse herinde; hvordan værge de for Landet eller for deres eget Hjem? De ere løbne deres Vej allesammen, og naar de store Herrer handle saadan, hvad vil I da forlange af en trælbaaren Mand som mig? — Hesten pløjer ingen Mark for sin egen Plaser, og jeg har mangen Gang misundt vor Herremands Heste.«

»Ligger der svensk Indkvartering paa Søholm?« afbrød Svend ham.

»Jøsses, ja, der ligger en Vagtmester og syv Karle.«

»En Vagtmester!« gjentog Ib begejstret, »det er en af mine Folk.«

»Af Eders Folk,« gjentog Bonden forundret, »hvad vil I sige dermed?«

»Jeg har altid syntes godt om Vagtmestre.«

»Det er ogsaa en meget skikkelig Mand, den samme, og saa nem at komme tilrette med, formedelst han er næsten fuld fra Morgen til Aften.«

»Ak, min ulykkelige Broder!« udbrød Ib med en ligesaa pludselig som heftig Graad, »naar jeg tænker paa, at Du skal puttes ned i den sorte Jord, uhu, uhu!«

»Giv Jer tilfreds, kjære Hr. Degn! det fornemmer den salig Mand jo ingenting til, det var værre, da han

hang oppe paa Halmloftet en hel Nat igjennem, før de kom og skar ham ned.«

»Ak, Du elendigste af alle Kapellaner!« hylede Ib.

»Jeg synes slet ikke, I græder, Fader Præst!« tilføjede han og puffede Svend i Siden.

»Lad mig i Ro, min Dreng!« svarede Svend. — »Naa, saa de ligge kun otte Mand oppe paa Gaarden, hvad foretage de sig? Rytterne sværme vel rundt omkring i Egnen, drage tidlig ud og komme sildig hjem?«

»Aa nej endda. Vagtmesteren holder streng Mandstugt mellem dem, de maa være hjemme hver Aften, naar Holtug Kirkeklokke ringer til Solnedgang.«

»Hvor opholde de sig paa Gaarden?«

»Naturligvis overalt, men Vagtmesteren har opslaaet sin Bolig i Herskabets Sovekammer. Jeg har været inde hos ham mange Gange, for jeg er godt lidt af dem, hvis jeg selv skal sige. Forgangen Dag havde de en lille Fornøjelse oppe i den store Sal. De stillede de gamle Billeder af Naadigherrens Forfædre omkring langs med Væggene, Karlene bandt sig derefter et Klæde for Øjnene, tog en Pistol og gik frem og saa, hvem der kunde ramme Billederne. Den gamle Foged korsede sig og græd, Rytterne lo, det var ogsaa overmaade morsomt. Nede i Kirken have de drevet det værre, der toge de de balsamerede Lig ud af Kisterne, stillede dem op paa Prædikestolen og skøde tilmaals efter dem med deres Karabiner. Vel betænkt synes mig ikke, der er stor Synd heri; det var nu deres Fornøjelse, og det salige Herskab fornam jo ingenting dertil.«

Medens Bonden fortalte, havde han lagt Hovedtøjet paa sine Stude, og Rejsen begyndte paany. Svend og Ib gik ved Siden af Vognen. Aftenskumringen var efterhaanden gaaet over til et fuldstændigt Mørke. Flere

Gange hørte man i Nærheden Lyd af Gaaende, uden at det var muligt at skjelne, hvem det var; hver Gang det skete, hævede Svend sin Stemme enten til Spørgsmaal eller Svar, som om han ønskede, at hans Røst skulde blive hørt.

»Jeg er ikke Mand for at begribe, hvad det er for Mennesker, som færdes paa Vejen iaften,« ytrede Bonden. »Her plejer ellers aldrig at komme nogen paa denne Tid af Døgnet.«

»Det er Folk, som skulle være med ved Begravelsen,« svarede Ib.

Lidt efter saa man Lysene fra Søholm trænge igjennem Mørket. Vejen blev bredere og førte fra Skoven hen mod Broen, som gik over Søen. Da Vognen nærmede sig, blev den anraabt af en Rytter, der stod Vagt foran Broen.

»Det er mig, gode Hr. Rytter!« svarede Bonden, »den lille Ole Ring, som kommer med Ligkisten til den Hængte.«

»Og hvad er det for to Mænd, Du har med Dig?« spurgte Skildvagten.

»Det er hans Broder og Fader.«

»Tøv lidt!« sagde Rytteren. »Jeg kan ikke lade nogen Fremmed passere ind over Broen uden Vagtmesterens Tilladelse. Der kommer han selv, lad os høre, hvad han bestemmer,«

Vagtmesteren og to Ryttere viste sig. Den Ene bar en tændt Lygte i Haanden.

»Er Du Kapellanens Fader?« spurgte Vagtmesteren, idet han lod Skinnet af Lygten falde hen over Svends Ansigt.

»Ja, strenge Herre!« svarede Svend rolig.

»Du ser mig noget ung úd dertil.«

»Jeg er ogsaa kun hans Stedfader, men lige nær gaar mig den Sorg dog til Hjerte. Jeg er desuden Præst og ønsker at forrette Tjeneste ved den Ulykkeliges Grav, som Loven forbyder enhver Anden at gjøre.«

»Og jeg er hans Broder,« ytrede Ib, som fandt, at Turen nu ogsaa burde komme til ham. »Jeg vil synge ham en kjøn Salme, kanske to, med den gunstige Herres Tilladelse.«

Disse Ord bleve ledsagede af en klagende Graad, der i Heftighed og Styrke overgik ethvert tidligere Udbrud.

»Kan man ogsaa stole paa Jer?« sagde Vagtmesteren tvivlende.

»Jo Sagen har sin Rigtighed,« svarede pludseligt en skarp og skingrende Stemme fra den bagerste Del af Vognen. »Den Ene af disse to Mænd er den Dødes Fader, den Anden er hans Broder og jeg er hans Moder.«

Med disse Ord krøb en Skikkelse ned fra Vognen, og Vagtmesterens Lys faldt hen over Kulsoens gule og spodske Ansigt.

5.

Magisterens Kiste.

Svends Ansigt udtalte den dybeste Overraskelse. Han gjenkjendte ikke Kulsoen i de første Øjeblikke. Ib derimod foer med Haanden til Brystet, hvor han havde skjult sine Pistoler. Han ansaa alt for tabt. Kulsoen forstod uden Tvivl denne Bevægelse, hun traadte hen til ham og lagde sin Haand paa hans Arm, idet hun vedblev:

»Ja, det er mig, din kjødelige Moder, jeg maatte jo ogsaa herop, da jeg saa, I andre rejste.«

Da Ib hørte, at den Gamle vedblev sin Rolle, knappede han Koften, slog sine Arme om Kulsoen og knugede hende op til sit Bryst saa heftigt, at hun udstødte et højt Skrig.

»Ak, Mutter, Mutter!« raabte han, »hvad tænker I dog paa? At komme herop, I gamle Stakkel! I, som er saa syg og saa daarlig.«

»Derfor kjørte jeg ogsaa, min rare Dreng!«

»Nu vil I bestemt faa et af Eders slemme Tilfælde igjen; I husker nok sidst, vi vare ude sammen, hvor galt det gik Eder.«

»Du har Ret, men denne Gang vil jeg tage mig ivare, at jeg kan staa mig bedre. Hr. Vagtmester! har I noget imod, at jeg hjælper med at lægge den Døde i Kiste? — Mit stakkels Barn, min eneste Søn!«

»I skal have Forlov dertil alle Tre,« svarede den godmodige Vagtmester, »Skildvagt! lad dem passere.«

Kusken kjørte ind i Gaarden. En af Rytterne viste dem over til Stedet, hvor Tanges Lig laa.

»Men hvad Djævlen vil I dog her?« spurgte Svend Kulsoen, da Dragonen igjen havde forladt dem.

»I tøver da ikke, før I faar en Kugle i Skallen,« tilføjede Ib. »I har allerede een Gang været nær derved.«

»Ja vist, min Dreng,« svarede Kulsoen spottende, »men Du ser selv, at nær ved kan undertiden være langt fra. Jeg tvivler paa, at den Kugle er støbt, som passer til min Skalle, idetmindste veed jeg, at den ikke ligger forvaret hos Dig.«

»Faar jeg saa at vide, hvad Eders forrykte Adfærd skal betyde? Af hvad Aarsag har I listet Jer herop iaften?«

»Af hvad Aarsag har I listet Jer herop?« spurgte Kulsoen leende.

»Jeg tror ikke, at mit Ærinde staar i Forbindelse med Eders.«

»I skal ikke sige det, Kaptajn Svend! I har fortalt Vagtmesteren, at vi have en Forretning her paa Gaarden, og saa sandt som det er, ville vi ogsaa være halvt om det, den kaster af sig.«

»Tror I ikke, I gjorde rettest i at tale lidt mere tydeligt?« sagde Ib.

»Siden Du ønsker det, vil jeg ikke dølge, at jeg hændelsesvis kom ind til den lille Pige, som tjener hos Fru Elsebeth nede i Arnøje, hun fortalte mig, at Du og Kaptajnen rejste herop til Søholm for at bringe Fruen de mange Penge og det kjønne Sølvtøj, hun lod nedgrave den Tid, de maatte flygte fra Gaarden. Saa skyndte jeg mig jo afsted, jeg Stakkel! for jeg tænkte ved mig selv, den Svend Gjønge er en brav Karl, Folk fortælle saa meget godt om ham, han kan vist ikke bringe det over sit Hjerte at nægte mig en lille Part af Fruens Penge, især naar han faar at vide, at det dog igrunden er mig, der giver ham Tilladelse til at tage dem med sig. Svend, som er saa klog og saa udspekuleret, begriber nok, at jeg blot behøvede at give Vagtmesteren et Vink, saa kom I til at sidde paa det Sted, hvor der hverken var Sol eller Maane at se, og imens kunde jeg jo tage hver evige Skilling, Fruen havde nedgravet.«

»Saa Du veed ogsaa, hvor Pengene ere forvarede?« spurgte Ib.

»Det kan nok være,« svarede hun leende.

Den Sikkerhed og spottende Tone, hvori Konen talede, undlod ikke at gjøre sin Virkning paa Svend. Hans Ansigt udtrykte en alvorlig Eftertanke, som det kun havde,

naar Faren var tilstede. Han syntes at være tvivlraadig nogle Øjeblikke, derpaa gik han hen til Bonden, som holdt med sin Vogn i Gaarden.

»Kan Du blive her og kjøre os Kisten tilbage til Holtug Kirkegaard?« spurgte han.

»Nej, ikke om I saa gav mig to Rigsdaler; kjøre med en tom Kiste, det lader jeg gaa, men med et Lig, det er en anden Sag, især saa silde om Aftenen.«

»Hvis jeg nu gav Dig tre Rigsdaler?«

Bonden syntes at overveje. »Godt, saa tøver jeg en Time, men heller ikke længer.«

»Følg med mig,« sagde Svend derefter til Kulsoen, »det er bedre, at vi hist oppe forhandle den Sag, I nylig talte om.«

»Som I vil, men blot et Par Ord forinden. Jeg veed, at det er en stor Sum Penge og mange kostbare Guldsmykker, som her er Tale om, og jeg vil have min Del deraf. Sige I ja dertil?«

»Hvor meget vil Du have, lille Boel?« spurgte Ib med en Stemme, hvis paatagne Venlighed ikke var istand til at skjule det Raseri, han følte over Konens Fordring. »Lad os engang for Løjers Skyld høre din Mening.«

»Jeg vil have Tredjeparten.«

»Tredjeparten!« gjentog han og gjorde et Skridt hen imod hende. »Ikke mere?«

»Giv Dig Stunder, Ib!« ytrede hun roligt og bestemt, »ingen Voldsomheder. Jeg vil have Tredjeparten; naar jeg har faaet den, rejser jeg min Vej.«

»Hvor hun er god,« sagde Ib, »kom blot indenfor, kom, allerkjæreste Kone! I skal faa det altsammen.«

»Ja, lad os nu tale sindig om den Sag, vi lege ikke; jeg er gammel og graa og lader mig ikke fange, hvor snilde I forresten have Ord for at være. Jeg har beregnet

alt, Svend Povlsen, og jeg siger Dig det iforvejen, fordi jeg agter at spille ærligt Spil med Jer. Mens jeg gik den lange Vej fra Arnøje, faldt der mig mange Ting i Tankerne, og jeg lagde Raad med mig selv om, hvad jeg havde at gjøre. De kunde sige ja til din Fordring, tænkte jeg, dele med Dig og siden tage alting igjen, saa snart vi lykkeligen og vel vare komne udenfor Søholm. Det havde I saa meget nemmere ved, som Eders Mænd vente hist nede i Skoven. For at undgaa dette, har jeg besluttet at tøve her inat, jeg faar nok Lov dertil af Vagtmesteren, især siden Ib selv har været saa god iforvejen at fortælle ham, hvor svagelig jeg er. Imorgen kommer Generalen, som ligger nede paa Erikstrup, med hundrede og tyve Mand, saa tænker jeg, at I selv se at være borte. I kunde ogsaa overfalde mig her, og det var vist det, Ib nylig havde isinde, men ved det første Tegn dertil gaar jeg ind til Vagtmesteren og fortæller ham alt, baade hvem I To ere, og hvad I have for. Hvad synes I om dette?«

»Kom blot indenfor,« sagde Svend utaalmodig. »Og Du, Ib! hjælp Kusken med at bære Kisten op i Hallen, saa skulle vi nok blive enige om Resten.«

»Det tænker jeg ogsaa,« sagde Kulsoen, idet hun uden Betænkning fulgte efter ham op ad Trappen.

Fra Taarnbygningen, hvortil Gaardtrappen førte, kom man ind i en Hal, som denne Aften var oplyst med en Lampe, der var ophængt paa en stor Stenpille. Denne Pille stod i Midten af Hallen og bar de fire Buer, hvoraf Hvælvingen bestod. Lampens Skær udbredte kun et halvdunkelt Lys foran Pillen. Paa en lav Bænk ved Vinduet laa Tanges Lig, indsvøbt i et Hestedækken. Svend lagde desuden Mærke til, at Kaminen var fuldkommen skjult baade af Mørket og den Slagskygge, som Pillen

kastede i denne Retning. Efter at Kisten var bragt ind i Hallen, gik Svend hen til Ib og tog ham med sig ind i en Vinduesfordybning, afsides fra Kulsoen, som sad indenfor Døren.

»Vi føre Pengene bort i Ligkisten, og jeg vil overlade Dig at bringe dem deri. Hvad Kulsoen angaar, saa hold hende op med Snak, saa længe Du kan. Jeg gaar ned i Gaarden for at se, hvad Dragonerne tage sig for, derefter besøger jeg Vagtmesteren. Hvis han mærker Uraad, bruge vi Magt, vi ere to Mand herinde, og vore Folk vente udenfor Graven. Jeg skal sørge for, at Vindebroen er aaben for dem.«

»Hvad skal jeg gjøre ved hende?« spurgte Ib med en Bevægelse hen mod Stedet, hvor Kulsoen sad.

»Spørger Du mig derom, Du listige Ræv? — Medens hun stod nede i Gaarden, kunde hun skade os, heroppe er hun i vor Magt.«

»Jeg vil skyde hende igjennem Hovedet og give hende Pistolen i Haanden, saa tro Folk, hun har aflivet sig af Sorg.«

»Snak!«

»Jeg vil aabne et Vindue og kaste hende ud deraf.«

»Det duer ikke.«

»Saa veed jeg ingenting mere,« sagde Ib modfalden.

Svend bøjede sit Hoved mod hans Øre og tilhviskede ham nogle Ord. Ib smilede.

»Det gaar maaske ogsaa an.«

»Fremfor alt saa lidt Støj som muligt, for at vi ikke skulle vække Rytternes Mistanke. Jeg vilde nødigt bruge Magt, siden de lode os gaa ind saa fredeligt.«

Kulsoens Øjne havde ufravendt været fæstede paa de to Gjønger, hun anede, at det var om hende, de talede. Det var maaske med en mindre Ro og Sikkerhed end

den, hun stillede tilskue, at hun gik hen til Ib, efter at Svend havde forladt Hallen.

»Hvor gaar Svend hen?« spurgte hun.

»Han har noget at forrette oppe hos Vagtmesteren og kommer ikke mere; det er os To, der skal dele Pengene, og I kan stole paa, at I skal faa Eders Part, min rare Kone! I skal faa mere end I ønsker, jeg har altid holdt saa meget af Jer.«

»Ib! Du narrer mig, jeg kan se det paa dit Ansigt; men tag dig ivare, Du vil grave din egen Grav.«

»I skal faa den hele Skat,« sagde Ib.

Kulsoens Læber skjælvede, der laa et Udtryk i Ibs Smil og i hans stikkende Blik, som forfærdede hende.

»Jeg forstod Jer nok,« vedblev hun, »Dig og Svend. I lagde Eders Plan nu nylig, og Du har isinde at udføre den; men imorgen, Ib! saa begynder jeg at lægge en Plan, hvis det skulde gaa mig fejl iaften. Du har en Kjæreste, ikke rettere jeg veed, hun ser mig saa bleg ud og ligner livagtig En, som ikke kan leve længe. Det siger jeg Dig, til Gud i Himlen hører det, hvad Du gjør mod mig, det skal hun komme til at betale.«

Denne Trusel blev ikke uden Virkning paa Ib; han syntes at betænke sig.

»Hør, Mutter!« sagde han. »Vil I tage imod et ærligt og godt Raad? Gaa Eders Vej med det gode?«

Kulsoen brast i Latter.

»Har Du nu ogsaa ret betænkt, hvad Du raader mig til, lille Ib?« spurgte hun spottende.

»Godt, saa bliv da og lad os dele. Sig mig nu, hvor Fruens Skat er forvaret?«

»Det behøves vist ikke, Du kjender nok selv Stedet.«

»Naa, saa I veed ikke Skjulestedet?«

»Nej, Ib! ærligt talt, jeg veed kun, at Skatten er gjemt et Sted her paa Gaarden, Andet ikke.«

»Men synes I da ikke, at det snart var paa Tide at høre op med al den Snak om Skatten? Begriber I ikke, at I er bleven bedragen, Mutter! at Svend har gjort sig lystig over Eder, dengang han sagde ja til Eders Historie? Vi og vore Folk ere komne for at overrumple Svensken, i dette Øjeblik er Vagtmesteren fangen, bunden og kneblet, Svend har aabnet Porten for Gjøngerne, og om lidt ville de øvrige Dragoner ikke være bedre farne end deres Anfører, se, der har I Sandheden, derfor holdt jeg Eder op med Snak herinde, at I ikke skulde forraade vort Anslag, før det lykkedes. Forstaar I mig? Hvis I kan vise mig en Skat, saa grave vi den op, og jeg vil nøjes med at faa en Tiendepart af den.«

Kulsoen studsede, medens hun betragtede ham stift og gjennemtrængende. »Du lyver!« raabte hun, »Du lyver!« gjentog hun heftig og mere dæmpet, idet hun traadte ham nærmere. »Hist ude kommer en af Dragonerne; hører Du hans Sporer klirre? — Siden I ikke ere komne for at hente Penge og Sølvtøj, saa vil jeg fortælle ham den samme Historie, jeg nys fortalte Svend.«

»Ti stille!« hviskede Ib og greb hende i Armen, idet Dragonen traadte ind.

»I maa skynde Jer noget,« sagde Svensken, »for at kunne komme ud med Kisten; om en Time lukke vi Porten og aabne den ikke før Morgen igjen.«

»Saa kom da,« sagde Ib, da Dragonen igjen var gaaet, »lad os begynde paa vort Arbejde.«

»Narrer Du mig nu ikke?« sagde Kulsoen. »Husk paa, at Inger betaler for Dig. Laan mig en af dine Pistoler.«

»Der har I dem begge To,« sagde Ib, idet han løste det uldne Bælte, hvori Pistolerne sad.

»Ere de ladte?«

»Naturligvis.«

»Godt! hvor ere Pengene forvarede?«

Ib gik hen til Kaminen og undersøgte Stenfliserne. Den hule Lyd, som fremkom, idet han traadte paa dem, beviste, at der maatte være et Rum mellem Gulvet og Hvælvingen til Etagen nedenunder. Han tog sin Kniv og stak den ind i Fugerne mellem to Fliser, Stenen blev hævet ivejret, Kulsoen hjalp til; efter at Flisen var dragen bort, viste der sig et langagtigt Hul, omtrent en Alen bredt og ligesaa dybt, medens det derimod i Længden gik ind under den næste Sten.

»Vi maa have en Flise af til,« hviskede Ib, »stil Eder henne ved Døren og lyt efter, om der kommer Nogen.«

»Det behøves ikke,« sagde Kulsoen, »jeg har en skarp Hørelse og skal nok vare Dig itide. Lad os heller hjælpes ad med den næste Flise.«

Efter at Stenen var væltet tilside, lagde Ib sig ned paa Gulvet, medens han med Haanden undersøgte Aabningens Indhold. Kulsoens Ansigt udtrykte en rasende Begjærlighed. Under den Tavshed, som herskede, hørte man hendes korte og stønnende Aandedrag, men selv i dette Øjeblik, et Bytte for den største Lidenskab, hun nogensinde havde kjendt, vedblev hun at give Agt paa Ib, hendes funklende Øjne fulgte enhver af hans Bevægelser, medens hun stod i to Skridts Afstand fra Kaminen med en Pistol i hver Haand.

»Kan Du finde Skatten?« spurgte hun endelig.

»Døm selv!« svarede Vagtmesteren, idet han frembragte en klingende Lyd ved at støde til en Kasse, som stod i Aabningen.

»Gud ske Lov!« hviskede hun. »Lad os faa den op.«

»Ja, kom og hjælp mig, ene er jeg ikke istand til at hæve den ivejret. Kom dog, kom, Heks! I er jo forrykt, at I tvivler endnu.«

Disse Udbrud bleve ledsagede af gjentagne Ryk, som hver Gang bragte Kassens Indhold til at klirre. Kulsoens Begjærlighed tiltog, hun lagde sig ned paa den modsatte Side af Hullet.

»Der er to Hanke i Kassen,« hviskede Ib; »tag I fat i den ene, saa tager jeg i den anden, og vi løfte da paa eengang.«

»Herre Jesus!« hviskede hun, »hvor den er tung.«

»Ja, der bliver noget at dele, gamle Mutter! Tag nu blot fat, at vi kan faa den op. — En — to — tre!«

Kulsoen anstrengte alle sine Kræfter. En jernbeslagen Kiste kom tilsyne; da de havde hævet den i Højde med Overfladen af Gulvet, gav Ib pludselig slip paa sin Side. Kassen styrtede ned og rev Kulsoen med sig i Faldet. Hun udstødte et gjennemtrængende Skrig, som til Lykke for Ib dog dæmpedes, idet hun laa nede i Aabningen. Hun fik heller ikke Tid til at gjentage det, thi i samme Nu følte hun Vægten af Ibs Legeme ovenpaa sit, medens han med den Sikkerhed og Behændighed, Øvelsen giver, tog Pistolbæltet og kneblede hende saa fast, at det ikke var muligt at frembringe en Lyd. Imidlertid forhindrede denne Ubehagelighed hende ikke i at høre, og Ib udbrød lidt efter:

»Det var Begyndelsen, Mutter! men vi ere ikke færdige endnu. I betroede mig for lidt siden, at I havde gaaet og overvejet alt, for at I kunde være sikker paa, hvad der vilde ske; det har jeg ogsaa, derfor regner I mig det ikke til Last, at jeg løfter Eder op fra dette ubekvemme Leje. I maa vist være bleven træt af at ligge dernede, I gamle Stakkel!«

Den nederste Del af Kulsoens Ansigt var skjult af Bindet, det, man derimod saa af Panden og Øjnene, udtrykte en rasende Harme. Idet hun blev løftet op, slog hun om sig med Hænder og Fødder, men Ib blev snart Herre over hendes Bevægelser og bar hende hen til en stor Lænestol i det modsatte Hjørne. Her satte han hende ned og fastbandt derefter hendes Hænder, hver til sine Side af Stolens Arme; den samme Forsigtighed blev anvendt med hendes Fødder, som han bandt fast til Stolens forreste Ben. Endelig surrede han hendes Legeme fast til Stoleryggen.

»Se saa!« ytrede han, efter at dette Arbejde var fuldført, »nu sidder I jo nok saa mageligt og kan i Ro lægge Mærke til alt, hvad vi foretage os. Hvis der endnu skulde være flere Bekvemmeligheder, som I ønsker, behøver I blot at sige til.«

Kulsoens Pande beskrev en uafbrudt Række af Rynker, hendes smaa, dybtliggende Øjne funklede. Iøvrigt sad hun stiv og ubevægelig i Lænestolen og i en saa naturlig og hvilende Stilling, at det i nogle Skridts Afstand var umuligt at opdage, hvor ufrivillig denne Hvile var.

Derefter gav Ib sig ifærd med Skatten. Mærkværdigt nok maatte hans Kræfter pludselig være tiltagne, thi han løftede Kassen op fra Aabningen og satte den paa Gulvet, uden at det syntes at koste ham den ringeste Anstrengelse. Han stak sin Kniv under Laaget og brød det op, derefter blev Kassens Indhold Stykke for Stykke indpakket mellem Høvlspaanerne i Magisterens Ligkiste, Penge, Sølvtøj og Papirer forsvandt i denne. Da Kassen omsider var tom, kastede Ib den ned i Hullet og lagde Fliserne tilrette paa deres forrige Sted.

Dette Arbejde blev tilendebragt under jævnlige Sideblik hen mod Lænestolen, hvorfra to funklende Øjne ufra-

vendt vedblev at være rettede paa alt, hvad han foretog sig. Omsider lagde Ib Laaget paa Kisten, hans Værk var fuldført, da han pludselig erindrede sig Tanges Lig, som laa paa Bænken under Vinduet.

»Herregud, Mutter!« ytrede han, »der havde jeg nær glemt det vigtigste; I, som sidder der og ser paa alt, kunde da ogsaa gjerne have mindet mig om at skjule den Døde. Hvor skal vi gjøre af ham? Jeg vil lægge ham ind i Kaminaabningen og skyde Døren til igjen, saa flytter jeg Eder hen foran Stedet, og I gjør mig vel nok den Tjeneste, naar Svenskerne komme ind imorgen, at bede dem begrave Tange, siden vi begrave hans Kiste.«

Ib tog Liget i Dækkenet og bar det hen til Kaminen, hvis brede og rummelige Aabning var fuldkommen tilstrækkelig til at skjule det, han lukkede derefter Gitteret og trak Kulsoen i Lænestolen hen foran Stedet.

»Se, nu har I faaet alt, hvad I med Billighed kan forlange!« ytrede han og gned sig fornøjet i Hænderne. »Jeg har vist Eder Stedet, hvor Skatten var skjult, I sidder ligeoverfor det. I vilde hjælpe os med at lægge den Døde i Kisten, og jeg overlader Eder den Fornøjelse ganske alene.«

I dette Øjeblik aabnedes Døren, en Dragon traadte ind. Han fandt Ib siddende paa Kanten af Ligkisten, nynnende en Sang, som han holdt for en Salme.

»Ere I snart færdige?« udbrød han.

»Ak ja, naadige Hr. Dragoner!« sagde Ib, »nu ere vi endelig blevne færdige; jeg har maattet forrette det hele Arbejde alene, og derfor tog det saa lang Tid.«

»Du havde jo din Moder til at hjælpe Dig. Hvor er hun?«

»Der sidder hun, den Stakkel! hendes Hjælp var ikke stort bevendt, for da hun saa sin kjære Søn, fik hun sin

gamle Syge igjen, jeg mener Stivkrampen, saa maatte jeg naturligvis først til at hjælpe hende.«

Kulsoen hørte ethvert Ord, hun sled i sine Baand for at gjøre sig fri, hendes Ansigt var blodrødt af Anstrengelse. Ib var frimodig, han vidste bedst, hvorvidt han kunde forlade sig paa Baandene.

»Se, hvorledes hun giver sig; blot hun snart vilde komme til sig selv igjen.«

»Hvor er din Kammerat, Præsten?« spurgte den troskyldige Dragon.

»Han gik ned efter en Spølkum Vand til hende.«

»Se nu, I komme afsted,« sagde Dragonen, idet han forlod Værelset, »om lidt lukke vi Porten.«

Straks efter kom Svend. Hans Ansigt udtrykte en høj Grad af Tilfredshed, da Ib fortalte ham det passerede.

»Alting gaar os heldigt iaften!« ytrede han, »Vagtmesteren ligger drukken i sin Seng, jeg har faaet ham til at tømme den ene Kande efter den anden. Dragonerne svire nede i Borgestuen paa hin Side Porten. Lad os derfor se at komme afsted.«

Ib gik ned og kaldte paa Bonden. Ved hans Hjælp bare de to Gjønger Kisten ud af Hallen og satte den paa Vognen. Porten stod aaben. Maanen lyste hen over Broen, idet de langsomt forlode Gaarden og forsvandt i Mørket, som Skoven dannede. Men oppe i Hallen sad Kulsoen næsten bevidstløs efter de heftige Anstrengelser, hun havde gjort for at slide sig løs. Hun vaagede over den Døde.

6.

Brudens Udstyr.

Den følgende Morgen, da Dragonerne beredte sig til at drage bort, fandt de Kulsoen liggende inde i Hallen. Hun havde væltet Stolen, uden at det derfor var lykkedes hende at befri sig for Baandene. Vagtmesterens Forbavselse herover var imidlertid intet mod det Raseri, som greb ham, da Kulsoen, befriet for Knebelen, fortalte alt, hvad der var foregaaet om Aftenen. Hendes Forklaring tillod ingen Tvivl, Liget i Kaminhullet, Aabningen under Gulvet og den tømte Kasse afgave tilstrækkelige Vidnesbyrd, og Forbitrelsen var saa meget større. som man indsaa det umulige i at kunne indhente Flygtningene eller blot opspore dem. Den gamle Kone rystede paa Hovedet til ethvert af de Forslag, der i denne Henseende bleve gjorte. Hun kjendte Svend Gjønge. En Time senere forkyndte Lyden af Trompeter, at den Afdeling nærmede sig, som Vagtmesteren og hans Folk skulde støde til. Rytterne stege tilhest og forlode Søholm. Den gamle Forvalter, som boede paa Gaarden, lod samme Dag Tange begrave.

I Løbet af den kommende Uge mærkede Beboerne i Stevns Herred intet til Fjenden. Karl Gustav forberedte sig til Storm mod Kjøbenhavn og samlede sine Tropper i den befæstede Lejr, han havde dannet udenfor Byen. Landmændene viste sig atter paa Marken, denne korte Frist var for dem som et Blikstille under Orkanen, man erindrede den ved at se de Ødelæggelser, den havde foraarsaget, og ilede med at frelse de tarvelige Rester, dens Raseri havde skaanet.

Under det Skin af Ro, som Herredet nød, havde Fru Elsebeth forladt Arnøje og var flyttet op til den gamle

Herreborg Gjørslev tilligemed Karen og sin Søstersøn, Junker Rud.

Som sagt, otte Dage forløb i Fred, paa den niende lød atter en svensk Trompet igjennem Skoven. Junkeren sprængte bleg og aandeløs ind i Gaarden og fortalte, at en Officer og fem og tyve Mand nærmede sig Gjørsløv.

Dette Budskab vakte stor Bestyrtelse. Fru Elsebeth sank tilbage i sin Lænestol, Karen vred sine Hænder, og Junkerens skjælvende Røst søgte at indgyde dem Trøst, medens hele hans Ydre røbede, at han selv i høj Grad havde Trøst og Beroligelse nødig.

I det Familieraad, som derefter blev holdt, besluttede Fru Elsebeth at skjule alt, hvad hun ejede af Værdi, for ikke at bringe Fjendens Begjærlighed i Fristelse. Hun udførte denne Beslutning ved allerførst at indespærre Karen i det længst bortliggende Værelse. Junkeren var efter hendes Opfordring beredt til at fremstille sig for de Kommende og underhandle med Officeren og hans fem og tyve Mand.

I Begyndelsen af Felttoget denne Sommer havde Svenskerne inddrevet Levnetsmidler og Foder med langt større Antal Soldater end senere. Bønderne saa dem nu undertiden drage enkeltvis igjennem Landsbyerne eller nærme sig Herregaardene og dristig forlange, hvad de behøvede, eller i al Fald tage hvad de fandt. Paa saadanne Strejftog hændte det af og til, at de indsamlede Levnetsmidler pludselig forsvandt, og, mærkværdig nok, ikke blot Levnetsmidlerne, men ogsaa Eskorten, som bevogtede dem. Der gik nogen Tid, før man var istand til at udfinde Aarsagen dertil; hvem skulde vel ogsaa have kunnet underrette disse Strejfkorps om, at Svend Gjønge siden Krigens Begyndelse havde faaet det samme Hverv som Fjenderne i Stevns og opdrev Fødemidler til den betrængte Hovedstad, og at han og den Haand-

fuld Folk, han befalede, havde udført dette med samme Dristighed og med samme Held som tidligere.

Disse Svend Gjønges Strejftog foretoges under bestandige Farer, under tusinde Eventyr og Forklædninger. Det var ved saadanne Lejligheder, at man saa ham vandre omkring som Bissekræmmer, som Spaakvinde, som Jæger, undertiden endog som svensk Soldat. Svends Planer understøttedes af hans Folk, disse Mænd med Jernlemmer og frygtløse Hjerter, der lode sig blindt lede af ham, og som i Tillid til hans Mod, hans Kløgt og Opfindsomhed betragtede ham som deres Forsyn, hvilket han i bogstavelig Betydning ogsaa var.

Det var et Liv, der netop egnede sig for denne dristige og energiske Natur. Man fandt ham overalt og intetsteds, han opsporede Svenskernes Strejfpartier, skaffede sig Underretning om de Egne, hvorigjennem de droge, og samlede derefter sine Mænd enten til en aabenlys Kamp eller til et Overfald fra Baghold i Skovene. Dagen efter gjenlød Egnen af Skud, af Forfølgelsens Hævnskrig, af Flugtens Bønner. Det beroede ved saadanne Lejligheder ikke blot paa at sejre, men paa at tilintetgjøre, for at ingen Flygtning skulde røbe det skete og advare sine Kammerater. Senere sendtes Byttet fra Rygaard ud af Issefjorden med Fiskerbaade eller med Smaafartøjer fra Holbæk og Rørvig, et Fiskerleje, som dengang var af større Betydning end nuomstunder. Om Natten, naar Vinden var gunstig, listede Skibene sig ud forbi Nakkehoved og Spodsbjerg, hvor de fjendtlige Krydsere laa posterede, og naaede i Reglen ned til Kjøbenhavn den følgende Morgen.

Men lykkedes det endog Svend at blive ukjendt for sine Fjender før det Øjeblik, han som en Tordenbyge fra en klar Himmel styrtede ned over dem, omringede og tilintetgjorde dem, saa var ikke det samme Tilfældet i

den Egn, han havde gjort til Skueplads for sine Eventyr. Hans Navn var i Alles Munde, de utroligste Historier antoges uden videre, naar de blot knyttede sig til hans Navn. Kong Frederiks Gunst havde tilforn ikke kunnet skaffe ham synderlig Anseelse; Moden eller Tilfældet, som rigtignok ogsaa er en mægtigere Konge, gjorde ham derimod nu til Alles Helt; Svend var ikke længer den ufri Borger, der, som Ib sagde, kun vovede at nærme sig Adelen knælende og i Afstand. Adelsdamerne lode sig frelse af ham og føre til deres Familie i Hovedstaden, Herrerne betroede ham de værdifuldeste Ejendomme. I enhver Landsby fandt han sine Tilhængere og Fortrolige, Mænd, han havde kæmpet sammen med, Kvinder, han havde beskyttet, de meddelte ham Underretning om, hvad de vidste, de forøgede hans Kræfter og delte hans Farer i det samme Øjemed som han, at hjælpe de betrængte i Hovedstaden, og for den samme Løn, — at glemmes.

Holger Rud ventede altsaa denne Morgen paa Svenskernes Komme, medens han med sindige og betænksomme Skridt vandrede op og ned i Forhallen. Hans fine og kvindelige Ansigt var aldeles blegt, maaske var det kun en Følge af Trækvinden og den bidende Kulde, som foer gjennem den aabne Hal.

Lidt efter forkyndte Hestetrav og en Fanfare af Trompeter, at Rytterne nærmede sig. Anføreren red ind over den nedladte Vindebro, thi i Aaret 1658 havde Gjørsløv endnu bevaret hele det middelalderlige Præg, som karakteriserede de gamle Herresæder.

Da Kaptajnen traadte ind i Hallen, saa Holger en høj, bredskuldret Mand, med et langagtigt, rødt og kopparret Ansigt, hvis mest iøjnefaldende Parti var en kroget Næse. Ved Siderne af denne Næse funklede to store Øjne, runde, lyse og spillende som Uglens eller, rettere

sagt, som Høgens, thi de havde det samme stirrende, rovbegjærlige og gjennemtrængende Udtryk. Hans Pande var skaldet og furet med en utallig Mængde Rynker, men som om Naturen vilde bøde paa denne Haarmangel, havde den forsynet Kaptajnen med vældige, buskede Øjenbryn og et tykt og stort Skæg, hvis oprindelige Farve Tiden havde blandet med graat.

Kaptajnen og Rud nærmede sig hinanden med Udveksling af alle disse Høfligheder, som Adelsmændene dengang holdt i Hævd, og som vor Tid forsømmer, fordi den ikke har begrebet det smukke deri.

»Min Herre!« sagde Kaptajnen. »Jeg kommer for at bede Eder om Kvarter til mig og mine Folk, medens vi opholde os her i Egnen.«

»Hr. Kaptajn!« svarede Rud, »alt her er til Eders Tjeneste. Desværre vil I ikke finde det synderligt bekvemt hos os, siden tidligere Indkvarteringer allerede have berøvet os det meste af, hvad vi ønskede at tjene Eder med.«

»Det er heller ikke for at finde Bekvemmeligheder, at Hans Majestæt skikker mig til Gjørsløv,« svarede Kaptajnen smilende. »Mine Folk ere nøjsomme, og jeg haaber, at de skulle efterlade et bedre Rygte end deres Forgængere. Hvad mig selv angaar, saa fører jeg Krigen som Adelsmand, ikke som Marodør. — Hvem bebor Gaarden?«

»Fru Elsebeth Buchwald og jeg, hendes Søstersøn.«

»Vil I formelde den naadige Frue min dybeste Respekt og forsikre hende i mit, Kaptajn Esners Navn, at hun ikke har ringeste Grund til at frygte for dette nødtvungne Besøg. Siden skal jeg udbede mig Tilladelse til selv at hilse paa hende.«

Derpaa gjorde han en høflig Hilsen for Rud og vendte tilbage til Dragonerne i Gaarden.

Kaptajnens Ord og den blide og venlige Tone, hvori han talte, virkede beroligende paa Junkeren. Fruen modtog en ikke mindre gunstig Mening om ham, da han senere fremstillede sig for hende. Esners hele Adfærd røbede Dannelse og gode Sæder. Han tilbragte største Delen af Eftermiddagen i den gamle Dames Selskab. Han forstod at trøste og berolige og gjorde hende efterhaanden dristigere og mere meddelende. Endnu en heldig Egenskab, som allerede den første Dag gav Beviser paa, var den fortrinlige Mandstugt, Esner holdt over sine Folk. Saaledes skete det da, at Fru Elsebeth, der havde begyndt denne Dag med at fortvivle, endte med at ønske sig til Lykke med de nye Gjæster. De følgende Dage forøgede den gode Mening, man nærede om Kaptajnen. Han var bestandig den Samme, stille og fordringsløs tilbragte han Tiden under Opfyldelsen af sine Pligter eller i Selskab med Fru Elsebeth og Junkeren. Karen vedblev at være usynlig, endskjøndt Fruen, efter at have overbevist sig om, hvor lidt der var at frygte, næsten angrede denne Bestemmelse.

»Det er dog en mærkværdig Lighed,« sagde Esner en Dag, »der finder Sted mellem Eder, naadige Frue! og min Moder i Hjemmet. Eders Ansigt, Miner, Gang, lige til Tonen i Eders Stemme, forøger den og fremkalder Erindringen om min Ungdoms stille og rolige Liv nede i Tyskland. Der levede vi i en Afkrog mellem Vinbjerge, hun, jeg og min Kjæreste, uændsede men tilfredse, og haabede paa Fremtiden, indtil Krigen brød ud og forstyrrede alt.«

»Hvorfor var I da nødt til at opgive denne Lykke og drage med i Krigen?«

»Jeg var fattig, min Brud ligesaa, jeg drog bort for at friste min Skjæbne.«

Fru Elsebeth saa en Betryggelse i denne Lighed, hun fandt ogsaa noget rørende i det ærbødige, næsten sønlige Blik, hvormed Esner uafbrudt betragtede hende. I samme Grad altsaa, som Frygten ophørte, vendte hendes Tillid tilbage, det skjulte Sølvtøj kom atter for Dagen, Bægere, Kander og Lysestager paraderede som før paa Bordet. Den gode Kaptajn havde ikke Øje for andet end Fruens Lighed med hans Moder.

En Aften sad han som sædvanlig inde i Dagligstuen og skildrede sine lykkelige Forhold i Hjemmet, denne Idyl, som han kaldte det, til hvilken hans Tanker flygtede fra det store Drama, han mod sin Villie var nødt til at spille en Rolle i. Fruen skjænkede Vin for ham, Kaptajnen drak.

»Dette lille Bæger,« udbrød han med Øjnene rettede mod et smukt ciseleret Sølvbæger, som han nylig havde tømt, »minder mig om et uopfyldt Løfte, jeg gjorde min Brud, da vi skiltes. Jeg skulde sende hende et saadant og har flere Gange tænkt derpaa, men endnu aldrig set noget, som behagede mig saa meget som dette. Næste Gang jeg kommer til Kjøge, skal jeg med Eders Tilladelse sende en Guldsmed herned, for at han kan tage en Tegning af Bægeret og gjøre mig et lignende. Paa den Maade vil jeg tillige have et vedvarende Minde om Eder, min naadige Frue! og om mit behagelige Ophold her.«

Fruens Ansigt viste sit venligste Smil.

»For mig,« sagde hun, »vil det behageligste Minde være, at I, istedetfor at lade Bægeret afkopiere, hellere beholdt Originalen, siden denne Ubetydelighed synes at have nogen Værd i Eders Mening.«

Kaptajnen lod til at blive meget overrasket herover.

»Naadige Frue!« sagde han i en bebrejdende Tone, »jeg kan umulig misbruge Eders Godhed i saa høj en Grad.«

Fru Elsebeth lod ogsaa til at blive overrasket; thi med denne Forsikring saa hun Esner endnu engang tømme Bægeret og med den roligste Mine at stikke det til sig. Derefter fortsatte han Samtalen i samme blide og behagelige Tone som før. Fru Elsebeth derimod blev mere tankefuld og ordknap, hun begreb ikke ret denne Handling. Nogle Aftener senere sad Esner atter inde i Dagligværelset. Det begyndte at blive sent, og Kaptajnen stod op for at tage Afsked.

»Jeg gaar,« sagde han, »men derfor skilles vi dog ikke, det er ikke længer blot om Dagen, at denne vidunderlige Lighed lænker mine Tanker til Eders Person; i de sidste to Nætter har I uafbrudt været tilstede i mine Drømme.«

»Virkelig,« svarede Fruen smilende, »og hvad drømte I da?«

»Ja, jeg burde maaske undse mig ved at sige det,« ytrede han nølende, »men I spørger, naadige Frue! og jeg svarer. Jeg drømte, at I forærede mig denne smukke Vinkande, hvis Mønster og Forsiringer akkurat ere i samme fortræffelige Smag som Bægeret, I gav mig forleden.«

Fru Elsebeth kastede et forbavset Blik hen til Kaptajnen, hvis Ansigt uforandret bevarede sit rolige Smil.

»Drømme skuffe,« svarede hun tørt. »Denne Kande bærer mit Vaaben, og jeg agter ikke at skille —«

»O, min Naadige!« afbrød Esner hende pludseligt, »I nedtrykker mig jo med Eders Gaver.«

»Hvad mener I?«

»Har jeg maaske misforstaaet Eder?« spurgte han og greb Vinkanden. »Sagde I ikke, at I ikke agtede at skille Bægeret fra Kanden? Det er nu to Stykker, jeg gjemmer til min lille Kjærestes Udstyr; hvor hun vil

blive overrasket, hvor jeg beklager, at hun ikke personlig er istand til at bringe Eder sin Tak.«

Kaptajnen greb med disse Ord Damens modstræbende Haand og trykkede den til sine Læber. Hun betragtede ham forbavset, Esners Ansigt svarede fuldkommen til hans Ord, det udtrykte kun Glæde og Taknemlighed. Fruen rejste sig og forlod Værelset. Først i dette Øjeblik begreb hun, hvor grusomt hun var bleven skuffet.

Nogle Dage efter kom hun op i Taarnværelset til Holger. Hendes Ansigt røbede den dybeste Harme.

»Ak, jeg Ulykkelige!« udbrød hun, »hvad skal jeg gribe til? Jeg er skuffet, bedraget af denne Usling, denne Kaptajn. Han er værre end alle dem, der endnu have været her.«

Holger greb den fortvivlede Dames Haand, hans Ansigt var blegt og skjælvende som hendes.

»Fat Eder, dyrebare Moder! og fortæl mig, hvad der er sket, tal blot ikke saa højt, man kunde let høre os nedenunder.«

Fru Elsebeth tilkastede Holger et medlidende Blik, derefter vedblev hun, heftig og lidenskabelig som før:

»Jeg har fortalt Dig, hvorledes han først gjorde mig troskyldig ved en forstilt Blidhed og Godmodighed, derefter aflokkede han mig først et Sølvbæger, saa en Vinkande, Dagen efter et Saltkar og igaar tre Sølvskeer, alt med den yderste Høflighed, snart som et Laan, snart som Modeller for at lade lignende Gjenstande forfærdige. Imidlertid smiler han spottende og fortæller, at det er hans Kjærestes Udstyr. Hvis det varer saaledes ved, vil jeg om kort Tid ikke have et eneste Stykke tilbage. Du tier, Holger! siden Du ikke kan beskytte mig, saa raad mig idetmindste.«

Holger betænkte sig paa Svar, han befandt sig i en

ligesaa forlegen og raadvild Stilling som Fruen. I dette Øjeblik lød en dæmpet Banken paa Døren, den gik op, og Kaptajn Esner traadte ind, smilende og høflig som bestandig. Fru Elsebeth udstødte et Skrig. Holger blev endnu blegere ved den Tanke, at Kaptajnen havde hørt hendes Beklagelser.

»Jeg vover at komme herop,« udbrød Esner, idet han gjorde en dyb Hilsen, »fordi jeg er Overbringer af et Budskab, der ikke taaler Opsættelse.«

»Et Budskab,« gjentog Fruen, »til mig?«

»Ja, saa vidt jeg kan forstaa Dragonen, som endnu holder nede i Gaarden. Det er en Ordre fra General Fersen, at den naadige Frue her fra Gjørsløv haver at aflevere fem tusinde Pund Hø til imorgen Middag oppe ved Magleby Kirke.«

»Men denne Udskrivning vedkommer jo Ejeren og ikke mig, som kun beboer Gaarden i hans Families Fraværelse.«

»Ja, Du gode Gud!« svarede Kaptajnen, »det er jo os umuligt med den bedste Villie at gjøre Forskjel mellem Ejer og Beboer i disse Tider, den Ene hæfter for den Anden. Ikke sandt, Junker! det vil I kunne forklare den naadige Frue.«

»Desværre,« svarede Rud, befriet for sin første Frygt, »jeg tror, at Kaptajnen har Ret.«

»Men det er jo en Taabelighed at forlange!«

»Hvilket, naadige Frue! min Ret?«

»Nej, Høet; her findes ikke Fjerdeparten paa Gaarden.«

»Saa maa der gjøres Udvej for det; General Fersen er en bestemt og ubøjelig Herre. Jeg skulde anse det for meget uklogt og voveligt at give ham Grund til Uvillie.«

»Men jeg forsikrer Eder, at det er mig umuligt at

tilvejebringe det forlangte,« ytrede Fruen i en fortvivlet Tone. »Hvad vil I saa gjøre mig?«

»Jeg vil rejse bort,« svarede Esner med et dybt Suk, »og det saa snart som muligt. I, naadige Frue! der ligesom min fortræffelige Moder er hævet saa højt over de almindelige Mennesker, maa lettelig kunne begribe, hvad Følgen af denne Vægring vil blive.«

Fru Elsebeth skjælvede ved igjen at høre sig sammenlignet med denne fortræffelige Moder, en ubestemt Frygt vaagnede hos hende, thi, som Kaptajnen hin Aften bemærkede, Moderen erindrede ham om hans Brud, og ulykkeligvis erindrede den elskværdige Brud altid om Udstyret, som han saa ivrigt havde begyndt at samle.

»Men i hvilken Forbindelse staar min naadige Fru Mosters Vægring med Hr. Kaptajnens Rejse?« spurgte Rud.

»Hvorledes kan I spørge derom?« svarede Esner forundret. »Tror I, unge Herre! at jeg vil kunne udholde at være Vidne til de ubehagelige Optrin, som denne Vægring nødvendig maa fremkalde. Man vil gjøre sig betalt med hvad der findes paa Gaarden. Istedetfor fem og tyve Mand vil den naadige Frue faa et helt Kompagni at underholde. Kjender I da ikke disse hvervede Tropper: Kroater, Slavoner, Banditer med et Ord, der myrde deres bedste Ven for et Bæger Vin og føre Krig med hele Verden, idetmindste med den Del af Verden, der er rigere end de? Tror I, naadige Frue! at en eneste af disse Karle vil agte nogen af alle de fortrinlige Egenskaber hos Eder, som jeg beundrer? Mener I, at de ville nøjes med at bede, hvor de kunne fordre eller rettere sagt tage uden enten at bede eller fordre? Hvilke Optrin af Ugudeligheder og Rædsler vil ikke Eders fredelige Tilværelse blive afbrudt af, hvilke Undersøgelser ville her ikke overalt blive foretagne!«

»De ville ikke finde noget.«

»Netop de samme Ord anvendte jeg forleden til Generalen, da der var Tale om Eder, men mærkværdigt nok troede han mig for første Gang ikke, siden et gammelt, stygt Fruentimmer, som jeg tror, de kalde Kulsoen her i Egnen, har fortalt ham, at den naadige Frue nylig havde ladet Vovehalsen Svend Gjønge hente en stor Skat fra Søholm, den I bragte med til Gjørsløv.«

Fru Elsebeth begreb Sandheden af alt, hvad Kaptajnen sagde. Da han nævnede Skatten, udstødte hun et dybt og klagende Suk. Fra nu af ansaa hun sig fortabt.

»Og hvad raader I mig da til at gjøre for at undgaa alle disse Ulykker?« spurgte hun ydmygt.

»Eder raader jeg intet,« svarede Esner pathetisk, »det er tværtimod mig, som maa søge at finde paa Raad, mig, Eders taknemlige Skyldner, der føler sig saa meget mere forpligtet til at redde Eder, som jeg netop idag har en lille Bøn at gjøre.«

»En Bøn?«

»Jeg har sendt Bud til Guldsmeden i Kjøge for at bestille mig et Stykke Sølvtøj til Udstyr for min Brud. Vil I, udtrykte Billede af min Moder! vel tillade, at jeg laaner den yderst smagfulde Armstage, jeg saa i Eders Værelse forleden Aften?«

Fru Elsebeth var ligesom forstenet over en saadan Frækhed. Alene hendes Øjne vidnede om Liv og udsendte Lyn, medens hun syntes at søge efter Svar. Derfor vedblev Esner:

»I studser, naadige Frue! og begriber uden Tvivl ikke, hvorledes det er muligt, at en Kavaler i den Grad kan forglemme sig, at han fordrer en Tjeneste betalt, men det er Ligefremhedens Tid, hvori vi leve, og siden jeg har vovet at begynde, maa det ogsaa være mig tilladt at

fuldende. I laaner mig Armstagen, de to Lysesakse og Sølvbakkerne, som høre til dem, jeg indestaar naturligvis for alt og paatager mig til Gjengjæld at ordne Sagen med Hensyn til Generalens Fordring; jeg skaffer Høet tilveje andetsteds fra, jeg kvitterer den udstedte Fordring eller finder paa en tredie Udvej; kort sagt, det er alene mig og ikke Eder, paa hvem Ansvaret kommer til at hvile. Afslaar I derimod min Bøn, belægger Generalen øjeblikkeligt Gjørsløv med den omtalte Indkvartering, det er saaledes hans Vane at straffe. Disse Mennesker — nej, nej, fritag mig for at forudsige Eder de Ulykker, I, Junkeren, Eders hele Hus derved ville blive prisgivne til.«

Fru Elsebeth brast i en lydelig Graad. Kaptajnens sidste Tale havde gjort sin Virkning. Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder og forlod Taarnkammeret.

»Min Herre!« sagde Rud, idet han væbnede sig med al den Værdighed og Kulde, han kunde finde. »I misbruger i høj Grad den Magt, Tilfældet har skjænket Eder, og giver Fruen megen Grund til at beklage sig over Eders Adfærd.«

»Ak, Junker! hvad siger I der?« svarede Esner, medens hans Blikke mønstrede en Samling Jagtvaaben, som hang paa Væggen. »Af os To gad jeg nok vidst, hvem der mest misbruger sin Magt i dette Øjeblik.«

»Hvad mener I?« spurgte Rud studsende.

»Tvivler I da virkelig om, at jeg, dersom nogen Anden havde vovet at ytre slige Ord, vilde have opfordret ham til at prøve en Gang med mig paa Kaarde eller Pistoler? — Mod Eder er jeg værgeløs, I ligner alt for meget min Broder, min eneste og ulykkelige Broder, som faldt i Slaget ved Tuttlingen ved min Side, idet han gav mig sin Hæder, ligesom han gav Gud sin Sjæl.«

Kaptajnen syntes saa dybt rørt ved Erindringen herom, at han skjulte sine Øjne med Haanden. Da han havde fattet sig noget, vedblev han: »Har jeg ikke før omtalt denne Lighed for Eder?«

»Nej!« svarede Rud.

»Godt, saa har jeg følt den saa meget oftere, man taler heller ikke gjerne om sligt for ikke paany at oprive et halvt lægt Saar. Og nu spørger jeg Eder, hvem af os To misbruger vel sin Magt i dette Øjeblik? — Men Guds Død!« raabte han og foer hen til Væggen, »der hænger jo den lille Sølvpibe til at sammenkalde Koblet med, og som jeg saa længe og forgæves har ønsket mig, og hvilken Form, hvilket nydeligt Arbejde! Jeg maa absolut have Magen til den, Junker Rud! I tillader vel at jeg laaner Piben for at vise den til Guldsmeden, naar han kommer her imorgen. — Hvorledes, min Herre! I tier, I betænker Jer, I søger paany at krænke den Vaabenløse, Vennen, der omslutter Eder med en ældre Broders hele inderlige Ømhed?«

Rud mumlede nogle Ord, som Esner formodentlig antog for Samtykke, thi han løste Sølvpiben fra Jagttasken, stak den til sig og forlod Værelset med et Fingerkys og en uefterlignelig graciøs Hilsen.

7.

Middel mod Ulykken.

To Dage senere fandt et Familieraad Sted i det lille Kammer, hvor Karen hidtil havde siddet indesluttet. Samtalen angik naturligvis Kaptajnen, der samme Morgen

igjen havde paaberaabt sig den mærkværdige Lighed og atter opdaget et smagfuldt Stykke Sølvtøj, som han ønskede Mage til.

»Jeg veed ikke, hvad vi skulle gribe til,« ytrede Fruen fortvivlet, »blot det indser jeg, at vi umulig kunne udholde det saaledes.

»Jeg formodede dog, at han skulde have forandret sig efter den Samtale, jeg havde med ham forleden,« sagde Rud.

»Ak, min stakkels Holger!« svarede Fruen, »hvad kunde Du vel sige, som han ikke allerede har hørt af mig? Lige meget hjælper det. Hvad der end mere forøger vor Ulykke, er, at Folkene begynde at efterligne deres Herre. For nogle Dage siden have de slagtet alle Høns paa Gaarden, i Formiddags begyndte de paa Ænder og Gæs; jeg kjender kun eet Middel til at ende denne forfærdelige Tilstand, det er, at vi forlade Gjørsløv.«

»Hvor skulle vi drage hen?« spurgte Holger.

»Til Kjøbenhavn.«

»O ja, lad os tage til Kjøbenhavn,« udbrød Karen livlig. »Der trues vi da kun af en bestemt Fare, medens herude enhver Fares Mulighed giver Anledning til Frygt.«

»Da indser jeg dog virkelig ikke, at Du, mit Barn! har nogen Grund til at beklage Dig,« sagde Fruen, »især i disse Dage, mens Du sidder herinde, forvaret bag Laas og Lukke.«

»Regner Du da ikke den bestandige Angst, jeg veed, I Andre maa lide, for noget?« spurgte Karen.

Fruen svarede ikke, derimod tog Holger Ordet:

»Jeg frygter for, at naadige Mosters Plan bliver vanskelig at udføre. For det første ville Dragonerne ikke tillade os at forlade Gaarden. I veed, at jeg to Gange forgæves har prøvet derpaa. Dernæst vil en Flugt igjennem

en fjendtlig Hær være forbunden med større Farer end dem, vi ere udsatte for i Hjemmet.«

»Følger Du ikke med os?«

»Jo, uden Tvivl, og jeg vil forsvare Eder begge, saa godt jeg formaar; men jeg er ene mod Mange.«

»Lad os da opspørge Svend Gjønge!« ytrede Fruen.

»Ja, han vil ganske vist kunne føre os til Maalet,« sagde Karen.

Der var noget i disse Ords tillidsfulde Tone, som saarede Junkeren, han tilkastede hende et misbilligende Blik og svarede:

»Jeg antog, at jeg vilde kunne være en mere passende Ledsager end Svend Gjønge. Det eneste, Kaptajnen har forud for mig, er maaske et bedre Bekjendtskab til Vejen og Egnen.«

»Men er det ikke ogsaa en vigtig Grund til at foretrække ham, min kjære Fætter?« spurgte Karen.

»Jeg indser ikke, vi kunne gjøre bedre end at henvende os til Kaptajnen.«

»Det gjælder kun at finde hans Opholdssted.«

»Ja, og saa at faa Bud til ham,« ytrede Holger.

»Det maa Du paatage Dig.«

»Men Vagten ved Porten lader mig ikke passere over Vindebroen.«

»Vi er Fanger, kun med den Forskjel, at det her er Fangerne, der maa sørge for deres Bevogteres Underholdning.

»Ja, ja, saa veed jeg nok, hvem jeg skal faa til at besørge mit Brev til Svend Gjønge. Den lille Hønsedreng, som I se hist nede i Gaarden, en fiffig Knægt, vil i Mørkningen liste sig bort, uden at Nogen lægger Mærke dertil. Imedens han er borte, ville vi Tre berede alt til Afrejsen, siden vi af Erfaring vide, hvor

hurtigt denne Hr. Kaptajn indfinder sig, naar man lader ham kalde.«

Endnu medens Fruen talte, blev Døren reven op. Kaptajn Esners Ansigt viste sig i Aabningen. Fru Elsebeth udstødte et Angstraab. Hun havde skudt Slaaen for Døren, før Raadslagningen begyndte, men hun vidste ikke, at Kaptajnen snigende og forsigtig havde listet sig fra Værelse til Værelse og omsider, da han hørte Stemmer indenfor, sprængt Slaaen ved et heftigt Ryk i Døren.

Esner standsede overrasket ved at se Karen, derefter antog hans Ansigt et blidt og venligt Smil, og han udbrød:

»Jeg beder om Tilgivelse, fordi jeg vover at forstyrre; jeg vil derimod ikke gjøre Undskyldning, fordi jeg ikke har hilst paa den ædle Jomfru tilforn, derfor bærer den naadige Frue Skyld, I! som igaar paastod, at I ikke skjulte en Skat i dette Hus. — Hvad mit Æringe angaar, saa er General Fersen i dette Øjeblik kommen til Gjørsløv og udbeder sig den Fornøjelse at tale med Eder. Vær uden Frygt! jeg har afgjort alt med den omtalte Leverance. Tillad mig at føre Eder til ham, hans Tid er knap, og vi ville ikke lade ham vente.«

Fru Elsebeth vidste i Øjeblikket ikke, hvad hun skulde svare, hun kastede et bønligt Blik paa Junkeren, som om hun opfordrede ham til Hjælp. Det var virkelig ogsaa hans Hensigt, men medens han betænkte sig, greb Kaptajnen Fruens Haand, stak den ind under sin Arm og forlod Stuen. Under denne sidste Handling bemærkede Esner en Signetring paa hendes Finger. Han pegede paa Ringen og udbrød, idet de gik igjennem Forsalen:

»Tillad mig at gjemme denne Ring, indtil Generalen er tagen bort; dette nydelige Smykke kunde let friste hans Havesyge og give Anledning til en forøget Indkvartering paa Gaarden.«

Fruen sukkede, men lod Esner tage Ringen uden Modstand.

»Og denne lille Guldnaal!« vedblev han straks efter med en Bevægelse mod den gamle Dames Halskrave. »Du gode Gud! Fersen er som rasende efter Guldnaale.«

Med disse Ord tog han let og behændigt Naalen ud af Kraven og skjulte den.

Samme Aften blev Brevet skrevet og det omtalte Bud i al Stilhed bragt op i Salen til Fru Elsebeth for at modtage hendes Befalinger. Det var en halvvoksen, kraftig Knøs, med et rundt og fyldigt Ansigt, hvis mørkebrune Hudfarve uden Tvivl havde sin fælles Grund i for meget Solskin og for lidt Vand. Ved første Øjekast syntes dette Ansigt, indfattet i en Skov af stridt og krøllet Haar, kun at røbe Selvtilfredshed og en utrolig Enfoldighed, ved det næste saa man et Udtryk i disse brune og spillende Øjne og et Smil omkring hans fyldige Læber, der tydede paa List og Snildhed. Uagtet Kulden gik han med blottede Fødder, derimod var han bedre forsynet med Trøje, thi den, han bar, havde efter Størrelsen og Omfanget at slutte, tilhørt et voksent Menneske, hvoraf Følgen blev, at Ærmerne naaede langt nedenfor Palles Hænder.

Da han traadte hen til Fruen, strakte han begge Armene ud til Siden og gjorde et dybt Buk, derpaa søgte han at bane sin ene Haand Vej igjennem Ærmet for at stryge Haaret fra Panden.

»Tror Du Dig istand til hemmelig og ubemærket at besørge et Brev for mig til Svend Gjønge?« spurgte Fruen med et mistrøstigt Blik paa den uheldige Skikkelse, som stod foran hende.

Drengen udbredte sine Arme til et nyt Buk.

»Svar, naar den naadige Frue taler til Dig,« sagde Junkeren. »Kan Du besørge Brevet?«

»Ja, aa ja!« svarede Drengen med en grov og noget hæs Røst.

»Veed Du, hvor Kaptajnen opholder sig?«

»Nej!«

»Hvad skulle vi saa gjøre?« spurgte Fruen henvendt til Holger.

»Saa skal jeg vel søge ham op,« svarede Drengen. »Igaar Nat laa han nede ved Tryggevælde Mose med Folkene, med inat slaa de Svenskerne ihjel ved Varpeløv, og imorgen —«

»For Guds Skyld! tal dog sagte. Hvoraf veed Du alt dette?«

Drengens Mund forlængede sig til et Smil, som viste to Rader brede, mælkehvide Tænder, medens han svarede:

»Alle Mennesker veed nok, hvad Svend Gjønge tager sig for, den Karl.«

»Du er altsaa sikker paa at kunne bringe ham eller hans Kammerat Vagtmesteren mit Brev?« gjentog Fruen.

Palle betragtede hende forundret. Han begreb ikke, hvorledes denne Sag kunde være saa megen Tvivl underkastet.

»Ja, aa ja!« svarede han atter.

»Hvorledes vil Du komme over Graven?«

»Derover kommer jeg hver Aften.«

»Men Rytterne drage jo Broen op, naar Mørket begynder.«

»Derfor gaar jeg heller ikke over Broen, jeg kryber over Pælene, som staa i Graven fra den gamle Bro,« svarede Drengen med et forslagent Smil.

»Det er jo et ypperligt Indfald,« sagde Fru Elsebeth fornøjet, »nu tror jeg selv, at vi uden Frygt kunne lade

Dig besørge vort Ærinde. Spræt Foret op paa hans Trøje, Holger! vi ville sy Brevet fast indenfor.«

Holger adlød, Drengen fandt sig i alt. Hans Øjne løb imidlertid over de mange forskjellige og fremmede Gjenstande, som Værelset indeholdt, indtil de omsider forbleve rettede paa Ruds Stadskaarde, som især syntes at fængsle ham. Junkeren var næsten færdig med sit Arbejde, da Palle pludseligt udbrød:

»Har naadige Herskab, Junker og Frue, nu ogsaa ret betænkt, hvad I gjøre?«

»Betænkt!« gjentog Fruen, »hvad mener han?«

»Forgangen grebe de en Mand i Frørslev og dømte ham til Galge og Gren, formedelst de fandt et Brev forvaret indenfor hans Trøje. Svensken kjender dette Gjemmested.«

»Drengen har maaske Ret, men hvor skulle vi da skjule Brevet?«

Junkeren betænkte sig som sædvanligt, imedens tog Palle Mod til sig og udbrød:

»Jeg veed nok, hvor det var bedre forvaret.«

»Naa da, tal!«

»Her i mit Haar,« sagde Drengen med et polisk Smil. »I Mandags bar jeg en kjøn Peberbøsse bort i det for Præstekonen i Holtug.«

Fru Elsebeth smilede, ethvert af Palles Indfald overbeviste hende om, at hun havde truffet den Rette. Brevet blev rullet sammen og lod sig med Lethed skjule i Drengens tykke Haar.

»Nu gjælder det blot om, at Du kommer lykkelig og vel over Graven. Skulde Du være saa uheldig at blive set og greben, saa røb for Guds Skyld ikke dit Ærinde, fortæl, at Du flygter bort, fordi Junkeren har slaaet Dig.«

»Ja, aa ja,« svarede Palle, »det skal jeg nok; men hvis naadige Herskab, Junker og Frue, tillader det, saa

bærer jeg mig ad paa en anden Maade. Jeg fortæller dem, at jeg er saa sulten og har listet mig ud for at stjæle en Gaas oppe paa Søholm, det tro de snarere.«

Fru Elsebeth lo saa synligt, som det kunde forenes med hendes Værdighed. Palle fik en Belønning af to Skilling for at opflamme hans Iver, han tog Afsked med udbredte Arme og et lignende Buk som før. Idet han kom til Døren, vendte han sig om og udbrød:

»Om naadige Junker og Frue nu vilde kigge lidt ud af Vinduet og passe paa, saa lister jeg mig straks ned til Graven, og saa kunne I se, hvor nemt jeg kryber over.«

Det utrolige blev til Virkelighed. Hønsedrengen nød den Opmærksomhed, at Fru Elsebeth en halv Time blev siddende ved Vinduet, som vendte ud mod Voldgraven, for at se ham krybe over. Da hun omsider fik Øje paa det mørke Punkt, som Palles Legeme dannede, idet han syntes at glide hen over Vandspejlet, fulgte hun enhver af hans Bevægelser med en dyb og levende Interesse.

Samme Aften og omtrent paa samme Tid sad Ib i en lille Hytte, der havde tjent til Bolig for Skovfogden ved Valbygaard. Hytten laa dybt inde i Skoven langt fra Alfarvejen, og Vinduerne vare denne Aften omhyggeligt tildækkede, for at Skæret fra Lampen, som hang i en Kjæde ned fra Loftsbjælken, ikke skulde blive bemærket udenfor. Et stort Baal blussede paa Skorstenen og tjente til at opvarme Stuen.

Ib sad ved Bordet, ifærd med at pudse sine Pistoler, hans sædvanlige Fritidsarbejde, hvoraf Følgen var, at han altid havde de blankeste Vaaben blandt alle Gjøngerne. Foran ham saa man en stor Ravn hoppe omkring paa Bordet og lege med en Korkprop. Denne Fugl var Vagtmesterens Yndling; næst efter lille Inger og sin smukke Kjole elskede han intet saa højt som Ravnen, og det var

maaske endda et Spørgsmaal, om han ikke satte Ravnen over Uniformen. Ib var i et ypperligt Humør denne Aften, han sang en Vise med en forskrækkelig falsk Stemme og smilede til Ravnen, naar den flagrede med Vingerne og snappede efter de blanke Pistolløb.

»Ja, Plus!« udbrød han, da Visen var endt, »det er intet Under, at vi komme saa godt ud af det sammen, for vi holde begge To af de blanke Vaaben, men jeg forstaar mig bedre paa at haandtere dem end Du. Imorgen er det Søndag, og derfor tænker jeg, at Du vilde blive glad, hvis jeg syede Dig et kjønt Halsbaand af det Stykke røde Tøj, som lille Inger sidst forærede Dig. Ja vist! Du skal have Dig et Halsbaand, saa sætter Du Dig til Ro henne paa din Plads bag Skorstenen. Siden kommer Svend, og vi faa da andet at tænke paa.«

Ib hentede Tøjet og begyndte at sy et Slags Bælte deraf. Ravnen vedblev at lege paa Bordet, omsider fløj den op paa hans Skulder, lagde sit Hoved til hans og vedblev fra denne Plads rolig og ubevægelig at holde sine store, graa Øjne hæftede paa hans Arbejde.

Pludseligt rejste Fuglen sit Hoved og vendte det om mod Vinduet. Paa samme Tid lod Ib Sytøjet falde og lyttede.

»Der kommer en gaaende udenfor,« mumlede han, »det rasler i Løvet; nu staar den stille ved Vinduet. Ja, deri ligne vi nu ogsaa hinanden, lille Plus! vi have begge To gode Øren.«

Ib tog en Pistol ned fra Hanebjælken og gik hen til Døren. Plus blev siddende paa hans Skulder. Straks efter hørtes tydelige Fodtrin udenfor. Det bankede paa Døren, Ib lukkede op. Den kommende var indhyllet i en tyk Vadmelskofte. Idet denne blev slaaet tilside, og Lampens Skin faldt hen over Ansigtet, gjenkjendte man Kulsoen.

»Er det Jer, Boel!« udbrød han; »hvad vil I her?«

»Ja, det maa Du nok spørge om,« svarede hun langsomt og stønnende, »og mere forundret vil Du blive, jeg fortæller mit Ærinde.«

»I kommer vel for at sige Tak for sidst,« ytrede den spydige Vagtmester.

»Jeg synes ikke, Du har nogen Grund til at spotte,« svarede hun med en Stemme, hvis skarpe og bitre Betoning, hun forgæves søgte at skjule.

»Hvad vil I da?«

»Aa, lille Ib! Du har gjort en stor Ulykke sidst vi mødtes oppe paa Søholm. Baandene snærede i mine Ben, saa at jeg endnu næppe kan slæbe dem efter mig. Jeg har ligget tilsengs i otte Dage efter, dog det faar at gaa. Enhver hytter sig selv i denne Verden; men siden jeg ikke kan vandre omkring som før, kan jeg ikke længer bjerge Føden til mig og Tam, det gamle Skind! han duer heller ikke mere og har ligget af Gigt og Lændeværk det hele Efteraar. Vi lide Nød, Ib! i tre Dage have vi ikke haft en Krumme Brød i Huset, det er din Skyld, kanske er det ogsaa kun min egen, siden jeg var saa taabelig at blande mig i Eders Sager, derfor tænkte jeg, da jeg kom forbi din Dør iaften, at Du vel var Mand for at give os en lille Haandsrækning, saa godt Du kan.«

Ib lod til at være bevæget over denne Skildring, som Kulsoen ledsagede med dybe Suk og en gjentagen Stønnen.

»Jeg har et Brød i min Skuffe,« sagde han. »Skal vi være halvt om det?«

»Ja, men har Du ikke ogsaa et lille Stykke Kjød, Du gode Sjæl?«

»Ikke en Stump; Plus stjal det sidste fra mig i Middags.«

»Naa saa Du har din Ravn endnu; ih nej se! der sidder han jo; det er ellers et rart Dyr. Ja, ja, Ib! giv mig da dit lille Stykke Brød. Det er rigtignok en mager Levemaade, Du fører, efter nylig at have haft den store Skat under Hænder.«

»Det kan være sandt, men Skatten tilhørte ikke mig, som I vel veed.«

»Vist gjorde den ikke, men den, som rører ved Beg, faar gjerne sorte Fingre, siger man for et gammelt Ordsprog. Give de Dig da ingenting for det Du slaas og kriges?«

»Lidt nok, som I ser.«

»Men hvad Djævlen kan det saa hjælpe, at de have gjort Dig til Vagtmester?« spurgte hun haanligt.

»Ja, lad det nu være godt, Boel! der har I Halvdelen af mit Brød, kom, skal jeg skære det istykker? — Naa, hvorfor spiser I ikke?«

Kulsoen kastede et ringeagtende Blik paa det tørre Brød.

»Spise!« gjentog hun, »hvad tænker Du paa? Tror Du, at jeg kan faa en Krumme ned, medens jeg ved, at den sølle Tam sidder hjemme og giver sig af Sult?«

Ib troede ikke synderligt paa denne opofrende Kjærlighed, imidlertid havde han ikke de samme Grunde til Tvivl som Læseren.

»Ja ja!« sagde han, »saa pak Brødet sammen og gaa hjem i Guds Navn.«

»Nu har I bestemt noget nyt for igjen, Du og Svend. Gud Fader bevares! hvor I støje omkring, og lige lidt har I for det, I Stakler!«

»I har Ret, Boel! men tag nu Eders Mad.»

»Ja, Herre Gud! lad mig da blot hvile mig et Øjeblik, mine Ben ryste under mig af Træthed.«

Med disse Ord tog hun Plads paa Bænken ved Vinduet og lod sine Blik løbe omkring i Værelset.

»Hvor kommer I ellers fra saa sildigt?« spurgte Ib.

»Jeg har været nede hos Præsten i Frørslev for at tigge en Smule Tøj sammen i Guds Navn, men de sagde nej og sloge Døren i for Næsen af mig. Enhver har nok med at sørge for sig selv i denne Tid. Du skulde vel ikke have en gammel Klædning til min stakkels Tam, han ejer ikke det, han kan skjule sig i, og nu staar den haarde Vinter for Haanden.«

Disse Ord gjaldt en Række Klædningsstykker, som hun saa ophængte paa en Snor omkring Skorstenen for at tørres.

»Aa jo!« svarede Ib, »der har I en Kofte, lad Tam faa den for gammelt Bekjendtskabs Skyld. Men nu maa I se at komme afsted, Boel! jeg skal selv gaa; der er Nogen, som venter mig.«

»Du skal vel ud og hente en ny Skat hjem,« sagde hun med et lurende Blik.

Ib fik ingen Tid til Svar, i det samme blev Døren lukket op, og Hønsedrengen Palle viste sig i Døraabningen.

Da han traadte ind, faldt hans Blik først paa Ib, derefter paa Kulsoen. Han kjendte hende ikke straks, fordi hun vendte Ansigtet fra Lyset; imidlertid var en Fremmeds Nærværelse tilstrækkelig til at gjøre Palle forsigtig. Han beholdt sin røde, strikkede Hue paa Hovedet, nikkede og udbrød:

»Gudsfred i Stuen!«

»Er det Dig, lille Palle?« sagde Ib. »Hvor kommer Du fra?«

»Fra Søholm,« svarede Palle nølende.

»Søholm!« gjentog Kulsoen, for hvem dette ene Ord indbefattede alt, Haab og Skuffelser, Vellevnet, Skatten.

Hun vendte sig om mod Drengen. I det Øjeblik, de stode ligeoverfor hverandre, belyste Lampeskinnet disse tre Personer, som her vare tilstede, listige, beregnende og snilde, og dog saa forskjellige i Udtrykket af denne List. Medens Ib bevarede den rolige Overlegenhed, som Prøvelse og Selvtillid giver, var Palle ikke fri for en vis Frygt, der næredes ved den Tanke, at han maaske allerede havde sagt for meget. Kulsoens Ydre gjengav derimod det tro Billede af det Indre, saa forhærdet i Lasten, at hun ikke længer ofrede nogen Tanke paa dens Følger. Efter et langt og forskende Blik paa Palle slog hun pludseligt sin Arm om hans Hals og udbrød:

»Hvordan har Du det saa oppe hos Herskabet paa Gjørsløv?«

»Godt,« svarede Drengen uden at gjengjælde hendes Ømhed.

»Men Palle, min søde Dreng! kjendes Du ikke ved din gamle Moder?«

»Ja, de sige jo, I er det,« svarede han med en mindre end sønlig Glæde.

»De sige det!« raabte hun, »tvivler Du kanske derom?«

»Ja, naar Fatter tvivler om, at jeg er hans Søn, hvorfor skulde jeg saa ikke kunne tvivle om, at I er min Moder?«

»Der er jo kommet Svenske op til Jer paa Gaarden,« sagde Ib.

»Folk sige, at de holde saa slemt Hus deroppe hos den ejegode Frue,« tilføjede Kulsoen, »er det sandt?«

»Tværtimod, de gjøre hende ingen Fortræd. Mit Erinde var ellers til Dig, Ib!« vedblev han og blinkede med Øjnene.

»Naa da!« sagde Ib, medens Kulsoen stillede sig ligeoverfor ham.

»Jeg vilde gjerne have, at Du skulde gjøre mig til Soldat og tage mig med paa Jeres Tog, som Du lovede mig ifjor, dengang jeg gav Dig min Ravn. Jeg har altid haft Lyst til Krigen.«

»Naa, saa Du vil være Soldat,« svarede Ib, som opfattede Drengens Minespil, »ja, kanske Du ogsaa kunde due til det, men Du maa først vokse lidt endnu, Palle!«

»Jeg tænkte ikke, det kom an paa Højden.«

»Saamænd! det gjør det heller ikke.«

En Mand stak sit Hoved ind af Døren og gjorde et Tegn til Ib. Vagtmesteren fulgte ham udenfor. Efter Ibs Bortgang fandt længe en fuldstændig Tavshed Sted i Stuen. Endelig udbrød Kulsoen:

»Jeg kan nok mærke, at jeg er til Ulejlighed her.«

»Det kan gjerne være,« svarede Palle.

»Du og Vagtmesteren have altsaa Hemmeligheder sammen, og Du tør ikke fortælle ham dit Ærinde af Frygt for mig, din gamle Moder, som altid holdt saa meget af Dig.

»I tager fejl, Vagtmesteren og jeg have ingen Hemmeligheder, men hvis det var saa, vilde I ikke være os til Ulejlighed. Jeg kunde derfor godt forrette, hvad jeg havde at sige.«

»Hvordan da?«

»Det skal jeg vise Eder.«

Med disse Ord aabnede han Døren saa vidt, at man udenfor kunde se enhver af Kulsoens Bevægelser, medens de, som iagttoge hende, selv vare skjulte i Mørket. Derefter gik Palle hen til Ib.

»Jeg har et Brev til Dig eller Svend,« hviskede Drengen, medens hans Øjne ufravendt vedbleve at være henvendte mod Lysaabningen, hvor den gamle Kone stod.

»Fra hvem?«

»Fra Fruen paa Gjørsløv.«

»Det er godt, min Dreng! men Manden, som var her nys, fortalte, at Svend ikke kommer hertil for det første. Han er dragen Nord paa, og mig har han givet et andet Ærinde at forrette imedens. Hvad handler dit Brev om?«

»Det veed jeg ikke, men Fruen lod til, at det havde Hastværk.«

»Ja, hvad kan det hjælpe, jeg kan ikke læse Brevskrift. Kan Du?«

»Nej, ikke andet end hvad jeg selv skriver.«

»Naa, vi finde vel paa Raad,« sagde Ib. »Gaa med Gud, Palle! Forresten vil jeg sige til Afsked, at efter hvad jeg har set iaften, saa tænker jeg nok, vi kunne bruge en Klør som Dig til vor Haandtering. Du boer jo paa Gjørsløv?«

»Ja, og jeg kommer herned imorgen tidlig for at høre om Svar. Gud i Vold! Tag Dig ivare for hende derinde.«

»Frygt ikke,« svarede Ib smilende, »vi To kjende hinanden.«

Drengen gik. Vagtmesteren vendte tilbage til Hytten, fra hvis Dør Kulsoen i det samme forsvandt. Hun havde været for langt borte til at kunne høre, hvad de talte om, hun vidste desuden, at Palle iagttog hende. Idet hun gik ind i Skoven, skar hun Tænder, udstødte en Ed og truede med Haanden i den Retning, Drengen gik.

Kulsoen var det Sandskorn, der bestandig laa ivejen for Vagtmesteren.

Før Ib traadte ind, standsede han et Øjeblik paa Dørtærskelen og saa op til den mørke Himmel. Maanens svage Lys skjultes tildels af graablaa og tunge Regnskyer. Alt var tyst og stille, kun i Retning mod Gjørsløv

hørtes i korte Mellemrum en dump Lyd, men saa svag, at den sikkert vilde være undgaaet enhver Andens Opmærksomhed end Ibs. Paa denne Lyd var imidlertid hans Øren og Tanker henvendte.

»En dejlig, mørk Nat!« mumlede han. »Nu sover lille Inger vist. — De skyde deroppe, Svend er i Arbejde, Gud veed, hvorfor jeg ikke maatte komme med, — og dette Brev — hvem siger mig, hvad der staar i det? — For Djævlen! En Vagtmester behøver blot at kunne slaas, man kan ikke forlange, at han tillige skal kunne læse.«

8.

Søn og Moder.

Næste Morgen før Daggry kom Palle tilbage til Hytten. Han traf Vagtmesteren ifærd med at berede sig til en Rejse. Hans Pistoler laa paa Bordet, Kuglepose og et vældigt Krudthorn ved Siden. Ib selv skar sig en Mængde Brødskiver, som han fordelte i alle sine Lommer. Under dette Arbejde sang han med en falsk og vibrerende Stemme sin gamle Vise:

Og naar jeg kommer til Floden hen,
Saa svømmer jeg over den,
Og kommer jeg paa den grønne Eng,
Jeg bruger min Fod igjen.

Ravnen sad paa en Stang bag Skorstenen og gav Agt paa enhver af hans Bevægelser.

»Det er godt, at Du kom, lille Palle!« udbrød Ib, idet han lukkede Døren ilaas efter Drengen, »jeg har meget at tale med Dig om, og denne Gang tænker jeg, vi skulle blive uforstyrrede.«

»Jeg er saa træt,« sagde Palle og tog Plads paa Bænken.

»Jeg ogsaa, jeg har ikke haft et Øje lukket inat.«

»Har Vagtmesteren faaet at vide, hvad der stod i Brevet?«

»Det er jo netop derfor, at jeg har maattet vaage. Lidt efter at Du var gaaet, listede jeg mig ned til Præsten i Hellested og lod ham læse det for mig. Det gjælder Herskabet deroppe. De ere atter i Betryk, og det er os, der maa hjælpe dem.«

»Jeg veed nok, at Svenskerne husere slemt.«

»Ja vist, min Dreng! men jeg har lagt en Plan til at bringe Herskabet ud af denne Knibe, en udmærket Plan, og jeg vil selv udføre den, mens Svend er borte. Vi maa se at faa Fruen bort fra Gjørsløv og Jomfruen og den kleine Junker med, samt deres kostbareste Gods. Du skal hjælpe, Palle!«

»Det er en god Plan,« sagde Drengen henrykt og rev sig i Haaret. »Men Svenskerne bevogte Broen og drage den op hver Aften, naar Mørket begynder.«

»Ligger der ikke en Baad i en af Gravene?«

»Jo, men den er lænket fast.«

»Saa river Du os Krampen ud eller filer Lænken over.«

»Det gjør jeg let, men Bredden paa den anden Side er stejl og opsat med en Dæmning af Kampesten.«

»Ikke overalt, lille Palle! ikke overalt, jeg har jo været dernede og spioneret. Mod Nord ligger Engen og Moserne paa hin Side, der sejle vi hen og stige iland.«

»Men Vagten paa Ringmuren vil se os i disse maaneklare Nætter.«

»Nej, den vil ikke, min Gut! formedelst der er ingen Vagt.«

»Ingen Vagt?«

»Du har jo ladet den drikke sig fuld, Palle!«

»Ja, det er ogsaa sandt, og Vagtmesters Plan er dejlig lagt,« raabte Drengen, som bedømte Foretagendet efter den Del, han selv fik at udføre. »Jeg henter en Kande Vin fra Herskabets Kjælder, jeg veed, hvor der ligger et krummet Søm, som passer til Døren; saa drikker Vagten sig fuld og fornemmer intet.«

»Saa drage vi ad Kjøbenhavn til,« tilføjede Ib, »igjennem de store Skove; der veed jeg Vejen, og naar Svend kommer tilbage, er hele Arbejdet udført. Du bliver da hos os, Palle! jeg kjender en Vagtmester, men jeg nævner ikke hans Navn, Folk kalde ham for god, og han har kysset Kongens Haand, een Gang, to Gange, og han kan maaske bringe Dig saa vidt frem i Verden, at Du kommer til at bære Snore og blanke Knapper paa din blaa Kjole ligesom han selv. Hvad siger Du dertil, Palle?«

Palle rev sig i sit røde Haar, hans Øjne glindsede af Taarer, en ubeskrivelig Glæde udtrykte sig i hans grove Træk. »Aa nej, Vagtmester!« sagde han, medens hans Læber skjælvede, »nu lover I vist for meget. Om jeg blot kunde faa Tilladelse til at gaa foran Krigsfolket og tude i Horn for dem og bære en kjøn, lang Sabel ved Siden, da skulde jeg nok ikke ønske mig mere i denne Verden.«

»Jeg forbander Dig til, at Du skal komme til at tude i Horn, det vil sige, naar Du ellers skikker Dig godt,« sagde Ib.

En højtidelig Pavse opstod, efter at dette dristige Løfte var givet. Lidt efter udbrød Drengen: »Men Vagtmester har dog nok glemt Mutter!«

»Ingenlunde! hende skal Du passe paa. Thi raader jeg Dig, at Du fra nu af til iaften holder Dig i Nærheden af Porten og giver nøje Agt paa, at hun ikke kommer til at tale med Nogen af Krigsfolket. Hvis jeg holdt

Dig for en Dosmer, Palle! vilde jeg tilføje, at Du vogter Dig selv for at blive udfrittet af hende. Naar Mørket falder paa, kommer jeg og nogle af vore Mænd op paa den nordre Side af Gaarden, ligeoverfor det store Taarn. List Dig da over til os og giv os Besked om, hvordan alting staar sig. Brug din Tid, dine Øjne og dine Tanker; en Pind kan vælte et Hølæs, naar man ikke giver Agt paa, at den ligger ivejen, og gaa nu din Vej, lille Palle! jeg vil sove.«

»Farvel, Vagtmester!« sagde Palle, idet han greb Ibs Haand og kyssede den. »Glem ikke, hvad I har lovet mig.«

»Du kan stole paa mit Ord. — Tøv lidt, tag min Ravn med Dig og faa en af dine Kammerater oppe paa Gaarden til at passe den godt, mens jeg er borte.«

Ravnen blev sat i en Kurv, Palle tog den med sig og forlod Hytten. Vagtmesteren kastede nogle Træstykker paa Ilden, rystede et Knippe Halm ud i Alkoven og lagde sig til Hvile.

Ved Dagens Frembrud begyndte det sædvanlige Liv paa Gjørsløv. Nogle af Rytterne droge til deres Vagthold paa Vindebroen og Opgangen til Slottet, de Øvrige striglede deres Heste eller dreve ørkesløse omkring i Gaarden. Tidligt om Formiddagen kom en Dragon ridende fra Søholm og fortalte, at der om Natten havde fundet en fortvivlet Kamp Sted mellem en Skare Gjønger og en Afdeling Hellebardister, som førte Munitionsvogne til Kjøge. Vognene vare forsvundne, Soldaterne laa nedhuggede omkring i Skoven. Rytteren bragte Befaling til Esner at lade de nærmeste Skove omkring Gjørsløv afsøge.

En halv Time senere forlod Kaptajnen Slottet med tyve Mand og red ind i Skoven.

Hos Fru Elsebeth var alt tilsyneladende roligt, Gar-

dinerne for hendes Vinduer vare nedrullede, man syntes endnu ikke at være vaagnet deroppe. Desuagtet fandt en usædvanlig Bevægelse Sted bag disse nedrullede Gardiner. Fru Elsebeth havde faaet Underretning om Ibs Plan, saa snart Palle kom tilbage. Hun beredte sig nu under Frygt og bange Forventninger til Flugten. Sølvtøjet og hendes øvrige Kostbarheder fremdroges fra deres Skjulesteder og indpakkedes omhyggeligt. Imidlertid kom Dragonen, og Fru Elsebeth saa med Glæde Kaptajnen ride bort fra Gaarden. Det var et heldigt Varsel for hendes Forehavende; under Esners Fraværelse kunde de ulykkelige Fanger med større Tryghed varetage alt til den kommende Aften.

Slottet selv, fra hvilket denne Flugt forberedtes, var en gammel, gothisk Bygning, ligesom Holmegaard bygget i en stor Mose paa en lille, ophøjet Jordplan, der hæver det over de nærmeste flade og ensformige Omgivelser. I den Tid, vi omtale, var Gjørsløv omgivet med en tæt, mørk og uafbrudt Skov, som begyndte, hvor Mosen endte, og strakte sig til Søholms Skove. Midt imellem to Sidefløje hævede sig et højt, firkantet Taarn, hvis Tag var dækket med Kobber, og nedenfor hvilket en saakaldt Vægtergang løb i Flugt med Gesimsen. Til denne Gang gik en Vindeltrappe, hvoraf endnu ses Spor, fra Foden af Taarnet. Foran Slottet løb en buet Mur, forsynet med Skydehuller, og midt for Taarnet førte en Vindebro over Gravene, som omgave hele Bygningen. Afstanden mellem Gravene og Ringmuren var ikke stor og beplantet med Frugttræer og Buske. Mod Nord, Øst og Vest værnede derimod alene Gravene omkring Slottet.

Murene paa Gjørsløv vare over to Alen tykke. Slottet strakte ikke blot sine sirlige Spir mod Himlen, men selv under Jorden fortsattes Murene ligesom Rødderne

af et mægtigt Træ, med Hvælvinger, der endte med en Udfaldsport ved Graven imod Vest, Celler og Gange, hvortil aldrig noget Vindpust havde naaet, og hvortil ingen Solstraale kunde trænge, mørke, uhyggelige Opholdssteder, hvori man kun hørte den monotone Lyd af Vanddraaberne, der dryppede ned fra de fugtige Loftshvælvinger, og hvortil aldrig nogen Bevægelse ude fra Verden naaede.

I Nærheden af Vindebroen, ved et Skydeskaar, havde Palle været posteret fra den tidlige Morgen. Han forstod at give sig forskjellige Beskjæftigelser paa dette Sted og holdt paa samme Tid uafbrudt Øje med Vejen, som paa den anden Side Graven førte ned fra Vindebroen. Skildvagten ved Broen fandt sig taalmodigt i Drengens Nærværelse, thi Palle havde ved sin Ankomst i Smug medbragt en fyldt Vinkande, som stod skjult under en Busk, og hvortil Rytteren jævnlig rettede sin Gang.

»Gid Du ske tusinde Ulykker, Dreng!« udbrød han endelig, »hvad er det, Du tager Dig for her?«

»Strenge Herre ser jo nok, at jeg danner mig et kjønt Skaft til min Madkniv,« svarede Palle, idet han rakte sit Værk hen mod Dragonen.

»Men hvad kigger Du bestandig ud af dette Skydehul efter?«

»Ak, jeg har haft en stor Sorg idag, Hr. Rytter!« svarede Palle med et dybt Suk, min Ravn fløj imorges ned i Skoven og er ikke vendt tilbage siden. Men den kommer nok, medmindre der ellers er sket den en Ulykke.«

»Hvordan Djævlen skulde vel din Ravn være kommen til Ulykke?«

»Den kunde jo være bleven forgjort. I kjender ikke denne Egn saa godt som jeg, det vrimler her af Hekse og Troldkvinder. — Der kommer nu f. Eks. et gammelt Kvind-

folk ud af Skoven, rokkende ved sin Stok, hun kan mere end sit Fadervor og har stiftet meget ondt i sine Dage.«

Medens Palle sagde dette, kom en Kone frem paa Skovstien. Vinden blæste hendes Kyse tilbage, under denne viste sig Kulsoens rynkede Ansigt. Palle og Rytteren vare skjulte af Ringmuren og saa ud gjennem Skydehullet.

»Er det en Heks?« spurgte Rytteren.

»Ja, en af de allerværste i hele Herredet, hun kan skille en Mand ved Helsen og Huld blot med et Blik af sine onde Øjne.«

»Det var da Djævels!«

»Jeg kjender En, som fik Kolden, da hans Klæder rørte ved hendes, og en Anden, som hun læste den faldende Syge til, formedelst hans Hund gøede ad hende. Det lader til, at hun kommer herover,« tilføjede han ængsteligt. »Strenge Hr. Rytter giver hende vel ikke Forlov til at gaa over Broen?«

»Titusinde Ulykker skal hun faa, men ikke komme ind,« svarede Dragonen. Med disse Ord traadte han ud fra Ringmuren og befalede Kulsoen at vende om. Den Gamle standsede, idet Rytteren spændte Hjulet paa sin Karabin og rettede Piben mod hende.

»Jeg har et Ærinde til den mandhaftige Kaptajn paa Gaarden,« sagde hun.

»Hun vil bestemt gjøre en Ulykke paa ham,« hviskede Palle, »se blot, hvor arrig hun ser ud.«

»I kan forrette Eders Ærinde i Helvede,« svarede Dragonen. Kulsoen betænkte sig, derpaa hævede hun sin Stemme i den Hensigt at blive hørt i Gaarden og raabte:

»Det gjælder Kaptajnens Fordel, at jeg kommer ind.«

»Og jeg siger, at det gjælder Jeres Bagdel, at I kommer afsted,« svarede Rytteren og traadte et Skridt frem paa Broen. Kulsoen drog sig hurtigt tilbage. Palle havde sejret.

For at gjøre Bodils Nærværelse begribelig, maa vi fortælle, hvorledes hun havde tilbragt den foregaaende Nat, da hun forlod Ibs Hytte. Hun søgte først at indhente Palle, men da Drengen begav sig hjemad i et hurtigt Løb, var det hende umuligt at naa ham. Hun forandrede derfor sin Plan og vendte tilbage til Hytten. Lidt efter gik Ib ned til Præsten for at erfare, hvad Brevet indeholdt. Kulsoen vovede ikke straks at følge efter, desuden gik Ib saa stærkt, at hun umuligt kunde holde Skridt med ham. Hun tøvede altsaa nogle Øjeblikke, derefter aabnede hun Ibs Dør og traadte ind i Hytten. Baalet brændte endnu paa Skorstenen, ved dets Skin fandt hun Vej til et Aflukke indenfor det første Værelse. Herind kastede hun først alt det Brød, hun nylig havde tigget og aabnede Døren for en lille Støverhund, som straks sprang ind i Stuen. Kulsoen bandt en Snor i Hundens Halsbaand, tog den med sig og forlod Hytten. Dyrets Instinkt førte det øjeblikkeligt i den Retning, Ib var gaaet. Kulsoen fulgte efter og naaede saaledes Præstegaarden noget efter, at Vagtmesteren havde faaet Folkene vækkede. Ved at lytte og spejde udenfor Vinduerne, i Forbindelse med en sindrig Kombination af det, som hun selv havde været Vidne til i Skovløberhytten, kom hun snart paa Spor efter Hemmeligheden.

Om Eftermiddagen forlod Palle Slottet og gik ind i Skoven. Hans Arbejde var fuldendt: Lænken til Baaden overfilet og Kulsoen fordreven fra Gjørsløv. Men han betænkte, at hun paa Hjemvejen kunde møde Kaptajnen og hans Ryttere, medens de gjennemsøgte Skoven. Det var en Mulighed, som maatte forhindres. Altsaa vandrede han ned mod Valbygaard, skraalende en Sang af fuld Hals og tav kun i enkelte Mellemrum, medens han trak sit Vejr eller lyttede efter Dragonerne.

Pludseligt standsede han, en usædvanlig Lyd fængslede hans Opmærksomhed, et tilfreds Smil foer over hans Ansigt. Inde fra en af Vejens Sider aabnedes en stor Slaaenbusk, og et skægget Ansigt kom tilsyne over den.

»Hvordan gaar det?« spurgte Manden i Busken.

»Dejligt!« sang Palle endnu lydeligere end før.

»Pas vel paa Kulsoen!« hviskede Manden, idet han trak sig tilbage mellem Grenene og forsvandt. Palle nikkede og gik videre. Lidt efter vakte en Lyd hans Opmærksomhed. Inde fra Gjærdet i Skoven hørtes en svag og gjentagen Hoste. Palle gik derhen og udbrød i et Forundringsraab ved pludseligt at mødes med Gjenstanden for hans Tanker. Kulsoen sad paa en Sten ved Gjærdet. Da hun fik Øje paa Drengen, foer et Smil over hendes Ansigt, hun strakte ham Haanden imøde og udbrød:

»Det var godt Du kom, lille Søn, jeg er saa syg, at jeg ikke kan flytte mine Fødder.«

»Stakkels Mutter! er I syg, saa skal jeg følge Jer. Hvor har I været henne idag?«

»Ovre paa Erikstrup, for at tigge lidt Mad til mig og din stakkels gamle Fader.«

»Naa, saa det har I?« sagde Palle, som erindrede sig, at han for ikke en Time siden havde set hende foran Vindebroen. »Og hvad Vej skal I nu?«

»Jeg vilde gjerne nordpaa for at se at træffe den svenske Kaptajn. Jeg har hørt, at han nu gjennemsøger Skoven ad Søholm til; han skylder mig en Rigsort, fordi jeg viste ham til Gjørsløv, dengang hans Folk kom til Egnen. — Hvor vilde Du hen?«

»Jeg skulde sønderpaa,« svarede Palle.

»Saa gaar jeg samme Vej,« ytrede Kulsoen hurtigt, »det faar da at vente med min Rigsort til en anden Gang. Men maaske Du ikke gjerne ser, at jeg følger med Dig?«

»Jo, tværtimod, Mutter! det høre Gud, at jeg allerhelst vil følge med Jer.«

»Du er jo en rar Dreng,« sagde den Gamle, idet hun klappede Palle paa Kinden, »og igaar Aftes var Du saa kort for Hovedet.«

»Igaar havde jeg Forretninger.«

»Jeg veed det nok, Palle! jeg kunde jo straks se det paa Dig; man narrer mig ikke saa let.«

»Det tror jeg selv.«

»Naar vi forhøre os ret, saa har Du bestemt ogsaa en lille Forretning idag?«

»Nej, deri tager I dog fejl.«

»Hvad gjør Du da herude i Skoven?« spurgte hun pludseligt.

Palle betænkte sig nogle Øjeblikke. Han var bragt i Forlegenhed. Kulsoen smilede spottende og vedblev:

»Palle, Palle! det kan nok være, at man i denne syndige Verden imellemstunder har Lov til at benytte en lille Løgn; men man bør aldrig gjøre det uden at kunne give den Skin af Sandhed. Mærk Dig det, min Dreng!«

»Men jeg siger Jer, at jeg ikke har noget at bestille, jeg gaar blot omkring og synger lidt herude for min Fornøjelse.«

»Hvorfor vilde Du da netop foretrække Vejen sønderpaa?«

»Ak, Mutter, Mutter! I frister mig over min Formue,« hviskede Palle med en klagende Stemme. »Jeg har da et Ærinde, som I siger, men jeg tør ikke fortælle det til Eder.«

»Til mig!« ytrede hun heftigt og sprang op, glemmende sin svage Tilstand. »Hvem skulde da en Søn vel bedre kunne betro sig til end til sin Moder?«

»Ja, det er ogsaa sandt. Kom, lad os gaa.«

Kulsoen rejste sig; idet de gik ned ad Skovvejen, hviskede hun: »Sig mig blot, hvem der har givet Dig dit Ærinde at forrette?«

»Den naadige Frue paa Gjørsløv.«

»Naa ja, saa veed jeg allerede, det er til Vagtmesteren.«

Drengens Forundring tiltog, han betragtede hende uden at svare.

»Det gjælder den Flugt, de have for inat.«

»Aa nej,« svarede Palle. »Jeg vidste nok, at I tog fejl, tværtimod, det gjælder om at udsætte Flugten til imorgen Nat.«

»Hvorfor?«

»Kanske sig de ikke kunne blive færdige før; naar saadanne Folk drage afsted, er det ikke med dem som med os Andre, de have saa meget Gods at tage Vare paa.«

»Ja, Guds Død og Pine! det har Du Ret i,« sagde Kulsoen, idet hun tænkte paa Sølvtøjet.

»Jeg har nylig baaret en stor Pakke bort, som jeg hemmelig fik listet ud over Vindebroen.«

»Hvad var der i den?«

»Ja, hvad veed jeg det, den var tung og haard at føle paa og gav en Klang fra sig som Sølvtøj.«

Kulsoens Øjne straalede. — »Haard og tung!« mumlede hun for sig selv — »og den klang som Sølvtøj. — Det er sandt,« tilføjede hun, »siden Du taler om en Pakke, saa kommer jeg i Tanker om, at jeg ogsaa har en, og deri er noget gjemt til Dig. — Se her, min rare Dreng! har Du to kjønne Æbler.« Palle smilede fornøjet, modtog Æblerne og gav sig straks til at spise det ene.

»Du skal se, Palle! at Du bringer det til noget stort deroppe paa Gaarden. Jeg har altid sagt til Fatter, at der sad et godt Hode paa den lille Palle, og nu kan Du

selv udregne, at mine Ord gaa i Opfyldelse, for naar Herskabet ikke havde Tillid til Dig, saa gave de Dig ikke deres Sølvtøj at bære.«

»Ja, men jeg siger jo ikke, at der var Sølvtøj i Pakken.«

»Det kan ogsaa være os det samme, min Dreng! vi faa jo intet deraf; alligevel, Palle! det er en underlig Tanke den paa eengang at holde saa meget i sine Hænder, at man kunde have nok til at leve godt og mageligt for hele sit Liv igjennem. Hvad Du, — faldt det Dig ikke ind?«

»Jo, nu da I siger det, men ikke før.«

»Der var da Ingen, som saa Dig gaa bort med Pakken?«

»Nej, ikke saa vidt jeg tror, for ellers havde de nok taget den fra mig.«

»Du fik den ogsaa ordentlig afleveret?«

»Forvaret, mener I?«

»Ja vist, forvaret. Hvor?«

Drengen tav, som om han betænkte sig paa Svar.

»Du er maaske bange for at betro det til mig, til din Moder?«

»Nej, vist ikke, jeg gjemte den hjemme i Vagtmesterens Hus, for han var ikke selv tilstede.«

Alt dette klang meget sandsynligt. Den gamle Kones Aasyn straalede af Begjærlighed. Hun gik i Fælden. »Imidlertid kunde der jo komme nogen og finde den, Du Uforsigtige!«

»Nej, jeg gravede den ned i Halmen oppe paa Loftet,« vedblev Drengen troskyldig.

»Det er dog ikke sikkert, lille Palle! lad os heller gaa hen og se, om den er der endnu.«

»Lad os det,« sagde Palle.

Et langt Stykke af Vejen blev fra nu af fortsat i uafbrudt Tavshed; hvor forskjellige end de Tanker vare, som imidlertid gjennemkrydsede Begge, saa mødtes de dog i een Retning, det var den Tilfredshed Begge følte i Haabet om at have skuffet hinanden. Den korte Dag begyndte at svinde, da de kom til Hytten; inde i Skoven herskede allerede en fuldstændig Skumring. Vinden foer med en klagende Lyd igjennem Træernes Toppe, ethvert heftigt Pust rev store Flokke af Løv med sig.

»Hvem der havde sig en saadan Skov!« ytrede endelig Kulsoen, som fandt det rettest ikke længer at overlade Drengen til sine Betragtninger.

»Ja, det maa I nok sige,« svarede Palle, »saa gik jeg og søgte efter Fuglereder hver evige Dag.«

»Det kunde Du jo ikke, Du tossede Dreng! for jeg lod straks alle Træer hugge om og sælge til Brændsel. — Har Du ellers set noget til Vagtmesteren idag?«

»Han gik nordpaa efter Svend imorges.«

»Hvis han fandt mig inde i Hytten, var jeg et ulykkeligt Menneske,« hviskede Kulsoen.

»Tror I?«

»Ja, han gjorde bestemt en Ulykke paa mig.«

»Saa lad være at gaa derind.«

»Jeg vil blot se, hvad det er for kostbare Sager, det fornemme Herskab fører med sig.«

»For den Sags Skyld skal jeg nok blive her udenfor og give Jer et Tegn, hvis nogen kommer. Pakken ligger længst tilbage ved Skorstenen under de store Halmknipper.«

»Døren er jo aflaaset,« ytrede Kulsoen.

»Ja, men jeg veed, hvor han forvarer Nøglen.«

Palle rakte Haanden ind i et Hul under Dørtrinet, tog en Nøgle og aabnede Døren. Derefter traadte Begge ind i Hytten. Opgangen til Loftet fandt Sted igjennem

et Hul i Nærheden af Alkoven. Palle hentede en Stige udenfor Hytten og stillede den op til Væggen. Kulsoen steg uden Betænkning op ad Stigen, skød Lemmen tilbage med Hovedet og krøb ind paa Loftet.

»Gaa Du nu lidt udenfor, min kjære Søn! og se vel efter, om der kommer Nogen. Det var jo henne ved Skorstenen, at Du gjemte Pakken, ikke sandt?«

»Jeg er bange for, at I ikke finder den,« svarede Palle, idet han med en spottende Latter tog Stigen bort fra Hullet.

Kulsoen udstødte et Skrig, hendes Ansigt, som nylig havde udtrykt en rasende Begjærlighed, forandredes pludseligt ved disse Ord. Hun anede, at Palle havde lokket hende i en Fælde.

»Palle, Palle!« raabte hun. »Hvad skal det betyde, Du narrer mig dog vel ikke?«

»Mutter, Mutter!« svarede Drengen, »husker I, hvad I nylig sagde: Det kan nok være, at man i denne Verden har Lov til at benytte sig af en Løgn, men man bør aldrig gjøre det uden at kunne give den Skin af Sandhed. Det er netop, hvad jeg nu har gjort. I vilde narre mig, og jeg har narret Eder.«

»Men hvad skal dog alt dette sige?«

»Ikke andet, end at I kommer til at slaa Jer til Ro oppe paa Halmloftet for det første og hvile Eders trætte Lemmer lidt, thi nu forvaret jeg Stigen, og saa lukker jeg Døren i, byder Eder Farvel og gaar min Vej.«

Drengen lod Handlingen følge efter sine Ord. Uden at agte paa Kulsoens Bønner, Trusler og Eder, gik han ud af Stuen, lukkede Døren og stængede den udvendig fra. Derefter løb han tilbage til Skoven.

9.

Flugten.

Paa Gjørsløv var imidlertid alt forberedt til Flugten. Ved Aftenens Frembrud vendte Esner tilbage med sine Ryttere uden at have fundet dem, han søgte. Han førte et Selskab af Officerer med sig, som han havde truffet i Skoven, udsendte i samme Ærinde. Rytterne trak deres Heste i Stalden og forsvandt derpaa i Borgestuen. Efterhaanden som det blev stille i Gaarden, tiltog Larmen oppe i Kaptajnens Værelser, man forberedte et Drikkelag hos Esner, der skulde staa i Forhold til de overstaaede Besværligheder om Dagen. Højrøstede Stemmer, Latter og Sange trængte over til den Fløj, hvor Fru Elsebeth og hendes Datter befandt sig.

Fruen havde allerede været rejseklædt i flere Timer. Medens hun gik frem og tilbage i Værelserne, udfandt hun bestandig flere Gjenstande, som hun troede burde føjes til det sammenpakkede Gods, endskjøndt Rud vedblev at paastaa, at de umuligt kunde føre saa meget med. Junkeren var utaalmodig og ordknap denne Aften, maaske ogsaa ydmyget over atter at maatte ty til Gjøngernes Hjælp. Han hadede Svend, ikke af nogen bestemt Aarsag, men mere ifølge et vist Instinkt; der laa et Aarhundrede imellem deres Ideer, et Aarhundrede og en Revolution.

Karen sad ved Vinduet, bleg og tavs, og stirrede ned i Gaarden. Maanen sænkede sit Lys over den gamle gothiske Bygning og paa Vandet i Graven, hvor den lille Baad gyngede, som skulde føre dem til Frihed og Frelse. Skildvagten ved Broen stod som en Stenstøtte, stiv og ubevægelig. Skovene paa den anden Side syntes at udgjøre en sammenhængende Masse, indhyllede i Taage og Mørke.

Uden Tvivl var Karens Tanker i disse Øjeblikke beskjæftigede i en aldeles forskjellig Retning fra Moderens medens hun sad der, rolig, drømmende og hengiven i sin Skjæbne. Hvor mange Drømme ligge ikke forborgne hos den unge Kvinde, der stirrer ud i Verden, uskyldig og uerfaren som en Fugl fra den moderlige Rede. Disse Drømme, en Kvindes Hvile, et Hjertes Fristed, ere ikke det samme for Manden, de ledsages hos ham af saa megen ængstelig Higen, det forbigangne og det tilkommende trænger sig ind i Øjeblikket, fordi han mere tilhører Verden end hun, mere Jorden end Himlen, de forbinde sig hos ham ligesaa ofte med Smerte som med Lykke. Han er istand til at føle ligesaa dybt, kun ikke ligesaa rent, med samme Varme, men ikke med samme Resignation som Kvinden.

Den vigtige Time nærmede sig. I Gaarden forblev alt roligt og tavst, flere Gange saa Karen en dunkel Skikkelse komme op fra Kjælderen, bærende i Haanden en Gjenstand, som kunde ligne en Vinkande, med hvilken han forsvandt i Skyggen, som Ringmuren dannede nede ved Vindebroen. Det var den utrættelige Palle, der under alle sine Forberedelser tænkte paa at vederkvæge Skildvagten. Uhret i Taaret slog tolv, dets dybe Klang hørtes overalt i Slottet og gjenlød ovre fra den modsatte Side. Maanen var i Begreb med at forsvinde bag Skoven, dens Bortgang var det Øjeblik, som Ib havde bestemt til Flugten. Karen sad endnu ved Vinduet, hun saa Palle krybe over Muren og komme tilsyne igjen nede ved Baaden, som hævede sig og sank med Vandspejlet under den lette Vind, der bevægede Søens Overflade.

»Tiden er kommen!« hviskede Fru Elsebeth med blege og skjælvende Læber. »Lad os gaa! Vil I, Rud! hjælpe mig med at bære disse Pakker?«

Junkeren tog en Pakke under hver Arm, og de tre Flygtninge listede sig ud af Værelset med sagte Skridt, med tilbageholdt Aande og frygtende for Bevægelsen af deres egne Klæder.

Fra Gangen hørte de Støjen af de svenske Officerer inde i Esners Værelser, straks efter lød den mere dæmpet for Flygtningene, idet de gik ned ad Vindeltrappen, som førte til Kjælderen.

Her tændte Rud en Fyrretræsfakkel og gik foran ind i en dyb og hvælvet Gang, der fortsattes under Slottet og endte ved en Udfaldsport udenfor Ringmuren.

Ingen af dem havde hidtil talt et Ord. Fru Elsebeth saa efter Junkerens Pakker og Juvelskrinet, som hun selv bar. Karen saa efter det brogede Skær, som Faklen kastede over de grønlige og fugtige Mure. Hun kjendte intet til alle Moderens pinlige Bekymringer og skred fremad med et let og tillidsfuldt Sind. Hun forlod Faren, det var Slottet, og gik til Frelse, det var Svend.

Palle havde nemlig ikke omtalt, at Ib denne Gang havde paataget sig at lede alt.

Endelig kom de til Udfaldsporten, en gammel Egedør, hvis massive Tømmer næsten skjultes af dens tykke Jernbeslag. Junkeren aabnede den, i det samme blæste Trækvinden hans Fakkel ud.

Da de traadte op fra Kjælderen, rejste sig en høj Skikkelse, som hidtil havde siddet skjult i Mørket. Det var Ib. Han hævede sin Finger ivejret for at paaminde dem om at være stille, derpaa tog han Pakkerne fra Junkeren og bar dem ned i Baaden. Rud og Karen fulgte efter, Fru Elsebeth derimod standsede pludseligt og hviskede:

»O min Gud og Frelser! jeg har glemt Tegnebogen med alle mine Papirer, den ligger paa Kaminen. Vent et Øjeblik, jeg kan umuligt lade den blive tilbage.«

Rud tilbød sig at hente den, men Fruen var allerede forsvunden indenfor Udfaldsporten.

Ib udstødte en dæmpet Ed. Det var kun Svend, der forstod at bringe ham til Taalmodighed. »Lad os gaa tilbage til Hvælvingen saa længe,« hviskede han, »der ere vi idetmindste sikre for at blive sete.«

Junkeren og Karen fulgte hans Opfordring. Ib trak Døren paa Klem efter sig.

»Er I alene til at ro os over?« spurgte Rud.

»Alene, nej vi ere To, formoder jeg.«

»Hvilke To?«

»I og jeg, Baaden bærer ikke flere end Fire. Forresten behøver I ikke at frygte. Sagen har næppe stor Fare. Mens Vinen drager igjennem Svenskerne hist oppe, drage vi hernede igjennem Vandet. Ovre paa den anden Side vente vore Heste, saa jage vi igjennem Skovene i den klare Nat. I værste Fald husker Junkeren nok paa mit Raad fra sidst af.«

»Hvilket Raad?«

»At dække sig med Kappen for Pallasken og at dukke sig for Karabinen,« svarede den ondskabsfulde Vagtmester, »man rider ikke Svenskerne overende hver Gang, og inat maa I holde Eder bag Herskabet, mens jeg er foran og viser Vej.«

»Jeg rider, hvor det behager mig,« svarede Junkeren.

»Aa nej, I rider der, hvor jeg siger, og ikke andre Steder; det er mig, som befaler her, og det er Eder, som adlyder.«

Karen lagde sin Haand paa Ruds Arm, han tav. Ibs Ord vare korte og bestemte, de indeholdt desuden en Sandhed, som han ikke kunde nægte.

Lidt efter hørtes ilsomme og lette Skridt i Gangen, Fru Elsebeth vendte tilbage med en brændende Voksstabel i den ene Haand og Brevtasken i den anden.

»Endelig!« mumlede den utaalmodige Vagtmester og traadte ud af Porten.

Stedet, hvortil Flygtningene havde begivet sig for at stige i Baaden, laa omtrent i modsat Retning af Indgangen til Slottet, det var umuligt, at Skildvagten ved Broen skulde kunne opdage dem, saa meget mindre som den forsigtige Palle baade havde omviklet Baadens Aarer og dernæst sørget for, at Dragonen netop i det afgjørende Øjeblik var uskikket til at anvende sin Opmærksomhed paa nogetsomhelst. Uagtet disse Forsigtighedsmidler syntes Faren dog ikke at være saa ringe, som Ib mente. Fra Kaptajnens Værelse i øverste Etage skinnede Lysene ned paa Graven; saa snart altsaa Flygtningene kom udenfor Skyggen af Ringmuren, vare de udsatte for at blive bemærkede, hvis Nogen af Selskabet tilfældigvis paa samme Tid befandt sig ved Vinduerne. Man hørte Klang af Glas, Støj og Kor af Latter trænge ud af de sønderslaaede Ruder og saa dunkle Skikkelser bevæge sig igjennem den Taage, som Tobaksrøgen dannede i Salen.

Idet Ib traadte ud af Porten, blev den Stilhed, som hidtil havde hersket, pludseligt afbrudt ved et Pistolskud paa den modsatte Side af Slottet, og som maatte være bleven rettet op mod Vinduerne i Salen, thi man hørte straks efter de faldende Glasskaar klirre paa Stenbroen. Ib sank i samme Øjeblik ned paa Jorden og spejdede omkring til alle Sider. Fru Elsebeth udstødte et Angstskrig. Endnu medens Overraskelsen beherskede Alle, faldt nok et Skud i samme Retning som det første, og Glasskaarene klirrede paany.

Det sidste Skud blev fulgt af et lydeligt Skrig og nogle langtrukne Ord, som Ib paa Grund af Afstanden ikke kunde forstaa.

Disse to Skud forandrede alt. Vinduerne i Salen

bleve stødte op, og Selskabet bemærkede Gruppen nede ved Graven. Stormklokken lød inde i Gaarden, en Fakkel kom tilsyne ovenfor Muren, dens røde Flamme kastede sit Lys hen over Graven. Fru Elsebeth havde lænet sig bleg og stum af Rædsel til Junkeren, der selv stod som forstenet med et Udtryk, der vidnede om alt andet end Mod. Karen havde grebet Moderens Arm og skjulte sit Ansigt ved hendes Bryst.

»Kom!« hviskede Ib, »hurtigt, det gjælder blot om at naa over paa den anden Side. Endnu kunne vi redde os, om et Øjeblik vil det være for silde.«

Med disse Ord sprang han ned i Baaden. Rud vilde følge efter, men Fru Elsebeth standsede ham.

»Det er for silde!« hviskede hun, »ser Du ikke Dragonerne komme frem paa Ringmuren ovenover os? Lad os liste os tilbage til vore Værelser saa hurtigt, vi kunne.«

»Som I ville!« sagde Ib, idet han standsede. »Giv mig da Kassen der med Eders Kostbarheder, den idetmindste vil jeg kunne frelse.«

Fru Elsebeth lod til at betænke sig, men Ib tog Kassen og sprang i Baaden. De tre Andre droge sig tilbage igjennem Udfaldsporten. Da Ib vilde støde fra Land, hævede sig en Røst paa Ringmuren:

»Stands, Du der! i dette Øjeblik lægge seks Karabiner an paa Dig, gjør Du endnu et Tag med Aaren, lader jeg fyre.«

Ib saa sig om, han bemærkede en Række truende Hoveder, som hævede sig fra Randen af Ringmuren, efterfulgte af Geværpiber, der alle pegede mod ham. Fra de aabne Vinduer i Salen gjentog det samme ubehagelige Syn sig. Han sukkede og traadte op paa Land, idet han lod Juvelkassen glide ned til en Skikkelse, som hidtil havde ligget stille og sammenbøjet i Bunden af

Baaden. Da Ib steg ud, gled denne Skikkelse ved Baadens Bevægelse uformærkt ned i Graven og svømmede over til den anden Side. Lidt efter antydede et Skrig fra Skoven, at han havde naaet Land.

»Det er godt, lille Palle!« mumlede Ib, »nu have vi idetmindste faaet Skatten i Sikkerhed.«

I samme Øjeblik sprang to Dragoner ind paa ham. Vagtmesteren udstødte et Brøl, han hævede sig i sin fulde Højde, omklamrede sine Fjender og søgte at drage dem med sig ned i Baaden, medens han holdt dem som et Skjold foran sig, men en tredje Rytter havde allerede draget Baaden op paa Land. Flere Forfølgere nærmede sig. Ib indsaa, at alt var tabt. Med denne Bevidsthed rystede han sine Fjender af sig, gjorde et Spring, hen imod Udfaldsporten, som var bleven staaende aaben. Indenfor denne forsvandt han og slog Døren ilaas efter sig.

»Se saa!« raabte fra Murtinden en triumferende Person, som, belyst af en Sidemands Fakkel, viste Kaptajn Esners røde og ophidsede Ansigt, og som fra dette Sted, væbnet med en Pistol i hver Haand, havde set Ibs Flugt. »Nu kunne vi tage os Sagen ganske let. Gavtyven har selv spærret sig inde. En Vagt stiller sig med opspændt Karabin foran Slottets Indgange. I andre følge Fændriken, saa skulle vi lege Hund efter Hare.«

Endnu medens Esner uddelte disse Befalinger, faldt et Skud fra den anden Side Graven. Manden, som holdt Faklen ved Kaptajnens Side, udstødte et Skrig, tabte Faklen og styrtede ned fra Muren paa Stenbroen. Man vidste ikke, hvorfra Skuddet kom, en let Røg, som foer hen over Søen, betegnede alene Retningen. Paa samme Tid forsvandt to Mænd, der paa den anden Side Graven, tavse og ubevægelige, havde været Vidne til alt. Kaptajnen forlod Ringmuren. Uden at bekymre sig om den

Døde, henvendte han sig til en af de nærmeste Dragoner og udbrød:

»Lad den lille Bro gaa ned efter det skrigende Fruentimmer hist ovre, for at vi kunne faa nogen Besked om, hvad alt dette skal betyde.«

Dragonen gik ned til Broen.

Medens dette foregik, naaede Fru Elsebeth og hendes Ledsagere tilbage til deres Værelser, uden at blive bemærkede eller standsede af Nogen. De ulykkelige Damers første Omsorg gik her ud paa saa vidt muligt at tilintetgjøre alle Spor af den forraadte Flugt. Rud derimod vendte tilbage til sit Taarnkammer, lukkede omhyggeligt Døren og gik tilsengs uden at forstyrres af Larmen og Skrigene, der trængte op til ham, da Jagten begyndte. Gaarden var oplyst af Fakler, i Baggrunden saas Rytterne løbe frem og tilbage og tabe sig i Mørket. Faklerne kastede et skarpt og rødligt Lys over Slottets Mure. Midt i Gaarden stod Esner, uddelende sine Befalinger, rundt omkring ham havde der dannet sig en Kreds af Dragoner, paa hvis Karabiner eller Pallasker Fakkellyset glimrede. Rytterne begyndte med at eftersøge den nederste Etage og trænge igjennem Hvælvingen til Udfaldsporten, men Ib fandtes ikke. De stængede Porten og ilede derefter videre for at fortsætte Undersøgelserne i de tilstødende Celler og Gange.

Mørket begunstigede Flygtningen, han syntes at være sporløst forsvunden. Tilraab, Trusler og Befalinger gave Ekko i de mørke Hvælvinger, Ingen svarede, og intet røbede hans Nærværelse. Fra Kjælderen eftersøgte Esner og hans Mænd Stueetagen med ligesaa ringe Held. Forfølgerne vare ved denne Lejlighed skaansomme nok til at forlade Fru Elsebeths Værelser, saa snart de havde overbevist sig om, at deres Fange ikke holdt sig skjult i

disse, imidlertid drejede Kaptajnen Laasen af og stak Nøglen i sin Lomme.

Flere Timer forløb under tiltagende Utaalmodighed og forgæves Søgen. Volden var besat overalt, saa at Flygtningen umuligt kunde redde sig over den. Kulsoen sad paa Randen af Muren, indsvøbt i et gammelt Hestedækken. Hendes Smil havde maaske ingensinde udtrykt en større Ondskab og Skadefryd; hun forberedte sin Fjendes Ydmygelse, vristede ham Sejren af Haanden i det Øjeblik, han sikrest troede at have grebet den.

Esner og hans Gjæster vare endelig efter flere Timers forgæves Søgen blevne kjede af Jagten og vendte tilbage til Salen. Drikkelaget begyndte paany og antog et forøget Liv, det vil sige, der blandede sig større Larm og Raahed i det end før. Man drak Skaaler for Kaptajnen, for Fangen, for den dræbte Dragon, for den hele Verden, man opflammede de Søgendes Iver ved at sende dem fyldte Vinkander, men især ved at udlove en Belønning til den Første, som fik Øje paa Ib, og en dobbelt saa stor for den, som bragte ham tilveje, død eller levende. Saaledes endte omsider denne bevægede Nat. Morgenens dæmrende Lys faldt hen over de blege Ryttere, som uafbrudt vedblev at støve om i alle Retninger. Kulsoen var bleven siddende paa Ringmuren, ventende paa Ib med større Længsel end alle de Øvrige.

10.

Fangen.

De fremmede Officerer rede bort i Dagningen. Esner fulgte dem ud til Vindebroen. Da han gik til-

bage, saa han Kulsoen, som havde listet sig ned i Gaarden og tømte Resterne af en henslængt Vinkande. Kaptajnen studsede.

»Naa, det er altsaa Hende, vi kunne takke for Opdagelsen af dette Komplot?« sagde han.

»Ja!« sagde Kulsoen, idet hun nejede dybt. »Det var mig, som opsøgte den strenge Herre ovre i Skoven igaar for at berette, hvad jeg vidste, men saa red I Jeres Vej, formedelst en af Svend Gjønges Folk raabte til Jer, at jeg havde Pesten.«

»Jeg erindrer det meget godt. Guds Død, Mutter! Hun har et Ansigt, som man ikke behøver at se to Gange for at mærke sig. Lad mig høre, hvorledes alt er gaaet til.«

»Jeg har to rare Øjne,« sagde Kulsoen, »og forstaar at give Agt paa, hvad jeg ser. De Skarns Mennesker gjorde mig ellers Vejen sur nok, de lokkede mig i en Hytte og spærrede mig inde paa Loftet. Men jeg snoede mig et stærkt Halmbaand og krøb ned ad dette, da Mørket faldt paa. Saa fandt jeg Pistoler i samme Hytte, dem tog jeg med for at værge mig paa Vejen, om behov skulde gjøres.«

»Naa, saa Hun skyder altsaa ogsaa med Pistoler?« raabte Esner leende.

»Ja, imellemstunder, mandhaftige Herre! men kun hvor det gjøres haardt nødigt. Jeg brugte mine Ben og løb, som man løber, naar det angaar Ens egen Fordel, skjøndt det her kun angik Eders. Da jeg kom til Gjørsløv, var Vindebroen dragen op, og Skildvagten mærkede mig ikke, skjøndt jeg hev en Sten over til ham. Raabe turde jeg ikke, fordi jeg vidste, at den listige Vagtmesters Folk laa skjulte i Nærheden. Saa kom jeg i Tanker om Pistolerne, jeg havde hos mig, Tiden gik, og

mens jeg sad indespærret paa Loftet i Hytten, havde jeg hørt Vagtmesteren sige, at Flugten skulde gaa for sig ved Midnat, naar Maanen gik ned bag Skoven. Jeg løsnede da Pistolerne mod det Vindue, hvor jeg fornam, at de naadige Herrer vare samlede, derefter raabte jeg over til Skildvagten: Se Jer for, ret nu flygter Herskabet fra Gaarden. — Det hjalp. Mens jeg løb tilbage og skjulte mig inde i Skoven for Ibs Folk, blev der Allarm paa Gaarden, og saaledes fik I Vagtmesteren fangen, mandhaftige Herre!«

»Ja, fanget ham har vi da endelig ikke endnu,« svarede Esner.

»Jo, paa det nærmeste,« forsikrede Kulsoen med et hemmelighedsfuldt Smil. »Inat hørte jeg de strenge Herrer raabe ned fra Vinduerne til Dragonerne, at hvem der først fik Øje paa Vagtmesteren, skulde faa to Rigsdaler, gjælder det ogsaa for mig?«

»Lad gaa,« sagde Esner, »har Hun maaske fundet ham?«

»Ja!«

»Er Hun forrykt, Mutter? Hun har jo siddet oppe paa Murtinden hele Tiden.«

»Ja, der fandt jeg ham ogsaa, da Dagen begyndte at gry, men jeg blev siddende ganske stille og rolig og lod mig ikke mærke med, hvad jeg havde set.«

Kaptajnens gjennemtrængende Blikke vare ikke istand til at rokke den Sikkerhed og Bestemthed, hvormed Kulsoen talede. »Men for tusind Djævle!« raabte han utaalmodig, »naar Hun har set ham deroppe, saa maa han jo være borte for længe siden.«

»Aa nej!« svarede Kulsoen, »han er der endnu, og jeg holder mig til den mandhaftige Herres Løfte; det er mig, som først har set ham.«

»Hvor da? tal dog!«

»Ser I det lille Glamhul øverst oppe i Taarnet? Om I vil give nøje Agt, saa kommer derfra af og til noget, som ligner et Hoved, tilsyne. — Se blot, se!« vedblev hun og greb om Kaptajnens Arm, »der har vi det igjen, det er Ib, det er ham, som I søge, og jeg har vundet mine Penge.«

»Guds Død og Pine!« raabte Esner heftigt, »skulde det virkelig være ham? hvordan Djævlen er han da kommen derop?«

»Saare let. Jeg har hørt Folk fortælle her i Egnen, at der nede fra Kjælderen i Gjørsløv skal gaa en smal Trappe i Muren til Taarnet, de kalde den Munkenes Gang, og den har Vagtmesteren vel fundet, da han søgte efter et Skjul. — Nu kommer hans Hoved frem igjen, denne Gang kan I umuligt tage fejl af ham.«

Esner saa op og bemærkede tydeligt et skægget Ansigt, som kom tilsyne i et mørkt Hul og kastede et spejdende Blik ned i Gaarden. Derpaa forsvandt det igjen.

»Ja ja, Mutter!« udbrød han tilfreds, »hvis det forholder sig, som Hun siger, kan Hun tøve her, indtil vi faa ham fat, saa skal jeg betale Hende Pengene.«

Kulsoen greb en Flig af Kaptajnens Kofte og kyssede den med en hyklerisk Ydmyghed. Esner trak i Snoren til Stormklokken og lod Rytterne kalde sammen nede i Gaarden.

»I ere nogle jammerlige Karle, Alle tilhobe!« udbrød han. »Nu have I støjet omkring og lamenteret den hele Nat, og hvad I ikke vare istand til at finde, det har den gamle Pulverheks, som staar derhenne, opdaget. Gavtyven er krøben øverst op i Taarnet og sidder og ler ad Jer fra et af Glamhullerne. — Hvem henter os ham nu ned?«

Et enstemmigt »Jeg!« lød fra alle Dragoner. Esner betegnede en af de Yderste i Kredsen, en Karl paa sex Fod med en Hals som en Tyr og Bryst og Skuldre som Atlas.

»Siden I ikke Alle kunne faa Plads deroppe,« sagde han smilende, »saa vælger jeg Dig, Olaf! bring os ham ned, hvis Du kan.«

»Kan!« gjentog Kæmpen, forbavset over sin Høvedsmands Tvivl. »Jeg skal bringe ham ned i min Bukselomme!«

Denne Pral ledsagede han med en militær Hilsen, hvorefter Rytteren gjorde omkring og skred med lange og drønende Trin over Gaarden.

Der fulgte en dyb Stilhed efter Dragonens Bortgang. Enhver syntes at have en Anelse om det farlige i hans Foretagende. Alene Esner lod til at være sikker i sin Sag, han kastede et triumferende Blik hen til Kulsoen. Den Gamle rystede paa Hovedet.

»I kjender ikke Vagtmesteren,« ytrede hun.

En Tid forløb, inden man mærkede nogen Bevægelse i Taarnet. Pludseligt lød et højt og rasende Raab, efterfulgt af en heftig Larm, og man saa flere Gange en Skikkelse komme tilsyne og igjen forsvinde fra Aabningen nedenfor Taget. Støjen ophørte straks efter, og alt blev roligt som før. Den almindelige Forventning tiltog nede i Gaarden.

»To Mand op at se, hvad der er blevet af Fangen,« befalede Esner.

Rytterne gik, de vendte tilbage med Kæmpen, som havde lagt sine Arme over deres Skuldre, medens det krampagtige Minespil i hans Ansigt tydeligt røbede den Anstrengelse, hvormed han søgte at betvinge sine Smerter.

»Hvad er der ivejen med Dig, Olaf?« spurgte Esner.

»Se efter i hans Lommer om Fangen, som han lovede at bringe os.«

Denne Spøg faldt i Dragonernes Smag, selv Olafs Ansigt fortrak sig til et Smil, medens han svarede:

»Det er jo den skinbarlige Satan, I har skikket mig op efter, strenge Herre! og ham fører man ikke omkring i sine Bukselommer. Han knugede mig sammen som en Uldtot, og Hullet, han sidder i, er saa snævert, at man ikke kan bevæge sig derinde. Paa den Maade blev han min Mester.«

»Stakkels Fyr!« ytrede Esner spottende. »Du tog vel ingen Skade?«

»Aa nej, jeg tror blot, han har brækket begge mine Ben, forresten fattes jeg ikke det ringeste. Da han sidste Gang lod mig falde, raabte han, at jeg skulde hilse Kaptajnen, at han ikke vilde give sig levende, og at han havde to skarpladte Pistoler og Lod og Krudt foruden, til dem, som vare lystne derefter.«

»Bring ham bort,« ytrede Esner med et Vink til de to Ryttere, som vedbleve at understøtte Olaf. Derpaa henvendte han sig til de Øvrige og sagde:

»Hvem af Jer vil nu prøve sin Lykke? I huske Belønningen, jeg staar ved mit Ord.«

Kredsen udvidedes, idet Dragonerne trak sig tilbage. Ingen svarede, Olafs Skjæbne og Ibs Hilsen havde pludselig dæmpet deres Iver.

»Hvorledes!« raabte Esner utaalmodig, »I tøve, I frygte, er der ikke en Eneste, som frivillig tør paatage sig at bringe denne Mand ned?«

»Jo, En!« svarede en Stemme udenfor Kredsen, og medens Alles Opmærksomhed rettedes mod Stedet, saa de Kulsoen rejse sig op fra en Sten og træde hen til Kaptajnen. Den Munterhed, som opstod, idet hun viste

sig blandt Rytterne, var ubeskrivelig, selv Esner lo, medens hans Blik fløj hen over den svage, krumbøjede Skikkelse, der, støttende sig til en Stok, troede at kunne fuldføre, hvad den Stærkeste af hans Ryttere ikke havde været istand til. Kulsoens Ansigt vedligeholdt imidlertid sit rolige og tillidsfulde Udtryk, hun saa sig omkring i Kredsen, nikkede og gjentog:

»Jeg vil bringe ham ned til Eder til Trods for alle disse mandhaftige Ryttere.«

»Hun er afsindig,« raabte Dragonerne.

»Fanden staar i Kvinden!« ytrede Esner. »Hun mægter jo næppe at krybe op i Taarnet.«

»Det behøves heller ikke.«

»Hun vil formodentlig bede ham komme ned til sig?«

»Netop, det er min Mening.«

»Og Hun tvivler vel ikke om, at han vil adlyde?«

»Han vil komme, naar jeg forlanger det.«

»Naar faa vi ham da at se?«

»Om lidt!«

»Spøg tilside, hvorledes?«

»Godvillig. Mandhaftige Herre glemmer jo ikke det Løfte, I gav om Belønningen?«

»Glemmer,« gjentog Esner, »jeg fordobler Summen, dersom Hun holder Ord, hvis ikke, saa lader jeg Hende —«

»Ja, I behøver ikke at forpligte Jer til mere, naadige Herre!« afbrød Kulsoen ham, »jeg holder mit Ord, og naar det er sket, vil jeg huske Jer paa Eders. Vagtmesteren vil komme ned af sig selv, endogsaa uden at vi kalde paa ham, men før det kan ske, maa I lade en Rytter stige tilhest og ride over til Magleby, en Landsby knap en Fjerdingvej herfra, og hente os Kasper Dams Datter, den lille Inger. Denne Pige er Vagtmesterens Kjæreste.«

»Hans Kjæreste,« gjentog Esner leende. »Ah, jeg begynder at forstaa Hende. Hun vil bruge Pigen som Lokkefugl.«

»Der traf I det, mandhaftige Herre!« svarede Kulsoen med et ondskabsfuldt Grin, »og for at faa hende til at synge, sætte vi blot en Smule stærk, tvundet Hampegarn om hendes Tommelfingre og skrue dem sammen med en Stok. Det hjælper — I skal se, det hjælper.«

»I er mig Satan til Fruentimmer!« mumlede Kaptajnen og vendte sig om mod Dragonerne for at meddele dem Kulsoens Forlangende.

En Mand steg tilhest og jog ud over Broen. De Øvrige adspredte sig i Gaarden. Esner blev staaende og saa til sin Harme Ib sidde rolig og magelig i Karmen af Glamhullet. Efter at han eengang var bleven opdaget, fandt han det ikke længer Umagen værd at skjule sig. Imidlertid gav han dog Agt paa alt, hvad der foregik i Gaarden.

Kulsoen havde indtaget sin forrige Plads paa Stenen nedenfor Ringmuren. Esner gik ind i en af de to Sidefløje, som flankerede Taarnet og benyttedes til Stalde. Her tog han en Karabin, ladede den og aabnede et af Vinduerne paa Klem. Fra Vinduet saa han atter Vagtmesteren i Glamhullet og tog et omhyggeligt Sigte efter hans Hoved. Skuddet faldt; da Røgen drev bort fra Vinduet, sad Ib der endnu og smilede spottende ned til Stedet. Imidlertid var dette Skud dog en Advarsel for ham, lidt efter forsvandt han og lod sig ikke oftere tilsyne.

Det varede længe, inden Dragonen kom igjen. Kulsoen havde flere Gange rejst sig og set ud af det nærmeste Skydehul. Esner stod i samme Hensigt i Nærheden af Vindebroen, forsigtig dækket af et fremspringende Hjørne. Endelig lød et højt Raab i Skoven, et Skud faldt, straks

efter kom en Rytter i strakt Karriere tilsyne paa Skovvejen. Inde i Gaarden løb Dragonerne til Ringmuren og saa ud af Skydehullerne. De saa deres Kammerat komme ud fra Skoven med et Fruentimmer foran sig paa Hesten. I Kulsoens Ansigt viste sig et ondskabsfuldt og skadefro Smil, hun saa op til Glamhullet og hævede truende sin Stok imod det.

Da Rytteren kom ind i Gaarden, var hans Ansigt blegt og forfærdet, et Strejfskud havde truffet ham i Kinden, idet han red igjennem Skoven, derefter var han bleven forfulgt af to Mænd, som endelig forsvandt i Nærheden af Gaarden. Esner løftede den næsten bevidstløse Inger ned af Hesten. Fra Taarnet hørtes et rasende Brøl, idet hun blev ført frem foran Slottet.

»Hører I, strenge Herre?« hviskede Kulsoen fornøjet. »Han begynder allerede at stemme Fiolen deroppe; det vil blive bedre.«

Fra nu af ledede Kulsoen saa at sige alt, hvad der foregik; Esner følte sig midt i sin Raahed paavirket af denne vilde, dæmoniske Skikkelse, især da han syntes, at ethvert af hendes Paafund fremkaldte et afgjørende Resultat. Dragonerne stillede sig i en Halvkreds omkring Inger og lode en Plads aaben hen mod Taarnet, saaledes at man fra Glamhullet kunde iagttage alt, hvad der skete. En Rytter løste en Snor af sin Fodersæk og sammenbandt Ingers Tommelfingre, mellem Baandet stak Esner en Ladestok, som ved at omdrejes sammensnørede Fingrene og foraarsagede usigelig Smerte. Den første Prøve aftvang det ulykkelige Barn et hvinende Skrig, hun bønfaldt om Naade, græd og kastede sig ned paa Jorden foran Kaptajnen. Hun begreb intet af det, som her foregik.

Fra Glamhullet var Ib Vidne til Ingers Pinsler. Kulsoen gik nærmere ind under Taarnet og raabte:

»Det er nok ellers bedst, at Du snart kommer ned, lille Ib! ellers skrue de strenge Herrer Ingers Fingre aflave.«

I det samme rørte Esner igjen ved Ladestokken, et nyt Skrig paafulgte. Den skrækkelige Kamp, som i dette Øjeblik foregik hos Ib, viste sig alene i hans heftige Bevægelser, han hævede sig op i Karmen og strakte Hænderne ned mod Esner. Inger saa op til ham, hun nævnede hans Navn, hendes bønlige Skrig paakaldte hans Hjælp. Han udstødte et fortvivlet Skrig:

»Tøv lidt!« raabte han. »Jeg kommer! jeg kommer!« Efter disse Ord forsvandt han fra Glamhullet.

Bodil fejrede i dette Øjeblik den fuldstændigste Triumf; hun havde ogsaa antaget en dertil svarende Stilling. Med begge Hænder i Siden, tilbagebøjet Hoved og et frækt, hovmodigt Udtryk, der forøgede hendes Ansigts Modbydelighed, saa hun sig om i Kredsen for at indhøste de beundrende Blikke, som Rytterne tilsendte hende. Da Ib forsvandt fra Taarnet, gik hun hen til Indgangen af Kjælderen og blev staaende der, som om hun ventede paa at modtage ham. Et Øjeblik fuldt af Forventning og Tavshed herskede i Gaarden. Lidt efter gik Kjælderdøren op, og Vagtmesteren viste sig paa Trinet. Hans Ankomst hilsedes med et jublende Frydeskrig.

Medens han gik op ad Trappen bøjede Kulsoen sig over mod ham og hviskede:

»Jeg har lovet det, og Du ser, hvordan jeg holder Ord. Vil Du sige mig, hvor Du har forvaret Fruens Skat, saa skal jeg frelse baade Dig og Inger.«

»Jeg veed af ingen Skat at sige,« svarede Ib, »men det vil jeg sige Jer, Boel! at hvis jeg slipper levende herfra, og det gjør jeg nok, saa skal I komme til at huske paa denne Dag i Jeres Dødsstund!«

»Ja, det kan vi snakkes ved om, naar den Tid kommer,« svarede den Gamle, ligegyldig ved Ibs Trusel. »Vil Du sige mig, hvor Skatten er?«

»Jeg veed ikke, hvad I mener,« svarede Ib og ilede hen til Inger.

»Du skal nok faa min Mening at vide,« sagde Bodil, idet hun skyndte sig efter ham og med Møje banede sig Vej gjennem Kredsen, som havde lukket sig efter Ib.

Solen skinnede i dette Øjeblik nede i Gaarden og belyste de forskjellige Grupper, som færdedes her: den triumferede Esner foran Inger og Ib, som holdt hinanden omslyngede, efter at man havde løst hendes Baand, Dragonerne støttende sig til deres Pallasker og hvilende med Armene paa hverandres Skuldre. Og ligesom Ib var Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed, saaledes var han ogsaa den mest iøjnefaldende Person i Skaren. Hans høje Pande og den rolige Alvor, som talte fra hans Ansigt, udtrykte alt andet end Frygt. Hans Navn, der ikke kunde adskilles fra Svends, havde længe været i Alles Munde, Rygtet behagede paa den Tid at forøge hans Bedrifter i de Historier, hvormed Svenskerne underholdt hverandre ved Vagtilden eller i Krostuerne.

»Træd nærmere!« sagde Esner med en imponerende Værdighed i Mine og Ord. »Det er altsaa Dig, som de kalde Dronningens Vagtmester i daglig Tale? Svend Gjønges Stalbroder?«

»Ja.«

»Og Du vilde hjælpe Herskabet med at flygte bort fra Slottet?«

»Ja, jeg nægter intet. Jeg er i Eders Vold, og I kan handle med mig efter Eders Villie; min eneste Bøn er blot, at I lader denne lille Pige fare med Fred. I, som er Soldat, som jeg har hørt Folk kalde for en brav

Adelsmand, I, som tør slaas med en Mand, vil ikke krænke en Kvinde.«

Ib fornægtede ikke sin Snildhed i dette afgjørende Øjeblik. Ethvert af hans Ord fandt et villigt Øre hos Kaptajnen. Han vendte sig om mod Dragonerne og udbrød:

»Pigen kan gaa.«

Inger løstes, Kredsen aabnedes for at give hende Gjennemgang. I det samme traadte Kulsoen hen og lagde sin Haand paa den unge Pige.

»Med Eders Tilladelse, strenge Herre! lad hende dog tøve lidt endnu. Ønsker I ikke at faa at vide, hvor Vagtmesteren har gjort af det lille Skrin, som jeg saa ham tage fra Fru Elsebeth hist bag Ringmuren, da Flugten var røbet?«

»Hvad var det for et Skrin?«

»Ja, Gud veed det, kanske gjemte Herskabet sine Papirer i det, kanske ogsaa Juveler og Guldstads, hvoraf Folk sige, de skulle have en Slump.«

Esners Øjne straalede.

»Juveler og Guldsmykker!« gjentog han. »Hvor har Du skjult Kassen, Vagtmester? Tilstaa det godvilligt! — Ingen Udflugter!« vedblev Esner, da Ib betænkte sig paa Svar. »Du veed, hvad det gjælder, din Kjæreste forlader ikke Stedet, før Du har givet mig de fuldstændigste Oplysninger.«

»Fruentimmeret tager fejl,« svarede Ib, »eller hun bedrager Eder, som hun har bedraget alle Andre. Kassen indeholdt kun nogle værdiløse Familiepapirer, intet andet.«

Esner tilkastede Kulsoen et spørgende Blik. Den Gamle rystede vantro paa Hovedet.

»Hvor ere da disse Papirer forvarede?« spurgte hun.

»Lad den gunstige Herre blot faa Fingre i Kassen, saa kan han bedst selv overbevise sig.«

»Hid med Kassen, Vagtmester!« raabte Esner, »eller vi begynde med Tommelskruerne igjen.«

»I skal faa den,« svarede Ib. »Jeg gav den til En af mine Folk, som sprang i Graven og svømmede over paa den anden Side, da vi bleve røbede. Giv Inger fri, saa kan hun gaa og opsøge Manden.«

Esner overvejede dette Forslag; imidlertid tilføjede Ib:

»Jeg bliver jo tilbage som Pant.«

»Veed Du hvad, lille Ib!« ytrede Kulsoen, »har Du nu ogsaa ret betænkt dit Forslag? Var det ikke bedre, om Du selv gik og hentede Skrinet, saa bliver Inger tilbage som Pant imedens, og den naadige Herre sætter saa megen Tillid til Dig, at han nok tør lade Dig fare.«

Kaptajnen smilede. »Djævelen staar i den gamle Heks!« mumlede han. »Konen har Ret, det er bedre, at Du gaar og Pigen bliver.«

»Hører Du, Vagtmester? Herren fordrer ikke engang dit Ord paa, at Du kommer igjen. Det er jo ogsaa lettere for Dig at finde din Kammerats Smuthul, end om den stakkels, lille Inger skulde løbe omkring og søge det.«

Ib udstødte et Suk, han vidste i Øjeblikket ikke at finde paa flere Udflugter.

»Hvor lang Tid behøver Du for at forrette dit Ærinde?« spurgte Esner. »Lad os antage til Middag.«

»Jeg behøver ikke saa længe,« svarede Ib, »om to Timer skal jeg være her igjen, maaske før. Indtil den Tid, Herre! giver jeg Inger i Eders Beskyttelse. I vil vogte hende og ikke skuffe min Tillid. — Siden kan I gjøre med mig, hvad I lyster.«

»Gaa Du med Gud! Pigen skal være saa sikker hos mig som hos sin Fader.«

Ib trykkede Inger til sit Bryst. Hans Øjne glindsede. Inger græd og tilhviskede ham nogle Ord, men Vagtmesteren rystede sørgmodigt paa Hovedet. Derpaa aabnede Kredsen sig, og man saa ham i lange og hurtige Spring fare ud over Vindebroen og straks efter forsvinde mellem Træstammerne i Skoven.

11.

Dommen.

Kulsoen sad igjen paa sin Plads ved Muren og varmede sig i Solskinnet, da Esner kom hen til hende. Han rakte hende en Haandfuld Sølvpenge og udbrød:

»Der, Mutter! har Hun sin Belønning. Hun har ærlig fortjent den, det maa man lade Hende «

Kulsoen smilede og vendte sig bort fra Rytterne, medens hun talte Pengene, derpaa skjulte hun dem i sit hullede Skjørt.

»Er I ikke bange for, at han bliver borte, mandhaftige Herre?« spurgte hun.

»Nej!« svarede Esner, »jeg gjemmer det Pant, som nok skal bringe ham tilbage.«

»Det tænker jeg med. — Men det faldt mig ind nu nylig, at I dog maaske havde handlet uforsigtigt i at lade ham gaa.«

»Hvorfor?«

»Ovre i Skoven ligge hans Folk skjulte, skjøndt I ikke fik dem at se igaar, mens I red omkring derinde med Eders Ryttere. Jeg svarer for, at Ingen af dem har haft sine Øjne bortvendte fra Gjørsløv, siden Solen stod op imorges. Det er behjertede Mænd alle tilhobe,

de gaa i den røde Ild for Ib og Svend. Nu sidde de inde imellem Buskene og lægge Raad op med Vagtmesteren, og I maa tage Eder ivare, gunstfulde Herre! fra det Øjeblik, han vender tilbage, vil I ikke kunne være sikker nogetsteds.«

»Og jeg siger Hende, gamle Heks! at jeg ikke bekymrer mig mere om disse Bønder end om en Mygs Surren. Lad dem komme, Guds Død! jeg forlanger ikke bedre.«

»Ja, ja, jeg har advaret Eder, jeg kjender dem bedre. Det gjælder ogsaa om at holde fast paa Vagtmesteren, naar I faar ham igjen.«

»Tværtimod,« svarede Esner, »jeg vil stille ham paa et Sted, hvorfra alle hans Folk kunne have ham for Øjne hele Dagen igjennem; uden Baand og Lænker skal han staa der, og det skal kun bero paa ham selv at vende tilbage til sine Mænd.«

Kulsoen stirrede paa Esner med vidt opspilede Øjne; hun forstod ikke at tyde det uheldvarslende Smil, som viste sig omkring hans Læber.

»Der har vi Manden,« sagde han. »Hun skal faa Forlov til at tøve her lidt endnu, saa kan Hun selv bedømme, hvorledes jeg opfylder mine Ord.«

»Bringer han Kassen med sig?« spurgte Bodil ivrigt.

»Naturligvis! Vagtmesteren er en Mand af Ord, han bærer Kassen under Armen.«

En almindelig Bevægelse fandt Sted i Gaarden, da Ib viste sig. Hans Ankomst blev hilset med en Mumlen af Beundring og Deltagelse. Han gik hen til Kaptajnen, langsomt og højtideligt, og satte Kassen paa Jorden for hans Fødder. Hans Ansigt var blegt, hans Aandedrag kort og stønnende efter det hurtige Løb. Esner tilkastede ham et venligt Blik og udbrød:

»Du er en flink Karl, Vagtmester! jeg lider Folk, som holde deres Løfter.«

»Jeg kommer ogsaa tilbage i Tillid til Eders Løfte, naadige Herre!« svarede Ib ydmygt, idet han hævede sit Hoved og betragtede Kaptajnen med et bønligt Blik.

»Pigen er fri,« svarede Esner hurtigt. — »Lad hende gaa sin Vej. Jeg har noget at tale med Dig om, som Du maaske ikke ønsker, hun skal høre.«

Ib fattede den Mine, som ledsagede disse Ord; han gik hen til Inger, slyngede sin Arm om hende og trykkede hende op til sig, idet han hviskede:

»Gaa hjem, lille Inger! før de fortryde denne Tilladelse. Du maa ikke tøve her længer.«

»Og hvad bliver der saa af Dig, Ib?« spurgte hun frygtsomt.

»De lade mig fare,« svarede han med et tvungent Smil.

»Ak nej, det tror Du ikke; de have talt om din Død, mens Du var borte.«

»Ja, Du gode Gud! det er der saa Mange, som have gjort,« svarede han, »men alligevel have de ikke faaet Bugt med mig endnu.«

»Du søger at skuffe mig.«

Ibs Ansigt udholdt hendes forskende Blik, roligt og uforandret.

»I Guds Navn, Inger, gaa! Jeg kommer imorgen, siden, naar Du mindst venter det, banker jeg paa din Dør. Mine Folk ligge ovre i Skoven, Du kjender dem og veed, at de ikke lade mig i Stikken.«

Inger brast i Graad, hun skjulte sit Ansigt ved hans Bryst og hviskede: »Ak, lille Ib! jeg frygter saa saare, det bæres mig for, som om vi To aldrig mere faa hinanden at se.«

»Det er ellers rørende at høre,« hviskede Kulsoen til Esner, idet hun gjorde en Bevægelse med Hovedet hen imod Ib.

»Min Herre Vagtmester!« raabte Kaptajnen, »kommer I saa? I glemmer, at vi to have et Par Ord at tale sammen.«

»Jeg kommer, naadige Herre!« svarede Ib. Han tilhviskede endnu engang Inger sin Bøn om at forlade Gaarden, derpaa rev han sig løs og gik hen til Kaptajnen. Inger blev staaende. Hun havde foldet sine Hænder og kastede et fortvivlet Blik omkring paa Dragonerne, som fra nu af kun havde Øje for de to Hovedpersoner, Ib og Esner. Kaptajnen sagde:

»Du har bragt mig Fruens Juvelkasse, og jeg lovede Dig, at din Kjæreste skulde være frank og fri derfor; hun kan gaa, naar det behager hende, dermed er den Sag afgjort; men Du begriber nok, at vi To have mere at afhandle sammen. Jeg er en Mand, som holder af at opgjøre mit Regnskab saa snart som muligt. Du listede Dig herind i Gaarden for at hjælpe Herskabet med at flygte bort, Du er en lovløs Mand, der ligger paa Lur ude i de mørke Skove og dræber mine Folk, naar Du ser dit Ram dertil, Du har overfaldet vore Proviantvogne, og endelig har Hans Naade, General Fersen, sat en Pris paa dit Hoved. Se, alt dette lagt sammen udgjør en stor Gjæld, Vagtmester! som Du nu skal til at betale. Kjællingen derhenne har advaret mig for dine Folk, som ligge skjulte i Skoven, hun siger, at de krybe omkring derovre og kigge efter Dig. Jeg er en godmodig Sjæl, som holder af at gjøre Andre en Tjeneste, hvor det lader sig forene med min Pligt, dine Folk skulle faa Lov til at se Dig igjen. — Du tier.«

»Jeg venter.«

»Hvorpaa, Du Ufornøjelige? fordrer Du endnu mere? — Godt, Du skal faa det, man kan ikke nægte Dig noget. Det lader til, at Du holder af at bo i Taarnet, jeg vil da give Dig Tilladelse til at komme derop igjen, og hvis Du ynder den frie Udsigt, skal Du faa en endnu bedre end den, Du havde imorges.«

Efter disse Ord vendte Esner sig til Dragonerne, som omringede ham og Ib i en tætsluttet Kreds. »To Mand følger med,« sagde han. »Vagtmester! behag at vise os Vej. Du er jo bedst kjendt deroppe.«

Ib adlød taalmodig og uden Betænkning. Den Støj, som nylig havde hersket blandt Rytterne, forsvandt efterhaanden som de begyndte at fatte Kaptajnens Hensigt. En undertrykt Mumlen gik rundt i Kredsen, medens Ib skred fremad med langsomme og faste Trin, med sænket Blik og blege Læber. Han havde foldet sine Hænder, hans Haar hang vildt omkring hans blege og fugtige Pande. En heftig Skjælven bevægede for et Øjeblik hans mægtige Lemmer. Han forsvandt omsider i Kjælderaabningen tilligemed de to Dragoner og Esner, som gik bagefter med en spændt Pistol i Haanden.

Nogle Øjeblikke forløb under en forventningsfuld Tavshed hos de Tilbageblevne, derpaa kom Ib igjen tilsyne paa Vægtergangen omkring Taarnet, beskinnet af Solen, medens han langsomt og dvælende gik foran sine Bødler hen til en Stige, som førte op til den øverste Del af Taget. Han tænkte paa Livet, som han stod i Begreb med at forlade, paa Solen, som varmede hans Haar, paa Lykken, paa Inger. Han søgte hendes Skikkelse nede i Gaarden og sendte hende et Afskedsblik, før han forsvandt i Taarnet. Den ulykkelige Pige laa i en Krog ved Ringmuren, hun havde ikke tænkt paa at forlade Slottet. Hun bad om Naade for sin Elsker med en saa ydmyg,

blid og skjælvende Stemme, at alle de Tilstedeværende, Esner undtagen, følte sig bevægede. Da hun endelig indsaa, at alt var forgæves, da Ib kom tilsyne oppe paa Vægtergangen, kastede hun sig ned paa Knæ, den forfærdeligste Frygt kvalte hendes Stemme, medens hun hævede sine foldede Hænder ivejret mod Himlen til Den, som elsker og beskjærmer. Kulsoen stod i nogle Skridts Frastand, støttet til sin Stok, vekselvis rettende sin Opmærksomhed paa Inger og det, som foregik i Taarnet. Idet Vagtmesteren forsvandt, gik hun hen til Inger og udbrød i en slæbende og ligegyldig Tone:

»Græd kun, mit Barn! græd! dine Taarer vil Tiden nok tørre bort.«

Inger saa op, hun rystede med sit Hoved.

»Ja, det kan være det samme, saa vil Døden gjøre det. Jeg forstaar din Sorg, fordi jeg har elsket som Du, og fordi jeg vil komme til at savne som Du.«

»Savne!« hviskede Inger uden at begribe Meningen af disse Ord.

»Ja vist!« vedblev den Anden, heftigere ved Erindringen, som vaagnede med fornyet Styrke, medens hun talte: »Er det ikke hans Skyld, at jeg mister Fruens Juvelkasse, og det efter at jeg nu to Gange næsten har haft den i mine Hænder?«

Som allerede fortalt, var Taarnet paa Gjørsløv firkantet og Taget tækket med Kobber. Omtrent midt paa dette saas en Luge saa stor, at en Mand kunde krybe ud derigjennem, naar Kobberdækket skulde efterses eller udbedres. Midt i Lugen var anbragt et kuplet Glasvindue, hvorigjennem Lysningen faldt ind under Taget. En smal og stejl Stige førte nede fra Vægtergangen op til Lugen, der tillukkedes indenfra med en svær Jernbolt.

Da Ib var kommen til Foden af denne Stige, standsedes han af Esner, som udbrød:

»Har Du Vaaben hos Dig, Vagtmester?«

»Nej!«

»Undersøg ham!«

Dragonerne adløde. Man fandt en Madkniv, der var fasthæftet til et Bælte, han bar om Livet.

»Jeg tvivler paa, at Du vil faa nogen Brug for din Kniv paa det Sted, hvortil Du nu gaar,« sagde Esner, »det er altsaa bedst, at vi tage den fra Dig. Nu op ad Stigen!«

»Hvorhen?« spurgte Ib.

»Den lige Vej, min Søn! ud paa Taget, Du holder jo af Udsigter.«

»Det gjælder altsaa om at styrte mig ned fra Taarnet?«

»Tværtimod, det gjælder om at holde sig fast for ikke at styrte,« svarede Esner med en forfærdelig Kulde. »For Fanden, Vagtmester! Du har jo dine Kammerater hist ovre, Du har Svend Gjønge, Gud ved hvor, endelig har Du dit eget snilde Hoved, som, efter hvad Folk fortælle, allerede har hjulpet Dig saa tidt, det er jo Udveje nok til Frelse. — Stig op!«

Ib adlød, Esner fulgte efter ham, nedenfor Stigen stode de to Dragoner, stumme af Rædsel. Da Ib havde naaet det øverste Trin af Stigen, standsede han og vendte sig om mod Kaptajnen.

»Kaptajn!« udbrød han med en Stemme, der i dette Øjeblik for første Gang lød svag og skjælvende. »Er der ingen Naade for mig?«

»Naade!« gjentog Esner spottende, »hvad mener Du?«

»I har Eders Pistol der, lad os være kvit med, at I sætter mig den for Panden og trykker af.«

»Aa Snak!« svarede Kaptajnen, »det vilde jo være paa eengang at spolere baade din Pande og min Fornøjelse.«

»Godt!« sagde Ib, »endnu et Ord, I lægge Eder det paa Hjerte!«

»Hør andægtigt efter dernede!« raabte Kaptajnen ud over Rækværket, »Vagtmesteren holder Prædiken for os.«

»Hvis Gud Fader forbarmer sig over mig,« sagde Ib, »og lader mig undgaa den haarde Død, som I fører mig til, saa skal I komme dette Øjeblik ihu. Fra den Time, min Fod naaer Jorden igjen, vil der ingen Naade være for Jer, flygter I, følger jeg efter, kryber I i Skjul, skal jeg søge Jer op. I skal —«

»Ja, lad det nu være nok,« sagde Esner. »Vejret gaar fra Dig, Du vil have det nødigt ude paa Taget, det er altid tidsnok at tales ved om Resten, naar Du kommer ned igjen. Behag at krybe igjennem Lugen!«

Ib skød Bolten fra Lugen og krøb ud. I det samme hans Hoved viste sig ovenfor Taget, hørtes et Raab fra Dragonerne nede i Gaarden, derimellem blandede sig et gjennemtrængende Angestskrig. Esner tillukkede Lugen og skød Bolten for, saaledes at den fra nu af umulig lod sig aabne udvendig fra.

»Siden han truer mig saa haardt, naar han kommer ned, maa vi spærre ham Vejen,« ytrede han til Dragonerne. »Nu stiller Du Dig her paa Post, Ralf! og tillader Ingen at komme igjennem Døren. Tag min Pistol, den er ladt. Om to Timer skal Du blive afløst. Skulde Vagtmesteren deroppe inden den Tid have været saa uheldig at dumpe ned, er Vagten naturligvis til Ende. Har Du forstaaet mig?«

Dragonen hilste, hans Kammerat og Kaptajnen forlode Vægtergangen og stege ned ad Trappen, begge

lyttende efter det Skrig, der skulde tilkjendegive Ibs Fald.

Da Ib kom ud paa det stejle Kobbertag, der var glat og fugtigt af den foregaaende Nats Rimfrost, stemte han Foden fast mod den smalle Fuge, som Kobberet dannede omkring Lugen, medens han med Haanden greb fat om en af de Jernkroge, der findes paa alle Kobbertage og tjene til at fastgjøre Tagdækkerens Stige. I denne skrækkelige Stilling var det imidlertid umuligt at holde sig længe, en kold Sved bedækkede hans furede Pande, hans Ansigt var forfærdeligt blegt, dets Muskler skjælvede som i Krampe. Rundt omkring ham var Afgrunden, Døden, over ham gød Solen sine Straaler ned paa Taget, ingen Sky viste sig paa Himlen, Fløjen paa Taarnspiret rokkede frem og tilbage med en pibende Lyd. Fra Stedet, hvor han sad, udbredte sig den flade Egn i flere Miles Omkreds. Mod Øst bag Skoven laa Havet roligt og ubevægeligt, beskinnet af Solen, mod Syd og Nord Gjørsløv og Søholms Skove, indhyllede i en blaalig Taage, længere nede den store Mose, gjennem hvilken Tryggevælde Aa slyngede sig som et vatret Sølvbaand. Bønderhytterne viste sig i denne Afstand som smaa Jordhøje, fra hvilke en lodret Røgsøjle hist og her steg ivejret. Kirkeklokkerne ringede, det var Middag.

Ib kastede et langt og dvælende Afskedsblik hen over sine Omgivelser; det viste ham Gaarden besat med Dragoner, som syntes at vente paa hans Fald. Han mærkede, hvorledes Krampen lidt efter lidt stivnede hans Haand, med hvilken han holdt sig fast i Jernkrogen. Han begreb, at det vilde være umuligt at holde sig længe saaledes, og dog opdagede han intet andet Støttepunkt, ikke den ringeste Ujævnhed i Taget, som kunde forbedre hans Stilling. Hans Hoved sank ned paa Brystet, han lukkede Øjnene.

I dette Øjeblik, da al Redning syntes at være umulig, undfangede han pludselig en Ide. Det allerede sammenbøjede Legeme hævede sig atter, hans næsten brustne Øjne antoge en større Glands; imidlertid arbejdede den ledige Haand paa at løsne det Læderbælte, som sammenholdt hans Klædning, og hvortil Kniven nylig havde været fæstet.

Dette Bælte var saa langt, at det gik flere Gange omkring ham; han stak den ene Ende fast i Jernkrogen, den anden derimod beholdt han bunden om Livet. Efter at det første Forsøg var kronet med Held, gik hans Bestræbelser ud paa at befæste de to Ender med størst mulig Forsvarlighed, den, han havde fastbundet til sig, og den anden, som var knyttet om Krogen. Bæltet var nyt og stærkt. Da Ib havde tilendebragt dette Arbejde, indsaa han til sin ubeskrivelige Glæde, at han fra nu af idetmindste havde sikret sig mod at styrte ned.

Af Tilskuerne i Gaarden vare alle hans Bevægelser blevne iagttagne med en uafbrudt Opmærksomhed. Hans Indfald med at binde sig fast til Krogen modtoges med et almindeligt Skrig, flere Stemmer raabte op til ham; men i denne Afstand var det umuligt at høre, hvad der blev sagt.

Kulsoen stod noget afsides fra de Øvrige; da hun saa, at Ib for det første vilde være istand til at holde sig paa Taget, svøbte hun Kaaben tættere om sig og forlod Gaarden.

»Ham fik vi da endelig forsørget,« mumlede hun, »lad os nu se, hvad vi kunne gjøre ved Svend Gjønge.«

Inger var sunken om mod Ringmuren, bevidstløs og overvældet af den sidste Times Kvaler. En Rytter gik hen og rejste hende op.

»Kom, Du Lille!« sagde han godmodigt, »saa skal

jeg følge Dig ud over Broen. Gaa hjem, hvor Du hører til, og søg Dig en anden Kjæreste. Han deroppe duer ikke mere.«

Endnu en Tredje forlod Slottet omtrent paa samme Tid, det var Hønsedrengen Palle, der fra en Loftsluge havde været Vidne til alt. Paa dette Sted holdt han sig skjult, saa længe Kulsoen var nærværende, og vovede først at komme frem, da han saa hende gaa over Vindebroen. Lidt senere vandrede han ind i Skoven med en stor Stok i Haanden og en Tværpose over Ryggen. Hans Hensigt var at opsøge Svend og bringe ham Underretning om Ib.

Fra Fru Elsebeths Værelser havde de to Damer iagttaget de forskjellige Optrin i Gaarden. Vagtmesterens Straf opfyldte dem med Frygt og sørgelige Anelser, hans Skjæbne syntes at være et Forspil til deres. Noget efter at Ib var bleven bragt op paa Taget, gik Kaptajnen over til Fru Kaas. Ingen kjendte de Forhandlinger, som fandt Sted imellem dem, alene den gamle Dames vaade Øjne og sorgfulde Miner, da han forlod hende, tydede paa, at hun havde maattet yde en ny Kontribution til Brudens Udstyr.

Lidt før Mørket begyndte, vendte Palle tilbage, træt og mismodig, han havde ikke fundet den, han søgte. En af Ibs Folk fortalte, at Gjøngehøvdingen var dragen over ad Holbækkanten for at befordre en Transport af Levnetsmidler, som han den foregaaende Nat havde taget fra Svensken, og at Ingen vidste, naar han kom tilbage.

Næste Morgen kom Esner ned i Gaarden for at se til Fangen. Ib sad endnu paa Taget, han havde kun forandret sin Plads og flyttet sig længere ned for at naa Tagrenden, mod hvilken han fandt en bekvem Støtte for sine Fødder. Esner fattede ikke Aarsagen, han kunde ikke

heller se, at Ib havde tilstoppet Nedløbet saaledes, at Vandet, der samledes fra Taget, efterhaanden som Rimfrosten tøede, maatte blive staaende i Renden. Dermed havde han om Natten slukket sin brændende Tørst.

»Han lever endnu,« tænkte Kaptajnen, »men han vil ikke kunne vedblive at leve saaledes. I ethvert Tilfælde er jeg sikker paa, at han bliver, hvor han er, skjøndt jeg hele Natten igjennem kun drømte om hans Undvigelse. Jeg har fordoblet Vagten, efterset Bolten, tillaaset Opgangen og holder endelig Slottet besat med mine Mænd; hvis han trods alt dette endnu skulde komme herfra, maa han have en Fugls Egenskaber, men intet Menneskes.«

Esner og Ib vare hinanden fuldkomment modsatte. Den Første troede at have vundet alt, fordi han holdt Sejren i sine Hænder, den Sidste troede endnu ikke at have tabt alt, skjøndt han befandt sig paa Randen af Tilintetgjørelsen.

12.

Palle og Plus.

Da Ib saa Kaptajnen nede i Gaarden, begyndte han at synge med en Stemme, der, uagtet Afstanden, var klar og skingrende, men tillige saa falsk, at den vilde have bragt enhver Syngemester til Fortvivlelse. Esner nikkede spottende og sagde til Skildvagten:

»Det er jo rart, at han morer sig. Iaften har han formodentlig glemt den Melodi, naar først Hungeren indfinder sig.«

Medens Ib nødvendigt maatte blive ørkesløs, vare Andre ifærd med at virke for ham. Da Palle den foregaaende Aften vendte tilbage uden at kunne finde Svend,

begyndte han selv at lægge Planer og udfandt da, at han allerførst maatte se at skaffe Fangen Næring. Paa Vagtmesterens Frelse beroede jo for en Del Drengens tilkommende Lykke, naar han erindrede sig de glimrende Udsigter, Ib havde aabnet for ham. Efter hin Samtale foregik en Revolution i Hønsedrengens Indre, hans Tanker toge en højere og dristigere Flugt, han dannede Billeder af sin Fremtid, straalende Billeder, som alene Ib kunde virkeliggjøre, derfor maatte han altsaa virke og kæmpe. Kampens Belønning viste sig i Skikkelse af en Trompet, en Kofte besyet med Uldtresser og en lang Sabel.

Palle grundede længe forgæves. Alle hans Planer faldt sammen, naar han kastede et Blik ud af Loftslugen og udmaalte den Højde, hvori Ib befandt sig, eller saa Solen skinne paa Skildvagternes Geværløb i Vægtergangen om Taarnet. Medens Palle lagde Plan paa Plan, glemte han alt omkring sig, ogsaa Plus, som Ib dog havde bedet ham om at fodre. Den stakkels Fugls klagende Skrig bragte ham først til at erindre dens Nærværelse. I samme Nu foer en Tanke som et Lynglimt igjennem Drengens Hoved. Hans Øjne straalede, han stirrede paa Ravnen med glad Forbavselse, Fuglen navngav sig for ham som en Hjælper, en Ven, et Bud til Fangen.

Han tog Buret og stillede det i Loftslugen, saa langt inde, at man nedenfra ikke kunde bemærke noget, medens derimod Ib og Ravnen tydeligt kunde se hinanden.

Vagtmesteren var under Dagens Løb allerede bleven opmærksom paa Hønsedrengen og havde med en særdeles forstaaelig Gebærde betegnet den Hunger, som pinte ham. Det varede noget, før han lagde Mærke til Buret, men i samme Øjeblik det skete, forraadte han en levende Glæde,

han havde ligesaa hurtigt som Palle begrebet, hvor stor en Tjeneste Plus vilde være istand til at yde. Lidt efter udstødte han en dæmpet og ejendommelig Lyd.

»Hør, hvor han klager sig deroppe,« ytrede Dragonen paa Vægtergangen til sin Kammerat.

»Det er af Sult,« svarede den Anden. »Hvis jeg maatte raade, skulde alle Mand have Lov til at skyde tilmaals efter ham nede fra Gaarden, det er Synd at lade ham pines længer.«

Den medlidende Rytter tog fejl i sin Formodning. Ib skreg ikke af Sult. Ravnen hævede sit Hoved og saa ivejret. Ib gjentog Lyden. Fuglen svarede med en glad Skræppen, slog med Vingerne og arbejdede for at komme ud af Buret. Der kunde ikke være nogen Tvivl om, at den jo havde gjenkjendt sin Herre.

Fra nu af spildte Hønsedrengen intet Øjeblik, før han fuldførte sin Plan. Han drog af Forsigtighed Ravnens Bur længere tilbage paa Loftet, derefter hentede han en Skive Brød og Kjød fra Borgestuen og dannede en lille Pose, hvori han indesluttede begge Dele. Skumringen begyndte, Palle tog Ravnen ud af Buret, bandt Posen fast paa Ryggen og slap den løs. Fuglen søgte først at befri sig for den uvante Byrde, da det ikke vilde lykkes, hoppede den ud i Lugen og fløj derfra over til Ib paa Taarnet.

Palles Hjerte bankede, han bøjede sig ud af Hullet for at se, om man nedenfra iagttog, hvad der skete. Til Lykke var Mørket allerede saa vidt fremrykket, at han ikke kunde skjelne Nogen, omvendt maatte altsaa det samme være Tilfældet. Han drog sig beroliget tilbage.

Ib løste Posen fra Ravnen og gav den et Stykke af det medbragte Kjød, derefter fortærede han Resten med al den Graadighed, to Dages uafbrudt Faste maatte frem-

kalde. Lidt efter fløj Ravnen tilbage, og først nu modtog den et rigeligt Foder af den henrykte Hønsedreng.

Palles List var ligesaa sindrig som naturlig. Det gjaldt blot om, at Ravnen ikke blev bemærket fra Vægtergangen. Derfor besluttede han, at Fuglens næste Udflugt skulde finde Sted den følgende Morgen i Daggry, en Tid, paa hvilken han sikkert vidste, at Vagtens Aarvaagenhed var sløvet ved Kulden og Drikkelaget, hvormed Dragonerne siden deres Ankomst til Gjørsløv regelmæssigt tilbragte den største Del af Natten.

Ravnens næste Udflugt skete med samme Held, den kloge Fugl syntes at forstaa sin Rolle og modtog hver Gang et rigeligt Foder baade af Ib og Palle. Saaledes forløb to Dage. Hver Morgen indfandt Kaptajnen sig regelmæssigt i Gaarden, og hver Morgen blev han modtagen med Ibs Sang, der forsikrede ham om, at Fangen befandt sig ypperligt. Denne Udholdenhed var ham en Gaade. Efter alle Fysiologiens Love burde Ib allerede være død, hans Tilværelse var en Umulighed, et Mirakel, og Kaptajnen havde hidtil aldrig troet paa Mirakler.

Palle vaagede over sin Hemmelighed, han udfoldede en Virksomhed, en Snildhed, som ikke syntes at tilhøre hans Alder. Paa Gaarden anede man næppe hans Nærværelse, endnu mindre fandt Nogen paa, i den lille, pjaltede Hønsedreng at søge Vagtmesterens Frelse. Han havde valgt sig Aflukket indenfor Loftslugen til Bolig, herfra kunde han overse hele Gaarden paa denne Side af Slottet. Palle opdagede endelig, at man fra hans Skjul kunde overse endnu mere end Gaarden.

En Aften, da han, siddende indenfor den halvt tillukkede Luge med synlig Tilfredshed saa Ib fortære den sidste Ret, Plus havde bragt, faldt et Lysskær op fra et af Vinduerne i første Etage, hvor Kaptajnen havde ind-

kvarteret sig. Palle spejdede. Han saa Esner gaa frem og tilbage i Værelset, tilsyneladende ivrigt beskæftiget, men Vinduet ligeoverfor var saa dugget, at man ikke kunde se, hvad han foretog sig. Ved at skyde Lugen længer tilbage og forandre sin Plads, var han heldigere. Esner stod nu foran et Bord, ifærd med at sønderbryde forskjellige Stykker Sølvtøj og Smykker eller at trykke dem saaledes sammen, at deres Størrelse og Omfang forringedes. Efter at dette Arbejde var fuldført, bleve alle disse Gjenstande omhyggeligt fastsyede og indviklede i et Hestedækken, som han rullede sammen, indpakkede i en Vadsæk og skjulte i Baggrunden af Værelset, saa vidt Afstanden tillod at iagttage, under Hovedgjærdet af Sengen. Derefter afklædte han sig, slukkede Lysene og sov ind med den behagelige Bevidsthed om en betydelig Forøgelse i Brudens Udstyr. Fra sin Loftsluge havde Palle været Vidne til alt.

Næste Morgen, da Ravnen blev sendt til Taarnet, studsede Drengen ved at bemærke den betydelige Forandring, der var foregaaet med Fangen. Hans Bevægelser tilkjendegave en paafaldende Mathed og Afkræftelse. Ibs stærke og hærdede Natur maatte endelig bukke under for den tiltagende Nattekulde og den fuldkomne Mangel paa Bevægelse. Den stakkels Dreng fortvivlede, mod dette Onde vidste han intet Middel.

Op paa Formiddagen kom en Mand gaaende ind over Vindebroen. Han var klædt som en Sømand og bar en Kurv med Fisk paa Ryggen. Medens han falbød sine Varer, kom Palle ned i Gaarden. Han kjendte Manden og nærmede sig ham.

»Nu er Præsten kommen,« sagde Fiskeren i et Øjeblik, da han var alene med Drengen.

»Præsten?«

»Ham, Du søgte efter forleden,« svarede Manden med et Blik mod Taarnet. Palle forstod ham.

»Hvor er han at finde?«

»I Vibekes Bagerovn.«

»Vi følges ad,« sagde Hønsedrengen.

Manden gik op i Slottet for at forsøge en Handel der, Palle slentrede ud over Broen med Hænderne paa Ryggen og en Ladhed i alle Bevægelser, der ikke stemte med hans Hjertes heftige Banken over Fiskerens Underretning. Præsten, det var Svend, det var Frelse.

Fiskeren forlod Gjørsløv uden at have gjort nogen Handel denne Dag. Da han vendte tilbage, kom Palle til ham, og disse To fortsatte nu Vejen ind i Skoven i en hurtig Gang ad Stier, som enhver Fremmed vilde have taget fejl af, og i Bugter, der syntes at føre i en bestandig Rundkreds.

I den Retning, de to Vandringsmænd gik, maatte der om Sommeren herske et næsten fuldkomment Mørke, saa tæt hvælvede Træerne deres sammenflettede Kroner. Stien blev kun sjældent benyttet og var paa flere Steder overgroet med Tjørn og Brombærranker; Græs og visne Bregner af en ualmindelig Højde viste sig paa begge Sider. Den dybeste Fred herskede overalt. Hvor Krattet paa et enkelt Sted var mere aabent, kom Flokke af Hjorte og Raadyr tilsyne, som lyttende vendte deres Hoveder mod de Kommende, forundrede over denne usædvanlige Afbrydelse i deres Ro. Vildornens Grynten lød inde mellem Buskene, medens en svag Raslen i det faldne Løv tilkjendegav den langsomme og frygtløse Gang, hvormed Dyret fjernede sig fra Stien. Alle Omgivelser her havde et ligesaa vildt som romantisk Udseende. Lange Trævler af Snylteplanter og hvidt Mos skjulte Barkens oprindelige Farve. Hist og her saa man en splintret Stamme,

hængende i det næste Træs Grene, som vare saaledes sammenvoksede, at der ikke lodes Plads igjennem dem til at naa Jorden. Paa et andet Sted spærrede Kronen af et omstyrtet Bøgetræ Stien, Fiskeren og Palle maatte krybe fra Gren til Gren for at naa over paa den anden Side. Efter omtrent en Times Gang begyndte Skoven at blive lysere, Stien udvidede sig, Drengen og hans Fører kom ind i en Aabning mellem Træstammerne. Her blev Jorden blødere og antydede det sumpige Grundlag, de nærmede sig til. Denne Aabning var omgiven af en dobbelt Række Ellebuske, indenfor hvilke en bred og bundløs Mose viste sig i en Udstrækning af omtrent tre Tønder Land. Jordbunden gav efter for ethvert Skridt og var bedækket med en frodig Vækst af Rør og Skavgræs. Sm Sommeren fandt Rørdrummen og Vildanden her et uforstyrret Tilflugtssted, og Frøernes skingrende Kvækken trængte op fra Dybet.

Rørene, som vare af et fuldvoksent Menneskes Højde, skjulte fuldkomment en lille Bakke, der hævede sig fra Midten af Mosen, omgiven med en Rad store Graasten, som syntes at betegne en Tinghøj ellet et Offersted fra Hedenskabets Tid. Midt paa Højen var dannet en Hytte af store, sammenstillede Sten, tækket med Grene og Rør, skrøbelig og faldefærdig og saa lav, at man ikke kunde staa oprejst under Taget. Trods dette var Hytten et sikkert Tilflugtssted, ikke blot fordi den laa saa skjult og afsides midt inde i Skoven, men ogsaa fordi Enhver, som ikke var nøje kjendt med Stedet, umuligt vilde kunne naa over den brede og bundløse Sump.

Bønderne, som boede i Udkanten af Skoven, kaldte Mosen for Vibekes Bagerovn. Dette Navn stod i Forbindelse med et sørgeligt og uhyggeligt Sagn, som knyttede sig til Stedet. Man dvælede ikke gjerne i dets Nærhed.

Hyrden korsede sig, naar han kom til Aabningen mellem Træerne, alene Krybskytten listede sig af og til en silde Aften eller i maaneklare Nætter ned til Mosen og opstillede sin Fælde eller ventede mellem Buskene, naar Dyrene kom til Vandet for at drikke; han vidste, at Vibekes Bagerovn var et Fristed, hvortil Skyttens og Herskabets Jagt aldrig naaede.

En af disse Krybskytter havde imidlertid næret for stor Tillid til Stedets Sikkerhed. Herremanden greb ham, just som han en Eftermiddag vendte tilbage igjennem Ellebuskene med et Raadyr over Ryggen. Han nævnede Krybskyttens Navn; idet denne vendte sig om, skød den naadige Herre ham igjennem Hovedet og lod det afsjælede Legeme ophænge paa en Egegren, som strakte sig ud over Mosen. En saadan Tildragelse maatte nødvendigt bidrage til at gjøre Stedet mere berygtet, end det havde været tilforn. Vildttyven hang endnu paa Grenen, synlig for Enhver, som nærmede sig Krattet. Ingen havde vovet at begrave hans Lig.

Denne Eftermiddag syntes der at være foregaaet en fuldstændig Forandring omkring Vibekes Bagerovn. Da Palle og Fiskeren nærmede sig Ellekrattet, hørte de højrøstede Stemmer inde mellem Rørene paa Øen. En blaalig Røg steg op fra disse, blandet med en stærk Duft af ristet Kjød. Nogle Skridt fra Stedet, hvor de standsede, bleve de anraabte af en Mand, som pludseligt kom ud fra Busken og traadte hen imod dem. Han var iført svensk Uniform, blaa Kofte, gule Benklæder og et lysegult Hjortelæders Sabelbælte om Livet. Han bar en lang Bøsse over Skulderen.

»Hvad ville I?« spurgte Manden.

»Gudsfred, Jes!« svarede Fiskeren. »Vi komme for at tale med Svend Gjønge, jeg og denne Klør der.«

»I maa være blevne gale,« svarede Manden leende, »siden I søge Svend her blandt det svenske Krigsfolk.«

»Han plejer dog gjerne at være i Nærheden af dem.«

»Idetmindste komme vi lige fra dem,« svarede Skildvagten. »Naa, gaa Du kun, Søren! Du veed vel Vejen?«

»Det skulde jeg mene, siden det er mig, som først har vist den til Eder.«

Fiskeren vinkede ad Palle og gik ud af Krattet.

»Nu gjælder det om at være forsigtig,« sagde han, »et Fejltrin er nok til at falde i Sumpen, hvor ingen Redning er mulig. Følg blot efter mig, saa nær Du kan, og sæt din Fod forsigtigt i Vandet. Du vil møde to Træstammer under Vandskorpen, det er Broen.«

Palle adlød. Da de kom til Overgangen, saa han en Række tynde Grene, stukne ned i Sumpen paa begge Sider af den omtalte Bro, et Betryggelsesmiddel for dem, der vare mindre bekjendte med Stedet.

Fiskeren vadede foran, Palle fulgte; straks efter befandt de sig imellem Gjøngerne, der ligesom den udstillede Vagtpost alle tilsammen bare svenske Uniformer.

Skaren bestod af tolv Mand, hvoraf Flertallet havde lejret sig omkring en uhyre Steg, som man var i Begreb med at fortære; nogle Andre vare beskæftiget med at rense eller afpudse deres Pistoler. Svend laa iblandt dem, forklædt som de Øvrige, han udførte i dette Øjeblik en Forskærers Forretning. Da han saa de Kommende træde op af Vandet, rakte han Kniven til den Nærmestsiddende og gik hen til dem.

»Hvad Nyt bringer I, Godtfolk?« spurgte han.

»Sørgeligt Nyt,« svarede Fiskeren. »De have fængslet Ib og sat ham op paa Gjørsløv Taarn. Drengen her vil kunne give Dig Besked om alt.«

»Jeg har allerede hørt Tale om det,« svarede Svend,

»ret nu skulle vi til at tænke paa ham, men Folkene maa have Madro, de have marscheret to Dage og to lange Nætter, og dette er det første forsvarlige Maaltid, de faa. Lad mig nu høre, min Dreng! hvordan det er gaaet den stakkels Vagtmester.«

Han satte sig ned paa en af Stenene. Palle var i de første Øjeblikke ikke fri for en vis Undseelse ved at befinde sig Ansigt til Ansigt med Gjøngehøvdingen, Idealet af alle hans Begreber om en fuldendt Helt, men da han først fik begyndt, gjorde Sagen ham varm, han fortalte alt, den mislykkede Flugt, Ibs Straf, Kulsoens Nærværelse og endelig, hvorledes han og Plus havde frelst den Fangne fra Hungersnød. Derimellem lod han nogle Ord falde om Ibs Løfte: Trompeten og den lange Sabel.

Svend smilede sørgmodigt:

»Jeg ser, at Du er paa Vej til at fortjene Dig begge Dele,« sagde han, »hvad Du har gjort for Ib, det har Du gjort for mig, og jeg skal ikke glemme det, min Dreng!«

Han vendte sig om til Gjøngerne. »Ib er i Fare. To af Jer bryde op, liste sig igjennem Skoven ned til Gjørsløv og krybe i Skjul, saaledes at I kunne se, hvad der foregaar paa Slottet. Giv Agt paa alt, i Mørkningen skulle vi Andre være hos Eder.«

To Gjønger rejste sig, toge deres Vaaben, skare sig et forsvarligt Stykke af Stegen og vadede derefter over Sumpen. Lidt efter saa man dem forsvinde bag Ellebuskene.

Da Svend meddelte sine Folk Ibs Skjæbne, gjenlød Kredsen af et rasende Hævnskrig. Alles Øjne søgte Gjøngehøvdingen, som om man efter denne Indledning ventede, at han havde mere at sige. Svend saa sig tilfreds omkring i denne Kreds af arrede og frygtløse

Ansigter. Alle disse Mænd erindrede ikke længer, at de nylig vare vendte tilbage fra et farefuldt og trættende Tog, de ventede hans Befaling til at begynde et nyt.

»Vi ere kun ti Mand samlede,« ytrede han med et forskende Blik.

»Behøve vi at være flere, Høvedsmand?« spurgte En. »Hver af os slaas for To, naar det gjælder vor Vagtmester.«

»Jeg kan huske den Aften, da Ib vovede sig ene mod Tre for at frelse mig,« mumlede en Anden.

»Godt!« svarede Svend, »saa lad os gaa i Guds Navn! Bøsserne ladte, ned til Gjørsløv! Vi behøve ikke at være flere. Med Mænd som Jer maa man kunne storme Himlen.«

»Hvordan skulle vi drage frem, som Soldater?«

»Nej, som Gjønger.«

Mændene grebe deres Vaaben, indpakkede og skjulte Resten af Levnetsmidlerne, derefter vadede de En efter En igjennem Mosen. Den Sidste oprykkede Stavene, som vare nedstukne paa begge Sider af Broen, og skjulte dem imellem Rørene. Ovenfor Krattet skiltes Skaren og drog i en spredt og langstrakt Linie ind gjennem Skoven, som optog dem i sit hemmelighedsfulde Mørke. Mosen var forladt. Den tidligere Tavshed rugede atter over Stedet.

13.

Mellem Kammerater.

Klokken slog tre, da Gjøngerne saa Taarnet paa Herregaarden komme tilsyne mellem Træerne. Skaren

standsede, Svend og Palle gik nogle Skridt videre. Drengen havde paa Vejen gjennem Skoven haft Hæderspladsen ved Svends Side. Hans Øjne naaede ikke højere end til den blanke Sabel, Gjøngen bar over sin svenske Uniform.

»Du siger jo, at Kaptajnen derovre er en Tysker?« udbrød Svend, idet han stod stille.

»Ja, Høvedsmand!« svarede Palle.

»Og Rytterne?«

»De ere ogsaa Tyske.«

»Det er godt, Dreng! Kan Du løbe hen og finde os de to Mænd, som jeg skikkede bort, da Du kom.«

Palle lod sig glide ned fra Skrænten til Hulvejen, ovenfor hvilken Svend stod. Lidt efter kom en Mand ud af Skoven.

»Hvad har Du set?« spurgte Svend.

»Ikke noget synderligt. I Skoven er alting stille, paa Slottet ogsaa. Jeg listede mig lige til Udkanten og krøb op i et af de høje Træer, hvorfra jeg kunde se over Ringmuren. Der staar en Mand Vagt paa Broen, to foran Opgangen til Slottet, og en kom tilsyne paa Vægtergangen. Rytterne vandede deres Heste i Gaarden, og Nogle af dem ere ifærd med Boldtspil. Ib sidder ovre paa den anden Side af Taarnet ud mod Mosen, han havde lænet sig tilbage paa Taget og var saa stille og rolig, som om han sov. Jeg gav et Skrig fra mig som en Ugle, da skulde I have set Vagtmesteren, han hævede Hovedet, lyttede og stirrede over mod mig, han forstod Tegnet. Siden den Tid sidder han uafbrudt og slaar med Benene og fægter med Armene; jeg tænker det sker for at faa lidt Varme i Kroppen, da han veed, at der er Mænd i Nærheden, som have givet sig Gud i Vold til hans Frelse.«

Medens Gjøngen talede, kom en Mand gaaende nede i Hulvejen. Hans Ansigt var skjult af en stor Byrde, som han bar paa Ryggen. Denne Byrde var i uafladelig Bevægelse og indviklet i Klæder. Palle gik nogle Skridt bagefter med et oprømt og smilende Ansigt.

Endnu før Svend fik Lejlighed til at udfinde Aarsagen til det, han saa, vare de Kommende gaaede ind under Bakken og skjulte af Buskene.

»Der kommer Jes Skovfoged,« sagde Gjøngen, »han har mere Nyt at bringe Dig, men han fik ogsaa den bedste Plads.«

Da Gjøngen viste sig paa Skrænten, lagde han sin Byrde ned paa Jorden; man saa da et menneskeligt Legeme i Fruentimmerdragt, og hvis Ansigt var skjult, fordi Gjøngen havde viklet det yderste Skjørt omkring hendes Hænder og Hoved.

»Hvad bringer Du os der, Jes Skovfoged?« udbrød Svend leende.

»Saamænd!« svarede Gjøngen, idet han blodrød i Ansigtet og stønnende af Anstrengelse satte sig ned paa Jorden, »det er en Arrestant, jeg traf til at fange paa min Post. Jeg var krøben ud til de yderste Træer i Skoven og laa bag Grøften, da jeg hørte en Rytter komme nede fra Valbygaard. Han holdt stille paa Broen og sagde til Skildvagten: Hav Øjnene med Dig, Skildvagt! Svend Gjønge er i Skoven. Der vil komme et Bud fra den gamle Kjælling iaften. — Med den Besked krøb jeg tilbage og lyttede og brugte mine Øjne, det bedste jeg kunde; lidt efter kom min Arrestant, rokkende ved en Stok, saa standsede jeg hende og tænkte, at det var bedst, hun talte et Ord med Dig, før Kaptajnen derovre fik Lov dertil.«

»Deri gjorde Du Ret. Hun holdt sig vel rolig og forraadte Dig ikke ved Skrig?«

»Aa nej, den Ros maa jeg give hende. Hun er saa stille, som man vel kan forlange det. Men jeg har ogsaa givet hende alt det Halstørklæde at tygge paa, som jeg havde.«

Da Manden slog Overskjørtet tilbage fra den Fangne, gjenkjendte man Kulsoens Ansigt. Hendes slappede Træk vare udspilede af Anstrengelse, hendes Øjne vare omgivne med en blodig Rand og udtrykte en rasende Harme. Manden greb hende under de bundne Arme og løftede hende ivejret.

»Staa kjønt op og nej for Kaptajnen!« sagde han spottende.

»Der har Du gjort et godt Stykke Arbejde, Jes Skovfoged!« ytrede Svend. »Men her er ingen Tid til lang Snak; tag Konen med Dig og vig ikke fra hendes Side før efter Midnat, saa kan Du lade hende fare.«

»Aa, lille Svend!« ytrede Manden med en bønlig Mine, »maa jeg ikke faa Lov til at være med Jer Andre? — Du siger jo selv, at jeg har gjort mine Sager godt.«

»Gaa din Vej!« svarede Svend bestemt, og han traadte Jes et Skridt nærmere, bøjede sit Hoved mod hans Øre og hviskede: »Du har graa Haar og er en gammel Mand, Jes Skovfoged!«

»Det er første Gang, Du klager paa min Alder,« svarede Manden i en sørgmodig Tone.

»Klager!« gjentog Svend og rakte ham sin ene Haand, idet han lagde den anden paa hans Skulder. »Jeg mener kun, at der hjemme i dit Hus sidder en Kone og tre Børn, som vilde sørge og klage, naar de mistede den, der hidtil har skaffet dem Føden. Du har i den sidste Uge virket saa godt og saa meget for Andre, at Du nok kan have Lov til at tænke lidt paa dit eget. — Gaa din Vej med Konen, Jes! En saa listig og farlig Fjende som

hende vover man desuden kun at overgive til en Mand, der er prøvet og trofast som Du.«

Ved denne sidste Ytring hævede den gamle Krigsmand sit Hoved, hans Øjne straalede, han kyssede Svends Haand, mumlede nogle uforstaaelige Ord og gik bort med Kulsoen.

Da Svend kom tilbage til sine Folk, samlede han dem i en Kreds omkring sig og udbrød:

»Ovre paa Gjørsløv ligger over en Snes Dragoner, og vi ere kun tolv Mand stærke. Jeg har skikket Jes bort, fordi han var den Trettende, og det er et ulykkeligt Tal. Fire af Svenskerne ere imidlertid fordelte som Skildvagter, saa vi egentlig kun have seksten Mand imod os. Seksten Ryttere mod tolv Gjønger. Hvad synes I?«

En dump og undertrykt Mumlen gik om i Kredsen.

»Vi samle os i Række og Geled,« vedblev Svend, »og marschere fremad som Soldater. Tag dit Horn, Ving! og blæs et af de svenske Signaler. Hver Mand give blot nøje Agt paa, hvad jeg befaler, og lade saa Vorherre sørge for Resten.«

»Jeg læser en Bøn for de tyske Ryttere,« ytrede en Gjønge, idet de stillede sig Orden.

»Jeg bestiller deres Begravelse,« tilføjede en Anden. »De ligge paa deres yderste!«

Et klart og skingrende Hornsignal afbrød disse pralende Bemærkninger. Ekkoet svarede inde fra Skoven og fra Slottets Mure. Gjøngerne skuldrede deres Bøsser og marscherede igjennem Hulvejen nedad mod Gjørsløv. Svend gik foran, Palle derimod var forsvunden. Efterhaanden som Vejen blev bredere og Slottet traadte tydeligere frem, saa Svend de svenske Ryttere vise sig paa Vindebroen, hidlokkede ved Lyden af Vings Horn, Andre kom tilsyne paa Ringmuren. Han vedblev at marschere

fremad og gjorde først Holdt i en Afstand af omtrent halvtredsindstyve Alen fra Graven. Hornblæseren begyndte et nyt Signal, under dette kom Esner frem paa Broen.

Kaptajnen bar en Vams af gult Hjortelæder, der sluttede tæt om Livet og var gnavet og plettet af Kyradset, som han plejede at bære over denne. Svends uformodede Ankomst havde ikke ladet ham Tid til at ruste sig. Kun en Dolk var fæstet i Bæltet, paa den modsatte Side hang to store, rustne Nøgler, som lukkede for Opgangen til Taarnet.

»Min Hr. Kaptajn!« sagde Svend i den brede, sydsvenske Dialekt, idet han sænkede Spidsen af sin Kaarde, »jeg hilser Eder. — Mit Ærinde gjælder Guvernøren i denne velforvarede Fæstning, det er uden Tvivl Eder.«

Esner bukkede.

»Nu vel!« vedblev Svend med sit venlige og aabne Smil, »det er altsaa Eder, jeg maa henvende mig til for at erfare, om I have et Bæger Vin tilovers for en næsten vansmægtende Kammerat og en Drik Øl til Folk, som ikke ere synderligt bedre farne.«

»Begge Dele ere til Eders Tjeneste,« svarede Esner uden ringeste Mistro. »Med hvem har jeg den Ære at tale?«

»Med en stakkels Kaptajn, som medens hans Kammerater slaas, skikkes til Korsør for at hente Rekrutterne, der tilføres os fra Stettin.«

»Medbringer I da ikke mere Mandskab end dette?« spurgte Esner forbavset.

»Tohundrede Mand i det hele,« svarede Svend. »Men som vi i Eftermiddag droge op igjennem Skoven uden at tænke paa andet end at finde det bedst mulige Nattekvarter, tiltaltes vi af en gammel Kjælling, som

med Eder og højtidelige Forsikringer fortalte, at Blodhunden Svend Gjønge laa skjult oppe i Skoven med alle sine Mænd.«

»Guds Død!« raabte Esner, »har hun ogsaa bragt Eder Budskab derom? Til mig har hun sendt samme Besked, men jeg vilde ikke vove Mandskabets Liv i de mørke Skove saa silde paa Dagen.«

»Det er rimeligt; vi derimod havde intet bedre at fordrive Tiden med og gave os til at gjennemsøge Skoven.«

»Har I fanget ham?« spurgte Esner ivrigt.

»Nej, endnu ikke. Svend Gjønge viser sig kun, hvor man ikke venter ham. Men vi tænke paa at fortsætte Jagten imorgen. Imidlertid er jeg bleven skilt fra Resten af mit Mandskab og veed hverken ud eller ind i disse Skove.«

»Har I Lyst, saa forsøge vi forenede denne Jagt imorgen; det gamle Fruentimmer har lovet at skikke mig Bud, saa snart hun faar Gjøngernes Spor opdaget. Tænk paa, det gjælder en Belønning af hundrede gode Sølvdalere for den, der griber ham.«

»Ja, og saa regne vi endda ikke Æren for noget,« tilføjede Svend smilende.

»Naturligvis! — Behag at lade Eders Mandskab marschere ind over Broen. Vi skulle da bringe Eder, hvad vore gnieragtige Værter have ladet os tilbage. Imidlertid lader jeg nogle af mine Ryttere stige tilhest for at opsøge Resten af Eders Mandskab.«

»Jeg takker Eder, men det behøves ikke. En Skovhugger, som vi mødte oppe i Hulvejen, fortalte, at han havde set Folkene drage ind paa Søholm. Fændriken, som anfører dem, har taget sig Jagten lettere end jeg og vil ogsaa have større Held, siden han faar Kvarter

i en Herregaard, medens jeg og mine sandsynligvis blive nødte til at kampere paa aaben Mark, hvis vi ikke finde en eller anden Bondegaard i Nærheden.«

»Paa aaben Mark?« gjentog Esner, »men hvad regner I da Gjørsløv for, min Hr. Kaptajn? Det er jo en Selvfølge, at I bliver her inat, for at vi imorgen tidlig i Forening kunne gjøre Kompagni sammen og forfølge Gjøngehøvdingen.«

»I har en saa elskværdig Maade at overtale paa,« svarede Svend, »at man intet kan nægte Eder. Vi lade da Folkene rykke ind i Gaarden.«

»Vel. — Vi give Mandskabet en lille Fest iaften.«

De to Kaptajner hilsede. Svend vendte tilbage til sine Folk.

»Indgangen er aaben,« hviskede han til dem. »Kaptajnen aner intet og har lovet at give en Fest for os iaften.«

Et betydningsfuldt Smil foer hen over Mændenes Ansigter. »Naar I gaar til Maaltidet, vælger Enhver af Eder en Rytter til Bordkammerat, og naar I se mig tage mit Bæger og rejse mig op, saa kaste I Eder over Mændene og forhindre dem i at bruge deres Vaaben. Hvis de overgive sig, saa skaaner dem, hvis ikke, saa støder dem ned. Har I forstaaet mig?«

Et hviskende Ja bekræftede hans Spørgsmaal.

»Skaaner dem, hvis I kunne,« tilføjede Svend, »vi ville være Krigsmænd, ikke Snigmordere. — Blæs, Trompeter! Mandskabet marsch!«

Ving gjorde sig den yderste Flid for at give Rytterne et Begreb om hans Færdighed paa Hornet. Gjøngerne skrede i tætsluttede Rækker og med militær Anstand ind over Vindebroen.

Fra sit Taarn havde Ib været Vidne til alt. Hans

Hænder og Fødder vare i en uafladelig Bevægelse, hvad enten nu dette skete af Glæde eller kun som et Middel til at gjenvinde den næsten tabte Brug af hans stivnede Lemmer. Han røbede imidlertid intetsomhelst Tegn til Gjenkjendelse, de Kommendes Dragter sagde ham allerede i en Frastand, hvorledes han havde at forholde sig.

Idet den skingrende Trompet gav Gjenlyd i Gaarden, droges et af Gardinerne tilbage fra et Vindue i Stueetagen, et blegt, ungdommeligt Hoved kom tilsyne, et Blik mødtes og besvaredes, et Blik, der øvede en saare forskjellig Virkning, thi medens den unge Piges Kind blev endnu hvidere end før, bragte det Svend til at rødme. Omkring hans Læber svævede et Smil i dette alvorlige Øjeblik, sorgløst og lykkeligt som et Barns eller som en Elskers. Svend marscherede ind i Gaarden gjennem en dobbelt Række Dragoner, som Hornet havde sammenkaldt. Esner kom ned fra Slottet, da Gjøngerne gjorde Holdt. Han kastede et mønstrende Blik paa Mændenes krigerske og arrede Ansigter og udbrød forbavset:

»Guds Død, Kaptajn! af Rekrutter at være ere disse Karle allerede temmelig medtagne. Hveranden idetmindste har jo Ar og Skrammer i Ansigtet.«

»Ak ja,« svarede Svend smilende, »det kommer deraf, at de undertiden sloges lidt for egen Regning, før de fik Uniformen paa.«

»Jeg har nu ladet anrette et Aftensmaaltid,« sagde Esner, »saa godt som Omstændighederne tillade det, og burde maaske gjøre en Undskyldning for dets Tarvelighed. — Det er sandt, min Herre! jeg har endnu en Undskyldning at gjøre, — jeg har forglemt Eders Navn.«

»Mit Navn er Povelson.«

»Altsaa, Kaptajn Povelson! behag at lade Eders Folk træde af og følge med os op i Hallen.«

Svend hilste med Kaarden og gik tilbage til Gjøngerne. Esner blev staaende ved Foden af Trappen og saa paa Mandskabets Bevægelser, der bleve udførte med tilfredsstillende Færdighed.

Idet Rækken opløstes, kastede Gjøngerne deres Bøsser over Skulderen; Enhver af dem vidste, hvor meget der beroede paa, at han havde sit Vaaben paa rede Haand. Esner lagde Mærke hertil.

»Det er brave Folk!« sagde han, »de ere saa omhyggelige for deres Bøsser.«

»De vide, at et Gevær tager Skade i Natteduggen,« svarede Svend.

»Vi kunne hænge Bøsserne ind i Forhallen paa Knagerne,« ytrede Esner.

Svend vendte sig til de Nærmeste og hviskede:

»I have Eders Sabel og Pistoler. Man maa se at hjælpe sig.«

Med disse Ord fulgte han efter Esner, som ventede paa det øverste Trin af Trappen. Gjøngerne forenede sig med Dragonerne, saaledes som Svend havde bestemt.

»Her vil flyde Blod iaften,« hviskede den ene af dem til sin Kammerat. »Pas paa! -- jeg kjendet dette Udtryk i Svends Ansigt.«

»Lige meget,« svarede den Anden. »Naar det blot ikke bliver os, der kommer til at betale Gildet.«

14.

Et Gjæstebud.

Da Esner aabnede Døren til Spiseværelset, saa man en stor og hvælvet Hal, hvori Loftet blev støttet af en kolossal Pille, i hvis Kapitæl Enderne af Buerne forsvandt. I disse Buer havde Slottets forskjellige Ejere ladet deres Vaabenskjolde male.

Omkring Pillen løb i Mandshøjde en Jernring, i hvilken en Mængde Huller tjente til at fastholde seks store, osende Lamper, som oplyste Hallen. Midt paa Stengulvet stod et langt Bord, som en gammel Hushovmester i Forening med to af sine Folk var i Begreb med at dække. Et mindre Bord var stillet op paa den anden Side af Pillen, dækket til Esner og Svend. En flammende Ild knitrede i Kaminen. Hallen havde antaget et vist festligt Udseende, der forøgedes efterhaanden som man tændte Lysene og Faklerne langs med Murene. Medens Soldaterne gik ind, blæste den svenske Trompeter en Marsch, hvori han søgte at forene alle de Færdigheder, han besad paa sit Instrument. Da han tav, tog Ving sit Horn og blæste med endnu større Kraft og i mere udholdende Toner det Signal, han allerede havde ladet høre to Gange. Svensken svarede med et andet, der opstod en Væddestrid mellem de to Trompetere.

»For Djævlen!« udbrød Esner, »Eders Mand blæser godt, det maa man lade ham, men jeg tror ikke, han kan mere end det ene Signal.«

»Et endnu, strenge Herre!« svarede Gjøngen. Han satte Hornet for Munden og blæste en langsom og alvorlig Melodi, der snarere syntes at høre hjemme paa en Kampplads end ved et Drikkelag.

De første Toner vakte en almindelig Stilhed, det var Svends Slagsang, han blæste, Gjøngernes Blikke straalede, en enkelt Stemme forenede sig lav og dæmpet med Hornet, derefter fulgte flere, omsider hævede sig et almindeligt Kor, langsomt og højtideligt med følgende Ord:

»Idag vil vi slaas, imorgen vil vi dø.
Idag spirer Græsset, imorgen er det Hø.
Agt da vel paa Tiden,
Brug Dig flinkt i Striden,
Paa Sejren maa vi hvile, naar Natten stunder til,
Du, ved Drikkebordet,
Jeg, paa Valen jordet,
Det gaar dog med os Begge, kun som Vorherre vil.«

Hallens Stenmure gav Ekko af Sangen. Dragonerne stirrede overraskede paa deres Gjæster, hvoraf Nogle havde blottet Hovedet. De fattede ikke ret denne Alvor ved Begyndelsen til et Drikkelag. Alene Esner syntes at være bleven mere tavs, hans Pande tankefuld og grundende.

Væddestriden mellem de to Trompetere var endt, man tog Plads ved Bordet, Gjøngerne saaledes som Svend havde foreskrevet, hver Mand havde en Dragon ved sin Side. Det bedste Forhold herskede blandt Alle.

»Min Hr. Kaptajn!« sagde Esner, idet han og Svend gik hen til Bordet, »I glemmer den første Betingelse for et Lag som det, vi ere ifærd med at begynde.«

»Hvilken?«

»At gjøre sig det saa bekvemt som muligt. Kast derfor Eders Kappe og lad mig hjælpe Eder Kyradset af.«

Svend nølede, Kaptajnen traadte nærmere.

»Guds Blod!« udbrød han ved at se Pistolerne, som stak i Svends Bælte. »I er forsvarligt bevæbnet. Imorgen ville vi maaske faa Brug for alt dette; til den Kamp, vi have for iaften, behøves hverken Sabel eller

Pistoler. — Hjalmar! bring disse Vaaben ind i Kaptajnens Sovekammer, Værelset ved Siden af mit.«

Svend kastede sit Blik hen over Soldaternes Bord, Øjeblikket forekom ham ikke at være gunstigt, han maatte finde sig i, at Esners Tjener tog hans Vaaben, og sad nu værgeløs overfor sin Fjende.

Maaltidet var i fuld Gang. Gjøngernes Plan forbød dem ikke at tage imod de fremsatte Retter, tværtimod, de fuldendte her, hvad de havde været nødte til at afbryde inde i Skoven ved Vibekes Bagerovn.

Lidt efter at Esners Tjener havde forladt Hallen med Svends Vaaben, vendte han igjen tilbage, traadte om bag Kaptajnens Stol og tilhviskede ham nogle Ord. En dødelig Bleghed foer hen over Esners Ansigt, Bægeret gled ud af hans Haand, han sprang op fra Stolen, og idet han fremstammede en kort og utydelig Undskyldning til Svend, vinkede han ad Tjeneren og forlod Hallen. Gjøngehøvdingen stirrede forbavset efter ham, derpaa kastede han et prøvende Blik omkring paa de Tilstedeværende, hvis Lystighed syntes at tiltage; han begreb, at hans Skæbne maaske var afhængig af Esners Bortgang. Han skød sin højryggede Lænestol tilbage og vilde rejse sig, da en af Slottets Folk i det samme nærmede sig Bordet. Svend gjenkjendte Palle.

Drengens Ansigt havde maaske aldrig fremstillet et listigere og mere forslagent Udtryk end i dette Øjeblik. Han bar et stort Fad i begge Hænder og bøjede sig smilende, idet han præsenterede det for Gjøngehøvdingen. Svend rystede med Hovedet, men Drengens Øjekast og bedende Mine bragte ham til at tage Laaget af. Han behøvede hele sin Aandsnærværelse for ikke at forraade sig, da han under Laaget saa to Pistoler komme tilsyne i Fadet. En Bevægelse mod Soldaternes Bord overbeviste

ham om, at man ikke gav Agt paa ham, han greb Pistolerne og stak dem ind under sin Kofte; det var hans egne Vaaben, Palle præsenterede ham under et gjentagende Kast med Øjnene hen imod Døren, som Kaptajnen nylig var gaaet ud af. Svend nikkede.

»Det er en god Ret at tage til sig nu,« ytrede Drengen.

»Ja vist!« svarede Svend, »men noget ufordøjelig.«

»Hvad har Du i dit Fad, Ridder Ildebrand?« spurgte Fændriken, som sad for Enden af Dragonernes Bord.

»Haardkogte Æg!« svarede Palle, idet han slog Klædet tilside, ovenpaa hvilket Pistolerne havde ligget.

Svend havde imidlertid taget sin Beslutning, den stod præget i hans bestemte Mine og i den rolige Holdning, hvormed han rejste sig og forlod Hallen ad samme Vej som Esner. Udenfor kom han ind i en lang Gang, i hvis modsatte Ende der brændte en Lampe. Han var ubekjendt med Slottet og vidste ikke, hvor han skulde søge Esners Værelse. Idet han fjernede sig fra Lampen, tiltog Mørket; han standsede og lyttede. Alt var roligt i Nærheden, Larmen fra Hallen naaede ikke til ham. Pludseligt hørte han hurtige og lette Trin, en Haand lagde sig paa hans Arm, det var Palle.

»Gaa kun ligefrem,« hviskede Drengen, »hist nede ser I Lyset skinne ud igjennem Dørsprækken, det er Kaptajnens Værelse.«

»Er han derinde?«

»Jeg tror det. Straks efter at I og Eders Folk vare gaaede op i Hallen, kom der et Bud gaaende ind over Broen, jeg veed ikke, hvem det var, men det bragte næppe noget til Gavn for Eder.«

»Godt, min Dreng!« sagde Svend, »nu har Du fortjent din Sabel og Trompeten.«

Palle trykkede hans Haand og gik. Svend sneg sig videre. Da han kom til Døren, stod han stille og lyttede. Igjennem Nøglehullet saa han Esner lukke en Mand ud af den modsatte Dør, idet han gned sine Hænder og triumferende udbrød:

»Nu har vi dem.«

Svend aabnede Døren og traadte ind. Esner stod i den modsatte Ende af Værelset; da han vendte sig og saa Svend, traadte han et Skridt tilbage. Svend gjorde i det samme to Skridt fremad, der bragte ham foran en Væg, paa hvilken Esners Vaaben vare ophængte.

»Hvor bliver I dog af, min kjære Vært?« udbrød Svend. »I gaar bort fra Gildet og lader mig Stakkel alene, hvem Maden kun smager i Eders Selskab. Er det ret?«

»I maa tilgive mig, Kaptajn Povelson! Jeg modtog i dette Øjeblik et saare vigtigt Budskab, og en Mand som I maa dele mit Valgsprog: Tjenesten for alt.«

»Ah, bah! lad os tænke paa Tjenesten imorgen, som I før sagde, iaften ville vi drikke.«

»Men hvis dette Bud nu netop bragte Underretninger, som have Hensyn til Forretningerne imorgen,« ytrede Esner med et spottende Smil, »Underretninger, som angaar Eder — eller hvad jeg vilde sige, Svend Gjønge.«

»Svend Gjønge! han er altsaa i Nærheden?«

»Ja, meget nær.«

»En Satans Karl! Det er, som jeg siger, han kommer altid tilstede der, hvor han mindst formodes. Og I haaber naturligvis at tage ham.«

»Jeg træffer just nogle smaa Forberedelser dertil.«

»Vær forsigtig, min Kaptajn! Der er mange før Eder, som have haft den samme Plan, men jeg veed ikke Grunden, hidtil fik de den ikke udført.«

»Det kommer sandsynligvis deraf, at de ikke have haft ham saa sikkert som jeg.«

»Ah! I har ham da allerede?«

»Døm selv, han befinder sig her paa Gaarden i dette Øjeblik.«

»Ja, Du gode Gud! hvad det angaar, saa paastaar man, at han før har vovet sig ind paa en af Svenske besat Gaard, uden at det derfor lykkedes dem at holde ham længere, end han selv vilde.«

»Kan da I, som taler hans Sag, maaske sige mig, hvorledes det skulde være ham muligt at slippe bort, omgiven af disse Mure, af Gravene udenfor, indespærret i et Værelse, vaabenløs og omringet af mine Folk? — Jeg synes virkelig, det maatte være en god Ide, der skulde redde ham i en saa fortvivlet Stilling.«

»Tillad mig at modsige Eder. Saaledes som jeg opfatter Sagen, udfordres der ingen Ide, men blot en Begivenhed for at frelse ham. Jeg skal nævne Eder nogle. Det har behaget Eder at kalde mig den stakkels Mands Forsvarer, lad os et Øjeblik antage, at jeg er Svend Gjønge selv.«

»Vel, lad os det, skjøndt I er Kaptajn Povelson.«

»Ja, Navnet skal ikke kunne forringe Illusionen, for Svend Gjønge hedder ogsaa Poulsen. Lad os antage, at I og Eders Gjæst sidde inde i Hallen, og at Svend i samme Øjeblik, Tjeneren bøjer sig ned over Stoleryggen til Eder, af Eders bestyrtede Mine læser den vigtige Underretning, I erholder. Svend, der er saa listig, og hvis Liv mangfoldige Gange blot har beroet paa denne ene Egenskab, lad os endog antage, at han paa en for Eder ubegribelig Maade har faaet sine Pistoler igjen, som nylig ere blevne ham fratagne, og som I lod Eders egen Tjener bringe ud af Hallen.«

»Nej, ingen Usandsynligheder,« afbrød Esner ham.

»Det er ret, ingen Usandsynligheder hos Svend, der bestandig kun holder af det naturlige og ligefremme. Da han indser, at Kaptajn Esner maa mistro ham, tager han begge Pistolerne frem af Koften og tilintetgjør enhver Tvivl.«

Med disse Ord drog Svend Pistolerne frem. Esner gav sit Raseri Luft i en rasende Ed. Svend smilede med en uforandret Ro og vedblev:

»Vi gaa videre. Da Kaptajnen bliver længe borte, begynder Svend at længes efter ham, han rejser sig og forlader Hallen. I Gangen ser han Lyset gjennem Dørsprækken og opdager til sin store Forundring, at hans Ven modtager Melding og raadslaar for aabne Døre, skjøndt han veed, at Gjøngerne ere i Nærheden. Den Uforsigtige tænker ikke paa, at over Halvparten af de Uheld, der møde os her i Verden, have deres Grund i, at vi ikke lægge tilstrækkelig Vægt paa vore Fjender eller, som man siger i Sverige, lege med Ulven, før vi have klippet dens Klør. Svend træder ind, derefter aflaaser han Døren og stikker Nøglen i sin Lomme.«

»Finder I ikke, at det var noget dumdristigt af ham?«

»Jo, ganske vist; men han maatte vove det, og det er ikke første Gang, at han forsøger et saadant Spil, hvor hans Liv har været Indsatsen. Han hilser paa Kaptajnen og siger: »I er min Fange.«

I det samme traadte Svend Esner et Skridt nærmere. Esner gjorde et Spring til Siden for at komme hen til Væggen, men Svends Haand lagde sig om hans Arm og holdt ham tilbage.

»I maa høre min Historie tilende,« ytrede han blidt. »I dette Øjeblik sidde mine Folk og Eders sammen ved Drikkebordet; vi ere Tolv, men I ere nogle flere. Til

Gjengjæld for det ringere Antal ere Svends Folk forberedte, medens Eders intet ane, desuden have disse tolv Mænd hver en Pistol og en Sabel, og jeg beder Eder tro mig paa mit Ord, de have Øvelse i at bruge deres Vaaben.«

»Hvad agter I at gjøre her?«

»Hvad man altid gjør i et Øjeblik som dette, at sikre sig sin Fange og dernæst betyde Eder, at I ved det første Tegn til at undvige, ved det første Skrig, maa være forberedt paa at modtage en Kugle gjennem Hovedet.«

Esner fandt ikke den ringeste Anledning til at tvivle om Svends Trusel, hans Ansigts Udtryk vekslede under det sidste Optrin fra Spot til Uro, Bestyrtelse, Rædsel. Svend bandt hans Hænder paa Ryggen, tilfredsstillende og uden noget Forsøg paa Modstand. Derpaa sagde han:

»I vil formodentlig have bemærket, at eders Arme ikke ere fastere sammensnørede, end at jeg kan faa min imellem dem; nu foretage vi en lille Spadseretur sammen.«

»Hvorhen?«

»Til en stakkels Mand, som sidder fængslet oppe paa Taarntaget, og som I af Glæde over mit Komme har besluttet at give Friheden.«

»Vel!« sagde Esner, »jeg er i eders Magt, men det er endnu ikke Enden paa Historien.«

»Vist ikke,« svarede Svend. »Hvorledes Enden bliver, er uvist, kun det kan I være forsikret om, at I ikke vil blive istand til at bedømme den, hvis I blot gjør en eneste Bevægelse udenfor det, jeg foreskriver. — Lad os gaa!«

Svend kastede en Kappe omkring Esner, som fuldkomment skjulte hans bundne Arme; han tændte en Lygte, som stod paa Bordet. Derefter forlod de Værelset.

»Hvor gaar Vejen til Munkegangen?« spurgte Svend, da de kom ud af Værelset.

»Hist henne ved den første Dør.«

»Lad os gaa ad den.«

»Tag den mindste af Nøglerne ved mit Bælte og luk op.«

Svend aabnede Døren. Indenfor kom en stejl Trappe tilsyne, dannet i selve Murtykkelsen og saa smal, at et voksent Menneske optog hele Trappens Brede. Paa flere Steder vare Lyshuller anbragte i den ydre Mur, gjennem disse kastede Maanen i dette Øjeblik et svagt og blaaligt Skær ind i Gangen. Svend drog sin Arm ud af Esners og lod ham gaa foran.

»Træd endelig forsigtig,« hviskede han, »ved et Fejltrin vil I styrte lige ind paa Løbet af min Pistol og let kunne komme til Skade.«

Esner bed sine Læber blodige, han vedblev at stige op uden at svare.

Efterhaanden som de nærmerede sig Vægtergangen, hørtes en tiltagende Larm over dem; det var Ib, der siden Gjøngernes Ankomst uafbrudt vedblev at drundre med Hænder og Fødder paa Taget.

»Ikke rettere jeg veed, saa staar der nok en Skildvagt oppe paa Vægtergangen,« sagde Svend.

»Ja, der gjør saa.«

»Nu stikker jeg atter min Arm ind i Eders, tillader I? — Naar vi saa komme forbi Manden, befaler I ham at gaa ned ad Munkegangen og vente i Eders Værelse, til vi komme tilbage.«

Trappen ophørte ved en Dør, Kaptajnen lod ham atter tage en Nøgle og aabne Døren, derefter traadte de ud paa Vægtergangen. Skildvagten stod lænet tilbage mod Muren, indhyllet i en Kappe; da han saa Esner træde ud, skuldrede han sin Karabin.

»Gaa ned i mit Værelse og tøv der, til jeg kommer

tilbage,« sagde Esner med en Stemme, som kun med Møje trængte sig over hans Læber. Soldaten vendte sig for at gaa.

»Strenge Herre!« sagde han, »der maa være noget galt fat med Vagtmesteren, for han gjør en Helvedes Støj deroppe.«

»Gaa!« sagde Esner.

»Vi komme just for at se til ham,« ytrede Svend, idet de gik videre.

»Nu holder jeg Lygten, mens I gaar op ad Stigen og kalder paa Fangen,« sagde han, da de kom ind under Taget.

»Skal jeg stige op med bundne Hænder?«

»Nej, deri har I Ret, Hænderne løse vi først.«

Da Ib hørte Stemmer i Nærheden, tiltog hans Støj og Banken i en foruroligende Grad. Han anede, at Befrielsens Time endelig slog. Esner gik op ad Stigen. Efter at være kommen nogle Trin ivejret standsede han. Han erindrede pludseligt Ibs sidste Trusel.

»Hvorfor tøver I, Kaptajn! Er I allerede bleven træt?«

»Han har svoret mig Døden, hvis han kom ned,« mumlede Esner.

»I har jo ogsaa svoret ham Døden, da han kom derop,« svarede Svend, »det ene maa gaa op med det andet.«

Esners Knæ rystede, idet han steg videre. Han drog Bolten fra Lugen, aabnede den og skyndte sig ned ad Stigen igjen. Ude fra Taget hørte man et dæmpet Jubelskrig, lidt efter kom først Benene, derpaa det øvrige af Vagtmesterens vældige Legeme tilsyne i Hullet, fra hvilket han langsomt og vaklende steg ned ad Stigen. Da han naaede Gulvet, faldt hans Øjne først paa Svend,

han traadte hen til ham og slyngede begge sine Arme om hans Skulder; da Ib lænede sit Hoved og lod sine Øjne hvile paa ham uden at ytre et Ord, læste Svend i dette Blik en dybere og inderligere Taknemmelighed, end de mest veltalende Ord vilde have været istand til at udtrykke.

Esner var traadt et Skridt tilbage, som om han ønskede, at hans Nærværelse ikke skulde afbryde Ytringen af Ibs Følelser. Da Vagtmesteren blev ham vaer, gik han hen til ham, smilede og udbrød:

»Saa vi mødes dog engang igjen, hvor ringe Sandsynlighed der end var for det. Nu tilhører I mig, og jeg vil huske Eder paa vor sidste Samtale!«

Esner var bleven bleg, han saae til Siden, som om han ventede Hjælp.

»Naade!« stammede han, idet Ib lagde sin Haand paa hans Arm.

»Naade!« gjentog Ib spottende, »og hvor var der da Naade for mig, da I førte mig herop? Jeg bad om Døden, men I gav mig Pinsler, jeg lovede Gjengjæld og maa holde Ord.«

Han greb Esner om Livet og bar ham ud paa Vægtergangen. Svend stod med Lygten i Haanden uden at blande sig i dette Optrin, han berørte blot Vagtmesterens Arm, idet han gik forbi ham, men Ib lod ikke til at bemærke det. Han traadte ud af Døren og hævede Esner op over Rækværket. Kaptajnen udstødte et gjennemtrængende Skrig, som gjenlød over hele Gaarden, han havde slynget sine Arme om Ibs Hals og søgte at hindre ham i hans Hensigt, men skjøndt Vagtmesteren var svækket efter sit Ophold paa Taget, blev han dog Herre over alle Esners Bevægelser. Den Ulykkelige omklamrede Snirklerne i Rækværket og gjentog sit Skrig, hans

Ansigt udtrykte den højeste Grad af Rædsel, medens han vedblev at holde sig i denne Stilling, støttende sine Knæ paa Udladningen af Gesimsen.

»Skaan mig Vagtmester! lad mig leve, min Død kan dog ikke gavne Eder.«

»Jeg bad ogsaa mindeligt for mig, da I førte mig herop, alligevel lo I deraf og spottede mig.«

»For Jesu Kristi Skyld, forbarm Dig! — For din lille Piges Skyld, som gik frank og fri ud af Gaarden, og som Ingen har gjort Fortræd siden.«

»Ja, der nævnede I Navnet, — for hendes Skyld skal I være fri, nu har I reddet Eders Liv.«

Med disse Ord løftede han Esner ind over Rækværket igjen. »Skrighals, som I er,« tilføjede han smilende, »kunde I tro, at jeg for Alvor vilde volde Eders Død i dette Øjeblik? Dertil er jeg for glad. I skulde blot have Jer en lille Skræk i Blodet, og den har I faaet.«

Svend smilede, han kjendte Ib.

»Gives der nogen anden Opgang til Taarnet end den, vi nylig kom fra?« spurgte han.

»Ja, derhenne ved den næste Døraabning fører en Vindeltrappe ned til Forhallen, men Døren er aflaaset, og jeg bærer Nøglen i mit Bælte.«

»Giv mig den og træd saa indenfor. I maa finde Eder i at tilbringe nogle Timer heroppe, indtil vi ere dragne bort.«

»Saa faar I endda bedre Kvarter end det I undte mig,« tilføjede Ib.

Svend lukkede Døren til Taarnet efter Esner og stak Nøglen til sig.

»Gaa du ned ad Munkegangen,« sagde han til Ib, »og tøv i Kaptajnens Værelse, indtil jeg kommer. Du vil finde en Mand dernede og maa komme ud af det

med ham, som Du bedst kan. Paa Væggen hænger Vaaben, og vore Folk sidde ikke langt derfra inde i den store Hal og drikke. Ingen aner det ringeste af, hvad der heroppe gaar for sig. Om lidt mødes vi igjen.«

»Hvor gaar Du hen?« spurgte Ib. »For Du har da vel ikke i Sinde at blive staaende heroppe og se paa Stjernerne? Du kan tro det er en Fornøjelse, som man undertiden bliver kjed af.«

»Nej, min Ven!« svarede Svend med et blidt Smil. »Jeg bliver ikke heroppe, men gaar for at søge min Stjerne.«

Med disse Ord aabnede han Døren foran Vindeltrappen og laasede den efter sig. Ib strakte sine mægtige Lemmer, hans Ansigt røbede den Lykke han følte over Friheden. Han vendte Hovedet om og saa efter Svend.

»Ja, Gud give, hun var en Stjerne, hun, som Du nu gaar at søge,« mumlede han, »saa var jeg for det første sikker paa, at Du aldrig kunde naa hende, og dernæst kan man sige saa mange Taabeligheder til Stjernerne, som man vil, uden at de røres derover.«

Med denne Ytring steg han ned ad Munkegangen.

Fra Forhallen traadte Svend nogle Øjeblikke efter ind i Fru Elsebeths Værelser. Karen kom ham imøde. Hun rødmede, idet hun rakte ham Haanden. Hendes Ansigt røbede en levende Glæde, et Udtryk saa meget skjønnere, som det ikke var istand til at udslette Sporene af den frygtsomme Deltagelse, hun nylig havde følt for ham; thi fra det første Skridt, Svend gjorde ind i Gaarden, havde hun alene gjenkjendt ham med det Blik, der enten gjør os dobbelt blinde eller, hvad Mange maaske ikke ere saa tilbøjelige til at tro, dobbelt klartseende, Kjærlighedens.

Maatte ikke desuden denne Deltagelse endnu være

større, fordi hun vidste, at ogsaa hun og hendes Familie havde deres Del i Bevæggrunden til hans Komme? Og hun saae ham frejdig og tillidsfuld, med oprejst Pande og Smil paa Læben skride over Gaarden foran den lille Skare, han befalede. Hun havde set ham tidligere som i dette Øjeblik, omringet af Farer, af hvilke han dog var gaaet ud som Sejrherre. Erindringen herom forvandlede hendes første umiddelbare Frygt til en inderlig Deltagelse.

15.

Til Afsked.

Af dette Optrin mellem Svend og Karen fattede de Øvrige kun Handlingen, Karens Hilsen, og paa den var der intet at udsætte. Svend studsede, da han vendte sig om mod Fru Elsebeth og fandt hende fuldkomment forberedt til Flugt, han vidste ikke, at den virksomme Palle allerede havde været oppe hos Herskabet og underrettet dem om Gjøngernes Komme.

Fru Elsebeth var denne Aften i en blidere og mere eftergivende Stemning end sædvanlig, den sidste Maaneds Begivenheder havde fuldkomment forandret Forholdet mellem hende og Svend. Han var ikke længer den undergivne, hvis Tjeneste man havde Ret til at fordre, men den Eneste, den længselsfuldt Ventede, som kunde frelse hende fra Esners Selskab og de næsten daglige Udpantninger, han siden den mislykkede Flugt lod foretage.

Svend blev ligesaa uanfægtet af Fruens Lovtaler som tidligere af hendes Fornærmelser; det er Smigerens forskjellige Virkning her i Verden, at den hæver de

Smaa, men nedtrykker de Store i deres egen Mening. Junker Rud var tilstede. Ligesom tidligere var han ogsaa denne Gang indskrænket til den utaknemlige Rolle, der altid tilfalder Tredjemand i en Samtale. Medens Svend fremstillede Fru Elsebeth den Plan, han havde lagt til Flugt, hørtes pludseligt et gjennemtrængende Raab fra den modsatte Fløj, hvor Drikkelaget fandt Sted. Svend tav og traadte hen til Vinduet for at lytte. Han blev ikke længe uvidende om Aarsagen. Straks efter aabnedes et Vindue, en Mand viste sig og raabte ned i Gaarden:

»Forræderi, Hjælp! man — overfalder os heroppe. — Bring Vaaben!«

Gjennem det aabne Vindue saas nu en forvirret Trængsel af Mennesker, der alle vare indviklede i en heftig Kamp. Hallen gjenlød af Klirren af Vaaben, af Hævnskrig, afbrudte ved Sabelstik, af Pistolskud, af Suk, af Forbandelser. Hvert Øjeblik forsvandt et Hoved i Kredsen, der atter sluttede sig sammen. Lampeskæret spejlede sig i de dragne Sværd, naar Krudtrøgen steg ivejret, og belyste forskjellige Ansigter, fortrukne og blege af Raseri eller Rædsel, oversprøjtede med Blod, staaende, faldne Skikkelser, vridende sig paa Gulvet eller kæmpende for at dø hævnet.

Fru Elsebeth udstødte et højt Skrig og sank om paa Sofaen. Junker Rud traadte hen bag en Vinduespille, en Pistolkugle havde nylig knust en af Ruderne og boret sig ind i den modsatte Væg af Værelset; alene Karen syntes i dette Øjeblik ikke at have nogen Tanke for sig selv. Hun stod ved Vinduet ligeoverfor Svend, hendes Hænder vare foldede, hendes Øjne vedbleve uafbrudt og forskende at være hæftede paa ham. Svends første Følelse, da han hørte Larmen, var en dyb Forbavselse, derefter antydede Pandens dybe Rynker og de sammenbidte Læber

hans Vrede over, at Gjøngerne havde handlet mod hans Befaling.

»Det er vist Ib, som er Skyld i dette,« tænkte han, »hans Heftighed kan tilintetgjøre hele min Plan. — Jeg maa se, hvad der gaar for sig.«

Med denne Beslutning gjorde han et Skridt mod Døren, men Fru Elsebeth styrtede hen foran ham og udbrød bønligt:

»For Guds Skyld! gaa ikke fra os, min kjære Hr. Kaptajn! Eders Nærværelse her vil i dette Øjeblik paa eengang være en Beskyttelse for os og Eder.«

Karens Bøn forenede sig med Moderens, hendes Haand laa paa Svends Arm, han vendte sig fra Vinduet og traadte tilbage i Stuen. Imidlertid tiltoge Rynkerne i hans Pande, ethvert Skud syntes at give Gjenlyd i hans Hjerte og bringe ham til at bæve. Den lange og uafbrudte Tavshed, som fandt Sted i Værelset, stod i den skarpeste Modsætning til Larmen ligeoverfor. Fru Elsebeth var gaaet ind i sit Sovekammer. Karen blev staaende i Vinduesfordybningen. Hun saa den Kamp, det kostede ham at forblive rolig i dette Øjeblik, hendes Ansigt var smerteligt bevæget som hans.

»Gaa, Gjøngehøvding!« udbrød hun endelig, »vi have gjort Uret i at bede Eder blive, og I i at tøve, medens Eders Sjæl dog dvæler hist ovre hos dem, som kæmpe.«

»Nej!« sagde Svend mildt og dæmpet, for ikke at høres af Rud, som sad i den modsatte Side af Salen, »min Sjæl den tøver her, og naar jeg gaar, saa bliver dog den bedste Del af mig tilbage, men min Pligt er hos dem, som kæmpe hist ovre.«

»Eders Nærværelse vil maaske være mægtig nok til at ende Kampen. Gaa! jeg beder Eder derom.«

»Jeg maa!« udbrød han heftig og jublende. Karen rakte ham Haanden, Taarerne sitrede i hendes Øjne.

Svend greb den lille, hvide Haand og trykkede den til sine Læber, idet han hviskede:

»Bed en Bøn! Bed for alle dem, som elske Eder, saa beder I ogsaa for mig.«

Med disse Ord ilede han ud af Værelset.

Under Svends Fraværelse foregik følgende Forandring i Forholdet mellem de Tilbageblevne i Hallen.

Esners Dragoner viste sig stedse mere støjende og overgivne, medens de lode Vinkanderne gaa rundt. Gjøngerne derimod iagttoge en vis Tilbageholdenhed og større Tavshed, som iøvrigt ikke var Tyskerne uvelkommen, fordi den skaffede dem saa meget andægtigere Tilhørere til alle de Skildringer af Bedrifter og Heltegjerninger, Enhver især havde øvet. Midt under en saadan Skildring lød Esners gjennemtrængende Skrig fra Vægtergangen. Fortælleren tav. Gjøngerne smilede og tilkastede hverandre betydningsfulde Blikke.

»Guds Død!« raabte Fændriken ved Bordenden, »hvad var det?«

»Skriget kom oppe fra Taarnet,« ytrede en Dragon. »Det er Vagtmesteren, som giver sig. Ret nu har han vist levet sin længste Tid deroppe.«

»Det tænker jeg ogsaa,« svarede hans Sidemand. »En Skaal for Vagtmesteren!«

»En Skaal for ham!« raabte alle Gjøngerne.

»Jeg drikker paa hans Henfart.«

»Jeg paa hans Opstandelse.«

»Godt, altsaa paa en salig Opstandelse i Himmerig.«

»Nej, paa Jorden.«

»Kammeraten er drukken,« raabte Rytteren leende,« »han tror, at de Døde kunne komme frem paa Jorden igjen.«

»Ikke de Døde, men de Levende? Hvem siger vel, at Vagtmesteren er død? Tværtimod, jeg tror, at han ikke længe har befundet sig saa godt som i dette Øjeblik.«

Rytteren trak medlidende paa Skulderen, saa over til de Andre og vedblev:

»Men kjæreste Kammerat! tænk Jer dog om, hørte I ikke Skriget nu nylig?«

»Jo vel, men hvem siger, at det kom fra Vagtmesteren?« ytrede den Anden, som havde foresat sig at tvivle om alt. »Eders Kaptajn har vel ogsaa den Egenskab at kunne skrige.«

»Ja, for Djævlen! men hvordan skulde det falde ham ind?«

»Det skal jeg forklare Eder,« svarede Gjøngen, idet han rejste sig fra Bænken og kastede et Blik omkring paa de Andre. »Vor Kaptajn kommer ikke, vi ville drikke hans Skaal paa egen Haand.«

»Men I svarer mig jo ikke; jeg spurgte, hvorfor Kaptajnen vel skulde falde paa at skrige?«

»I skal straks faa Grunden at vide. Jeg sætter nu, at vor Høvedsmand sagde til eders: Vi ere ikke dem, som I antage os for, mit Navn er Svend Gjønge, jeg og mine Folk ere komne for at befri den stakkels Vagtmester; tror I saa ikke, at Kaptajnen kunde falde paa at skrige?«

Alle Tilstedeværende vare efterhaanden blevne opmærksomme paa denne Samtale. Dragonen brast i Latter og udbrød:

»Det er en ypperlig Fyr, den Lille! — Hvis Svend Gjønge kom tilsyne, vilde Kaptajnen æde ham, og vi vilde gjøre det samme ved hans Folk.«

»Virkelig?

Et skingrende Bifald fra de omkringsiddende Dragoner bekræftede hans Ord.

»Ja, hvis det er sandt,« sagde Gjøngen, »maa jeg saa bede Jer om at fange an og gabe op. Maaltidet er anrettet.«

Efter disse Ord drog han sin Sabel med den ene Haand, Pistolen med den anden og kastede sig over Rytteren. Alle hans Kammerater fulgte dette Eksempel.

Dermed begyndte Kampen. Fændriken stødte Vinduet op og skreg om Hjælp ned i Gaarden, i den Hensigt at bringe Esner tilstede. De overraskede Ryttere sloges med Sabler og Bordknive. Straks efter Kampens Udbrud havde Gjøngerne en afgjort Fordel, som dog igjen svækkedes ved Dragonernes større Antal.

»Ville I give Eder?« raabte Manden, som tidligere havde ført Ordet.

»Vi ville give Eder Døden og Djævlen!« raabte Fændriken, idet han styrtede ind paa Gjøngen og borede sin Sabel i hans Side. Et Pistolskud svarede, Fændriken sprang ivejret, tabte Sabelen og styrtede over mod Væggen. — I dette Øjeblik gik Døren op.

»Her kommer jeg!« raabte Ib.

Med disse Ord sprang han ind i Hallen, væbnet til Tænderne med alle de Vaaben, han havde fundet i Kaptajnens Værelse.

Et jublende Frydeskrig hilste ham. Fra nu af antog Kampen en forøget Heftighed. Ib slog omkring sig som en Rasende. Hans høje Skikkelse og Armen, hvormed han hævede Sabelen, ragede frem over de Øvrige. Han havde stillet sig foran Døren og spærret Udgangen.

Under den Forvirring og Larm, som herskede, hørte man hans Stemme:

»Der min Dreng! har Du en lille Tak for sidst, det var Dig, som hjalp med at skrue Ingers smaa Fingre sammen nede i Gaarden. — Kom lidt nærmere, Du Hørhoved! at jeg ogsaa kan give Dig min Velsignelse, fordi Du skød efter mig bag Ringmuren. — Tag Dig ivare, Hartvig! der kommer En bag paa Dig!«

Imellem ethvert af disse Udraab faldt et Slag, ledsaget af et Suk eller en dyb Stønnen fra den Trufne. Ib vedblev:

»Fem Mand træde om bag ved mig og lade Pistolerne paany. Sæt dem saa paa Brystet af Rytterne, før I fyre.«

Hans Befaling blev adlydt. Gjøngernes Pistoler gave dem en frygtelig Overvægt, eftersom Rytterne vare indskrænkede til Sabelen. Ibs sidste Befaling havde øvet en synlig nedslaaende Virkning paa Dragonerne. Fem ladte Pistoler paa Fjendens Side vare i denne Afstand at regne for fem Dræbte paa Dragonernes. En af Rytterne nærmest Ib saa til Siden, en Anden drog sig nogle Skridt tilbage, en Tredje forsvandt igjennem Døren, hvorfra Ib var kommen. Der opstod et Øjebliks Pavse, som bragte Gjøngerne til at forene sig, saaledes fremkom et aabent Rum midt i Hallen.

Alene to Mænd benyttede ikke denne Hvile. Idet de øvrige traadte tilbage, vedbleve de at fortsætte Kampen. Det var Hornblæserne. De havde søgt hinanden fra Stridens Begyndelse og forenede med de Øvriges Had et endnu mere heftigt og mere personligt, det fremkaldtes af Misundelse over de Færdigheder, Begge nylig havde udviklet paa Hornet. Ving afskød sin Pistol og fejlede, de sloges derefter med Sablen, Slag og Stød fortsattes ligesaa uafbrudt som Samtalen, der midt under Kampen vedblev at finde Sted mellem dem.

»Nu er du nok snart træt, Tyksak!« raabte Ving, da Dragonen vaklede for et frygtelig Slag, han rettede imod ham.

»Aa nej, Du hørte før, hvor godt Vejr der var i mig.«

Atter blev et Udfald ført og pareret.

»Kan Du taale mere?« spurgte Dragonen, »Du slaas som Du blæser, lige slet.«

»Du skal ikke sige det. Før blæste jeg i Trompeten, ret nu skal jeg blæse dit Livslys ud.«

»Ja, prøv paa det,« raabte Dragonen, medens han gjorde en Finte efter hans Hoved og faldt i det samme ud til et Stød efter Vings Bryst.

Gjøngen undgik det ved at bøje sig til Siden, Stødet gled hen under hans venstre Arm, endnu medens Rytteren laa bøjet forover, stødte han ham fra oven af sit Sværd igjennem Brystet. Den Trufne vred sig, han forsøgte et Skrig, men tav, idet en Blodstrøm styrtede ham ud af Munden. Han faldt. Ving satte sin Fod paa hans Bryst, saa sig triumferende om i Kredsen og traadte over til Ib under hans Kammeraters Jubelraab.

Medens denne Kamp fandt Sted, havde alle Gjøngerne ladet deres Pistoler og stode beredte til at styrte frem paany. Ib gav Tegnet ved at træde nærmere hen imod Dragonerne med en Pistol i hver Haand. Men paa Rytternes Side var ikke længer den samme Kamplyst tilstede. De droge sig tilbage i et Hjørne af Hallen. Flere af dem kastede Sablen paa Gulvet, idet de indsaa, at deres større Antal ikke var istand til at opveje Gjøngernes Skydevaaben. En Stemme hævede sig i Skaren, svag og utydelig, som om den undsaa sig ved at udtale Ordet Pardon. Ib smilede og standsede.

»Holdt!« raabte han og strakte Armene ud mod de nærmeste Gjønger. »De forlange Pardon. — Kast Vaabnene fra Jer.«

Den første Række Sabler faldt klirrende hen ad Flisegulvet. Ib vendte sig om og tilhviskede sine Folk nogle Ord, i det samme aabnedes langsomt og ubemærket den Dør, foran hvilken Rytterne stode, en Mand traadte

ind af den med en Byrde i begge Arme. Ib lagde ikke Mærke hertil før efter Rytternes jublende Skrig, han saa Enhver af dem rive en Karabin ud af Mandens Favn. Denne Omstændighed forandrede pludseligt alt. Der var ikke længer Tale om Overgivelse, Rytternes sammentrængte Klynge udvidedes. Enhver af dem var bevæbnet med en Karabin. Den saarede Fændrik traadte frem foran Rækken. Gjøngerne syntes at være fortabte. Mod, List og Snildhed forslog ikke længer. Ib indsaa, at den første Salve fra disse truende Bøsseløb, som sænkede sig mod hans Kammerater, efter al Sandsynlighed vilde medføre Tilintetgjørelse for Alle. Han grublede forgæves paa en Udvej, der viste sig ingen Mulighed til Frelse. Fændriken traadte nærmere til ham, smilede og udbrød:

»Hvad siger Vagtmesteren herom? Nu er Turen til Eder at forlange Pardon, hvis I ikke vil høre den sidste Geværsalve, som nogensinde kommer til at lyde for Eders Øren.«

Ib trak paa Skulderen.

»Naa, saa svar dog!«

»Pardon er et fremmed Ord,« sagde Ib, »jeg har undertiden hørt eders Folk nævne det for mig, men selv har jeg ikke lært at udtale det. — Jeg svarer her kun for mig selv,« tilføjede han hurtigt, »de Andre kunne gjøre, hvad de ville.«

En dyb Mumlen hørtes fra Gjøngerne. En af dem traadte hen til Ib og sagde: »Før os an, Vagtmester! vi spilde jo Tiden med al den Snak.«

»Godt!« sagde Fændriken, »I skulle have eders Villie. Nu tæller jeg til tre, og naar jeg derpaa hæver Sabelen, saa er Dommen fældet.«

»Tøv et Øjeblik, Hr. Fændrik!« sagde Ib, lad mig tale med mine Kammerater. En Minuts Opsættelse vil sagtens ikke have noget at betyde for Eder.«

»Tilstaaet!« svarede Fændriken.

Ib vendte sig mod Gjøngerne og hviskede: »I se nok, at vi ere fortabte Allesammen. Det kommer kun an paa at sælge Livet saa dyrt som muligt. Ved Tallet tre dele vi os og styrte ind paa dem fra begge Sider. Ere vi enige?« — Gjøngerne nikkede.

»Vor Herre Gud og Fader være med os Allesammen,« hviskede han og vendte sig om mod Fændriken. Paa samme Tid sagde denne til sine Folk:

»Spreder Eder, tag nøje Sigte paa hver enkelt af Mændene og tryk af, naar I se mig hæve Sabelen.«

Rytterne skiltes, deres Række indtog næsten hele den ene Væg af Hallen. »Altsaa!« vedblev Fændriken, »nu begynde vi. En! — Vil I have Pardon?«

»Nej!« raabte Ib i den skrækkeligste Fortvivlelse.

»To! — Vil I have Pardon?«

»Nej!« svarede en Stemme, som ikke var Ibs, og paa samme Tid trængte lydløst og langsomt en lille Dreng frem foran de to Fronter. Det var Hønsedrengen Palle. Ingen havde lagt Mærke til, at han kom ind af Døren.

»Fændriken behøver ikke at tælle mere,« sagde Palle, »for hans Rytteres Karabiner kunne ikke skyde.«

»Ikke skyde — hvorfor?«

»Jeg har skruet Flintestenene af dem allesammen,« svarede Drengen med et listigt Smil.

Det er ikke muligt at gøre sig noget Begreb om den Overraskelse, disse Ord bevirkede, eller om det bedøvende og vedholdende Skrig, som paa samme Tid gjenlød i Salen, jublende, triumferende fra Gjøngernes Side, rædselsfuldt og fortvivlet fra Dragonernes, hvem et Blik havde overbevist om Sandheden af Palles Ord.

»Og det har Du gjort?« raabte Fændriken rasende.

»Ja, strenge Herre! formedelst jeg ikke havde andet at fordrive Tiden med.«

»Naa, Fændrik!« raabte Ib, »I glemmer at tælle, det er nok bedst, at jeg fortsætter. — En! — Ned med Bøsserne, eller I skal ske Allandsens Ulykke!«

Bøsserne sank øjeblikkeligt, Rytterne lagde dem foran sig paa Gulvet.

»To! Kast Sablerne! — Der kommer Drengen med vore egne Bøsser. Jeg tænker, de ere i bedre Stand.«

Dragonernes Sabler klingrede hen ad Flisegulvet. Palle viste sig i den aabne Dør, synlig for Alle, i Favnen holdt han Gjøngernes Rifler.

»Tre! — Bed om Pardon hver Mand! Der kommer Generalen for os Alle.«

Disse sidste Ord gjaldt Svend, som i dette Øjeblik traadte ind i Hallen.

16.

Hønsedrengens Bedrift.

Svend blev staaende paa Dørtærskelen, medens han kastede et forskende Blik omkring i Hallen. Nogle Ord af Ib forklarede ham alt. Han saa desuden Tegnet til Overgivelse i de nedkastede Vaaben foran Svenskerne, han saa ogsaa elleve Lig, som vidnede om den Kamp, der nylig havde fundet Sted. Blandt de Faldne vare fire af hans egne Folk.

»De have overgivet sig,« hviskede Ib, »vi kunne drage bort, naar Du synes. Mens Du forbereder Herskabet, skal jeg besørge Fangerne forvarede nede i Kjælderen.«

»Gjør, som Du vil, Ib!« svarede Svend smilende. »Jeg ser, Du forstaar at føre Krigen paa egen Haand.«

»Jeg har ogsaa gaaet i en god Skole,« svarede Vagtmesteren med en militærisk Hilsen for Svend.

Gjøngehøvdingen gik. Ib vendte sig om mod Rytterne:

»Halvparten af Jer træder frem og følger med mine Folk, I skulle faa bedre Skjæbne end den, I vilde have givet os, og blot sidde forvarede til imorgen. Du, Palle! tager en Fakkel og viser dem Vej ned til Kjælderhvælvingen i Aflukket nærmest ved Udfaldsporten. Derefter vende I tilbage og hente de Andre.«

Befalingen blev udført uden Vægring, fire Gjønger skuldrede deres Gevær og førte Fangerne bort. Da Palle kom tilbage, tog Ib hans Fakkel og lod ham vise To af Gjøngerne Vej til Stalden for at sadle de nødvendige Heste. Imidlertid blev Resten af Fangerne ført bort under Anførsel af Ib, som derefter selv forsikrede sig om, at Laasen og Jernboltene for Aflukket vare satte forsvarligt for.

Han havde just truffet sine sidste Forberedelser, da Svend traadte ind i Hallen med Fru Elsebeth, Karen og Junker Rud, Alle rejseklædte. Karen kastede sine frygtsomme Øjne omkring i denne Hal, der endnu vidnede om de foregaaende Optrin, lykkeligvis havde Damerne i hine Dage stærkere Nerver end nu. Hun gik hen til Ib, rakte ham Haanden og udbrød:

»Svend Gjønge har sagt os, at det er Eder, vi bør takke, fordi vi kunne forlade Gjørsløv.«

»Nej!« svarede Ib med et undseligt Smil, »det er ikke saa. Svend har saa meget af Hæder selv, at han deler ud i Øst og Vest; men hverken jeg eller alle disse skæggede og væbnede Mænd, som I her se, have nogensinde kunnet udrette noget synderligt uden hans Hjælp. Iaften vare vi paa et Haar nær fortabte Allesammen; saa kom en lille,

pjaltet Dreng med bare Ben, det er ham, som her staar, det er Palle, der denne Gang har frelst os Alle.«

Med disse Ord lagde Ib sin Haand paa Drengens Skulder og skød ham frem foran sig. Palle var i samme Dragt som den Aften, Karen først gjorde hans Bekjendtskab; det Buk, hvormed han forlegen og skjælvende hilste hende, var ogsaa ledsaget af de samme kejtede Bevægelser. Ib hævede sin Stemme og vedblev:

»Fordi han gjorde dette, fordi han frelste otte brave Mænds Liv, skal han ogsaa nyde en Hæder derefter. — Træd tilbage, I Gjønger!«

»Aa nej, Vagtmester!« hviskede Palle, »ikke mere. I har allerede givet mig større Hæder, end jeg fortjener.«

»Hold Mund, Dreng! jeg taler ikke til Dig. — I vide, hvad jeg mener,« henvendte han sig til Mændene. »I have før vist en Mand den samme Hæder, dengang han gjorde sit Prøvestykke, og der var dem, som sagde, det var godt gjort; det var en Vagtmester, men jeg vil ikke sige, hvad han hedder.«

Gjøngerne traadte tilbage til den modsatte Side af Hallen, de skuldrede deres Vaaben og marscherede En for En hen mod Palle. Idet Enhver kom forbi ham, standsede han, hilste og rakte Drengen Haanden. Ib stod ved hans Side med dragen Sabel, stiv og strunk som paa en Parade. Fra det modsatte Hjørne i Hallen vare Svend og hans Selskab opmærksomme Tilskuere. Ib vedblev saa højt, at hans Røst kunde høres af Alle:

»Der kommer den første af Gjøngerne, min Dreng! Folk kalde ham Ulf den Korsfæstede, fordi Fjenden ifjor naglede hans Haand fast til et Kors, medens de skøde tilmaals efter ham. De skøde slet, siden han lever endnu, og Svensken burde kalde ham Ulf med Døden, for det sværger jeg Dig til, at der endnu aldrig er funden nogen Urt for de Vunder, han giver.«

Gjøngen gik forbi med en højtidelig Alvor; den Næste nærmede sig.

»Der kommer Hartvig fra Dalen, han sloges i Foraaret alene med tre Tyske, de mærkede ham med dette dybe Ar over Ansigtet, han vilde slaas med Djævelen selv og dog vinde. Han rækker Dig Haanden, Palle! Glem aldrig den Mands Hilsen! — Der kommer den lille Ving, det var ham, som raabte før, da det kneb haardest, at vi skulde slaa Fjenden ihjel heller end at spilde Tiden med Snak. — Ak, min kjære Dreng! hvad skal jeg sige Dig om de Andre? Se ret paa dem, Du tør vove det! men Fjenden frygter derfor; de have deres Skrammer og Mærker tilsammen, deres Saar ere blevne til Ar, men dem, de sloge, bleve Døden. — Det er Folk, der værge for deres arme Fædreland, saa Fjenden har korset sig derover, det er Mænd, hver og en, som Gud Fader glæder sig over, hver Gang han har Stunder at se ned paa Jorden, og Alle have de hilset paa Dig, som om Du var deres Herre og Mester. — Skriv det op i dit Hjerte!«

Palles Læber skjælvede, idet han med Møje tilbageholdt Graaden. Han nikkede med Hovedet, men var ikke istand til at tale. Taarerne rullede ned over hans Kinder.

»Her kommer jeg nu selv tilsidst,« vedblev Ib, »og tager min Hue af for Dig og rækker Dig min Haand. Engang har Kongen trykket denne Haand, Du kan gjøre det samme; jeg havde kun frelst ham nogle Penge, og ikke alene endda, Du har frelst vore Kammerater. Jeg tænker, det vejer mere, og derfor tilhører Du fra nu af os.«

Ib lagde sin Haand paa Drengens Hoved, men Palle bøjede sig dybere og dybere, han skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i en lydelig Graad:

»Jeg skal nok blive Jer en god Stridsmand,« hvi-

skede han med sitrende Læber. Derpaa stod han op og forlod Hallen, lydløs og hurtig, som han var kommen. Dette Optrin faldt, uagtet dets komiske og burleske Side, lige meget i Vagtmesterens og Gjøngernes Smag. Svend gav omsider Tegn til Opbrud. Gjøngerne gik ned i Gaarden, forsynede med Fakler. Hestene førtes frem, og flere vældige Pakker, uden hvilke Fru Elsebeth ikke troede at kunne forlade Gjørsløv, spændtes fast paa Sadlerne. Palle stod med en Fakkel i Haanden og saa til.

»Naadige Frue og Junker har vist glemt noget,« sagde han med et fiffigt Smil, da Fru Elsebeth vilde bestige Hesten. Fruen studsede, hun eftertalte sine Pakker.

»Nej, min Dreng!« udbrød hun, »jeg har intet glemt.«

»Naadigfruen har alligevel glemt noget,« forsikrede Palle, »for I har nok ikke Eders Sølvtøj med.«

»Mit Sølvtøj er borte,« svarede hun sukkende, »jeg har mattet levere det til Kaptajnen, Stykke efter Stykke.«

»Ja, jeg ved det nok,« ytrede han med et listigt Smil, »men jeg ved ogsaa, hvor Kaptajnen har forvaret det.«

»Du?«

»Oppe i Glamhullet hist henne har jeg set ham pakke det sammen. Om I vil tøve lidt, saa tænker jeg nok, det skal komme for Dagen igjen.«

Fru Elsebeths Øjne straalede, Palle gik op i Esners Værelse og vendte lidt efter tilbage med et sammenrullet Hestedækken.

»Her har I Eders Sølvtøj,« raabte han triumferende, endnu før han kom hen til hende.

Fru Elsebeth udtømte sig i Taksigelser; i dette Øjeblik fandt hun, at Palle fuldkommen havde gjort sig værdig til den Hæder, hun lidt tilforn havde smilet over. Dækkenet sammenpakkedes med den største Omhyggelighed, Fru Elsebeth vilde have det foran sig paa Hesten.

»Nej, lad mig faa det,« sagde Ib. »Forrige Gang var jeg Skyld i, at det tabtes, denne Gang vil jeg være Skyld i, at I beholder det.«

Nogle Befalinger, udtalte i et dæmpet Sprog af Svend, underrettede Gjøngerne om Vejen og de Forsigtighedsregler, som han ansaa for nødvendige. Derefter stege de tilhest. Karens Haand dvælede i Svends, idet han hjalp hende op med den Sendrægtighed, der er en Elskers Særkjende ved lignende Lejligheder.

Palle lod Vindebroen gaa ned, derpaa besteg ogsaa han en af Rytternes Heste og forlod Gaarden ved Siden af Vagtmesteren. Han havde ved denne Lejlighed forbedret sin Paaklædning med et Par uhyre Støvler og Benklæder, der fremstillede den samme Luksus i Vide og Fuldkommenhed som Trøjen. Over Skulderen gik et bredt, gult Læderbælte, hvori der hang en stor Pallask. Han og Ib sluttede Toget. Idet Rytterne satte sig i Bevægelse, greb Ving Hornet og blæste sin Melodi. Hans Toner gjenløde i den klare Vinternat omkring i Slottet og gjentoge sig med et svagere Ekko dybt inde fra Skoven.

Svend havde delt Gjøngerne i tre Hold, det første red forud, et andet tjente Fruen og hendes Familie til Bedækning, Resten fulgte efter omtrent i et Bøsseskuds Afstand, Alle tavse, lyttende og spejdende. Maanen kastede et bestemt og tydeligt Lys over det korte Vejstykke fra Slottet, til de naaede Skoven. Gjørsløv syntes nu fuldkomment at være uddøet, Faklerne vare slukkede, den dybeste Tavshed hvilede over Stedet. Da den sidste Afdeling red over Vindebroen, faldt et svagt Skud, en lysegraa Røgsøjle udenfor et af Skydeskaarene i Ringmuren tilkjendegav Retningen, hvorfra det kom. Alle vendte sig, man hørte et klagende Suk i den sidste

Afdeling og saa Palle vakle frem og tilbage i Sadlen og derpaa bøje sig forover, idet han greb fat i Hestens Manke. Nogle af Rytterne holdt stille, men Vagtmesteren befalede dem at følge Toget. Han blev alene tilbage med den Saarede.

»Hvordan er det fat med Dig, min Dreng?« spurgte han med en Stemme, der røbede den ængstelige Deltagelse, han følte. Palle udstødte et dybt Suk, han strakte sine Arme ivejret, Ib løftede ham over paa sin Hest.

»Aa, Herregud, Vagtmester!« hviskede han med en svag og afbrudt Stemme, »nu faar jeg nok ikke Lov til at drage længere med Eder.«

»Aa Snak! hvem siger det, man dør ikke straks, fordi man bliver saaret. Hvor er Du truffen?«

»Her, lige midt i min Ryg, jeg kan ikke faa Vejret. Jeg vil aldrig komme til at blæse i Trompet, som I lovede. Læs en Herrensbøn for mig, lille Vagtmester! jeg kan ikke selv komme paa Ordene.«

»Vist ikke, min Dreng! Her behøves ingen Bønner, Du maa være ved godt Mod. Hold Dig fast ved mig, saa ride vi en Doktor imøde.«

»Aa, læs mig en lille Bøn!« bad Palle, »Doktoren kan ikke hjælpe.«

Ib var dybt bevæget, han forstod sig for vel paa Saar til at tage fejl af den heftige og krampagtige Rystelse, som gjennemfor Drengen. Palle havde slynget sine Arme om hans Hals, hans Aande blev kort og stønnende.

»Læs, Vagtmester! læs!« hviskede han bønligt og klagende.

Ib bøjede sit Hoved ned imod ham og fremstammede et Fadervor. Inde i Skoven hørte han sine Kammerater kalde paa sig. Ovre paa Slottet begyndte det at blive levende. Det var Skildvagten, som tidligere stod posteret

ved Broen, der havde skudt paa Palle, og som derefter ilede ned i Hvælvingen for at befri de Fangne. Man saa Glimt af Lys fare forbi Vinduerne oppe i Værelserne og hørte Tilraab og Befalinger.

Ib agtede paa intet, han blev holdende i Maanelyset, ubevægelig og frygtløs, medens han hviskede Bønnen i Drengens Øre.

Pludselig sank Palles Arme fra Ibs Hals, hans Hoved bøjede sig ned mod Brystet.

»Aa — min Trompet!« hviskede han næsten lydløst. — »Vagtmester — —!«

Han udstødte en hæs Rallen, derefter sank han tilbage, hans Lemmer bleve stive og kolde. Ib bar et Lig i sine Arme. Endnu nogle Øjeblikke blev han holdende, tavs og ubevægelig, derpaa bøjede han sig ud over Hesten, lod Drengen synke ned bag en Busk, tog sin Hue af, idet han gjorde Korsets Tegn over ham, og jog ind i Skoven efter sine Kammerater.

17.

Svends Rejse.

Efterhaanden som Svend drog frem, ophørte den tavse Aarvaagenhed, hvormed Gjøngerne begyndte Rejsen. Disse mørke Skove havde bestandig været dem et Fristed, som dyrekjøbte Erfaringer gjorde Fjenden utilbøjelig til at betræde. Endnu mere maatte dette være Tilfældet paa denne Tid af Døgnet, der foruden de øvrige Farer lod enhver Fremmed forfejle Vejen. Flere Gange blev Fru Elsebeth greben af en heftig Skræk ved at høre Stemmer i Nærheden og Mænd nærme sig med tunge Skridt og den raslende Lyd, som tilkjendegav,

at de vare bevæbnede. Efter at have vekslet nogle Ord med Svend, forenede disse Mænd sig med Gjøngerne, hvis Antal derved bestandig forøgedes.

Mellem Søholm og Billesborg laa dengang en aaben og sandet Hede, begroet med Lyng, Bregner og et uanseligt Krat af Birkeris og Egespirer, som antydede en tidligere nu forsvunden Skov. Paa denne Hede blev Vejen bredere, og det var her for første Gang muligt at iagttage de nærmeste Omgivelser. Et svagt og dæmrende Lys i Horisonten tilkjendegav Dagens Frembrud, den raa og fugtige Taage, som hvilede over Heden, tiltog med Lyset og forøgede Luftens gjennemtrængende Kulde. Da Fru Elsebeth red ud af Skoven, bemærkede hun, at Gjøngerne udgjorde et Antal af omtrent tredive Mænd. Svend gjættede Aarsagen til det overraskede Blik, hun kastede omkring sig, han smilede og udbrød:

»I studser uden Tvivl, naadige Frue, over denne Forøgelse i vort Selskab. Vi ville blive flere og flere, efterhaanden som vi komme længere frem.«

»Tilhøre alle disse Mænd Eder?«

»Nej, naadige Frue! Jeg tilhører dem. Det er mig, de have overdraget at tænke og beslutte, det er mig, hvem de have betroet at sørge for deres Sikkerhed, ligesom jeg i dette Øjeblik har den Ære at sørge for Eders.«

»Hvor stort et Antal udgjøre da Gjøngerne?«

»Fra Skoven, vi nylig ere komne igjennem, og indtil vi naa Maalet for vor Rejse, ville vi møde omtrent tohundrede Mand, som ligge fordelte i en Linie midt igjennem Landet, bestandig usynlige for Fjenden, bestandig nærværende for os. En Transport gaar ved deres Hjælp fra Haand til Haand fra det Sted, den tages, til Kysten, hvor den forsvinder. Jeg fortæller dette for at bevise, hvor liden Aarsag I fra nu har til at ængstes. I den

Retning, vi drage, ville vi desuden ikke træffe Fjender, et Sted undtagen, som jeg haaber at komme forbi iaften, naar Mørket skjuler os.«

»Ad hvilken Vej har I besluttet at føre os til Hovedstaden, min kjære Hr. Kaptajn?«

»Vi tage til Rygaard og derfra med et Skib igjennem Issefjorden til Kjøbenhavn.«

»Som I behager! Jeg overlader alt til Eder, den hele Omsorg og den hele Ære for vor Frelse.«

Efter disse i Fru Elsebeths Mening særdeles smigrende Ord rakte hun ham sin hvide og magre Haand, svøbte sig tættere ind i Rejsekaaben og hensank i Tavshed.

Karens ungdommelige og romantiske Gemyt fandt uden Tvivl større Tilbøjelighed for denne Rejse end Moderen. Alle disse nye og fremmede Omgivelser, de mørke og alvorlige Krigsmænd, Faren, Egnen, tilbøde lige meget Stof for Tanken og Fantasien. Ikke heller kunde der gives en bedre Lejlighed til at forøge den Interesse, hun nærede for Svend, end den nærværende, overladt til hans Aarvaagenhed og afhængig af hans Kløgt. Opdragen i hin Tids strenge Begreber om Pligt og Lydighed, havde hun alene modtaget Lærdomme, der lode sig bringe i Anvendelse for den Stilling, hun ifølge sin Rang og Fødsel var bestemt til at indtage. Man havde kun beskjæftiget hendes Hoved, ikke hendes Hjerte. Man anede ligesaa lidt, at dette lille Hoved, der indesluttede saa megen Romantik, saa mange brogede Drømme, imidlertid dannede sig en anden Verden, og at der i den sløvende og afsondrede Ensomhed, hvori hun befandt sig, ikke var noget, som kunde bortdrage hende fra denne. Hun levede med sine Drømme, der kom og svandt som en Solstraale, som en Duft, der alene lader sig opfatte i Ungdommen. Svend blev hendes Helt, han forenede flere af de Egenskaber, hvormed hun

havde udsmykket sit Ideal, end nogen Anden, større Frihed og Uafhængighed og den ridderlige Dristighed, under hvilken et hengivent og blødt Gemyt følte sig roligt og trygt. Hun iagttog hos ham et Ydre, som intet af hendes øvrige Bekjendtes kunde maale sig med, en Stemme, hvis dæmpede og blide, næsten frygtsomme Tone gjorde saa meget større Indtryk, naar hun erindrede sig de forsvundne farefulde Øjeblikke, hvori hun havde hørt den fast, rolig og bydende. Hvor meget foretrak hun ikke disse dybe og levende Følelser hos ham, som enhver Samtale røbede, for Junkerens Kulde og den udmattede Sløvhed, som Lediggang medfører.

Vistnok var Rud lutter Opmærksomhed paa denne Rejse og bestandig rede til at yde Damerne de forskjellige smaa Tjenester, som Omstændighederne gjorde Fordring paa; han udførte disse med al den Finhed, som saa at sige dannede den forsvindende Riddertids Glorie, en Maade at vise Opmærksomhed paa, som indeholdt langt større Hyldning og langt færre Fordringer end nuomstunder.

Medens disse forskjellige Følelser bevægede de Omtalte, vekslede Forholdet mellem Fru Elsebeth og Junkeren. Paa Rejsen var det hende, som overtog den utaknemmelige Tredjemands Rolle, hun stod udenfor Samtalen, udenfor enhversomhelst Bevidsthed om, hvad der rørte sig hos de Øvrige. Hvis hun havde kjendt sin Datter tilstrækkeligt, vilde hendes Ligegyldighed uden Tvivl være forsvunden, og hun vilde have frygtet den Indflydelse, Kjærlighed maatte kunne udøve paa en saa blød og romantisk Natur; men Fru Elsebeth havde ingen Anelse om, at man kunde overskride de foreskrevne Pligter eller forandre de eengang indprentede Anskuelser; selv havde hun aldrig syndet mod disse, ligesaa lidt som der nogensinde havde været Anledning dertil, hun troede

heller ikke paa varmere Pulsslag end dem, der bevægede hendes eget Hjerte.

Dagen viste sig som Morgenen havde spaaet, taaget og regnfuld. Solen kom frem i enkelte Mellemrum som en stor, blodrød Skive uden Lys og Varme. Fru Elsebeth befandt sig særdeles utilpas under Indflydelse af dette barske Vejr. Tillykke blev Rejsen fortsat, uden at der viste sig noget Spor til Fjenden, smaa Hobe af Gjønger kom tilsyne og forsvandt igjen, efter at have vekslet nogle Ord med Svend.

Ib red bagest i Toget, tavs og alvorlig. Palles Skjæbne havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Medens de gjorde Holdt ved Middagstid i et ensomt liggende Bondehus, kom han ind i Stuen. Hans Hoved var omviklet med et Klæde, der viste sig, idet han tog Huen af.

»Men Vagtmester!« udbrød Fruen; »hvad fattes I, er I saaret?«

»Ubetyeligt!« svarede Ib, »en af Tyskerne kom bag paa mig, mens vi sloges inat, den salig Mand saa mig beskjæftiget med to af hans Kammerater og troede at burde ile dem til Hjælp.«

»Salig!« gjentog Karen, »hvorfor kalder I ham saaledes?«

»Fordi han er død!« svarede Ib.

Medens Selskabet spiste og hvilede sig, bragte Gjøngerne friske Heste, derefter blev Rejsen fortsat, indtil Mørket begyndte. Kirkeklokkerne ringede til Solnedgang, da Svend bøjede fra Landevejen ind i et Krat, hvorigjennem Fodstien slyngede sig, saa smal, at Rytterne maatte ride fremad En for En. Krattet tiltog efterhaanden i Udstrækning og Højde og afvekslede med Risbøge og en ung Skov af tynde og forkrøblede Egespirer, omgivet af et højt Jordgjærde. Indenfor dette laa en Hytte, hvis Straatag naaede lige ned til Jorden

og blev støttet med Stiver af afbarkede Egegrene. Vinduerne vare anbragte i selve Taget, og Hytten havde et saa skrøbeligt Udseende, at man maatte befrygte dens Fald ved det første heftige Vindpust.

Udenfor Døren stod en høj og bredskuldret Mand med en Sømandshat paa Hovedet og en sort Faareskindskofte, sammenholdt med et bredt Læderbælte. Hans Ansigt var rynket, brunet af Sol og Vejr, dets Udtryk barskt og bydende. Dette trodsige Ydre antog et Smil ved Synet af Svend og Ib, et Smil, der vel var Tegn paa et venligt Sindelag, men tillige saa haardt og tvungent, som om hans Ansigt var fuldkomment fremmed for dette Udtryk. Idet han tog Hatten af, saa man et skaldet Forhoved og et stort, blodrødt Ar, som gik fra Issen ned over det højre Øjebryn. Han hilste og udbrød:

»Guds Fred, Svend Gjønge, for Dig og Dine! Træd indenfor!«

Svend trykkede Mandens fremstrakte Haand, derpaa hjalp han Damerne af Hesten. Fru Elsebeth tilkastede Rud et fortvivlet Blik ved Tanken om at skulle tilbringe Natten i denne Hytte. Junkeren trak paa Skulderen. Karen derimod fandt alt fortræffeligt, hun smilede tilfreds og kyssede sin Moder, idet hun tog hendes Arm og førte hende ind i Stuen.

Det Indvendige af Hytten svarede fuldkomment til dens Ydre. Et stort, aabent Rum viste sig med en Skorsten i Midten og oplyst af en Lampe, som hang paa en Stang, der var nedrammet i Lergulvet. Længere tilbage dannede en flettet Halmvæg et Aflukke, hvorfra en gjentagen Pusten og en brummende Lyd tilkjendegav Nærværelsen af en Ko. En voksen Pige og en lille Dreng sade ved et Bord indenfor Døren. Pigens Pande var forbunden med et hvidt Klæde, hendes Træk røbede

den samme Alvor som Faderens, men større Blidhed og Resignation.

Fru Elsebeth var standset indenfor Døren, hendes Ansigt afspejlede fuldkomment de Tanker, som Hyttens Armod fremkaldte. Svend traadte hen til hende og udbrød dæmpet:

»Dette Sted indeholder vistnok kun faa Bekvemmeligheder, naadige Frue! men til Gjengjæld ville vi være sikre her.«

»Hvad er det for Folk?«

»Manden er en Fisker, som tidligere boede nede ved Rygaard, indtil Fjenden for nogle Maaneder siden greb ham, da han var ifærd med at føre en Ladning Proviant ud igjennem Issefjorden. David slap fri, hans Datter fik et Sabelhug i Hovedet, men Fjenden tog Provianten og sønderslog Baaden.«

»Hans Datter?« gjentog Fru Elsebeth forundret. »Hvad havde hun dermed at bestille?«

»Hun hjalp ham. Da hans Sønner droge i Krigen, gik Trine i deres Sted, hun byttede sit Skjørt med en Matroskofte og tog tilsøs med Faderen. Disse To have bragt mangen Baad med Levnetsmidler ud af Fjorden og hørt mangen Taksigelse af dem, som hungre i det betrængte Kjøbenhavn.«

Ibs Ankomst afbrød Svend. Da Fruen saa ham træde ind med det værdifulde Hestedækken under Armen, ilede hun ham imøde.

Junker Rud havde imidlertid varetaget sine egne Bekvemmeligheder. Han tog Plads paa en blaamalet Kiste foran Baalet ved Skorstenen og varmede sig. Karen derimod underholdt sig med den unge Fiskerpige. I Begyndelsen var denne ordknap og tilbageholden, men Karens blide Venlighed og det hjertelige Udtryk i

hendes Stemme undlod ligesaa lidt at gjøre sin Virkning paa Fiskerpigen som paa alle Andre. De vare desuden omtrent af ens Alder, og mellem to unge Piger findes der bestandig Tilknytningpunkter, hvor høje Skranker end Forholdene kunne have draget imellem dem.

»Har Du tænkt paa vore Folk, Ib?« spurgte Svend.

»Jeg har stillet to Mand ved Indgangen til Krattet.«

»De maa være trætte efter at have vaaget i flere Nætter. Klokken otte kommer der to Andre herned, saa ville vi lade dem gaa deres Vej.«

»For den Sag kunne de gjerne gaa straks,« sagde Ib, »saa tager jeg Vagten for dem.«

»Du er vel selv træt efter alt, hvad Du har udstaaet i disse Dage?«

»Aa hvad!« sagde Ib, idet han lagde sin Haand paa Svends Skulder, »jeg er glad over at være sammen med Dig, min Herre og min Broder, det er alt.«

Han tog sin Hue og gik til Døren.

Karen havde hørt disse Ord. Gud har givet de Mennesker, som interessere os, et eget Sprog, der naar vort Øre, selv naar vi synes at være ivrigst beskjæftigede med Andre. Da Svend kom hen til hende, udbrød hun:

»Vagtmesteren er Eder en hengiven Ven, Svend Gjønge!«

»Han er en Perle blandt alle modige og frygtløse Mænd, hengiven, ikke som en Broder, men som en Kvinde.«

Ib var bleven standset ved et Spørgsmaal af Fru Elsebeth, idet han naaede Døren. Imedens sagde Fiskeren:

»Det fremmede Herskab skal være velkommen herinde, men jeg tror ikke, at vi have andet end tørt Brød og en Drik Mælk at byde dem til Aften. Hvad siger Du, Trine?«

»Vi have ogsaa tørret Fisk,« ytrede Pigen undselig, »men de ere vel ikke vante til den Kost.«

»Det gjøres heller ikke nødigt,« svarede Svend, »kender jeg Vagtmesteren ret, saa har han nok sørget for vor Aftensmad. Ikke sandt, Ib?«

»Ja, det er saa som saa, men jeg skal hente, hvad jeg har kunnet opdrive.«

Pigen bredte en Dug paa Bordet, Ib bragte en Kurv med Brød, Smør, Kjød og Vin.

»Har I mærket noget til de Blaa idag?« spurgte Svend Sømanden.

»Ja, i Middags red Oberst Leijon, som ligger nede i Kjøge, over til Langsø i Følge med tre Officerer for at gaa paa Jagt. De ere ikke komne tilbage endnu, men har dækket Vinduerne til, saa at man ikke kan se Lyset fra Vejen.«

Rejseselskabet tog Plads omkring Bordet og nød det tarvelige Maaltid med en Appetit, som mindre skyldtes Maden end den foregaaende Dags Anstrengelse. David blev siddende ved Skorstenen, den lille Dreng stod ved hans Side med Øjnene uafbrudt rettede paa Maden. Trine var ifærd med at rede et Leje i en Alkove, og inde fra den modsatte Side af Halmvæggen hørtes af og til den svage, langtrukne Brummen, hvormed Koen tilkjendegav sin Nærværelse.

»Kom herhen til Bordet, David, og faa Dig et Bæger Vin,« sagde Svend. »Du er saa alvorlig og stille iaften, har Du fornylig hørt noget fra din Søn Jens?«

»Ja, aa ja!« svarede Sømanden, da han satte det tømte Bæger tilbage paa Bordet.

»Han er skudt!« ytrede Trine sagte og klangløst.

»Stakkels Mand! Men Du havde jo To, — din anden Søn?«

»Han er ogsaa skudt,« svarede Manden. »Kongen tog dem begge To.«

»Kongen!« gjentog Trine, »nej, Vorherre!«

»Ja, og Ingen af dem gav Dig noget for det,« ytrede Ib, som kom ind i det samme.

Sømanden hævede sit Hoved, kastede et forbavset Blik paa ham og svarede:

»Man vover heller ikke Livet for at faa noget for det, som Du vel bedst veed.«

Svend søgte at afbryde den Retning, Samtalen havde taget, han vendte sig til Fru Elsebeth og udbrød:

»Hvis I nu vil følge mit Raad, naadige Frue! saa lade vi Dækkenet og de Pakker, som ikke ere uundgaaeligt nødvendige til Rejsen blive tilbage her. David vil da kunne bringe alt op til Kjøbenhavn mere sikkert, end naar det følger med os.«

Fruen saa forundret paa Svend.

»Men min kjære Hr. Kaptajn!« sagde hun, »erindrer I da ikke, hvad der er gjemt i dette Dækken?«

»Jo, ganske vist, Sølvtøj og Juveler.«

»Og jeg skulde betro dette til —«

»Til en Baad igjennem Issefjorden,« afbrød Svend hende for at standse den saarende Ytring, som svævede paa hendes Læber. »I glemmer, at vi selv tage den Vej, og at vi i ethvert Tilfælde paa Grund af vort større Antal ikke kunne komme saa ubemærkede afsted som David.«

»Nej, Du lod ikke Fruen tale ud, Svend!« ytrede Sømanden med bidende Spot. — »Det naadige Herskab mener, at det ikke tør betro disse Klenodier til en saa fattig og ringe Mand som mig.«

»Det kan være, at Du har Ret,« sagde Svend, »maaske Fruen mente saa, det kommer deraf, at hun ikke kjender Dig. Hun veed ikke, at da Lehnsmanden fra Tryggevælde flygtede op til Kjøbenhavn i forrige Maaned og frygtede for at blive fangen undervejs ligesom Hanni-

bal Sehested, kom han ind i denne Hytte og sagde til Dig: Jeg giver Dig dette Skrin at vare paa, fattige David! Det indeslutter 2000 gode, hollandske Gylden, og der er Ingen, jeg tør betro dem, uden Dig, Du vil bringe mig dem igjen, naar Lejlighed gives. — Og David modtog Lehnsmandens Penge, min naadige Frue! Medens hans Hytte stundom ikke gjemte et Stykke tørt Brød til ham selv, gjemte den 2000 Gylden for en Fremmed.«

Fru Elsebeth var forlegen, Tonen i Svends Ord og endnu mere Karens sørgmodige Øjekast indeholdt en tydelig Bebrejdelse.

»Lehnsmanden Hr. Sivert Urne?« spurgte hun.

»Ja, han hed Sivert Urne?« svarede David. »Saa grov jeg hans Penge ned i Jorden, oppe for Bordenden, ret under det Sted, hvor Naadigfruen sidder. »Der ligge de forvarede endnu,« tilføjede han dæmpet.

Fru Elsebeth fik ikke Tid til det forsonende Svar, hun forberedte; Døren fløj op, en Mand traadte ind og hviskede:

»Sluk Lampen og Ilden paa Skorstenen, David! saa det bliver mørkt herinde.«

»Hvorfor?«

»Der kommer en svensk Officer ned mod Huset! Vagtmesteren staar oppe i Krattet og taler med ham.»

Fru Elsebeth udstødte et dæmpet Skrig. Lampen og Skorstensilden slukkedes, Svend gik til Døren og hægtede Sabelen i Bæltet, men Gjøngen holdt ham tilbage.

»Vagtmesteren bad mig formane Eder til at være rolige Allesammen herinde; det er vel bedst, Du ikke gaar ud, Kaptajn!«

Svend traadte tilbage fra Døren. En aandeløs Tavshed herskede i Hytten.

Da Ib forlod Stuen, gik han ud i Krattet og stillede

sig paa Vejen istedetfor den ene af Gjøngerne, den anden laa og sov mellem Grenene af et fældet Træ. Vagtmesteren vilde ikke vække ham og lod ham blive liggende; han tog derefter sin Tilflugt til det sædvanlige Middel i Ensomhed og nynnede en Sang, medens han med korte og hurtige Skridt bevægede sig frem og tilbage paa den frosne Jord.

Henimod Aften forsvandt Taagen. Vejret var koldt. men klart og stille. Maanen skinnede fra den mørkeblaa Himmel, det var en Vinteraften i al dens Fred, med hele dens melankolske Skjønhed og Pragt.

Ib tilbragte omtrent en Time paa denne Maade. hans Sang var endt, han havde sendt Inger en Tanke og den stakkels Palles Minde en anden. Tiden forekom ham uendelig lang, han lyttede, det syntes ham, som om han nede paa Vejen midt for Langsø hørte Skridt af Gaaende, som lod til at komme nærmere. Ib traadte om bag en Slaaenbusk. Lidt efter saa han Omridset af en Mand, som kom gaaende langs med Krattet. I samme Øjeblik lagde han sin Haand paa den sovende Gjønges Mund og vakte ham.

»List Dig ned til Hytten,« hviskede han, »og sig, at de skulle slukke Lyset.«

Gjøngen sprang ned fra Træet og forsvandt mellem Buskene. Ib saa nu, at den Fremmede bar svensk Officerskofte, Skærf, Hirschfænger og en Jagtbøsse, som var kastet over Skulderen.

Han vedblev at gaa forbi Huset, da en Jagthund, som hidtil var undgaaet den spejdende Vagtmesters Opmærksomhed, foer gøende ind i Krattet og standsede i nogle Skridts Afstand foran Busken, som skjulte ham. Den Fremmede studsede og fulgte efter. Ib traadte ud paa Vejen

Officeren var en ualmindelig høj og sværlemmet Mand med et hvidt Skæg, som dækkede den nederste Halvdel af Ansigtet.

»Guds Fred og Godaften!« sagde Ib, medens han tog Huen af.

»Hvor kommer du fra?« spurgte den Anden, medens han stillede sin Bøsse op til et Træ og tog en Slurk af en Flaske.

»Jeg kommer inde fra Krattet for at hente mig en Armfuld Brænde,« svarede Ib. »Det er koldt i Aften.«

»Er det din Hytte hist henne?«

»Ja!«

»Er Du alene?«

»Nej, min Bedstemoder ligger syg derinde.«

»Er det sandt?«

»At hun er min Bedstemoder?«

»At Du er alene?«

»Ja, det er vist.«

»Gaa foran!«

»Nej, I kommer ikke ind.«

»Hvad for noget?« raabte Jægeren, idet han drog sin Hirschfænger. Hunden gøede og sprang hen mod Ib, et kraftigt Fodspark bragte den til at fare hylende tilbage.

Ib havde hidtil anvendt en uhyre Selvbeherskelse for at holde sig rolig. Da han kastede Hunden tilbage, udbrød han:

»Naa, saa I trækker blank, Hr. Jæger! Ja, saa maa jeg da vise Jer et lille Spilleværk, som jeg fandt inde i Krattet for lidt siden. Se blot her!«

Med disse Ord bøjede han sig ned og drog en lang og svær Ryttersabel ud af Buskene. Vagtmesterens koldblodige Ro havde forbavset Jægeren; da han saae

ham drage Sabelen, gjorde han et Skridt tilbage for bedre at kunne dække sig med det korte Vaaben, han førte.

»Ah! Du har Sabel hos Dig!« udbrød han.

»Ja, for jeg har ingen Økse til at skove mit Brænde med. Vil I nu gaa Jeres Vej!«

»Nej!«

»Godt, saa skal I blive baaren herfra,« svarede Ib og gjorde et rasende Udfald mod Jægeren.

Endskjøndt denne var Vagtmesteren langt overlegen i Brug af Vaaben, maatte han anvende hele sin Behændighed for at dække sig mod de hurtige og rasende Slag, Ib vedblev at føre. Ved det næste Udfald sprang den Fremmedes Hirschfænger oppe ved Fæstet. Jægeren udstødte en Ed. Vagtmesteren sænkede øjeblikkelig sin Sabel.

»Nu kunde jeg gjøre det af med Eder saa hurtigt, som I kan blinke med Jeres Øjne,« sagde han, »men gaa blot Eders Vej, saa skal I være en fri Mand for mig.«

Med disse Ord stak han sin Sabel i Skeden. Den Fremmede følte sig paavirket af denne Ædelmodighed, imidlertid blev han staaende. »I gaar ikke endnu,« raabte Ib og traadte ham nærmere. »I venter vel paa, at jeg skal bære Eder bort, som jeg lovede.«

»Du!« ytrede Jægeren haanligt.

»Jeg!« svarede Ib og slyngede sine Arme om den Ubekjendte.

Denne modtog hans Angreb fast og urokkelig. Ib var, uagtet han anvendte alle sine Kræfter, ikke istand til at bevæge ham fra Stedet.

»Se, det var Dig,« udbrød han spottende, »nu begynder jeg,« og med disse Ord slyngede han sine Arme om Ibs Liv, hævede ham ivejret og kastede ham med en ubeskrivelig Kraft til Jorden, uden at det syntes at

koste ham den ringeste Anstrengelse. Ib sprang rasende op og begyndte Kampen paany. Anden Gang gjentog det samme Optrin sig, blot med den Forskjel, at den Ubekjendte holdt ham nogle Øjeblikke længer svævende i Luften, inden han lod ham falde. Ib rejste sig langsomt op. Han stod som forstenet ligeoverfor sin Overvinder, der betragtede ham med et roligt og spottende Smil. Den stakkels Vagtmester havde hidtil ikke fundet sin Lige i Styrke, endnu mindre begreb han, at der kunde findes en saa afgjort Overmand. Han lukkede sine Øjne og aabnede dem igjen, som om han befandt sig under Indflydelse af en ubehagelig Drøm, derefter mønstrede han med stum Forbavselse Jægerens uhyre Hænder, brede Skuldre og frygtløse Blik.

»Det var mærkværdigt,« mumlede han.

Den Ubekjendte lagde Mærke til det Indtryk, han gjorde.

»Naa!« sagde han leende, »jeg venter paa, at Du skal bære mig bort; har du maaske betænkt Dig?«

»Jeg vilde heller have Lov til at trykke Eders Haand, saa sandt som I er den bedste Bryder, jeg nogensinde har set i mine Levedage.«

Denne Ytring blev besvaret med en Latter fra Buskene. Ib vendte sig om og saa Hovederne af tre andre Jægere, som havde været Vidne til alt. Idet de nærmede sig fra forskjellige Sider, spurgte den ene af dem:

»Hvad skulle vi gjøre ved denne Karl?«

»Lad os sætte vore Jagtgeværer for hans Bryst og løsne et Skud paa ham.«

»Lad ham gaa!« svarede Ibs Overvinder.

»Det er maaske en af disse omstrejfende Vagabonder, der forurolige Egnen.«

»En Gjønge!« ytrede en Anden.

»Lad ham gaa!« gjentog Sejrherren bydende, »hvem

det end er, han vil ikke kunne skade os. Men jeg vil blot kaste et Blik ind i hans Hytte. Følg med, Du! og vent mig her, I Andre!«

De tre Jægere hilste, Ib og hans Overvinder skrede ned til Hytten.

»Naadige Herre!« sagde Ib, efter at de vare komne et Stykke Vej bort. »Vil I sige mig, hvem I er?«

»Hvorfor?«

»Jeg maa dog kunne nævne et Navn, naar jeg engang fortæller, at jeg har fundet min Overmand.«

»Hvis Du finder nogen Anledning til at tale derom,« svarede Jægeren, »saa kan Du sige, at Du iaften sloges med en svensk Oberst, og at hans Navn var Per Leijon af det Sødermanlandske Regiment.«

Med disse Ord traadte han ind i Hytten, hvis Dør Ib havde aabnet for ham.

Den samme Tavshed fandt Sted i Stuen som før. Fru Elsebeth og Karen havde skjult sig i Alkoven.

»Der er jo mørkt herinde,« sagde Obersten.

»Ja! vi har jo ingen Lampe, og jeg kan ikke gjøre Ild, før jeg faar mit Brænde hjem.«

Maanen kastede sit Skin ind ad den aabne Dør. Leijon opdagede intet, som modbeviste Ibs Forklaring. Han drog sig tilbage og lukkede Døren. Ib fulgte ham ud af Krattet. Han vedblev uafbrudt at stirre paa Leijons Ansigt, medens han gik ved hans Side. Obersten lagde endelig Mærke dertil.

»Hvorfor stirrer Du saaledes paa mig, Mand?«

»Jeg tager Mærke paa Eders Ansigt,« svarede Ib.

»Hvad har Du med mit Ansigt at bestille?« spurgte Leijon forundret.

»Lad I mig kun betragte det, naadige Herre! Maaske mødes vi engang igjen, og hvis det skulde ske, skal jeg komme denne Aften ihu. I kan forlader Eder der-

paa. — Jeg har af og til kunnet glemme dem, der gjorde mig Fortræd, men jeg glemmer aldrig ham, der gjorde mig godt. — Gud i Vold, Oberst Leijon!« Med disse Ord skiltes de.

18.

I Løndom.

Ib blev staaende paa Vejen, saa længe han kunde høre de fire Jægeres Skridt, han vendte omsider tilbage til Hytten, og Lampen blev tændt paany. Fru Elsebeth forlod Alkoven mere død end levende, ogsaa i Karens Aasyn var en øjensynlig Frygt afpræget, men med et ædlere og skjønnere Udtryk. Svend sad paa en Træstub, han holdt en Pistol i hver Haand; medens Oberst Leijon rolig og frygtløs dvælede i den aabne Dør, anede han ikke, at der kun var et Skridt, en Bevægelse mellem ham og Døden.

Allersidst kom Junker Rud frem. Han havde fundet et Skjul paa hin Side Halmvæggen og viste sig temmelig bleg og maaske lidt undselig over, at en Adelsmand havde maattet søge et saa uhyggeligt Skjul og Selskab som det, han der befandt sig i. Nogle Timer senere herskede en almindelig Stilhed i Hytten. Fruen og Karen havde, indhyllede i deres Rejsekaaber, taget Plads i Alkoven. Rud sad i en Halmstol foran Skorstenen, paa hvilken en Tørveild endnu brændte, Svend laa indsvøbt i sin Rytterkappe paa et Halmknippe. Sømanden og hans Børn havde derimod valgt Halmen paa Loftet til deres Leje.

Alle sov paa Karen nær. Hun gjennemlevede atter det svundne Døgns Begivenheder, saa Svend udfolde den Omhyggelighed, som syntes at gjælde Alle, paa

samme Tid som et Ord, et Øjekast, en Mine røbede, at den fornemlig var rettet mod hende, hun havde første Gang set ham skjælve for Faren, idet hans bekymrede Blik søgte hendes. Ilden fra Skorstenen udbredte et svagt Lys, som faldt hen over ham, medens han hvilede paa Jorden og spærrede Døren med sit Legeme, fredelig, alvorlig, men mild i dette Alvor. Hun hævede sit Hoved og gav Agt paa, hver Gang Flammen steg ivejret og kastede sit Skin over Gjøngehøvdingens Ansigt. Omsider sank hendes Hoved tilbage paa Puden, et dybt og regelmæssigt Aandedrag tilkjendegav, at hun sov. Drømme afløste Tankerne, blide og lykkelige som disse.

Den næste Morgen i Daggry blev Rejsen fortsat. Solen kom frem lidt efter, et rent og klart Frostvejr fulgte paa den foregaaende Dags Taage. Fru Elsebeth havde givet efter for de Andres forenede Overtalelser og betroet David det værdifulde Dækken og nogle af Pakkerne. Hun ledsagede denne Beslutning med et dybt Suk, og det sidste Blik i Sømandens Hytte gjaldt Stedet, hvor hendes Sjæl laa forvaret.

Rejsen gik denne Dag igjennem de store Skove, som strakte sig over hele den sydvestlige Del af Ramsø og Hvalsø op imod Trudsholm. I Bugten mellem Munkholmen og Eriksholms Marker laa et lille Skib, ladet med Levnetsmidler og rede til at gaa isø paa det første Vink.

Op paa Formiddagen bragte en Rytter Underretning om, at Egnen omkring Gjørsløv og Kjøge var i Bevægelse efter Gjøngernes Bedrift. Stærke Patrouiller gjennemstrejfede de nærmeste Landsbyer, nogle af disse vovede sig endogsaa ind i Skovene. Oberst Sparre havde desuden samme Morgen udsat en ny Pris paa Svends Hoved.

Svend underrettede sit Selskab herom. Gjøngerne trak paa Skuldrene, Ib fandt Anledning til at anbringe

en Vittighed paa Svenskernes Bekostning. Fru Elsebeth var derimod meget bekymret, hun tilraadede Svend den yderste Forsigtighed og fortav hele Bevæggrunden til sin Omhyggelighed, nemlig at hun for Øjeblikket vilde blive delagtig i hans Fare.

Vejen igjennem Skoven var saa smal, at kun to Heste kunde passere ved Siden af hinanden. Svend og Karen rede først, efter dem kom Fru Elsebeth og Junker Rud, Ib og to Gjønger sluttede Toget.

»Frygter I da ikke, at det engang vil lykkes dem at fange Eder?« spurgte Karen.

»Nej!« svarede Svend, idet han kastede et Blik tilbage paa Gjøngerne. »Med Mænd som disse er det umuligt at kunne frygte. Det er heller ikke blot Overfaldet paa Gjørsløv, som gjør Fjenderne saa begjærlige efter mit stakkels Hoved, de have vægtigere Grunde dertil. I omtrent to Maaneder sendte vi næsten hver Uge en Baad eller et Sejlskib op til Kjøbenhavn med Levnetsmidler, som vi toge fra Svensken; vi have ført Krigen herude paa Landet saa godt som de, der stride inde i Hovedstaden. Vi have høstet overalt og det ovenikjøbet uden at saae.«

»Men den rigeste Høst ved denne Lejlighed er dog Eders Hæder, Gjøngehøvding! I glemme ikke den.«

»Hæder,« gjentog Svend, »nej, paa den Vej, jeg gaar, arbejder man kun for Andres Fordel, ikke for Hæderen.«

»Hvor I er ubillig.«

»Hvorfor? Jeg nægter jo ikke, at Folk taler om mig, Personer af en saa ophøjet Rang som Eders have kaldt mig en brav Krigsmand, Kongen har endogsaa kaldt mig Kaptajn. Alt dette er sket, fordi de trængte til mig, fordi de behøve min Arm og mit Hoved, men lad den Tid først være forbi, saa vil Enhver have for megen Sands for sine egne Interesser til at bekymre

sig om Andres, saa vil Svend Gjønge imorgen være ligesom Svend Gjønge igaar, uændset, glemt og begraven i samme Mørke som det, hvori han fødtes. Man maa enten være hævet højt i Vejret eller stærkt belyst af de Mægtiges Solskin for at kunne falde Mængden i Øjnene og naa det, I kalder Hæder, men hvilken Sol mener I vel vilde laane en Stakkel som mig sine Straaler?«

»Anser I da ikke Eders egen Bevidsthed for noget?«

»Nej,« svarede Svend med et sørgmodigt Smil. »Bevidstheden er næsten altid kun en vandrende Ridder i Indbildningens Land, og gives der vel noget mere sørgeligt i en Krigsmands Tilværelse, end at han selv er den Eneste, som bevarer Erindringen om sine Bedrifter, han og de Faa, som have kæmpet paa samme Valplads? — For mig findes der ingen Hæder og ingen Fremtid, mine Triumfer ville svinde, som de kom, og kun indeholde sørgelige Lærdomme for Andre; jeg kæmper, jeg dør, og jeg glemmes, det er alt.«

»Men hvorfor skulde man vel kæmpe, naar man nærede en saa trøstesløs Overbevisning?«

»Fordi vore Evner ikke tillade os at hvile,« svarede Svend. — »Jeg er en Uheldig, smedet til Klippen uden at kunne stige eller falde, dobbelt uheldig, fordi mine Ligemænd ikke behage mig, og fordi jeg ikke behager mine Overmænd. Men jeg trætter Eder med denne Samtale om mig selv, og jeg vil maaske ikke heller være istand til at gjøre mig fuldkomment forstaaelig. Lad os vælge en anden Gjenstand.«

»Nej, lad os blive ved,« svarede hun. »I trætter mig ikke, og jeg vil gjøre mig Umage for at forstaa Eder.«

»Nu vel!« sagde Svend, og efterhaanden som han talede, blev hans Stemme mindre fast og sikker, mere lav og skælvende, men ogsaa mere blød og sørgmodig:

»Indrømmer I da ikke, at Eders Moder kun taaler mig i sit Selskab som et Middel, der er istand til at bortlede Faren fra hende, og at intet vil være hende kjærere end det Øjeblik, hvori hun bliver mig kvit?«

»For det første overdriver I nu, dernæst er min Moder ikke den Eneste, som befinder sig i Eders Selskab.«

»Nej, lykkeligvis!« svarede Svend, »men Junker Rud gaar det næppe bedre, han tror at skylde mig nogen Erkjendtlighed, og jeg veed ikke Grunden, men Herrerne ynde ligesaa lidt Den, der er dem overlegen, som Den, de føle sig forpligtet. — Hvad Eder selv angaar! — ja! jeg vil være ærlig i mit Skriftemaal, saa har I fundet Behag i at beskjæftige Eder mere med mig end med nogen Anden, I vil erindre det imorgen og sandsynligvis glemme det iovermorgen.«

»Tror I det?« spurgte Karen forskende.

»Jeg ønsker idetmindste ikke, at det maa blive Tilfældet, men Hjertet vedbliver undertiden at haabe, endog efter at Forstanden forlængst har begyndt at tvivle.«

»Saa forlad Eder kun paa Hjertet, Svend Gjønge!«

»Det vilde jeg altid gjøre, hvis jeg var en Kvinde!« svarede han, »men det er vor største Ulykke, at vor Tro og Haab bestandig foregøgler os Maal, som Forstanden, der er en koldere og mere tilforladelig Regnemester, viser det umulige i at naa. Den Første planter, den Anden tilintetgjør Blomsten, før den bliver til Frugt. Saaledes er det gaaet mig.«

»Hvilke Maal har I da stillet, som denne Regnemester beviste det umulige i at naa?«

»Kun et eneste,« svarede Svend, »og I skal faa det at høre. — Alt fra min Ungdom tænkte jeg mig en Kvinde, stor, ædel og ophøjet, en Kvinde, hvem jeg vilde vie alle mine Tanker og al min Daad, thi Fædrelandet,

det er stort, det er godt, men det tilhører os Alle og Adelsmændene mere end mig, siden de fik den bedste Plads i det. Den, for hvem jeg vilde handle, skulde tilhøre mig alene. Jeg troede, at Kjærligheden maatte kunne give alt, fordi den modtog alt.«

En dyb og levende Rødme farvede Karens Kinder i dette Øjeblik, ikke fordi hun fandt nogensomhelst personlig Hentydning i hans Ord, men fordi hun hørte sine egne Tanker udtalte af en anden.

»Jeg troede engang at finde dette Haab bekræftet,« vedblev Svend, »men det bragte kun Uro og Strid, ingen Fred eller Hvile, og jeg begreb da snart efter, at jeg havde taget fejl dengang. Saa gik Tiden, den bragte vel sin Ro, men den var ikke istand til at berøve mig mit Billede, det boede i al dets Herlighed og Fuldkommenhed i mit Bryst. Jeg fandt omsider, hvad jeg søgte,« tilføjede han lavere, næsten hviskende, og denne stærke Mand, prøvet og hærdet, som aldrig havde kjendt til Frygt, og hvem ingen Fare kunde bringe ud af Fatning, skjælvede under de følgende Ord mere heftig end den unge Pige, som bøjet forover paa Hesten lyttede til ham. — »Jeg fandt hende,« vedblev han, »til Ulykke for mig, thi siden jeg saa, at dette mine Drømmes Billede levede, endnu herligere og mere fuldendt, end jeg nogensinde havde forestillet mig, var ethvert andet Maal mig ligegyldigt, jeg fattedes i lige Grad Kraft til at forsage og Kraft til at sejre. Alt, hvad der burde have advaret mig, slumrede, hendes Nærhed bragte Fred og Sollys, men ogsaa kun hendes Nærhed; jeg vilde fly, men det lykkedes ikke, mit Haab og alle mine Følelser vaagnede paany, ikke i deres tidligere Heftighed, men i deres tidligere Friskhed. Jeg var paa eengang den Lykkeligste og den Allerulykkeligste; thi omkring mig viste sig en Horisont fuld af mørke og truende Skyer, det

var Erkjendelsen af min Ringhed i min egen og Verdens Mening, det var Bevidstheden om, at hun og jeg aldrig vilde kunne mødes. Jeg drømte om Himlen og vaagnede foran en dyb og uoverskridelig Afgrund. Efter denne Bekjendelse, som I er den Første, den Eneste og Sidste, der har hørt, gjentager jeg, hvad jeg før sagde: at mine Triumfer kun indeholde en sørgelig Lære for Andre.«

»Men hvori bestod da Umuligheden i, at I og Eders Gjenstand kunde mødes?«

»I kan selv bedst bedømme det, Karen Kaas! det var Eder, jeg mente, det er Eder, jeg elsker saa varmt, saa dybt og inderligt, som en Mand nogensinde har elsket en Kvinde.«

Karens Ansigt blev ligblegt, men Svend saa det ikke, han vovede ikke at hæve sine Øjne op til hende.

»I skal ikke blive bange,« tilføjede han lidt efter med den samme lave, undertrykte og skjælvende Stemme. »I lovede mig nylig at ville forstaa mig, og I vil let kunne indse, hvor roligt I tør høre paa, hvad jeg vover at sige. En fattig, en ufri Mand har hævet sine Øjne til Eder, der er saa ung, saa rig, saa hædret. — Se, ovre i Vest gaar Solen ned bag Skoven, om en Time vil I have naaet Skibet; saa skilles vi; — medens vi rede Side ved Side, har jeg et Øjeblik kunnet glemme Afstanden imellem os; naar I er borte, vil jeg erindre den igjen. Og ligesom disse to Dage, jeg nu har tilbragt i Eders Selskab, indeslutte mit Livs lykkeligste Øjeblikke, saaledes tænker jeg ogsaa, at de siden skulle lære mig at savne og forsage.«

Der laa en saa dyb og sørgmodig Resignation i hans Ord, i det ubeskriveligt bløde Organ, hvormed de fremsagdes, at Karen rørt og bevæget bøjede sig over mod ham og hviskede:

»Der vil aldrig blive tildelt Eder større Byrde, end

I har Kraft til at bære. Men hvis det alligevel skulde være Tilfældet, Svend Gjønge! saa lad os To hjælpe hinanden, dersom I tør vove at modtage en Hjælp, saa svag og ringe som min.«

Med disse Ord rakte Karen ham sin Haand. Idet Svend hævede sit Hoved, overrasket, blændet og kun med Møje undertrykkende det Skrig, der trængte sig frem fra hans Bryst, saa han, at hun græd, men ogsaa hans egne Øjne vare vaade som hendes, han begreb, at Lykken har sine Taarer ligesaa vel som Smerten, at de flyde fra den samme Kilde, maaske fordi enhver Lykke gjemmer en lønlig Smerte.

En lang og uafbrudt Tavshed fandt Sted, medens de rede ved hinandens Side. Skoven blev mere aaben, Issefjordens spejlglatte Vande viste sig i nogen Afstand udenfor Træerne. Den nedgaaende Sol kastede et stærkt, mørkerødt Skær hen over Søen. Alt var stille og fredeligt i Nærheden.

Da de igjen talte, sank deres Stemmer ned til en sagte Hvisken, et Sprog, der fra Skabelsens Tid har været det samme under en evig vekslende og forskellig Form. Det var Bønner og Løfter, Forsikringer og Tak, der strømmede fra Begges Læber, ligesom Blomsterne i Myten strømmede fra Morgenrødens Klædebon, og hvori Blik og Smil førte et ligesaa veltalende og endnu mere forjættende Sprog end Læben.

Under dette Optrin mellem Svend og Karen fandt i nogle faa Skridts Afstand en anden ikke mindre vigtig Begivenhed Sted mellem Junkeren og Fru Elsebeth, der ogsaa syntes at give eller forjætte Lykke, thi Ruds blege Ansigt antog et triumferende Smil, medens han bøjede sig over mod den gamle Dame, greb hendes fremstrakte Haand og kyssede den. Lidt efter red han hen til Svend

og afbrød en Samtale for at begynde en anden, der næppe besad den samme Interesse, idetmindste ikke for Svend og Karen.

En Time senere befandt Flygtningene sig hos Fru Ingeborg Krabbe paa Rygaard. Svend red ned til Stranden og satte en tændt Lygte op i Gavlen paa Færgestedet, det aftalte Tegn til at sende en Baad fra Skibet. Baaden var allerede kommen og syntes at vente paa ham. Da han gik ned til Broen, som førte ud fra den flade Strand, hørte han Stemmer i Nærheden og traadte om bag en Træstabel for at lytte. Han saa to Mænd standse i nogle Skridts Afstand fra Stedet, hvor han stod. Den Ene sagde:

»Nu har Du jo forstaaet alt, Skipper Bagge?«

»Til Punkt og Prikke, naadige Herre!« svarede den Anden. »Eders Ærinde skal blive besørget.«

»Du melder Dig hos Majestæten, saa snart Du lykkelig og vel er kommen op til Kjøbenhavn, og siger, at en Adelsmand sender ham disse Vine og Levnetsmidler fra en af sine Venner. Spørger han om mit Navn, saa nævner Du det ikke.«

»Det gjør jeg ikke, naadige Herre! formedelst jeg ved det ikke.«

»Du kan blot sige ham, at Gaven kommer fra en Mand, der, medens han er glemt af alle sine gamle Venner i Hovedstaden, selv har bevaret en bedre Erindring om dem. Du kan tilføje, at denne Mand ikke vilde nævne sit Navn, men at hans Vaaben bar en rød Rose i blaat Felt og elleve sorte Hejrefjer paa Hjelmen.«

»Det skal jeg nøjagtig mærke mig,« ytrede Skipperen. »Rød Rose og elleve Fjer til Vaaben. Mit Vaaben er en Morgenstjerne og en Haandspage, det tror jeg batter nok saa godt i disse Tider.«

»Saa gaa da i Guds Navn! Du har modtaget din Belønning og skal faa dobbelt saa meget, naar Du vender lykkelig tilbage.«

Adelsmanden blev staaende og saa efter ham, derpaa vendte han sig for at gaa. I det samme følte han en Haand paa sin Skulder, og Svend traadte hen til ham.

»Siden I tager hele Æren for denne Mands Gave til Eders Part, hvad bliver der da tilovers til mig?« spurgte Gjøngehøvdingen med sin rolige Stemme.

Adelsmanden traadte et Skridt tilbage.

»Svend Gjønge!« udbrød han forbavset. »Er det Dig?«

»Ja, det er mig, der ogsaa tror at have nogen Del i dette Skibs Indhold.«

»Men Du min Gud! de fortalte jo overalt, at Du var bleven tagen til Fange nede ved Kjøge igaar Aftes.«

»Ah, jeg forstaar Eder, Hr. Hannibal Sehested!« vedblev Svend spottende. »Jeg lever da ikke mere i Eders Mening, siden Fangenskab for mig omtrent vil være det samme som Døden, og for at min Bedrift dog skulde komme Nogen tilgode, saa besluttede I at anvende den paa Eder. Ikke sandt, naadige Herre!«

»Du tager fejl,« sagde den kløgtige Hannibal Sehested, der saa godt vidste, hvor lidt det i denne Verden gjør at have Fejl, naar man blot besidder Aand nok til at give disse et Skin af Fortrin. — »Du tager fejl!« sagde han, »min Agt var ikke at røve dine Fortjenester, men blot at støtte mig til dem. — Guds Død, Gjøngehøvding! kan Du da aldrig faa nok af Hæder? Man taler kun om Dig, i svenske Lejren digte de tyske Landsknægte Viser til din Ære, Generalerne sætte en Pris paa dit Hoved, og Du spotter dem og kæmper for bestandig at stige højere, medens jeg ulykkelige Mand blot kæmper for ikke at falde dybere. — Det er sandt, Du har vovet dit Liv for at bringe disse Levnetsmidler

sammen, Du har taget dem fra Svensken, og jeg har føjet nogle Ankere Vin til, som Fru Ingeborg paa Rygaard overlod mig, men jeg har ogsaa vidst at forhindre de svenske Patrouillers Ankomst til denne Egn. Saaledes er Forholdet; det veed Du, men hvad Du ikke veed, er at mine Fjender inde i Hovedstaden spinde nye Rænker imod mig, medens jeg lever blandt Fjenderne udenfor, min Hustru og Datter ere prisgivne for Uvillie og Krænkelser, ikke af bedre Grund end den, at de høre til Fru Christine Munks ulykkelige Familie. Siden jeg ikke ved min Nærværelse er istand til at bekæmpe alle disse Fjender, har jeg forsøgt det i Frastand, forstaar Du mig? har jeg som en Skibbruden grebet efter den sidste Planke, der viste sig; vil Du drage den fra mig, Gjøngehøvding? — Jeg gav dog ogsaa Dig en Andeel af Æren, hørte Du det ikke? Jeg sagde jo, at Skibet kom fra en af mine Venner. Det var Dig, jeg mente. Nu veed Du alt.«

»Ja, naadige Herre!« svarede Svend med et ironisk Smil, »nu veed jeg mere end tilstrækkeligt.«

»Hvad har Du besluttet?«

»At gaa! — det er sandt, I veed jo ikke, at jeg ledsager Fru Elsebeth og hendes Datter til Kjøbenhavn.«

»Og naar Du kommer der —?«

»Saa gaar jeg med Skipper Bagge op til hans Naade Kongen. Jeg fortæller, at dette Skib kom fra en Adelsmand, hvis Vaaben var en rød Rose i blaat Felt og elleve sorte Hejrefjer i Hjelmen. Var det ikke saaledes, I sagde?«

Hannibal Sehested lod til at være dybt bevæget over denne Ædelmodighed. »Kom til mit Bryst,« sagde han, »jeg skal aldrig glemme disse Ord, Svend Gjønge! tag min Ring, Du! der maa komme en bedre Tid for

mig, det er umuligt andet, der kan ogsaa komme en Tid, hvori Du kan have en Vens Hjælp behov. Lad saa Ringen minde Dig om, at Du i mig har en taknemlig Skyldner.«

De skiltes. En Time senere gled Skibet med Svend og Flygtningene for en frisk Vind ud af Fjorden og styrede ned mod Klamperne ved Rørvig.

19.

Trolovelse.

Der forløb over en Maaned efter de sidst fortalte Tildragelser, en Tid rig paa Bedrifter og Opofrelser. Ib var bleven hos Svend i Hovedstaden, hvortil ogsaa de fleste af Gjøngerne efterhaanden ankom. Hans Tilværelse havde aldrig forekommet ham skjønnere, han var tilstede overalt, ved Udenværkerne, naar det gjaldt om at rejse en ny Skanse, den Første i Rækken til at forstyrre Fjendens Arbejder i Løbegravene. Han tildrog sig almindelig Opmærksomhed og blev næsten ligesaa bekjendt som den skjønne Dame, hvis Vagtmester han roste sig af at være, og som man daglig saa passere tilhest omkring paa Voldene ved Kong Frederiks Side.

Efter Svends Ankomst til Kjøbenhavn besøgte han jævnlig Fru Elsebeth Kaas og hendes Familie. Hans Navn havde en god Klang, han var en velkommen Gjæst, men han havde ogsaa en særlig Bevæggrund til at vise sig. Hans Sol var Karens milde Øjne, det var hende, han søgte og fandt, uforandret idag som igaar; hun gav sig for, hvad hun var, og modtog ham med et Blik, der forskede efter Gjengjæld for de Følelser, som bevægede hendes eget unge Hjerte. I disse Kredse, hvor et Ord, en Haandbevægelse var det eneste Udtryk for

deres Følelser, saa han Karen Kaas i Selskab med Landets første Skjønheder, som Fjendens Komme denne Vinter havde samlet i Hovedstaden, han maatte tilstaa, at hun blev fordunklet af disse, men det gik Svend Gjønge, som det gaar os Alle, — thi De vide det, eller De vide det maaske ikke, Skjønhed er et Maal for vor Beundring, men Ynde er et Maal for Kjærlighed. Hvad Karen angik, da havde den sidst forløbne Maaned ogsaa for hende været rig paa Begivenheder, saadanne, som foregaa i en Kvindes Tilværelse uden Tilskuere og uden synlig Handling for enhver Uindviet. Hendes første Følelse var en rolig og ublandet Lykke over at vide sig elsket, men med denne Følelse forenede sig snart efter en tiltagende Uro og Frygt, naar Tanken faldt paa Fru Elsebeth, hvis Grundsætninger og Begreber hun kjendte. Hun havde søgt at udforske hende, men uden at det lykkedes. Fru Elsebeth omtalte vel bestandig Svend med en nedladende Godhed, men naar Karen da, efter en lang Kamp med sin Undseelse, prøvede paa at udtrykke sig mere bestemt, tav Moderen eller betragtede hende med dette stive, kolde og forskende Blik, som saa ypperligt egner sig til at forjage enhver fortrolig Ytring.

En Morgen endelig besluttede hun at vove et afgjørende Forsøg og gik ind i Moderens Sovekammer. Fru Elsebeth studsede, hun forstod sig paa Ansigter og læste af Karens bevægede og ængstelige Træk, at det denne Gang var mere end en almindelig Grund, der fremkaldte hendes Komme.

»Min kjære Moder!« sagde Karen med en Stemme, hvis Skjælven hun bestandig søgte at blive Herre over. »Jeg har en Sag at betro Eder.«

»Mit søde Barn!« svarede Fru Elsebeth meget venligt, »vore Tanker mødes. Jeg har ogsaa noget at betro

Dig, en behagelig og særdeles lykkelig Tidende. Jeg sad just i det Øjeblik, Du kom, og overvejede, om jeg burde gjøre denne Tilstaaelse straks eller vente nogle Timer endnu, for at Overraskelsen kunde blive saa meget større, — jeg har foretrukket det sidste og vil tøve til iaften, naar vort Selskab er samlet. Det, Du har at sige mig, maa bero til samme Tid, vi faa da at se, hvis Nyhed der er den bedste.«

»O nej, kjære Moder! tillad mig heller —«

»Som sagt, lad os vente. Det er jo ogsaa muligt, at den Tilstaaelse, Du har at gjøre, kunde vinde ved et bedre Overlæg.«

Der laa noget saa bestemt og afgjørende i denne Ytring, at Karen ikke vovede flere Indvendinger. Hun brast i Graad, men Fru Elsebeth syntes ikke at mærke det og vedblev sit afbrudte Arbejde. Senere hen paa Dagen gjorde hun endnu et Forsøg, men med ligesaa ringe Held.

Samme Aften indfandt sig en broget Kreds af de forskjelligste Personer. Adelige i alle Nuancer, Gejstlige, Krigsmænd og en Mængde Damer, der ligesom Fru Elsebeth havde været nødte til at forlade deres Herresæder ved Fjendens Komme. En af de mest fremragende Personer var Ex-Statholder Hannibal Sehested, som samme Dag var kommen til Kjøbenhavn for at tilbyde Udveksling af nogle Fanger.

Fru Elsebeth havde til denne Aften bevaret sit venligste Smil, sin mest forekommende Mine. Hun bar en af disse stive, gammeldags Modedragter, hvis Opgave syntes beregnet paa at fornægte alle de Skjønheder, som Naturen har givet. Junker Rud veg ikke fra hendes Side, han var klædt med en udsøgt Smag. Hans blege Ansigt, indfattet af en stor, bred og udtunget Halskrave,

havde et Udtryk af højtidelig Værdighed, hans Hilsen noget endnu mere stift og ceremonielt end sædvanligt. Man savnede Karen. Paa de Spørgsmaal, der rettedes til Fru Elsebeth, svarede denne undvigende eller med et betydningsfuldt Smil. Efter at Selskabet var samlet, forlod hun Salen og vendte straks efter tilbage med sin Datter ved Haanden. Hun førte den unge Pige hen til en Kreds, der havde dannet sig omtrent midt i Salen, og udbrød med en noget hævet Stemme:

»Foruden den Glæde, jeg iaften føler over mine Venners Nærværelse, har jeg endnu den at kunne meddele min Datters Trolovelse med hendes Fætter, Hr. Holger Rud til Østed.«

Et almindeligt Udbrud af Overraskelse ledsagede disse Ord. Damerne rejste sig fra deres Sæder for at lykønske Fru Elsebeth. Kredsen blev stedse større og tættere.

Karen stod som forstenet i det første Øjeblik efter Moderens Ord, en forfærdelig Angst prægede sig i hendes dødblege Træk. Alles Blik rettede sig mod hende. Pludseligt hævede hun sit Hoved og traadte et Skridt tilbage fra Rud, som havde nærmet sig. Af den nylig saa undselige Skikkelse var ikke et Spor tilbage, idet hun udbrød:

»Hvis min kjære Moder tilforn havde værdiget at meddele mig denne Bestemmelse, vilde hun have sparet mig for den ydmygende Erklæring, jeg nu maa gjøre.«

»Karen!« udbrød Fru Elsebeth.

Moderens haarde og truende Stemme øvede ikke længer nogen Virkning. Hun vedblev:

»Denne Forbindelse mellem Junker Rud og mig er en Umulighed.«

»En Umulighed! — hvad siger Du, ulyksalige Barn!«

»Ja, min naadige Moder, en Umulighed. Jeg føler

megen Agtelse og megen Hengivenhed for min Fætter, men jeg føler ikke Kjærlighed for ham. — Jeg elsker allerede en Anden.«

Disse Ord, der bleve udtalte med en klar og tydelig Røst, hørtes under den fuldstændige Tavshed, som herskede i Salen, og gjorde en forbavsende Virkning. Fru Elsebeth rødmede, hendes Øjne funklede af Vrede, idet hun gjentog:

»Du elsker en Anden og vover at tilstaa det.«

»Ja, siden man tvinger mig dertil.«

»Og hvem er denne Anden?« spurgte Rud, »hvis Lykke jeg har saa megen Grund til at misunde?«

»Det er mig,« svarede en dyb og rolig Stemme, og Svend traadte hen til Stedet, hvor Karen stod. Karen rakte ham sin Haand, Svend beholdt den i sin, medens han kastede sit Blik omkring i Kredsen.

Fru Elsebeth brast i Latter, en kold og tvungen Latter, der kun slet skjulte den Ydmygelse, hun følte. Hun fæstede et maalende og foragteligt Blik paa Svend, derpaa vendte hun sig mod Karen og udbrød:

»Gaa paa dit Værelse, mit stakkels, ulykkelige Barn! Du befinder Dig ikke vel, — dit blege Ansigt vidner derom. — Du veed ikke, hvad Du selv siger.«

Hun lagde sin Haand paa Karens Arm, haardt og heftigt, og ledte hende til Døren. Karen vendte sig, hun overskuede fra Stedet, hvor hun stod, endnu engang det hele Selskab, hendes Øjne mødte kun kolde, ligegyldige eller spottende Ansigter. Derpaa forsvandt hun, med Døden og Fortvivlelsen i Hjertet. De Nærmeststaaende hviskede og stirrede paa hverandre eller paa Rud, der stod lænet op til Kaminen, lidt blegere end sædvanligt, men med et Skin af ydre Ro over sit Væsen; medens Fru Elsebeth førte Karen til Døren, havde han vendt sig mod Svend og ytret:

»Min Hr. Kaptajn! Efter det, som nylig er passeret, indser I vist, at I gjør rigtigst i at forlade Selskabet.«

»Er det da i Eders Hus, at dette passerer?« spurgte Svend.

»Nej, men ved at tøve længer, nøder I mig til at tvinge —«

»Min Hr. Junker! I gjør ikke ret i at betjene Eder af dette Sprog til mig; blandt alle dem, som her ere tilstede, er jeg den Sidste til at frygte en Trusel, men den Første til at hævne den, læg Eder dette paa Hjertet.«

Rud besad den Kulde og Ligegyldighed, som i visse Forhold kan træde istedetfor Mod, han tilkastede Svend et haanligt Blik og vendte sig fra ham, just som Fru Elsebeth traadte tilbage i Salen.

»Min Hr. Kaptajn!« udbrød hun med en Stemme, der skælvede under alle de forbitrede Følelser, som bevægede hende ved Synet af Svend. »Jeg ønsker at vide, hvorledes I vover at udtale Eders Navn i Forbindelse med min Datters? — Efter vort flygtige Bekjendtskab troede jeg, I besad Klogskab nok til at indse, hvor umuligt jeg nogensinde vilde kunne indrømme Eder en saadan Ret.«

»Naadige Frue!« svarede Svend rolig og besindig, »Eders Datter har givet mig denne Ret.«

»Det kan hun ikke. Hvor underordnet det Forhold end var, hvori I hidtil har staaet til Adelen, burde det dog have lært Eder, at det blandt den alene er Forældrene, der bestemme den Forening, de anse passende for deres Børn. — Hvem er I, og hvad er I? — Jeg veed det ikke.» —

»I dette Øjeblik er jeg Eders Gjæst, min naadige Frue!« svarede Svend med et Buk.

»Ja, min Gud! denne Egenskab paalægger os for

nærværende Tid ikke de samme Forpligtelser som før, og i Fremtiden vil det være en endnu ringere Anbefaling til Skaansel, siden I selv har vist det uværdige Brug, man undertiden gjør heraf. — I er min Gjæst, lykkeligvis ere alle de øvrige Tilstedeværende det ogsaa, og nævn mig Nogen blandt dem, kun en Eneste, der billiger Eders Adfærd.«

Svend kastede sit alvorlige og gjennemtrængende Blik hen over Kredsen og lod det endelig fast og ufravendt dvæle paa Hannibal Sehested, idet han svarede:

»Lad os antage, at der ikke findes en Eneste, siden Ingen nævner sig, og jeg ikke agter at bede Nogen om Bistand.«

»I behøver heller ikke at bede, hvor I har saa megen Ret til at forlange,« svarede Sehested, medens han stod op og traadte ham nærmere. »Her findes dog virkelig Nogen, som efter Eders Opfordring, naadige Frue, vover at tale Gjøngehøvdingens Sag.«

Fru Elsebeth blev purpurrød af Harme, idet hun med et Blik betragtede Sehested; imidlertid sagde han:

»I forglemmer Eder, naadige Frue! — I skylder denne Mand Hensyn. Han har frelst Eders Liv og Eders Formue, han har jo endogsaa ved sit Mod frelst den tavse Junker hist henne, for hvem jeg synes der burde være nogen Anledning til at erindre det skete.«

»Jeg benægter, at han har frelst mig,« svarede Rud. »Der udfordres i Sandhed ogsaa kun et tvivlsomt Mod til at ledsage to Damer igjennem Landet, især da de paa denne Rejse ikke saa noget til Fjenden, maaske ikke engang vare udsatte for at møde ham.«

»Lad os dog komme til Ende med alt dette,« sagde Svend uden at besvare Ruds Udfordring. »Jeg har vovet at elske Eders Datter, naadige Frue! Jeg tilstaar det —«

»Min Gud! er der da ingen Undseelse i dette Menneske; han vover endnu —«

»Tillad mig at tale ud. — I maa uden Tvivl have bemærket, at jeg nylig ikke søgte at afbryde Eder, jeg fordrer den samme Ret for mig. — Jeg har tillige haabet, at der i de Forhold, hvorunder vi nu leve, maatte gives Lejlighed til at gjøre mig værdig til hendes Haand. — Forlanger I Hæder, saa skal jeg erhverve den, I kan tro mig, vi skulle faa mere, end vi behøve deraf. Jeg er en fattig, men en retskaffen Mand, ønsker I Rigdom, saa vil jeg ogsaa skaffe den tilveje.«

»Er da I, min naadige Frue! virkelig den Eneste, som ikke veed, hvor megen Hæder der allerede knytter sig til denne Mands Navn?« ytrede Hannibal Sehested. »Han alene vilde jo kunne forsyne Enhver af os Andre med en tilstrækkelig Del deraf. Jeg kan tilføje, at han besidder en endnu større Ædelmodighed, og I bør i dette Punkt tage mit Vidnesbyrd for gyldigt, thi det er mig selv, der har været Gjenstand for denne Ædelmodighed.«

»I?«

»Ja, jeg!« gjentog Sehested, idet han rakte Svend Haanden og trykkede den med et Udtryk af Højagtelse.

»Men dette Vidnesbyrd er jo overflødigt,« svarede Fru Elsebeth. »Jeg tvivler ikke om, at Kaptajn Povlsen besidder Ædelmod og enhver anden god Egenskab, man tillægger ham, det er mig endog ligegyldigt, hvorvidt det er Tilfældet, jeg ønsker blot ikke at vælge ham til min Svigersøn, siden jeg allerede har valgt en Anden, der mere stemmer med min Smag og uden Tvivl ogsaa med min Datters Lykke.«

»I dette Punkt har kun den naadige Frue at befale,« svarede Svend, »I og Eders Datter, og min eneste Bøn, idet jeg forlader Eders Hus, er, at I vil tillade hendes

eget Valg at have nogen Indflydelse for den, der bestemmes hende. Der maa være en Maade, et Middel, en Udvej til at vinde Eders Gunst, jeg vil prøve derpaa og ikke forsage, hvor svær end Kampen bliver; indtil den Tid, lev vel og tilgiv det Optrin, jeg uden at ane det og meget imod min Villie har givet Anledning til.«

Med disse Ord gjorde han en dyb Hilsen og vendte sig for at gaa bort.

»Tøv lidt, Svend Gjønge!« sagde Hannibal Sehested, »tillad mig at ledsage Eder, jeg ønsker at tilbringe Resten af denne Aften i Eders Selskab.« Han hilste og forlod Salen ved Svends Side.

20.

Et Udfald.

Otte Dage senere fandt et usædvanligt Liv Sted i Kjøbenhavns Gader. Indenfor Vesterport samledes en Mængde Fodfolk, Ryttere og bevæbnede Borgere til et Udfald, som skulde foretages ved Mørkets Begyndelse. Ib viste sig ved denne Lejlighed iført sin Vagtmesteruniform, pyntet som til en Fest, omgiven af sine gamle Kammerater, Gjøngerne, med deres lange Bøsser. Han havde desuden faaet Anførsel over en Afdeling hollandske Matroser, der gjorde en saa ypperlig Tjeneste under Belejringen.

Aftenen var kold og taaget, den dybeste Tavshed hvilede over Mændene, idet Porten aabnedes og de rykkede ud. Det var i Slutningen af Januar Maaned, Gravene vare alle tilfrosne, Isen havde ogsaa denne Vinter vist sig som Fjendens Medforbundne og dannede

en sikker Bro over Søerne og Havet. Svenskerne fortsatte i den sidste Tid deres Løbegrave til en foruroligende Nærhed af Byen, nye Batterier vare blevne opkastede. Det gjaldt om at forstyrre disse.

Skaren vedligeholdt den samme forventningsfulde Tavshed, medens den bevægede sig fremad. Flere af Krigsfolkene vendte Hovedet og kastede endnu et Blik tilbage til Stedet, der gjemte saa dyrebare Interesser for dem, men Voldene vare allerede skjulte af Taagen, skjulte ligesom den Skjæbne, de gik imøde.

Efterhaanden som de nærmede sig Løbegravene, hørtes en svag Larm af Arbejderne, der vare beskjæftigede i disse. Ib begyndte at tage længere Skridt, han hviskede nogle Ord til sine Mænd og gjorde nogle betydningsfulde Gebærder til Matroserne, fordi han ikke kunde gjøre sig forstaaelig for dem paa anden Maade.

Lidt senere blev Skaren anraabt af en Forpost, et Skud faldt, et andet svarede, nogle Øjeblikke efter rasede Kampen i al dens Heftighed og til stor Glæde for Ib, som endelig følte sig befriet for den trykkende Tavshed, han hidtil havde maattet iagttage. I Spidsen for den Afdeling, han befalede, fortsatte han sin Marsch forbi Løbegravene. Hensigten dermed var først at bringe Fjenderne mellem en dobbelt Ild og dernæst at afskære dem fra tililende Forstærkninger. Dette kunde lykkes saa meget bedre, som der ude i Stranden omtrent i to Bøsseskuds Afstand fra Land laa en stor Skytspram, hvis Kanoner bestrøge den aabne Vej fra Svenskernes Hovedlejr ned til Løbegravene.

Da Ib havde naaet det ham betegnede Maal, gjorde han omkring, udstødte et jublende Raab og styrtede sig ind imod Fjenden. Paa samme Tid begyndte det at blive levende ude paa den mørke Linie, som betegnede

Skytsprammens Plads i Kalveboderne. Af og til saas en lang Ildhale glimte igjennem Taagen, efterfulgt af et pibende Hvin, idet Kuglen foer hen over Isen.

»Der kommer Undsætning til dem,« sagde Ib, »siden vore Folk skyde derude. Vi faa at skynde os.«

Udfaldet maa være sket aldeles uventet for Fjenden. Arbejderne i Gravene anede ikke de Danskes Komme, før det første Flinteskud blev løsnet, de fandt sig desuden ved Ibs Marsch angrebne fra begge Sider, de begyndte at tabe Modet, trængtes tilbage, flygtede eller bleve dræbte, som Tilfældet førte det med sig. Paa andre Steder kæmpedes der Mand mod Mand, i dette Tilfælde gjorde den personlige Styrke Udslaget.

Med Udfaldstropperne fulgte en Mængde Arbejdere, der opfyldte Løbegravene næsten ligesaa hurtigt, som de bleve forladte. Andre sløjfede de opkastede Forskandsninger og omhuggede Træer og Buske, bag hvilke Fjenden hidtil havde fundet Skjul.

Taagen veg efterhaanden for en skarp og heftig Blæst. Maanelyset kastede et svagt Skin paa den hvide Sneflade. Man hørte Raab og Befalinger, Trusler og Dødssuk, og i nogen Frastand Lyden af en svensk Tromme, som tilkjendegav, at der nærmede sig Undsætning for Fjenden. Paa samme Tid tiltog Hurtigheden af Skytsprammens Skud. Maaneskinnet kom de Danske særdeles belejligt, fordi det tillod Besætningen paa Prammen at rette Kanonerne med større Bestemthed. Man saa en Mængde mørke Punkter bevæge sig hen over Sneen, de kom nærmere og antoge omsider Skikkelse af Soldater, der ilede fremad i et hurtigt Løb for snarest muligt at komme udenfor Skytsprammens Skud.

Ib fik Befaling at vende sig mod de Kommende. Han adlød og styrtede fremad med et gjennemtrængende

Brøl. Gjøngerne fulgte efter ham, ligesaa hurtigt; lidt besindigere kom de hollandske Matroser, væbnede med deres Huggerter og Morgenstjerner. I dette Øjeblik havde Kampen naaet sit højeste.

Den Første, som fremstillede sig for Ib blandt de Kommende, der bleve angrebne saa hurtigt, at de ikke fik Tid til at samle sig, var en høj Person, hvis Kofte bar den samme hæderlige Grad som Ibs.

»Er Du en Vagtmester!« raabte Gjøngen, — »saa se Dig dog for, Du falder jo over min Klinge!«

Med disse Ord sprang han ind paa ham og borede ham Pallasken i Brystet. Derpaa styrtede han ind i en tæt Kreds nogle Skridt borte.

En af Gjøngerne havde taget en Fane ned fra Skandsen og vægrede sig mod to svenske Officerer, der søgte at bemægtige sig den igjen. Et Flinteskud faldt, Gjøngen vaklede og styrtede til Jorden. I samme Øjeblik rev Ib Fanen ud af den Døendes Hænder, hævede den over sit Hoved og kastede den tilbage mellem Gjøngerne, medens han angreb de to Officerer.

Et Pistolskud fældede den Ene, den Anden gjorde et heftigt Udfald mod Vagtmesterens Bryst, men Maanelyset, der bestandig tiltog i Klarhed, lod denne bemærke det saa tidligt, at han kunde undgaa Stødet ved en Bevægelse til Siden. Derefter hævede han sin Pallask og benyttede den mindre som en Krigsmand, end som en Smed benytter sin Hammer, saa hurtigt og voldsomt regnede hans Hug ned paa Modstanderen.

Ved et af disse Slag brast Baandet paa Officerens Hjelm, den faldt til Jorden. Ib udstødte et Skrig ved Synet af dette Ansigt og lod Sabelen synke. Den Fremmede studsede.

Maanelyset faldt hen over et Ansigt, hvis ene Halv-

del var skjult af et stort og hvidt Skæg; Ib gjenkjendte Oberst Leijon, Jægeren, som hin Aften havde skænket ham Livet i Krattet foran Sømandens Hytte.

»Oberst Leijon!« raabte han med en Stemme, hvis Betoning kun havde saare lidet fjendtligt hos sig. »Jeg sagde Eder nok, vi vilde møde hinanden igjen. — Der er Retfærdighed i Himlen.«

»Ah, er det Dig, min Gut!« sagde Obersten. »Denne Gang lader det til, at Du vil kunne opfylde din Trusel fra sidst og bære mig bort herfra,« ytrede han med et sørgmodigt Blik omkring paa sine Folk, hvis Antal Gjøngerne og de hollandske Matroser i den Grad havde forringet, at enhver Tanke om længere Modstand syntes at være Daarskab.

Medens Obersten talede, sænkede en Gjønge i to Skridts Afstand sin Bøsse, indtil den naaede i Højde med Leijons Bryst. Ib bemærkede det tidsnok for at slaa Piben ned med sin Sabel.

»Lad være, Jonas!« udbrød han, »han tilhører mig.«

En anden styrtede frem fra den modsatte Side med hævet Morgenstjerne.

»Holdt!« raabte Ib. »Ned med din Kølle.«

Og idet han smilede og vendte sig om mod Obersten, gjentog han Leijons Ord fra hin Aften:

»Denne Mand vil ikke kunne skade os.«

Gjøngerne gik for at søge sig andre Modstandere. Ib blev alene tilbage med Leijon.

»Flygt!« sagde han, »gaa Eders Vej, Herre Oberst! I ser, at Lykken denne Gang er med os.«

Obersten satte Hjelmen paa sit Hoved og rakte Ib Haanden.

»Gud være med Eder!« sagde Ib og gjengjældte Leijons Haandtryk.

Obersten gik, Vagtmesteren blev staaende og saa efter ham saa længe, indtil han havde overbevist sig om, at Leijon var frelst, derpaa vendte han tilbage til sine Folk, som havde adspredt sig mellem Løbegravene, Den Første, han traf i disse, var en Flygtning, som søgte at skjule sig bag en nedkastet Jordbunke. Men Vagtmesterens skarpe Øjne havde allerede set ham.

»Skaan mig!« sagde Manden, idet Ib drog ham frem, »jeg er ingen Fjende, men en stakkels dansk Bonde, som de have drevet til at arbejde nede i deres Grave.«

»Det er jo Tam, vor gamle Kammerat!«

»Ak, lille Vagtmester! er det Eder,« raabte Tam fornøjet og greb Ibs Haand. »Hvad Nød har jeg saa. Jeg flygtede nys for alle de fremmede Matroser, for der var ingen af dem, som kunde forstaa, hvad jeg sagde.«

»Og Du er atter iblandt Fjenden, Tam?« spurgte Ib barskt.

»Ja!« svarede Tam frejdigt. »I kan lægge Hænderne sammen, Vagtmester! og takke Eders Gud, fordi I mødte mig. For Eders Skyld er jeg dragen hjemmefra. Jeg var paa Vejen op til Kjøbenhavn for at søge Eder, da de fangede mig.«

»For at søge mig?« gjentog Ib. »Tam, Tam? kommer Du nu igjen med dine gamle Rævestreger.«

»I kan kalde det for, hvad I vil!« svarede den Anden sørgmodigt, »men hør mig først tilende. — Jeg kom for at opsøge Eder og ikke af anden Grund. Der er noget galt fat derhjemme med Boel, hun pønser paa Ulykker imod Jer, Vagtmester! Og siden hun ikke kan ramme Eder selv, imens I dog har sat hende saa mangen en Streg i Regningen, saa prøver hun nu paa at ramme Jer i den lille Inger.«

»I Inger!« raabte Ib blegnende. »Er det sandt?«

Pludselig faldt Kulsoens Trusel ham ind. Tam saa den Virkning, hans Ord gjorde, og vedblev:

»Svensken har fanget Kasper Dam, Ingers Fader, og ført ham til Kjøge i den Tanke, at han forvarede sit Herskabs Kostbarheder; siden den Tid bor Inger nede i Holtug hos den gamle Skolemesterenke, hvis Mand døde i Foraaret.«

»Aa hvad!« svarede Ib, »Inger kjender allerede Kulsoen saa godt, at hun nok vogter sig for hende.«

»Det gjør hun maaske!« sagde Tam, »men kjender hun ogsaa Mette Gyde, Skolemesterenkens Søster og Kulsoens Fortrolige, som har sin Gang i Huset?«

»For Satan! — hvad ville de gjøre hende?« raabte Ib fortvivlet.

»Jeg veed det ikke, skjøndt jeg har luret efter deres Samtale, det bedste jeg kunde, men Inger sygner hen, hun er bleven saa mat og saa bleg, siden Du saa hende sidst. Saa tænkte jeg, at det var paa Tiden, at Du fik noget at vide herom, og listede mig hjemmefra, mens Boel var borte. De greb mig ude paa Isen, et Stykke ovenfor Kjøge, men jeg havde min Kurv med Fisk over Ryggen og sagde, at jeg vilde op til Svenskelejren for at kjøbslaa; saa brugte de mig til Skandsegraver tilligemed alle de andre Bønder, som de havde drevet sammen fra Landsbyerne. — Hvis Du kan Ib! saa drag afsted ned til Inger, jo før jo heller, jeg følger med Dig, og Du skal faa at se, om jeg farer med Rævestreger, som Du sagde.«

»Godt, Tam!« udbrød Ib og rakte ham Haanden, »jeg tror Dig. Følg med til Byen, derfra drage vi ned til Inger. — Gud Fader give, at vi ikke maa komme for silde, for saa bliver jeg nok aldrig mere glad i denne Verden.«

Kampen var allerede saa godt som tilende, da Ib

og Tam mødtes. Fjenden adspredtes til alle Sider i en hovedkulds Flugt. En Mængde Fanger førtes ud fra Løbegravene, derefter begav Skaren sig i en hurtig Marsch paa Tilbagevejen. Ib bar sin erobrede Fane paa Skulderen.

Ude paa Skytsprammen tilkjendegav lidt efter en ny og heftig Skydning, at friske Tropper nærmede sig fra Fjendens Lejr. Det var i den Tid af Døgnet, medens Nat og Dag endnu stride om Herredømmet, at man forlod Kamppladsen; en halv Time senere naaede Gjøngerne ind under Kanonerne paa Vesterports Volde, som standsede Fjendens Forfølgelse. I den første Gade indenfor Porten var Vejen næsten spærret af Tilskuere, der modtoge de Kommende med Jubelraab. Foretagendet var lykkedes over ethvert Haab. Kong Frederik havde tilbragt Natten paa et af Voldens højeste Punkter, i Forventning lyttende efter Skuddene og Larmen udenfor. Dronningen foretog sit sædvanlige Morgenridt over Volden, da man meldte hende, at Skaren var vendt tilbage, Hun var stegen af Hesten og befandt sig i den forreste Række af Tilskuerne. Da Ib saa Dronningen, straalede hans Øjne, hans Figur rettede sig og antog en mere imponerende og værdig Holdning. Han viste sig til sin Fordel i dette Øjeblik, saaledes som han skred fremad, støvet, sværtet af Krudtrød og Blod med den erobrede Fane paa Skulderen og et Par af Fjendens Pistoler i Bæltet, satte frem saaledes, at de nødvendigvis maatte falde Enhver i Øjnene. Dronningen havde allerede lagt Mærke til hans høje og fremragende Skikkelse blandt Mængden. Idet han kom hen til hende, standsede han, traadte ud af Rækken med en dyb og efter hans Begreb meget sirlig Hilsen, derefter tog han Fanen og lagde den ned for Dronningens Fødder.

»Ak, er det Eder!« udbrød hun med dette fortryl-

lende Smil, hvis Virkning hun saare vel kjendte, »min Vagtmester! I Sandhed, jeg har megen Grund til at lykønske mig til Eders Bekjendtskab. I opfylder Eders Løfter som en Konge.«

»Kun som en Vagtmester, naadige Majestæt! som en Vagtmester,« svarede Ib. Dronningen smilede.

»Har I nogen Bøn at gjøre mig for denne Gave?« spurgte hun og berørte den fjendtlige Fane med Spidsen af sin Fod, »saa udtal den, i dette Øjeblik vil jeg intet kunne nægte Eder.«

»Ja, naadige Dronning!« sagde Ib hurtigt, »siden I tillader det, saa har jeg en Bøn at gjøre.«

»Hvilken?«

»Et Øjebliks Samtale med Eders Majestæt.«

»Godt, indfind Eder imorgen i mit Palais; denne Dame er Frøken von der Wisch, hun vil føre Eder til mig.«

»Imorgen!« gjentog Ib sørgmodigt, »sig idag, Eders Majestæt! et Menneskeliv beroer derpaa.«

»Virkelig! Nu lad det saa være idag; indfind Eder hos mig om to Timer.«

Dronningen rakte ham Haanden til Kys. Ib svøbte Fligen af Koften om sin, før han vovede at berøre denne hvide Haand. Han stod op og forlod Stedet med lange og drabelige Skridt for at indhente sine forudgaaende Kammerater.

To Timer senere indfandt han sig i Dronningens Forgemak i en omhyggelig Paaklædning. Den dyrebare Uniform havde ikke beholdt et Støvgran efter den foregaaende Nats Bedrifter. Han smilede veltilfreds, da han mødte sit eget Billede i et af de store Spejle lige for Indgangen i Audienssalen. I en af Vinduesfordybningerne stod en Herre, som idet han vendte sig om, fremstillede Kørbitz' velbekjendte Træk, Kørbitz, Lykkeridderen, der

hidtil bestandig var stegen opad paa Lykkens Stige, indtil han nu beklædte en Post som Hofmarskalk hos Sophie Amalie.

Han betragtede Ib med et maalende og gjennemtrængende Blik, men røbede naturligvis intet Tegn til, at han gjenkjendte ham.

»Den naadige Herre husker mig vist ikke mere,« sagde Ib, fortørnet over den Kulde, hvormed man modtog ham.

»Nej!« svarede Kørbitz. »Hvad vil I?«

»Vi have dog mødt hinanden før,« vedblev Ib. »Det var ifjor paa Jungshoved. I kaldte mig dengang for Eders kjære Ven, strenge Herre!«

»Jeg har forglemt det.«

»I saa Fald nytter det vist ikke at erindre Eder om, at vi have mødt hinanden endnu tidligere. Dengang kaldte I mig for Eders kjære Kammerat.«

»Endnu engang, hvad vil I?«

»Jeg ønsker at tale med Hendes Naade Dronningen.«

»Det kan ikke ske idag, Hendes Majestæt giver ingen Audiens.«

»Ak, strenge Herre!« svarede Ib med samme rolige Spot, »det kunde vistnok ske, hvis I kun vilde, men jeg mærker nok, at I er bleven vred paa mig. Det er bestemt, fordi jeg vovede at holde 'med Kai Lykke, Eders svorne Fjende.«

»Uforskammede!« raabte Kørbitz. »I vover at minde mig derom. Forlad dette Værelse!«

»Aa nej, ikke før jeg har faaet Hendes Naade itale, og det skaffer I mig nok, naar I blot hører mig tilende. Ifjor ærgrede I Eder over Kai Lykkes Held, det samme gjør jeg nu ogsaa.«

Kørbitz vendte sig om mod Vinduet, men Ibs sidste Ord vakte hans Opmærksomhed, han tilkastede ham et forskende Blik.

»I ærgrer Eder derover,« gjentog han overrasket, »og hvorfor?«

»Derpaa vil jeg svare Hendes Naade Dronningen, hvis hun spørger mig derom.«

»Gaa, Vagtmester!« sagde Kørbitz, men i en langt blidere Tone end hidtil. »I skuffer mig, I har jo været Kai Lykkes Fortrolige og hans Ven.«

»Naadige Herre!« svarede Ib med et frimodigt Smil, »siden I har glemt, at jeg engang har været Eders Ven, hvorfor skulde jeg da ikke ogsaa kunne glemme, at jeg har været Kai Lykkes?«

Kørbitz betænkte sig nogle Øjeblikke. Den listige Vagtmester var saa logisk i sine Ytringer.

»Men I tager fejl, min kjære Vagtmester! Jeg har ikke glemt det, og til Bevis derpaa skal jeg skaffe Eder den Audiens, I ønsker, hvis I blot vil tilstaa, om I har noget at forebringe hendes Majestæt angaaende Kai Lykke.«

»Nej, naadige Herre! det kan jeg ikke. Hendes Naade tillod mig for to Timer siden at vende mig til hende selv angaaende mit Ærinde, og derfor bør jeg ikke meddele det til nogen Anden.«

»Godt!« sagde Kørbitz. »Vent da her til jeg kommer tilbage.«

Med disse Ord gik han ind i et Sideværelse. Ib benyttede den Tid, han var alene, til at træde et Skridt til Siden hen foran Spejlet. Han rettede paa sin Uniform og glattede sit Haar saaledes, at det efter den afdøde Konges Mode fuldkomment skjulte Panden. Strak efter aabnedes Døren, Kørbitz gjorde et Tegn, at han skulde træde ind. Vagtmesteren befandt sig foran Dronningen.

»Altsaa min gode Vagtmester!« sagde Dronningen, »det er da en Sag om Liv og Død, som vi have at afhandle med hinanden.«

»Sig om Livet, Eders høje Naade!« svarede Ib, »siden det kun beror paa Eder at skjænke det og med det samme at bevare Eder selv den bedste Klinge, som findes indenfor disse Volde.«

»Om hvem taler I?«

»Om en Mand, der altid plejer at betale den Velgjerning dobbelt, som han modtager.«

»Saa ligner han jo Eder.«

»Aa nej, Eders Naade! tværtimod, af ham har jeg lært den Smule, jeg veed, og han overgaar mig i alt, næsten ogsaa i min Hengivenhed for Eder.«

»Men I har endnu ikke nævnet mig denne Mands Navn.«

»Det er Gjøngehøvdingen, Svend Povlsen.«

»Ah, den høje, smukke Mand, som kom til os paa Jungshoved. — Jeg erindrer ham.«

Ib havde aldrig lagt Mærke til Svends Skjønhed, men siden denne Egenskab, der var den sidste i hans Mening, syntes at være den første i Dronningens, bekræftede han hendes Spørgsmaal. Derefter fortalte han paa sin Maade, hvorledes Svend havde lært Karen Kaas at kjende, Toget til Høfdingsgaard og Flugten fra Gjørsløv. Han oplyste Dronningen om alt, hvad Svend havde betroet ham om det stedfundne Optrin i Fru Elsebeths Selskab og sluttede med, at Fruen omsider ved Bønner og Tvang havde fremmet sin Plan saa vidt, at Karens Formæling med Junkeren var bleven bestemt til en af de følgende Dage.

Dronningen hørte paa ham med stigende Interesse; da han tav, udbrød hun:

»Og hvad mener I nu, at jeg skulde gjøre for den stakkels Gjøngehøvding?«

»Eders høje Naade vil let kunne bevirke, at denne

ulykkelige Vielse bliver opsat for det første. Fru Elsebeth iler dermed, fordi hun kjender Svend, fordi hun frygter ham; men i denne Tid, Eders høje Naade! tænker man for meget paa at slaas, til at Nogen burde tænke paa at gifte sig. Bliver Bryllupet opsat, vil det maaske være Svend muligt at vinde Moderens Gunst, siden han allerede besidder Datterens. Det vil vist lykkes for ham, der saa ofte har forsøgt det umulige. — Vinder Junker Rud derimod Sejr, vil Svend være fortabt, jeg kjender ham saa nøje. Der vil komme en Nat som den sidste, og man vil spørge en Kamp, der er endnu bedre kæmpet end den sidste, men Sejrherren vil ikke bringe en lille Fane hjem til Eders Naade, han har søgt Døden, fundet den, og I har mistet Eders bedste Stridsmand.«

Dronningen smilede over denne naive Veltalenhed, idet hun ytrede:

»Jeg vil gjøre for Eders Ven, hvad jeg kan, min brave Vagtmester!«

»O! dermed har han vundet alt, hvad han kan forlange,« svarede Ib, rødmende af Glæde.

»Ikke ganske. I denne Sag kan jeg alene ytre et Ønske og et Raad, men jeg har ingen Ret til at befale. Jeg skal endnu idag sende Bud efter Fru Elsebeth og tale med hende, og jeg haaber idetmindste at faa hende til at vælge en mere passende Tid til sin Datters Formæling end den nærværende.«

»Ak, min høje Dronning!« sagde Ib, idet han bøjede sig for at gaa. »I viser mig saa megen Naade, at jeg ikke vil kunne betale den ved blot at ofre mit Liv for Eder. Tillykke har jeg tredive Kammerater, der ogsaa ere rede til at ofre deres.«

Sofie Amalie greb denne Lejlighed ligesom enhver anden, der tilbød sig for hende, til at ydmyge Adelen.

Hendes Bud afgik lidt senere til Fru Elsebeth, men Kørbitz havde allerede afsendt et iforvejen, hvori han meddelte alt, hvad han havde opfanget af Ibs og Dronningens Samtale.

Fruen lod Lakajen svare, at hun var syg og sengeliggende og derfor i Øjeblikket ude af Stand til at opfylde Hendes Majestæts Befaling.

»Nu afsted til lille Inger!« sagde Ib, idet han forlod Paladset.

21.

Slutning.

Nogle Dage efter Udfaldet sad to gamle Koner foran et stort Baal i et lille Hus mellem Landsbyerne Holtug og Siersløv, inde i Stevns Herred. Det var henimod Aften, Solen gik ned og kastede et stærkt, rødligt Skær ind igjennem de smaa Ruder, som Baalet paa Skorstenen ikke var istand til at optø.

Det ene af disse Fruentimmer var ifærd med at tvinde Garn paa en Rok, den anden sad indhyllet i en rød, ulden Halvkaabe og ragede i Ilden med en Krykkestok.

»Hør, Boel!« udbrød den Første, »I skal min Sjæl lade være med at lægge saa mange Tørv paa Ilden. I tænker ikke paa, hvad Brændsel koster i denne strenge Vinter.«

»Det behøver I da endelig heller ikke at tænke paa, lille Mette!« svarede Kulsoen med et lumsk Grin, »for ret nu blive vi jo rige begge To.«

»Ja, Gud hjælpe os, det har lange Udsigter. Igaar talte jeg med Skærliberen fra Hvam, han mente nu, at Kaspar Dam stod sig godt, og at han snart kom hjem fra Kjøge, saa har den Herlighed en Ende.«

»Derfor maa vi bruge os itide,« sagde Kulsoen. »Havde I fulgt mit Raad, skulde alting være afgjort for længe siden.«

»Tror I da virkelig, at Inger har Penge forvaret i sin Kiste?« spurgte den Anden i en mere dæmpet Tone og med et Blik, som straalede af Begjærlighed.

»Om jeg tror det,« gjentog Kulsoen, »Jømini! hvor ofte skal jeg da gjentage, at Karlen, som bar Kisten herned, har forsikret mig om, at det klingede i den som Sølvtøj. Hvorfor mener I vel, hun skulde passe saa godt paa at lukke af, hver Gang hun forlader Stuen, hvis hun ikke skjulte noget i den? Jo, Mette! det har sin Rigtighed. — Jeg har desuden selv hørt det klinge forgangen Søndag, mens hun var gaaet til Kirke. Jeg lirkede lidt ved Laasen, men den vilde ikke lade sig lukke op med mit Søm. Jeg siger iaften, hvad jeg saa tidt har sagt: I staar Eders egen Lykke ivejen, I stakkels, gamle Enke, som næppe har saa meget, at I kan spise Eder mæt.«

Mette grublede, Kulsoens Forsikringer og især den sidste Beklagelse gjorde et synligt Indtryk paa hende.

»Hvordan skulle vi da kunne faa fat i Ingers Penge?« spurgte hun da lidt efter uden at slaa sine Øjne op paa Kulsoen.

»Lad mig om det, der er ingenting lettere.«

»Ja, jeg forstaar nok, hvad I mener, men jeg har sagt Jer det en Gang, jeg vil ikke gjøre hende Fortræd. Hun har kanske ikke saa længe tilbage; det er ynkeligt at se, hvordan hun gaar og falder af Dag for Dag.«

»Ja vist! og naar den Stakkel dør, skikke de Bud efter hendes Tøj, saa kunne vi skyde en hvid Pind efter vor Rigdom. Det kan ogsaa nok hænde sig, at her en Dag uforvarende kommer en svensk Kommando ned til os, undersøger Huset, bryder Ingers Kiste op og tager, hvad der findes. — Jeg har lagt mine Kort op, og hver

evige Gang slog det til, at hun skal fare hen, og vi skulle faa noget godt efter hende. Man bør ikke sætte sig op mod Skjæbnens Bestemmelse.«

»Nej, det er vist nok.«

»Jeg har Kortene hos mig, vi kunne gjøre det igjen.«

»Ja, lad os det, jeg gad dog nok set, om det ogsaa virkelig skulde være Vorherres Villie.«

»Men saa komme vi til at tænde Lampen, lille Mette!«

»Aa nej, naar vi trække en Stol her hen til Skorstenen, kunne vi nok hjælpe os med Lyset fra Ilden.«

Kulsoen tog Kortene frem, imidlertid flyttede den Anden en Stol hen foran Ildstedet. Flammerne belyste nu disse to indfaldne og rynkede Ansigter, lige afskyelige, medens dog Kulsoens fremstillede en mere forhærdet Ondskab. Hun lagde Kortene op under en uafbrudt Tavshed. Mette sad paa Kanten af Skorstenen, støttende Albuerne paa sine Knæ, hendes Hoved hvilede i Hænderne. Hun fulgte enhver af Kulsoens Bevægelser med dyb Opmærksomhed. Kortene bleve lagte i den Orden, som bedst passede sig til Bodils Hensigt. Da hun tog dem op, holdt hun hvert enkelt hen for Mette og udbrød omsider triumferende:

»Kan I se, det slaar til. Her kommer Esset, det betyder noget godt, her har vi en sort Dame, det vil sige, at den Lille skal dø, og her ser I to andre Damer, til hvem det gode ligger. Den Sorte det er Eder, den røde Dame det er mig.«

»Hvorfor er den røde Eder? Jeg synes, at det ligesaa godt kan være mig.«

»Fordi jeg har en rød Kaabe paa.«

»Ja, det er mærkværdigt, hvor det slaar til,« svarede Mette, fuldkomment fyldestgjort ved Bodils Grunde.

»Kan I se, at det er Skjæbnens Bestemmelse, og tror I, at det hjælper at sætte sig op mod den.«

»Nej, det er vist nok, men jeg kan dog umuligt gjøre den stakkels Pige noget ondt.«

»Det behøves heller ikke, svarede Kulsoen, »jeg har mit lille Pulver, det kommer vi i hendes Øllebrød, det smager slet ikke af noget, og saa gaar alting af sig selv.«

Den Anden syntes endnu at være tvivlraadig, hun stirrede hen i det mørke Rum foran sig. I dette Øjeblik fremkom en mørk Plet paa en af Ruderne, som tiltog i Størrelse, idet en Skikkelse aandede paa Glasset og derved bragte Isen indenfor til at tø.

De to Fruentimmer lagde ikke Mærke hertil. Kulsoen tog forsigtigt et sammenlagt Stykke Papir op af Lommen og rystede dets Indhold ud i en sort Potte, som stod og snurrede ved Siden af Baalet.

»Ja, nu behøver I ikke at betænke Eder længer,« sagde hun spottende, »for det er gjort.«

»Gud Fader bevare os vel, Boel! hvad I dog er for et Menneske,« hviskede Mette med en hul Stemme og uden at vende sine Øjne hen mod Skorstenen.

»Jeg er ikke anderledes, end Folk har gjort mig,« svarede Kulsoen ligegyldigt. »Vil I bringe Inger Maden, eller skal jeg? Hun kjender mig vist ikke i denne Skumring.«

Den mørke Kreds paa Ruden tiltog bestandig i Størrelse. Man saae et Hoved komme tilsyne og igjen forsvinde foran den. Mette rejste sig, men sank straks efter tilbage.

»Gaa I over til hende,« hviskede hun, »mine Ben ryste under mig.«

Kulsoen smilede foragteligt, tog Potten og gik ud af Døren for at komme over i den anden Halvdel af Huset til Ingers Kammer, som blev skilt fra Værelset, hvori de to Gamle sad, ved en smal Forstue.

Mette skjulte Ansigtet i sine Hænder og bøjede sig over mod Døren for at lytte.

Hun hørte pludseligt et rædselsfuldt og gjennemtrængende Skrig og saae, da hun aabnede Døren, en Mand bære Kulsoen bort i sine Arme, uden at agte den rasende Modsand, hun gjorde. Nogle Skridt borte stod en Hest bunden til Brøndvippen. Mod denne rettede den Ubekjendte sine Skridt. Han svøbte Kulsoen et Klæde om Munden, løftede hende op paa Hesten, steg derpaa selv op og stødte sine Sporer i dens Side.

Straks efter var Rytteren og Kulsoen forsvundne; den gamle Kone blev endnu længe staaende og stirrede ud af Døren efter dem, hele det sidste Optrin forekom hende som en forfærdelig Drøm. Skaarene af Kulsoens sønderslaaede Potte laa foran Døren.

Rytteren, der viste sig saa belejligt til Ingers Frelse, var Ib. Han vedblev at ride med uformindsket Hurtighed, indtil han naaede Klinten. Her standsede han sin Hest, viklede Enden af Tøjlen fast om en Sten og steg ned til Havet med Kulsoen i sine Arme. Imidlertid sagde han:

»Jeg er kommen igjen, Boel, som jeg har lovet, og Gud Fader tillod mig at komme i god Tid; I saae ikke, at jeg nærmede mig Huset, I lagde ikke Mærke til, at jeg lyttede udenfor efter Eders Samtale og iagttag alt, hvad I foretog Eder. Denne Gang ville vi opgjøre vort hele Regnskab med hinanden. — I skal dø, Kulso! der er Ingen i Verden, der kan frelse Eder mere. Men I skal ikke dø for Menneskers Haand, det er Gud Fader selv, som vil fuldbyrde Dommen. — Ja, slaa kun om Jer, jeg er lidt stærkere end I. Se, nu bærer jeg Eder her ned ved Fjorden, indtil vi komme til Drivisen, — forstaar I, hvad jeg mener? saa sætter jeg Eder ud paa et af Stykkerne, og I sejler da afsted med det; hvis

det er Guds Villie, at I skal frelses, bringer Isen Jer ind iland igjen, hvis ikke, saa sejler I ad Havet til.«

Under denne Forklaring, som blev given med en rolig Bestemthed og afbrudt ved Kulsoens fortvivlede Anstrengelser for at slippe løs, var Ib gaaet ud paa Stranden. Nærmest ved Land dannede Isen en fast og uafbrudt Flade, længere borte, hvor Søens Magt var større, dreve store, løsrevne Stykker omkring og forsvandt imellem Bølgerne. Paa et af disse satte han Kulsoen og skød det derefter ud i Søen.

Den første Brug, Bodil gjorde af sin Frihed, var at løsne Klædet af sit Hoved; derefter forsøgte hun at komme over paa den faste Is igjen, men Flagen, paa hvilken hun befandt sig, begyndte lidt efter lidt at flyde bort. Hun udstødte et gjennemtrængende Skrig, bønfaldt om Naade og strakte Hænderne bedende hen mod Ib, som tavs og ubevægelig var bleven staaende.

Isstykket kom i stærkere Drift, jo længer det bevægede sig mod det aabne Hav. Kulsoens heftige Anstrengelser og hendes flagrende Klædning, hvori Vinden tog fat forøgede Hurtigheden. Hun følte, at hun var fortabt. Hendes Skrig og Bønner tiltog, et svagt Ekko svarede inde fra Klinten. Ib blev staaende, streng, kold og ubøjelig, og saae omsider sit Offer forsvinde i den aabne Sø. Han havde foldet sine Hænder, en dyb Alvor hvilede over hans Ansigt. Han bad for den Døde.

Derpaa vendte han tilbage til Huset, til Inger, tog hende med sig paa Hesten og forsvandt med hende, ligesaa pludseligt som han var kommen.

Nogle Dage senere gjenfinde vi ham i Kjøbenhavn. Det var silde om Aftenen, da han naaede ind til Byen over Isen. Tre Dage iforvejen havde Stormen fundet Sted, Karl Gustavs tillidsfulde Mod var bøjet, hans Ud-

sigt til at bringe Danmarks Krone paa sit Hoved rykket betydeligt tilbage. I Svenskernes Lejr herskede der en usædvanlig Tavshed, inde i Byen havde den alminde- Glædesrus endnu ikke lagt sig, man jublede og sang i Gaderne. Alle disse Mennesker havde lidt under den fælles Ulykke, Enhver havde sin Del i Sejren.

Ib opsøgte Svend og fandt ham i hans Bolig. Gjøngehøvdingen havde deltaget i Kampen og var bleven saaret i Skulderen. Det var for mørkt i Værelset, til at Ib kunde bemærke den skrækkelige Forandring, der under hans Fraværelse var foregaet i Svends Ydre. Han sad i en Krog ved Kaminen, stille og sammenbøjet, og svarede kun kort og utydeligt paa Vagtmesterens Spørgsmaal.

»Du er saa tavs iaften,« udbrød Ib efter at have fortalt alt, hvad der stod i Forbindelse med Ingers Redning. »Hvorledes er det gaaet Dig i den Tid, jeg har været borte?«

»Godt!« svarede Svend.

Ib fattede den trøstesløse Tone i dette Svar og rykkede Sagen nærmere.

»Og Karen Elsebeths?« spurgte han lidt efter.

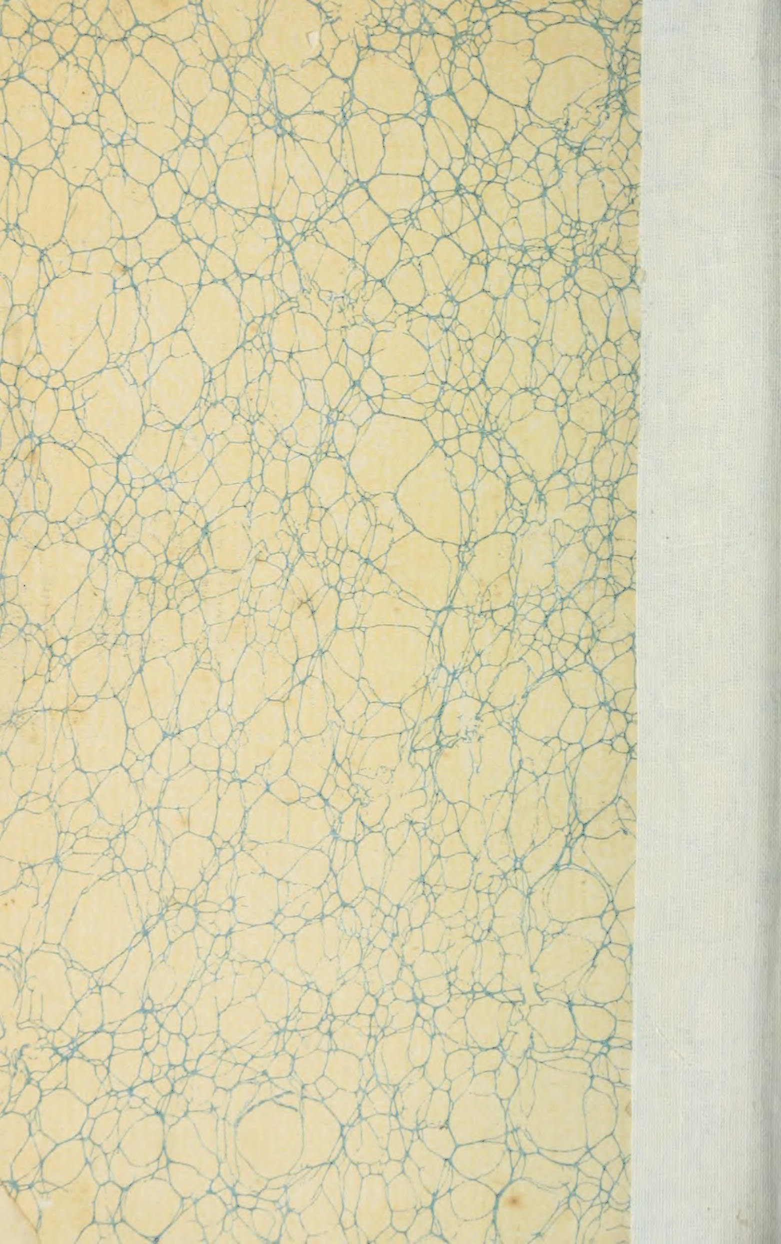
»Hun er gift med sin Fætter, Junker Rud!«

»Aa, Herre Gud, lille Broder! er det saadan fat med Dig,« svarede Ib dybt bevæget og slyngede sin Arm om Svends Hals. Svend skjulte sit Hoved ved hans Bryst, Ib følte den heftige Skjælven, som gjennemfoer hans Legeme.

Da Svend atter hævede Hovedet, læste Vagtmesteren i hans Blik mere af det menneskelige Hjertes gaadefulde Historie, dets Lidelser og Smerte, end noget Sprog vilde være istand til at udtrykke. Svend vedblev længe at tie, han var gaaet hen til Vinduet og støttede Hove-

det imod Posten, medens han stirrede ud af Ruden. Vejret var mørkt, det var Nat over hans Hoved, ligesom det var Nat i hans Hjerte! men Guds Fred, som hvilede over Natten, kjendte han ikke.

Efter Krigens Ophør levede Svend nede paa Lundbygaard, ensom og indesluttet i sig selv. Hans Spaadom hin Aften var gaaet i Opfyldelse. Han var bleven glemt og fortrængt. Andre havde indtaget hans Plads, Andre høstede Fordele af de Kampe, han havde vundet. Det eneste, der undertiden kunde adsprede hans mørke Stemning, var Synet af Vagtmesterens og Ingers Lykke. Karen drog med Junker Rud til hans Gaard i Jylland. Naboerne forundrede sig over hendes Ansigts overordentlige Bleghed og den uafbrudte Sørgmodighed, som hvilede over hende. Det var en Kvindes almindelige Lod, begrebet af Faa, paaskjønnet af Færre. Ingen anede, hvor stort et Offer hun havde bragt, eller i hvilken Grad hun havde maattet fornægte sit eget Hjertes Ønsker for at fremme Andres. Ingen paaskjønnede det Taalmod, hvormod hun modtog den Tornekrone, Ulykken gav hende at bære.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 04